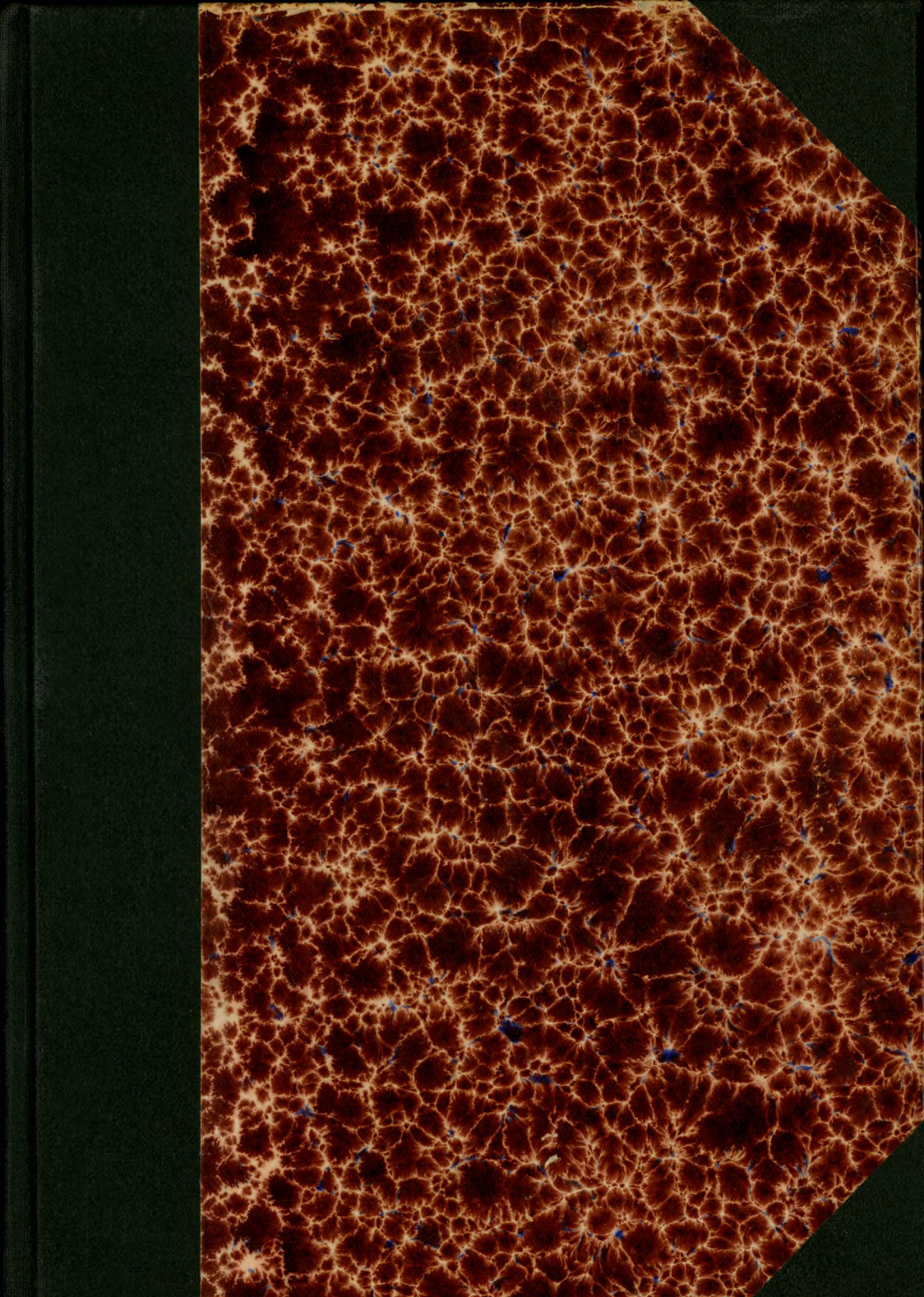

Az Erdő 1938.

Érczhegyi Géza
könyvkötészete

A Z E R D Ő

XII. ÉVFOLYAM

1938. JANUÁR

1. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények, erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt, de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesületi tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet királyné-utca 25–27. küldendők.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.

ÁK. 500g.

Új esztendő

OEE Könyvtár
Áll. II. 2018

Csop. V

Ismét egy esztendő van mögöttünk, eseményekben, fordulatokban gazdag, cselekedetekben munkás, eredményekben fukar esztendő. Pedig mekkora várakozással néztünk egy évvel ezelőtt a tegnapról a holnapba.

Most ugyanúgy állunk az új esztendő határkövénel, mint akkor. Magunk mögött mély gödörbe temettük a bánatot, gyötrődést, csalódást. Vége van a borulatnak s mint mosolygó tündérkisasszony jön eléink az új esztendő s az ifjúsággal hozza nekünk az élet legvarázsosabb balzsamát: az új reményt.

Újjáéledés édes gyermeke: üde, hamvas, epedve várt új esztendő! Engedd, hogy átkutassuk tarisznyádat, mit hoztál nekünk?

De ne, mégse mutasd!

Elviselhetetlen lenne számunkra, ha utipodgyászodban rosszat találnánk, mert szemed szelíd nézése, tejben fürdetett bársonyos orcád, ártatlan, sima gyermekhomlokod után mi csak jóra számíthatunk!

Elfeleltük az ó esztendő minden megpróbáltatását, fáj-

dalmát, sebző korbácsütéseit, mert hiszen a meddő multbanézés még senkinek sem gyógyította be a sebet.

Mi most szinte szemüveget vettünk fel s a jövő marcan-goló bizonytalanságát legyőzi bennünk az egészséges életösz-tön, amely az élet küzdelmeiben edz meg bennünk s páncé-lunk lesz a sors váratlan fordulataival, a kiszámíthatatlan esé-lyekkel és a bizonytalanságokkal szemben, Kinyitja összeszo-rított markunkat, hogy kézbevehessük a reménység piros rózsá-szálát, melyet elültettünk égő szivünk humuszába. Virágos kert lesz abból.

Az új esztendő küszöbén az örök remény oltárán áldo-zunk s Istenbe vetett szent hittel reménykedünk, hogy ez az esztendő lesz az erdészeti segédszemélyzet újjászületésének esztendeje.

Ezzel a szent hittel kívánok minden egyes kartársamnak boldog új esztendőt.

Daróczy Márton.

Két napsütéses vadásznapi Zemplémben

Szinte hihetetlennek hangzik, legalább is nálunk, Eszter-gomban, hogy még napsütés is lehetséges, mert itt-ott eltelt egy hónap ködben, esőben, sárban anélkül, hogy vadászni lehetett volna. Nekem is el kellett halasztanom a második, de jobbik fácánvadászatot és le kellett mondanom több kedves-nek ígérkező vadászatról a környéken, mert azokra alig kap-tam meg a meghívót, már másnap jött a kedves házigazdák szomorú, de egyhangú értesítése: „A vadászatot a kedvezőt-len időjárás miatt el kellett halasztani.“ Ez úgy hangzik a készülő vadász fülébe, mint egy gyász hír, holott hány büszke fácánkakas és gyáva nyulacska életmeghosszabbítását jelenti.

Ilyen hangulatban ülök szobámban e hó elsején és hol a rádióm időjelzését, időjárás jelentését lesem, hol az aneroidomat kopogtatom, de mindkettő csak esős tendenciát mutat. Kopogtat a póstás és már a levelek közt azonnal ráismerek egy vadászati meghívóra, még pedig Zemplén megyébe, Cigándi

határba, azzal, hogy legalább 300 töltenyt vigyek magammal, mert fácánkakasra vadászunk. Na, mondok, ennek fele sem tréfa. Zuhog az eső, kilátástalan a helyzet. Hogy fogok én holnap az ország túlsó sarkában vadászni? De mivel töltenykészletem megvolt s fivéremtől és társaságától, régi jóbarátoktól kaptam a meghívást és az idén még úgy sem volt alkalmam ilyen mérvű vadászaton résztvenni, hát nagyot sóhajtok és elhatározom, hogy lesz, ami lesz, — jó az Isten — és ha más nem, hát lesz egy jó disznótoros vacsora tokajhegyaljai borral és másodikán hajnalban útrakészen állok.

Fél ötkor kellett indulnom. Köd és sötétség. Mire azonban a vonatom Budapestre ér, mintha derengene és néha kis kéklő eget is látok. Kezdetnek mindenesetre biztató, de ki tudja, milyen az idő Pesttől 268 kilométernyire? Délelőtt dolgaimat elvégezve, délután kettőkor szintén szép napos időben indulok és Szerencsig minden állomáson poros, száraz a sín-pár között, de Szerencsnél egyszerre csak elkezd esni és esik, esik szakadatlanul. Sátoraljaújhelyen az állomáson vár a fivérem autójával és azzal fogad, hogy ilyen körülmények között bizony aligha lesz vadászat, de vigasztalni igyekszik azzal, hogy egy hízót azonban levágtak jövetelem örömére. Hát hiszen ez sem kutya — gondolom —, de az a friss kolbász jobban esett volna hidegen a Bodrog- és Tisza-parti fácánhajtások után, kint a vadászat közbeni falatozáson.

Még két vendéget vártunk pénteken este Pestről és Sopronmegyéből, kik pénteken este voltak esedékesek. Pénteken este érkezett meg egyik kedves orvosprofesszor barátunk, szintén szakadó esőben, kit már azzal fogadtak, hogy a vadászat szombatra le van fújva, mert a kedves házigazdák megkérdezték Pestről telefonon a meteorológiai intézetet és azt a választ kapták, hogy szombaton eső és hó biztos.

Kedélyes vacsora után kimegyek az udvarra szétnézni, hát nem esik, hanem ömlik az eső. De — tudja Isten — néha az embernek, különösen vadásznak olyan megmagyarázhatatlan előérzete van, mint nekem is szakadó esőben az volt az érzésem, hogy ha most kiesi magát, hát holnap valószínűbb, hogy nem fog esni. Erős elhatározással lelket öntök a társaságba, megindul a telefonozás és sikerül felelősségemre kiterroizálni, hogy a fővadór csak szedje össze a hajtókat a Cigánd alatt várja a társaságot. Főindokom volt, hogy mi történhet? Vagy esik, vagy nem esik. Első esetben egyszerűen visszautazzuk azt a 40–50 kilométert, második esetben gyönyörűen szórakozunk. A Kisvárdáról a Tiszán átjövő urak és házigazdák is elfogadták telefonon leadott érvelésemet és én 10 órakor szobámba vonultam aludni, hogy ne halljam az inasnak minden tál ételnél tett kijelentését, hogy most még jobban esik az eső, mint vacsora előtt.

Agyam szemben volt az ablakkal és a spalettát nyitva

hagytam. Éjjel 3 óra — csillagos ég. Hajnal felé nehéz köd és — reggel 7 órakor süt a nap. Természetesen felvertem az egész házat. Csomagolni már nem kellett, mert sógornóm — kedves háziasszonyunk — minden eshetőségre számítva, elkészítette a délire való hideg kolbászt, oldalast és a tepertős pogácsát.

A helyszínére kiérve, D. J. barátom, a másik háziúr és a szabolcsiak már messziről hangosan üdvözölték bennem az időjóst és időcsinálót azzal, hogy nyáron, ha meg a gazdaságban eső kell, hát azt tudok-e így kikomandírozni?

Igen jó hangulatban, hét fokos meleg napsütésben kezdődött a gyönyörű vadászat. Nekem is kitűnő kezdetem volt, mert hibapont nélkül az első hajtásban hat kakast és öt nyulat lőttem. A jó kezdet megállás nélkül folytatódott. Második hajtásban lőttem egy (albine) fehér fácánkakast, mit másnap tanulmány és preparálás végett ajándéku postára téve az esztergomi erdészeti szakiskola gyűjteményének beküldtem, így haza is gondoltam.

Régen voltam ilyen szép vadászatom, hol a vadbőség, a rendezés kitűnősége, a vadászurak vadászias viselkedésénél csak a régi jó vadászbarátok végtelen szíves látása volt kellemesebb. A terület kezeléséről, a vad gondozásáról külön fejezetben kell majd megemlékezni. Elég az hozzá, hogy bizony volt dolga a magammal vitt két angol puskámnak és a hátam megett álló töltőlegénynek. De én nem vallottam szégyent és nem utaztam hiába, mert dicsekvés nélkül legyen mondva, illetve írva, a kilőtt töltények számához viszonyítva nyolcvan százalék eredményt értem el és 150 darab vadat lőttem.

Nem volna teljes leírásom, ha külön meg nem emlékezném a terület derék fővadőrjéről, Székely barátunkról, kinek dicséretére legyen mondva, hogy vizslás vadász is és nagy meglepetésemre fiam német rövidszőrű tenyészetéből vett fiatal vizsláját kitűnően vezeti és tanítja be. Segéderőivel együtt ő végzi az élővadbefogást is a társaság saját hálóival és már az idén 1400 foglyot fogtak be vérfrissítés céljaira. Nyulak, fácánok, foglyok igen szépek és feltűnően nagyok. A területen egyetlen szarkát, dolmányos varjút, vagy más ragadozót nem láttam.

És most végül, kedves vadásztársaim, elárulom, hogy honnan meritettem az erőt az időjárás tekintetében makacs kitartásomhoz. Mint minden vadász, úgy én is babonás vagyok és amikor kora reggel az esztergomi vasúti állomáshoz kimegyek, hát nem is egy, de három kéményseprővel találkoztam. Hát ne legyek babonás?

Dr. Jármy István

Mevme ügyész,

v. orszgy. képv., m. kir. vadászati tudósító.

Vince bácsi vadászkalandja

Csendes nyári este van. Az ég mély ultramarinja bársonyosan borul a hegyekre s rajta, mint kis János-bogárcák lámpáskái, fénylenek a pislaszemű csillagok.

Két könyökömre támaszkodva fekszem a fűben.

A vadászkastély körüli tisztáson mind jobban és jobban hatalmasodik el a félhomály felett a sötétség, bent az erdőben egyre rejtelmesebb a titok.

Kihalt, nyugovóra tért a nappali élet; ami zörej az erdőben támad, titokzatos az. Itt, mintha pajkos tündérek szórnának apró magot a száraz avarra. Vagy talán egerke zörgött a száraz alomtakaró között? Ott, mintha kötelet húzna valaki a lombszőnyegen! Vagy talán pihenő kigyó szorosabbra fonja síkos testét a bokor töve köré?

Megborzongok! Futva indulok meg lakásunk felé.

* * *

Az impozáns külsejű vadászkastély termeiből vidám nevetgélés és poharak csengése hallatszik ki. Egy jókedvű vadásztársaság poharazik bent, a hajtókra várnak, vaddisznóhajtásra készülnek. A második üveg kisüstön főtt szilva után a hangulat tetőfokra hágott, vadászélményeik elbeszélésével szórakoztatják egymást. A sikereken felbuzdulva, a különböző megtörtént és költött elbeszélések egymást érik s a mese-mondók iparkodnak egymást túllícitálni.

A pálma határozottan egy idősebb úré, aki elegáns vadászruhájával és hetyke kis zergetollas kalapjával csakugyan úgy fest, mint egy vérbeli vadász. Elbeszélései után arra lehet következtetni, hogy Diana kedveltjei közé tartozik. Éppen afrikai utazásairól beszél, ahol egyetlen lövéssel leterített egy oroszlánt. Eleven fantáziája el-elragadja s ember legyen az, aki kihámozza elbeszéléséből az igazságot. A siker nem marad el, a szemek összevillannak s hangos szóval éltetik Vince bácsit, a hős vadászt.

Végül jelenti a vadőr, hogy a hajtók együttállnak. A vadászok felszedelődzködnek, hogy egy hosszabb séta után ki-ki elfoglalja a számára kijelölt helyet.

Vince bácsi is megkapja a standját, jó távol a többiektől. A standok szétosztásánál a szokásos kommentár sem marad el, mint amilyen: „A vad itt szokott váltani, ide jó puskás kell” stb. Vince bácsi, mintha egy kicsit elsápadt volna. Az örömtől, vagy a félelemtől? Ki tudja? Szerényen próbálta elhárítani magától a megtiszteltetést, amely a legjobb stand neki-juttatásával őt érte, de puskástársai nem akartak róla tudomást szerezni, így nem volt mit tennie, mint a számára kijelölt helyet elfoglalni.

Amint Vince bácsi egyedül maradt, az eddigi nyugtalan-ságot ijedség váltotta fel. A legkisebb zörejre is összerezsent s rémülten forgatta a fejét, hol jobbra, hol balra, a zaj irá-nyába.

Elmúlik egy óra. Vince bácsi már-már reménykedik, hogy üres lesz a hajtás és megmentheti vadászteknélyét. A nagy csend már idegeit tépi s minden ágreccsenésre idegesen fel-ugrik. Ismét hosszabb idő telt el, távolról recsegés-ropogás hallatszik, egyre közelebb-közelebb. Egy irtózatoss roppanás! Szent Hubertus segíts! — rebegi Vince bácsi. Mi lehet az?

Ebben a pillanatban széjjel nyílnak a cserjék s egy loko-motívna is becsületére váló fújtatással kilép egy hatalmas vadkan. Vince bácsi kiáltani szeretne, de hang nem jön ki a torkán. A vad egyre közeledik s egyenesen Vince bácsinak tart. A hős vadász agya lázasan dolgozik, már látja magát véresen széjjelmarcangolva. A vad már egészen közel van. Szegény öreg homlokán verejtékcseppek gyöngyöznek. Gyer-mekkori ima jut eszébe s hangosan imádkozni kezd: „Én Istenem, jó Istenem, becsukódik már a szemem.“

Széjjelnéz, nincs-e valami lehetőség a menekülésre? Pár lépésre egy öreg tölgyfa áll, eldobja puskáját és korát meg-hazudtoló frissességgel a fán terem, szorosan átöleli azt. A vad egy darabig farkasszemét nézett Vince bácsival, végre megunja a fixirozást s egy utolsó megvető pillantással eltűnik a sűrűben.

Újra csend van. Hősünknek — elég kényelmetlen helyzete lévén — úgy tűnt fel, hogy évek teltek el, amióta a fára fel-gallyazott, lejönni a világért sem mert, félt, hogy visszajön a vad. Ilyen aggodalmak s a kiállott izgalmak közepette el-szundikált.

Távolból lövés hallatszik, a hegyek többszörösen vissza-adják a hangot, egy hörgés és a rettenetes vadkan véres pirosra festi a földet, még egy vonaglás s kimúlik a világból. A va-dászok előkerülnek s örömmel szorongatják egy fiatal vadász kezét, aki terítékre hozta a vadat. Végre eszükbejut Vince bácsi is, csodálkoznak, hogy ennyi ideig hol marad? Az egyik puskás rosszmájúan megjegyzi: „Talán megették a vadak!“ Várnak egy darabig, hátha előkerül, de Vince bácsi csak nem ad életjelt magáról.

Végre is megsokalva a várakozást, elindulnak keresé-sére, kiabálják a nevét, eredménytelenül.

Hosszú keresés után tanácstalanul megállnak. Egyszer-csak hallják, hogy az egyik erdőőr hangosan keltegeti a nagy-ságos urat. Mindnyájan odamennek és a komikus helyzetet látva hangos hahotára fakadnak. Vince bácsi ott guggol a fa egyik ágán, karjával szorosan öleli át a hatalmas tölgyet.

Csodálkozó szemmel néz körül, hogy a többiek mind életben vannak. Végre is megkérdezik tőle, nem akar-e lejönni. Akart volna ő, de még mennyire, azonban a tagjai annyira

elzsibbadtak, hogy annyi ereje sem volt, hogy meg tudott volna moccani. Végre is nagy erőfeszítéssel az egyik erdőőr a fáról emelte, a másik pedig lenről segítette, így nagy nehezen sikerült földet érnie.

Megmutatták neki a kapitális vadkant, majd a legközelebbi hajtás felől rendelkeztek. Vince bácsi rosszulletére hivatkozva búcsúzott társaitól s felkapaszkodott a szekérre, utitársul inkább a vadkant választotta. Útközben undorral vetett egy-egy pillantást a vadkanra, amelyik az ő vadásznimbuszát rongyokra szaggatta.

Ez volt Vince bácsi utolsó vadászkalandja, ezekután nem dicsekedett többé afrikai vadászataival, sőt ami több, még puskát sem vesz azóta a kezébe, hanem él csendesen falusi kuriáján s különös ellenszenvvel viseltetik még a szopós vadmalacok iránt is.

Lengyel Iréne.

Dúvadírtás csalsíp és mérgezés segítségével

Tél szele fúj. Nemsokára fehér hólepel borítja területünket. A természet nyitott nagy könyvében most olvashat a vadóvó és megállapíthatja területének apró- és nagyvad állományát. Ha az elmúlt év folyamán kellő szakértelemmel és buzgalommal folytatta a szárnyas és szörmés dúvadak írtását, úgy az első friss hóba taposott apróvad nyomok tömege igazolja a szorgalmas és ügybuzgó vadóvó dúvadírtó tevékenységét, a lusta dúvadóvó területét pedig az apró hasznos vadak nyomai helyett a dúvadak töméntelen csapása és a varjak káro-gása veri fel a terület birtokosának vagy bérlőjének nagy kárára és bosszúságára. Az ügybuzgóság és szakértelem nélküli vadóvó inkább menjen el suszternek, mert az éjjel-nappal otthon ülhet s nem kell neki úgyszólván szakadatlanul az erdőt járnia, vadjait gondoznia s a dúvadat puszlítani,

A dúvadírtásnak sokféle módja van, s ezek közül a legolcsóbb, legcélravezetőbb és legvadásziasabb úgy a hivatásos vadóvók, mint a passzionátus vadászok részére a dúvadhívó síp használatával — az év bármely szakában — puskavégre keríteni a szörmés és szárnyas ragadozókat. (Kitűnően beváltak a gyakorlatban a Storcz-féle dupla dúvadhívó sípok.)

Kiváltképpen oly területeken lehet igen nagy eredménnyel

használni ezt az ördögös sípot, hol apróvadtenyésztéssel foglalkoznak, mert ennek a sípnak csalogató hangjára az összes szőrmés és szárnyas dűvadak reagálnak, úgymint a róka, vadmacska, görény, nyest, kóbor eb, kóbor macska, varjú, szarka stb., stb., sőt még a nyúlváltonon hurokkal dolgozó vadász is,

Különösen nagy károkat okoznak a vadászterületeken a hangtalanul hajtó és vadászó farkaskutyák, melyek még a hasas őzet és őzborjút is elfogják. A nyúlsírást utánzó dűvadhívó hangjára megtorpannak a sebesen hajtó farkasebek s máris a nyúlsírási irányába fordulnak, hol a biztos kezű vadász fegyvere a másvilágra küldi őket s hasonlóképp a többi szőrmés és szárnyas ragadozókat is.

Van nálunk egy fáradhatatlan, hivatásos vadász, aki ezzel az ördögös dűvadhívóval az elmúlt évi téli hívásokon 9 róka-t csalt s 7 darabot meg is lőtt s ezzel a hívóval puszkavégre hozott még vadmacskát, nyestet és sok egyéb más ragadozókat is, nem csekély öröme az ügybuzgó vadásznak, aki negyedévenként 50—60 pengő lődíjat vághatott zsebre, de nagy megelégedésére gazdájának is kit áldozatkészségéért a bőséges vadállomány mindenképpen kárpótolt.

A dűvadirtás másik eredményes módja: a mérgezés.

A tél közeledtével a legsűrűbb erdőben — mert a dűvad a legszívesebben itt tartózkodik — keresünk egy 10—15 négyzetméternyi tisztást s ennek közepén ásunk egy 5—6 négyzetméteres, 50—60 cm. mély vermet s ebbe tegyünk bele valami nagyobb dögöt (döglött lovat, elhullott disznót vagy szarvasmarhát) s takarjuk le leveles földdel, rakjunk még a tetejébe tüskés bokrokat. Legalább tizennégy napig ne is nézzünk a dög hely felé. (Ahol vaddisznók vannak, ott természetesen nem lehet ilyen dög helyet készíteni, mert a vaddisznó minden dögöt felfal.)

Tizennégy nap múlva, ha jól csináltuk a dolgot, látni fogjuk, hogy a dűvadak s a kóbor ebek kikezdték a dögöt. Ha a dűvadak már jól odaszoktak a dög helyhez s a csontok már fehéredni kezdenek, az illetékes főszolgabírói hivatal útján szerezzük be a mérgezési engedélyt s a strychnin mérget. (Strychnin purum, Merk. Szállítja a Wirker-féle vadászpatika, Rákoskeresztúr.) S egyben tétessük közhírré a határos községekben és majorokban, hogy a kutyákat kössék láncra, szőrmés vagy tollas dög állatot senki se szedjen fel, vagy vigyen haza, mert a határban a kártékony dűvadakat mérgezik. (A mérgezési engedélyt a főszolgabírói hivatalnál kell kérni.)

Vásároljunk egy jó csomó érett kvargli sajtot és bűdös heringet s ezeket összevágva és gyúrva csináljunk belőlük dió nagyságú gombócokat, majd szórjuk be liszttel vagy korpával, hogy össze ne ragadjanak. Az elkészített gombócokba szúrjunk a közepéig egy ceruza vastagságú lyukat s egy fara-

gott kis fakéssel tegyünk ezekbe a lyukakba 2—3 centigramm mérget s tapasszuk be a kis fakéssel a gombóc anyagával. En ezt a bemérgezést elővigyázatosságból mindig egy erdei kunyhóban csinálom egyik segédemmel. Az így bemérgezett gombócokat egyenkint egész vékony puha papirosba csomagoljuk, majd 5—5 db.-kint elővigyázatosságból újból bepakoljuk s midőn már 20 drb készen van, kimegyünk kora délután a dőghelyre s ahol a dúvadak útja a dőghelyhez vezet, 2—2 drb gombócot az utra teszünk s tetejébe még gyenge leveles galyacsokká, hogy az árgusszemű tollasragadozók ne vegyék észre.

Ha jól végeztük dolgunkat, a másnap reggeli szemlénél már találunk néhány kimúlt dúvadat vagy kóbor ebet a dőghely környékén. Ezt az eljárást addig folytassuk, míg mérgezett, kimúlt dúvadat találunk, illetve míg a kirakott és számon tartott gombócok eltűnnek.

Ha észrevesszük, hogy a dőghelyre szárnyas dúvadak is járnak, szerezzünk be 2—3 nyúl bőrt és 2—3 liter alvadt marhavért. Ezt öntsük bele a nyulbőrökbe s kellő mennyiségű méreggel megfűszerezve s fakésünkkel jól elkeverve, tegyük ki a dőghely mellett jól látható helyen. Egy-két nap múlva az odajáró összes tollas ragadozókat elpusztulva találjuk a dőghely környékén,

A gombócok helyett frissen lőtt verebeket is eredményesen használtam.

A verebek mellét felvágva, a kis fakéssel mérget hintünk a nyílásba, majd a vágás helyét jól összenyomkodjuk s úgy helyezzük el, mint a gombócokat.

Az apróvad tenyésztésnek első alapfeltétele a szakszerű dúvadirtás!

Vigyázni kell a vadorzókra is, kik puskával, csapóvassal és dróthurokkal pusztítják vadjainkat. A vadóvó árgus szemekkel figyelje a vadváltókat, hogy nem talál-e azokon hurkokat. Holdvilágos éjszakákon pedig ne melegedjen az ágyban, hanem exponált pontokon figyelje, nem hall-e lövéseket, amiket vadorzók tesznek. Nagyon kell őrködni a fácánokban, mert a vadorzó a felgalyazott fácánokat lövi és sok kárt tehet a fácánokban.

Storcz Mátyás

ny. m. kir. udvari vadászati tiszt.

Szeretetteljes karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kíván olvasóinak

»AZ ERDŐ«

szerkesztősége és kiadóhivatala

Mesél a tölgy . . .

Erdőgazdaságunkban van egy hatalmas, évszázadok viharával küzdő tölgy. Amidőn szolgálatomban arra felé visz útam, megilletődve, levett kalappal állok meg alatta.

Kevesen ismerik. A kapzsi érdekek bilincseiben fetregő emberek ma már elfelejtik azt, ami szép és jó.

Az erdő mélyén elrejtve, egy kisebb tisztáson áll magányosan, égbetörő fáktól koszorúzva. Komoran . . . titokzatosan. Tépett ágain mohás, ráncos barázdák. Ide szoktam járni, rátelepszem a földből kimagasló gyökereinek egyikére és sokáig, nagyon sokáig nézegetem az erdő misztikus alakját.

Jó barátok vagyunk mi ketten. Neki ugyan kissé zárkózott természete van, nem mindenkivel áll szóba, de azért mi megértjük egymást. Ő nem tud beleilleszkedni a mai modern, hazug világba . . . én szeretem a halk, mesélő régiségeket s ezt észrevette rajtam.

Tavasszal és nyáron, mikor az esték bódító, mámoros illatot lehelnek és forró, ujjongó élet dalol a zöldruhás erdőben . . . hallgatag és szomorú egyszerű, szaggatott ruhájában. De ősszel, amidőn haldoklik a végtelen természet és fehér szálak úsznak a levegőben, felvidámul és szinte megifjul . . . megszépül és . . . mesélget. Ilyenkor könnyű, lilás köd ereszkedik az erdőre, melyből szinte világítanak a közeli fák kérgei és Ő úgy áll közöttünk vastag, repecskes törzsével, gigantikus magasságával, mint az elmúlt idők misztikuma.

— Kérlek, mesélj valamit magadról — kértem egy különösen szép őszi alkonyatkor.

S fantáziámban régmúlt idők történelmének foszlányaiból gondolatok és szavak formálódnak és egy kis legenda kel életre bennem. Fájdalmas, szorongó érzés járja át lelkemet . . . és mesél az öreg tölgy . . .

— Magamról? Nem szívesen teszem, mert fájó emlékeim vannak. Nem szeretném, ha a régi sebek felszakadnának. De úgy látom te megértesz engem . . . és én szeretlek téged. Jól esik, mikor órákig elnézel kutató, kíváncsi pillantással. Más vagy mint a mai emberek. Úgy érzem, maradt valami benned a régi világból . . . Amikor még kemény harcokban edződtek és éltek az emberek . . .

— Ne gondold, hogy izgalmas, hosszú történet az enyém. Nem . . . Egyszerű, rövid és mindennapos . . . mint maga az élet . . . Régen volt . . . nagyon régen . . . Hárman éltünk itt akkor. Mind a hárman karcsúk és fiatalok. Én életem delén voltam . . .

— A férfi daliás, barna. A leány . . . törekeny, miként a

virágszál. Szemei álmodozók, mélyek, mint a tenger, hajával a napsugár játszott . . . Különösen őt szerettem.

— A fiú gyalog szokott jönni . . . a leány vágató paripán. Itt találkoztak mindig. Ők egymáshoz símultak, én fogtam a lovat és földig érő karjaimmal öleltem körül mindkettőt. Fehérruháról, mirtuszkoszorúról beszélgettek és én álmittasan hallgattam csacsogásaikat. Vidáman és nagyon boldogan töltöttük el a napokat.

— Ámde egyszer, amidőn legboldogabbak voltunk, a kegyetlen végzet kiméletlenül sújtott le ránk. Sok-sok patkócsattogás verte fel az erdő méla csendjét. Pandúrok jöttek. A daliás fiatalembert, a nagyúr leányának szerelmesét üldözték. A fiú — mintha most is látnám — összereszt . . . egy utolsó csók . . . és eltűnt az erdő sűrűjében. A leánykát ájultan viték nagyúri atyja kastélyába . . .

— Soká vártam, míg ismét eljött, de . . . egyedül. Arca sápadt volt, szeme a sírástól dagadt. Körülölelte derekam, fejét hozzám szorította és . . . és mind a ketten zokogtunk. Utoljára volt itt, elment . . . örökre.

— Egy hideg, dermesztő csókkal eljegyezte magát. Ó, de nem a daliás fiatalemberrel, hanem a vigyorgó csontos rémmel . . .

— Utolsó kívánságához híven kihült tetemét úgy helyezték el szobájában, hogy arca felém nézett a nyitott ablakon át. Még . . . még jól emlékszem viaszfehér, drága mirtuszkoszorús kis arcára, amint fájdalmas, de boldog mosollyal feküdt menyasszonyi ruhájában a mécsék imbolgó fényében . . .

A mesének vége szakadt.

A legenda végét nem tudom. Az öreg tölgy regélő lelke örökre elhallgatott . . . bánatában, vagy talán a szélről egész testében megrázkódott. Hatalmas sóhaja ébresztett fel a mesék és álmok birodalmából. Égő kérdésektől gyötört szemeimet a tölgyre meresztem . . . várom a mese végét . . . de hiába.

Vállamra akasztom puskámat és lehajtott fejjel indulok hazafelé. Messze bandukolok már, de még mindig fülemben hallom csengeni a mult varázsát és az elhagyott magányos tölgy zokogását.

Simon János

erdész

A vizsla tanításáról

III.

A vizslaidomításhoz elsősorban nagy türelem, továbbá vaskövetkezetesség és a vizsla iránti szeretet a főkéllék. Azután még bepillantást kell nyernünk a ráncbízott tanítvány értelmi világába is. Ezt az érzetei által szerzett ismeretek alkotják. Így például az élvezetérzés útján ismeri meg azt, ami kellemes neki, a fájdalomérzet pedig a kellemetlen kikerülésére készíteti.

A jó idomító tehát tanulmányozza az idomítás végett rábízott vizslát és igyekszik kifejleszteni tanítványánál a gyönyör-érzés és a fájdalomérzés különböző fokozatait. Ilymódon fog majd a vizsla — érzeteire tett hatások útján — különbséget tenni a kellemes és a kellemetlen között. Tapasztalatokat szerez, amelyek a folytonos gyakorlás révén megrögződnek benne.

Minthogy az emberek is különbözőek, ugyanúgy a vizslák között is találunk különböző jellemvonásúakat. Az egyik eleven, gyorsfelfogású, bátor; a másik pedig félénk természetű. Nagyon fontos, hogy mindezeket figyelembe vegyük a tanítás kezdetén. Ennélfogva sohasem szabad a vizslát okolni azért, ha lassan tanul meg valamit, mert ez megbosszulja magát későbbben. Ilyenkor igyekezzünk türelemmel lenni hozzá és csak az ő szellemi képességeihez kell alkalmaznunk a tanítás tempóját. Addig újabb dologra ne tanítsuk, amíg az előző leckét tökéletesen nem tudja. Új dolog tanításánál pedig ne feledkezzünk meg a régebbi leckék ismétléséről sem.

A leckéket muszáj elvégeznie. Engedménynek nincs helye! Itt szükséges a vaskövetkezetesség! Ha a tanítványunk értelme felfogja már, hogy mit kívánunk tőle és ő ezt a követelményt elvégzi, akkor dicsérjük meg érte és egy kis falatkával jutalmazzuk meg őt. Ellenkező esetben megdorgáljuk, sőt, ha helyénvaló, úgy a mindig kéznél lévő vesszővel suhintunk is egyet rajta. Ilymódon tudatára ébred annak a ténynek, hogy a jól végzett lecke után simogatás, dicsérő szavak, sőt egy kis falat is kijár neki, amelyek ösztönzik őt a továbbiak során is úgyannyira, hogy a már megtanult lecke megszokottá fog válni nála. Idővel pedig szinte reflexszerűen nyilvánul meg az érzetek által szerzett tudat. Kitűnő példája ennek igazolására a következő tény: Ha magamhoz hívom a vizslát és ilyenkor egy-egy falatkával megjutalmazom — s ezt gyakran megismétlem vele —, tudattá válik ez nála. Idővel nem kap semmit — ha behívom —, mégis vágtat hozzám a behívójel hallatára, mert a behívójel megszokott hangja kiváltotta benne az élvezetérzés reflexét. Viszont a fájdalomérzet megfelelő alkalma-

zása annyira a tudatába megy pl. a hasaltatás tanításakor, hogy a hasaltatás füttyjelére az előző leckék során elszenvedett fájdalom emléke és az ellenkezés során várható újabb fájdalomérzet ösztönei a parancs mielőbbi végrehajtására.

Végeredményben három fokozaton megy át a tanítványunk, mire kiérdemelheti a jó vizsla nevet.

Az első fokozat a szobadresszura, amelynek ideje alatt megtanulja a fegyelmi dolgokat (hasalni, ülni, elhozni s parancsra), engedelmessé szoktatjuk, megszokja a láb mellett való járást pórázon és anélkül.

A második a mezei munka, amelynek ideje alatt a fentiekén kívül rászoktatjuk a tanítványt a vaddal szemben való helyes viselkedésre, keresési stílust nevelünk beléje, lövésre, vadkelésre nyugodt viselkedést kényszerítünk rája.

A harmadik fokozat a beavadászás — szinte főiskolai jellege van —, mert az ezen fokozaton jól iskolázott vizsla a vizslaversenyeken szerezheti meg a képesítését.

I. Szobadresszura.

A szobadresszura legelső teendője a tanítványt magunkhoz szoktatni és szobatisztaságra nevelni. A szobatisztaságra szoktatás legjobb módja, ha a vizsla délután nem kap már enni és este megjártatjuk őt. Ilymódon sétaközben még ürítkezik és nem terhelt gyomorral kerül a lakásba. Egy-kétszeri bepiszkítás esetén pedig még a tettenérés pillanatában jól lehordjuk az ipsét és kitesszük a szűrét a lakásból. Kisvártatva — ha úgy gondoljuk, hogy végzett már a dolgával — behívjuk őt a lakásba és megdicsérrjük. Nyugodtak lehetünk, hogy a következő napon már ész nélkül iparkodik kijutni a lakásból, hogy elvégezhesse esetleges dolgát. Azért jó, ha nem kap enni csak délben, mert így este még üríthet, másrészt pedig hozzászokik a szervezete a rendhez és a tisztasághoz.

Az ilyen tisztasági séták alkalmával kell megszoknia a pórázt is. Ezt a kényszert nem szívesen veszik a kezdő vizslák. Ide-oda huzakodnak, lefeküsznek, ugatva-nyöszörögve adják tudtul a nemtetszésüket. Már az első napon fojtó nyakörvet helyezünk a nyakára és ha pórázonvezetés közben huzakodni találna tanítványunk, akkor barátságos hangon hívjuk őt és tekintet nélkül reája, a rövidrefogott pórázzal magunk után húzzuk, vagy visszatartjuk őt, ahogyan a helyzet kívánja. Így a nyakörv fojtóra szorul a nyakán és a kutya hamarosan tapasztalja, hogy csak akkor nem fulladozik, ha rendesen jön mellettünk. Ha napjában többször is vezetjük őt pórázon, s ugyanakkor, valahányszor magunkhoz húzzuk őt, „lábhoz” vezényszót hangoztatunk, rövid időn belül a hangjelre is reagálni fog, amelyre szükség lesz akkor is, ha póráz nélkül kell majd mellettünk jönnie.

A fentiekkel egyidőben kell ugyanis megszoknia azt,

hogy szabadon engedve is láb mellett járjon, ha úgy kívánjuk. Ugyancsak meg kell ismernie a behívójel értelmét is. Erre a legalkalmasabb időpont az etetés ideje. Olyankor, amikor meg akarjuk tanítványunkat etetni, lehetőleg elzárjuk előbb őt a sodronyhálóval ellátott kifutóba, ahonnan láthatja a neki hozott ennivalóval telt edényt. Ezt a kifutón kívül pár lépésre a földre helyezük, azután valamelyik hozzátartozónk a kifutó ajtajához áll és az általam elhangzott kettős füttyre kiengedi a vizslát. A vizsla azonnal a már megpillantott edényhez fog vágatni és hozzálát a tartalom elfogyasztásához. Mi pedig megdicséjük őt. Oly könnyen megtanulja majd a vizsla kettős fütty jelentőségét, hogy pár nap múlva, sétaközben, ha szabadon eresztjük őt futkározni és egyszerre csak sípunkkal hallatjuk a kettős füttyjelet, ő azonnal hozzánk vágat majd. Természetesen ilyenkor mindig megdicséjük és megjutalmazzuk őt egy kis kéznél lévő falatkával. Későbbi idők során a falatka el is maradhat, de a dicséret sohasem. Szokjuk meg mi is azt, hogyha behívtuk a kutyát, sohasem szabad őt megbüntetni olyasmért, amit behívás előtt követett el, mert szegény feje azt fogja hinni, hogy azért büntettük meg, amiért hozzánk futott a behívójel hallatára. Így félnékké, engedetlené rontjuk őt és el fogjuk érni azt, hogy inkább menekülni fog tőlünk, mint bejönni, ha behívjuk.

Most már rászoktatjuk őt a parancsra történő leüléshez is. Erre oly módon tanítjuk, hogy balkezünkkel megfogjuk a tanítvány nyakszíjját, ugyanakkor jobbkézzel a farát lenyomjuk, hogy ülőhelyzetbe jusson, miközben „ülj“ vezényszót hangoztatunk. Ezt néhányszor ismételjük, majd abbahagyjuk s megjutalmazva őt, pihentetjük egy kissé. Azután tovább folytatjuk a tanítást. Nem szabad ezt naphosszat folytatni vele, nehogy megunja, elég ebből egy félóra délelőtt, délután. Közben hagyjuk őt az udvaron futkározni, olykor behívjuk őt s pórázon járatjuk, ismét szabadon engedjük, majd ismét magunkhoz hívjuk és láb mellett szabadon követhetjük, sokszor hangoztatva a „lábhoz“ vezényszót. Egyszerrel az előbbi leckeét ismételtetjük tanítványunkkal, változatossá téve részére a tanulást.

Két-három nap múlva a legtöbb vizsla kifogástalanul ül le a parancsszóra. Most arra kell szoktatnunk őt, hogyha leültették, a helyén maradjon ülve, míg mi távolodunk tőle.

Leültetjük őt és egy lépést hátrálva tőle, ujjunkkal figyelemzéstető mozdulatot teszünk feléje, közben „ott maradj“ vezényszót hangoztatunk. Természetesen ökelme utánunk indulna, de ilyenkor egy kéznél lévő vessző mutogatása. sőt alkalmazása hamar megérteti vele, hogy az új parancsszóra tényleg az a legjobb, ha ülve a helyén marad. Pár napi gyakorlás után, miközben mindig messzebb távozunk a kutyától, újabb ismeretre szoktattuk őt rá.

Ha ezt is megtanulták tanítványaink, akkor egy hélig nem kapnak újabb feladatot, ezalatt az idő alatt váltakozva gyakoroltatjuk velük az eddigi leckéket. Nagy gondunk legyen arra, hogy mindazt pontosan és azonnal végezzék el, amire a parancsot kapták. Mert az idomítás alapja a szobadresseszura. Most kell belenevelni a vizslába a feltétlen engedelmisséget. Erre vonatkozólag alkalmam van idézni Wirker János úrnak (O. V. C. versenybíró) 1937. X. 28-án hozzám intézett soraiból a következőket:

„... Egy bajuk van a magyar idomítóknak, hogy nem dolgozzák a kutyát jól át és gyorsforralón kezelik az egészet. Bizony, kár, hogy nem tudnak németül s így nem olvashatják a kiváló és alapos német idomítókönyveket Oberländer szerint, vagy Hegendorffot, amelyekben leckék szerint van szigorúan minden lépés leírva s amíg az elsőt nem tudják kifogástalanul, addig nem mennek a szentnek egy lépést se tovább. Tehát megrögződik a kutyában a lecke, mert az alapos szobadresseszura kiindulási pont. Sajnos, magyar nyelven nincs egy ilyen arra való könyv, mert ha van is, abban csak játékról van szó s nem komoly tanulásról.“

Fenti idézet helyesen mutat rá arra, hogy ne akarjunk a vizslától már az első héten mindent, mert az ilyen gyors munkának az eredményei az a sok rossz vizsla, amelyek csak mérget és bosszúságot okoznak gazdájuknak, az idomítóknak pedig rossz hírnevet szereznek.

Gunszt Ferenc

erdőőr, az Orsz. Vizsla Club tagja,
okl. vizslaidomító.

(Folytatjuk.)

Szilveszterkor.

*Feledjük el a múltó év viharját,
S töröljük le a fájó könnyeket,
Miket szemünkbe csalt az Ó-esztendő
Ezer bajából támadt fürgeteg.*

*Feledjük el, hogy nem hozott kalácsot,
Mindössze száraz, kis darab kenyért,
Feledjük el, hogy keblünk kunyhájába
A gond s lemondás oly sokszor betért.*

Feledjünk mindent, mi egyéni érdek
S önző vágy méhén megfogant — de halt;
Áhitott fényt, pompát s hirt feledjünk,
Amíg a „béke“ rabbilincsben tart.
Csupán csak egyet nem szabad feledni
Csupán csak azt, hogy nem-szabad a hon,
Csupán csak azt, hogy békepallosával
Felettünk tombol ma is Trianon! —

Nézzünk a multba! Ezer szörnyű csapás . . .
Tatár, török, Karaffa és Arad . . .
De ördögöknek poklán is keresztül
Magyar hazánk egész s magyar maradt.
Istenben és csak önmagunkban bízunk,
És senki másban e föld kerekén!
Igaz, parányi nép vagyunk csupán csak,
De bennünk egy-egy hősnek lelke él!

Ha ásó, toll, vagy kard szorult kezünkbe,
Munkánkat egykép oly hit hassa át,
Hogy az Új-évben vissza kell szerezniünk
Az ezredéves ősmagyar hazát!
S ha majd a Kárpát, Erdély s Adriánál
Piros-fehér-zöld zászlót fú a szél,
A sok lemondás s munka nyomdokában
A szívöröm s a jólét útrakél. —

Vessük le hát a hiú érdekekből
S önző vágyakból készített sarut,
S önzetlen honfiszívvel lépjük át az
Új-évbe nyiló, drága, kis kaput!

Gödöllő.

Storz Albert.

Jegyzőkönyv

készült Budapesten (VIII., Rákóczi-út 63. sz., I. em. 7. A Szédesővárosi Altisztek Közművelődési és Nyugdíjpótló Egyesületének helyiségében) a MEVME 1937. évi december hó 5-én d. e. 10 órakor tartott

választmányi üléséről.

Jelen voltak: Daróczy Márton ügyv. elnök, Nagy István titkár, Hevesi József egyesületi főszámvevő, Stubnya Mihály és Hunyady József pénztári ellenőrök, Gábris József, Gere Antal és Pasztorek Sándor számvizsgáló bizottsági tagok, Berezéti Lajos, Endrődy Sándor, Gábris István, Honti Pál, Havasi János. Kis Tóth Tamás, Kolb Gyula, vitéz Nagy Lajos, Orosz László, Orosz Imre, Poprády Kálmán, Répássy Ferenc, vitéz Szekeres Károly, Szöllősy Sándor, Szy Ferenc, Tarnay Gusztáv, Tihanyi Istvan választmányi tagok. Csaby Pál póttag, Huber Ferenc, Retkes László és Tomka József rendes tagok.

Daróczy Márton ügyvezető elnök Brandt Öméltósága üdvözlétét tolmácsolta a választmánynak. Felemlíti, hogy az országos elnökünket időközben előre nem látott akadály valószínűleg megátolt abban, hogy közénk jöjjön s itt az ő országos érdekű gondoljai közepette meghallgassa a mi panaszainkat is. Biztosítja a választmányt, hogy öméltósága távolmaradásának oka nem az, mintha egyesületünk ügyei iránt már nem mutatna akkora érdeklődést, mint a múltban.

A választmányi ülés kéri az ügyv. elnököt, hogy alkalomadtán Öméltóságát az egyesület minden egyes tagjának ragaszkodásáról biztosítsa.

Az ügyvezető elnök ezután beszámolóját így folytatja:

A választmányi ülés megnyitása előtt külön meg kell emlékeznem még dr. Jármly István ügyvéd úrról, egyesületünk ügyészéről, akinek meleg üdvözlét hoztam Önöknek, s aki nagyfotosságú elfoglaltsága miatt itt, közöttünk meg nem jelenhetett. Az ügyvéd úr legutóbb a zalaegerszegi vándorgyűlésükön — ahová betegsége dacára is eljött és ott elnökölt — bizonyította be, hogy nemcsak az ügyészi teendőkkal járó fontos munkát végzi, hanem ezen felül az erdészeti segédszemélyzet minden egyes fájó problémájának megoldására állandóan keresi a kivezető utat s ilyen értelemben adott utasításait, tanácsait egyesületünk mindenkor eredményesen tudta céljainak felhasználni.

A választmányi ülés dr. Jármly István urat meleg ünnepségben részesíti.

Ügyvezető elnök ezután melegen üdvözli a megjelenteket, Különösen Huber Ferenc egyesületi tagot, akiről külön is

megemlíti, hogy önzellenül fáradozott azon, hogy a zalaegerszegi vándorgyűlésünk annyira látogatott volt. Elnök ezután a megjelentek számára való tekintettel a választmányi ülést határozatképesnek mondja ki, a jegyzőkönyv vezetésére Nagy István titkárt, annak hitelesítésére pedig Pasztorek Sándor és Hunyady József kartársakat kéri fel, majd a következőket mondja:

Kedves Kartársaim! Amint egyesületünk hivatalos lapjában is olvashattátok, a szokásos választmányi ülésünket a zalaegerszegi vándorgyűlésünk miatt kellett egy hónappal kitőlnünk s annak most főcélja az, hogy a vezetőség számot adjon munkásságáról az elmúlt félévben. Sajnos, a nehéz viszonyok eleve kizárták, hogy az erdészeti segédszemélyzet szociális ügyeinek előrevitelében nagy eredményeket mutassunk fel. Az a meggyőződésem, hogy ez nem kelt nyugtalan-ságot sorainkban, mert hiszen idők folyamán a sikertelen kísérletek már megedzetek bennünket, mégis a fajunkat annyira jellemző makacssággal harcoltunk újra és újra igazunkért s harcolunk mindaddig, amíg csak megoldásra váró problémáink lesznek.

Akaratlanul is eszembejutnak a zalaegerszegi vándorgyűlésünk egyik illusztris vendégének szavai: „Arra kérem Önöket, hogy sérelmeiket, panaszaitak mindig olyan tömeggel képviseltessek, amely már külső nagyságban is ellenállhatatlan.” Sorsunk jobbrafordulásának saját magunk is irányítói vagyunk s kétszeresen fáj az eredménytelenség, ha arra gondolok, hogy annyi meddő kísérlet oka önmagunkban is kereshető, mert még ma is az a helyzet, hogy az erdészeti segédszemélyzetnek több mint fele nem tagja az egyesületünknek.

Amikor felkérem az egyesület titkárát, hogy az elmúlt félesztendő munkájáról adjon számot, az a meggyőződésem, hogy kétségbeesett szavaim végre eljutnak azokhoz a kartársaimhoz is, akik eddig önmaguk előtt is megmagyarázhatatlan okból olyan közömbösen, némelyikük olyan rosszindulatúan távortartotta magát egyesületünktől.

Az egyesület titkára ezután a következőkben adta elő beszámolóját:

Mélyen tisztelt választmányi ülés, kedves Kartársaim!

A meglegedettség tudatával jelentem a választmányi ülésnek, hogy mindazokat az ügyeket, amelyek elintézésével az elmúlt közgyűlés bennünket megbízott, végrehajtottuk. Kétségtelenül az érdeklődés középpontjában áll a közgyűlés utasítása folytán elkészített memorandumunk, amelyet első ízben az ezévi 6—7. lapszámunkban hoztunk nyilvánosságra azért, hogy a tagoknak erre vonatkozó véleményét kikérjük. Az ilyen értelemben hozzánk beérkezett pár levélből azt láttuk, hogy tagjaink kívánsága ebben a tekintetben annyira ellentétes, hogy az érdekeket közös nevezőre hoznunk lehetetlen volt. A no-

vember 7-én megtartott zalaegerszegi vándorgyűlésünk azután minden kétséget kizáróan tisztázta a kartársak ez ügyben elfoglalt álláspontját, ahol is az általános óhajnak engedve, memorandumunknak a cím használatát illető részét a következőképpen módosítottuk:

(Felolvassa a decemberi számban megjelent memorandumunknak 3—6. bekezdéseit a 307. oldalról).

Memorandumunknak ezt a módosított szövegét már eljuttattuk a földművelésügyi miniszter úr Ónagyméltóságához s annak egy példányát a földművelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának bemutattuk. Remélem, hogy a memorandumunk ebben a formájában minden kartársam tetszésével találkozik.

(A választmányi ülés a memorandumot helyesnek találja s a vezetőségnek köszönetet mond az emlékirat összeállításáért.)

Bizonyára emlékezetes a kartársak előtt, hogy az év áprilisában az országgyűlés képviselői között ujságunkban közzétett körlevelet osztottunk szét, amelyben kértük, hogy alkossanak törvényt, amely az erdészeti segédszemélyzetet a gazdasági cselédek sorából kiemeli. Amint erről mindannyian tudunk, ezt a körlevelet elnök urunk Óméltósága osztotta szét képviselőtársai között. Bár semmi pozitívummal ezzel kapcsolatban nem számolhatok be, de hiszem, hogy kívánságaink előfutárjaként ezen körlevél az új erdőtörvény felsőházi és képviselőházi tárgyalásának memorandumunkban foglalt fejtegetéseit szerencsésen egészíti ki.

Az egyesület adminisztratív működésével kapcsolatban tisztelettel jelentem a választmányi ülésnek, hogy az év folyamán az ügyek vitelében semmi fennakadás vagy nehézség nem adta elő magát. Beérkezett hozzánk az év folyamán összesen 757 ügyirat, amelynek elintézésére szétküldöttünk 1170 levelet. Ezek a számok élénken visszatükrözik, hogy az egyesület élete mozgalmas, a közönyt felváltja az érdeklődés, ami minden tekintetben megnyugtató.

Az írásbeli levelezésen kívül az egyesület ügyeinek vitelével kapcsolatban a közgyűlés óta is érintkezésben állottunk szükség szerint a különböző hivatalokkal és intézetekkel. Megtartottuk az ellenőrző közegeink közreműködésével a havi értekezleteket, ahol a kiadások utalványozása után minden egyes alkalommal találtunk időt arra, hogy a legközelebbi napok teendőit megvitassuk. A havi értekezletek közül különösen említésre méltó a propagandatív jellegű szeptember havi, amelyet Hunyady József kartársunknál Börzsönyben tartottunk meg, ahol a környékbeli primaciai erdészeti segédszemélyzet és közalapítvány alkalmazottjai is jelen voltak. Ennek az összejövetelünknek a tagszerzést illetőleg e maga külön haszna is meg volt. Itt döntöttünk az ez évi vándorgyűlésünk helyé-

nek megválasztása felett is. A levélben érkezett kívánságok szerint több nagyobb város jött kombinációba, figyelemmel az ilyenkor szem előtt tartandó összes körülményekre, az értekezlet a vándorgyűlés helyéül Zalaegerszeget választotta. Úgy gondoltuk ugyanis, hogy Zalavármegye és környéke a legexponáltabb olyan tekintetben, amelyen szempontot feltétlenül figyelembe kell venni. A vándorgyűlés propagandatív jellegét szem előtt tartva nem mehetünk el közömbösen amellett a körülmény mellett, hogy az országnak ezen a részén élő kartársak vannak a legkevesebb számban képviselve egyesületünkben.

Bár lapunk decemberi száma teljes részletességgel beszámol a vándorgyűlés lefolyásáról, mégis szükségesnek tartom felemlíteni és ismételten hangsúlyozni, hogy az népesebb volt némely közgyűlésünknel s úgy a vándorgyűlésen részt vett vendégeink, mint a gyűlésen megjelent kartársaink a legközvetlenebb szeretettel fogadták az egyesület képviselőjében ott megjelent vezetőséget s igen kellemes impressziókat, több új tagot hoztunk magunkkal haza.

A lap szerkesztésével kapcsolatban az év folyamán semmi nehézség nem merült fel. Ebben az esztendőben két alkalommal adtunk összevont számot.

A választmányi ülés kötelessége az egyesület hivatalos lapja felett való felügyelet. Kérem a választmányt, nyilatkozzon oda, a lap tartalom tekintetében megfelel-e az egyesület célkitűzéseinek, szolgálja-e az erdészeti segédszemélyzet szociális ügyeit, általában minden fennmaradás nélkül kielégíti-e a kartársak igényeit?

A lap ellen nem emel panaszt a választmány, Csupán Bezeréti kartárs kifogásolja, hogy az újság az egyesület belső életével keveset foglalkozik. Tudja, hogy ennek nem a vezetőség az oka, hanem az, hogy „Az Erdő”-nek nincsenek meg a munkatársai. Elmondja, hogy több helyen hallotta már, hogy a kartársakat a lap részére való munkálkodástól a szigorú kritika tartja vissza.

Daróczy Márton és Szy Ferenc közösen reflektálnak Bezeréti felszólalására és előadják, hogy „Az Erdő” a segédszemélyzetnek szócsöve s arra kell törekednünk, hogy mint ilyen a nagy nyilvánosság kritikáját is kibírja.

Bezeréti megkérdi, hogy az új tagok közül hányan vannak zalaiak.

Az ügyvezető elnök és Huber Ferenc előadja, hogy Zalában körülbelül 150 belépési nyilatkozatot osztottak szét s a tömeges belépés a jövő év január 1-ével várható, ezideig mintegy tizen léptek be.

Bezeréti ezután kérdést intéz a vezetőséghez, hogy a feltagdíjas jogosultságra milyen igazolás szükséges. Előadja, hogy „Az Erdő” legutóbbi számában megütközéssel olvasta,

hogy egy fővadász féltagdíjasnak van az egyesületbe bejegyezve.

A kérdésre a főszámvevő reflektál és előadja, hogy a vezetőség igenis figyelemmel van az ilyen esetekre, amit legjobban igazol az is, hogy az illetőhöz az újság decemberi számában ilyen értelmű üzenetet küldtünk. A vezetőség még akkor sem vádolható mulasztással, ha az ilyen eseteket nem szünteti meg, mert joggal elvárhatja, hogy a tagok a körülményeikben beállott előnyös változásokat hasonló helyzetben önmaguktól bejelentik.

Bezeréti erre a válaszra megnyugszik, mégis fölveti a gondolatot, nem lehetne-e a féltagdíjas kedvezményre vonatkozólag az anyagi helyzetet érintő bizonyítékot bekérni.

A titkár ezután így folytatja:

Jelentem a választmánynak, hogy az év eleje óta 100-an, a közgyűlés óta 43-an léptek be tagként az egyesületbe. A közgyűlés óta új tagként jelentkeztek névszerint a következők: Vörös Dezső Királyhalom, Váradi László Királyhalom, Harsányi József Ordas, Biró József Alsógalla, Füzi Imre Kaposvár, Pózna János Esztergom, Öllmann Péter Zámoly, Vér János Zoltán Kisszékely, Tanglmajer Ferenc Nagyhajmás, Sáros Bálint Pilismarót, Csontos Péter Gyom, Matkovics Antal Balatonmogyoród, Páris Antal Paphalom, Kapui Károly Bakony-szentlászló, Hessz József Iharkút, Ölveti Sándor Debrecen, Pintér Gergely Iharkút, Tomka József Tardos, Nagy Kálmán Márianosztra, Szablár András Budakeszi, Bauder István Budapest, Sarkadi György Hajdúsámson, Füsti Molnár Sándor Szántód, Tóth Ferenc Etes, Duschanek József Marcalltó, Vargyos András Sopronkövesd, Király Mihály Somogyvár, Péter József Nemesnádudvar, Golissa János Alsószentiván, Ujvári Béni Vitézipusztá, Bálint János Debrecen, Frantz Lajos Csatártópusztá, Rezes József Zalavár, Horváth Károly Báránpusztá, Lovász József Báránpusztá, Könczöl Kálmán Zalaapáti, Papp István Méhes (erdészlak), ifj. Sümeghy Sándor Sorokmajor, Nagy József Sopron, Bérci Imre Sopron.

Kérem a választmányt, hogy a felsorolt kartársaknak az egyesület tagjai sorába való felvételét jóváhagyólag vegye tudomásul.

(Megtörtént.)

Amint az előző években, az elmúlt félév alatt is több kartársunkat segítettük állásba. Ebben a törekvésünkben több kartársunk volt nemeslelkűen segítségünkre azáltal, hogy az üresedésben lévő állásokat tudomásunkra hozták. Örömmel számolok be a t. választmánynak arról, hogy egyesületünknek már van olyan erkölcsi súlya, hogy azok a kartársaink, akik mellett szót emeltünk, egy-kettő kivételével elhelyezkedtek.

A közgyűlés óta állásba segítettünk öt kartársunkat. Ez

az ilyen értelemben vett rossz viszonyokra tekintettel elég szép eredmény.

K. Tóth Tamás elismerését fejezi ki az állásba helyezés nemes munkája felett, mégis az a meggyőződése, ki kellene jobban terjeszteni ezt az akciót. A vándorgyűlés beszámolójából olvasta, hogy Pest vármegye alispánja szabályrendeletet alkotott arra vonatkozólag, hogy Pest vármegyében a vadászterülettulajdonosok szakvizsgázott vadőröket alkalmazzanak, még akkor is, ha erre egyébként a törvény őket nem kötelezi. Kérdi: miért nem lehetne ezt az egész országra kiterjeszteni. Indítványt tesz arra vonatkozólag, hogy az egyesület választmánya a költségvetésbe propaganda célokra beállított 50 pengőt emelje fel s az ezzel elérhető eredményeket az egyesület javára hasznosítsa.

Vitéz Nagy Lajos felemlíti, hogy a napokban olvasta az Uj Nemzedékben, hogy az erdőőrök agyonverték a galyszedőket. Szükségesnek tartja, hogy az ilyen hírlapi kacsákra az egyesület reflektáljon s a valóságnak megfelelően minden esetben kérjen helyreigazítást

K. Tóth Tamás elengedhetetlenül szükségesnek tartja, hogy az egyesület ügyeivel s az erdészeti segédszemélyzet szociális problémáival a fővárosi lapok is foglalkozzanak.

Répásy Ferenc kartársunk helyesli K. Tóth Tamás előterjesztését s kéri a választmányt s rajta keresztül a vezetőséget, hogy a zsugoriságig ne takarékoskodjon, mert ez sok esetben az egyesület rovására mehet.

Bezeréti Lajos kéri, hogy az egyesület üléseire — mint ez a múltban is történt — a vezetőség a sajtó képviselőit hívja meg.

Daróczy ügyvezető elnök előadja, hogy ettől a lépéstől ezideig tartózkodott, mert a múltban egy ilyen sajtóbeszámoló 650 pengőjébe került az egyesületnek.

Bezeréti Lajos felemlíti a Néptanítók Országos Egyesületét, amelynek ügyes-bajos dolgairól a fővárosi sajtó naponta megemlékezik.

K. Tóth Tamás közbeveti, hogy a pincérek sérelmeit hasábos cikkekben hozták a napilapok.

Vitéz Szekeres Károly emelkedik szólásra. Egyesületünk és a Néptanítók Egyesülete között nem lehet összehasonlítást tenni, mert a néptanítók egyesülete 60 esztendő és annak minden egyes tanító tagja. A titkári beszámolóból láttuk, hogy Magyarországon élő alerdészeknek még fele sincs egyesületbe szervezve. Mindenki otthon legyen ügyeinknek képviselője, a környezetében csinálja meg azt a propagandát, amit itt az előttem szólók felvetettek.

Vitéz Szekeres Károly felszólalását élénk helyesléssel fogadta a választmány.

Hunyady József emelkedik szólásra s javasolja, hogy

ez év áprilisában az országgyűlés képviselőihez intézett körlevelünk egy-egy példányát osszuk szét a tagok között s azt mindenki juttassa el a lakóhelyére illetékes képviselőhöz. Az a meggyőződése, hogy a személyes átadás nagyobb eredménnyel jár.

Hunyady kartárs indítványát elfogadja a választmány s annak keresztülvitelére utasítja a vezetőséget.

A titkár ezután az egyesülethez beérkezett kérelmek közül az év folyamán elhalálozott Szerencsés kartársunk hátramaradottjainak kérelmét ismerteti, akik temetkezési segély kiutalását kérik annak ellenére, hogy elhalálozottnak több mint egy évi tagdíjhátraléka volt.

A választmányi ülés a fennálló szabályok értelmében ezen kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

A titkár ezután beszámolóját a következőkép folytatta:

Szeretném a jövő évi eucharisztikus ünnepekkel kapcsolatban a problémát felvetni, az egész világ részéről megnyilvánuló érdeklődést nem tudnánk e a magunk számára gyümölcsözőleg kihasználni? Kérem a választmányt, rendezzünk vitát, mennyiben volna ez lehetséges?

Szy Ferenc kartársunk kezdeményezésére az év folyamán elhatároztuk, hogy elkészíteljük az egyesület zászlóját. Egy pár kartársunk nemeslelkű adománya, de a főszámvevő idevonatkozó indítványa folytán is — amint majd hallani fogjuk — zászlónk elkészülhetne s közülünk lenne talán valakinek olyan szerencsés ötlete, hogy a zászlószentelést összekapcsolhanánk olyan ünnepséggel (majális, kiállítás, táncmulatság), amelynek számunkra meg volna az anyagi haszna is. (Az ilyen értelmű lehetőség kihasználására a vezetőséget bízza meg a választmány.)

Beszámolóm végére értem. Búcsúzom! Ez a búcsú melegebb, érzékenyebb és fájóbb, mint az eddigiek voltak, mert nem a következő választmányi ülésig szól, hanem hosszabb időre, sőt az a valószínű, hogy ilyen minőségben egy egész életre. Eddigi szolgálati helyemről, Esztergomból Szekszárdra helyeztek át s új beosztással járó munka előttem ismeretlen lévén, nem tudok ígéretet tenni arra vonatkozólag, vajjon új állomáshelyemen lesz-e időm arra, hogy az egyesület titkári teendőit ellássam. Kérem a választmányt vegye tudomásul lemondásomat és gondoskodjon arról, hogy a titkári teendőket ideiglenesen, a közgyűlés ilyen értelemben hozott határozatáig helyettem valaki más lássa el.

Az a meggyőződése, hogy megbízatásomat legjobb tudásom szerint láttam el s ha a választmány mégis úgy találná, hogy munkám kivánni valót hagyott maga után, írják legalább javamra a jóakaratot, amely — biztosíthatom Önöket — úgy a szorgalom, mint az akarat tekintetében nem hiányzott.

Nem volna teljes a búcsú egyesületünkötől, ha külön meg

nem emlékezném itt az ügyvezető elnökünkről, Daróczy Márton úrról, Fél évig mint az egyesület közkatonája, másfél évig, mint az egyesület tisztviselője működtem vele együtt. Ez a két esztendő számomra nem volt felhőtlen. Sokszor a hajszáig fokozott sok munka több idősebb tisztviselőtársammal szemben elragadott. Ilyenkor a Marci bácsi volt az, aki a súrlódásokat elegyengette. Megnyerő egyénisége, nemes gondolkodása, kollégialis szeretete az, ami az én tőle való búcsúzással egybeesik.

Amikor arra kérem önöket, tartsanak meg jó emlékeztükben, annak a meggyőződésnek adok kifejezést, hogy türelemmel, sohasem lankadó, de mindig növekvő szorgalommal és kitartással el kell, hogy jöjjön az az idő, amikor az erdészeti segédszemélyzetnek már nem lesznek megoldásra váró problémái. Adja Isten, hogy így legyen!

A titkár beszámolójának végeztével Szy Ferenc emelkedett szólásra. Előadja, hogy a dolog olyan hirtelen jött, hogy egyenlőre csak végtelen sajnálkozásának adhat kifejezést s kéri a választmányt, jegyzőkönyvileg mondjon köszönetet a titkárnak hasznos és eredményes működéséért, amelyet a választmány egyhangúlag elfogad.

Ezután az ügyvezető elnök felszólítja a főszámvevőt, hogy jelentését terjessze a választmányi ülés elé.

Mélyen tisztelt Választmány! Mielőtt beszámolómat megkezdéném, egy fohászt küldök a Mindenhatóhoz, kérve Őt, hogy erősítsen meg mindannyiunkat munkánkban, hogy a közös célt igaz hűséggel és teljes odaadással szolgáljuk és a belénk helyezett bizalomnak megfelelhessünk. Különösen kérem ezt saját nevemben, mivel ma van az első beszámolóm, ahol eddigi munkásságom egy részét a mélyen tisztelt Választmánnyal ismertethetem.

(Felolvassa a jegyzőkönyvet és kéri a hasznavehetlenné vált leltári tárgyak leírását, amit megenged a választmány vitéz Szekeres Károly indítványára.)

Örömmel jelenti a főszámvevő, hogy az egyesület taglétszáma az év elejétől emelkedő tendenciájú, amennyiben 714-ről 777-re emelkedett. Meghalt három kartársunk, névszerint: Balga Ágoston, Szerencsés Mihály és Csepi László, akik közül Balga Ágostonnak 150 pengő segélyt folyósítottunk, Csepi László hozzátartozóit pedig 100 pengő segélyben kelene részesítenünk, ők azonban 200 pengő temetkezési segélyre tartanak igényt. A választmány ezen követeléssel szembe helyezkedik s utasítja a főszámvevőt, hogy Csepi László hátramaradottjai részére csak az őket jogszerint megillető temetkezési segélyt folyósítsa.

Az év folyamán 33 kilépés történt, míg egy tagot, aki már régebben elhalálozott, az egyesület tagjai közül törölni kellett.

A törléssel kapcsolatban felemlíti a főszámvevő, hogy többen vannak a tagok közül olyanok, akikben semmi jószándék nincs, hogy tagdíjhátralékukat rendezzék, belépésük óta úgyszólván semmit sem fizettek, az ellenük folyamatba tett végrehajtási eljárás nemleges zálogolási és becslési jegyzőkönyv felvétele folytán meddő maradt.

Kéri a főszámvevő, hogy ezeket a tagokat a jövőben minden további eljárás nélkül az egyesületi tagok sorából törölhesse a vezetőség.

A választmány a jövőre vonatkozólag ilyen természetű törlésekre a felhatalmazást megadja.

A következőkben a főszámvevő ismerteti vitéz Ferenczy tagtársunk azon kérelmét, hogy tagdíjhátralékának 50 %-a engedessék el. Ferenczynek azon állítását, hogy havi jövedelme az 50 pengőt nem haladja meg, a zalaegerszegi vándorgyűlésen több szavahihető kartárs is igazolta.

A választmányi ülés vitéz Ferenczy György 64.50 pengőt kitevő tagdíjhátralékának 50 %-át a méltánylást érdemlő indokokra tekintettel elengedte és 1938. január 1-től féltagdíjaskénti nyilvántartását engedélyezte.

Vitéz Szekeres Károly emelkedett ezután szólásra és felajánlotta, hogy vitéz Ferenczy György így fennmaradó tagdíjhátralékát az egyesület pénztárába 30 napon belül befizeti az egyesület vitézi tagjainak adakozásából.

A választmány ezen nemeslelkű adományt köszönettel elfogadja.

A főszámvevő ezután rátér az egyesület által megszüntetett és új alapokra helyezett temetkezési segélyalapra. Előadja, hogy az egyesület volt főszámvevőjének ismertetésében „Az Erdő” 1935. évi 9–10. számában közöltek nem maradhatnak fenn, mert eltérően az 1934. évi közgyűlés határozatától, itt a fokozatok figyelembe nem vétettek.

Ez a közgyűlés volt az, amely kinondotta, ha valaki a belépéstől számított 12 hónapon belül hal meg, segélyben nem részesíthető és hogy akik a régi temetkezési alapnak kezdetől fogva tagjai voltak, jogaikban meghagyva mindig magasabb segély-osztályba sorozandók.

Ezzel szemben az egyesület volt főszámvevője „Az Erdő”-nek 1935. évi szeptember—október havi pénztári beszámolójában rendes tagoknak 100 pengő, a volt temetkezési segélynek is tagjai részére pedig 150 pengő segély folyósításáról ír.

Hevesi József kéri, hogy a két ellentétes és így könnyen félreértésre okot adó újságközleményt tisztázza a választmány.

Erre vonatkozólag élénk vita indul, ahol több indítványtétel hangzott el. Így:

Répássy Ferenc a temetkezési alap létesítését percentuális alapra gondolja fektetni. Ezzel szemben a főszámvevő javaslatát a következőkben adja elő:

12 havi tagság után	5 évi tagságig	50 pengő
5 évi	" "	100 "
10 "	" "	150 "
25 "	" "	200 "

temetkezési segély legyen folyósítható.

Hosszabb vita után a választmány úgy határozott, hogy a közgyűlésig a régi rendszer maradjon érvényben, a közgyűlésre az egyesület vezetősége dolgozzon ki több tervezetet s azt terjessze a közgyűlés elé. Ezt megelőzőleg azonban „Az Erdő” hasábjain ismertesse.

A továbbiak során a főszámvevő rátért az egyesület anyagi ügyeinek ismertetésére a következőkben:

Ez évi várható bevételünk az előirányzat szerint 8000 P, eddig az elmúlt 11 hónap alatt befolyt 7831.95 P, úgy, hogy remélhető, sőt biztos az, hogy az előirányzott összeg teljes egészében be fog folyni.

A kiadási rovaton az elmúlt 11 hónap alatt 5309 pengő 30 fillért fizettünk ki, ami az engedélyezett 7000 pengőnek mintegy 76 %-át teszi ki.

Itt számolok be arról is, hogy a zalaegerszegi vándorgyűlés költségeit, ami 169 pengő 18 fillért tett ki, mivel folyó évi költségelőirányzatunkban ilyen hitel előirányozva nem volt — az „Előre nem látható kiadások” címén engedélyezett hitel terhére számoltam el.

Előbb elmondottak alapján pénzkészletünk a következő:

Maradvány 1936. évről	5508 pengő 36 fillér.
1937. év november végéig befiz.	7831 „ 93 „
Összesen	13340 pengő 29 fillér.

Kiadás 1937. év november végéig ,	5309 pengő 20 fillér
Maradv. „ „ „ „ „	8031 „ 09 „

Mely összegből 2457 pengő 23 fillér van a póstatakarékpenztárban folyószámlán

és könyvecskén 5541 „ 25 „ „ „ „ „
 közpénzellátmány 82 „ 61 „ „ „ „ „
 volt a főszámvevőnél.

Tehát összesen: 8031 pengő 09 fillér.

Igen természetes, hogy ebben az összegben már benne van Szy Ferenc kartársunk által megindított, de sajnos, igen nehezen folytatódó zászlóalapra adományozott összeg is, ami november hó végén 153 pengőt tett ki. Ehhez jön az egyesületi zászlót ábrázoló levelezőlapokból befolyt 81.40 P is. Ugy, hogy november hó végén a zászlóra 234.40 pengő áll rendelkezésre. Ebből az összegből, sajnos, a zászlót nem tudjuk előteremteni. Kérem az igen tisztelt választmányt, hogy tegyük vita tárgyává a zászlónk 1938. évi (szentévi) megvalósítását.

Az ügyvezető elnök a zászlóalap célját szolgáló levelezőlapok árusítását kéri a tagoktól.

Tarnay Gusztáv véleménye, hogy a zászlószegekből is lehetne az egyesületnek bevétele.

Vitéz Szekeres Károly kérdést intéz a vezetőséghez, mennyit gondol az egyesület zászlójára áldozni. A feleletül kapott 1000 pengő összeget soknak találja. Ajánlja, hogy a zászló elkészítése előtt több ajánlatot kérjen az egyesület.

Huber Ferenc: Gyűjtson mindenki a saját kerületében, én kerületemben vállalom a gyűjtést.

A főszámvevő ezután kéri, hogy a katonai szolgálatra behívott kartársak szolgálati idejük alatt tagdíjfizetési menteséget kapjanak, amit megad a választmány.

Végül a főszámvevő kéri, hogy a választmány utasítsa a vezetőséget, hogy az egyesület alapszabályainak módosítására vonatkozó tervezetet dolgozzon ki, mert annak egyes szakaszai a mai időknek nem megfelelőek.

A választmányi ülés ezen tervezet kidolgozására utasítja a vezetőséget.

A főszámvevő jelentésének végeztével ismét az ügyvezető elnök emelkedett szólásra, eképen:

Szeretném, ha most velem együtt mindenki visszapillantának egy kissé a múltba, arra a hat esztendőre, amelyet az egyesület az én vezetésem alatt élt át. Élénken apostrofálja az egyesület életét a vagyonmérleg összehasonlítása s így az a pillanat, amelyet innen a választmányi ülésünkről kartársaim a múltba vetnek, elég ahhoz, hogy megnyugtassam a lelkiismeretem: dolgoztam, nehéz időknél mentettem át az egyesület lélekvesztőjét. Ma azután, amikor ez a csónak a belügyeket illetőleg nyugodtabb vizeken ringatózik, szeretném a parancsnokságot én is átadni egy fiatalabb, nálamnál jobban ráérő kartársam kezébe. Ezen az elmúlt hat esztendőn keresztül belefáradtam a munkába. A jövő esztendei eucharisztikus ünnepek már most előrevetik annak a hatalmas munkának az árnyékát, amelybe az én szolgálati helyem exponáltsága folytán nekem is intenzívebben kell részt vennem. Nem tudnék az egyesület ügyeivel annyit foglalkozni, mint ahogy azt a múltban tettem és semhogy elhanyagoljam, inkább kérem, hogy a sok erre érdemesebb kartársaim közül választjunk magunknak Nagy Pista barátunk lemondása folytán megüresedett titkári és helyettem az ügyvezetői elnöki tisztségre is más személyt ideiglenesen addig is, amíg ebben az ügyben a közgyűlés véglegesen határoz.

Amikor az ügyvezető elnöki megbízatásomat a Ti kezetekbe visszaadom, nem jelenti ez azt, hogy az egyesület életében, annak munkájából a jövőben nem akarom kivenni a magam részét. Az egyesületnek egyszerű, de annál lelkesebb közkatona maradok. Hat esztendőn keresztül az egyesület-

tel és annak minden tagjával olyan lelki közösséget vállaltam, amit most nem lehet csak így egyszerűen félretenni. Amit ebben a pillanatban érzek, azt elmondani, szavakban kifejezni nem tudom. Engedjétek meg nekem, hogy majd a lapunk útján búcsúzzam el tőletek s most csak annyit mondjak: az Isten áldjon meg mindnyájatokat!

A választmányi ülés nem fogadja el az ügyvezető elnök lemondását.

Daróczy Márton ismételten hangsúlyozza, hogy lemondása komoly s a leghatározottabban kéri a választmányt, hogy az ügyvezető elnöki ügyek továbbvitelére egy másik személyt jelöljön ki.

Szy Ferenc: Belátjuk és tudjuk, hogy a közügyekben való szereplés háládatlan, mégis kérünk, hogy legalább a közgyűlésig maradj meg ügyvezető elnöknek.

Pasztorek Sándor kéri a választmányt, hogy a megfelelő segédmunkaerőről gondoskodják, ami után talán az ügyvezető elnök a közgyűlésig visszamaradna pozíciójában.

Vitéz Szekeres Károly javasolja, hogy Hevesi József a titkári teendőket, Kolb Gyula pedig ismét a főszámvevői teendőket lássa el.

A választmány ezen indítvány felett vitát rendez s azt Hevesinek azon kijelentése után, hogy a titkárnak a nyilvánosság előtt többször kell szerepelnie — amit ő nem tehet meg —, végképp elveti.

A választmányi ülés végül is e tárgyban akként határoz, hogy a régi vezetőséget felkéri, hogy változatlanul vigye tovább az egyesület ügyeit a közgyűlésig, mert hiszen megbízatását ettől kapta s ennek a kezébe is kell visszaadnia.

Az ügyvezető elnök megköszöni a bizalmat, keresetlen szavakkal búcsúzik el a megjelentektől és a választmányi ülést berekeszti.

Kmft.

Nagy István s. k.

titkár, jkv. vezető

Daróczy Márton s. k.

ügyv. elnök.

Hitelesítjük:

Pasztorek Sándor s. k.,

Hunyady József s. k.

Vajjon miért?

Kedves Kartársaim, mindig ugyanezen szavakat halljuk valahányszor kollégák körében az egyesületünkbe való belépésről van szó.

Bár erről nem kellene írnom, mert ezt a témát előttem már nagyon sokan, arra hivatottabb emberek az unalomig kimerítették, legutóbb a zalaegerszegi vándorgyűlésen hallottunk róla. Miután azonban jómagam is úgy voltam ezzel a kérdéssel, mint sok száz kolléga, akik még mindig nincsenek az egyesületbe szervezve, engedjétek meg, hogy erre a kiabáló kérdőjelre megadjam a feleletet.

Vajjon miért? Miért lépjek be tagul? Használ-e ez nekem valamit? Mit kapok a pénzemért ellenértékül? A szaklap? Hát igen! Az erdészeti segédszemélyzet szociális problémáit eleget szellőzteti. Ha ezen felül még marad hely s főként, ha az egyesület szűkre szabott büdzséje ezt megengedi, akkor néha szakcikket is hoz,

Kedves Kartársaim! Engedjétek meg nekem, mint az egyesület újonc katonájának, hogy a felvetett kérdésekhez hozzászóljak és őszintén megmondjam, hogy . . . miért?!

Miért lépjek be tagul? Hát van miért, kedves kollégám!

Van bizony, csak gondolkozzunk egy kicsit. Elsősorban azért, hogy eleget tégy kötelességednek önmagaddal szemben. Támogasd filléreiddel, munkásságoddal azt az egyesületet, amely, mint ilyen, egyedüli s amely az összességen keresztül a Te jogos érdekeidet is képviseli. Hidd el nekem, nincs olyan magáraitalt, árva szakma, mint az erdészeti segédszemélyzeté s talán kétségbeesett kiáltásunk azért nem jut el, az arra illetékesek fülébe, mert ahhoz, hogy azt meghallják, talán éppen a Te hangod hiányzik.

Használ-e ez nekem valamit? Igenis használ! Hogy mennyiben? Ám lásd. Elsősorban is lapunk útján bekapcsolódhatsz szellemi életünkbe, amire bizony — valld be őszintén — igen nagy szükség van.

Minden bajodban — amiből azt hiszem, elég van — bátran fordulhatsz egyesületünkhöz, ahol tanácsot, segítséget, orvoslást is találsz.

Mit kapok a pénzemért ellenértékül? Olyan hatalmas erkölcsi erőt, amelyen minden igazságtalanság, minden fondorlat, minden gáncs pozdorjává törik.

A szaklap? A szaklapról az a meggyőződésem, hogy az idővel, ha az erdészeti segédszemélyzet bajai megszűnnek, hozni fog más, tartalmas dolgokat is, egyenlőre azonban az a helyzet, hogy — sajnos — az erdészeti segédszemélyzet sérelmei olyanok, hogy nem bír velük eleget foglalkozni. „Az

Erdő“ ennek ellenére is gyarapítja ismereteidet, felvidulsz magányodban, elfeledted fáradtságodat, ha belőle egy-egy novellát vagy verset elolvasol. De van ennek a kis újságnak szóval ki nem fejezhető értéke: ez az újság a miénk, az erdészeti segédszemélyzeté. Ezen szócsován keresztül adjuk tudomására a nyilvánosságnak, hogy élünk s a megpróbáltatások ellenére is sziklaszilárdan állunk és őrkdünk azon a helyen, amely nekünk kijelöltetett.

Hát ezért lépj be hozzánk, kedves kartárs! Minden tag egy pillért jelent, mely egyesületünk alapját tartja és erősíti.

Dobjátok ki magatokból a széthúzás fekélyes gondolatait, álljatok közénk, hogy vállvetve küzdhessünk érdekeinkért és szegény, meggyötört, szétmarcangolt Hazánk feltámadásáért.

Nagy József

m. kir. erdőőr.

Erdőművelési alapismeretek

Mielőtt erdőműveléstani dolgozataimat megkezdeném, szükségesnek tartom egy pár fontosabb erdőműveléstani szak kifejezés ismertetését.

Erdőtelepítés alatt azt a műveletet értjük, amellyel olyan helyen telepítünk erdőt, ahol emberemlékezet óta erdő nem volt.

Felújítás alatt a kihasznált erdő újra erdősítését értjük.

Főhasználat alatt az erdő főterményének, a fának kihasználását értjük.

Előhasználat alatt a főhasználatot megelőző fahasználatokat értjük.

Mellékhasználat alatt az erdőben a fán kívül található és értékesíthető anyagokat, gyümölcsöt, almot stb. értjük.

Vágásforduló alatt az erdő létesülésétől a végső kihasználásáig eltelt időt értjük, és amely idő alatt az erdő minden része kihasználás alá kerül.

Záródás alatt a fák koronáinak a talajt beárnyékoló mértékét értjük és 0.1–0.9-el jelöljük, amit a beárnyékolás mértéke határoz meg.

Sűrűség alatt azt a kívánatos tőszűrűséget értjük, ami kor,

* Cikkemet Balás: „A tulajdonképpeni Erdőműveléstan“-a alapján állítottam össze.

termőhelyi viszony és fajaj szerint bizonyos alapul vett területen a legmegfelelőbbben használja ki a talajt és jut megfelelő táplálékhoz, illetve minden törzs megfelelően fejlődhet. A sűrűséget is 0.1–0.9-el jelöljük. Ha pedig kellenél több törzs állna az alapul vett terület egységén, mint rendes fejlődés mellett kellene állnia, akkor az állományt túlsűrűnek mondjuk.

Vágástisztítás a vágás után visszamaradt fátlan, de mielőbb beerdősítendő terület.

Egyenletes az olyan állomány, amelyben az egyes törzsek egyenlő, illetve közel egyenlő korúak, vagyis fejlődésükben különbség nincs. Amely állományban különböző korú törzsek vannak, ott a tömeget alkotó egyenlő korú fákat *uralkodóknak* mondjuk. Azon törzsek, amelyek oly korúak, mint amilyenek abban az időben, azon területen az előírások szerint lenni kell: a *főállományt*, míg a többiek a *mellékállományt* alkotják. A magzó korukat elért fák alatt ezek magjából keletkezett fiatalost *alátelepülésnek* nevezzük.

Ha idős fákat azon célból hagyunk vissza a vágásterületen, hogy a vágásterületet bevessék, akkor ezeket *mag- vagy anyafáknak* nevezzük. Viszont ha azért hagyunk vissza egyes törzseket, hogy azokból a következő fordulóban vastagabb anyagot nyerjünk, akkor ezeket *hagyásfáknak* nevezzük.

Fiatalós az az erdő, ahol gyéritést még nem végezhetünk. Ahol szabály szerint végezhetünk gyéritést, az a *középkorú* erdő.

A vágatási kort elért, főhasználat előtt álló erdő a *vágásra érett*. Az ezentúl is megmaradó állomány *túltartott*.

A fáknek fajok szerint különféle mennyiségű fényre van szükségük, ezt a tulajdonságukat *fényigénynek* nevezzük. Azon fajokat, amelyeknek sok fényre van szükségük, *fényigényeseknek* mondjuk, amelyek kevesebb fényvel is megelégszenek, *árnytűrők*, árnykedvelők. A fényigényes fák ritkább állást kívánnak és a beárnyékolást nem tűrik, ellentétben az árnytűrőkkel, amelyek sűrűbb állásban is jól tenyésznek, és árnyékban is képesek fejlődni. Csemetéik igen jól bírják a beárnyékolást, sőt egyes fajok meg is kívánják.

A talajt jól árnyaló és dús lombú fákat, amelyek lehullott lombozatukkal a talajt javítják, *talajjavítóknak* nevezzük. A talajjavítók ellentéte a *talajzsarolók*, amelyek a talajt elszegényítik. Természetesen vannak talajigény szempontjából közömbösek is.

Ha a talaj, ahol az erdő áll, más művelésre nem alkalmas, akkor *feltétlen erdőtalajnak* mondjuk. Az ilyen területet más művelésre, mint erdőtenyésztésre használni nem szabad.

Azt az erdőt, amelynek tarvágásos kihasználásával az alsóbb művelt területeket veszélyeztetnénk, kő- és hógörgetegeknek, hócsúszásoknak, vízmosásoknak utat engednénk és amelyeknek talaja köves, sziklás, *véderdőnek* nevezzük. Az ilyen

talajon álló erdőben legfeljebb az üzemtervben előírt szálalás van megengedve.

Tarvágás alatt a vágásra kijelölt erdőterület összes fájának egyszerre, illetve egy termelési évad alatt történő kihasználását értjük. Ha a törzseket tuskóval együtt, vagy a tuskókat tarvágás után a gyökerek egyrészével kiszedjük, *írtásról* beszélünk.

Ritkítás azon főhasználat, melyet az erdő területileg elkülönült legidősebb korosztályában végzünk. A természetes felújításnál alkalmazzuk.

A főhasználatnak azt a módját, amikor az erdő egész területén törzsenként szedjük ki az évi főhasználati fatömeget, *szálalásnak* nevezzük.

Gyérítés alatt olyan előhasználati műveletet értünk, amit középkorú erdőben az állomány nevelése és fejlesztése céljából, a záródás megbontása nélkül hajtunk végre. Azt a gyérítést, amellyel a záródást is megbontjuk, *záródásbontó gyérítésnek* nevezzük. Ha a gyérítést fiatal állományban és csak a gyomfákat kiszedve hajtjuk végre, *tisztítóvágásnak*, ha pedig ezt a műveletet egész fiatal erdőben az állomány érdekében hajtjuk végre, akkor *tisztításnak* nevezzük.

Többféle erdőalakot ismerünk, amelyeket a felújítás szempontjából két főcsoportra oszthatunk és pedig természetes és mesterséges úton létrejött erdőre.

A természetes úton létrejött erdő vagy a vágásterületen maradt anyafákról hullott magból, vagy visszamaradt tuskók (gyökerek) sarjaiból keletkezik. A mesterséges úton történt felújítást kézzel vagy eszközzel, magvetéssel, ültetéssel, dugványozással hajtjuk végre. Ha mesterséges felújítást nem tarolt, hanem csak ritkított állományban végzünk és a visszamaradt fákat a fiatalos védelmére addig hagyjuk vissza, amíg az megerősödik, ezt a műveletet *alátelepítésnek* nevezzük. Ha tarolt vágásterületen a talajt megművelve mezőgazdasági termények termesztésével egyidőben végezzük az erdősítést, akkor *mező gazdasági közteshasználatról* beszélünk.

A felújítás és kihasználás módja, növekedés, vágatási kor, a gazdálkodás céljának szemelőtt tartásával a következő erdőalakokat különböztetjük meg:

Szálerdő, amely természetes vagy mesterséges úton keletkezett, magas vágásfordulóban kezelt erdő.

Sarjerdő, amely gyökér vagy tuskóról felújuló és éppen ezért rövid vágásfordulóban kezelt erdő.

Középerdő, amely átmenetet képez a szál- és sarjerdő között, de mivel ennek kezelése igen körülményes, ennek ismertetését mellőzöm.

Végül a legelőerdő, amelyet mivel legelőkön, a legelő védelmére alkalmazzuk, gyér állás mellett csoportosan telepítjük, vagy természetesen újítjuk fel.

Magassági fokozat szerint van :

Lapályi, ennek különleges alakja az *ártéri* és a *homoki* erdő. A lapályi erdő főfajjai : a kocsányos tölgy, az ártéri erdőé a fűz és a nyár, és a homokié az erdei- és feketefenyő és az akác.

Dombvidéki erdő 200 m tengerszínfeletti magasságig. Főfajjai a kocsánytalan- és csertölgy és a gyertyán.

Előhegységi erdő 200—500 m tszf. magasságig. Főfajjai a tölgyek, de helyenkint már egészen jól megél a bükk is.

Középhegységi erdő 500—1000 m tszf. magasságig. Főfajjai a bükk, a jegenyefenyő, de nagy számban előfordul már a lucfenyő is.

Magashegységi erdő 1000 –2000 m tszf. magasságig, ahol a fenyőfélék uralkodnak.

Minden erdő állományára nézve lehet *elegyes* vagy *elegyetlen*. Elegyes az állomány akkor, ha az erdőt többféle, együtt jól tenyésző és jól nevelhető fajjal alkotja. Elegyes állományok nagy előnye az, hogy a rovarok, a káros szelek, hónyomások stb. kevésbé pusztíthatnak benne, sőt a piac és így a birtokos szempontjából is sokkal előnyösebb, mert többféle fajjal sokféleképpen dolgozható fel. Tehát az elegyes állomány nevelésére törekednünk kell, mert minden tekintetében kielégítőbb, mint az egy fajból álló elegyetlen állomány. Hátránya az, hogy felújítása nehezebb, de ennek leküzdése az erdészszemélyzet legszebb feladatai közé tartozik.

Elegyetlen állomány nevelése csak ott indokolt, ahol az erdőnek célja, csak egy fajjal, vagy egy bizonyos választék nagy mennyiségű termelése, vagy ahol elegyes állomány a talajviszonyok, vagy más ok miatt nem nevelhető.

Az előbb leírt erdőalakok üzeme lehet *tartamos* vagy *szünetelő*. Tartamos, ha benne évről évre végzünk főhasználatot. Szünetelő, ha a főhasználatok közé egy vagy több évi szünet esik.

Legközelebbi dolgozatomban a főbb erdőalakokkal behatóbban is fogok foglalkozni.

Bükki.

Egyesületi hírek :

Külsőségeiben is impozáns keretek között, folyó évi december 16-án avatta díszpolgárává Törökszentmiklós nagyközség Elnök urunk Öméltóságát.

Az ünnepély a délelőtt 11 órakor megtartott díszközgyűléssel kezdődött, amelyen a kormányzat részéről Sztranyavszky

Sándor Öngyméltóságával az élen számos közéleti nagyság vett részt.

A díszközgyűlést programmban gazdag ünnepély követte, amelynek fényét nagyban emelte a gyönyörű 5 négyesfogat, amely a boldog békeidők patinás ünnepségeire emlékeztetett bennünket.

Öméltóságát ért kitüntetés feletti örömünknek táviratban adtunk kifejezést.

A választmányi ülés Hunyadi József kartársunk indítványára úgy határozott, hogy a folyó év áprilisában az erdészeti segédszemélyzetnek a cselédek sorából való kiemelése ügyében szerkesztett körlevelünket újítsuk fel akként, hogy azt tagjaink között osszuk szét és ezeket az erre vállalkozó tagjaink a kerületük szerint illetékes országgyűlési képviselő urakhoz a megfelelő kommentárral személyesen juttassák el.

Felhívjuk tagjainkat, hogy akik ezen megbízatást elválnának, nálunk levélben sürgősen jelentkezzenek.

Az egyesületből való kilépéssel kapcsolatban kell egy és más dologra felhívni tagjaink figyelmét.

Alapszabályaink értelmében nem vehetjük kilépettnek azt a tagot, akinek szaklapját a posta „címezett nem fogadta el” jelzéssel visszaküldi.

Az egyesületből való kilépést az első három éven túl évenként egyszer és pedig az év szeptember havának 15-éig, csak a következő évre lehet bejelenteni az egyesület vezetőségéhez címzett levélben. Az, aki a kilépési szándékát eddig a napig be nem jelenti, további egy évre is tagnak tekintendő s tagdíjat is fizetni köteles.

Ismételten felkérjük tagjainkat, hogy lakhelyváltoztatás esetén a póstai címükben beállott változást egyesületünknek azonnal jelentsék be, mert ellenkező esetben a szaklap expedálása körül nehézségek merülnek fel.

Különfélék:

Házasság Marosits Pál kartársunk f. évi november hó 25-én Gálosfán házasságot kötött Merész Éva úrleánnyal.

Őszinte jókívánatainkat „Az Erdő” hasábjain is eljuttatjuk a fiatalokhoz. Kérjük a Mindenhatót, ajándékozza meg őket harmonikus, megelégedett, egyetértésben eltöltött, hosszú élettel.

Halálozás. Németh József, herceg Batthyány-Stratmann uradalmának vadmester-főerdőőrje, egyesületünk oszlopos tagja, harcos katonája, folyó évi december 14-én, kínos szenvedés után elhunyt.

Németh József kartársunk elhunytával pótolhatatlan veszteség érte egyesületünket, de a hercegi uradalmat is, akinek becsületes, feltétlen megbízható és hűséges alkalmazottja volt. A hercegi uradalom erdészeti személyzete testületileg vett részt a temetésén.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Pályázati hirdetés. Erdészeti szakiskolát végzett, legalább tíz évi nagyobb uradalomban szerzett gyakorlattal bíró, nős alerdészt keresek azonnali belépésre.

Igényeim: abszolút megbízhatóság, az erdészeti és vadászati teendőkhöz teljes jártasság, erélyes magatartás.

Fizetés: évi 400 P készpénz, 600 kg buza, 600 kg rozs, 400 kg árpa, 1600 □-öl föld. 1400 □-öl kaszáló, két tehén és két növendékmarhára legelő, természetbeni lakás, 200 □-öl kerttel. Próbaidő hat hónap, melyre havi 30 P-t és teljes el látást kap. Személyes megjelenés csak meghívásra.

Ajánlatok sajátkezűleg írva, mellékletek egyszerű másolatban, melyek vissza nem küldetnek: ifj. gróf Mailáth József, Monyhá, u. p. Ricsa, küldendők.

Pénztári beszámoló.

November havi befizetések folytatása: Bezeréti Lajos Miskolc 5, Princzes József Várkesző 2, vitéz Nagy Lajos Balatonendréd 10, Weidinger István Bezenye 3, Lovász József Zalaapáti 3, Hart István Pásztó 12, Rába János Tarany 2, Fekete Boldizsár Esztergom-Tábor 10, Böczér Sándor Kéles pt. 6, Varga Pál Réde 4, Nagy József Sopron 2, vitéz Bézi Imre 2 P. Összes befizetés november hóban 654.02 pengő.

December hóban befizettek: Mikus Gyula Kemence 40, Barnóczky István Debrecen 10, Kolozsváry István Királyhalom 3, Gaál László Ujperint 3, Sümeghi Sándor Sorokmajor 6, Nádaskay Richárd Budapest 50, Sárkóczy József Ujdiósgyőr 10, Gajda Mihály Pilisszentkereszt 5, Scheily Lipót Peszéradács 2, Légrádi Mihály Isaszeg 3, Végh Gyula Nyirmártonfalva 2, Keszthelyi Gábor Vám 5, Kozma András Debrecen 10, Somosi János Nógrád 20, Fehér Sándor Egerbakta 10, Grellneth János

Zalaerdőd 4, Papp István Méhes 15, Takács János Náriai 10, Naszlady Sándor Kaposvár 9, özv. vitéz Bézi Imréné Debrecen 5, Répássy Ferenc Kaposvár 20, Molnár Andor Hódmezővásárhely 10, Drexler János Pátka 3, Lengyel László Pilisszentkereszt 3, Pörcz Sándor Gödöllő 5, Csekey János Sopronkövesd 10, Kiricsi Zoltán Mikóháza 2, Grüner Mihály Ujmassa 12, Lócsei János Eger 23, Mazányi Gyula Drégelypalánk 1, Lehotczky Alajos Parasznya 3, Fehér István Tököl 2.30, Cservenka Ferenc és társai Tata 26.50, Ézsi Lajos Baja 12, Tóth József Gödöllő 5, Hauk Ferenc Nyirjes 10, Rába György Somogy-szentmiklós 4, Farkas József Kecskemét 6, Mata László Egerbakta 5, Garadnai János Hámor 12, Kerényi Ferenc Hámor 4, vitéz Körösi András Egerbakta 6, Hessz Ferenc Karapánca 6, Tavasz István Kemence 20, Hevesi József Estergom 11.30, Kiss József Iharkút 12, Prácser Lajos Nemescső 1.50, Csák Gyula Ravasz 5, Szemes Mihály Tapolca 0.40, Gera József Kisszállás 10, Nagy József Sopron 3, Szalay Péter Mekényes 4, Kósa József Nagykovácsi 2, Molnár Bálint Pilismarót 3, Zalamegyei Ujság Zalaegerszeg 2.50, Rieder Ferenc Császár 9.94, Murányi János Gyöngyössolymos 12.50, Kiss Bertalan Nagybátony 2, Szabó Vendel Sikató pt. 6, Dávid József Debrecen 5, Ihlye Tivadar Nagycenk 10, Füsti Molnár Sándor Szántód 14, Dobrovics Dániel Zámor 6, Rezes József Zalavár 5, Orosz László Szombathely 3, Farkas Sándor Katymár 3, Kokály Ferenc Pula 3.50, Csemba Lajos Sümeg 12, Gunszt Ferenc Sárpentele 20, Rót Antal Solymár 6, Mazányi Imre Drégelypalánk 4.50, Belányi Vilmos Dorog 1.50, Vér Zoltán Tolnanémedi 6.10 P. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

A zászlóalpra december hóban befizettek: Mazányi Gyula Drégelypalánk 19, Gábris István Pusztavám 6, Szemes Mihály Görömbölytapolca 4.60 és Csemba Lajos Sümeg 3 P.

Fenti szives adományokat nemcsak nyugtázzuk, hanem hálás köszönetet is mondunk egyesületünk nevében az önzetlen, szives adományokért. Egyben ismételten felkérjük tehetősebb és ezt az ügyet magukénak tekintő kartársainkat, hogy mielőbb juttassák el egyesületünkhöz e célra fordítandó szives adományait, hogy a zászlót — látva e célra összegyűlt összeget — mielőbb megrendelhessük.

Most pedig, mielőtt elválnék szeretett kartársaimtól, e rideg sorok útján küldöm minden kartársam hajlékába azt a leg-hőbb kívánságomat, hogy adjon a jó Isten mindannyiuknak egy szebb, egy boldogabb, mindannyiunkat kielégítő újesztendőt.

Kartársi üdvözléssel:

Hevesi József

egyesületi főszámvevő.

**Lapzárta után érkezett Debrecen Polgármesterétől az alábbi
pályázati hirdetmény, melyet 1938. évi I. számunkhoz
mellékletként csatolunk.**

Debrecen sz. kir. város Polgármesterétől,

49886—1937. eln.

Pályázati hirdetmény.

II. o. altiszti állásokra.

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a normástátus keretében üresedésben lévő és a város Polgármestere által kinevezés útján betöltendő

3 erdőőri és

1 iparos tanonciskolai szolgai állásra pályázatot hirdetek.

Az állások után az állami II. o. altiszteknek járó mindenkori javadalmazás van megállapítva, mely illetményeket az 1927:V. tc. 49. §. alapján fogantatosított illetményrendekezést tartalmazó mindenkori kormányhatósági jóváhagyást nyert közgyűlési határozatok szabályoznak.

Az erdőőröket ezenkívül megilleti egyenkint évi 2 kat. hold föld használat, évi 20 köbméter kemény dorongfa, valamint a 307—1936. bkgy. sz. határozat szerinti korlátozással 3 normáljóságnyi szarvasmarha, 2 és $\frac{1}{2}$ normáljóságnyi sertéstartási jog.

A meghirdetett állások az 1931:III. tc. 6. §-a, valamint az ennek alapján hozott 281—1934. Bkgy. és 190—1936. Bkgy. sz. határozatok értelmében fenntartott állások, tehát ha a pályázati feltételeknek megfelelő igazolványos pályázó akad, valamennyi állásra elsősorban ezek bírnak igényjogsultsággal. Ha azonban az állásra a pályázati feltételeknek megfelelő igazolványos pályázó nem volna — amennyiben az állás elnyeréséhez megszabott feltételeknek megfelelnek —, a vitézek és az 1914—18. évi világháborúban harc vonalbeli szolgálatot teljesített tűzharcosok, vagy ^{az}ebből kifolyólag megrokkant egyének minden más pályázóval szemben elsőbbségi igénnyel bírnak.

Az állásokra pályázhatnak ^{az}oly 24 életévet betöltött magyar állampolgárok, akik fedhetetlen előéletűek, ép, erős és egészséges testalkattal bírnak.

Az erdőőri állásokra vonatkozóan az erdőőri szakvizsga sikeres letétele is feltétlenül megkívántatik.

A pályázati kérvények Debrecen sz. kir. város Polgármesterének címezve, az alább részletezett okmányokkal ellátva

legkésőbb 1938. évi január hó 20. napján déli 12 óráig az erdőőri állásokra vonatkozólag a debreceni m. kir. erdőigazgatósághoz közvetlenül (Debrecen, Széchenyi-u. 39), míg az iparos tanonciskolai szolgálai állásra városi közigazgatási iktatóba (Debrecen, Városháza, földszint 8. sz. szoba) adandók be.

Elkésetten beadott, vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvényeket figyelembe nem veszek.

Az állások a kinevezés kézhezvétele után azonnal elfoglalandók.

Az erdőőri állásokra kinevezendő egyének alkalmaztatása ideiglenes, egy évi megfelelő szolgálat után azonban a kinevezett egyén véglegesítésre tarthat számot, mellyel kapcsolatban nyugdíjjogosultságot nyer.

Az iparos tanonciskolai szolgálai állásra vonatkozóan az egy évi ideiglenes próbaidő kikötve nincsen.

A pályázati kérelemhez a következő okmányok csatolandók:

1. Születési anyakönyvi kivonat,
2. iskolai képzettséget igazoló bizonyítvány,
3. erdőőri állásoknál: erdőőri szakvizsga-bizonyítvány,
4. hatósági orvosi bizonyítvány arról, hogy pályázó az erdőőri, illetve a pályázott állással egybekötött szolgálat ellátására alkalmas szervezettel bir,
5. magyar állampolgárságot igazoló bizonyítvány,
6. illetőségi bizonyítvány,
7. erkölcsi bizonyítvány, mely egy évnél nem régebbi keletű és melyben folyamodónak a kommunizmus alatti magatartás is igazolva van.
8. Családi állapotot igazoló bizonyítvány,
9. eddigi alkalmaztatásáról szóló bizonyítvány,
10. az 1931 : III. tc. 4. §-ában előírt katonai igazolvány,
11. és a pályázati hirdetmény 3. bekezdésében említett egyéb elsőbbségi igény igazolása.

Debrecen, 1937. december hó 22.

Polgármester.

A Z E R D Ó

XII. ÉVFOLYAM

1938. FEBRUÁR

2. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet
királyné-utca 25—27. küldendők.

A legutóbbi válaszfüvény

ülésünkön előterjesztett indítványom, hogy t. i. sérelmeink orvos-
lását próbáljuk az országgyűlési képviselő urak közvetítésével
az illetékes fórumokhoz eljuttatni, kellő érdeklődést talált, mert
amint örömmel hallom vezetőségunktől, már is többen felaján-
lották ezen akciónban való részvételüket.

Elkerülhetetlennek tartom, hogy most így nyilvánosan és
részleteiben is ki ne fejtsem azt a lelki kényszert, amely ennek
az indítványtételnek szülőoka volt.

Nagyon messze kellene visszamennem, ha azt akarnám,
hogy idevonatkozó minden benyomásomat papírra tegyem, de
talán mégse olyan messze, hogy azt kutassam: a béke boldog
éveiben miért volt az erdészeti segédszemélyzet szervezeten,
hangtalan regiment? Mi — mai generáció — csak a mesékből
tudunk olyan időkről, amikor az élet — amelynek ma világ-
válság a neve — nem terelte közös akolba az embereket, ami-
kor az erdész anyagi jólétben bővelkedve, könnyen megfede-
kezett arról, hogy neki a társadalomban is lehetnének jogai.

Feltétlenül vissza kell mennem azonban az elmúlt 10 esz-
tendőre, amikor is a változott viszonyok folytán egyesületünk
vezetősége mást sem tett, mint az erdészeti segédszemélyzet

sérelmeit magábanfoglaló memorandumot, egyiket a másik után, terjesztette az erre illetékes fórumokhoz — eredménytelenül.

Minden részvétem a vezetőségé volt az utóbbi időben, amikor ezeknek a kísérletezéseknek meddő láncsorozatát a közgyűlés elé terjesztette s csodálkoztam azon a kétségbeesett erőfeszítésen, amellyel higgadt türelemre, kényszerű mérsékletre intette a sűrűbb vérűeket. Csodálatos munka volt ez!

Sokszor érezte a vezetőség, hogy gyenge a szava, mégis önfegyelemre tanított bennünket, fegyelmezte a tollat is, amely sokszor akart szenvedélyes, dübörgő szavakat a papírravetni.

Amíg a sikertelenségek folytán a szenvedélyek kítőréseit láttam a kartársakban, nem tartottam az erdészeti segédszemélyzet jövőjét aggasztónak. Úgy találtam ugyanis, hogy az a testület, amely az akadályoktól meg nem retten, a felsikerektől el nem kedvetlenedik, az eredménytelenségektől kétségbe nem esik, hanem minden erejével tovább akar harcolni, annak a testületnek minden egyes tagjában parázssal ég az élniakarás s a sikertelenségek ellenére még fokozottabb harci kedvvel veti magát azoknak a bástyáknak, amelyekben legutóbb is minden reménye pozdorjává zúzódott, minden vágya rombadőlt.

Az egyik havi értekezleten úgy találtuk azután, hogy ez a harcikedv agonizál, az élniakarás tüze már csak mécsvilág, az eddigi élénk érdeklődés lankad, vagy legalább is nem növekszik azoknak a részéről, akiknek eddig közömbös volt az egyesület. Határozottan nyugtalanítónak láttuk ezt az állapotot.

Ez a csend a temetők csendje?!

Elfáradtunk, vagy nem tudjuk már tovább viselni a szegénység keresztjét, a mellőzés kálváriáját, a mostohaság mártíromságát? Szótlanul kesergünk újra?

Jogos kívánságainknak a képviselőház útján érvényt szerezni még nem próbáltunk, hátha ez eredményrevezető lesz!

Soroljuk fel újra a sérelmeket. Mondjuk el, hogy életünket napota mint a pénzdarabot dobáljuk az Ég felé, s csak az Isten különös kegye, hogy az többször esik fejjel felfelé, mint nem.

Kötelességeinket állítsuk szembe jogainkkal s mondjuk el, hogy ezt a mérleget nem lehet tovább egyensúlyban tartani!

Ismertessük azt a nagy nemzetnevelői munkát, amely az egyszerű néppel való közvetlen érintkezés folytán kötelességszerűen ránkhárul, s mondjuk el: nem lehet közömbös, hogy ezt a szent missiót csupa vérzőorrú, savanyúarcú, reménytelen ember teljesíti.

Vigyáznunk kell arra, hogy ezen vallomásunk kollektív legyen s arról egyetlen kartársunk se hiányozzon, mert különben szavunk a pusztában elhangzó üres szó lesz.

Ezen akciónk csak akkor lehet eredményes, ha az azonos érdek, a közös cél mindnyájunkat egy táborba hoz, ha az egyetemes szolidaritás területe minden lelket egybefogó, átkaroló összetartássá izmosul. Aki munkánkból eddig nem kérte ki a részét, iparkodjon most az egyesületünkbe, mert ettől függ, hogy ez a közös cél s ez az azonos érdek tovább él-e, vagy együtt pusztul.

Adja nekünk a Mindenható, hogy ezen egymáshoz való testvéri közeledésünk áldásos legyen, az eucharisztikus Szentév eszméltessen mindnyájunkat a szeretet parancsára s hozza meg az erdészeti segédszemélyzet boldog feltámadását.

Hunyady József

körvadász.

Amíg egy egyesület eljut odáig

Komor ruhába öltözött a Székesfőváros képe december 7-én. Köd feküdte meg a tereket s a járó-kelők arcán látni lehetett a kedvetlenséget, a rossz hangulatot, amit a ködös őszi időjárás idézett elő.

Ebben a csatalkos időben több kisebb csoport vonta magára a figyelmet. Piros-pozsgás, egészséges, lelkileg is kiegyensúlyozott emberek, az erdő szerelmesei, akiknek kedélyére nem tud nyomasztólag hatni a köd vagy fagy, hó vagy eső, zivatar vagy orkán. Ők csak egyet ismernek: kötelességet minde nekfelett és egyformán a háború vérzivataraiban és a béke nyugalmas éveiben.

Ezek a markáns arcú emberek jöttek most össze, hogy megvitassák egyesületüknek, a MEVME-nek ügyeit. Talán azt az időt szentelték erre, amit a terhes, felelősségteljes, nem egyszer életveszélyes szolgálatuk végezte után pihenésre szántak.

A gyűlés székhelyén, a Székesfővárosi Altisztek Nyugdíjpótló és Közművelődési Egyesületének székházában kisebb-nagyobb csoportok vitatkoztak s keresték a kivezető utat az erdészeti segédszemélyzet megoldásra váró ügyeinek labirintusából. Egyik-másik csoportot néha elragadta az indulat, míg

az erős vitának a gyűlés kezdetét jelző elnöki csengetyű véget nem vetett. Rövidesen hallottuk az ügyvezető elnök bevezető szavait: „Mélyen tisztelt választmányi ülés“, amelyet azután a mi Marci bátyánk végig lebilincselő beszámolója követett.

En, e sorok írója, 11 éven keresztül sok gyűlésen részt vettem, de azt hiszem, nem mondok nagyot, amikor azt állítom, hogy egyik sem volt ilyen tartalmas, ötletekben, egészséges indítványokban gazdag, mint a legutóbbi. Mintha a lelkekben a régi közöny és fásultság helyett az élniakarás zsarátnoka világított volna, mintha az emberek arcán a kilátástalan jövő visszataszító barázdáját elsimította volna a remény-ség és bizalom tündére.

Bizalom! Lehet-e ennél megnyugtatóbb egy egyesület életében. Lehet-e jobb érzés, mint az a tudat, hogy az egyesület kormánykerékét olyan ember tartja a kezében, aki évekkel ezelőtt a zátony széléről rántotta vissza az egyesület lélekvesztőjét, amely azóta hajóvá épült s dagadó vitorlával, anyagiakban is gazdagon, cselekvésben is frissen, megifjodva szántja a ma még hullámos vizeket.

Ennek a kormánytartó erős kéznek tulajdonítom azt is, hogy napról-napra többen kérnek helyet az egyesület hajóján, mert jó kezekbe tették le sorsukat olyan kézbe, amely a vihar közepette is katasztrófa nélkül vezeti az egyesület hajóját a biztos kikötőbe.

Daróczy Mártonnak nincs szüksége arra, hogy tőlem várható, nagyon szürke szavakkal dicsérjem munkásságát. Mindnyájunk ragaszkodását sokkal kifejezőbben már több alkalommal nyilvánítottuk. Most csupán arra akarok rámutatni, hogy az ő érája termelte ki a tagokból a tett s nemeslelkű cselekedetekre bármikor kész magyar alerdészeket.

A választmányi ülésen olyan esemény adta elő magát, amelyről lelki kényszer, hogy megemlékezzem.

Az egyesület vezetősége előterjesztést tett arra vonatkozólag, hogy egyik nagyon rossz anyagi körülmények között élő kartársunknak tagdíjhátraléka engedessék el.

Még mielőtt a választmányi ülésnek módjában lett volna ez ügyben határozatot hozni, szólásra emelkedett két választmányi tagunk, a vitézi rendnek is tagjai, akik majdnem egyszerre ajánlották fel, hogy vitézi bajtársuknak tagdíjhátralékát ők fogják rendezni.

Bizonnyára nagyon jó anyagi helyzetben vannak az illetők, hogy ilyen ajándékot tudnak adni — mondhatná valaki.

Hát valószínűleg rendezettebb viszonyok között élnek, mint az a kartársuk, aki helyett a tagdíjat befizették, de nem is ez a fontos, hanem az a nemes gesztus volt végtelenül szimpatikus, hatáskeltés nélküli, ahogy a segítőkészüket kinyújtották.

Kedves Kartársaim! Ehhez is idő kellett, amíg eljutotunk idáig.

Most nem akarok saját magammal vitába bocsátkozni, hogy vajjon ha egy olyan tagunkról lett volna szó, aki nem tagja a vitézi rendnek, akadt volna-e közöttünk, aki valamelyik társának segítségére siet, — nem akarok saját magammal meghasonlani . . .

Csak arra kérlek Benneteket, vigyázzunk erre a bajtársi érzésre, amelyet két kartársunk példakép állított elénk, dédelgessük azt, hogy mindig közöttünk maradjon. Ne tegyük ki mérges szavak fullákjának, mert szegény elmegy oda, ahonnan nem küldik, ha hívták.

Kis Tóth Tamás.

A vizsla tanításáról

IV.

Amidőn a vizslatanítvány már minden tekintetben szófogadó, parancsainkat azonnal és kifogástalanul teljesíti, az eddig tanultakkal kapcsolatban rászoktatjuk őt a parancsra történő hasalásra.

Erre a következő módon tanítjuk meg: A vizslát magunk mellé ültetjük. mellső lábát előre húzzuk, balkézvel a pórázt rövidre fogva leszorítjuk a fejét, jobb kézzel a feje felett ütésre készen állunk, miközben folyton hangoztatjuk: „drop, drop!” Ha fejét fölemelné, könnyen a fejére ütünk, tenyerünkkel leszorítjuk és tovább hangoztatjuk: „drop, drop, ott maradj!” Ennél a gyakorlatnál szükséges egy kis erőszak. Ezt addig gyakoroljuk vele több napon át, míg minden erőszak nélkül hosszabb ideig nyugodtan marad hasalva. Ha már ennyire vagyunk vele, akkor ujjunkkal fenyegetve távolodunk tőle, közben az „ott maradj!” hangjelet hangoztatjuk és megállunk, majd magunkhoz sípoljuk és ha bejön, leültetjük, sőt egy kis falattal meg is jutalmazzuk őt. Mindezt napról-napra gyakoroljuk vele mindig távolabb és távolabbról és az elfekvést mindig hosszabb és hosszabb ideig nyújtjuk ki. Majd sétáink közben is többször elfektetjük, mi tovább megyünk, majd szembefordulva a vizslával, kis ideig várunk és azután hívjuk be.

Amikor már a „drop” hangjelre azonnal hasal, rászoktatjuk őt, hogy a felfelé kinyújtott karunk látására is rögtön hasaljon. Nagyon könnyen megy ez. Amikor a drop-ot kiált-

juk, ugyanakkor feltűnő mozdulattal karunkat is magasba emeljük. Ezt annyira megszokja a tanítvány, hogy később már a puszta karfelemelésre is hasra fog vágódni.

Hasonlóan megy a füttyjelre való hasaltatás is. Ha már a kézjelre hasalni fog rendszeren a vizsla, akkor a sípot a száánkba tesszük, felemeljük a karunkat és a síppal egy rövid, éles füttyöt hallatunk. Rövidesen a vizsla tudatot szerez majd arról, hogy a rövid síphang a hasalással függ össze és a sípjelre hasalni is fog. Természetesen minden lehető alkalommal gyakoroltatjuk ezt a tanítványunkkal, nem feledkezve meg a régebbi leckék ismétléséről sem. Amire eddig rászoktattuk őt, azt napról-napra gyakoroltatjuk vele.

Most következik a vizslatanításnak egy olyan leckéje, amelyet mielőtt elmondanék, szükségesnek tartom egy-két mondattal helyes megvilágításba hozni. Az elhozásról (apportírozás) lesz szó.

Mint azt már korábban megírtam, az elhozási készség majd minden kölyökvizslában megvan, mégis az elhozásra kivétel nélkül parforce szoktatjuk rá a vizslát, mert az ily módon idomított vizsla mindig elhoz mindent bárholonnan, míg a játékosan tanult elhozásnál csak akkor apportíroz, ha kedve van. A parforce tanítás = kényszertanítás. Ez nem jelenti azt, hogy a tanítvánnyal szemben testi fenytéket alkalmazunk. Sőt! A durvasággal éppen az ellenkezőjét értenk el az elhozás tanításakor. Mert a testi fenyték elrettenti a vizslát a fenytékekkel összefüggő cselekvés végzésétől, jelen esetben az elhozástól.

Az elhozás tanításának a főfeltétele, hogy ekkorra a vizsla feltétlenül engedelmes legyen, vagyis addigra parancsra nyugodtan ülljön, hasaljon rendületlenül addig, míg fel nem szabadítjuk helyzetéből, továbbá a behívőjelre azonnal bejőjön hozzánk. Mindezeknek az előrebocsájtása után hozzáfoghatunk az elhozás megtanításához.

Előkészítünk a kelléktárból két hasznos szerszámot. Az egyik az ú. n. koráll, a másik az apportbak. A koráll egy szíjra fűzött, 6–8 darab szöges fagömböcske, mely fojtóra húzható. Az apportbak pedig egy 25 cm hosszú fahenger, amely a két végén kb 5–6 cm-ren 15 cm vastag, míg a közepén 8 cm vastag. Az apportbak kb. így néz ki:

A korált rátesszük a tanítvány nyakára, a húzókarikáját a balkézben tartva. Most az apportrudat jobbkézzel a vizsla orra elé tartjuk és rászólunk: „Fogd!” Természetesen a legtöbb vizsla rá sem hederít a feléje nyújtott tárgyra. Ekkor a korált balkézvel hirtelen megrántjuk, mire a vizsla a kínérzet-től kinyitja a száját és elvakkantja magát, az idomító pedig

az apportbakot gyorsan belenyomja a kinyitott szájba, a két állkapcsot összenyomja és folyton hangoztatja: „Fogd, fogd!” végül az „ereszd!” hangjelre kiveszi a bakot a vizsla szájából.

Sok türelemmel jár, az igaz, de nem szabad megunni, míg rájön a vizsla arra, hogy csak akkor nem éri fájdalomérzet, ha a „fogd!” hangjel hallatára önszántából szájába veszi az apportrudat. Magától értetődik, amíg az apportbak a szájában van, símogatjuk a fejét, amikor pedig magától beveszi hangosan dicsérvük őt érte. Ez elég ebből az első napra.

Másnap előlről kezdjük az egészet. Több, mint bizonyos, hogy nem fogja bevenni. De itt neki nincs akarata, csak nekünk, ha nem veszi be a szép szóra, működjön a korál! De bizonyos, hogy ma már hamarabb befogja venni.

Ha már annyira vagyunk vele, hogy a „fogd!” hangjelre az apportbakot a szájába veszi, akkor lehet egy kissé távolabbról tartani neki. Persze ő nem fogja érdemesnek tartani, hogy utána nyúljon. Erre nagyot rántunk a korálon, úgy, hogy az apportbakhoz érjen a szája és a „fogd!” parancsszót is erélyesen hangoztatjuk. Pár kísérlet után a vizsla belátja, hogy a dicséret és az esetleges falatkák mégis csak többet érnek, mint a korál okozta fájdalom és a parancsra mindig távolabbról fogja elkapni az apportbakot. Most aztán abbahagyjuk a dolgot, megdicsérvük őt és enni adunk neki. Ezt így folytatjuk 5–6 napig, közben az apportbakot mindig távolabb tartva, míg végül azt a földre tesszük előtte, de úgy, hogy a kezünk rajta legyen. Természetesen a kutya az egész idő alatt pórázon és korállal a nyakában van tartva.

Most jön a legnehezebbje a dolognak. A földről való felvétel. Pár jobb falattal jó hangulatot szerzünk a kutyának, gyorsan a földre helyezzük az apportbakot és „fogd!” parancsszót hangoztatunk. Legtöbb esetben a vizsla nem veszi észre, hogy kezünk nincs rajta az apportbakon és felkapja azt. De ha észrevenné, úgy a korál segít a bajon, míg kezünk az apportbakon van. Addig ismételjük a dolgot, míg sikerülni fog őt félrevezetni annyira, hogy nem fog feltűnni neki az, hogy a kezünk nincs ott. Ha már ez is jól megy, akkor, amikor a szájába veszi az apportot, egy lépést hátrálunk tőle és odahozatjuk vele azt, leültetjük és addig kell tartania, míg azt el „ereszdd”-re el nem vesszük tőle. Ha ez már jól megy, akkor a következő napon korál és póráz nélkül kezdem a dolgot. Mindig messzebb dobjuk az apportbakot, a kutyánk pedig a „fogd, hozd ide” parancsra el fogja hozni. Ha netalán nem hozná el, úgy a korál és póráz ismét működésbe lép és ez majd észretéríti az ipsét.

Odáig jutunk ily módon, hogy tanítványunk vígan fog apportírozni. Ez az ú. n. parforce apportírozás és a lényege az, hogy a „fogd, hozd ide!” parancsszó azonnal felidézi tudatá-

ban a hangjelnek megfelelő cselekvést, amelynek elvégzését akár tűzön-vízen cselekedni fogja az önálló akaratnak teljes kikapcsolásával. Míg a játékosan tanult elhozásnál éppen a fordítottja történik, ahol mi vagyunk kiszolgáltatva a vizsla akaratának és az elhozandó tárgyat csak úgy hozza el, ha ő úgy látja jónak. Pl. a vízbe esett vadat nyáron akármelyik vizsla kihozza, mert nem kellemetlen nekik a hőségben az elhozással együttjáró fürdés. De ugyanazt a vadat, akkor, amikor a jégkéreg leszakad a vizslák alatt, csak az a vizsla fogja kihozni, amelyik parforce lett az elhozásra idomítva, akármennyire kellemetlen is neki a jéghideg víz, mert az elhozás parancsszava lelki kényszert vált ki a vizslánál a parancs azonnali teljesítésére, bármilyen kellemetlen is annak a végrehajtása.

Ezután a keresés tanítása következik.

Droppoltatjuk tanítványunkat s „ott maradj” parancssal a helyén marasztaljuk. Megszagoltatjuk vele az apportbakot, pár lépést előre megyünk és a földre tesszük azt, úgy, hogy lássa. Aztán visszamegyünk hozzá, megsimogatjuk és kiadjuk a parancsot: „Fogd, hozd ide!” Tanítványunk annak a rendje és módja szerint oda fog rohanni és el fogja hozni. Utána mindig messzebb és messzebb helyezzük a tárgyat és elhozatjuk vele. Egyszer aztán, egy kis kitérőt csinálva, úgy helyezzük el az elhozandó tárgyat, hogy a vizsla ne lássa, a parancsszó pedig „keresd, hozd ide!” lesz. Tehát a „fogd” szócskát már kihagytuk. Másnap már a „hozd ide” is elmarad és csak a „keresd” szóra fogja elhozni a még nem nagyon elrejtett tárgyat. Most már aztán, ha minden jól megy, mindig jobban és jobban elrejttem a tárgyat, amelynek a keresésére rászoktatjuk a tanítványt, hogy bármilyen terepen addig fogja azt keresni, míg meg nem találta. Egy „Maxi” nevű drótszőrű vizslám olyan nagyszerű kereső lett, hogy őt a konyhámba zárva, egy általa megszagolt apportbakkal előbb az udvaron, ház mögött, vargabetűt járva, a padlásra helyeztem azt, majd a kutyát kiengedve „elvesztettem, keresd” parancsszóval kibocsátottam útjára, a kutya lábam nyomán járva megtalálta és lehozta az apportbakot a padlásról. Legjobb vizsla lett belőle, amely valaha nálam volt.

Lássuk tehát, hogy most már mi mindent tud tanítványunk?

1. „Ülj le” hangjelre leül, 2. „dropp” hangjelre hasal, 3. „ott maradj” hangjelre helyén marad, 4. „gyere ide” hangjelre hozzám jön, 5. „hozd ide” hangjelre az eldobott tárgyat elhozza, 6. „Keresd” hangjelre az elvesztett tárgyat megkeresi és előhozza; kézjelek közül: 7. magasra emelt karra hasal, 8. lefelé intésre balcombomhoz kerül, 9. az ujjal való intésre nyugodtan marad; sípjelek közül: 10. dupla füttyre bejön, 11. rövid füttyre hasal.

Ezeknek tudásával vizslánk megérett arra, hogy a komoly munkához szoktassuk, amely a mezőn való bevezetés lesz. Erről a következő számban fogok írni.

Gunszt Ferenc

erdőőr, az Orsz. Vizsla Club tagja,
okl. vizslaidomító.

(Folytatjuk.)

Vendégségben

Ezernyi erdész- emlék fűz tehozzád,
Avagy borodhoz, — ám hisz' egyre megy!
Ha vén pincédnek legjavát behozzák,
Felcseng a dal és felderül a kedv.

Tokaj vagy Somló? — De nem tartozik ránk,
Hol terme hordód bűbáj-itala,
Csak, mintha nektárt olimpuson innánk,
Félistenekké válunk általa.

S a bú? — De hiszen kár erről beszélni,
Egy félistennek bűja nem lehet,
A bor titánja könnyedén letépi
A lelket fojtó rabbilincseket.

S amint a bor fogy, úgy növekszik kedvünk,
S szívünknek húrján száz angyal zenél,
Dérverte hajjal újra ifjak lettünk
S örömcsillag gyúl lelkeink egén.

Miénk már újra Nyitra, Kassa, Brassó
S a kékszemű hölgy: büszke Adria . .
Feljött a hajnal, hangzik a kakas-szó,
S a régi őrsön áll a hon fia.

Te, boldogító, búfelejtő mámor,
Varázslatodhoz nincsen fogható! . . .
Igyunk, fiúk, — van még elég pohárbor . . .
Mi még ma mámor, holnap szent való!!

Poppr Emil nyug. uradalmi főerdész barátomnál, ki a kommunizmus alatt élete kockázatásával mentette meg Gróf W. P. és számos hozzátartozójának életét és vagyonát.

Lébény, 1937. augusztus.

Storcz Albert.

Hivatalos szaklapunk

„Az Erdő“ közleményeiről általában

A vezetőség részéről — úgy a választmányi, mint a közgyűléseken — többször vettetett fel az a kérdés, hogy van-e valakinek kifogása a lap szellemi részét illetően.

A kérdésre voltak is válaszok, de minthogy egy-egy tárgypontnak a letárgyalására legtöbbször kevés az idő, így több érdemleges hozzászólás nélkül napirendre térünk a tárgy felett s félig-meddig lett elintézve az ügy, pedig ilyen ügyek letárgyalására — több eszmecserével — hosszabb idő kellene.

Ez az ok vezetett engem arra, hogy lapunk, „Az Erdő“ közleményeivel foglalkozzak s szerény véleményemet kifejt-hessem. már csak azért is, hogy akik a gyűlésen nem vesznek részt, módjukban legyen nekik is az ügyhöz hozzászólni.

Távol áll tőlem minden kritika, amellyel a vezetőséget okolnám a szaklap hiányosságáért, mert a mostani vezetőség az, amely hivatásának magaslatán áll, s megteszi a dolgát az egyesület ügyében úgy befelé, mint kifelé egyaránt, s hogy mindnyájunk tetszésére nem készül a lap, az nem a vezetőségen, hanem mi rajtunk, a tagokon múlik.

A szaklap több tárgykörre oszlik és pedig:

1. vezércikkre,
2. erdészeti és vadászati szakcikkekre,
3. erdészeti és vadászati elbeszélésekre,
4. egyesületi közleményekre,
5. gazdasághoz tartozó különböző szakcikk- és elbeszélésekre,
6. hírek és egyéb közleményekre,
7. vegyes közleményekre és végül
8. pénztári beszámolóra,

Amint látjuk, tárgykörre elég tartalmas a lapunk, azonban, ami a legfontosabb lenne — sajnos — kevés benne az erdészeti és vadászati szakcikk közlése. Ez pedig nem az egyesület hibája, hanem a miénk, mert az ujságot a tagoknak kell ellátni szakkikkkel.

Úgy az erdészeti, mint a vadászati szakkikknek nem muszáj tudományos alapon megírva lenniök, mert egy tudományos alapon megírt szakcikkhez több szerző forrásmunkájához van szükség s azok megszerzése nehézségekbe is ütközik, hanem legyen az a szakcikk gyakorlati alapon megírva, amely a karra nézve előnyös és szükséges is és amelyet módjában van sok kartársnak papírra tenni.

Rövidesen vázolom, mik volnának azok, amelyek leközölhetők lennének:

Erdészeti szakkikkül felhasználhatók pl. 1. erdőművelési tárgykörből: egy nagyobb területű és különleges módszerrel eszközölt sikeres felújítás, esetleg erdőtelepítés, sziki, vagy homoki fásítások eredményei, csemeték nevelése, újfajta csemetekerti gépek alkalmazása esetleg feltalálása stb., stb.

2. Erdőhasználati tárgykörből: nagyobb területű vágások gazdaságos kihasználása, tekintettel a különböző gyártmányok termelésére és az elért tőár magasságára; szállítási eszközök célszerű kihasználása, melléktermények értékesítése, vízi és gőzfűrészek haszna stb., stb.

3. erdővédelmi tárgykörből: rovarok, emberek ellen tett különleges védelmi intézkedések stb.

Vadászati szakkikkül pedig: vadtenyésztés, vadászati be rendezések, vadovások, különböző vadászatok sikerei és jövedelmei stb., stb.

Többször adódnak apró-cseprő esetek, úgy az erdészet, mint a vadászat terén, ezeket a hírek között igen üdvös lenne szintén leközölni.

Az bizonyos, hogy mennél több erdészeti és vadászati cikk lesz lapunkban, annál értékeesebb és érdekesebb lesz, mert abból sokat tanulhatunk is.

Aki pedig a gazdaság terén (méhészet, gyümölcsstermelés és értékesítés stb.) tud hasznos tudnivalóval (cikkel) a lap rendelkezésére állni, ne sajnálja a fáradságot és támogassa az egyesületet, mert azon keresztül kartársainak is jót tesz.

Ha pedig az egyesület bárkinek is cikkét akár megütötte az a mértéket a közlésre, akár nem — nem közli, avagy későn teszi azt — ne vegye rossz néven s nyugodjon bele, mert minden körülményt figyelembe véve, az egyesület, illetve a szerkesztő felelős a cikkek közléséért.

Hangsúlyozva meg kell végül jegyezni, hogy minden olyan munkának — eredjen az akármelyik kartárstól vagy éppen a vezetőségtől —, amely személyeskedésre vagy éppen az egyesület erkölcsének veszélyeztetésére és tekintélyének rovására irányulna, a papírkosárban a helye.

Az egyesület tekintélyének érdekében még az esetleges szabálytalanságokat sem szabad a lapban teljesen leközölni, mert az ilyen cikkek csak arra jók, hogy bizalmatlanságot érleljenek a tagokban és a kapcsolatot meglazítsák, arra pedig az amúgy is nagy szétszóródottságunkra való tekintettel egyáltalában nincsen szükség, mert fordítva kell, hogy álljon a dolog: „mindnyájan egyért” és „egy mindnyájunkért” jelszóval dolgozzon mindenki, mert úgy leszünk erősek, s csak úgy fogjuk elérni kitűzött célunkat, amire mindnyájan már oly régóta várunk.

Orosz Imre.

Őszi erdő

Elmúlt a tavasz, el a nyár,
Nem kacag a meleg napsugár,
Lombhervasztó, hideg őszi szél
Elmúlásról, bánatról mesél.

Az erdő mintha kihalt lenne,
Nem hallatszik a rigó füttye,
Madárkák édes dalolása,
Csak kis patak halk csobogása.

Hová lettek ezer mesével
Tele éjszakák, tündéreikkel?
Elvitte mind az ősz hideg szele,
Nem maradt nekem már semmise'.

Őszi ködben bármerre járok,
Avar közt elhervadt virágok.
Az erdőn félhomály dereng,
Mindent elborítva zenél a csend.

Közleg a tél, dér lepi a fákat,
Fölöttünk már csak varjak szállnak;
Kár...: kár... vág a néma csendbe,
Mintha gúny, vagy káröröm lenne.

A dalos madarak elrepültek délre,
Nincs madárdal, a fészek kihülve...
Az erdőn sóhajtva zúg át a szél,
Szállongva hull a sok-sok falevél.

Ahogy hull, halkan, susogva, zizegve,
Mintha egy régi májusról mesélne...
Elmult a május — a fák már csupaszok,
Alattuk járva valakit siratok.

Csupasz fák közt most egyedül járok,
Soh'sem jön már az, kit ide várok;
Csak a szél sóhajt, mind' távolabb... távolabb...
Mintha temetné egy régi szép álmomat.

Sümeghy Sándor.

Szomorú napok

Az esős nyár és a Duna állandó magas vízállása már a költési időben és azután is megdézsmálta kisvad-állományunkat. Sok panaszt hallottam különösen a Dunántúl több részéről, hogy a fogoly- és fácánfészkek a költési időben feláztak, majd a herék és rétek korai kaszálása folytán ment sok fogolyfészkek az anyával együtt tönkre, vagy a kelés után az agyagos talajokon a kis fiatal csibék pusztultak százszámra.

Különösen nagy volt a pusztulás a sík vidékeken. Nálunk, Esztergomban, a fácánállományunk a fácánosok különös fekvése miatt szenvedett nagy károkat. Sajátságos megfigyeléseket tettem már a fogolyvadászat kezdetén. Ugyanis akár vadászat közben, akár mezei munkások által felzavart fácánok, természetes búvóhelyük felé repülve a dunamenti füzesekbe szállottak be. A sűrű lombtakaró eltakarta az apadás folytán lerakodott híg iszapot és mikor arra bevágódtak, ismét felszállni nem tudtak, mert az agyagos iszap belepte és pépként ráragadt lábukra, hastollaikra és mikor szárnycsapkodva menekülni igyekeztek, szárnyuk is beiszapolódott, többé föl-szárnálni nem tudtak és beleveszték az iszapba. Megfigyelésem szerint, mikor reájuk találtunk elpusztulva, pár nap múlva olyanok voltak a már szikkadt sártól, mint egy agyaggömb.

Ilyen előzmények után bizony az 1937. évi vadászati eredmények úgy fogoly, mint fácánkakasznál 50%-al voltak gyöngébbek az 1936. évinél.

Különösen fogolyállományunkban volt az ország északi-keleti vármegyéit kivéve olyan számottevő hiány, hogy a vérfelfrissítésre szolgáló anyagot is a földművelésügyi minisztérium kénytelen volt a kérelmekhez képest 50%-al redukálni.

Ilyen előzmények után értük meg a karácsonyt és ezt a szép örömnappal megelőző hetekben is igen sok volt a csapadék. Egyszerre csak jön az ünnep és újév között a nem várt nagy havazás, porhóval, fűvásokkal és a rettenetes 20—22 fokos hideggel és széllel. Szerencse, hogy a hóesés előtt már hetekkel készen voltunk az ideiglenes etetőkkel is, mert soha még ennyire nem voltak az etetők látogatva, mint ezen a pár héten. Ezzel azonban nem elégedtem meg, hanem napokon keresztül jártam a területet szánkóval, amely meg volt rakva kazalalja törmelékekkel, pelyvával és kipréselt szőlőtörkölyvel és ocsuval. A szánkókról a vadőr és segédje a nyomokba kis távolságokra egy-egy lapáttal ledobott. A szánkózás irányát mindig úgy vettem, hogy az a síkságokról az állandó etetők irányába haladjon. Másnap meg is volt az eredménye, mert tele volt fogoly és fácán csapával, sőt nem

egyszer tapasztaltam, hogy a szánkó után már párszáz lépésre beszálltak a foglyok a ledobott takarmányra.

Megfigyeltem a területen a kisvad viselkedését a szomorú napokon és tapasztaltam, hogy mikor a hó egy kicsit meg-lippent, és nem volt poros, a nyúl, a fogoly és fácán befura-kodott a hóba. Ha nem fújt a szél, kereste a gödröket, árko-kat, mély barázdákat, a csapat összebújít egymást melengetve. A nyúlak a mély rögös szántásokat keresték, de ahol a nyúl nincsen védve a széltől, még ha élleme ott meg is van, el-hagyta azokat a helyeket és távolabb keresett szélenyhe-menedéket.

Nagy ellensége a vadaknak télen a hirtelen jövő olva-dás és a nedvesség, mert ahol nincsen hómentes menedéke, ottan a hóba fekve, vagy megbújva, a test melegétől a hó olvadni kezd, a hirtelen olvadás beálltával ez még fokozódik és teljesen átnedvesedve megy a hidegebb éjszakába. Erdők-ben, bokros helyen, nádasokban még csak van menedék, de a teljesen sík és cserjék nélküli helyeken nincsen hová mennie.

A télen inséges időben jól etetett vad természetesen job-ban bírja ezeket a viszontagságokat, ellenállóbb széllel, ned-vességgel szemben. A rosszul táplált, éhező, legyengült vad-nak azonban el kell pusztulni. A siralmas két hét azonban — hála Istennek — elmúlt és a mostani szép napfényes idők vigasztaljanak bennünket azzal, hogy munkánk nem volt hiábavaló és — reméljük — túl vagyunk a nehezen, mert itt van a Gyertyaszentelő és kifelé megyünk a télből.

Dr. Jármy István

m. kir. vadászati tudósító.

Főbb erdőalakok*

1. Szálerdő, amely lehet természetes és mesterséges fel-újítású. A mesterséges felújítás ismét kétféleképen eszközöl-hető: vetéssel vagy ültetéssel.

2. Sarjerdő.

3. Középerdő.

4. Legelőerdő.

A szálerdő. A szálerdő mindig magról és sohasem sar-jakból keletkezik. A magról kelt fák nagy előnye a sarjról

* Cikkemet Balás: „A Tulajdonképeni Erdőműveléstan“-a alapján állí-tottam össze.

keletkezettekkel szemben az, hogy mindig egyenes, erőteljes törzset nevelnek, míg a sarjról keletkezettek görbék, a tönél korhadók, műfára alig alkalmasak. A szálerdő nagy előnye a sarjról keletkezettel szemben az is, hogy mivel magasabb vágásfordulóban kezeltetnek (80–120 év), a talajt állandóan beárnyékolják; különösképpen a természetes felújítású állományokban. A tarvágásos kezelés mellett is jóval kevesebb időre tesszük szabaddá a talajt a sarjerdő üzemmódban kezelttel szemben, ahol a vágásforduló rövidsége miatt többször van kitéve az erdő talaja a káros hatásoknak (víz, nap, szél). Igaz, hogy ezt a hátrányt ellensúlyozza a gyorsnövésű sarjak korai záródása. De a természetes felújítással kezelt erdőkben az állandó beárnyalás biztosítva lévén, nagy előnyt jelent a sarjerdőnek ezen kis előnyével szemben. A sarjerdő nagy hátránya az is a szálerdővel szemben, hogy a talajt jobban kizsarolja, gyors növésénél és gyakori kihasználásánál fogva.

Fentiekből látható a szálerdő nagy előnye úgy jövedelemfokozás, mint a talaj termőerejének biztosításával. Éppen ezért arra kell törekedjünk, hogy a sarjerdő üzemmódban kezelt erdőket is alakítsuk át lassan szálerdőre, hogy így a sarjerdő csekély értékű tűzifája helyett nagyértékű műfát nyerhessünk.

A szálerdő üzemmódban kezelt erdők leggyakrabban alkalmazott fafajai: lucfenyő, vörösfenyő, erdeifenyő, fekete-fenyő, tölgyek, bükk és elegyítve a szil, kőris, juhar, hárs.

A *sarjerdő*. Azon erdőalakot, mely a vágásterületen visszamaradt tuskók vagy gyökerek sarjaiból, természetes úton újul fel, sarjerdőnek nevezzük. Sarjerdő csak jól sarjadzó fajokból nevelhető. Egy bizonyos koron túl a sarjerdő évi tömeggyarapodása megcsappan. miéltis rövid (1–60 év) vágásfordulóban kezelik.

A sarjról keletkezett erdő fái rendszerint görbék, tövükön korhadók; éppen ezért nagy méreteket nem érhetnek el, így fahozama is kevés, műfára alig akad alkalmas. Mivel a sarjerdőben ugyanannyi idő alatt többször kerül sor a kihasználásra, mint a szálerdőben, többször érik a talajt a káros légköri befolyások. Igaz, hogy gyors növésénél fogva hamarabb árnyalják be a sarjak a talajt, mint a szálerdő csemetéi. De erősen hátrányára szolgál az a körülmény, hogy amíg a szálerdő lassú és egyenletesen fejlődő törzsei a talaj táperezjét megtartják, addig a sarjerdő gyorsan fejlődő törzsei a talajt kiélik, pihenésre időt nem ad. A sarjerdőnek a fent előadott hátrányaira való tekintettel a sarjerdő üzemet csak kisebb erdőbirtokokra korlátozzuk, ahol a szálerdő üzemmódot nem vezethetjük be. Alkalmazását különleges célok (botfaüzem, cserkéregtermelés stb.) is megindokolhatják. Végül olyan esetben, amikor az alkalmazott faj erős sarjadzó képességénél fogva, a magról való felújítás körülményes volna.

A sarjerdő-üzemmódnak legmegfelelőbb fafajai: fűz, nyár, éger akác, a tölgyek, gyertyán, hárs, bálványfa, kőris, szil, juhar, szelídgesztenye. Gyökérről is jól sarjadzanak: akác, fehérnyár, rezgőnyár, bálványfa, hamvas éger és szil.

A sarjerdőt felújíthatjuk tuskóról vagy az irtás után visszamaradt gyökerekről. Ez a *tulajdonképpen* sarjerdő. Ennek ismét három alakja van: a rendes sarjerdő, a kosárfonó füzes és a cseres erdő.

Amikor embermagasságú (1–4 m) tuskóról keletkezett sarjacról történik a felújítás, ez a *botoló* vagy *fejefsa erdő*. Megemlítem még mint idetartozót, a nyesőerdőt. A nyesőerdőnek nevezett kezelési módot utak mellett, kertekben vagy legelőkön lévő fákon, az oldalágak felében történő visszavágással hajtunk végre. Erdészeti szempontból a nyesőerdő nem lévén fontos, leírásával bővebben nem foglalkozom.

A *középerdő*. A középerdő átmenetet alkot a szálerdő és sarjerdő között, mivel ugyanazon a területen alkalmazzuk a szálerdőt a sarjerdővel. A középerdő-üzemmódnál a magról fejlődött főfák vágásfordulója mindig többszöröse kell legyen a sarjerdő vágásfordulójának, amiből következik, hogy pl. egy 20 éves vágásfordulóban kezelt sarjerdő között 20, 40, 60 és 80 éves magról keletkezett főfák vannak. A középerdőben tehát egyidőben vágunk sarjakat a magról keletkezett fák legidősebb korosztályával; sőt ezzel egyidőben gyérités alkalmazásával a fiatalabb állományban is végzünk kihasználást. A főfák az egész területen arányosan kell legyenek elszórva, mert ha sűrűn vannak, akkor már az alattuk lévő sarjerdő nem fejlődhet jól. Eppen ezért szükséges — mint már említettem — a sarjerdő kihasználása alkalmával a fiatalabb főfák gyéritése is. Természetesen a kihasználáskor elsősorban a sarjakat vágjuk ki és csak ezután gyéritjük a főfákat, azok közül is elsősorban a betegeket és rossz növésűeket vegyük ki. A középerdő anyagának kiszállításával igyekeznünk kell, nehogy az erősen nekiinduló sarjakban a kiszállításkor kárt okozzunk. A sarjak között magról keletkezett, vagy odaültetett csemeték védelmére nagy gond fordítandó, mert az e ősen fejlődő sarjak, ha nem ügyelünk, hamarosan elnyomják.[†]

Főfácul olyan fajokot válasszunk, amelyek szeretik a szabadabb állást és amelyek nem árnyalják be túlságosan az alját. Főfácul a legmegfelelőbbek: tölgy, kőris, szil, juhar, nyár, nyír, vörös és erdei fenyő. Aljátul pedig árnytűrőket, vagyis olyanokat, amelyek a gyenge beárnyalást eltűrlik: gyertyán, hárs, gesztenye, bükk, juhar, szil.

A középerdő célja az, hogy a sarjerdő-üzemben kezelt gyengébb minőségű anyag mellett értékesebb anyagot is nyerhessünk. E szempontból és a talajt jól védő előnyeinel fogva, alkalmazása hasznos lenne, de körülményes kezelése nem áll arányban az elért haszonnal; alkalmazása nem kifizető. Eppen

ezért a kisebb erdőbirtokon inkább a sarjerdőt, nagyobb erdőbirtokon pedig — nem több munkával és fáradsággal — bármely természetes felújítású móddal is, az értékesebb szálerdőt nevelhessük.

A *legelőerdő*. Legelőerdőt oly helyen létesítünk, ahol a főcél a legelő védelme. Tehát az erdő másodrendű fontosságú és tisztán a legelő védelmére létesítjük. Kezelését is a legelő igényei szabályozzák.

A legelőerdő főcélja a legelőt a nap és a szelek szárító hatásától védeni és meredekebb oldalakon a talaj megkötése,

A záródás 0.3–0.7 között a talaj minősége, a lejtés foka, a kitétség és az alkalmazott fafajtól függ,

Az alkalmazott fafajok olyanok kell legyenek, amelyek szabad állásban is jól fejlődnek és a talajt nem árnyalják be túlságosan. A leginkább alkalmazott fafajok: a tölgyek, akác, szil, juhar, kőris, gyertyán, gesztenye, dió, éger, nyár, fűz, vörös- és erdeifenyő, a hegyi legelőkön a luc és jegenyefenyő.

A legelőerdő főcélja a legelő védelme lévén, a legelőerdőben lehetőleg suhángokkal erdősítsünk, hogy ne kelljen a legeltetést tilalmazni. A suhángokkal történő erdősítés esetében sem feledkezzünk meg a törzsek tüskés galyakkal történő körülkötözéséről, amivel megvédjük a suhángokat az állatok károsításától.

A legelőerdőnél alkalmazott csemetetávolság 2.5–3 m, de lehet ennél nagyobb is. Később a csemeték fejlődésével természetesen a fejlődő állományt ritkítani kell, hogy a legelő által megkívánt ritkább állást biztosítsuk.

A legelőerdőt kezelhetjük szálerdőként is, de csakis mesterséges felújítási móddal, mivel a természetes felújítás nem kivihető. A legmegfelelőbb a botolóerdő-üzemmód, amellyel leginkább védhessük meg az új hajtásokat anélkül, hogy a legelő tilalmazására szükség lenne.

A legelőerdő egy másik alakja a ligetes legelő (ligetes erdő), ahol silányabb, meredekebb oldalak vízmosások váltakoznak legelőnek többé-kevésbé alkalmas területekkel.

Ilyen helyeken a silány vízmosásos helyek fedve vannak rendes záródású erdővel, míg a legelőnek alkalmas részeken csak a gyengébb minőségű legelőtalajt védik az egyenletesen elosztott fák.

Úgy a legelőerdőt, mint a ligetes erdőt, rendes üzemterv alapján szál vagy sarjerdő alakban kezeljük.

Legközelebbi dolgozatomban a szálerdő természetes felújításáról fogok írni,

Bükki.

Náci és a róka

Tekintve, hogy az eset szereplői még életben vannak, neveket és a helyet nem említem fel. Teszem ezt azért is, hogy az eset szenvedő hőisében ne gerjesszek újra haragot a rókák iránt.

Annyit mindenesetre meg kell említeni erről a Náciról, hogy hirtelen meggazdagodott papája védőszárnyai alatt be-lopta magát a környék nimródjai közé, nem azért, mert szerette a puskát, hanem, mert a jópapától úgy hallotta, hogy a vadászat az valami „előkhelő” sport. Amikor később úgy találta, hogy a gentri nemzetség a társas vadászatokon leplezetlen orrfintorral veszi tudomásul jelenlétét, szent Hubertusnak csak szűk családi körben áldozott, amit annyival is könnyebben tudott megtenni, mert az édespapa akkor már földbirtokos volt.

Igy adódott azután az a fonák helyzet, hogy a család szemefénye — a Náci — közelebbi ismeretséget kötött a rókával. Kideríthetetlen, hogy kinek volt ez az ismeretség ellen-szenvesebb: a rókának-e vagy a Nácinak. A rossz nyelvek ugyanis a Nácink nációját a görénnyel együtt szokták emlegetni olyképpen, hogy egy alkalommal három ember — köztük egy zsidó — fogadtak egymással, hogy melyik bírja tovább a görénybűzt. Ebből folyólag bement az egyik ember a már előre bezárt görényhez. Rövid idő múlva igen fehéren s arcán a kétségtelen rosszullét jeleivel ki is jött onnan s kizárt dolognak tartotta, hogy az ő — alig ötperces — együtttartózkodási időrekordját megdöntsék. Másik ember sem járt nagyobb szerencsével, amikor is a zsidóra került a sor... Nos, mi történt...?

Ki jött a görény!

Hát Náci esetében is kijött a róka, de el is ment, amint ez alább következik:

1922. év késő őszeinek egyik kora reggelén ellenőrző körutamat végeztem, amikor is az erdőbe beékelődő egyik darab szántóföld körül a gazdasági cselédeket nagy tanakodás közben találtam.

— Jó, hogy gyün az erdész úr — mondják ők. Az előbb a lupinusba (csillagfürt) bement egy róka, a gazduram már be is szaladt a Nácihoz, hogy gyűjjön, oszt lőjje meg.

A tábla 200—250 m hosszú és 10—15 m szélességű, téglalaalakú volt.

Az embereket csendreintettem s közben a legértelme-sebbnek látszóhoz kérdést intéztem, amikor megjött a Náci vadonatúj sárga bőrkabátban s hasonló korú hitsorsosának orra előtt élénken gesztikulált a már valószínűleg a kastélyban betöltött duplacsövével.

A „fiatalúr“ a „főúri“ életbe nagyon hamar beetalálta magát, mert már tiz méterről sztentori hangon rendelkezett:

— Az erdész úr a Khon nagyságos úrral felmegy a tábla felső felébe s lehajtja azt nekem. — Közben a „vadállat“ lövéséhez megtette az előkészületeket, így: levetette a vadonatúj s meghatározhatatlan színű bőrkabátját s azt a lupinus tábla szélébe hanyagul ledobva, a tábla másik szélébe állt.

A kapott utasítás értelmében félszszemmel állandóan a Nácira sandítva meggyorsítom lépteimet, hogy a lőtávoból minél előbb kikerüljek, amikor észreveszem, hogy a fegyver a fiatalúr cifferblattjánál fekszik s máris visszhangzik a villámduplé. A lövésre a róka oldaltugrik a lupinusból s egészségesebben, mint a lövés előtt, a kabát felé startol. Pillanat mérhetetlen része alatt ott van, megemeli egyik hátsó lábát, vizitel s illa-berek, egy-kettőre eltűnik szemünk elől, kaján vigyorgással a pofájában.

Felérünk a Nácihoz. A kabátnál jelzést keresek. Bizony meg is van az a fiatal úr részéről is, de a róka részéről is: telitalálat a vadonatúj bőrkabáton.

Hogy mit mondott erre a Náci? Hát azt nem bírja el a papíros!

Nagy József.

Vadaink gondozása télen*

A télidő beálltával nem szabad megfedkezünk az aprós és fővad etetéséről, mert aki erről nem gondoskodik, mint azt sok hely tapasztaltam, az a jövő vadászidényben nagyon is észre fogja venni, hogy vadászterülete csak úgy kong az ürességtől. „Ki nem vet, nem is arat!“

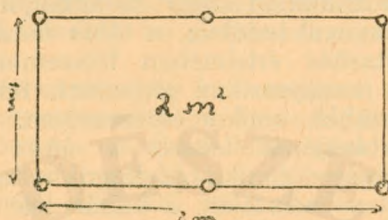
A legsürgősebb teendője a vadóvónak, hogy mielőtt leesik a hó s beáll a zord idő, a fácán- és fogolytetők megfelelő helyeken készen álljanak.

Az etetőket kisebb sűrűségek vagy remizek szélén állítjuk fel, de ilyenek hiányában nyílt földeken is elhelyezhetők.

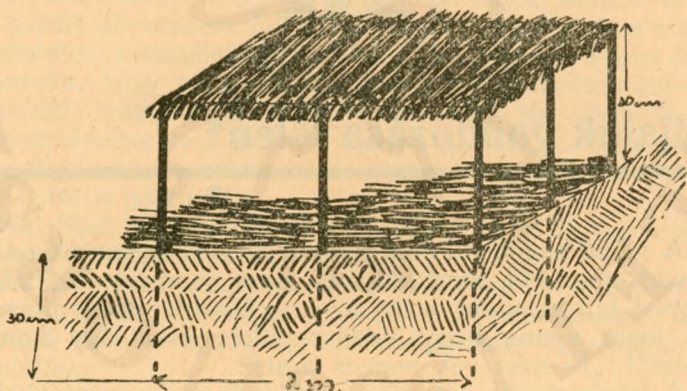
* Valamennyiünk előtt nagyrebecsült Storcz Mátyás vadászati tiszt úr értékes cikkét kis késedelemmel tudjuk hozni, mert a cikkhez tartozó rajzok kliséire várnunk kellett. Hála Istennek s rendkívüli kemény tél, nagy hó aránylag csak rövid ideig tartott, egyébként az a vadállományra könnyen katasztrófálissá válhatott volna.

Hosszú, évtizedes tapasztalataim alapján leginkább megfelel az alább leírt egyszerű és olcsó etető.

Két négyzetméteres tiszta területen leverünk 30 cm mélyen 8 db 10 cm vastag és 60 cm hosszú karót s ezeket a

négyzet peremén 2 méteres lécekkel vagy ágakkal egymáshoz rögzítem, majd ezekre keresztbe megfelelő hosszú léceket vagy ágakat erősítek s ezek tetejére kukoricaszárból, nádból, vagy ha más nincs, sűrű leveles galyokból, esetleg fenyőgalyból tetőt készítek s ezt az alsó lécekre dróttal erősen lekötöm. Hogy a szél a tetőzetet ki ne kezdhesse, még külön sűrű bokrot is erősítek reá. Az etetőt körül kell rakni bokrokkal, úgy hogy a foglyok, fácánok alá mehessenek.

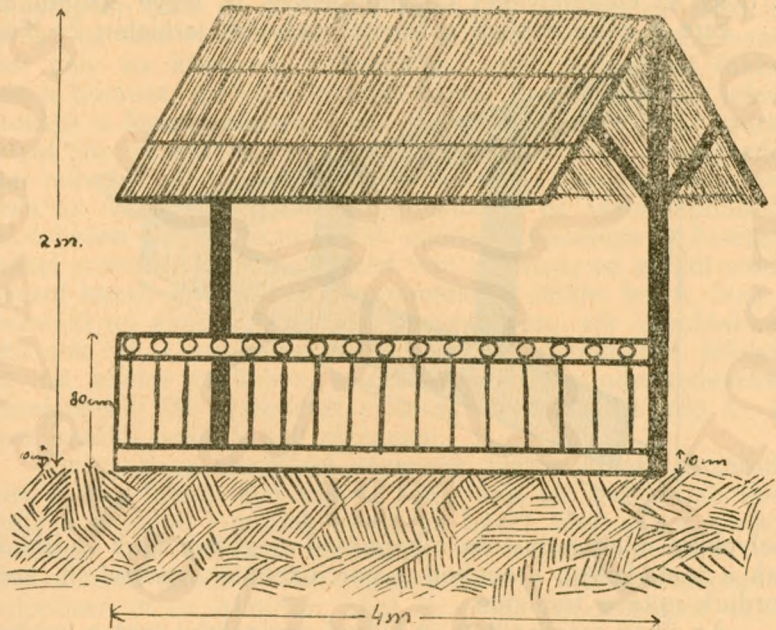
Az így elkészített 30 cm. magas etető alá szórjuk a foglyok, illetve fácánok eleségét. Az ilyen etető alá nem merészkedik se varjú, se szarka, se csóka, a hó sem eshetik alája s így a hóvihárban menhelyet nyújt a foglyoknak és fácánoknak.

Nagy viharban az etető-vadóvó ne keresse fel az etetőhelyeket, akár 2-3 napig se, mert kizavarja a foglyokat az etető alól. A hóvihár elmúltával lapátolja el a havat és bősé-

gesen etessen. Az apróvadállományhoz és a vadászterülethez mérten természetesen több ilyen etető készíthető.

Az őzek és nyulak részére utak és nyiladékok mellett egy-egy nagyobb petrence jó minőségű takarmány helyezendő el. Erdőségekben a kétágú fák ágai közé 30 cm magasságra, hogy a nyúl is elérhesse, szalmakötéssel átkötött egy-egy csomó takarmány teendő. Havas időben a hókével eltakarított utak mentén, ugyancsak 30 cm magasságban takarmánycsomók erősítendők fel fákhöz, bokrokra szalmakötélbe kötve, vagy vesszőgúzsba, szükséghez képest az egész területen végig.

Ahol nagyobb az őzállomány, ott csináltassunk olyan etetőt, hová legalább egy szekér takarmány befér. Ahol kevés a fővad, ott külön fővad-etetőre nincs szükség, mert az őzetető ellátja azokat is. Az őzetető az alábbi ábra szerint készíthető :

Igen jó téli takarmány őzek részére a penészellen vadgesztenye, amit oly védett helyeken rakunk le, ahol az őzek szívesen tartózkodnak. Ha őzetető van a területen, akkor ez alá egy olyan magasan álló vályút készítsünk, amelybe legalább egy zsák vadgesztenye befér. A gesztenyét vágjuk kétfelé, hogy az őzek könnyebben ehessék. Kitűnő agancsfejlesztő tápanyag a vadgesztenye, de a zab talán még jobb. Kedvenc eledelük még az őzeknek és a nyulaknak a viscum

album : fagyöngy, mit az öreg tölgyerdőkben találunk, továbbá a topolyfák dűsbimbós ágai.

Szedessük tehát idejében ezen olcsó takarmányféléket és használjuk fel.

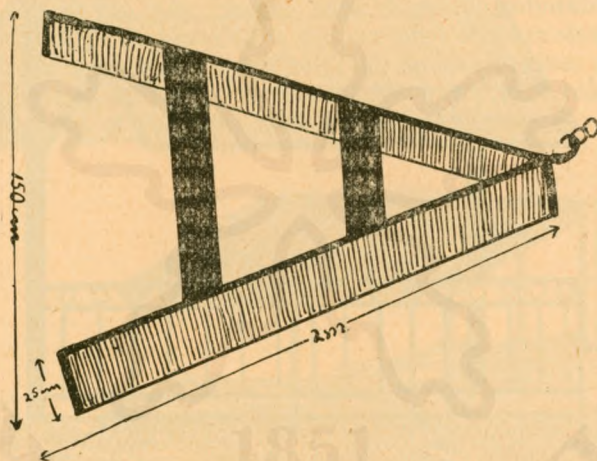
A fagyöngyöt galymóval szedjük. A fagyöngyszedő galymó 5—7 méter hosszú kútostorfa, mely alul 6 cm, felül 3 cm vas-

tag. Ennek a végére egy jó éles és erős horogvasat erősítünk dróttal, nne pedig szögeléssel, mert az utóbbi a feszítésnél könnyen letörik. A fagyöngyszedésnél létra és balta is kell.

A gondos vadóvó nemcsak élelemmel látja el — különösen télvíz idején — a vadjait, de egyben gondoskodik arról is, hogy az etetőhelyeket hozzáférhetővé is tegye számukra.

Erre a célra szolgál a hóeke, nagyobb területen 2—3 is,

melyekkel minden hóesés alkalmával megkönnyítjük vadjainknak a járás-kelest, s egyben a porciózott takarmányt is szét-hordjuk rajta a területen.

Az ilyen megtisztított út kitűnő szolgálatot tesz a gyalogjáró vadóvónak is. Mikor az első magasabb hó leesik, a hóeke dolgozzon, nehogy a hó teteje lefagyjon, ami rettenetes bajt okozna a szegény csülkös vadnak.

A kellő szakértelemmel és ügybuzgalommal gondozott terület nemcsak kifizeti magát, de ezenkívül sok-sok igaz vadászörömet hoz nemcsak a terület tulajdonosának, hanem az ott szolgálatot teljesítő hivatásos vadóvónak is.

Gödöllő.

Storcz Albert

ny. m. kir. udvari vadászati tiszt.

A fásítás végrehajtása

Láttuk, hogy az erdők talaja humuszos, laza talaj.

Erre azért van szükség, hogy úgy a fejlődő csemeték, mint az öregfák gyökerei megkaphassák a szükséges tápanyagot és levegőt. Ebben a talajban mindig van annyi nedvesség, mint amennyi a fa fejlődéséhez szükséges.

Hogy az erdő talaja mindig humuszos és laza legyen, arról a fa úgy gondoskodik, hogy évenként hullajtja a lombját. Kivételt képeznek a vörös fenyő kivételével a fenyőfélék, melyeknél csak az elszáradt tű (levél) hull le. Továbbá a sok-sok csemete, mi a magfa alatt kikelt, mivel túlsűrű, önönmagát galyalja le és ritkítja is ki, azaz erdész nyelven az áterdölést maga végzi el úgy, hogy amint nő az, fokozatosan több és több galy szárad le és több és több fa szárad ki, illetve dől is ki. Úgy a lehullott levél, mint a leszáradt galy és kiszáradt, előbbiekkal együtt elkorhadt fákból lesz a humusz, miből a fa táplálkozik. Erre a fentebb jelzett okokból a fának szüksége van. Ha tehát a falevelet, száraz galyat stb. az erdőtől elvesszük, annyi, mintha mezőgazdasági művelés alatt lévő földünket sohasem trágyáznánk. Mivel azon az Alföld klímája az erdőirtásokkal és vízlecsapolásokkal teljesen megváltozott, a fák ellenállóképessége a betegségekkel szemben csökkent. Ezért van az, hogy az alföldi erdők rosszul kezelt részein oly nagymértékben ütötte fel a fejét a paizstetű az akácokban és tölgyesekben, sőt utóbbiakban igen sok rákos megbetegedés is van. Ez utóbbiakból kifolyólag az alföldi erdőkben a ritkítás, illetve a növekedésében visszamaradt fák kiszedését azaz az áterdölést az erdő 6–10 éves korától nekünk kell elvégezni.

De csak az áterdölést végezzük. Úgy a fákról leszáradt, mint a még fákon lévő száraz, vagy még élő galyoknak, mint pedig a lehullott lombnak hagyjunk békét. Mert akkor, amikor ezeket az erdő talajától elvesszük — engedelmet kérek —, nem okszerű gazdálkodást végzünk, hanem rablógazdálkodást. Különösen itt az Alföldön, ahol az erdők telepítésének egyik főoka a talaj javítása!

Tudnunk kell ugyanis, hogy a fa galyán a levél azt jelenti, hogy arra a fának szüksége van, nemcsak azért, mert azon keresztül lélegzik, hanem az hozzátartozik a fa teljes koronájához, mely korona teljesen beárnyékolja az erdő talaját, azaz nem engedi behatolni a nap szárító sugarait.

Ugyanis az a szárító napsugár nemcsak az önkelésből kelt avagy ültetett fiatal csemetét fogja kiszáritani, hanem az erdő talaját is. Meg aztán? Amíg a nap csak megtörve tud az erdő talajára behatolni, ott csak azok a cserjefélék (bodza

stb.) és gazfélések (csalán stb.) tudnak megélni, mely növények nem bírnak teljes fényigénnyel, így azok az erdő természetes aljnövényei, mely okból kifolyólag az erdőre nem ártalmasak. Ha azonban mi szembeszállunk az Isten eme szép alkotásával, a természettel és a még élő oldalgalyakat is levágjuk a fákról, a lombzat teljes zártságát megszakítjuk.

A megszakított helyen a napfény az erdő talajára is behatol, miáltal azt nemcsak, hogy ki nem fogja szárítani, de ezen napfény érte helyeken mindenféle többé-kevésbé fényigényes növények, mint pl. a típpan fognak tenyészni, melyek egyenesen elősdierei a fáknak, mert egyrészt elveszik a humuszban lévő tápanyagokat, így kevesebb jut a fáknak, továbbá megszüntetik az erdőtalaj lazaságát, miáltal a fák gyökerei kevesebb levegőhöz fognak jutni, mely okok éppen elegendők arra, hogy a fiatal erdőket koravénné, beteggé tegyék, végül azok pusztulását okozzák.

Mielőtt az eddig elmondottak alapján rátérnénk az erdő telepítésére, tudnunk kell azt, hogy — sajnos — Alföldünk egy részét az a két szélsőséges talajféleség uralja, melynek megkötése, azaz megjavítása — lehet mondani — Hazánk léteérdeke, mert ezek nem rendelkeznek azokkal a követelményekkel, mely a kulturáltabb növények termesztésére szükségesek. Ezeket megkötni és megjavítani jól és olcsón, úgy, hogy közben hasznunk is legyen belőle, csak erdősítéssel lehet. Ez a két talajféleség a futóhomok és a kötött fekete szikes agyag.

Előbbiről nem szólunk csak később, mert azzal itt nem lesz dolgunk, így csak az utóbbit ismertetjük.

A kötött fekete szikes agyagtalaj nem ereszti, azaz nem veszi magába a vizet, de a levegőt sem. Már pedig ezek nélkül a fa nem tud megélni, vagy ha él is az, igen csenevész lesz. Úgyszintén humusztartalma a legminimálisabb, az is csak a legfelsőbb rétegben mutatható ki. Éppen ezekből a rossz tulajdonságokból kifolyólag azután elvadul, semmit sem terem és legelőnek is csak éppen, hogy alkalmas.

Ezt a talajt kell nekünk erdősítésre alkalmassá tenni és az erdősítéssel megjavítani.

Ennél a talajelőkészítésnél éppen úgy járunk el, mint a mezőgazdasági talaj előkészítésénél. Tegyük talajunkat a mag vagy csemete befogadására alkalmassá, porhanyóvá, jobban mondva lazává. De azt ne végezzük 80—100 cm-nyi mélyen, hanem csak 25—30 cm-nyire, azaz egy jó rúgós ásonyomra, A 80—100 cm mélyen való felásásra azért nincs szükség, mert ha az altalaj nem meszes, kavicsos talaj, nem csináltunk semmit, mert a nagy költséggel felhozott föld mészszegény, pár év múlva vad lesz. Ha pedig az altalaj meszes, kavicsos, azt

a fagyökér a második évben úgyis eléri, akkor pedig megint csak fölösleges felhozni. De erdő alá, talaj előkészítésre (nagy termőterületekről van szó) annyi pénzt kiadni nem szabad.

(Folytatjuk.)

Egyesületi hírek:

A választmányi ülésünk felhatalmazása alapján és vitéz Szekeres Károly kartársunk ajánlatára érintkezésbe léptünk a budapesti Jó Pásztor nővérekkel zászlónk elkészítése ügyében. Ugyanekkor több budapesti zászlókészítő erre vonatkozó ajánlatát is kikértük, amelyek egymásután érkeznek be.

Amint erről a választmányi ülésen már beszámoltunk, zászlónk felszentelését az esztergomi Eucharisztikus ünnepségek kapcsán. május 20-a körül gondoljuk megvalósítani.

Az esztergomi ünnepségeken oly hatalmas embertömeg vesz részt, hogy a mi vendégeink elszállásolása nehézségbe ütközik, ha csak előre nem gondoskodunk szállóhelyről. Felkérjük tehát kartársainkat, február végéig jelentsék be hozzánk a zászlószentelési ünnepségen való részvételi szándékukat azzal, hogy szállásra igényt tartanak-e vagy sem,

Itt említjük meg, hogy a zászlószegek szétküldését a jövő hónap vége felé megkezdjük. Kérünk mindenkit, hogy a zászlószegekre szánt adományát annak átvétele után utalja hozzánk át, nehogy fizetési nehézségeink legyenek.

Azoknak a kartársainknak, akik az Újesztendő alkalmával jókívánásaikkal felkerestek bennünket figyelmességükért ezúton mondunk köszönetet.

Felhívás

A m. kir. Madártani Intézet megkereste egyesületünket, oly értelemben, hogy az Uhu életének pontosabb kutatását segítsük elő.

A Madártani Intézet ezen kérelmének a magunk részé-

ról a legmelegebb pártfogással próbálunk hangulatot teremteni s felkérjük azon kartársainkat, akiknek módjukban állna az ú. n. köpeteket, étel- és zsákmánymaradványokat összeszedni, azt a Madártani Intézethez, dr. Vasváry Miklós főadjunktus úr címére (Budapest II., Hermann Ottó-út 15. szám) küldjék be.

Ismételten kérünk mindenkit, hogy ezen felhívásunkat szíveleljék meg s ne csak sablonos, szükségből közzétett kívánságnak tekintsék azt, mert a fenti anyagok beküldésével s a szabadon élő uhuról tett megfigyeléseik közlésével, esetleges fényképfelvételekkel, olyan tudományos kutatásokat segítenek elő, amely ez elég rejtélyes madarunk életkörülményeit teljesen megoldja.

Minden erre vonatkozó anyag, tapasztalat, megfigyelés vagy észlelet fenti címre küldendő.

A fogságban élő uhu nem nyújthat megfelelő anyagot.

Ha azonban sikerülne a fogsági uhunak tágasabb helyen eleven sündisznót adni, s a megfigyelésen kívül jó fényképen az uhu viselkedését megrögzíteni, ez szintén használható adat lenne.

Különfélék:

Kinevezés. A Nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi Miniszter úr az államerdészeti altisztek személyzeti létszámába vitéz Tengerdi Magyar Ferenc, Heltai János, Csermák János, Sebestyén Sándor, Neumann Nándor, Gombás László, Kelemen Ferenc, Tábori Lőrinc, Hantos Mihály, Jamnik István és Ercsényi Géza kartársainkat ideiglenes minőségű I. oszt. altiszt m. kir. erdőőrökké kinevezte.

Eljegyzés. Járányi (Jauch) Ferenc kartársunk karácsonykor tartotta eljegyzését Józsefházán Magyarits Gabriella úrleánnyal.

A fiataloknak őszinte szívvel kívánunk verőfényes boldog házasságot, amelyet sohasem homályosít el még részlegesen sem a diszharmonia felhője.

Halálozás. Hegyi Mihály kartársunk december 20-án, életének 26. évében Veszprémben elhalálozott.

Törkenczy János kartársunk január 16-án 28 éves korában elhunyt.

Az erdészeti segédszemélyzetnek mindketten nemes lelkű, egyenes jellemű, egyesületünknek tettekre kész, értékes tagjai voltak s letéteményesei annak az önzetlen, megértő, kollégiais szeretetnek, amely manapság olyan felbecsülhetetlen értékű.

Egyesületünk őszinte részvétellel és megilletődéssel áldozik emléküknek.

Pénztári beszámoló.

December havi befizetések folytatása: Böndör István Högyész 10, Miholics István Szilvagy 6, Donázy Ferenc Kiszélpalma 5, Reiland János Mány 10, Vaszil Imre Tornyospálca 3, Berkes Sándor Salköveskút 3, Drexler Antal Piliscsaba 12, Barsi János Erdősmecke 1.50, Pörcz Sándor Gödöllő 5, Füzi Imre Kapuvár 6 P. December havi összes befizetés 711.64 P.

Január hóban befizettek: Prém Béla Ácsteszér 5, Kurali Gyula Kósd 8.20. Mikus Gyula Kemence 40, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 3, vitéz Bézi Imre Sopron 3, Juhász János Putnok 2, Bödöcs Antal Rajka 6, Kolozsváry István Királyhalom 3, Györky László Dunaszentbenedek 6.80, Horváth Károly Báránpusztá 3, Kiricsi János Tapolcafő 12, Fila József Pusztapótharasz 2, Fischer Géza Budapest 3, Szabados Dezső Budapest 2, Bóné András Debrecen 10, id. Molnár András Hódmezővásárhely 4.50, Imre Péter Tatatóváros 5, Havasi Péter Köblény 2, Kiss Ferenc Zalaegerszeg 1, Szász Nándor Diósgyőr 5, Mocsári Rezső Putnok 6.50, id. Körmendi Gyula Budapest 8, Pál István Mohács 12, Bözner János Szekszárd 3, Kozma András Debrecen 10, Tölgyes Lajos Pilisszentkereszt 6, Bánfai Mihály Diósgyőr 3, Dávid József Debrecen 5, Szy Ferenc Püspökladány 6, Huszthy Lajos Szentes 9, Kulics Győző Téglás 12, Rauch Károly Bejcgertyános 6, Magyar Jenő Sümeg 10, Marsa Imre Külsőballószög 10, Kovács Ödön Perkupa 6, Kósa József Nagykovácsi 2, ifj. Tóth Ödön Mórág 3, Varga Lajos Rédics 5, Kovács János Nova 5, Mráz Gyula Budapest 6, Tóth József Gödöllő 5, Ézsi Lajos Baja 12, Stumpf László Pilismarót 6, Kiricsi Zoltán Mikóháza 1.50, Kiss Ferenc Pécs 9, Fekete József Gödöllő 5, Reitinger István Kemence 15, Imberger István Sárszentágota 15, Hornyánszky Antal Miskolc 10, Szörényi József Kaposvár 2, Sinka Ferenc Békés 8, Tóth István Esztergom 3, Daróczy Márton Esztergom 6, Miltényi János Gödöllő 6, Keszthelyi Gábor Simontornya 5, Ujlaky Tiva-

dar Vajszló 3, Kiszél Andriás Gyürüfű 3, Horváth Géza Tengőd 6, Nagy István Tengőd 5, Bíró János Decs 7, Grellneth János Zalaerdőd 4, Eötvös Béla Nagybátöny 12, Vörös Ferenc Küldoromlás 7, Milos József Fűzfőgyártelep 6, Szűcs Lajos Bakonyszentlászló 12, Niszler József Alcsut 15, Király Imre Árpádhalom 3, vitéz Bézy Imréné Debrecen 5, Holló Sándor Máriabesnyő 3, Dávid Sándor Lassi 6, Farkas József Józsa 5, Pasztorek Antal Hont 3, Kovanecz Ferenc Esztergom 5, Máté István Keselyűs 6, Forgács Mihály Fedémes 6, Dubek József Gyöngyöshalász 10, Bárány Sándor Kisújszállás 3, Jakubéczy Gábor Feked 63, Kiss Károly Doroboshegy 16, Nádaskay Richárd Budapest 50, Hessz Pál Fenyőfő 20, Ujvári Béni Vitézi puszta 3, Takács János Nagyjáplánpuszta 19, Papp Ferenc Hosszúhetény 11.25, Simon Péter Iszkaszentgyörgy 3, Péter János Hollád 1, Mayer Ferenc Kerkaujfalva 5, özv. Majer Oszkárné Dömös 6, Csóka György Tompa 10, Jáhn György Bata-szék 6, Fekete Imre Bakonyszentlászló 12, Ézsias János Nagyszénás 6, Konrád Béla Királyhalom 2, Barsi János Erdősmecke 6.50, Németh János Bakóca 12, Fekete László Debrecen 6, Perhács Péter Nagybátöny 6, vitéz Kőrösi András Egerbakta 6, Mátrahegyi János Fiskálitáshuta 4.50, Lajgut József Fiskálitáshuta 1.50, Sarkadi György Hajdusámson 2, Pál János Zalalövő 5, Erdősi József Arló 4, Kiss István Nemesböd 10, Horváth János Vitnyéd 12, id. Magyar József Akli 5, Heltay Árpád Tardpuszta 12, Lovász József Zalaapáti 2, Bánk István Helvehely 5, Bárány Sándor Kisújszállás 10, Patyi János Kapuvár 50, Hugli Pál Gyöngyössőlmos 10, Kurali Gyula Kósd 3, Donázy Ferenc Kisszépálma 5, Varga Ferenc Vörs 10, Patakfalvi József Nagykanizsa 2, Kiss Bertalan Nagybátöny 3, Nádas Károly Vaskút 3, Ruzsics János Tolnanémedi 8, Tomka József Tardos 3, M. kir. alerdész szakiskola Királyhalom 6, Hodai István Verpelét 10, Barna Imre Berzence 6.50, Treier Ferenc Tarany 5, Hunyadi János Nagyborzsöny 4, vitéz Bácsi Ferenc Balatonendréd 10, Teszárs Vilmos Óbarok 5, Kovács József Sükösd 3 P. Kamatjováírás 48.31 P. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Zászlóalapra január hóban befizettek: Györki László Dunaszentbenedek 5, Pál István Mohács 5, Kiss Ferenc Pécs 1, Imberger István Sárszentágota 5, Eötvös Béla Nagybátöny 2, Perhács Péter Nagybátöny 4, Stefánkó Rezső Szomfova 5 P.

Ezen nemes célra küldött szives adományokat egyesületünk nevében hálásan köszönjük.

A zászlónkra vonatkozó bővebb értesítést a hírek között ismertetjük.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József

egyesületi főszámvevő.

A Z E R D Ó

XII. ÉVFOLYAM

1938. MÁRCIUS

3. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj egyszerismindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények, erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt, de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesületi tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet királyné-utca 25—27. küldendők.

Novemberi vándorgyűlésünk

beharangozásakor, de az arról való beszámolóban is rámutatunk azokra a főbb indítókokra, amelyeknek figyelembevételével vándorgyűlésünk székhelyéül Zalaegerszeget választottuk. Az ott tapasztaltak, hogy t. i. azon a környéken vannak a legkevésbé képviselve egyesületünkben az erdészeti segédszemélyzet tagjai, személyes benyomásaink alapján is beigazolást nyertek.

A gyűlésen megjelentek figyelmét felhívtuk arra, hogy a belépni szándékozók részére belépési nyilatkozat rendelkezésükre áll s ennek igénylése tekintetében nem is volt hiba, mert pillanatok alatt szétkapkodták a magunkkal vitt blankettákat. A szokatlan nagy érdeklődés után lázasan vártuk a póstát, amelynek sok új zalai tagot kellett volna hoznia, s napról-napra kétségbeesettebb, reménytelenebb lett ez a várakozásunk.

Nem azért vettem a kezembe a tollat, hogy az írott szó hatalmával végigkorbácsoljam, vagy pellengérré állítsam azokat az embereket, akiknek a társaságában igen kellemes órákat töltöttünk, de rá kell mutatnom arra, hogy nem várhatunk mi idegenek részéről kitartó jóindulatot akkor, amikor saját ügyünk iránti lelkesedésünk is csak szalmaláng.

A mi kis szigetünkön eddig kétségbeesetten össze-vissza nyargaltunk, kerestük a szilárd pontot, hogy lábunkat megvethessük, kapkodtunk a mentődeszka után, hogy a dagadó hullámokból szárazra vergődhessünk, rimánkodva segítségért kiabáltunk, de szavunk gyenge volt, mert kevesen voltunk ahhoz, hogy azt a parton állók meghallják.

Nem akartunk az egyedülletben megfagyni, a szervezkedést mindannyiszor előlről és előlről kezdtük. Egy-egy ilyen megmozdulásunk után mindig reménykedtünk, hogy a közös cél, az egyforma bajok, egyéni sérelmek, egymásrautaltság, vagy az egymás iránti szeretet előbb-utóbb pozdorjává törí az elkülönítő korlátokat s összeterel bennünket. Ujjongani szerettünk volna, amikor azt láttuk, hogy a lelkesedés minden tagunk felemelt két karja közé vitorlákat feszít s már is repülni szeretnének, hogy megattakirozzák a közönyt, s sikoltani akartunk, amikor észrevettük, hogy ez a lelkesedés megdermedt az első akadály előtt, felmorzsolódott a közöny frontján.

Ti zalai Hujbert Pisták, ti borsodi Kiss Ferencek, hát a harci kedv csak eddig tartott? Legutóbb, hogy köztetek voltunk, a közös ügy iránti érdeklődések zúgó áradat volt, amely úljából mindent elseper. Az a hatalmas hullámverés, az a nagy dagály, amelyik sziklákat, várakat látszott ostromolni, de hamar átváltozott szerény, félénk, energiátlan kis patakká.

Rövid idő alatt megváltozott az elhatározástok, hogy közénk álltok, csödöt mondott a lelkierőtök, kiapadt az a bizonyos belső forrás, amely az életakaratot táplálja. Pedig a szívünket vittük hozzátok, amelyen tűzpiros betűkkel lángol: fogadd el a kezemet, hogy segíthesselek! A baj, a kétségbeesés, a nyomorúság hályogot vont a szemetekre, elborult előtetek az élet szemhatára, hogy nem vettétek észre a segítő kezünket?

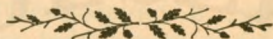
Ha rogyadozó lábakkal vonszolod magad az élet országútján, nem tudod, hogy könnyebb a gyaloglás, nem fárasztó az út, ha utitársaid vannak, akik ritmikus léptekkel haladnak melletted? Ha súlyos terhet cipelsz, ha nehéz probléma előtt állsz, megosztja veled utitársad a gondot, s nemcsak kevesebb jut rád, de a feladat megoldása is valószínűbb.

Mi a szeretet melegét áraszuk magunk körül, amely messze bevilágítja azt az utat, amely hozzánk vezet. Romboljuk le azt a gátat, amely más irányba iparkodik terelni ben-

nünket. A külön ösvények alatt robbanó erők feszülnek, lidércfények törnek ott fel a mélyből s későn világítják meg a szakadékokat.

Figyelmesség és részvét egymás bajai iránt, megértés, segítség egymáson, testvéri összefogás a válsághullám elé hányt torlaszon, kiküszöbölése mindennek, ami szétválaszt, keresése mindennek, ami összetart: ez az erkölcs, ez a szellem vezethet csak át bennünket az elesettségünk örvénylő mélysége felett.

Nagy István.

Találkozás huszonhat év multával

A tél folyamán kedves és szép vadászatra voltam hivatalos apróvadra egy dunántúli barátomhoz. Mikor estére autónk megérkezett a házigazda barátságos öreg kuriája elé, már néhány vadászvendég hangos beszélgetése volt hallható az előcsarnokból, hol hangulatos petróleumlámpák fénye mellett ültek a kényelmes bőrfotelekben és teázás közben vadászataikról beszélgettek.

Mikor beléptünk, a társaság több tagja imeretlen lévén előttem, a házigazda bemutatott a társaságnak. Egyszer csak feláll egy idősebb úr és se szó, se beszéd, megölel és úgy rázza a kezemet, mintha a legközelebbi hozzám tartozó volna. A petróleum világítás az asztali állólámpák mellett kedves ugyan, de ezen megvilágításban csak annyit láttam, hogy magas, erős termetű, fehérőszhajú úrtól kapom a szeretetteljes baráti üdvözlést, de kilétéről fogalmam sem volt.

— Öreg vadász cimbora, hát már nem emlékszel rám, nem emlékszel a fogarasi havasokban a Petrile-Papin töltött karácsonyunkra. nem emlékszel a karácsonyi vacsoránkra? — Ezután jövök csak rá, hogy V. D. vadász cimborámmal állok szemben, kivel utoljára 1912 karácsonyán voltam együtt.

— Emlékezem édes öregem, nagyon jól emlékezem és életemben sem fogom elfelejteni ezt a szentestét.

Természetes, hogy ezután egész este együtt emlékeztünk és a társaság egy része csak a mi előadásunkat hallgatta.

Az eset 1912-ben akként történt, hogy V. D. barátommal együtt elhatároztuk, hogy még karácsony előtt felmegyünk Erdélybe, Fogarasba egy-két zergebakot és disznót löni. Fogarason találkoztunk a szállodában előre lelevelezett napon a

délutáni órákban, mert barátom is messziről utazott oda, én meg pláne, Budapestről.

Másnap a vendéglő előtt állott már igen kora reggeli órákban az egyik vadőrünk a vajdarécei szekérrel, mely elé két kis mokány ló volt fogva és a kocsisunk nagy báránybőrbekecses és sapkás oláh volt. Órák teltek el a rázós szekéren, mely hol patakokon, hol útnélküli legelőkön, hol erdőkön haladt átál velünk, míg délfelé megérkeztünk a faluba. Az ott bérelt egyik vadászházban lévő szobáinkba helyezkedve megbeszéljük az esélyeket és a másnap reggeli indulást a vadőrökkel; korán lefeküdtünk a jól fűtött szobában piccságyainkba.

Másnap alig virradt, megindult a karaván, persze csak gyalog, fel a hegyekbe, a havasokba. Elöl ment a vadőr, azután három oláh, kik a csomagokat vitték és az élelmet, takarókat, aztán mi ketten barátommal, míg leghátul a másik marcona vadőr. Eleinte könnyen ment a dolog, mert alig volt hó és patakok sem keresztették utunkat. Azonban dél felé egy szűk sziklafalhoz értünk, amely alatt éppen hogy annyi hely volt, hogy a patak medréből kiálló köveken, egyikről a másikra ugrálva tovább juthattunk. Mindenütt a patak medrében kellett haladni felfelé. Ezután azonban már minduntalan havat kellett taposni az előlhaladóknak, hogy nyomot csináljanak. Kis pihenő után, ledöntött fatörzseken hol a jobb, hol a balpartjára kellett a pataknak átmenni, hol megint sziklákön, köveken ugrásszerű mozdulattal átkelni.

Egy órai pihenő után, amely alatt üres gyomrunknak áldoztunk, ismét tovább akartunk indulni, mikor az egyik oláh szól valamit a vadőrnek, ki figyelmeztet reá, hogy vegyük ki a tokból a műszereinket, mert itten egy jó vaddisznós hely van és a friss havon, a hegyoldalon több nyomot lehet látni a a tisztásokon. Egyik oláhunk a csomagokat megosztotta a másik két társával és ő kerülő úton, baltáját hóna alá fogva, baloldalt a meredek hegyoldalnak vette az irányt és eltűnt a sűrűségben.

Kissé szétoszolva haladtunk előre csendesen, lépésről-lépésre és lehetőleg zajtalanul a friss havon. Barátom és köztem lehetett 60—80 lépés távolság és ugyanennyire volt hátul a vadőr. Egy jó félórás hegymászás után egyszercsak hallunk kiáltásokat a baloldalról, úgy állottunk meg jól fedezve egyszerűen, mintha odaszögezték volna. Nem sokáig kellett várni már is halljuk a meredek, sziklás oldalon a disznók csörtetését. Hol eltűntek, hol ismét láthatókká váltak a disznók és alacsonyabb bokrok között. Hol jobb felé, hol balfelé törtek ki három-négyesével. Egyszercsak felnézek egy előttem emelkedő meredek falra és látom, hogy utat keres magának egy fiatal süldőkoca, mely biztosan elmaradt a kondától és mikor velem szemben, keresztbe megáll, felfelé lövök, a lapocka alá fogva kissé a célgombot. Lövésem pillanatában, mintha egy nagy

kő zuhanna a szikláról, óriási csattanással a szikla és köztem lévő patakba egy szép süldőkoca zuhan és ottmarad mozdulatlanul. Nagy öröm minden részről, különösen az oláhok örülnek, hogy fentlétük alatt lesz húsuk is az ellátásra.

(Folytatjuk.)

Dr. Jármy István
m. kir. vadászati tudósító.

A mi zászlónk

A zászlónk elkészítése ügyében hozott végleges döntésünk szükségessé tette, hogy több ilyen munkával foglalkozó céggel érintkezésbe lépünk, amikor is megtudtuk, hogy az fehér ripsz selyem anyagon elszórt kis motívumokkal, középen a címerrel és a felirattal díszített, izlésesen összeválogatott színek tarka szegélyű ciráda-rámájába foglalt „zászlóköltemény” lesz.

Akaratlanul tettem fel magamnak a kérdést, hogy: ez a lobogó tényleg csak ez lesz nekünk? Munkás, művészi kivitelű kézimunka: külsőség?

Nem! Mindenkinek tudnia kell, hogy nem.

Mert hogyan született meg ez a vágyakozásunk?

Kemény munkában, gyötrelmekben eltöltött tizenkét esztendőn keresztül bontogattuk a végből ennek a zászlónak a selyem anyagát, hordtuk magunkban ennek az álomnak a csiráját. Dédelgettük, a leheletünkkel melenggettük. Tizenkét esztendőn keresztül remegve figyeltük, amikor lazítani, repeszteni kezdte a téli burkot. Széttolta útjából az akadályok mázsás göröngyeit, lerázta az ólmos, az álmos, a tunya és az eltemető terheket. Felütötte fejét ez a mi álmogondolatunk, sütkérezett közöttünk s viharos tempóban fejlődött feltartóztatlanul. Végig remegtetett bennünket a tudat, hogy most már semmi se tudja megakadályozni a megvalósulását.

Tizenkét esztendő örvényes forgatagában keselyű karmokkal tépelt bennünket a napi gond, a megújuló harc ezer meg ezer ismeretlen veszélye, mégis gondos, féltő kertészei voltunk ennek az ideál-palántának. Ha gyökerén az egyenetlenség pajorja rágott, a két kezünkkel kapartuk ki azt s utána kétszeres gonddal babusgattuk, hogy a sebeket elfeledje, ha a zivatar, az áradás ellen védekezésül köréépített sáncot — mint a futóhomokot — a fürgeteg szétszórta, a szeretet szigetéről hoztunk ismét és megint kötöttebb talajt életterhektől amúgy is

megrakott taligán s újra palántáltuk azt szívünk melegágyi televényébe.

Tizenkét esztendő restanciáját hozta be, hogy most itt van újra köztünk, frissen, pompásan, ragyogóan s további küzdeniakarásunkat, fokozott munkakedvünket mi sem bizonyítja jobban, mint hogy ennyire ujjongani tudunk érkezésének.

Naponta elnézegetjük lelki szemeinkkel s új reményekkel indulunk új célok felé. Selyem testét benépesítettük vágyaink virágágyaival, cirádái hitünk lépcsőfokai, a cserfakoszorús jövőbe vetett bizakodásunk szimbóluma.

Most egy rövid időre elválunk tőled álmobogónk. Átadunk munkás kezeknek, hogy ami ma még csak színes fantázia, pár hét múlva tapintható anyag legyen. Dolgos női kezek tüje, gyűszűje, cérnája kidomborítja habtesteden az élniakarás tavaszi mezejében reményeink halmocskáit s mi bizakodással, hittel, mosolyogva öntözzük ezt a virágoskertet.

Ennek a zászlónak a felszentelésére úgy jöjjetek kartársaim, mint megtisztult, felszabadult lelkű sokadalom. A sötétlő homlokokon múljanak el a ráncok, mert ez a zászló vezet ki bennünket a reménytelenség útvesztőjéből a boldog jövőendő tisztására.

Aldja meg a jó szerencse ezt a zászlót.

Daróczy Márton.

Vezess, Vezér!

*Fel, fel, te tisztult délibábos róna,
Huj, huj, hajrá, te kiskunsági föld, —
Acélt ragadva felpattant a lóra
Vitéz fiad, — kövesd, kövessed őt!*

*Óh, mily csodás a Kunság népe, földje,
Az ege, napja mily varázslatos!
Az ősi vért itt semmi sem fertőzte . . .
A lányok arca hamvas, harmatos.*

*A munka víg, bár minden talpalat rög
Kínos veríték árán ad kalászt,
De öntudattal munkál itt mind s örök
Hívón akarnak új feltámadást.*

Mindegy az itt, ha zsellér, úr, paraszt is,
A toll s az ásó igaz jó barát, —
A bú s örömben együtt van malaszt is,
S egykép szolgálják egymásnak javát. —

E Kiskunságon, ős hazánknak keblén
Ringott a bölcsőd s így nem is csoda,
Hogy munkabíró férfikorod teljén
Megyénknek lettél sziklaoszlopa,

Mit meg nem ingat ármány, kegy s erőszak,
Se vész, se vád, sem ördög, sem pokol, —
S merészen állsz a szembe tüzelő nap
Hevén, — miként rég harcos posztodon.

S mit vélsz? — Nyomodban nyugton mért halad
E vármegye, — de nem! — e csonka hon?
Mert megnemalkuvó, dacos magyar vagy,
S ez minden honfit búvkörödbe von!

Új méltóságod csak keret a célhoz, —
Az eszme régi, tiszta, szent, dicső!
S e régi eszme minden kart acéloz . . .
Megyünk utánad, hős zászlóvivő!

Ne is legyen az ősi magyar rögnek
Igaz gazdája más, csak a magyar!
S nem tűrjük el, hogy bennünket kilöknék
Ez ősi földből, mely ápol s takar!

Vezess, Vezér! — S az Isten úgy segítsen
Téged, miként itt minden hívedet,
Hogy oly erőszak e világon nincsen,
Mely árulóvá, hűtlenné tehet!

Gödöllő, 1938. február 9.

Storcz Albert.

Vitéz dr. Endre Lászlónak, Pest vm. alispánja, a gödöllői járás volt főszolgabirájának, a nemes nimródinak s a vadászati ügyek lelkes pártfogójának csaknem ezer teritékes bankettjén.

A vizsla tanításáról

V.

Munka a mezőn

Ha a szobadresszura idején tanultakat a vizsla már tökéletesen végzi, kimegyünk vele a területnek egy olyan pontjára, ahol aránylag kevés a vad, nehogy a tanítvány figyelmét azok kössék le. Legelőször is a lövéshez szoktatjuk őt hozzá. Célzerű, ha riasztópisztolyt használunk a szoktatás ideje alatt.

Tehát a pórásra fogott vizslával látszólag céltalanul megyünk előre. Egyszerre csak hirtelen felemeljük jobbkarunkat a pisztollyal együtt, — a vizsla már hasal is! — és egyidejűleg elsütjük azt. Nagyobb biztonság kedvéért harsány „drop” parancsszót kiáltunk.

A lövés hangjának a szokatlansága mindenesetre meglepi a vizslát, de mi megnyugtató símogatással dicsérjük őt és még néhányszor hangoztassuk neki a „drop” szócskát. Majd eltávozva tőle behívjuk őt, leültetjük és ismét megdicsérve pórásra vesszük és tovább megyünk vele. Kis idő múlva újból lövünk és meg fog ismétlődni az előbbi jelenet. Hangsúlyozom, hogy a szobadresszura alatt már úgy kell a kutyának minden teketória nélkül hasravágódnia a karfelemelésre, mintha egy láthatatlan erő a földre nyomta volna. Ha jó elemi iskolája volt, akkor gyerekjáték a lövésre hasaláshoz szoktatni, mert hiszen már hasal, amikor a karomat a pisztollyal együtt fellendítem. A „drop” parancsszót pedig csak biztonságból kiáltom, nehogy a lövés hangjára, meglepődésből kifolyólag, elhagyja a hasaló helyzetét. Tehát még nem a lövésre hasalt, hanem a felemelt kar látására és a „drop” kiáltásra!

A vizslák legtöbbje hamar hozzászokik a lövéshez. Mivel tudatukban a hasalási kényszerrel egyidejűleg jelenik meg a lövés hangjának érzete, rövid idő múlva a megszokás folytán pusztán a lövés hangja is hasalási kényszert fog kiváltani náluk. Meggyőződés végett, néhány napi szoktatás után, szabadon engedjük a vizslát, előre küldjük és amint távozóban van tőlünk, akkor adunk le lövést. A vizsla nem is látja karunkat, mégis hasalni fog! Vagyis most már a lövés hangja is elegendő ahhoz, hogy hasaljon.

Ha már ennyire vagyunk a vizslával, ezután már puskát viszünk magunkkal a lövés helyett és vaktöltéssel (serét nélkül lövünk a vizsla előtt. Pár nap kérdése az egész és vizslánk legyen bár távolabb tőlünk, a lövésre mégis rendületlenül fog hasalni.

Ha visszatekintünk a tanítás kezdetéig, láthatjuk, hogy addig újabb dologra nem tanítottuk a vizslát, amíg a régebbit

tökéletesen nem tudta. Ilymódon a vizsla tanítása tökéletesnek mondható. Ennélfogva, ha a lövésrehasalási gyakorlatok kifogástalanul mennek a tanítványnál, megkezdjük vele a helyes stílusra szoktatást, vagyis a mezőn való keresés módjának a tanítását.

Ha megfigyeljük a tanítvány mozgását játék közbeni futkározásnál, észrevehetjük, hogy csaknem kivétel nélkül zeg-zugos a futkározás iránya. Ez már némiképpen az átöröklés folyománya. Az idomító csak tökéletesíti a zeg-zugos keresést, míg az stílusossá nem válik. Futkározás közben csak a múlt szimat bizonytalansága készletli a vizslát (no meg a kíváncsiság!) hogy irányt változtasson, de már a keresés módjának a szabályozásánál arra szoktatjuk őt, hogy parancsra fusson jobb, majd bal felé bizonyos határig és ez a kigyóvonalszerű keresés mindaddig tartson, amíg szimatot nem kap. Az így felvett stílus az időközben szerzett tapasztalatok által tudatossá válik és ez a tudat ösztönözni fogja őt arra, hogy a keresés munkáját fokozott érdeklődéssel végezze.

Az már aztán a terep fedettségétől függ, hogy mekkora legyen a távolság köztünk és a vizsla közt keresés közben. Sík mezőn, réten általában 25–30 lépésre előre legyen a távolság köztünk, míg a kilengés mértéke jobbra-balra mintegy 50–60 lépés legyen. Angolvizslát messzebb is kiengedhetünk magunktól, az a fő, hogy kitartóan állja a vadat. A vizsla keresés közben ne legyen szertelenkedő, hanem nyugodt. Lassú vágtával végezze munkáját. Ha azonban elpizmogna, akkor ne resteljünk vele együtt futni, közben szóval is bíztassuk őt a gyorsabb mozgásra, ez serkenteni fogja őt.

Tehát ha a lövésre már biztosan hasal, akkor a következő alkalommal előre küldjük őt keresni. Hogy a szabályos stílust minél könnyebben elsajátíthassa, mi magunk is kigyóvonásban haladunk utána. Amikor a kilengést elegendőnek látjuk, akkor egy erős pisszentéssel felhívjuk magunkra a figyelmét és kezünkkel az új irányt mutatjuk neki. Ugyanakkor mi magunk is az új irány felé haladunk. A vizsla, ha látja vezetője irányváltóztatását, hamarosan megérti azt és az új irányt fogja követni És viszont.

Nem mindig sikerül ez ilyen könnyen. Van olyan vizsla, amely szertelen nyargalással csak a szenvedélyének él. Az ilyennel nem sokat teketóriázunk. Működésbe helyezzük ismét a korált. Előveszünk egy jó erős, 35–40 m hosszú zsinetet, korálhoz akasztjuk, a korált pedig a delikvens nyakára helyezzük. A zsineg végét a vállunkon átvetve kézbe fogjuk, a vizslát pedig előre küldjük keresni. Természetesen az ipse ismét rohanna a nagyvilágba, csakhogy a zsineg hosszánál tovább egy lépést sem fog tenni, mert a korál révén hirtelen kínérzet lepné meg. Ekkor azonnal rápisszentünk és kézzel az új irányt mutatjuk neki. Ha nem engedelmeskedne, akkor egy

erős rántás a zsinegen hamar észretérítő hatással lesz. Előfordul, hogy a hosszú kötél rátekerődik a kutya lábaira, de a legtöbb ilyen vizsla hamarosan kiszabadítja magát és nincs szükség a beavatkozásunkra.

Nagyon jó, ha ennél a kényszerített stílusra szoktatásnál valakit magunkkal viszünk — segítségnek. Más teendője nincs, mint egy hosszú ostorral a hátunk mögött jönni és abban az esetben, ha a vizsla megunná a dolgot és nem előre, hanem hazafelé venné az irányt, olyankor jól odacsördítene neki. Így kényszerítve őt az előrehaladásra.

Ez a munka napról-napra addig folytatódik, amíg rá nem jön a vizsla a helyes megoldásra. Nyugodtak lehetünk, hogy a pisszentésre oly gyorsan fog irányt változtatni, amilyen gyorsan csak lehet. Közbe-közbe futásközben hasaltatjuk, majd behívjuk, leültetjük, megdicséjjük, ismét előre küldjük és így tovább. Két hét alatt oly fegyelmezetté fog válni a keresése, hogy nyugodtan elhagyhatjuk a korált.

Amikor már minden úgy megy a vizslával, mint a karikacsapás, tehát szépen, stílusosan keres, duplafütyre bejön, fütyre, lövésre hasal, egyszóval kinn a mezőn is feltétlenül engedelmes, akkor a vadászatra való bevezetés következik. Ezt a következő számban fogom ismertetni.

Gunszt Ferenc

erdőőr, az Orsz. Vizsla Club tagja
okl. vizslaidomító.

(Folytatjuk.)

Az erdész mellékkereseti lehetőségei

Tenyésszünk házinyulat

Ma, amikor nekünk magyaroknak olyan nehéz sorsot jelölt a Gondviselés, kettőzött erővel, fokozott termeléssel kell könnyíteni megélhetésünkön. Van egy gazdasági ág, s ez a házinyúltenyésztés, amelyet mindenütt — falun, városban, tanyán, különösen erdős területeken — hasznothajtóan tenyészthetünk. A nyugati, de főleg a tengerentúli államokban a házinyúltenyésztés komoly tenyésztési ág, nemzetgazdasági tényező. Hazánkban most indult komoly fejlődésnek.

Felsorolom azt a három házinyúlfajtát, amely gazdasági szempontból pénzre átváltható komoly értéket jelent. Ezek:

I. *Húsnyúltenyésztés*, Idetartozik a belgaóriás, a francia-kosorrú keresztezése, a francia nagy ezüst és a magyar belga.

Mindegyik gyorsan fejlődő igen szapora és nagytestű állat. Nyolchetes korában eléri a másfél, két kgr-os súlyt, vágásra már alkalmas. Húsa izletes és tápértékben gazdagabb, mint a többi ma fogyasztott húsféleség. Tenyésztését ketrecekben, kifutókban, nyúllegelőkn, nyúlkertekben űzik. Jól fizet, nem igényes s a leghidegebb klimát is nagyon jól bírja. Kívánatos volna, ha hazánkban a kisemberek, gazdák, erdőfelügyelők, nyugdíjasok komolyan, intenzívebben foglalkoznának tenyésztésével, mert húsának értékesítése — az erős és mindinkább fokozódó külföldi és hazai értékesítési lehetőségek miatt nemcsak biztosítva van, hanem állandóan biztosítható is, mert Svájc pl. óriási mennyiségek felvételére is hajlandó, s csupán az a baj, hogy nem tudunk mit szállítani.

2. Az *angoranyúl tenyésztése* egy másik válfaja a házi nyúltenyésztésnek. Ez a kedves állat gyapjújával hoz hasznot tenyésztőjének. Az angora gyapjú igen értékes nyersanyag, de tenyésztése csak annak való, akinek türelme és főleg ideje van arra, hogy intenzíven, okszerűen tenyessze, mert gyapjújának rendbentartás, fésülése, nyírása, tehát az állat gondozása nagy türelmet, gondos kezelést, állatszeretetet és főleg sok időt igényel.

3. A *prémnyúltenyésztés* egyik legjövödelmezőbb ága a házinyúltenyésztésnek. Ezek közül legértékesebb az ezüst és a bécsifehér házinyúl tenyésztése, mert ezeknek gereznája (prémje) úgy eredeti, mint festett alakjában egyaránt nagy értéket képvisel. A prémnyúltenyésztést legelőnyösebben a hidegebb klimájú hűvösebb éghajlatú vidékeken — hegyes vidék, erdőségek — űzhetjük, mert itt óvni lehet egyrészt a nap hevétől, a túlságos melegtől, másrészt pedig gereznájuk pompáját csakis azokon a vidékeken lehet elérni, ahol az állatok nincsenek túlságosan kitéve a hőmérséklet túltengésének.

Ezeket előre bocsátva áttérek azokra a gazdasági szempontokra, amelyeknek ismeretére minden nyúltenyésztőnek szüksége van.

1. *Elhelyezés*: A belgaóriásokat 1.20 m hosszú, 80 cm mély, 70 cm magas egyszerű ketrecekben helyezzük el. A ketrec ajtaja 2—3 cm lyukbőségű dróthálóból készül. Tartozéka egy nehéz cementetető, itató és egy szénarács. A prémnyulakat és angorákat 60x60x60 cm méretű ketrecekben helyezzük el. Egy-egy ketrecben csak egy kifejlett állat tartható.

2. *Takarmányozás*: A házinyúl főtlapláléka a zab, here vagy sarjuszéna, de legfőképpen kora tavasztól késő őszig a zöld. Nyáron naponta háromszor, télen kétszer etetünk.

3. *Tenyészállatbeszerzés*: Eredményt csakis akkor érhetünk el, ha prima minőségű, megbízható telepről vásárolt, értékes állatokkal dolgozunk. Inkább ne tenyesszünk házinyulát, de ha elhatároztuk, hogy komolyan fogunk hozzá, úgy vegyünk kevesebbet, de jót.

Ha ketreceinket elkészítettük és gondoskodtunk arról, hogy elegendő takarmány álljon rendelkezésünkre, úgy vegyük meg az állatokat, fogjunk komolyan a munkához. A nyúl-tenyésztést kicsiben kell elkezdni, s amikor már részben szakkönyvekből, szaklapokból, részben pedig gyakorlatból elsajátítottuk a tenyésztés minden csinját-binját, fejlesszük ki telepünket komoly nagy teleppé. A házinyúltenyésztés egyesületi élet nélkül meg nem oldható. Minden tenyésztőnek érdeke tehát, hogy belépjen a „Fajnyúlgazdaság” előfizetőinek társágába. Ez egy komoly értékesítő szerv, melyen keresztül a tenyésztők az angora gyapját, a belgaóriás húsát, a prémállatok prémjét értékesíteni tudják. Ennek az országos szervnek hivatalos lapja a „Fajnyúlgazdaság”, mely havonta jelenik meg, s szacikkeivel oktatja a tenyésztőket. A lap kiadta a „Belgaóriás és az angora jövedelmezősége” című szakkönyvet is, s ezzel egy komoly munkát bocsájtott a tenyésztők rendelkezésére. Válaszbélyeg csatolása esetén a szerkesztőség szívesen nyújt bárkinek felvilágosítást és elküldi a lap mutatószámát is. Cim: Fajnyúlgazdaság szerkesztősége Szeged Tisza Lajos-körút 45, I. 2.

(Folytatjuk.)

Major Ákos
(Szeged)

Erdei ébredés

*Napsugár melege hatja át a léget:
Egy fiatal fácška álmából felébred:
„Ó, édes Istenem, nagyon jól aludtam,
Létezem e földön és semmit sem tudtam.
Szunnyadásom előtt dermesztő gond bántott,
Talán meg sem érem ezen új világot;
Társaim, mit látom, itt állnak mellettem,
Édes jó Istenem, jó, hogy felébredtem.”*

*Nem messze e helytől idősebb fák állnak.
Ugyancsak örülnek a kiszökdült tájnak, —
Hosszú alvás után újraébredésnek,
Új erőt merítve semmitől sem félnek. —
A tavaszi légen átható napsugár,
Éltető melege őrájuk is rászáll,
Suttogva mondják el a téli álmukat,
Frissek is üdék is, igen jól aludtak.*

Éltető melegét tavasznap sugára, —
Dúsan önti széjjel az erdei tájra.³
Megszólal köztük egy öregedő nyárfa
Berregő hangjával, s figyelmüket várja :
„Még fiatal voltam, nagyon jól aludtam, —
Később idősb koromban álmodozni szoktam,
Életemnek delén mindenre emlékszem,
Mikor így álmomból föl-föl ébredezem.

Álmaimban láttam sárgulni a tájat,
Fehér jeges tűvel bevonva az ágot.
Fehér szemszövedéssel borítva a földet.
Apró kis szárnyasok innen messze tűnnek,
Gyakran adtam helyet ártatlan fülesnek,
Melyekre az élők minduntalan lesnek.
Hallottam sírását, láttam vonaglását.
Tövembe adia ki picinyke párját

Láttam társaimnak mellőlem kidőltét,
Hiába vártam én ezek visszajöttét.
Hűvös volt a testem, semmit nem éreztem,
Mert szív nélkül élünk mindnyájan mi itten.
Most, hogy öregedem, rémes már az álom,
Szunnyadt testtel mindig az ébredést várom,
Társaim, mint látom, itt állnak mellettem.
Édes jó Istenem, jó, hogy felébredtem .

Közép-Pandur, 1937. április hó 10-én.

Mazányi Géza.

Szálerdő természetes felújítással *

A természetes felújítású szálerdő a vágásterületen visszahagyott anyafákról hullott magról újul fel.

A természetes felújítás lényege az, hogy az erdő fokozatos ritkításával a kiválasztott anyafáknak nagyobb növényteret biztosítunk és a lehullott magvaknak ezáltal fényt és kellő nedvességet juttatunk. A meglepedett fiatalost azután az anyafák védelme alatt tartjuk mindaddig, míg azok védelemre, avagy részleges védelemre szorulnak, amit az anyafáknak erősebb ritkításával érünk el.

* Cikkemet Balás : „A tulajdonképpeni erdőműveléstan“-a alapján állítottam össze.

A természetes felújítás lényeges előfeltétele az állomány rendszeres gyéritése, mert csak az így nevelt erdőből választhatjuk ki a megfelelő anyafákat és — a záródásbontó gyérités beiktatásával — áttérhetünk a főhasználati ritkításra, míg a főhasználatig nem gyéritett erdő törzseit igen óvatos használatlaltal hozhatjuk szabadabb állásba, nehogy a hirtelen magukra maradt törzsek kárt szenvedjenek (hó, szél).

Amint ezt már többször említettem, a természetes felújítás biztosítja a talaj termőerejének állandó fennmaradását, mivel az erdő állandóan védő lombátorral van borítva. Azonkívül nagy előnye az is, hogy az újulat oly anyafákról hullott magból keletkezik, amelyik ugyanazon a termőhelyen nőtt, sőt a csemete csírázási helyén maradván, az átültetéssel járó bolygatásnak sincs kitéve. Ezen előnyökhöz sorozhatjuk még azt a jótulajdonságot is, amit szintén a talaj állandó beárnyalása eredményez — azt tudniillik, hogy a gyomoknem nyomhatják el a csemetét, így ápolásra, felszabadításra szükség nincsen.

A természetes felújításnál erdősítési költség alig van, t. i. kisebb területek a természetes felújítás esetében is kimaradhatnak, vagy esetleg olyankor, amikor új fafaj megtelepülését akarjuk biztosítani, amikor is ezek pótlásáról, illetve telepítéséről mesterséges úton kell gondoskodnunk.

A természetes felújítás egyetlen hátránya az, hogy megfelelően képzett és kellő számú szakszemélyzetre és gyakorlott munkásokra, valamint megfelelő úthálózatra van szükség, hogy a sokféle folyó használatok anyagát minél könnyebben és a fiatalos minél messzebb menő kimelésével szállíthassuk ki.

Itt kell megemlékezni még a természetes felújítás talajtjavító és beárnyaló egy másik nagy előnyéről is. Tudnunk kell ugyanis, hogy más az erdő és más a mezőgazdasági föld kémiai összetétele. Az erdőtalajt millió és millió baktérium és gomba alakítja és dolgozza át valódi erdőtalajjává. Ezen talajtátforgató baktériumok és gombák csak úgy fejlődhetnek, ha állandóan árnyékban, szóval erdőben vannak. Ezt az állapotot pedig — erdőben is — csak a természetes felújítással kezelt erdő biztosítja, mivel a talaj állandó beárnyalásáról, amikor már fogytán van az öreg erdő, a csemeték, majd a fiatalos gondoskodik.

A keletkező erdő szempontjából fontos követelmény a csemeték védelméről való gondoskodás is, amit ugyan a tarvágásos üzemmódban kezelt erdőknél a csemetekertekben meg is teszünk, de már a nyílt vágásban való kiültetés után védtelenül hagyunk, még pedig minden átmenet nélkül. Ez a körülmény pedig egyáltalán nem felel meg a természetes állapotnak, mert hiszen a legtermészetesebb erdőben, az őserdőben a csemeték hosszú ideig élvezik az anyafák védelmét.

A természetes felújítással kezelt erdő vágásfordulójának megállapításánál tekintettel kell lennünk az erdőt alkotó fajok magtermő korára. Legtöbb fajunk — még zárt állásban is — 80 éves korában már megfelelő mennyiségű és minőségű magot terem és így ezen üzemmód vágásfordulóját 80–120 évben szokták megállapítani.

A természetes felújítás különböző módjait a következőképpen csoportosítjuk:

- I. 1. Fokozatos felújító vágás.
2. a) csoportos felújítás,
b) szegélyvágás,
3. a szálalóvágásos haszonfagazdaság.

II. Szálalás.

Örökerdő.

I.-nél a korosztályok erdőrészetlenként különülnek el, minek következtében a főhasználat az erdőnek legidősebb korosztályában folyik.

II.-nál a szálalásnál a főhasználat évről-évre az erdő egész területén folyik, minek következtében az egyes korosztályok az egész területen keverten fordulnak elő.

Fent elősorolt módoknál az anyafák a felújítandó területen állanak. Megemlítendő a fentiekén kívül a már alig használatos eljárás is, amelynél az anyafák nem a felújítandó területen, hanem annak szomszédságában állanak; ez a *taroló szegélyvágás*. Ennél a módnál a széliránnyal szemben keskeny pásztás tarvágásokat sorakoztatunk évről-évre egymás mellé és ezen tarolt részek bevetődését a pászta mellett visszahagyott fáktól várjuk. Ezen felújítási módot természetesen csak szárnyas magot termő fajoknál alkalmazhatjuk; a fajától tesszük függővé a pászta szélességét is, vagyis jól repülő magvú fáknál szélesebb, rosszul repülőknél keskenyebb pásztát vágunk. Ezen felújítási mód nagy hátránya az, hogy a felújítás bizonytalan, a talaj nincs beárnyalva — legfeljebb egy igen kis rész —, ha a felújítás nem sikerül, az erdő talaja is elgyomosodik. Mondhatnánk azt, hogy e felújítási módnál a tarvágás mindenhátránya érvényesül.

Ismeretes még az *ugró- vagy kulisszavágás*, amelynél a a tarolt részek még álló keskeny pásztákkal váltakoznak.

(Folytatjuk.)

Bükki.

Uj siker

Talán furcsa, hogy ezt a címet adtam rövid cikkemnek, de úgy hiszem, ez a legtalálób, mert a legutóbbi olimpiászon aratott nagy magyar győzelem és sok más siker után a minket

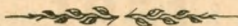
közlelről érdeklő „Nemzetközi Vadászati Kiállítás“-on elért kitűnő eredmény új hírt és dicsőséget szerzett hazánkknak és erremi, mint nagyon is érdekeltek, igen büszkék vagyunk.

Remélve azt, hogy lesznek olvasóink között olyanok, akiket nem untatok, a Berlinben megtartott kiállítás rövid ismeretetésével egy-két szóban igyekszem teljesíteni azt.

A kiállításon, amelyet az Ausstellungsholle hatalmas termekben helyeztek el, több nemzet vett részt. A sok közül díjazottak a következők: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Dánia, Jugosztávia, Lengyelország, Magyarország Németország, Olaszország, Románia és Svédország, amelyek között csonka hazánk a harmadik helyet foglalta el. A kiállításon Magyarország, szarvas- és őzagancaival, valamint dámlapátjaival ért el nagy sikert és ezeknek köszönhetjük a szép helyezést is. Ezeken kívül mufloncsigát és vaddisznóagyart, továbbá igen szemléltető művészi vadászati képeket, térképeket és egyéb vadászati tárgyú dolgokat állítottunk ki. A kiállított trófeák Baranya, Somogy, Heves, Vas, Borsod, Pest, Veszprém, Abaúj, Komárom és Fejér megyékből származnak. Tulajdonosaik: Albrecht kir, herceg, Draskovich Iván gróf és még sok más főurunk és földbirtokosunk.

E lapban kapott szűk hely nem engedi meg azt, hogy a kiállításról bővebben írjak és a többi államok kiállításának nagyszerűségét ecseteljem, de nem mulaszthatom el a megemlékezést ezen újabb magyar sikerről, amely újra bizonyítékát adta annak, hogy élünk, létezőnk megcsonkítottságunkban is tudunk eredményt elérni és nem vagyunk az a nemzet, aminek ellenségeink lefesteri igyekeznek.

Bízunk benne, hogy e felénk fordult szerencse és az élni-akarás vágya nem hagy el bennünket és e sorozatos sikerek egy nagy-nagy sikerben csúcsosodva meghozzák nekünk a legnagyobb sikert: *a magyar feltámadást.*

Egy idea

Egy idea, amin talán érdemes volna gondolkodni. Bár szerény soraim csak az én gondolkodásaimat tükrözik vissza, legyen szabad itt, lapunk hasábjain kartársaimhoz juttatni, hogy kellő mérlegelés tárgyává tehessék, ahhoz hozzászólhasanak és esetleg megvalósuljon, ami ma még idea.

De miről is lenne hát szó? Arról, hogy legközelebbi vándorgyűlésünk székhelyéül az ország nyugati végvárát, Sopront választanánk. Ezen elgondolásomat az alantiakban felsorakoztatott súlyos indokok teszik kívánatossá és pedig:

Az első, ami talán a legfontosabb, hogy itt a környéken nagyon sok kartárs él, aki — sajnos — mind a mai napig nem tagja egyesületünknek, a szomszédos megyékben talán vannak olyanok is, akik egyesületünk működéséről mit sem tudnak. Mivel nekünk ma, az ú. n. sorsdöntő órákban minden egyes emberre szükségünk van, itt lenne az alkalom az egyesületen kívül álló kartársak beszerzésére, akik enélkül erőt nekünk nem jelentenek.

De itt van a másik ok: a főiskola, amelynek a felső szakoktatáshoz való felkészültsége olyan gazdag, hogy azoknak megtekintése minden kartársam részére nemcsak hasznos, de szükséges is lenne. A gyűléssel kapcsolatban módunkban állana pl. a főiskola fegyver-, növény-, rovar- és egyéb gyűjteményének a bemutatása, a botanikus kertnek, a tanulmányi és kísérleti csemetekerteknek a megtekintése is. De láthatnánk a város gyönyörű telepítéseit s országos viszonylatokban is mintagazdálkodást. Az a meggyőződés, hogy a főiskola ezidőszerinti dékánja, Róth ömértósága, a tőle megszokott úri előzékenységgel adna engedélyt rá, hogy minden kartársam tapasztalatokban gazdagon távozzon a természeti szépségekben is pazar kiállítású Sopronból.

Az sem lehet közömbös ránk nézve, hogy a főiskolai ifjúság, a jövőerdőmérnöki generáció már most tudomást szerezne rólunk. Nem lehetne rájuk hatástalan, ha látnák, hogy az erdészeti segédszemélyzet a mostoha idők ellenére is, erejének teljes megfeszítésével vegetál.

Utoljára hagyom a várost magát s annak környékét. Ezért magáért is érdemes idejönni. Talán többen lesznek, akik úgy gondolkoznak: rendben van, hiszen mi szívesen kötnénk össze a kellemest a haszonnal s tennénk tanulmányi kirándulást akár a Spizbergákra is, ha időnk s főleg, ha pénzünk volna rá. Ez igaz! Manapság bizony mindenhol a pénz dominál. Azonban egy évben egyszer ezt, ha más lemondás árán is, de meg kell tennünk az egyesület s a magunk érdekében is, mert ez a kirándulás a mi számunkra máshol fel nem található ismereteket nyújt.

Az idő múlik, kedves kartársaim. Senkisé látott és tud eleget. Az pedig már rég a múlté, amikor jól szituált otthonunk tölgyfakapujára rávertük a héllakatot s nem akartunk tudomást venni a külvilág bajairól. Ma a leszállított igények ellenére is mindenkitől többet és többet kíván az élet s finálé-
nak ezt a régi közmondást: „Az álmodozás idejének vége! Jer, láss, tanulj, hogy annál könnyebben boldogulj!”

Nagy József.

Felhívás

A M. Kir. Madártani Intézet megkereste egyesületünket oly értelemben, hogy az uhu életének pontosabb kutatását segítsük elő.

A Madártani Intézet ezen kérelmének a magunk részéről a legmelegebb pártfogással próbálunk hangulatot teremteni s felkérjük azon kartársainkat, akiknek módjukban állna az ú. n. köpeteket, étel- és zsákmánymaradványokat összeszedni, azt a Madártani Intézethez, dr. Vasváry Miklós főadjunktus úr címére (Budapest II. Hermann Ottó-út 15. szám) küldjék be.

Ismételten kérünk mindenkit, hogy ezen felhívásunkat szíveleljék meg s ne csak sablonos, szükségből közzétett kívánságnak tekintsék azt, mert a fenti anyagok beküldésével s a szabadon élő uhuról tett megfigyeléseik közlésével, esetleges fényképvelvételekkel, olyan tudományos kutatásokat segítenek elő, amely a rejtélyes uhu madarunk életkörülményeit teljesen megoldja.

Minden erre vonatkozó anyag, tapasztalat, megfigyelés vagy észlelet fenti címre küldendő.

Ha azonban sikerülne a fogsági uhunak tágasabb helyen eleven sündisznót adni s a megfigyelésen kívül jó fényképen az uhu viselkedését megörögzíteni, ez szintén használható adat lenne.

Egyesületi hírek:

Lapunk más helyén olvashatták kartársaink, hogy zászlónkat megrendeltük. Itt számolunk be róla, hogy az kb. ápr. rilis hó 27-re készen is lesz s annak felszentelését május első vagy második vasárnapján szeretnénk megvalósítani a budapesti Szent István Bazilika, illetve a Kalvin-téri ref. templomban.

Zászlónk elkészítése 1300 pengőbe kerül, amelyen kívül zászlószegekre, azok szétküldésére stb. mintegy 400 pengő külön kiadásunk lesz.

Zászlóalapunk ezidőszerinti vagyona 360.— pengő.

Várható bevételeink zászlószegekből 1000.— „

Összesen . . . 1360.— pengő.

A kalkuláció szerint fedezetlen 340.— pengőnek biztosításáról a zászlóadomány-alapnak állandó nyilvántartásával,

illetve a még készletben lévő mintegy 2000 drb. zászló-levelezőlapnak árusításával tudunk csak gondoskodni.

A zászlószeget minden tagunk részére megrendeltük, mert feltételeztük, hogy azt senki nélkülözni nem akarja. A legyszerényebb számítások alapján jutottunk a zászlószegekből várható 1000 pengős bevételhez, mert úgy gondoltuk, hogy a szeget minden tagunk legalább 1 pengővel megváltja.

Lapunk mellékleteként találnak kartársaink egy zászlószege-igénylési gyűjtőívet, amelyet olyan célzattal küldünk szét, hogy azon a családi körben vagy az ismerősök körében (tehát a nem tagok között) elhelyezhető szegre vonatkozó rendelésüket feljegyezhessek. Az a meggyőződés, hogy kevés fáradtsággal mindenkinek sikerül egy-két szeget így elhelyeznie. A gyűjtés befejezte után, legkésőbb azonban április hó 1-ig, kérjük a gyűjtőíveket hozzánk beküldeni, hogy az igénylők neveit a szegekbe belevésethessük.

Tagjaink számára készített zászlószegek szétküldését március hó közepe táján megkezdjük és pedig az egymáshoz közellakó kartársainknak portóköltés megtakarítása céljából csoportosan. A zászlószegek átvétele után az annak megváltására szánt összeget kérjük hozzánk csekken átutalni.

Aki a zászlószentelési ünnepségünkön részt venni nem tudna s így a zászlószege elhelyezése nem állna módjában, az valamelyik kartársát bízta meg ezzel a feladattal.

Évi rendes közgyűlésünket a zászlószentelési ünnepségünkkel kapcsolatban május első vagy második vasárnapját megelőző szombaton tartjuk Budapesten. Az erre vonatkozó részletes meghívónkat lapunk áprilisi számában hozzuk.

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy decemberi választmányi ülésünkön Hunyady József kartársunk előadásában elhangzott azon indítványt, hogy az erdészeti segédzemélyet problémáinak az országgyűlési képviselő urak útján próbájunk érvényt szerezni, elfogadta a választmány s annak eredményeként hárman-négyen be is jelentették nálunk ezen akciónban való részvételüket. Sajnos, ennek az egyébként nagyon egészséges ötletnek az élete nálunk csak tisztavirág volt, mert újabb a tagok részéről semmi érdeklődést nem találunk. Lehetetlennek tartjuk, hogy kevés fáradtsággal ne sikerülne minden kartársunknak megtalálni az országgyűlési képviselőhöz vezető utat, természetesen azonban, mint mindenhez, ehhez is több ügybuzgóság kell.

Legfőbb ideje, hogy az eddigi tespedtséget levessük magunkról.

Különfélek:

Aranylakodalom. Kiss Ferenc ny. uradalmi főerdőr kartársunk, egyesületünknek egyik legrégibb oszlopos tagja közel-múltban ünnepelte házasságának ötvenedik évfordulóját.

A sors különös kegyelmét látjuk abban, hogy ez az örömhír ujságunkban napvilágot láthat és talán önzőknek látszunk, amikor ezt az örömnepet egyúttal az erdészeti segédszemélyzet örömnepének is nyilvánítjuk.

A mi — mindnyájunk Ferenc bácsija — előrehaladott kora ellenére még ma is kiveszi részét a mindennapi élethajszából, mert — sajnos — mindenki előtt köztudomású, hogy hogy az életgondok ma még azokat sem kimélik meg, akik magas koruk miatt a mindennapi kenyérért folyó harcban már nem vehetnek részt, fokozottabb ez a harc, ha az illető uradalmi nyugdíjjal megy panzióba.

Akinek a hátamögött több évtized gazdag tapasztalatai állanak, minden időkbén kitartó hűségét döntő dokumentumnak elfogadhatjuk arra vonatkozólag, hogy boldogulás csak az egyesületen keresztül lehetséges.

Arra kérjük a Mindenhatót, engedje meg, hogy huszonöt év mulva még impozánsabban ünnepelhessük a mi Ferenc Bátyánk gyémántlakodalját.

Kinevezések. A m. kir. földművelésügyi minisztérium az államerdészeti altisztek létszámában Szy Ferenc, Czepeczauer Pál, Saskővári Nándor, Mike Pál és Bruger Géza szakaltiszt, m. kir. főerdőrökét műszaki altiszt, m. kir. főerdőrökké, továbbá Tóth József, Fábíán János, Szentirmai Sándor és Sólymosi Jakab I. osztályú altiszt, m. kir. erdőörökét szakaltiszt m. kir. főerdőrökké kinevezte.

Kinevezett kartársainknak a magunk részéről is őszinte szerencsekívánatainkat tolmácsoljuk s abban a kiérdemelt munka, a nem lankadó, de növekvő szorgalom, a kiváló szak tudás jól megérdemelt jutalmazását látjuk.

Áthelyezések az erdőtisztikarban. A m. kir. földművelésügyi minisztérium a szolgálat érdekében Lengyel Sándor m. kir. főerdőtanácsos urat Budapestről Miskolcra, a m. kir. erdőigazgatóság főnöki teendőinek ellátására, — Lippóczy Béla m. kir. főerdőtanácsos urat Budapestről Gödöllőre a korona-uradalmi erdőigazgatósághoz, — Szilágyi Ernő m. kir. főerdőtanácsos, szakiskolai igazgató urat Esztergomból Győrbe, a m. kir. erdőigazgatósághoz, — vitéz Simonkay Gyula m. kir. erdőtanácsos urat Gödöllőről Budapestre a földművelésügyi minisztériumba, — Nagy Zoltán m. erdőtanácsos urat Nagy-

marosról Visegrádra, — vitéz Tellgárthy Jenő m. kir. főerdő-
mérnök urat Visegrádról Nagymarosra a korona-uradalmi erdő-
hivatalokhoz, — Ijjász Ervin m. kir. s.-erdőmérnök urat Sop-
ronból Budapestre a m. kir. földművelésügyi minisztériumba
áthelyezte.

Hibaigazítás. Sajnálatos hiba csúszott be mult havi szá-
munkba, amennyiben „Vadjaink gondozása télen” című nagy
érdeklődésre számottartó szakmunka szerzőjeként Storcz Albert
urat tüntette fel a nyomda.

Ezen cikket Storcz Mátyás ny. m. kir. udvari vadászti
tiszt úr írta, míg fiának, Storcz Albert úrnak neve szívet-lelket
gyönyörködtető versei után minden olvasónk előtt ismeretes.

A nyúltenyésztés magyar irodalmának legújabb terméke
látott napvilágot „A belga óriás és az angora jövedelmező-
sége” című könyvben.

Nagy örömmel fogadjuk és melegen ajánljuk kartársaink-
nak ezt a valóban komoly, hasznos és értékes munkát, mert
lehetővé teszi, hogy az eddig minden irányt és rendszert nél-
külöző házinyúltenyésztés komoly mellékkereseti lehetőséggé
váljon s nemzetgazdasági szempontból jelentős tényezőnek
bizonyuljon.

A könyv szerzője, Major Ákos, hosszú évek tapasztala-
latait tette közkinccsé e munkájával, amely a nyúltenyésztés
és haszonvétel általános ismertetésén kívül tárgyalja a címben
jelzett két nyúlfajta tenyésztésével, elhelyezésével és takarmá-
nyozásával kapcsolatosan teljes részletességgel mindazt, amire
a nyúltenyésztőnek szüksége lehet.

A könyv megrendelhető: „Fajnyúlgazdaság” szerkesztő-
ségében Szeged, Tisza Lajos-körút 45. szám. Ára 2.50 pengő.

Pénztári beszámoló

Január havi befizetések folytatása: Lukács Lajos Perő-
csény 6, Pribula Nándor Salgóhányatelep 2, Könczöl Kálmán
Zalaapáti 12, Horváth Lajos Veszprém 13, Hevesi József Esz-
tergom 6, Varga Mihály Letenye 20, ifj. Bordács István Pula
6, Fazekas Ignác Karakó 12, Babolcsai János Neszmély 2,
Németh Ignác Valkonya 8, Sziklai Gyula Radostyán 12, Kuti
István Márianosztra 10, Vancsura István Baja 12, Rubányi
Ede Pilisvörösvár 10, Scheily Lipót Peszéradács 4, Kamat a
póstatakarékpénztárban lévő tőke után 135.60, Járosch Ernő

Tiszakerecseny 12, Földes Kálmán Nádasd 10, Szűcs József Nagykőrös 10, Jaksa János Sövényháza 12, Kosztoláncai Pál Cák 9.11, Szinger Vilmos Erdőmajor 10, Simon János Nemeskolta 17, Neumann Károly Zalapetend 6, Bratu Lajos Etes 12, Deák László Debrecen 3, Bodor József Almamellék 12, Maár Károly Gyöngyössolymos 10 P. Január havi összes befizetés 1487.27 pengő.

Február hóban befizettek : Mátéz Mihály Baja 2, Repity József Mohács 24, özv. Bögözy Gyárfásné Mándok 3, Szabó Géza Bögöte 24, Deáky Dezső Kaposvár 5, Magyar Miklós Nyiregyháza 5, Tájnel János Gödöllő 3, Limberger Pál Sopron 20, J. Lányi András Rákospalota 6, Körmöczy Illés Békéscseba 6, Zwilling János Sajószentpéter 3, R. Kovács István Erzsébetliget 7, Kóhalmi József Esztergom 3, Koltai József Budapest 6, Rejtő Róbert Miskolc 9, Fűzi István Babót 6, Nagy István Esztergom 8, Pataki Árpád Szombathely 6, vitéz Szuhay Miklós Kisvárd 5, Simon János Gödöllő 3, Piroska István Vép 5, Szabados Dezső Budapest 2, Szemenyik Elek Sajópüspöki 6, Németh István Csepreg 7, Kovács István Bata-szék 3, Józsa Kálmán Tényő 2, Palóczky István Jutaspuszta 10, Bretus László Kocsér 10, Keszthelyi Gábor Simontornya 5, Hunyady József Börzsönyirtás 4, Bakos István Börzsönyirtás 5, Németh János Kisbárapáti 5, Ifj. Salamon József Homoktereny 8, Ézsi Lajos Baja 12, Nádaskay Richárd Budapest 50, Kovancz Ferenc Esztergom 5, Szalay Lajos Erdőháza 12, Cservenka Ferenc és társai Tata 53, Biró János Décs 7, Gróf Merán Jánosné uradalmi erdőhivatala Csákberény 3.20, Németh Géza Himőd 3, Scheily Antal Dabrony 10, Bukri József Perőcsény 10, Slanszky Ernő Királyszállás 6, Tihanyi István Kerepes 6, Ohád János Kerepes 12, Király Sándor Galgamácsa 12, Harihovszky József Miskolc 5, Nyemecz József Alsókéked 10, Kósa Józse Nagykovácsi 2, Mata László Egerbakta 5, Kálinger István Lentiszombathely 22.80, Grellneth János Zalaerdőd 4, Mészáros András Bag 14.50, Lengyel József Isaszeg 4.50, Orosz Imre Szombathely 3, Sebők Sándorné Budapest 30, Kecskés László Pásztó 12, Adorján István Réde 5, Varga Pál Réde 4, Kozma András Debrecen 10, Lengyel János Bodrogolaszi 6, Keresztes Ferenc Bakonycsérnye 4, Szakács József Sopron 7.50, Kolozsváry István Királyhalom 3, Balcsó István Mátramindszent 13, Bene János Bánokszentgyörgy 6, Légrádi Mihály Isaszeg 3, gróf Eszterházy Pál uradalmi erdőhivatala 8.20, Harsányi József Dunakömlőd 3, Kalcsó József Erdőkürt 11.84, Péter János Hollád 1, Frantz Lajos Kisbodak 12.50, Pipás András Mezőhegyes 20, Rónaszéki János Pécsvárad 26, M. kir földművelésügyi minisztérium Budapest 48, Tóth József Gödöllő 5, Horváth Gyula Nova 6, Bárány Sándor Kisújszállás 3, özv. Zsurilla Antalné Miskolc 3, Malmos Mihály Miskolc 10, Malmos András Debrecen 6, Fűzi János Boda 6,

Havasi Lajos Lent 8, Országh Lajos Tengőd 6, Zsolnai Imre Hajdúböszörmény 16.72, Krausz Ferenc Páty 17, Müller János Nádasladány 20, vitéz Szekeres Károly Baj (vitéz Ferenczy György Lórántháza (tagdíjára) 32.25, Tóth József Deszkáspuszta 12, vitéz Kőrösi András Egerbakta 6, Kuszinger János Ujpetre 20, Szabó József Kerepes 6 P. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

A zászlóalapra január hóban zárás után befizettek Poprádi Kálmán Szentendre (a székesfővárosi kartársak adakozása) 17.50, Járosch Ernő Tiszakerecseny 8 P.

Február havi befizetések: Rejtő Róbert Miskolc 1, Pataky Árpád Szombathely 2, Börzönyirtási erdőhivatal személyzete 2, Keresztes Ferenc Bakonycserye 2, Járányi Ferenc Mecsek-szabolcs 4 P.

Kartársainknak fenti szives adományaikért az egyesület nevében hálás köszönetet mondunk.

Felkérem kartársaimat, hogy akik Szémán Péter, volt Katalinmajori lakós, Kovács Béla, volt tápiószecsői lakós és végül Itirszki József, volt kemencepataki lakós kartársaink tartózkodási helyét ismerik, közölgék azt a vezetőséggel.

Kartársi üdvözlettel

Hevesi József

egyesületi főszámvevő.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)

Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Fazekas Ignác Karakó. Címét helyesbítettük.

Váradi László Nagyvisnyó. Címváltozását könyveinken átvezettük.

Szlnger Vilmos Erdőmajor. Tagdíjhátraléka nincs. Tagdíja 1939 június hó 30-ig rendezve van, mivel ön féltagdíjas. Nagyon kérjük, ha a jövedelme megengedi, kérje az egész tagdíjasok közé való beiktatását, mivel féltagdíjat csak a tartósan állásnélküliek és az igen rászorulóknak élvezhetnek. Igen természetes, hogy egész tagdíj fizetés mellett a temetkezési segélyösszege is emelkedni fog.

Repty József Mohács. Tagdíja a január 31-én beküldött 24 P-el 1938. év március hó végéig rendezve van.

Németh Géza Himód. Tagdíja 0.57 P hijján 1938. év április hó végéig rendezve van. Szóval 1938. év végéig még fizetendő 8.57 P

Tihanyi István Kerepes. A beküldött 24 P-vel úgy az ön, mint Szabó József és Ohád kartársak 1938. évi tagdíja rendezve van. Adná a jó Isten, hogy minden kartársunk ilyen lelkiismeretesen teljesitené kötelességét, mint önök teszik.

Lengyel János Bodrogolaszi. Előfizetése a február 7-én feladott 6 P-vel 1938. év végéig rendezve van.

Keresztes Ferenc Bakonycsernye. Nem értjük, hogy mely összegek nyugtázását kéri tőlünk a múlt évről, mivel a beküldött múlt évi 10 és 11.30 P-t a 8. és 9. számunkban már nyugtáztuk. Ha még ezen felül, illetve a júli - aug. befizetése után is fizetett be tagdíjat, úgy arra kérjük, hogy a postánál reklamálja és egyben bennünket is értesítsen.

Szörmeárak:

Laposvidéki róka I. oszt.	5.50 — 6.00	P.
Hegyvidéki " " "	9.00 — 10.00	"
Kőnyest " " "	40.00 — 42.00	"
Fanyest " " "	65.00 — 68.00	"
Görény nagytestű " " "	5.50 — 6.50	"
Görény kisebb " " "	3.50 — 4.50	"
Vidra, nagy " " "	22.00 — 25.00	"
Borz " " "	5.00 — 6.00	"
Pézsma mostani " " "	2.30 — 2.50	"
" " II. " "	1.00 — 1.50	"
" " III. " "	0.50 — 0.70	"
Mókus I. " "	0.40 — 0.50	"
Fehér menyét " " "	0.80 — 1.00	"
Téli nyúlbor " " "	0.70 — 0.72	"

28 éves román katolikus, nő, erdőőri szakiskolát végzett, hat évi gyakorlattal és **erdőőr**, ki a kalsőrendű referenciákkal rendelkező tonai szolgálatának is eleget tett — azonnali belépésre állást keres. — Perfekt irodista. Cím: a kiadóhivatalban.

Eladó egy darab, kiválóan fejlett, 8 **dobermann** hónapos, magas pedigréjű 120 P-ért. Cím: a kiadóhivatalban.

A Z E R D Ó

XII. ÉVFOLYAM

1938. ÁPRILIS

4. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszólgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet
királyné-utca 25—27. küldendők.

MEGHIVÓ

a Magyar

Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Orsz. Egyesülete
1938. évi május hó 7-én délelőtt 10 óraker Budapesten
(a Székesfővárosi Altisztek Nyugdíjpótló és Köz-
művelődési Egyesület Rákóczi-út 63. I. emeleti
székházában) tartandó *választmányi ülésre*,
majd az ezt követő s ugyanaz-
nap délután 2 óraker kezdődő

közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztári jelentés 1937. évről.
4. Az egyesület tisztikarának megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

A közgyűlés alatt keresünk módot arra is, hogy a más-
nap megtartandó zászlószentelési ünnepségünk már részletei-
ben is előkészített programját megtárgyaljuk. Ezt a program-
mot egyébként teljes egészében lapunk május 1-én megjelenő
száma tartalmazza.

Felhívjuk választmányi tagjainkat arra, hogy a gyűlésre
való felutazásra feltétlenül vegyék igénybe a Nemzetközi Vásár

50 %-os menetdíjkedvezményét, mert csak a félárú menetjegyet lesz módunkban megtéríteni.

Esztergom, 1938. évi április 1.

A VEZETŐSÉG.

Alapszabályaink értelmében közgyűlésünkön csak azok az indítványok tárgyalhatók, melyeket a közgyűlés előtt 14 nappal a vezetőségnek bemutatnak.

Harsona

Lapunk első oldalán az irott szó harsonájával hívjuk az erdészeti segédszemélyzet tagjait találkozóra. Ez a körülmény önmagában véve nem nevezhető szokatlan eseménynek, mert hiszen az esztendőnek ebben az időpontjában szoktunk összejönni, hogy a közgyűlés keretében a vezetőség beszámoljon az elmúlt egy esztendő eseményeiről, de azért is, hogy az együvé tartozást külsőleg is kifejezésre juttassuk, a baráti érzést magunk között istápoljuk s általában, hogy egy hosszú, eseményekben fordultatos esztendő után örülhessünk egymásnak, összeölelkezhessünk s egy pár meleg szót válthassunk azokkal, akiket nagy távolság választ el tőlünk és akikkel enélkül az összekötő kapocs nélkül csak nagyon ritkán, vagy egyáltalán nem találkozhatnánk.

Más alkalommal is nagy örömmel, várakozással néztem ez elé a találkozás elé, ahol a komoly munka után mindig szívesen sütkéreztem a lelkek derűjében s nem mondom, sok keserű gondolatom is támadt, amikor eszembe jutott, hogy csak pár órával ezelőtt számoltunk be ezeknek a férfiaknak kudarcba fulladt kísérletekről, felemlítettük előttük társadalmi kivetettségünket, mégis mennyi humor, tavaszi napsugármosolygás van az ajkakon; eszembe jutott, hogy a válság idején mit lehetne építeni erre a kis emberszigetre, akiket nem tud elkedvetleníteni a meddő kísérlet, mellőzöttség, félsiker.

Talán ennek a derűs mosolygásnak tulajdonítható, hogy mindannyiszor, amikor sorscsapás ért bennünket, amikor sérelmes problémáinkkal eredménytelenül kopogtattunk, vagy amikor a remény megcsalt bennünket, nem vesztettük el munkakedvünket, hanem még fokozottabb ambícióval feküdtünk neki a munkának, ha a tempót egyáltalán fokozni lehetett.

Mondom: ez a derűs mosolygás határozott érték volt akkor is, amikor egyedül voltunk a négy fal között, akkor is,

amikor munkához ültünk és szemébe mosolyogtunk a szürke gondseregnek, amely szívoosan telepedett meg körülöttünk.

Nem ünnepelhettük volna az elmúlt esztendőben 10 éves jubileamunkat, ha az elmúlt 10 esztendőn keresztül ez a derű el nem kísért volna bennünket és meg nem tanultunk volna a könnyeinken keresztül mosolyogni, vagy a mosolyunkon keresztül sirni.

Ezzel a derűs mosolygással hívjuk most az erdészeti segédszemélyzet tagjait találkozóra, mert ez a találkozás örömnep lesz. El sem tudjuk képzelni, hogy számunkra ilyen is van a világon: boldog, ragyogó örömnep; eddig csak ködös ábránd, holnap valóság.

Lassan, észrevétlenül jött s boldog jövőt, pompás szépséget ígér. Reménységünk ködfátyolából hófehéren bontakozik ki ragyogásból szőtt finom selyme. Változó, káprázatos színeket, soha nem remélt gyönyörű formákat varázsol elénk vágyaink jövőjéből. A mult sikertelen szürkeségét elnyeli az eljövendő szinkáprázata s dagadó párnákat ad sérelmeink felkiáltójeleinek, amelyeket így észrevenni lehetetlen.

Az Erdészeti Segédszemélyzet Országos Egyesülete zászlót szentel. Erre az ünnepségre hívunk minden épkézláb embert, mert ezen az ünnepségen temetni is szeretnénk.

El akarjuk temetni bajainkat, a vérző aggodásokat, remegő félést, borzongó sejtelmeket; el akarjuk temetni az egész multat. Hinni akarjuk, hogy a megpróbáltatások ideje elmúlt s ennek a karnak életregénye új fejezethez érkezett, amelynek lapjain a Gondviseléshez adresszált betűkkel van feljegyezve a jobb, a boldogabb jövőbe vetett bizakodásunk.

Ezzel a felszentelt zászlóval és friss erővel megyünk a munka, a küzdelem frontjára, abba a munkába és abba a küzdelembe, amelynek végre is ki kell vívnia az erdészeti segédszemélyzet boldogulását s amely meghozza mindnyájunk vágyának, óhajának megvalósulását; ennek a zászlónak árnyékában kell fakadni annak az örömforrásnak, amelynek nem szabad sohasem kiapadnia s amely, ha kell, minden gátló akadályt elsöprő hullámmá tornyosul.

Senki sem hiányozhat közülünk akkor, amikor ezt a megáldott zászlót kézhez kapjuk, mert ezzel a lobogóval vesszük ki a magunk részét abból a küzdelemből is, amelyet a legszentebb ügyért, a magyar feltámadásért indítottunk.

Daróczy Márton.

Oszi magvetések a csemetekertben

Tölgy-, cser-, kőris, amerikai dió-magvak őszi vetéséről az eddig szerzett tapasztalataim alapján akarok néhány szót szólni, hogy a gyakorlatban eddig elért legnagyobb kelési és növekvési eredményeim módját kedves kartársaimmal is megismertelhessem.

Fenti erdei famagvak elvetésére legalkalmasabb az ősz. Amikor a csemetekertek művelés alatt álló területe felszabadult, illetve az előző vetésekből eredő őszi vetés alá kerülő területnek kiürítése, illetve a csemeték kiadása befejezést nyert, azonnal mélyen szántsuk meg (hacsak lehetséges, letrágyázott terület legyen), fogasolás és boronálás után vetőzsinór mellett, 40–50 cm távolságban húzzuk meg a vetősorokat kerti kis kapa segítségével 3–4 cm mélyen (ha a talaj laza, 3, ha kötöttebb, 4 cm mélyen), az így elkészített vetőbarázdába kézzel egyenletesen vessük el az előírt mennyiségű fenti magvakat. Állami csemetekertekben előírt és a kellő sűrűségű fenti magvak vetésének legmegfelelőbb mennyiség: csermaknál 100 m²-kint 55 kgr, magaskőrismagnál 100 m²-kint 25 kgr. Eszerint tehát szükséges 40 cm sortávolság mellett csertölgymakkból folyóméterenkint 24 dkgr, kocsányos tölgymakkból folyóméterenkint ugyancsak 40 cm sortávolság mellett folyóméterenkint 22 dkgr, magaskőrismagból szintén 40 cm sortávolságot véve alapul, folyóméterenkint 1 dkgr. A magaskőrismagnál azonban figyelembe kell vennünk azt, ha a mag az előző évi termésből ugarként művelt területbe már augusztus hónapban lesz elvetve. Az ősz folyamán október és november hónapban elvetve azonban csak akkor kel egyenletesen és kellő sűrűen a következő év tavaszán, ha az előcsíráztatva van, ez esetben a folyóméterenkint elvetendő magmennyiség kétszeri, sőt háromszori mennyisége vetendő el folyóméterenkint, függően attól, hogy mily százalékot tartalmaz az előcsíráztatott mag és mily stádiumban van az előcsíráztatás. (Erről cikkem végén még bővebben fogok szólni.)

Abban az esetben, ha a magaskőrismagot még az ősz folyamán, X–XI. hóban akarjuk elvetni, előcsíráztatni már az őszt megelőző tavasszal kell. Ha azonban csak tavasszal vetjük el a magaskőrismagot, akkor elég, ha ősszel a magérés után csíráztatunk.

A fenti magvaknak ily módon való elvetése után kapával húzzuk fel a földet oly módon, hogy 3–4 cm rendes takarás felül még 10–15 cm magas földtakaró borítsa a vetősorokat. Szükség van erre azért, hogy a gyakori téli 20–30 fokos hidegtől megóvjuk az elvetett magvakat, mert tudvalévő dolog, hogy sem a tölgy-, sem a cser-, sem pedig az előcsíráz-

tatott magaskörismag a 20 foknál nagyobb hideget nem bírja, illetve a csírákéessége a nagy hidegben erősen csökken. Ezzel a művelettel elértük azt, hogy a költséges vermelést elkerülhettük, illetve ilyképpen a vetést mégis fogatosítottuk a tavasz beálltával, amikor már a nagyobb fagyoktól tartani nem kell. Vaszgereblyével óvatosan egyenlítésük el a vetés-sorok felett felhalmozott földet, hogy az teljesen vízszintes legyen és az elvetett magvak felett 3–4 cm-nél vastagabb földtakaró ne maradjon.

Az őszi vetéseknél azonban egyre kell vigyáznunk a csemetekertben, és pedig, hogy a varjak arra rá ne kapjanak. Ha mégis megtörténne, nagyon biztos védekezési mód az, ha egy darabot a varjak közül lelövünk, s azt a veszélyeztetett terület felett 2 méter magasságban, szétterített szárnyakkal két karóra kifeszítjük.

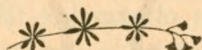
Ha az őszi oly nedves lenne, hogy a magvakat emiatt elvetni nem lehet, avagy a bevetendő terület még csemetékkel lenne elfoglalva, kénytelenek vagyunk a cser- és tölgy-makkot az őszi folyamán elvermelni. (Hasonló módon lehet a szelídesztenyét is.)

A vermelés helyéül a csemetekertnek a lehető legmagasabb pontját jelöljük ki. Itt ásunk 1 méter széles és 1 méter mély (merőleges falakkal) a magmennyiségétől függő hosszúságú vermet, a kiásás után a verem fenekére szalmát, afölde pedig rőzsét, vagy egyéb kéznél lévő faanyagot rakunk. A szalmát meggyújtjuk s annyi tüzelőt rakunk mindig hozzá, hogy az így elkészített veremben legalább 12 órán át mindig égjen a tűz. Amikor a tűz kialudt, tisztítsuk ki a vermet az ottmaradt hulladéktól és hamutól és szórjuk bele 30–40 cm vastagon a rendelkezésünkre álló (lehetőleg nem nedves állapotban lévő) makkal, helyezünk ezután a verem tetejére 20–30 cm távolságra egymástól erősebb karókat, ennek tetejére kukoricaszárat vagy szalmát oly vastagon, hogy a rákerülő föld azon át ne hullhasson, azután pedig hányjuk fel rája a kiásott földet mindkét oldalon meredek rézsűvel, hogy arról a csapadék lefolyhasson. Árkoljuk körül az egész vermet 15–20 cm mély és 20–30 cm széles árokkal, a lefolyó víz elvezetése céljából. A verem mindkét végén a földelés előtt szellőztető nyílást készítsünk 20 centiméter átmérővel, amelyet azután szalmacsutakkal tömjünk be vagy nyissunk ki aszerint, hogy milyen a hőmérséklet. Naponta szellőztetünk ki akkor, ha a hőmérő 2 fokon van, ha azonban a hőmérséklet a 2 fok alá süllyed, szellőztetnünk nem kell. A szelelő-nyílások elhelyezésénél ügyeljünk arra, hogy azok nyílásán az eső semmi körülmények között ne folyhasson be. Az ilyképpen elvermelt mag (szelíd gesztenye) a tavasz folyamán ugyanolyan állapotban van, mint amikor azt elvermeltük.

Magasköris előcsíráztatásának legjobban bevált módja

az, hogy érés után közvetlenül a csemetekert-terület legmagasabbban fekvő részén 60 cm széles, 30 cm mély és a magmennyiségnek megfelelő hosszúságú, merőleges falakkal bíró árkot ásunk, az árok fenekére 5–6 cm vastagon erdei száraz lombot, ennek hiányában szalmát terítünk, efölé 15 cm vastag rétegben beleszórjuk a 10 % nedves homokkal kevert kőrismagot. A mag fölé ugyanolyan takarót adunk, mint amilyen a mag alatt van, föléje pedig felhúzzuk ugyancsak mindkét oldalon a kihányt földből készített meredek falú rézsüket. A verem körül a csapadék levezetését kis árkokkal biztosítjuk, Az így elvermelt magot kora tavasszal elvethetjük. A kelési eredménye a legjobb, attól se riadjunk azonban vissza, ha valamely gátló körülmény miatt a kőrismagot el nem vethetjük, mert az ily veremben előcsíráztatott kőrismag, a tavaszt követő őszig sem romlik meg, tegfeljebb 1–2 mm-es csírárt hajt s óvatosan ősszel elvetve biztos eredményt hoz.

Gavra Alajos.

A kikaszált fogoly- és fácántojások kötő alá tévése, felnevelése, szabadon eresztése

Az elmúlt években többször említettem kedves lapunk hasábjain, mi a teendője a szorgalmas vadóvónak a talált fogoly és fácántojások keltetése, nevelése és szabadon eresztésével kapcsolatban. Ezen eljárást most még egyszer felidézem, hogy a fiatal vadóvók is tudják és megtanulják ennek az eljárásnak a módját.

A vadóvó, ha kerületében jár, kísérje figyelemmel a hangyabolyokat, kiskönyvecskéjében pontosan jegyezze fel azoknak helyét és számát. (A száraz fa mellett, a mélyúttól balra s így tovább.)

Ha fogoly-, vagy fácáncsibét akarunk nevelni, amikor csak lehetséges, hangyatojással etessük, mert ez a legkitünőbb eledelük. A hangyatojásban meg van minden, ami a kis csibék fejlődését elősegíti, így: vas, vitamin, foszfor stb.

Olyan helyeken, ahol lucerna, vagy más takarmányfélékkel bevetett nagyobb táblák vannak, a kaszálás ideje alatt a vadóvó — vagy annak megbizottja — ott tartózkodják.

A kaszálóknak ajánlatos minden talált tojásért pár fillért fizetni, mivel elérjük azt, hogy jobban vigyáznak és nem teszik tönkre a fogoly- és fácánfészkeket. A kaszásoknak, vagy — ha gépekkel történik a kaszálás — a kocsisoknak figyelmét fel kell hívni arra, ha foglyot, vagy fácánt látnak felrepülni, mielőtt munkájukat tovább folytatnák, a felszállás helyét kutassák át, hogy nincs-e ott fészek? A vadóvó a kikaszált tojásokat pontos dátummal lássa el s helyezze azokat kotló alá.

Egy pár nappal előbb azonban szerezzen be a vadóvó egynéhány jó kotlót és tegye azokat az előre elkészített fészkekbe, tegyen alájuk 2—3 záp vagy üres tojást. Ha most már összeszedtük a kikaszált tojásokat, a fogolytojásból 30, a fácántojásból pedig 20 darabot helyezzünk egy kotló alá.

A kotlóknál ügyelni kell arra, hogy tetvesek ne legyenek, ha igen, szórjuk be őket zacherlin-porral, vagy flitox-al permetezzük be, a tojásokat 1%-os lysoformos meleg vízzel mossuk le s úgy tegyük a kotló alá.

Igy folytassa a vadóvó a tojásgyűjtéstés a kotló alá helyezést mindaddig, amíg annak időszerűsége fennáll.

A kiscsibék kelését figyelje, ha kelnek, tegye azokat egy ruhával kibélelt kosárba vagy ládába s tartsa őket melegen. A kiscsibék két napig nem kapnak enni.

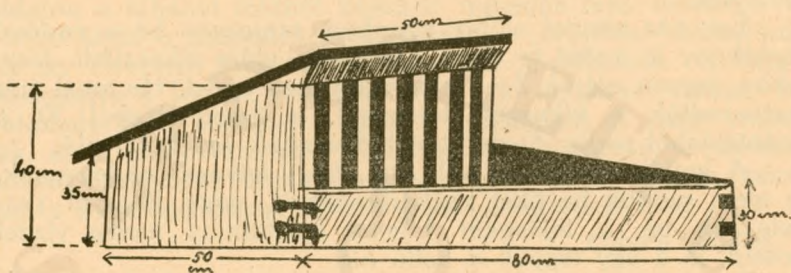
A kiscsibéket két napos koruk után a nyugodtan ülő kotlókkal együtt elhelyezzük a nevelőládákba s egyben megkezdődik a kiscsibék etetése is, ami napi 4—5-szöri etetésből áll. A csibék kelése előtt be kell szerezni egy bab- és egy buzarostát, 2—3 erős, tömött szövéssű zsákot, egy nagyobb ponyvalélét, egy pár gumikesztyűt és egy szénfütésnél használni szokott szénlapátot. Ha ezek a szerszámok megvannak, induljon el a hangyabolyok kisedésére. A szénlapáttal a hangyaboly tetejét és szélét tőrja félre, ha tojást talál, gumikesztyűs jobbkézzeel és a lapáttal emelje bele a zsákba, zsákot jól be kell kötni, hogy a hangyák ki ne mehessenek belöle.

A hangyatojásokkal teleszedett zsákokkal menjünk szélvédett helyre, ahol száraz galyakból tüzet rakunk s először a babrostán rostáljuk át a ponyvára, majd az apróbb és tisztább részt már a buzarostán, a lángfelett szitáljuk, de vigyázunk nagyon arra, hogy a hangyatojásokat meg ne pörköljük. A tűz lángja feletti rostálásnak egyedüli célja az, hogy a hangyák elpusztuljanak, amiáltal mentesítjük a kiscsibéket a hangyák kellemetlenkedéseitöle.

A nevelöládák készítése:

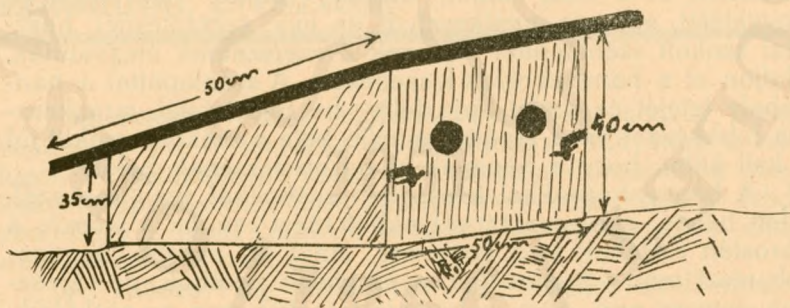
A nevelöládát az I. számú ábra szemlélteti. A nevelöládában a rácsot úgy készítjük, hogy azon a kiscsibék kiferjenek, a kotló azonban ne bújhasson ki. A nevelöláda elé

két darab 80 cm hosszú, 30 cm magas és egyik végén két zsanírpánttal összefogott deszkából álló kifutódeszkát készítünk, amit a nevelőláda elé helyezve képezzük ki a csibék részére az úgynevezett kifutóudvar. Ebben a kifutóudvarban neveljük és etetjük a kicsibéket mindaddig, amíg azok a 30 cm magas deszkát át nem tudják ugrani. Ez azért fontos, mert a kicsibék az első napokban a reggeli harmatos fűben, illetve herésben átnedvesedve könnyen átfázhatnak.

A nevelőládákat éjjelre egy csapóajtóval lezárjuk (lásd II. számú ábrát) azért, hogy a görény, menyét stb. ragadozók éjjel a kicsibékhez hozzá ne férhessenek.

A kicsibéknek az 5–6. nap után égetett agyagtányérkákban naponta többször friss vizet adunk. A tányérkákat úgy kell elhelyezni, hogy ahhoz a kotló is könnyen hozzáférhessen. A kotlókat vízben áztatott kukoricával etessük.

Természetesen, ahol nagyobb mennyiségben nevelünk fácán- és fogolycsibéket, ott az etetés anyaga más s annak mindig az előírás szerint kell történnie, de akkor is jó, ha közben hangyatojást is adunk nekik, mert ez a csontképződést nagyban elősegíti.

Fogolycsibéket nagyon ajánlatos olyan helyeken nevelni, ahol a közelben öreg foglyok tartózkodnak, tudvalevő ugyanis, hogy a fiatal fogoly már 3–4 hetes korában repülni tud és

az öreg foglyok magukhoz csalogatják azokat és egypár heti nevelő munka után hozzászoktatják az önállósághoz.

Nagyon vigyázzon a vadóvó arra, hogy a dúvadak el ne szapordjanak, azokat tűzzel-vassal írta, különösen a csibék legnagyobb ellenségeit: a varjakat és a szarkákat, a menyétet és a hörcsögöt. A hörcsög a legveszedelmesebb apróvad rabló. Fenti dúvadak írtására nagyon alkalmas a földbeásott uhukunyhó és a Storcz-féle dúvadhívó.

Epizódum: 1908-ban a bécsi főudvarmesteri hivatalból távirat érkezett, „Dringend“ jelzéssel, amelyben a gödöllői vadászhatalt felkéri, hogy augusztus hó 2-ára szállítson a vadászhatalt 100 darab fiatal foglyot Wartholz ausztriai városba, ahol ugyanis ebben az időben nagy katonai gyakorlatok voltak. Akkori nemes szívű gödöllői vadászmeisterem jószágos szemeivel rám néz s tekintetéből kiolvasom, hogy nagyon szeretné, ha ennek a felsőbb helyről jött rendelkezésnek eleget tudnánk tenni.

Akkor a gödöllői baromfitelep mellett neveltem 800 drb foglyot, amelyek már anyányiak voltak. Sok gondolkodásra való idő már nem volt. Szóltam egyik nagyon ügyes és megbízható emberemnek (ma is él: Berze Lajos), Lajos, fogjon be és kimegyünk a fogolynevelőbe s úgy készüljön, hogy éjjelre is ott maradunk.

A sötétség beálltával a nevelőládákba még bejáró foglyokat összeszedtük, összesen 35 darabot, reggel kutyámmal elindultam vadászni, fél 8 órára aggatóimon már 110 darab fogoly lógott.

A jól sikerült vadászat után fél 9 órakor már jelentkeztem is szeretett főnökömmel, aki mosolyogva fogadott s nagyon örült a szép eredménynek, örömeiben én is osztoztam, mert akkor is láttam, hogy munkám nem volt hiábavaló, meghozta gyümölcsét, mert ha nem szedtem volna össze és nem keltem volna ki a kikaszált fogolytojásokat, a nagy katonai gyakorlaton ebédre nem lett volna fogolypecsenye.

A foglyokat azután kibelettem, szárazra törölttem és a jégverembe felaggatva elhelyeztük, délután csomagoltam. Vastag, száraz marhabélbe jeget tettem, nagy lapos kosarakba vékonyréteg szénát, a foglyokat egyenkint becsomagoltam papírba és háttal a jéggel telt marhabélre fektettem és expressz szállítással a magas udvar címére postára adtam.

A foglyok másnap hajnalban meg is érkeztek Wartholzba, s aznap megérkezett a köszönő távirat, amelynek a vadászhatalt főnöke nagyon örült.

1935. év elején történt nyugdíjazásomig minden évben 800—1200 darab foglyot neveltem fel a kikaszált tojásokból.

A Kormányzó úr őfőméltósága és magas vendégei az ily módon felnevelt foglyok vadászatán nagyon sok kellemes és felejthetetlen órát töltöttek.

Nyugalomba vonulásom óta, a személyzet más irányú elfoglaltsága miatt, a fent leírt módon már nem nevelnek foglyokat.

Storcz Mátyás

ny. m. kir. udvari vadászati tiszt.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

35.524—1938.

II—1. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az esztergomi m. kir. alerdész-szakiskola első évfolyamára az 1938—39. tanévben 30 tanuló vehető fel.

A szakiskolába való felvételi kérvényeket 1938. évi június hó 1-ig az esztergomi m. kir. alerdész-szakiskolához kell benyújtani.

A részletes pályázati feltételeket az érdeklődők 40 fillér előzetes beküldése ellenében az esztergomi vagy a szegedkirályhalomi m. kir. alerdész-szakiskolától szerezhetik meg.

Budapest, 1938. évi március hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

A zászló

Egyesületünk, az akadályokkal tűzdelt útján haladtában, ismét elérkezett egyik, magasan kiemelkedő mérföldkőhöz. Az egyesület vezetőségének tiszta látása, fáradságot nem ismerő szorgalma és sokirányú tökéletes intézkedése következményeként, májusban zászlót szentelünk.

Mi, az egyesület tagjai, nem tudjuk megfizetni egyesületünk vezetőségének fáradozási díját, hisz ennek értéke számokkal úgysis nehezen volna kifejezhető, de megvan a fizetésnek másik, értékesebb lehetősége részünkre, amikor az önzetlen, a karra nézve nagyértékű munkáért, lelkünkben mélyen érzett hálával és szívünk örömteljes szeretetével mondunk köszönetet.

Készül a zászló. Nem lesz már csupasz, látható szimbolum nélkül az egyesület. Közeledik, útjának utolsó lépéseit teszi a látható, kézzel fogható, összetartó erővel rendelkező zászló. Nem jött könnyen. Több, mint tizenkét év munkájának sokak részéről oly nehezen várt gyümölcse. Nagy a bizalom, teljes a remény, hogy az elérkező zászlónk, az egyesületünknek látható szimboluma, megfelel a várakozásnak, betölti a hozzáfűzött reményeket. Jelenlétének varázserejével, ami nélküle nem volt elérhető, teljesülésbe megy. A kar azon tagjai, akik az egyesületnek még a mai napig sem tagjai, végre meghallják, hogy a most már valóságban is kibontott zászló őket is hívja; talán megértik, hogy úgy a saját érdekük, mind a kar összességének érdeke a zászló alá sorakozásukat kívánja.

Serény, hozzáértő kezek dolgoznak a zászló előállításán. Villognak a tűk, zenélnek a selyemszálak. Minden öltés után egy vonalkával halad a teljes kialakulás, az elkészülés felé és egyszer, az utolsó öltéssel teljesül a vágy, a reménnyel hirdetett íge alakot ölt . . .

A zászló anyaga és annak kidolgozása tetemes pénzbe kerül. Ügyvezető elnök urunk az előző számban tájékoztatott minket arról, mennyi pénz van a zászlóalapra, mennyi pénz várható a zászlószegek megváltásából és mennyi marad még tartozás.

Kedves Kartársak! A zászlószegek megváltási összegei a vezetőségünk határozata szerint április 10-re beküldendőek voltak. Egy pillanatig sem kételkedem abban, hogy kivétel nélkül, minden kartársam megváltotta az ő zászlószegét, hogy nem maradt egy sem, aki a szent ügy oltárára le nem tette volna a pengőjét. Ez így idáig rendben is volna. Csak ezenkívül még megmarad a 340 pengő tartozás.

Szerintem ennek az elintézése, összehozása sem szabad, hogy probléma legyen.

Nem volt meg a lehetőségem arra, hogy kérésemet kellő időben eljuttathattam volna hozzátok. Úgy gondolom azonban, hogy még mindig nem késő. Nekem valahogy az az érzésem és azt hiszem, hogy nekünk erkölcsi kötelességünk előteremteni és a vezetőségünknek beküldeni a 340 pengő összeget, hogy abban az órában, amelyikben zászlónk a fölszentelést eléri, már ne legyen rá egy fillér tartozás sem. Kérem tehát, hogy ezt elérhessük, csak annyi, hogy a jelenlegi tagok fele keresse föl egy-egy jóbarátját és a nemes célra való hivatkozással kérjék egy zászlószeg megváltását. Én, amikor e sorokat írom, már megtettem ezen kötelességet és azt is megmondhatom, hogy barátaim és ismerőseim nem utasítottak el, sőt többet mondok, olyan is akadt, aki megköszönte, hogy méltónak találtam arra, hogy az erdész zászló egy szegét megváltassa. A tehetősebbek még attól is megkímélhetik magukat,

hogy kérni menjenek, hanem bukszájukba néznek, kiveszik az egy vagy két pengőt és elküldik a vezetőséghez egy vagy két zászlószeg megváltására. Arra kérem azonban kartársaimat, hogy ne gondolja egyik sem, hogy ő az a bizonyos második kartárs, akinek nem kell az egy pengőt begyűjtenie, inkább gondoljuk mindnyájan azt, hogy én, illetve mi vagyunk az a második, akinek gyűjteni kell. Itt tapadjon meg gondolatod, kedves kartársam, nyúj a zsebedbe és vedd ki a pengőt, vagy ha nincs, kössél gombot gondolatodra, hogy holnap vagy holnapután ne feledd el jóbarátodat felkeresni és egy zászlószeg megváltására megkérni. Mert inkább legyen a zászlószegekből befolyt összeg a szükségesnél tíz pengővel több, mint eggyel kevesebb.

Ezzel kapcsolatban még külön kérem kartársaimat, hogy a tartozás eltüntetésére begyűjtött pengőket ezen sorok olvasása után mielőbb, de legkésőbb április 25-ig mindnyájan küldjék be, hogy a vezetőség a tartozás kiegyenlítését időben elintézhesse.

Szép és nagyon nagy ünnepe lesz az egyesületnek, illetve a karnak a zászlószentelés. Különösen szerencsés gondolat a vezetőség részéről, hogy választmányi ülés- illetve nagygyűléssel egybe van kapcsolva. Remény van arra is, hogy az egyébkor is látogatott nagygyűlésnél, a zászlószenteléssel kapcsolt nagygyűlés még sokkal látogatottabb lesz. De menjünk is mindnyájan, akik csak valahogy megtehetjük. Vegyünk részt zászlónk fölszentelési ünnepén, azután sorakozzunk, álljunk egy emberként fölszentelt zászlónk alá, hogy a kar jobb jövőjét, így összetett erővel könnyebben kieszközölhessük.

Szy Ferenc.

Lesen

1932. év októberében, akkor még mint magánuradalmi erdész róttam a nógrádi hegyeket, Bizony elég fáradtságos dolog volt ez. Azonban az akkori sokoldalú elfoglaltságom, fárasztó szolgálataim közben is akadt néha olyan derűs eset, amire mosolyogva gondolok vissza.

Ilyen eset volt a fent jelzett les is. De kezdjük hát szép sorjában, mi is történt, hogyan és merre is volt az a bizonyos les?

Az egyik emberem jelentette, hogy a „Ciluskában“ (ezt a hegyoldalt azonban Sziluskának hívták) egy óriási s majdnem fekete róka minden délután úgy 3 óra tájban zavarja a fácskakat. Ő, minthogy kerülő lévén, már pár napja leste, de nem volt hozzá szerencséje. Ezért jelentette, hogy csináljunk vele valamit. A dolog dühösített egy kissé, azonban másirányú elfoglaltságom miatt nem léphettem akcióba előbb, mint a leg-

közelebbi vasárnapon. Addig is meghagytam emberemnek, hogy a hegyoldalon átjövő gyalogút mentén álló hatalmas boróka bokorban készítse el nekem vasárnapra a leshelyet. Mivel a hegyoldal szélessége cca 120—130 m-re volt tehető, s a jelzett borókától mindkét oldalon elérni véltem frommeremmel az esetleg ott átváltó komát s mivel a gyalogút évek óta forgalmon kívül volt, itt gondoltam vasárnap délután felütni tanyámat.

Szombaton este újból jelentette az emberem, hogy délután ismét ott járt a róka nem messze a részemre kijelölt leshelytől. Reménységem kissé szilárdabb kezdett lenni. Így köszöntött rám a vasárnap. Az ebédet gyorsan befejeztem s magamhoz véve a három pét, elindultam leshelyemre. Kitünő, szélmentes, enyhe, borongós idő volt. Két óra volt, ahogy a nagyszerűen takaró, de mindenfelé kilátást nyújtó leshelyemen elhelyezkedtem.

Csend körülöttem. Kilátás nagyon szép Iliny község felé. Mivel az időt még kissé korainak találtam, nem figyeltem az erdőt, hanem elgondolkodtam. Többek között arról is, hogy mily rövid az élet s mily szép, amíg az ember fiatal. Gondolataimból a csitári harangszó térített magamhoz. Félhárom, litániára harangoznak, ha az én palócom állítása igaz, úgy most már a róka is jöhet. Figyelni kezdtem. Egyszer csak fölöttem a hegytetőn roppan egy száraz galy.

Na, már jön! — gondolom magamban. — Hát jött is, de nem a róka, hanem a falu legszebb, de egyúttal legkikapósabb menyecskéje. Te jó Isten! — gondoltam magamban. Csak nem hallgattad meg az előbbi gondolataimat!? A menyecske azonban csak jött lassan. Na szépen nézünk ki! Ha valaki erre jönne véletlenül. Hát kellett ez nekem?

De megáll. Vissza-vissza néz. Vagy úgy? Ez vár valakit. Tehát nem a lesre jön. Ebben a pillanatban jelenik meg egy palóc atyafi a hegytetőn. Körülnéz és máris robog le a menyecske irányába.

En figyelek és meglepődöm. Hisz ez meg János, az én mindennapos napszámosom! Hát így vagyunk? Csendesen beszélgetve jönnek felém, a leshelytől 3—4 lépésnyire megállnak és beszélgetnek. Én minden szavukat kényszeredve hallgatom. Soká jöttél — mondja az asszony. Hát igen, csak úgy tudtam gyünni, hogy otthon az asszonynak azt mondtam, az erdészhez megyek ki a holnapi munka miatt. — Aztán mondja az asszony: Jobb is lesz, ha elmegyünk, mert hátha jön az erdész, az pedig mérges ember. — Gyün a fene! — mondja János, Nincs ű ilyenkor itthon. Kártyáz a papná, hogy a nehíz nyavalya gyűjön a szivire!

Hát ez már sok volt. Felálltam és kiléptem rejtekhelyemről. Na, János, amint láthatod, itt vagyok, A nyavalya pedig még nem jött reám. Azonban, ha sokáig szöszmötöl itt a Rozi, attól félek, még reám jön. Azért menjetek mielőbb Isten hírével.

Nagy József

Vándor út.

Az Embert Isten az életbe dobja :
„Járjad le utad“ — és sorsára bízta.
Az ember elindul : „Szép ez az élet!“
Tarsolyában : Idő, vágyak, remények,
Bátran indul az ismeretlen útra,
Hová-merre visz, hosszú-e, nem tudja.

S az út rögös : hegyre visz, majd völgybe le,
Az Ember sorsának vak játékszere.
Útjában sokszor ide-oda dobja,
Felemeli, hogy újra porba sújtsa.
De az Ember megy . . . véres homlokával
Megtépázva, de még küzd sorsával.

Dicsőség, hírnév, hatalom, szerelem,
A Sors játszik ; „Odaadom, elveszem !“
Az Ember lankad, fáradt teste, lelke,
Az Idő húzza, pihenni szeretne.
Vágy s remények nélkül egykedvűen járja
Útját, melynek végén a nagy „Kaszás“ várja.

S küzdelmes útjának, ha végéhez ért,
Az ember már nem tudja, hogy miért is élt ;
Kire várt és mire vágyott, mit remélt.

Sümeghy Sándor.

Vadlibafogás hálóval

A vadlibák által előszeretettel látogatott Hortobágy nagy pusztái tavai, de más előfordulási helyek is vannak, ahol eredményesen lett hálóval vadlibát fogni. Éppen a nagy befogási lehetőségre való tekintettel, jobb anyagi előnyt biztosíthat, mint a fegyverrel való vadászat.

A vadlibákat hálóval szoktuk befogni, amelyhez szükséges legalább is 500 folyóméter hosszú és 7 méter magas háló 1 mm-es erős lencérnából, 6 cm. szembősséggel. Ezen szem-

bőségű zsákokba esett apróbb madarak és foglyok átesnek, ellenben a kacsza és liba benne marad. A háló színe a terephez alkalmazkodjék. A háló alsó és felső vezető kötele legalább 1.5 cm vastagságban a legjobb lenfonálból készüljön. A háló és a kötelek festését a gyáros csinálja úgy, hogy minden terephez alkalmas legyen. 20 folyóméter hálóra kell egy 7 m magas kútostorfa, amely alul 8 cm, felül 4 cm vastag legyen, a póznák simák legyenek, hogy a háló fel ne akadjon.

A háló falára számítunk 6 méter hálót, 1 métert a zsákra, vigyázzunk azonban a helyes beosztásra, hogy a zsák mindenütt egyforma legyen. A háló alatt akkora nyílás legyen, hogy alatta a nyúl elmeessen.

A felállításhoz kell minden póznához, mind a két oldalon két szélfogó kötél s a kötél végére legalább 70 cm hosszú erőskaró (tartalék is), továbbá ásó, két fejsze, a karó leveréséhez.

A hálót a földön készítsük el, úgy mint a fogolybefogóhálót, vigyázzunk a pontos méretekre, alul és felül a háló a hálószemek egyforma számban legyenek elhelyezve. Szélben fogni nem lehet, mert a háló mozog. A háló elején és végén legalább 1.5 méter külön tartókaró legyen a háló irányával egyvonalban. A szélzsinórok feszesen álljanak, úgy mint a foglyhálón szokás.

A vadlibát nehezen lehet hajtani, figyelni kell a vadóvónak, hol szállanak alacsonyan a legelőterepre s ott állítsa fel a hálót. A háló elé jó befogáskor néhány hívólibát kötni.

A felállított hálón a zsákokat kétfelül lehet használni, egyszerűen át kell tenni a másik felére, amint kívánatos.

A libákat lapos, 40—50 cm magas ládádba vagy kosarakba kell tenni, a láda elejére egy pontosan záró tolóajtót kell csinálni. A hosszú tollakat a szárny közepéig le kell vágni, hogy a libák ne törjék egymást.

Ha az élve fogott vadlibát vagy két hétig előzőleg vízbeáztatott szemes takarmánnyal tömjük úgy, mint a házi libát, kellemetlen iszapos szagát elveszti és ropogósra sütvé, vagy vadas módra mártással elkészítve, bármely inyes konyha diszére válik.

A szemes takarmányon tartott vadlibákért a vadkereskedő szívesen fizet 2—3 pengőt is, sőt tekintettel tömeges előfordulására és hálóval való könnyű és nagyszámú befoghatóságára, *jóvedelmező exportcikk* lehetne.

A fogott vadlibáknak hosszú szárnytollait levágjuk, hogy ne törjék magukat férőhelyeiken. Éppen úgy zárjuk el, mint a házilibát s naponta egy edényben 2—3-szor tegyük nekik friss vizet. Tömjük óvatosan naponta — reggel és este —, mivel azonban szűkebb a toroknyílása, mint a házilúdnek, azért aprószemű tengerit használjunk 2—3 hétig. (Szárnyazva lőtt vadlibának, vadkacsának amputáltam a szárnyát, lekötöttem és úgy tömettem. Finom pecsenye volt.)

A tömött vadlibát levágjuk, szállítás előtt kibelevjük, ami úgy történik, hogy egy 3 mm vastag, 13 cm hosszú drót végére egy kis horgot görbítünk s a végbélcatornába bedugva, 2–3-szor megforgatjuk s így a belektől megszabadítjuk.

A lőtt kacsát és libát feltétlenül ki kell belezni, különben húsának iszapszaga lesz. Sem szélben, sem esős, hideg zuzmarás időben fogni nem lehet, mert a hálót letöri. Viszont csendes, meleg esőben kitűnően lehet fogni, ilyen időben a hálót éjszakára is kint lehet hagyni. A vadóvó ilyenkor minden három órában nézze meg a hálót, hogy az esetleg befogottakat ki lehessen venni.

Tanult jáger még nem pottyant le a mennyországból, gyakorlat teszi a mestert.

Sokan ütni fogják a 75 éves öreg vadóvó hátamat. Üssék!

Mindenfelé vadászúdvvel köszöntöm kedves olvasóimat!

Vén Hangos.

A vizsla tanításáról

VI.

Bevadászás.

Amiket az első közleményeimben tárgyaltam, azoknak fontossága a bevadászás tárgyalásakor jut kifejezésre. Az eddig tanult dolgok képezik a megingathatatlan fundamentumát a vizslatanítás sikerének. Lássuk meg tehát, mennyiben vesszük azoknak hasznát a bevadászásnál.

Legelőször is hozzászoktatjuk tanítványunkat a vadhoz. Megfigyeljük a vaddal szembeni viselkedését és csiszolunk azon, ha szükséges volna. Majd a továbbiak során a csapásra tanítjuk meg a vizslát,

A mezei munkánál tudvalévően olyan helyre vittük ki a tanítványt, ahol nem volt vad. Csakis azért, hogy ne legyen alkalma futkosni utána, míg nem teljes a kiképzése. Most már olyan helyre megyünk vele, ahol vadat is találhat. Helyszínére érve előreküldjük őt keresni. Ha szimatot fog, ne zavarjuk meg, hanem figyeljük őt, s ha netalán beugrani készülne, azonnal hasaltassuk. Ellenben, ha nyugodtan állva maradna, akkor lassan hozzálépünk és símogatás közben csitítgassuk, hogy mentől hosszabb ideig álljon. Majd egy idő múlva csendesen „ott maradj”-ot hangoztatva a vadat kitapossuk (azaz

felzavarjuk fektéből). Amint a vad felugrik vagy szárnyrakap, „dropp“-ot kiáltunk s közben a kart felemeljük. Ha egy idő múlva a még hasaló vizslához odamegyünk, feltétlenül megdicsérik helyes viselkedéséért.

Ha a vizsla keresés közben szimatot fogott, azt viselkedéséről könnyű megállapítani. Ugyanis a jó orrú vizslák majd mindegyike magasra tartott orral keres. Már most, ha biztos nyomra jut, orrát közelebb tartja a nyomhoz, mozgása meglassul, végül oly óvatos megállásban marad, ha a vad közelebe ért, hogy szinte a figyelem élő szobrának lehetne őt tekinteni. Orrát mozdulatlanul a vad irányában tartja, az egész állat az izgalom szülte kis remegéstől eltekintve, teljesen mozdulatlan. Ha a tanítvány a vaddal szemben így viselkedik, akkor nyert ügyünk van. Most már csak arra ügyeljünk, hogy ez a vadmegállás minél kitartóbbá váljon. Ezt a csitítgatás és a nyugalomraintés által érjük el. Ha a vizsla a vad fürdését, vagy a fekvését állja, nem hiba. Ilyen esetben közeledtünkre nem tart ki, hanem ő is megindul, hogy a vad helyét megszimatolja. De az már hiba, ha minden szimatra, legyen az pacsirta vagy egyéb, megáll. Nehéz az ilyenről leszoktatni őt.

Ha az iménti vadmegállásokat a vizsla jól megszokta, nem fog ártani, ha pórázra fogva, őt rossz széllel haladunk vele, pl. gázos helyen vagy lucernában, ahonnan a vad csak a legvégsőbb esetben perdül ki, vagy rebben fel, s ez a vizslát teljesen váratlanul fogja érni, mert nem kapott a vadról szimatot. A meglepetés pillanatában erélyes „dropp!“ parancsot hangoztatunk s gyakori ismétlés után elérhetjük azt, hogy vizslánk nem válik nyúlözövé, s a vadkelésre minden további nélkül hasalni fog.

Ezek után rászoktatjuk őt a csapázásra. Nem nehéz dolog ez. Ha pórázra fogjuk a vizslát, addig megyünk vele a mezőn, amíg nem ugrik ki valahol egy nyúl a vackából. Odamegyünk a vizslával, megszagoltatjuk vele a fekvést, majd „elveszett — keresd“ szavakkal buzdítjuk őt a keresésre. Ha a nyomról letérne, visszahúzzuk őt a pórázzal és a vacoktól kezdjük az egészet újra, közben újjal mutogatjuk a földön az irányt. Ha jó irányban követi a nyomot, amit a földre szegezett orra elárul, akkor engedjük őt 40—60 m-re a csapát követni. Azután behívjuk. Ne mulasszuk el, ha szeleskedne, közben hasaltatni egyszer-kétszer, hadd csillapodjon le. Arra pedig szoktassuk rá, hogy a nyomról az első hívásra jöjjön be. Amint a csapát már jól követi, nap-nap után hosszabb távolságra csapátatunk vele.

Van ennek a munkának egy másik módja is. Többek között egy összelőtt foglyot használunk a csapázás tanítására. Zsineget kötünk a lábára és az indulás helyét egy fapálcikával megjelölve elindulunk, kezdetben egy rövidebb távolságra.

A foglyot otthagya, visszamegyünk a kutyáért (addig vagy hasalt, vagy vigyázott valaki rája) és pörázon ugyanígy, mint fentebb a nyúlcsapásnál kerestetjük az elveszettet. Ha a csapán jól végigment, jutalmul elhozatjuk vele a foglyot. Ezt ismételjük többször is, mindig távolabb és távolabbról, majd zeg-zugos irányban vonszoljuk a vonszalékot, amelynek minden kitérésénél fapálcikát tűzünk le, hogy ellenőrizhessük a vizsla helyes munkáját. Ha már minden jól megy, akkor megkezdjük vele a foglyászást.

Az újonc vizsla, ha mindezekben sikeresen átjutott, vagyis az idomítása befejezést nyert, még nem kész vizsla! Kész vizslává csak az őszi vadászüzenyben megszerzett tapasztalatai alapján válik, amidőn már némi rutint szerez. Ez pedig főleg a gyakorlásból áll és igen sok függ a vezetője rátermettségétől is,

Mielőtt cikksorozatomban befejezném, néhány szóval a vizsla egyik igen veszedelmes betegségéről is mondok egyet-mást. Ez a betegség a szopornyica vagy zsigora. Tulajdonképeni alakjai: a benułasos és a tüdőgyulladászerű szopornyica. Az előbbi jellegzetessége az, hogy a beteg állat nem eszik, nem tud lábraállni, végtagjai merevek, érzéktelenek. A tanácstalan vizslás vérző szívvel látja, hű pajtását szenvedni, sőt kimúlni, de nem tud segíteni rajta. Egy ilyen benułasos szopornyicában megbetegett vizslámat napi $\frac{2}{10}$ gr jódkáliumos belső adagolással, egy-eg kávéskanál kénporral vértisztító gyanánt, egy kis szóda-bikarbónával étvágyjavítás céljából naponta félliter tejben adagolva sikerült meggyógyítanom.

A tüdőre hatoló szopornyica vérbomlás. A szegény állat csipás lesz, orrából bűzös-gennyes váladék folyik, szinte elevenen megrothad. Gyógyítani ma még nem tudják. Legjobb, ha vizsláinkat hetenkint egyszer 1—1 kávéskanál kénporral tejjel keverve megitatjuk, mert a tiszta kánpor vértisztító hatása preventív védekezés lehet a szopornyica ellen.

Mivel a vizslatanításról szóló mondanivalómat befejeztem, sok-sok kellemes szórakozást kívánok a vizslatanítással foglalkozó kartársaimnak a vizslával kapcsolatban.

Erdész-vadász üdvvel

Gunszt Ferenc

erdőőr, az Orsz. Vizsla Club tagja
okl. vizslaidomító.

(Vége.)

A fásítás végrehajtása

Ha a kötött fekete szikes agyagtalajunkat érdemlegesen annyira meg akarjuk erdővel javítani, hogy az víz és levegő átteresztő képességű legyen, föltétlen az őserdő települési módját kell szem előtt tartanunk, azaz úgy a magot, mint a csemetét sűrűn kell ültetnünk. Ezt tennünk kell azért, mert minél több csemetét ültetünk el, annál több gyökér, azaz idegen anyag kerül a földbe (tudvalevő dolog, hogy a legegyszerűbb szikjavítás az, mikor idegen anyagokat keverünk a földbe, hogy azt lazítsuk, azaz levegő- és vízáteresztőképessé tegyük.) Ez a gyökér, míg él minél lejjebb és szerte ágazik a földbe, annál jobban lazítja azt. Az erdők minél öregebb, annál több és több csemete — később fa — fog vagy önmagától, vagy emberi beavatkozás által ott elpusztulni, azonban annak gyökerei benne maradnak a földben. Ezek a gyökerek a földben el fognak korhadni és ezek az elkorhadt gyökerek lesznek azután úgy a levegő, mint a víz levezető csatornái.

Másodszor sűrűn kell ültetnünk a fát azért, hogy minél hamarabb elérjük azt, hogy erdők koronája zárt legyen. Ez annyira fontos, hogy ezt ismét hangoztatjuk.

Erre az eddig elmondottakon kívül még azért is szükség van, mert nem elég az, hogy kötött szikes talajunkat — lomb és galy korhadásából keletkezett — idegen anyaggal borítottuk be, hanem lehetőleg arra kell törekednünk, hogy az erdő talajára esett eső és az erdőben képződő harmat lehető legnagyobb részét lekössük. Ezt pedig csak teljesen zárt koronájú erdő tudja megtenni, mert a sok millió és milliárd levél a harmat és víz felszáradását megakadályozza.

Hogy jobban megértsük egymást, élek egy kissé torz hasonlattal. A tüdőgyulladásos embernek az orvos priznicet rendel. Ez áll ugyebár a beteg testére helyezett vizes ruhából, továbbá az ezt takaró száraz ruhából. (Hogy ez minek, tessék egy orvost megkérdezni.)

Az erdőnél az erdő talaját borító levél, gally stb. korhadék, azaz humusz a vizesruha. Az erdő zárt koronája a száraz ruha. Jön a nap sugara, ez az erdő humuszában lévő vizet el akarja párologtatni, de mivel az erdő koronája zárt, így azt nem engedi, hanem annak a víznek, azaz most már párának csak egyrésze tud elillanni a zárt korona között, a másik része az erdő talajára kénytelen lerakódni.

Ez a folyamat persze napról-napra, évről-évre ismétlődik, így kötött talajunk felsőrézsének egyik részét valósággal felbomlasztja, az alsó rétegekben pedig ezt a javítómunkálato-
kat elvégzik az élő és korhadat gyökerek.

Az elmondottak után vizsgáljuk meg talajunkat, milyen fanemeket ültethetünk abba.

Nagy általánosságban azt lehet mondani, hogy ezen a vidéken a tölgy díszlik. Ettől eltérőleg pl. Karcagon a Tilalmason, a Bugogó és Kunlaposi útszálen és Magyarkán a felsőföldeken jól díszlik az akác. Azokon a földeken azonban, ahol a szik már szembetűnőbb (de nem vad szik), továbbá a szurkos tőzeges talajokon ültessünk tölgyet.

Legjobb azonban, ha a fafajok kiválasztását szakemberre bizzuk. A fa nem az a növény, melyet minden évben változtathat az ember. Azt, hogy jól vagy rosszul választottam meg a fanemet, lehet, hogy csak 10 év múlva fogom megtudni.

Fontos, hogy a fafajt szakember válogassa meg, azért is, vannak olyan fanemek, melyek szeretik az árnyékolást, vannak, amelyek 1—2 évik tűrik és vannak, amelyek egyáltalán nem tűrik.

Szereti az árnyékolást a tölgy, de csak 1—3 éves korig. Ezért vagy olyan fanemmel keverve, azaz elegyesen ültessük, amely fanem úgy a zsenge csemetéket, mint az erdő talaját beárnyékolja, vagy pedig mezőgazdasági köztes használatnál olyan növényeket termeljünk a sorok között, melyek ezt az árnyékolást elvégzik,

Lehet például árnyékolni tamariskával a tölgyet, minek az árnyékoláson kívül az az előnye is megvan, hogy gyökérzete dús, így az altalajt lazítja, továbbá, mivel azt minden évben vissza kell vágnunk, az erdőből már az első években is hasznunk van. Mezőgazdasági növények a répa, dinnye, tök, futóbab, napraforgó kivételével mind jók árnyékolásra.

A kőris- és szilcsemeték 1—2 éves korukig megtűrik az árnyékolást, ezért e két fanemmel pótoljuk a tölgy telepítésének hiányait.

Úgy az akác, mint a nyír, nem tűrik az árnyékolást, viszont ezeket más fanemekkel sem szabad elegyesen ültetni, mivel ezek gyors növésűek és a lassú növésű fákat elölik.

(Folytatjuk.)

Virányi József.

A temetkezési segélytervezet

A legutóbbi (1937. év december 5 i) választmányi ülés alkalmával szóba került a tagsághoz tartozó temetkezési segély reformálása, illetve a jogosultság és a kifizethető legnagyobb összeg megállapítása. Tekintettel arra, hogy ezen ügyek felett a közgyűlés határoz véglegesen, a választmány

efölött vitát rendezve úgy határozott, hogy a közgyűlésre több tervet dolgozzunk ki és a kidolgozott terveket lapunkban ismertessük, hogy azt a közgyűlést megelőzőleg minden tag át tanulmányozhassa.

Azt, hogy miért van szükség a temetkezési segély-ügy átdolgozására, a választmányi ülésen ismertettem és lapunk 1938. évi 1. számában közöltük is, annak ismétlését mellőzöm.

A kidolgozott tervezeteket az alábbiakban ismertetem:

Az első kettő százalékos alapon van kidolgozva, amelyek közül az első ez: minden tag, aki legalább 5 éve tagja az egyesületnek és tagdíjhátraléka nincs, 5 évi tagság után bekövetkezett elhalálozás esetén az általa befizetett összeg 50 %-át kapja temetkezési segélyül (a tag hozzátartozója). Vagyis egész tagdíjas esetében 5 év után történt elhalálozaskor 30 pengőt, féltagdíjasoknak 15 pengőt, 10 évi tagság után 60 pengőt, illetve féltagdíjasoknak 30 pengőt és így tovább. Aki azonban 5 év előtt hal el, annak hozzátartozója temetkezési segélyre igényt nem tarthat.

A másik százalékos alapon kidolgozott terv így hangzik: az a tag, aki legalább 10 éve tagja az egyesületnek, a 10. évben történt elhalálozás esetén az általa befizetett tagsági díjak 30 %-át kapja segélyül. 10 év után minden esztendő két százalékos emelkedést jelent. Vagyis 11 év után 32 %, 12 év után 34 % és így tovább. A százalékarány természetesen mindig a tag által az elhalálozásig befizetett összegre vonatkozik.

A 3-ik terv szerint a tagok kora volna az irányadó és pedig: aki belépése alkalmával

20–30 éves volt,	200 pengőt,
30–40 " "	150 "
40–50 " "	100 "
50–60 " "	50 "

60 éven felül volt temetkezési segélyben nem részesülhet. Megjegyzendő azonban az, hogy bármely korosztályban 1 éves tagság szükséges.

Végül utolsónak hagytam azt a tervet, amit már a választmányi ülésen ismertettem:

1 évi tagság után	5 évi tagságig	50 pengő,
5 " " "	10 " "	100 "
10 " " "	25 " "	150 "
25 " " "	bármennyi ideig	
	tartó tagságig	200 "

Temetkezési segélyben csak az részesülhet, akinek 1 évnél több tagdíjhátraléka nincsen.

A féltagdíjat fizetők természetesen a két utóbbi esetben fél temetkezési segélyben részesíthetők.

A régi temetkezési segélyalap tagjai bármely esetben az általuk ezen alapra befizetett teljes összeget és ezen összegnek — hozzászámított — 10 %-át kapják.

Akik pedig csak a régi temetkezési segélyalapnak voltak a tagjai és nem egyesületi tagok is egyúttal — (ilyenek a hozzátartozók) és a temetkezési segélyalapnak megszűnte után is az egyesület, mint segélyalapi tagokat tartotta és tartja még ma is nyilván — ezen csak temetkezési segélyalapi tagokra mind a négy eset ugyanúgy vonatkozik, mint a rendes, vagyis egész tagdíjat fizető tagokra. Tehát őrájuk az előbbi bekezdésben írottak nem vonatkoznak.

Ezen fent közölt tervekhez kommentárt nem fűzök. A közgyűlésen bővebben lesz alkalmam rámutatni arra, hogy melyik volna az a terv, amelynek alapján az egyesületi és tagi érdek is legigazságosabban volna megoldható.

Hevesi József

Egyesületi hírek:

A mult havi lapunk mellékleteként gyűjtőívet küldtünk szét a kartársak között, hogy zászlónk elkészítéséhez szükséges és még hiányzó összeget zászlószegek eladásával biztosítsuk. Szomorúan látjuk most, hogy mint minden egyéb erőlködésünk, amikor tagjaink segítségét kell egyik-másik munkához igénybevennünk, ez is gyenge eredménnyel járt, mert egy-két tagunk részéről beküldött gazdag gyűjtőív kivételével, a többi talán a fiók fenekére került. Az a meggyőződésünk, hogy egy nagyon kevés jóakarattal, fáradsággal mindenkinek sikerülne a karon kívül álló ismerősei körében zászlószeget elhelyezni. Hangsúlyozzuk, hogy a karon kívül, illetőleg az egyesület, tagjain kívül álló személyeknél, mert hiszen az egyesület minden egyes tagjának igénylés nélkül is elkészítettjük a zászlószeget s a tagoktól ilyképpen beérkezett összeg külön segítségünkre nincs, mert hiszen azokat számításainkba már belekalkuláltuk

Hisszük, hogy megértik kartársaink segélykérésünket s fokozottabb ambícióval karolják fel ezt az akciót. Az lenne a legideálisabb, ha a tömeges zászlószegenrendelésnek csak igen nehezen tudnánk eleget tenni, ez azonban nem aggaszt bennünket, s még kevésbé aggassza kartársainkat ezeknek a nehézségeknek a leküzdése.

Itt kell megemlékeznünk arról az ambíciózus munkáról, amelyet Daróczy Márton, Szy Ferenc, Garami Árpád, Pasztorrek Sándor, Hunyadi József, Horváth István, Kósa István, Kütsán Sándor, Gábris István, Stumpf László kartársaink kivá-

lóan előkészített propagandával kifejtettek s itt külön kell szólnunk Gróf Esterházy Ferenc tatai birtokán alkalmazott kartársainkról, élükön: Cservenka Ferenc, Gábris József és vitéz Szekeres Károllyal, akik ismét tanubizonyosságát adták, hogy munka, agilitás s áldozatkészség tekintetében semmi kívánnivalót maguk után nem hagynak.

Mult hó 13-án tartottuk rendes havi értekezletünket, amelyen úgy a számvizsgálók, mint a pénztári ellenőrök is megjelentek. Az értekezleten elejétől-végéig jelen volt Brandt Vilmos Óméltósága, aki a ltárgyalt ügyekben, a legközelebbi idők teendőiben értékes tanácsaival igen nagy segítségünkre volt. Óméltósága biztosította a Vezetőséget, hogy az egyesület ügyei iránt változatlan jóindulattal van s hogy az erdészeti segédszemélyzetnek a legjelentéktelenebbnek látszó bajait is megismerje, elhatározta, hogy a jövőben megtartandó havi értekezletek mindenikén résztvesz.

Lapunk útján is őszinte szívvel mondunk köszönetet Óméltóságának ezen fáradságáért, mert minden alkalommal módunkban lesz így, fokkal nem mérhető értékű véleményét meghallgatni.

Molcsány Gábor miniszteri tanácsos, erdészeti főosztályfőnök Óméltósága és Földváry Miksa miniszteri tanácsos, erdőigazgató Óméltósága kezdeményezésére az eucharisztikus szentévvvel kapcsolatban a tolnamegyei erdőbirtokokon alkalmazott erdészeti segédszemélyzet, tíz erdőtiszt vezetésével egy napos lelkigyakorlaton vett részt Szekszárdon.

Az országos viszonylatokban is impozáns ünnepségen az erdőtiszt urakon kívül, az erdészeti segédszemélyzet tagjai közül 63-an vettek részt a közös gyónáson és szentáldozáson. A szentmisét Kiss Lajos apát-plébános, felsőházi tag Óméltósága celebrálta, lélekemelő beszédben ismertette az eucharisztia jelentőségét.

Az egybegyültek a Katolikus Legényegyletben ünnepi díszebéden vettek részt, ahol Egly József úr m. kir. főerdőtanácsos magas színvonalú beszédet intézett a megjelentekhez. Ugyancsak a Főerdőtanácsos úr és Egry Károly m. kir. erdőmérnök úr érdeme, hogy a lelkigyakorlat gazdag tartalommal és impozáns külsőségekben egyaránt, fenmaradás nélkül, a résztvevők épülésére szolgálhatott.

A szekszárdi lelkigyakorlaton akaratlanul is eszünkbe jutott, hogy a zászlószentelési ünnepségünk majdnem egybeesik a budapesti eucharisztikus ünnepségek idejével.

Ezen magasztos ünnepen a legjobb alkalom lenne a bemutatkozásra a világ előtt, hogy a maroknyi nemzetben Istenbe vetett hittel remél, bizakodik egy nagyon szerény kis társadalmi réteg: az erdészeti segédszemélyzet társadalma, amely a magyar elesettség ellenére is kétségbeesett erővel

küzd, lélegzik, ha ez a lélegzet cserepes szájszélei mögül akadozva is tör elő.

A lehasított magyar országrészek kétszeresen fájnak nekünk, mert a mi kenyérünk a trianoni határon túl szökik kálászba! Azzal dokumentálhatjuk legjobban a világ előtt, hogy mi ezekre a lehasított magyar országrészekre igen is számot tartunk, hogy azért a darab kenyérért, amely ha nem is fehérebb, de nagyobb mint a mostani, átmegyünk a poklon is, ha az erdészeti segédszemélyzet minden tagja részt vesz azon a gyülekezeten, amelynek egyelőre zászlóavatási címet adunk, amely annakidején alkalmas lesz arra is, hogy a most még jajgató magyar falvak határaitban csűrökbe gyűjtse a kenyérnekvalót.

Felhívjuk a választmányi, valamint azon tagjainkat, akik a május hó 7-én d. e. megtartandó választmányi gyűlésen jelen akarnak lenni és a választmányi gyűlés után következő ebéden részt óhajtanak venni (az ebéd személyenkint — leves. sült körettel — 1.10 P-be kerül), április hó 20-ig feltétlenül jelentsék be részvételüket, hogy az ebéd részükre fent írt kedvezményes áron biztosítható legyen.

Aki pedig a közgyűlést követő éjszakára hálóhelyet akar magának biztosítani, ebbeli szándékát is április hó 20-ig kell tudomásunkra hoznia, hogy hálóhelyről gondoskodni tudjunk. Hálóhelyet 20 személy részére igen rendes tiszta helyen a Savoly-szállóban személyenkint 3 P-ös áron máris lekötöttünk. Ezen már lefoglalt helyekre tagjaink, a jelentkezés sorrendjében, tarthatnak igényt.

Felkérjük kartársainkat arra, hogy személyükön kívüli zászlószegigénylésüket a márciusi lapszámunkhoz mellékelt gyűjtőíven feltüntetve, legkésőbb április hó 10-éig, hozzánk eljuttatni sziveskedjenek.

Értesítjük kartársainkat, hogy zászlóavatási ünnepségünk 1938. május hó 8-án, vasárnap d. e. 10 órakor lesz megtartva a budapesti Bazilikában tartandó szentmisén. Ulána körülbelül $1\frac{1}{2}$ órakor autóbuszokon a kálvin-téri ref. templomba vonulunk, ahol az ünnepség és a zászló megáldása folytatódik. Ennek befejeztével közgyűlésünk termébe vonulunk, ahol az üdvözlő beszédekre és a zászlószegek beverésére kerül a sor.

Ezen ünnepségünkre meghívjuk József főherceg királyi Fenséget, az Országgyűlés Képviselő Tagjait, a Földmívelésügyi Miniszterium Erdészeti Főosztályát, az Országos Erdészeti Egyesületet, számos előkelőséget és a sajtó képviselőit.

Különfélék:

Halálozás. Szomorú szívvel jelentjük kartársainak, hogy Elnök urunk Őméltósága sógornője, dr. Brandt Viktorné úrhölgy, polgári iskolai tanárnő Budapesten, március hó 7-én elhunyt.

Elnök urunk Őméltósága és családja fájdalmában osztatlan részvételt veszünk részt s kérjük a Mindenhatót: a hátramaradottak számára küldje le a vigasztalás angyalát s a megboldogultnak adjon örök nyugalommat.

Eljegyzés. Szabó Vendel Szentpéterföldre-i kartársunk eljegyezte Gerencsér Mária úrleányt Pusztaszentlászlón.

A fiataloknak ezúton kívánunk teljes boldogságot s kérjük az Őristent, halmozza el őket az élet napsugarával s adja áldását rájuk.

Nyugalombavonulás. Kóthay Mihály, egyesületünknek egyik legrégebb és igaz tagja, hosszú eredményes szolgálat után, április hó 1-ével nyugalomba vonul. Ez alkalommal szívünből kívánjuk azt, hogy jól megérdemelt pihenése legyen nyugodt, gondnélküli, mennél hosszantartóbb és arra kérjük, maradjon meg közöttünk és legyen ezután is olyan igaz, hű kartárs, mint eddig volt.

Pénztári beszámoló

Február havi befizetések folytatása : Domoszlay György Bükkzsérc 6, Kováss György Ujhuta 6, Győri János Bükkzsérc 6, Tankó Péter Bükkzsérc 3, Sümegi János Budafapuszta 5, Pfaffsics Gyula Senta 30, Reiland János Mány 10, ifj. Szabó Vendel Szentpéterföldre 12, vitéz Ferenczi György Lórántháza 6, Horváth József Vajszló 3, Lengyel János Bodrogolaszi 3, Barnóczky István Debrecen 12, Bálint János Debrecen 2, Murányi János Gyöngyössolymos 2.32, Szél János Abaliget 10, Zsurzsmann Tivadar Hollóháza 15, Lankovits Mihály Mária-gyüd 5, Szalczer Antal Eplény 9 P. Február havi összes befizetés: 1073.33 P.

Március hóban befizettek : Stubnya László Pilismarót 3, Csalló János Nagykapornak 8, Kóthay István Nyergesujfalu 9, Kalota Jenő Tiszaluc 6, J. Lányi András Rákospalota 6, Nagy Sándor Orosháza 6, Keszthelyi Gábor Vámpuszta 5,

Nacsa István Nagymágocs 4, Dávid József Debrecen 5, Ábel Ferenc Esztergomtábor 5, Lovász József Zalaapáti 2, Ughy József Hont 12, Fischer Gézané Budapest 6, Kapoli Pál Letenye 3, Pörcz Sándor Gödöllő 5, Hencz József Ajka 1.50, Malusinszki Pál Gödöllő 3, Biró János Decs 7, Csabalik Gyula Ujmassa 12, Zwilling János Sajószentpéter 3, Horváth István Karád 5, Grellnet János Zalaereőd 4, Horváth Károly Pusztakapoly 4.90, Schelly Antal Babrony 10, Schöbert János Hetvehely 10, Saliga János Szentdomján 10, Bánfai Mihály Diósgyőr 3, Kiss József Keszü 5, Pribula Nándor Salgótarján 2.50, Simon János Szepetnek 9, Kiss Géza Kerecsend 20, Dubek József Gyöngyöshalász 10, Ködmön Ignác Baranyajenő 10, Cservenka Ferenc és társai Tata 27.50, Kis Tóth Tamás Pilisszentlászló 6, Poprádi Kálmán Szentendre 10, Schwendtner Antal Nagykovácsi 10, Póczik József Iván 6, Róka József Dunabogdány 10, Molnár József Szomfova 5, ifj Magyar József Akli 10, Szeles János Gödöllő 4, Kovanecz Ferenc Esztergom 5, Berze Lajos Gödöllő 7.50, Pakodi Gyula Buják 7, Szépe István Márianosztra 3, Hunyadi József Márianosztra 3, Bakos István Márianosztra 3, Gábris István Pusztavám 12, Kovács László Nagytoldipusztá 6, Kolozsváry István Királyhalom 3, Kiss György Földeák 6, Harihovszky József Miskolc 5, Horváth József Oltárc 3, Miltényi János Gödöllő 3, Barta Lajos Csernely 20, Garai Lajos Somogyaszaló 5, Kroyer István Sümeg 3.50, Gere Antal Pilismarót 2, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 2, Belányi Vilmos Dorog 1.50, Stumperger István Karapancsa 21, Debrecen városától 28.74, Mengyi István Parád 10, Kolb Gyula Esztergom 7, Gazdag János Lábatlan 10, vitéz Kőrösi András Egerbakta 4, Góczán Sándor Sopron 3, Csemba Lajos Sümeg 18, Saskővári Nándor Miskolc 160.17, Nétmeth Lajos Neszmély 6, Károly György Tasokberénd 20, Rieder Ferenc Császárszeg 9.94 P.

Február hóban zászlóalapra, zárás után, befizetett: Murányi János Gyöngyössolymos 2 P-t.

Március hóban a zászlóalapra befizettek: Hunyadi József Börzsönyirtás (börzsönyirtási erdőirtási erdészeti személynete) 9 + 2.50 P-t.

Zászlószegre március hóban befizettek: Vasvári Vilmos Pilisszentlászló 3, Kósa István Szentpéterföldre gyűjtése 10.50 (Kósa István 1, Húber Ferenc 1, Szabó Vendel 1, Szekeres György 1, Kertész László 0.50, Bene István 0.50, Nagy János 0.50, Szabó Ferenc 0.50, Borsos Sándor 0.50, Kardos Vendel 0.50, Simon György 0.50, Simon László 0.50, Huber Imre 0.50, Bársony Ferenc 0.50, Szakony István 0.50, Szekeres Sándor 0.50, Nagy Lajos 0.50), Berze Lajos Gödöllő 1, Gábris István Pusztavám 4, Kiss György Földeák 4, Takács János Nagyjáplán 2, Harihovszky József Miskolc 1, Papp István Méhes 2, Kütsán Sándor Terézhalom 5, Bratu Lajos Lajos Etés 2, Garami Ár-

pád Jávorkút gyűjtése 22 (gróf Bethlen István 10, Pataky Gyula 2, Gertsch Sándor 1, Garami Árpád 2, Kövesvári József 1, Garai Sándor, Pamlényi Gyula, Lerh Gyula, öz. Máramarosi Gyuláné, Schmidt Mátyás, Barna Béla 1—1), Stumperger István Karapancsa 4, Daróczy Márton Esztergom gyűjtése 90.50 (Ágfalvi Imre 2, Erdődy Miklós 2, Kricsfalvi Viktor 2, Komán Béla 2, Schlachta Lászlóné 1, Neumann Ferenc 1, Páncél Anna 1, Kolbert Juliska 1, Muzslai Erzsébet 1, Fogarasi Erzsébet 1, Hajdú Gyula 1, Einczinger Sándor 1, Szilágyi Ernő 2, Studenka Pál 1, Timár Imre 1, Hrablik Rezső 1.50, Jakus János —.50, öz. Draxler Rezsóné 2, Gálicz Józsefné 5, Vörös József 2, Szabó István 2, Weisz József —.50, Torma József 2, Róna Henrik 2.50, öz. Peczelszberger Ernőné 2, Gerendás Jánosné 1, Sádli József 1.50, Andruszka József 1, Páli Sándor 2, Győrffy Lajos 1, Kerschbaumayer Károly 4, Guzli Sándor 2, dr. Horeczky Géza 2, Kovácsik Géza 2, Stróbl János 2, dr. Takács János 1, Pivók József 1, Szabó Ferenc 1, Regőczy Ágoston 1, Englőner József 1, Körmendi Lajos 2, Fodor Gergely 2, Schönberger József 1, Tóth József 2, Kubovics János 1, Budinszky József 1, Komeiner Ferenc 2, Molnár József 1, Albrecht Ferenc 1, Szathmáry Gyula 1, Rosta Andor 1, Laiszky János 5, Sörös Ede 1, Molnár Gyula 1, Buzárovits Gusztáv 2, Erdélyi Béla 1, Navratil Ferenc 1, Nagy Kálmán 1), Kolb Gyula Esztergom 3, Orosz Imre Szombathely 1, Pojtinger János Szombathely 1, Szy Ferenc Püspökladány gyűjtésé 10 (vitéz Tury Elemér 1, Szy Ferenc 2, dr. Székely Péter, Szentpétery László, Schoeller Miklós, Némey István, Buzogány Dénes, Tomka János, Szabó Béla 1—1), Németh Lajos Neszmély, Kovács János Nova 1—1 P. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József

egyesületi főszámvevő.

Pályázati hirdetés.

Gróf Almásy Dénes Úr Őnagyméltósága sarkadi erdőbirtokára (Bihar megye) keresünk egy olyan erdőőrt, aki az erdőgazdaság és vadtenyésztés minden ágában jártassággal bír és kisebb számadás vezetésére is képes. Pályázatok fizetési igény megjelölésével Gróf Almásy Dénes urndalma, Sarkad (Bihar megye) címre küldendők.

**A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének
zárszámadása 1937. évről.**

B e v é t e l			K i d á s		
Beiratási díjakból befolyt	176	50	Tisztviselők tiszteletdíja	1920	—
Tagsági díjakból	7068	75	Egyesületi ügyész tiszteletdíja	200	—
„Az Erdő” előfizetéséből befolyt	339	44	„Az Erdő” előállítási költsége	1819	44
Jelvényekért	76	14	„Az Erdő” postaköltsége	137	18
Hirdetésekből	46	54	Leltári tárgyak beszerzésére	33	90
Ügyvédi költségekre	36	18	Irodafenntartási költségekre	70	31
Tőke utáni kamatra	108	44	Postaköltségekre	168	81
Kölcsönadott tőke törlesztésére	370	—	Postatakarékpénztári költségekre	131	—
Zászlóalapra befolyt	192	60	Lapelőfizetésekre	48	06
„ levelezőlapokból befolyt	54	70	Választmányi ülés költségeire	472	73
Átmeneti bevételek	44	68	Vándorgyűlés költségeire	169	18
Egyéb bevételek	36	60	Egyéb utazások	78	70
			Temetkezési segélyekre	290	18
			A közgyűlés által megszavazott segélyek	70	64
			Irói tiszteletdíjakra	106	78
			Nyomtatványokra	61	51
			Átmeneti kiadások	44	68
			Különféle vegyes kiadások	180	34
			1937. évi kiadások összesen	6003	44
1937. évi bevételek összesen	8550	57	Kézpénz maradvány 1937. év végével	8055	49
Kézpénz maradvány 1936. évről	5508	36			
Együtt	14058	93	Együtt	14058	93

Esztergom, 1938. évi január hó 7-én.

Megvizsgáltuk és a számadási okmányokkal
összeegyeztelve helyesen összeállítottnak találtuk.

Esztergom, 1938. február 6.

Stubnya Mihály s. k. Hunyady József s. k.

Tétel szerint átvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

Esztergom, 1938. március 13.

Gábris József s. k. Gere Antal s. k. Pasztorek Sándor s. k.

Hevesi József s. k.

egyesületi főszámvevő.

A Z E R D Ő

XII. ÉVFOLYAM

1938. MÁJUS

5. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet
királyné-utca 25—27. küldendő.

MEGHIVÓ

a Magyar

Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Orsz. Egyesülete

1938. évi május hó 7-én, délelőtt 10 órakor, Budapesten

(a Székeslővárosi Altisztek Nyugdíjpótló és Köz-
művelődési Egyesület [Rákóczi-út 63., I. em. 7]

székházában) tartandó *választmányi ülésre,*

majd az ezt követő és ugyanaz-
nap délután 2 órakor kezdődő

közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés,
3. Pénztári jelentés 1937. évről
4. Az egyesület tisztikarának megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

A közgyűlés alatt keresünk módot arra is, hogy a más-
nap megtartandó zászlószentelési ünnepségünk már részletei-
ben is előkészített programját megtárgyaljuk.

Felhívjuk választmányi tagjainkat arra, hogy a gyűlésre
való felutazásra feltétlenül vegyék igénybe a Nemzetközi Vásár

50 %-os menetdíjkedvezményét, mert csak a félárú menetjegyet lesz módunkban megtéríteni.

Esztergom, 1938. évi május hó 1.

A VEZETŐSÉG

Alapszabályaink értelmében közgyűlésünkön csak azok az indítványok tárgyalhatók, melyeket a közgyűlés előtt 14 nappal a vezetőségnek be lettek mutatva.

MEGHIVÓ.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet
Országos Egyesülete

1938. évi május hó 8-án tartja Budapesten

zászló-avató ünnepségét,

amelyre szeretettel meghívja tagjait és szívesen lát minden erdészt és vadászt.

Az ünnepély sorrendje:

Találkozás a budapesti Bazilika előtt 9 óra 30 perckor.

Délelőtt 10 órakor szentmise a budapesti bazilikában.

A szentmise végén *Bayler István* az esztergomi Szent Anna-templom plébánosa zászlóavató beszédet mond.

11 óra 30 perckor istentisztelet a Kalvin-téri ref. templomban, az avató-beszédet *Muraközy Gyula* ref. esperes mondja.

12 óra 30 perckor zászló-avató ünnepség a Nemzeti Egység Pártja Eszterházy-utca 30 szám alatti földszinti márványtermében.

A zászló-avató ünnepség műsora:

1. Hiszekegy. Játssza: Duli Béla és zenekara.
2. Az ünnepséget megnyitja *Brandt Vilmos* ny. főispán, országgyűlési képviselő, a MEVME országos elnöke.
3. Zászlóanya, *Brandt Vilmosné* Óméltósága üdvözlése. Az üdvözlő beszédet mondja *vitész Szekeres Károly*.
4. Avató ünnepi beszéd. Tartja *Daróczy Márton*, a MEVME ügyvezető elnöke.
5. Erdész dalokat játszik Duli Béla és zenekara.
6. Zászlóanya beveri az első szeget és átadja a zászlót az ügyvezető elnöknek.
7. Zászlószegek beverése.
8. Hymnus. Énekli a közönség zenekísérettel.
9. Ebéd a Nemzeti Egység Pártja székházának első emeleti éttermeiben.

Lobogj előttünk . . .

Hosszú évek munkájának gyümölcsét örömmel tartjuk ki a tavaszi szélbe. Tizenkét esztendő sok áldozata az, amit most végre kezünkbe foghatunk és ujjongó örömmel nézhetünk fel rá :

Lobogj előttünk drága jel,
Zászlónk büszkén lobogj!

Valami ösztönös érzés az az emberben, hogy szereti nagy céljait, terveit, életprogramját jelmondatba foglalni, kőbe, fába vésni, ércebe önteni, hogy soha el ne felejtse, hogy mindig szeme előtt álljon: **ezt akarom, erre vállalkoztam!**

Mi selyembe szőttük, hogy kik vagyunk és mit akarunk. És ez a selyem ott kell, hogy lobogjon előttünk minden munkánkban, egész életünkben: **egyek vagyunk, egyet akarunk, összetartozunk!**

Ez a selyem kell, hogy a fülünkbe suhogja: Istenfélelem, Szeretet, Munka!

Komoly lelkű ember érzi azt, hogy ezek a szavak nemcsak jelszavak. Hogy ezek mögött egy életprogram húzódik meg. Az egyetlen élet, amit élhetünk, ami méltó hozzánk, hiszen „**erre tanít bennünket az erdő örök bölcselete!**“

Lobogj előttünk, drága jel . . .

Ahogy drága selymedet megsuhogtatja fölöttünk a májusi szél, érezzük, nemcsak azért vagy drága nekünk, mert nagy áldozatba, hosszú, fáradságos munkába kerültél, hanem mert most mind alattad állunk, most ideszeliidültünk, mind köréd.

Lobogj előttünk és mi megigérjük, hogy kitarunk fehér selymed alatt és az új zászló tövében mindig, mindig **egyek maradunk!**

Zengő Mihály

Mert érzésben dobog az erdő szive

Bársony István, a nagy író és erdő-szerető, gyönyörű munkáiban úgy rajzolja és szólaltatja meg az erdőt, mint a föld és a nagy természet csodás fenségét, amelyben élet, érzés és dobogó szív van. Az erdő évszázados multáról mesél, vadvirágai szerető kínálkozással hajolnak szépségükben és illatukban az erdőt szerető ember szívéhez és a riadt szemű őzike, az agancsos büszke szarvas, csattogó agyarú vadkan, nem különben ezer és ezer dalos madárka ringatja szeretésbe és álomba az erdőt-járókat.

Az erdő szive érzésben dobog és az erdő szive megtanít mindent és mindenkit szeretni.

Én, e sorok írója, már hosszú évek során járom az erdőt és mint katona, megmásztam az erdővel borított északkeleti és délkeleti Kárpátokat, ott voltam a nagy lengyel mezőkön és ott álltam az Isonzónál, Piavenál a mi kéklő Adriánkért, szeretett Hazánkért.

A pokol fenekén jártunk mi abban az időben és nem volt más, mi életet, erőt adott volna nekünk, csak a bajtársi szeretet és megbecsülés.

Sokan elvesztek akkor a nagy harcokban és az ő lelkeik Csaba vezér útján járnak a tejúton.

Azóta kevesebb lett a magyar, kisebb lett Magyarország, kevesebb a kenyér s több a szenvedés. Szoros határok közé kényszerítettek bennünket, de a keleti Kárpátok bércein föl kél a nap és Nyugaton leáldozván arany és reményteli sugarakat hint a Duna-Tisza tájára s mi magyarok minden napkeltén és napnyugtán tele vagyunk megújhódó hittel, remény-nyel. Hisszük, reméljük s akarjuk a magyar feltámadást.

Húsz esztendő mult el a nagy világégés óta és mi, akik bennne voltunk, vissza tudunk emlékezni az elesett és élő bajtársainkra.

„Amíg egy egyesület eljut odáig.“ Kis Tóth Tamás kar-társunk által írt cikk van előttem és olvasom.

Hivatott tollal megírt cikk, amelynek soraiban valóban az erdő érző szive lüktet s amikor a sorokat olvasom, az erdő csendes kékesége hat át, majdpedig lelkemben rég elviharzott kürtszó harsan s a sirok porrá vált lakói s élő bajtársak emlé-kei ébrednek újra.

A világégés lángjai lelohadtak s akik ott maradtak a harcmezőkön, ma már csendes békességgel álmodnak a nagy tömegsírokban, mi pedig akkor fáradtan és rongyosan haza-jöttünk. A csonka és megcsúfolt haza sírón fogadott bennün-

ket, de szeretéssel a keblére ölelt és erőt, bizalmat adott egy új további életre.

Hazajöttünk s a romokon és roncsokon hozzáláltunk a magyar építő munkához. Röviddel a nagy viláégés után a különböző egyesületek táborokba tömörítették tagjaikat s így alakult meg a M. E. V. M. E. is.

Ez az egyesület, amely a magyar élniakarás és a szebb magyar jövő kiépítésének jelszavával indult el s dolgozik immár 12 év óta, ma már ott tart, hogy számottevő tagja van, akik lelkesedésükkel és magyar jövőt építő munkájukkal egy újabb ezredév erős tényezői.

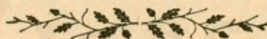
Mikor e sorokat írom, a mult év december 7-nek napja jut eszembe és visszajáró képzelettel Budapesten a M. E. V. M. E. választmányi gyűlésén vagyok. Vézivatart járt katonák és fiatalabb újnemzedékek ülnek csendben, hallgatással egymás mellett, mind-mind alerdészek, az erdő szerelmesei.

Mikor e gyűlés során egyik szomorú anyagi helyzetben lévő kartársunk tagdíjelengedéséről esett szó, én és vitéz Nagy Lajos bajtársam, hogy az egyesület kárt ne szenvedjen és hogy a segélyre szorult kartársunkat a birói eljárástól megmentsük, felajánlottuk tagdíjhátralékának rendezését, erre a gesztusra nem a kérkedés és feltűnni vágyás vitt bennünket, hanem az a bajtársi és kollégiális megértő szeretet, amelyre a vézivataros poklok közös szenvedése és az erdő érzően dobogó szive megtanított.

A rokkant és tűzharcos törvények többek között kimondják, hogy bajtársainkat ne csak erkölcsiében, hanem lehetőleg anyagiakban is támogassuk az arra rászorulókat, az erdő szive pedig megértő szeretetre hangolja a mi megértő sziveinket is. És merem remélni, ha egyesületünk kebelében is mindenkor a szerető megértés és egymásíránti támogatás lesz meg, akkor vállvetett munkával a szebb magyar jövő kiépítésében hitet teszünk arra, hogy mi magyarok voltunk, vagyunk és leszünk.

Bajon, 1938. április hó.

vitéz Szekeres Károly

Reményt nyújtó szavak

Akik április 3-án este a Kormányzó Úr Ófőméltóságának — az egész világ által feszült figyelemmel kísért és a magyar nemzethez szóló rádiószózatát hallgatták, vagy arról hírlapok útján értesültek, lehetetlen, hogy annak mindenre kiterjedő tar-

talmában ne találtak volna helyzetükkel kapcsolatos dolgokra is megnyugtatót. A Főméltóságú Úr szózata minden igaz magyar lelkében jóleső érzést, megnyugvást és erős reményt váltott ki.

Őfőméltósága többek között megerősítette a miniszterelnök Úr győri beszédében előadott program azon egyik legnagyobb jelentőségű pontját is, hogy: „biztosítjuk a tisztességes megélhetését mindenkinek, aki dolgozni tud és akar.”

Ezen legfelsőbb helyről elhangzott kijelentés bizonyára boldogító reménnyel tölt el mindenkit, aki lelkiismeretes munkával akar tisztességes megélhetéshez jutni. Így tehát az erdészeti szakképesítéssel rendelkező állás nélküli fiatalság is remélheti az elhelyezkedést az erdőtörvény már oly rég várt, és remélhetőleg a közeljövőben kiadandó végrehajtási utasítása alapján, amennyiben az erdőtörvény szerint az erdőbirtokosok kötelesek lesznek erdőterületük nagyságához mérten, meghatározott számú, szakképzett erdőtisztai és altisztai személyzetet alkalmazni.

A szakképzett személyzet alkalmazására vonatkozó törvényes rendelkezés betartásának a m. kir. erdőfelügyelőségek által leendő szigorú ellenőrzésével eleje vehető volna az eddig szokásban volt szakképesítés nélküli egyének alkalmazásának.

Mivel az egyes magánuradalmak legtöbbje által fizetett — néhol a háztartási alkalmazott bérénel is kevesebb — javadalmazás nem biztosítja az erdészeti és vadászati segédszemélyzet munkakörének megfelelő tisztességes megélhetést, a kormánynak módjában áll az ilyen nyomasztó helyzetet megszüntetni és tisztességes megélhetést biztosító javadalmazás megadására kényszeríteni az illető erdőbirtokosokat, mint ahogyan az iparügyi minisztérium az iparos munkásság munkaidejét és egységes munkabérét rendeleti úton szabályozta, ugyanilyen módon a földművelésügyi minisztérium is megteheti és remélhetőleg meg is fogja tenni. Meg fogja tenni, mert méltán megérdemli az erdészeti és vadászati segédszemélyzet is azt, hogy terhes és fáradságot nem ismerő szolgálatának elismeréseképpen megfelelő javadalmazásban részesüljön, nemcsak aktív szolgálatában, hanem nyugalombavonulása után is; már annál is inkább, mert az erdő egy oly jól jövedelmező tőke, amelynek jövedelme megengedi azt, hogy jobb megélhetési lehetőséget nyújtson művelőinek, gondozóinak.

Sajnos azonban, hogy a legtöbb magánuradalomban ismeretlen az erdészeti segédszemélyzet aggkori ellátását biztosító nyugdíj, szolgálatképtelensége esetén egyszerűen félredobják s mint ilyen a jól megérdemelt nyugdíj és pihenés helyett, a gondterhes nyomorba jut. Nem támaszkodhat a nép könyörületére sem, mert azokkal szemben Ő sem gyakorolhatott könyörületet annak idején, amikor módjában lett volna a szolgálat szigora miatt.

A magánuradalomban alkalmazott erdőtisztek nyugdíj-

ügye, a gazdasztekével egyetemben már biztosítva van. A mezőgazdaságban alkalmazott gazdasági munkásokra vonatkozó törvény tárgyalás alatt van és rövidesen szentesítik. Az iparos munkásságról — mint említettem — már régebben történt intézkedés. Látjuk, hogy már minden szakma munkaképtelenjeiről történt törvényszabta gondoskodás, csak — sajnos — az erdésztnél és vadászatnál alkalmazott segédszemélyzetről nem. Szinte elkeserítő megállapítás. De azért ne csüggedjünk, hanem egy zászló alá tömörülve emeljük fel kérő szavunkat, élve a Szentírás szavaival, melyek arra tanítanak: kérjétek és adatik, zörgessetek és megnyitvatik.

Cikkem záradékául szóról-szóra idézem a Kormányzó Úr fenkölt szavait: „Törekednünk kell arra, hogy biztosítsuk a tisztességes megélhetést mindenkinek, aki dolgozni tud és akar, továbbá, hogy az elesetteken és szűkölködőkön szeretettel és jótékony szociális intézményekkel segítsünk.“

Reméljük és bízunk a jövőben!

Ferenc bá'

Leng már a zászló!

*Leng már a zászló, tisztán, hófehéren,
Tíz évi harcunk győzedelmeként!
Büszkén tekintünk vissza most a multba . . .
Istenfélelem, szeretet s a munka
Fűtse tovább is nyájunk kebelét!*

*Leng már a zászló! — Piros-fehér zöldje
Hirdeti fennen honfi érzetünk . . .
Gímszarvast űzni cserfalombos bércen,
Hol zokog a Vág s hol nyomorg a székely,
Testvér, előre, — mind-mind ott legyünk!*

*Lengj büszke zászló s gyűjtsd magad köré az
Erdész- s vadászok hős, munkás hadát!
Eggyéfogásban van az erő titka,
Szélvész az erdőt ki sosem szakítja,
Megtépi csak, de nem oszthat halált!*

Gödöllő, 1938. április hó

Storz Albert

Csődátalos ez a puska

Akkor még mint magánuradalmi erdész rótam az erdőt és ilyenkor, szalonkahúzás idején, azokat a részeket kerestem fel, ahol lehetőségét véltem annak, hogy a várva-várt szalonkák közül csak egyet is találhatok.

Ha lehangyatlott a nap, jött az este, bizony mindennap megtettem azt az 5-6 km-es utat, ami a lakásom és a jó szalonka húzóhely között feküdt. Az egyik ilyen estén váratlanul megszorodtunk a lesen. Kijött ugyanis uraságom, a grófnő és egy vendég báró is, akik már eddig is szalonkáztak ugyan, de az uradalom jobbnak vélt helyein.

Eljött a felállás ideje. Én a báró mellé kerültem. Lassan alkonyodott a nagy természet, lassan-lassan szenderegni kezdett, a madarak éneke mind halkabb és halkabb lett, majd elült minden zaj. Az idő nem volt éppen a legalkalmasabb, mert elég erős déli szél fújt, de mi mégis reménykedve, dobogó szívvel vártunk. S nem is hiába! A bárótól elég távol hangtalanul közelgett egy hosszúcsőrű. Egyszerre csak lövés durran piff, puff s a snepf a lövések után levágódik és a bokrok között cikkázik tovább.

— Nagy! — Szólt át a Báró. — Ezt reggel kutyával kerestesse meg. Úgy esett, mint a kő. — Én megpróbáltam ellenvetést tenni és megkíséréltem bebizonyítani, hogy biz az element, de öméltósága esküdözött, hogy amire ő lőtt, annak feküdni kell. Én valószínűleg másikat láttam. Miután az esti húzásra az erdőtelepítésről jöttem, így a kutya nem volt velem. Meg kellett hajolnom a parancs és a másnapi felesleges keresés keserve előtt.

Tudtam, amit a közmondás is tart: „Ahol nincs, ott ne keress!” Már pedig, hogy az a bizonyos szalonka nincs ott, ahol nekem azt keresni kellett, arra mérget mertem volna venni.

Na, de mindegy! Másnap nem reggel ugyan, hanem ebéd után elindultam, hogy bokrászva valahol megszerezsem a tegnap oly biztosnak hitt szalonkát. Ez keserves két órai bujkálás után sikerült is. Még pedig olyan formában, hogy a bokrok között kelő szalonkát majdnem fasiozottá lőttem. Nem baj — gondoltam —, a lényeg az, hogy megvan. Az elejtett madarat kihülés után tarisznyámba rejtve, csendes pipázgatás közben vártam az estét, s vele az uraságok érkezését.

Végre jöttek, sőt a társaság a gazdaság fiatal intézőjével meg is szaporodott. Üdvözlés után az első kérdése a báró úrnak ez volt:

— Na, kereste? Megtalálta?

— Igen — mondtam én —, ugyanott, ahol az esést megfigyelni méltóztatott.

Ezzel anyagi képpel szedegettem ki a fasírozottat, illetve az így kinéző madarat. Őméltósága nézegeti s felkiált:

— Hát ez kolosszális! Hát csodálatos ez a puska! Ilyen távolból s ilyen találat, hát ez példa nélküli.

Mindannyian szegény madarat és a puskát nézegetik és megelégedettek. Én azonban az intéző arcán észreveszek egy alattomos, röpke mosolyt.

De ismét alkonyul.

— Elállni! — Adja ki a jelszót a Báró úr, mindenki indul. Mi együtt indulunk az intézővel. Hallgatunk. Egyszer csak felén fordul az intéző s így szól:

— Mondja már meg, hol a csodába lőtte úgy össze azt a szegény madarat?

— A katlani vágásban — adom meg a csendes feleletet. — Higye el intéző uram, így van ez jól. Ne vessen rám követ e cselekedetért.

Ugyanezt kérem őméltóságától is ezen a helyen, ha véletlenül soraimat olvasná s esetleg azóta arról győződött volna meg, hogy mégsem olyan jó az a puska.

Nagy József

Gyakorlati képlet

Egyszerű erdei mézskemencékben égetett mész súlyának meghatározása a köbtartalom alapján.

Mint már a címből is kitűnik, egy olyan képlettel akarjuk olvasóinkat megismertetni, aminek a gyakorlatban igen nagy hasznát vehetik a mészégetéssel foglalkozó kollégák.

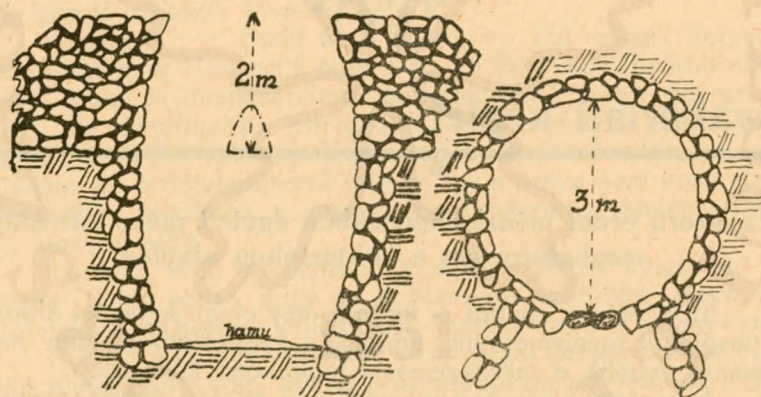
A képletet vitéz Simonkay Gyula m. kir. erdőtanácsos úr több száz mézskemencén végzett kísérletek, próbamérések alapján határozta meg és volt szives annak ismertetését megengedni.

Ezen gyakorlati képlet átengedéséért, illetve leközlésének megengedéséért ezúton is hálás köszönetet mondunk Erdőtanácsos úrnak, nemcsak a mi, de társaink nevében is, mivel ennek tudásával kollégáink igen sok munkától — a mázsánkinti méréstől — szabadulnak meg és így, a fontosabb munkálatokat nem lesznek kényszerülve — a mész mázsálás miatt — elhanyagolni és ezzel a birtokos érdekeit is nagy mértékben szolgálják.

A szóban forgó képlet, mint már olvasóim valószínűleg kitalálták, a köbtartalom (az égetett mészköbtartalma és nem a kemence köbtartalma) alapján határozza meg az égetett mészköb súlyát. Tehát ebből adódik, hogy elsősorban a kiégetett mészköb köbtartalmát kell ismerjem. Tekintettel azonban arra, hogy a kikerült mészköb — mint már említettem — nem az egész kemencét alkotó ürrrel egyenlő — hanem annál jóval kisebb —, így meg kellett találni azt a módot, ahogyan a legegyszerűbb és a legpontosabb ez a kiszámítás, minden komplikált mérés vagy képlet nélkül. Ezt a módot találta meg vitéz Simonkay Gyula erdőtanácsos úr és ezt — egyszerűségénél fogva — megtanulásra és használatra ajánljuk.

A méréshez segédeszköz jóformán nem is szükséges, de ajánlatos pontosabb mérési lehetőség miatt egy rúd vagy suháng — ami az erdőben mindig akad —, ami az üres mészkemencén a szájnilyástól (tüzelő nyílás) a központon át a hátfalig átér. Ezenkívül egy métervessző (colstok), amit azonban minden erdészember már szerszámként állandóan hord magánál.

Az eszközölt méréseket — példának — ábrán is bemutatom :

Egyszerű erdei mészkemence hossz-
metszete. A középvonalon jelzett
háromszög a száj- (tüzelő) nyílás.

Egyszerű erdei mészkemence ke-
resztmetszete a száj- (tüzelő) nyílás
síkában.

A szaggatott vonal mindkét ábrán a mérendő távolságot mutatja.

A kiszámításhoz szükséges adatokat, mint az ábrán világosan látható a következőképpen vesszük fel:

A már említett rudat vagy suhángot a szájnilyástól a középponton át átnyújtjuk a hátfalig és ahol a szájnilyás (tüzelőnyílás) belső köveivel egy vonalba esik, ott megjegyezzük. Az így kapott átmérőt — mivel a rúdon kapott adat egyenlő

az átmérővel — könnyűszerrel megmérhetem. Ez az egyik méret. A másik, a magasság megmérése, amit megint csak a szájnilyástól, illetve annak padozatától (és nem a fenéktől) a kemence válláig (viluskáig), mért adattal kapok meg. Az így nyert méretekből a képlet alapján nagyon egyszerű a mész súlyának meghatározása.

A köbttartalom képlete ez: $r^2 \times \pi \times m$; ez adja tulajdonképpen a kemencében égetett mész köbttartalmát, amit már most, ha ismerünk, csak meg kell szoroznunk 8-al, a mész fajsúlyával és megkapjuk a mész súlyát mázsákban kifejezve. Tehát a teljes képlet: $r^2 \times \pi \times m \times 8$.

A képletre visszatérve, a gyengébbek kedvéért (akik régen tanulták) szükségesnek tartom megmagyarázni a képlet értelmét és az ott feltüntetett betűk jelentőségét.

Az r betű a rádius rövidítése, ami viszont nem más, mint egy körnek a sugara, vagyis az a távolság, amit a kör középpontjától a kör széléig mérünk. Jelen esetben azonban — mint láttuk — nem a sugarat, hanem az átmérőt mértük, az átmérőt felezni kell és így megkapjuk a sugarat az r -t, ha ez meg van, akkor szorozzuk önmagával és a Ludolf-féle számmal (3,14). Ha eddig eljutottunk, akkor a nyert adatot megszorozzuk m -el, ami nem más, mint a magasság és utána 8-al, vagyis, mint említettem, a mész fajsúlyával.

Nem szeretném azonban, ha valaki az itt közölt képlet alapján felvett módszerrel rossz adatot hozna ki, így szükségesnek tartom egy példa felvételét, melyet az ábrán feltüntetett méretek alapján alább kidolgozok.

A szájnilyástól kiindulva, a középponton átmenő és a tulsó falig mért távolság az ábra tanúsága szerint 3 (három) méter, de mint említettem, ez nem a sugár (rádius), hanem az átmérő, amit természetesen feleznem kell, tehát osztom kettővel: $3/2 = 1.5$ (másfél) méter, tehát a sugár másfél méter. Ebből kiszámítom a kör területét $1.5 \times 1.5 = 2.25 \times 3.14 = 7.065 \text{ m}^2$, ez szorozva a magassággal 2 (kettő) méterrel 14.130 m^3 . Ez nem egyéb, mint a kiszedett mész köbttartalma, tehát megszorozom még a fajsúllyal, a 8-al (14.130×8) 113.04 méter-mázsa az ábrán feltüntetett méretek alapján kiszámított mésznek a súlya.

Arra az egyre hívom még fel kartársaim figyelmét, hogy az átmérő mérésénél, még a centimétereket is vegyék figyelembe, mert 1 cm-es eltérés is súlyeltolódást eredményezhet.

Ha valakinek a képlet, illetve a kiszámítási módra vonatkozólag kérdezni valója van az elmondottakon kívül, forduljon bizalommal a szerkesztőséghez, hol válaszbélyeges megkeresésre szívesen megadják a kért felvilágosítást.

Még mielőtt dolgozatomat befejezném, nem mulaszthatom el ismételten megköszönni vitéz Simonkay Gyula erdőtanácsos úr jóakarátát, mit karunkkal szemben mindig és most is tapasztalok.

talhattunk és tapasztalunk. Arra kérjük a jó Istent, hogy sok ilyen megértő és tanítani tudó és tanítani akaró tisztet adjon a magyar főiskola és akkor hisszük, hogy az erdészet felvirágozik még és lesznek hű katonái, akik szeretett feljebbvalójukért a tűzbe mennek, ha kell, mert látják, érzik, tudják, hogy munkájukat és így őket is megbecsülik.

Bükki

Legyünk óvatosak

Igen gyakran olvassuk a napi- és szaklapok hasábjain, hogy hol itt egy erdészt, hol amott egy vadászt lőttek vagy ütöttek agyon, vagy éppen vigyázatlansága miatt vadászat vagy útközben ért valami szerencsétlenség stb., stb.

A különböző szerencsétlenségeknek bekövetkezésért, amelyek igen sokszor halállal végződnek és amelyek pereskedéssel és sok kellemetlenségekkel járnak, mi magunk vagyunk okozói azáltal, hogy a kellő óvatosságot elmulasztottuk megtenni.

Azok a veszedelmes tényezők, amelyek erdészekre, vadászokra vonatkoznak, három csoportba oszthatók.

1. Fatolvajok és orvvadászok lefegyverzésénél követendő eljárás,

2. töltött fegyver kezelése és viselése különböző helyeken és végül

3. egyéb az erdőn és úton bekövetkező balesetek elkerülése.

ad 1.: Tekintettel arra, hogy két különböző dologról van szó, külön fogom tárgyalni a fatolvajokkal — és külön az orvvadászokkal szemben történő fellépések eljárását.

Minden erdész és vadász ember — úgy vélem — azt szereti, ha kerületében gyanus emberek nem szoktak megjelenni, mert csak úgy érzi biztosítottnak nemcsak önmagát, hanem az erdőt és a vadállományt is. Éppen ezért minden komoly gondolkozású erdész és vadász ember a gyanus elemeket iparkodik távol tartani az erdőtől, mert csak úgy járhat biztosan az erdőn minden orvtámadás ellen.

Nézzük csak, hát hogy is járunk el a fatolvajokkal szemben általában.

Mindenek előtt meg kell állapítani, hogy a terület mennyire látogatott fatolvajok által és milyen veszedelmesek, ho-

gyan viselkednek a vidék lakói tettenérés esetén az erdőszel szemben, ha az a kihágás abbahagyására, vagy zálog átadására felszólítja.

Erdei kihágás esetén, amint tudjuk, az erdei kihágóval szemben, ha ismerős az illető, más tenivalónk nincsen, mint a kár felvétele és a kihágónak kiutasítása az erdőből; ellenben, ha nem ismerős a kihágó, úgy az említettekén kívül meg kell zálogolni, vagy pedig be kell kísélni személyazonosságának megállapítása végett ahhoz a községi előljárósághoz (városban rendőrséghez), amelyhez tartozónak mondja magát, ugyanúgy kell eljárni akkor is, ha az illető néma, esetleg nem akar választ adni a kérdésekre.

Ismeretlen kihágótól feltétlen veendő zálog, mert ha az illető a bekisérés alkalmával megfutott, esetleg az elkobzott zálog után nyomozni lehet, de másrészt azért is, mert azt esetleg (balta, szekerce, bárd) felhasználhatja bekisérője elleni támadásul a neki megfelelő pillanatban.

Most jön a dolognak a legkeményebb része, a tulajdonképpeni megzálogolás. Ez nem igen egyszerű dolog, mint amilyennek képzeljük. Nem egyszerű különösen akkor, mikor egy csoportban több erdei kihágót kell megzálogolni és a törvényt szerint eljárni, amikor a mi fegyverhasználatunk oly korlátozott, hogy legjobb a fegyvert nem használni, hanem kemény eréllyel elintézni az ügyet, ha azt akarjuk, hogy kellemetlenségbe ne keveredjünk.

Minden erdészeti ember, amikor erdei kihágásra akad, iparkodik azt úgy megközelíteni — ha lehet —, hogy azt észre ne vegyék s egészen közélről ordítva rá, hogy a fejszét tegye le és álljon félre. Ez a legtöbb esetben sikerül, mert az illető hirtelen oly zavarba és ijedségbe jön, hogy a legkisebb ellenállással sem védekezik. Az magától értetődik, hogy az óvatosan kezelt fegyvert ordítás közben rá (mellé) kell fogni.

Ha több az erdei kihágó és veszedelmesek a fatolvajok és esetleg az előbbi módszer nem sikerül, úgy a fejük fölött egy-két méter magasságban (óvatosan) ellőtt golyó feltétlenül célra fog vezetni.

Igen vigyázzunk arra, amikor több a fatolvaj, hogy közel ne eresszük magunkhoz, mert nem egy esetben megtörtént már, hogy így bekerítve a legnagyobb életveszélynek tette ki magát az erdész, illetve erdőőr.

A zálog átvétele a fatolvajoktól bizonyos távolságból történik és kerüljük a birokra kelést, még inkább az ütlegelést, mert ezek rendesen bajba sodornak minket. Igen óvatosan kell eljárnunk pl. az olyan fatolvajjal, aki szekérral lopja a fát. Itt láncot, vagy fejszét zálogolunk, vigyázva azonban arra, hogy úgy ne járjunk, mit ahogyan már többen jártak. T. i. lehajolt az erdőőr a kocsni alá, hogy a láncot lekapcsolja, eközben a fatolvaj fejszével vágta fejbe és holtan terült el a

kocsi alatt. Szekérral járó fatolvajokkal úgy szoktunk eljárni, hogy lopás, illetve szállítás közben, mikor a fatolvaj a kocsi tetején van, a lovak elé állunk, megállítjuk bottal a lovakat, félre vezetjük az útról keresztbe és a fát lerakjuk az illetővel. Az erdőn a gyalogos fatolvajjal szintén lerakjuk az ellopni szándékolt fát. Erdőn kívül talált fatolvajtól a fát lefogalva, lerakjuk vagy a község háza, vagy valamely erdészeti lak udvarán.

Ahol igen sok a fatolvaj és csoportosan járnak lopni, ott igen ajánlatos az eredményesebb megakadályozás céljából kettőnek, sőt veszélyes időben (éjjel) és helyen háromnak is a védelmet ellátni, mert így akár támadás, akár pedig a fatolvaj elfutása alkalmával biztosabban lehet eljárni ellenük. Éjjeli szolgálatoknál igen jó szolgálatot tesz egy jól betanított eb, amely jó szimattal rendelkezik, bizonyos távolságban keres és idegenre ugat, s ha usziva van, le is fogja a delikvenst.

Házmotózásnál is vigyázzunk, mert itt is sok baj támadt már. Jegyezzük meg jól, hogy házkutatást csak engedéllyel szabad tartani és csak hatósági közeggel (csendőr, rendőr).

Tájékozásul érdemesnek tartom itt megemlíteni, hogy mennyire figyelmesnek kell lenni ilyen helyen. Egy alkalommal a csendőrökkel házkutatást tartottam egy notórius fatolvajnál, de sehoh semmi; már-már minden reményem elveszett és a csendőrök is feladtak minden reményt, mondván a vezető: „Hát kérem, nincs itt semmi!” Én ekkor széjjel néztem még egyszer a portán és sehogysem akart a fejembe menni, hogy azt a kb 3 méter hosszú, 15 cm vastag rönköcskét csak nem nyelte el a föld!? Elmentem még a trágadombhoz, azt alaposan át- és körüljártam, hegyes botommal végig szurkálgatva és ime egyszer kemény dologba akadt meg szöges botom. Gyanus lett a hely és elkezdtem kaparni, mire rövid piszkálás után megállapítom, hogy itt a rönköcske. Hogy mennyire melege lett ezután a delikvensnek, azt, úgy hiszem, fölösleges leírnom.

Veszedelmesek még a csoportos éjjeli fatolvajlások megakadályozása különösen sötétben. Itten csak annyit látunk, amennyit a lámpa bevilágít, vagy az a tűz, amit a fatolvajok raktak.

Itt két fajta fatolvaj van. Vannak olyanok, akik csoportosan járnak tűzifát lopni és a kivágás után nyomban el is viszik a fát, s vannak olyanok — főleg nagyobb erdőségekben —, ahol éjjeli tüzet raknak s ott dolgozzák fel félig a küllőt, keréktalpat, kerékagyat, jármot stb. és még hajnali sötétben viszik el.

Az ilyen veszedelemes fatolvajokkal sötétben, csak a tűz világa mellett nem tanácsos egyedül szembe szállni, különösen szeles időben, amikor nem lehet jól hallani, mert lehet egy figyelő, aki orozva támadhat meg bennünket,

Orvvadászok lefegyverzésénél az eljárás sokkal körültekintőbb és sokkal veszedelmesebb.

Éppen ezért iparkodjunk őket minden eszközzel távol tartani az erdőtől.

Orvvadász kétféle van: puskás és hurkozó. Előbbi az emberre, utóbbi a vadállatokra veszedelmesebb.

Ezenkívül vannak időszakai és állandó orvvadászok. Az utóbbiak előbb kerülnek lépre.

Az időszakai orvvadászokat igen nehéz és csak véletlenül lehet elcsipni, mert az év bármely szakában jönnek.

A hurkozók főleg télen működnek, mert ekkor érnek rá legjobban; hóban akkor működnek, ha már mások a havat kissé kitaposták, nehogy nyomaikkal gyanút keltsenek magukra.

Jellemző az orvvadászokra nézve a következő furfangos eset.

Egy alkalommal télen, hajnalban friss hóesés után erdőt át, de megyei közlekedési úton egyik községből átmentem a másikba. Amikor már jó bent járok az erdőn átvezető úton és lassan kezd virradni, egyik fiatalosból az úton át az egyik község felé vezetnek a nyomok, de erdőn át.

Kissé furcsának találtam a dolgot, hogy ilyen korán honnan jönnek ezek a sötét éjszakából, a nagy, összefüggő erdőszégből, ezen az egyáltalán senki által nem járt területről (fiatalosból). Alig tettem harminc-negyven lépést a fiatalosban, és a legnagyobb csodálkozásomra a nyomok egyszeribe megfordultak, és az erdő mélyébe vezettek. Utánuk menve, éppen hat orvvadász futott meg előlem. Elcsipni nem lehetett őket, mert észrevettek, előttem még egy szakadék volt s amíg én azon átvánszorogtam, elmenekültek, persze tervük meghiúsult.

Az orvvadászok kiüldözésére legjobb orvosság az, ha sikerül kipuhatolni jó besúgók által, hogy kinek van puskája, és kb hol tartja azt. Ha ezt megtudjuk, sok esetben sikerül a csendőröknek a delikvensüket egy pár arcsímogatással arra bírni, hogy mondják meg, illetve mutassák meg, hol a puska. De sok mindent tudunk meg magunk is úgy, ha egy éven keresztül csaknem minden nap, hol hajnalban, hol este, hol pedig holdvilágos éjjel, hol ünnep előtt és ünnep alatt, ki-kimegyünk a védkerületbe és a veszélyes helyeket orvvadász módjára járjuk.

Én így járva, sok orvvadászsal találkoztam.

A puskás orvvadászok lefegyverzése, bizony már sokkal nehezebb dolog, mint a fatolvajoké, mert ki vagyunk téve a legnagyobb veszedelemnek, főleg akkor, ha többen vannak.

(Folytatjuk.)

Orosz Imre.

A fokozatos felújító vágás*

A fokozatos felújítási mód lényege az, hogy a felújítandó erdőrészlet egész területén egyenletesen ritkítjuk meg az állományt, hogy így előmozdítsuk a fiatalos megtelepedését. Megtelepedés után ugyancsak fokozatos ritkítással szabadítjuk fel a fiatalost.

A fokozatos felújító vágást három fő mozzanatra bontjuk fel: előkészítő, vető és felszabadító vágásra, ezen utóbbi befejező alakja a végvágás.

A fent említett *előkészítő vágásra* csak olyan helyen van szükség, ahol az állományt nem rendszeresen gyérintették. Az olyan erdőben tehát, ahol gyérintés nem volt, az előkészítő vágás alkalmával elsősorban a tenyészteni nem kívánt fajokat, az elnyomott, beteg, rossznövésű és közbeszorult törzseket vesszük ki; ilyen esetben záródásbontó gyérintésről beszélünk. Nagyon természetes az, hogy az előkészítő vágással nem pótolhatjuk az elmaradt gyérintéseket.

Az előkészítő vágás célja az, hogy a visszamaradt törzseket magtermésre, önállóságra szoktassuk és a talajt is a megfelelő átalakulásra készítessük, amit a korona megbontásával érünk el.

A vetővágást az előkészítő vágás után pár év múlva végezzük, amikor az uralkodó fák közül annyit vágunk ki, amennyinek elápolásával olyan hézagot kapunk, ami az eső és a napfény hatására biztosíthatja a mag csírázását és a csemeték fejlődését.

A vetővágás vezetésénél nagyon óvatosan kell eljárunk és sok mindenre figyelemmel kell lennünk, Többek között a fafaj természetére és kitettségére, az esetleg megtelepült fiatalosra és eszerint a kívánalmaknak legmegfelelőbb ritkítást alkalmazzuk. A vetővágást lehetőleg jó magtermő évben hajtsuk végre, hogy a ritkítást nyomon kövesse a felújulás.

A vetővágást lehetőleg tíz évvel a vágásforduló előtt végezzük, hogy a forduló végére a végvágás megejtése után a jólsikerült újulat maradjon vissza.

A vetővágás után fejlődésnek indult csemeték mindig több és több fényt igényelve törnek felfelé és megerősödve az anyafák védelmére nincsenek úgy rászorulva, ekkor kell végeznünk az ú. n. *felszabadító vágást*, amellyel lassan, fokozatosan szüntessük meg az anyafák védelmét. A felszabadító vágás legvégső módját, amikor már az utolsó anyafákat kivágjuk, *végvágásnak* nevezzük. A vető- és végvágás közé feltétlenül

* Cikkemet Balás: „A tulajdonképpeni erdőműveléstan“-a alapján állítottam össze.

beiktatandó a felszabadító vágás, amit mennél többször végzünk, annál megfelelőbben járunk el a fiatalos érdekében.

A felszabadító vágás és végvágás végrehajtásánál nagyon kell ügyelnünk arra, hogy lehetőleg nagy hóban döntsük a törzseket, vagy oda, ahol az újulat a legsűrűbb, vagy ahol egyáltalán nincs újulat. A kihasznált anyagot — vigyázva úgy a visszamaradt anyafákra, mint a megtelepült fiatalosra — mielőbb szállítsuk ki a vágásterületről.

A fokozatos felújító vágás a természetes felújítási módok legegyszerűbbike. Nagy előnye az, hogy a használatok összpontosíthatók, nyilvántartása könnyű, Hátránya azonban az, hogy csak elegendően állományban jól kivihető, mivel elegendően állománynál a kényesebb fajokot kiszorítják az igénytelenebb, esetleg nem fényigényes fajok.

A fokozatos felújító vágás előbb említett hátrányainak kiküszöbölésére szolgálnak a csoportos felújítás és a szegélyvágás.

A csoportos felújítási módnál a felújítandó erdőrészben elszórtan kis lékeket vágunk és ezt gyűrű-alakban három-négy évenként vissza-vissza-térve a kivágott lékeket bővítjük és az állományt is a középponttól kiindulólág a teljes sűrűségű állomány felé gyengébben és gyengébben ritkítjuk. Az érintetlen részekben pedig új lékeket vágunk. Ezt a munkát folytatjuk mindaddig, amíg a körök össze nem érnek és a végvágás alkalmával az utolsó törzset is ki nem vágjuk. Az első lékeket olyan helyen vágjuk, ahol már fiatalos van. A lékek kivágásánál óvatosan járjunk el, mert a túlnagy lék a talaj gyomosodását eredményezi, a túlkicsiny pedig hamar záródik s így eredménytelen marad.

A csoportos felújítási mód alkalmazásával elérjük azt, hogy különféle fényigényű fajok is megtelepedhetnek, mivel a lékek nyílt részein a legfényigényesebb, az árnyasabb részekben pedig velük egyidőben az árnytűrők és az árnykedvelők is megtelepülhetnek.

A csoportos felújítási módban kezelt erdő jelölésénél jóval nagyobb gonddal és körültekintéssel járjunk el, mint a fokozatos felújító vágásénál, mivel az elszórtan jelölt fák sokszor nem mutatják a teljes képet és csak a kihasználás után látjuk nagy meglepődéssel a túlrítka, vagy túlsűrű, szóval rosszul jelölt köröket. Szokásban van e módnál a visszamaradó törzsek festékkel vagy mésszel való megjelölése is, a célból, hogy így a jelölés szemléltetőbb legyen.

A szegélyvágás. A szegélyvágás a felújítandó erdőrészt egy-két koronaszélességű pásztájának kivágásával és a pásztának az álló erdő felé 3—5 évenként történő fokozatos szélesítésével és a pásztától kiinduló fokozatosan csökkenő ritkítással hajtjuk végre.

A szegélyvágás alkalmazásánál különös gond fordítandó

az erdőrészetnek észak, északnyugat, nyugat vagy északkelet felőli megbontására.

Ha a terepviszonyok vagy a kiszállítás lehetősége más égtáj felőli megbontást tesz kívánatosná, akkor a pásztákat lépcsőzetesen kell vezetnünk, még pedig úgy, hogy az így kapott vonalak kisebb, de mégis É-Ny-i irányúak legyenek.

A felújult erdő rész itt is, mint a csoportos felújítási módnál különféle korú állományból fog állani.

A szegélyvágás hátránya az, hogy egy-egy erdő részben aránylag nagyon keveset használunk ki és így az erdőbirtok számos helyén kell vágást vezetnünk, ami megfelelő úthálózat kiépítését és fenntartását teszi szükségessé.

Nagy előnye azonban az, hogy a megletelepült fiatalosban a kihasználással kárt nem teszünk, mivel a döntést és a kiszállítást a még álló erdőn át eszközölhetjük; továbbá az, hogy ennél is épp úgy, mint a csoportos felújításnál különféle fényigényű fajok egyszerűen megletelepülhetnek.

Legközelebb a szálalóvágásos haszonfagazdaságról és az örökerdőről fogok írni.

Bükk.

A fásítás végrehajtása

Azt, hogy a talaj előkészítésnél hogy járjunk el, már említettük, de ez is annyira fontos, hogy ezt is ismételjük. Ugyanis erdősisítésünk sikerének egyik fontos előfeltétele a talaj előkészítése.

Legjobb, ha erdősisítendő területünket előbb egy évi kapásnövénnyel vetjük be. Ezt azért kell tennünk, hogy a talajt jól megdolgozhassuk, porhanyóvá, azaz lazává tegyük és hogy a gyomot kiirtsuk. Ha ezt nem tehetjük, úgy vagy ássuk azt fel, vagy kétszer szántuk meg. Ugyanazt a talaj előkészítési módot alkalmazzuk, mint a kapásnvényeknél szoktunk, csak egy kissé mélyebben.

A csemeték ültetési távolsága fajonként változik.

Egy éves akác és nyárcsemetét 80–120 cm sor- és 80–100 növénytávolságra ültessünk. Ha nyárerdő dugványról telepítünk, ami a legcélszerűbb, úgy 80–100 cm sor- és 50–60 cm növénytávolságra dugványozzuk. A tölgy-csemetét 100–120 cm sor- és 50–60 cm növénytávolságra

ültessük. Ha ezt tamariskával árnyékoljuk, vegyük a sortávolságot 160 cm-re és a tölgy sorokat mindkét oldalról fogjuk 30—30 cm-re ültetett tamariska sorokkal közre, minden második csemeteköznél. A csemetetávolság maradjon 50—60 cm.

Ha nagyobb tölgyerdőt akarunk telepíteni, legjobb, ha egyenesen makkot vetünk. Sokkal olcsóbb és ami fontos, egészen biztos. A tölgy makk olyan arányban rendszeren ki szokott kelni, ahány százalék a csirázó képessége, tehát előre tudjuk kb., hogy milyen sűrűn fog az kikelni. A tölgy csemete, bármilyen szép legyen is az és bármilyen gondosan ültessük el is azt, ha ősszel ültetjük, felfagyhat, ha tavasszal kiszárad. Láttam már 70 százalékban kiszáradt tölgyültetést is.

A tölgy makkot 100—120 cm sortávolságra vessük, a sorokban a makkot 8—14 cm-re rakjuk. Ez biztos siker.

Szil- és kőriserdőt egymagában ritkán telepítünk, de ha mégis tesszük, ültessük azt 120 cm sor- és 80 cm növény-távolságba. Különösen szil nem ajánlatos egymagában ültetni, Mindkettőt használjuk tölgyerdőnk pótlására.

A kosárfonó fűztelepeket dugványozzuk 40 cm sor- és 20 cm növény-távolságra.

Eddig elmondottak alapján telepített erdőkből bármilyen mostohán kezeljük is azokat, várhatunk hasznot, azaz abból föltétlen lesz valami.

Azonban ne legyen a mezőgazdának mostohagyereke az erdő, illetve a fa, hanem gondozza és becsülje azt meg úgy, mint megszoktuk becsülni azt a valamit, amiből igen kevés van. Mert ha a keveset sem becsüljük meg, igen könnyen semmi sem lehet belőle.

Ezért erdőnk talaját addig, míg annak koronája teljes záródását el nem éri, kapáljuk. Sőt még azután is 1—2 évig évenként legalább egyszer.

A további években az erdő kezelése abból áll — ezt már akácnál 3—4 évesnél meg lehet kezdeni —, hogy a cse-nevész és növekedésében visszamaradt fákat kivágjuk. Nem szedjük ki gyökerestől, hanem csak tőben kivágjuk. A gyökérre az erdő talajának szüksége van, hogy miért, azt már elmondottuk. De ne minden második sort szedjünk ki, hanem csak az elnyomott fákat. Téves az a hit, hogy az erdő áterdőlését úgy kell elvégezni, azaz a túlsűrű erdőt megritkítani, hogy minden második sort kiszedünk. Ezt nem szabad tennünk. Ismétlem, csak az elnyomott fákat kell kiszedni, a galyakhoz, ágakhoz nem szabad nyúlni. Nem szabad továbbá olyan fát kivágni, amely fának a koronája, még hozzátartozik az erdő koronájának záródásához. Röviden: nem szabad a ritkítás által sem megbontani a záródott koronát, mert a nap sugara ott behatol.

Igy nevelt erdőnk minden 2—3 évben nem galy, hanem valamicske fahasznot is fog adni. Ez az erdő nem lesz beteg.

Ebből az erdőből a fatömeget műfának is el lehet adni. Azt a fát azonban, amit minden évben galyazunk, csak mint tüzi-fát tudjuk értékesíteni. A galyazott fának igen kis hányada lesz műfa, mert minden sebhelyen, mi a galyak lenyesése után marad, úgynevezett csókafészek, azaz belső rothadás keletkezik. Ezt a fát pedig csak mint tüzifát lehet értékesíteni.

Az elmondottak szerint, sűrűen ültessük a dűlő-menti fasorainkat is. Úgyszintén tanyakörnyéki fapásztaíntkat. Sőt, itt három vagy még több sort ültessünk 50×50-es hálózatban. Ebből lesz fasor vagy fapászta. Ebből úgy ember, mint állat pusztíthat, törhet, még mindig marad. De ha a hároméves suhángot a dűlőút mentén 3 m távolságra ültetjük és abból csak itt-ott egy-két darabot törjenek ki, a fák már 6, esetleg 9 m távolságra lesznek egymástól.

Szénás és szalmás kertek körül a fasorokat szintén a fentiek szerint telepítsük.

Suhángot kimondottan csak lakóházak és istalók elé ültessünk. Ezek ültetésénél és két három évi kezelésénél a legnagyobb gonddal járjunk el.

A fák gödreit még nyáron ássuk ki. Ez a gödör 80 cm széles és 100 cm mély legyen. Az ebből kihányt földet még nyáron, a gödör kiásásakor érett trágyával, esetleg mészhulladékkal, vagy ha nagyon kötött a talaj, szénsalakkal keverjük össze. És ezt hagyjuk késő őszig összeérni, ősszel azután ültessük el a fát.

Köteteket lehetne és kellene írni a fásításról, mert a fa és szénbehozatalunk legnagyobb tehertételünk. Ez évi első tíz hónap fa- és szénbehozatalunk 60,000.000, azaz Hatvanmillió pengővel zárult, míg buzakivitelünk 52,000.000, azaz Ötvenkét millió pengő volt.

Röviden foglaljuk össze, mit kell a fásításnál szem előtt tartani.

1. Tanyánkat ne egy, hanem legalább három soros fasorral vegyük körül.

2. Nagyobb birtokoknál a tanya körül csináljunk pár holdas kis erdőt. A tanya bejáró út két oldalát előbbi szerint fásítsuk.

3. Erdősítésünk alá a talajt csak 30 - 35 cm mélyen ugyan, de ugyanúgy, mint kapásnövényeink alá készítsük el.

4. Csak egyéves csemetét ültessünk. Kivételt lakóházak és istalók elejére ültetett fák képeznek.

5. A már meglévő erdeinket záródás után is még 1-2 évig kapáljuk.

6. Sem erdő-, sem fasorainkról sem élő, sem elszáradt galyat levágni nem szabad.

7. Erdőnkből a leszáradt és lehullott lombot és galyat elvinnünk nem szabad.

8. Mindennemű fásítás megkezdése előtt forduljunk szak-

emberhez, mert azt, hogy jól vagy rosszul fásítottunk, esetleg csak 10 – 15 év múlva tudjuk meg, akkor pedig elvesztjük türelmünket és bizalmunkat, amellett, hogy nagy anyagi veszteséget ért bennünket.

Virányi József

m. kir. erdőőr

(Vége.)

Egyesületi hírek:

Örömmel tudatjuk kartársainkkal, hogy rég óhajtott egyesületi zászlónk megteremtéséhez a m. kir. földművelésügyi miniszter úr Ónagyméltósága, Molcsányi Gábor miniszteri tanácsos úr Óméltósága, az erdészeti főosztály főnökének jóindulatú javaslatára, 400 pengővel járult hozzá és így lehetővé tette egyesületünknek a tervezett 1938. évi május hó 8-i zászlóavatást,

A miniszter úr Ónagyméltóságának és Molcsányi Gábor Óméltóságának ezúton is kifejezzük mélységes hálánkat és őszinte köszönetünket.

—

Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal sem kifejezésre juttatni a tatai csoport minden egyes tagjának, a zászlónkra történő gyűjtésnél kifejtett munkásságáért, őszinte köszönetünket nyilvánítani,

—

Felhívjuk kartársaink szíves figyelmét arra, hogy a zászlóavató ünnepségünk az istentisztelet után, nem mint áprilisi számunkban közöltük, közgyűlésünk termében, hanem elnök urunk Óméltóságának közbenjárására a budapesti Nemzeti Egység Pártja (Eszterházy-utca 30. szám alatti) helyiségének földszinti nagy márványtermében lesz megtartva.

—

Kérjük kartársainkat, hogy a május hó 8-án tartandó zászlóavató ünnepségünkön lehetőleg formaruhában jelenjenek meg, hogy így is kifejezésre jusson ünnepségünk erdész-vadász jellege.

Igen természetes az, hogy akinek formaruhája nincs, az polgári ruhában is megjelenhet.

—

Zászlóavató ünnepségünk után a közös ebédet a Nemzeti Egység Pártja helyiségének I. emeleti éttermében tartjuk meg. Felhívjuk kartársaink figyelmét arra, hogy akik a közös ebédre részt óhajtanak venni, azok ebédjegyeiket a belépés alkalmával az előcsarnokban váltsák meg, mert aki ezt elmulasztja, az ebédre igényt nem tarthat, mivel csak annyi ebédet készítenek, amennyi ebédjegyet a belépéskor megváltottak. — Az ebédjegy ára személyenkint 2 pengő (leves, hús köritéssel, tészta és feketekávé).

Az ünnepség fényét nagyban emelné az, ha kartársaink családtagjaikkal jelennének meg és vennének részt e magasztos és egyesületünk életében nagy jelentőséggel bíró ünnepségünkön,

Felkérjük mindazokat, akik zászlónkra gyűjtöttek, hogy a gyűjtött összeget egyesülefünk csekkszámlájára mielőbb befizetni sziveskedjenek, hogy a közgyűlésnek az e célra befolyt összegről és a kiadásokról beszámolhassunk.

Sajnálattal kell megemlékeznünk dr. Jármly István ügyvéd úrról, egyesületünk ügyészéről, aki súlyos tüdőgyulladásra esett át és már hosszabb idő óta kénytelen távollattani magát a megszokott munkájától. E helyütt válaszolunk arra a sok érdeklődő levélre, melyet ügyész urunk cikkének elmaradása miatt hozzánk intéztek és közöljük, hogy az ügyész urat ebben a ténykedésében a fent említett betegség akadályozta meg. Jelenleg orvosainak tanácsára Olaszországban tartózkodik és a tőle nyert értesülésünk szerint állapota öröndetesesen javult és így bizton remélhetjük, hogy lapunk legközelebbi számában már találkozni fogunk ügyész urunk színes és értékes cikkeivel. Mi őszinte szívvel kívánjuk, hogy egészségi állapota mielőbb helyre álljon, hogy értékes munkásságát egyesületünk javára gyümölcsöztethesse.

Közöljük kartársainkkal, hogy e havi lapszámunkban pénztári beszámolót nem hozhatunk, egyrészt a lapot előállító nyomdának nagy elfoglaltsága, másrészt azon öröndetes tényből kifolyólag, hogy felhívásunkra kartársaink oly tömege mozdult meg, hogy nevük és a befizetett összeg leközlése lapunknak majdnem egész terjedelmét igénybe vette volna, Közgyűlésünkön különben erről részletesen beszámolunk. Pénztári beszámolónkat júniusi számunkban folytatjuk.

Szíves elnézést kérünk Gavra Alajos kartársunktól is, hogy szépen felépített, értékes cikkét — a fent leírt okoknál fogva — csak a jövő havi lapunkban hozhatjuk.

Különfélék:

Házasság. Gémesi Mátyás kelebiai kartársunk husvét vasárnapján tartotta esküvőjét Kovács Ignác kartársunk Teréz nevű bájos leányával Tatabányán. A fiatal párnak sok szerencsét, örömet és boldogsággal telt hosszú házasesetet kívánunk.

Eljegyzés. Kovács Lajos kartársunk április hó 17-én eljegyezte Horthy Terike úrleányt Gödöllőről.

Róthweil Miklós kartársunk eljegyezte Hédl Marika úrleányt Somhegypusztáról.

A fiataloknak eljegyzésükhöz őszinte szívvel gratulálunk és kívánjuk, hogy egymás iránti szeretetük legyen tartós és mielőbb jussanak el a házasság boldog révébe.

Kinevezés. Kostyál János kartársunk, aki gróf Eszterházy Ferenc úr vértestolnai uradalmában teljesített, mint erdőőr, szolgálatot, most kiváló szolgálalának elismeréséül az uradalom vezetősége főerdőőrré nevezte ki s egyben a vértestolnai pagonyból a bányaidai pagonyba helyezte át. Kostyál kartársunk előléptetését jóleső érzéssel vesszük tudomásul, mert tudjuk azt, hogy az őt ért kitüntetés jól megérdemelt munkásságának elismerése. Előléptetéséhez őszinte örömmel gratulálunk és Isten áldását kérjük további munkásságára.

Báró Szegedi Ehncs Sándor úr, a gyöngyöshermáni hitbizomány tulajdonosa, Németh Lajos kartársunkat 14 évi eredményes szolgálatának elismeréseképpen uradalmi fővadásszá nevezte ki és megbízta őt az erdészeti és vadászati ügyek további vitelével.

Jóleső örömmel tölt el bennünket is Németh kartársunk előléptetése. Tudjuk, hogy ő nem lankadó buzgalommal, hű kitartással és sokféle nehézségekkel megküzdve látta el feladatát, a leggoncterhesebb időkben is. Jólesett most látnunk, hogy a tisztességgel végzett munka jutalma, ha késik is, de el nem marad. Németh kartársunk, gratulálunk!

F. hó 2-án ünnepelte Breuer Hermann, a tatai uradalom erdészetének pénztárosa, 50 éves szolgálati jubileumát, amelyen az uradalom tisztikara és az erdészetnél szolgálatban lévő pagony- és segéderdészek is teljes számban vettek részt. A hatóság részéről a járási főszolgabíró volt jelen. A megjelenetek meleg ünneplésben részesítették kartársunkat és ezen ünneppésséggel kapcsolatosan az ünnepeelt tiszteletére bankettet ren-

dezték. Jubiláló kartársunkat mi is őszinte szívvel köszöntjük és további működésére Isten áldását kérjük.

Halálozás. Mély fájdalommal tudják, hogy egyesületünknek egyik volt oszlopos tagja, id. Bély György, életének 69-ik évében, április 11-én elhunyt. Utolsó útjára, folyó hó 13-án, Tóvároson, számos rokon és barát kísérette. Teremtőjéhez megtért kartársunk emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni. Adjon az Isten a bánatos özvegynek enyhülést nagy fájdalomban, megboldogult Bély bátyánknak csendes nyugalommal.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papírkosárba kerülnek.)

Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Kóthay Mihály Drégelypalánk. 1937. II. 1-től rendes tag és a temetkezési segélyalapnak 1928. V. 10-től volt tagja.

Hamar János Orgovány. Tagdíjhátraléka 1938. április hó végéig 10 P.

Spingár János Csömödés. A tagdíj, alapszabályaink értelmében, negyedévenként előre fizetendő.

Mészáros József Csesznek. Tagdíja 1939. év szeptember hó végéig van rendezve.

Illés István Bak. 1938. év végéig még fizetendő tagdíja 3.30 P.

Bagó Bertalan Pilisszentkereszt. 1938. évi tagdíjhátraléka 3 pengő.

Müller István Csupak. Tagdíja a f. hó 5-én feladott 17 pengővel 1939. február 15-éig rendezve van.

Simonyi Antal Nőtincs. Tagdíjhátraléka, illetve előírása 1938. év végéig számítva 24 pengő.

A Z E R D Ó

XII. ÉVFOLYAM

1938. JUNIUS—JULIUS

6—7. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet
királyné-utca 25—27. küldendő.

Örömmel

állapítom meg, hogy a zászlószentelési ünnepségünk a hasonló
események külső pompáját, őszinteségét és talán jelentőségét is
messze felülmulta. Nem tagadom, hogy még ma is hatása alatt
állok és ennek hatása alatt maradok még jó sokáig.

Azt hiszem, hogy ünnepségünk mélységes hatása alól
egyik kartársunk sem vonhatta ki magát. Lehetetlen volt meg
nem indulnia, amikor pillantása a zászlónkra, a mi zászlónkra
esett. Lehetetlen, hogy büszkeség ne járta volna át, amikor
látta azt a hatalmas vendégkoszorút, az előkelő uraknak azt
a sokaságát, akik eljöttek hozzánk azért, hogy megbecsülésü-
lésüket irántunk kimutassák. Lehetetlen, hogy valaki végigpil-
lantva az összegyűlt kartársak százain, ne érezte volna azt, hogy
azok a célok és eszmék, amelyek bennünket megmozgattak és
hevítettek, ne lennének valóban magasztosak és életrevalóak.
Nem volt egyesületi életünkben esemény, amely ekkora tömegeket
valaha összehozott volna, nem volt esemény, amely ilyen osztatlan
örömet és lelkesedést keltett volna és nem volt esemény, amely
egymásrautaltságunkat és együvértartozásunkat ilyen kétségbe-
vonhatatlan módon kifejezésre juttatta volna.

Egyesületi életünk színvonala emelkedőben van. Az emel-
kedés mutatója az elért sikerek regisztrálása. Már a közgyűlé-
sen céloztam arra, hogy lapunk juniusi számában nyilvános-
ságra hozhatom azt a kedvezményt, amelyet az életünk szín-
vonalának javítását célzó törekvéseink egyik legfontosabb

eredményének tekinthetünk: Jelentem, hogy a Kormányzat a szakiskolákban szeptember 1-től kezdve az ellátási díjat 8 tanulónak egészben és 16 tanulónak felerészben el fogja engedni. Ez pénzben kifejezve évenként 8800 P-t jelent. Ennyi pénzt takaríthatnak meg azok a kartársak, akiknek fiúgyermekük vannak és fiaikat a saját foglalkozásukra akarják nevelni.

Nem kétséges, hogy ezt a kedvezményt a múlt évben felterjesztett emlékiratunk következményeként, az illetékes Urak megértése és pártfogása alapján azért kaptuk, hogy anyagiakban gyarapodjunk és hogy az ifjúságot igyekezetre, munkára, szorgalomra, derekas magaviseletre és nemes versengésre serkentsük.

Amikor ezt a kartársaknak örömmel hozom tudomásukra, visszatérek arra, hogy ezek az eredmények egyesületi életünk színvonalának örvendetes emelkedését mutatják. Az emelkedés egyet jelent a fejlődéssel, ez pedig mindig kötelezettségekkel jár. A vezetőség legfőbb kötelessége örködni azon, hogy az emelkedés, a fejlődés meg ne álljon, mert a megállás, stagnálás lényegében már is visszafejlődés, hanyatlás. A fölbomlás első lépése.

Bizonyos az is, hogy a Vezetőség minden fáradozása hiábavaló és céltalan akkor, ha nem áll mögötte megfelelő nagy és megértő tábor, amely őket minden munkájukban támogatja. Erről nálunk — Istennek hála — nem lehet szó. Csak a napokban volt alkalmunk meggyőződni arról, hogy táborunk megértő és olyan lelkes, amilyen csak ritkán akad.

Az egészséges és várva-várt evolúciónak a másik feltétele azonban az, hogy a tábor ne csak megértő, hanem elég nagy is legyen, akkora, hogy erejével vezetőit egész a célkig felemelhesse.

Sokszor szóltam már lapunk hasábjairól kartársaimhoz, beszéltem vándorgyűléseken, fújtam a toborzót, minden alkalmat megragadtam annak hangoztatására, hogy mindnyájunknak a legfontosabb feladatunk közé tartozik, hogy azokat, akik mozgalmunkhoz nem csatlakoztak, szép és okos szóval, felvilágosítással, példával és a propaganda minden eszközével csatlakozásra bírjuk. Hogy erőnket kifejthessük, táborunkat kell megnövelni és én nem fáradok el a buzdításban, hogy újból és újból, egészen akár az unalomig is ismétlegessem: új tagokat toborozni az egyesületnek.

Bízhat az, hogy fáradozásaimat eredményesnek látom. Napról-napra többen vagyunk, gyarapodunk erőben és számban és talán azt is megérem, hogy mindegyik kartársam csak egy új, de lelkes és megbízható tagot toboroz. Ha ez megtörténik, akkor egyesületünk újtájból segítettük elhárítani a göröngyöket és akadályokat.

Daróczy Márton.

Jegyzőkönyv

a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédosztály Országos Egyesülete választmányának 1938. évi május hó 7-én délelőtt 10 órakor Budapesten (VIII., Rákóczi út 63. sz. I. 7. a Székesfővárosi Altisztek Közművelődési és Nyugdíjpótló Egyesületének helyiségében) tartott

választmányi üléséről.

Jelen voltak: Daróczy Márton ügyv. elnök, Nagy István titkár, Hevesi József főszámvevő, Stubnya Mihály és Hunyadi József pénztári ellenőrök, Gábris József, Gere Antal és Pasztorek Sándor számvizsgálóbizottsági tagok, Barnóczky István, Bezeréti Lajos, Cservenka Ferenc, Endrődy Sándor, Gábris István, Kolb Gyula, Szabó Márton, Kis Tóth Tamás, Kovács Antal, vitéz Nagy Lajos, Orosz László, Orosz Imre, Poprády Kálmán, Moóri János, id. Stróbl József, vitéz Szekeres Károly, Répássy Ferenc, Tarnay Gusztáv, Tihanyi István, Havasi János választmányi tagok, Malmos Mihály helyett Harihovszky József, Vancsura István, Csaby Pál póttagok és Sikrai Ferenc, Kiss György, Szeles János, Kósa István, Garami Árpád, Körömczy Illés, Eötvös Béla, Tomka József, Szekeres György és Csicsor István rendes tagok.

Ügyv. elnök: Az ülést a megjelent választmányi tagok számára való tekintettel megnyitom. A jegyzőkönyv vezetésére Hevesi József főszámvevőt, a jegyzőkönyv hitelesítésére Poprády Kálmán és Endrődy Sándor kartársakat kérem fel.

Országos elnökünk Brandt Vilmos Öméltósága sajnálattal közölte velem, hogy bármennyire szeretett volna választmányi és közgyűlésünkön részt venni, nem teheti ezt meg, mivel igen fontos országos ügyben van a mai napon elfoglalva. Sajnálattal emlékezem meg Dr. Jármy István ügyész urunk távollmaradásáról, akit viszont betegsége akadályozott meg abban, hogy közöttünk megjelenjen. Azt azonban úgy Elnök urunk öméltósága, mint Dr. Jármy István ügyész úr megígérte, hogy a holnapi zászlóavató ünnepségünkön részt vesznek. Végül mély szomorúsággal emlékezem meg Szy kartársunk távollmaradásáról, akit — mint írja — feleségének súlyos betegsége akadályozott meg abban, hogy a mai és holnapi napot közöttünk töltse. Távollmaradása fájó nekünk és sajnáljuk, hogy az általa megindított zászlóalapról — többek buzgó munkálkodásával — megvalósult zászlónk ünnepségén részt nem vehet.

Azt viszont örömmel állapítom meg, hogy Szy Ferenc kartársunk nemes adakozásával megindított zászlóalap, mely rövid idő alatt valóra váltotta régi álmunkat. E gyors megvalósulást kartársaink buzgó és odaadó munkásságának köszönhetjük.

Mély hálával kell megemlékezni a Földművelésügyi Miniszter úr Ónagyméltóságáról, aki — mint tudjuk — 400 pengővel járult hozzá zászlónk megteremtéséhez, Molcsány Gábor Óméltóságának jóakarató közbenjárására.

Mindannyian: Éljen a Kegyelmes Úr! Éljen Molcsány Óméltósága!

A választmány jegyzőkönyvi köszönetet mond Ónagyméltóságának és Óméltóságának.

Ügyv. elnök örömmel állapítja meg, hogy az egyesület hála Istennek oda jutott, hogy erkölcsi tekintetben úgy a felsőbbéknél, mint a kartársaknál elismerést szerzett.

Érdeklődtem az illetékes helyen az általunk még december hóban beadott memorandumunk iránt is, ahol a legfontosabb kérésünkre, a cselédsorsból való kiemelésre, azt a választ kaptam, hogy ezt, mivel nem az erdészeti főosztály hatáskörébe tartozik, áttették a szociálpolitikai ügyosztályhoz.

Répássy Ferenc: Adják meg nekünk azt, ami bennünket megillet. Törvénytudó uraink, ha utána néznek, rövidesen rájönnek, hogy nekünk van a legmostohább sorsunk, mi vagyunk a legelhagyottabbak. Minden szaknak rendezték már a fizetési és nyugdíjügyét, csak az erdészeti és vadászati segéd-személyzetét nem.

Ügyv. elnök: Reményünk van arra, hogy rövidesen rendeződni fog ez is. Egyben örömmel emlékezik meg arról, hogy mióta a magánvizsgák megszűntek, azóta nálunk is több a munkaalkalom, amit az 1937. évben állás nélkül volt kartársaink elhelyezése is bizonyít.

Kis Tóth Tamás: A címkérdés megoldásáról beszél.

Ügyv. elnök: A címkérdés magától fog megoldódni. Reméljük, hogy ez a megoldás már küszöbön van és ha országunk felszabadul, nem lesz problémája senkinek a címkérdés, mert akkor nem mi kérjük, hanem majd nekünk fogják felkínálni azt.

Többen: Adja Isten, hogy így legyen.

Ügyv. elnök megemlékezik arról a jóindulatról, amit a felsőbbégek részéről tapasztalhatunk.

Bezeréti Lajos: Eddig még nem sokat tapasztalhattunk. A cselédsorsból való kiemelés után egészen másképpen állnánk, más helyet foglalhatnánk el a társadalomban is, amit joggal megérdemelnénk. És ha ez meglesz, a szolgák által használt altiszt szót sem kellene a segéd-személyzetnek viselni.

Ügyv. Elnök: Én az altiszt szót nem ítélem el, inkább az erdőőr szó a lealacsonyítóbb. A címszalagokon is igyekszem az erdőőr szót kerülni és helyette az altiszt-et használom.

Bezeréti Lajos: Igen, a múltban valóban volt jelentősége az altiszt szónak, amikor — mint tudjuk — utána következett a tiszt. Ma már azonban ez sok más rangjelzéssel van pl. a Máv.-nál is áthidalva.

Ügyv. elnök: Ne menjünk a Máv.-hoz, mert az nem is hasonlítható össze a mi ágazatunkkal.

Bezeréti Lajos; Altiszt képesítés nélküli egyén is lehet.

Itt hosszabb vita folyik a címszalagok mikénti címezéséről. A vitának Cservenka azon indítványa vetett véget, hogy a jövőben egyszerűen el kell hagyni a rangjelzést.

A választmány az indítványt elfogadja.

Endrődy Sándor: A székesfővárosnál életbe léptetett új címről beszél, amely szerint az erdőörököt a mezőörökkel egy kategóriába sorozták. Most ez a gyűjtő címük: Erdő- és mezőörök. Ez a módosítás a közelmúltban egy státuszrendezéssel kapcsolatban jelent meg. Senkit nem kérdeztek meg afelől, hogy ez jó lesz-e így. Mi feletteseinket megkértük, hogy világosítsák fel ügyeinket illetőleg a felsőbbiséget, mert valószínű az, hogy a nem szakember uraink nem is tudják, hogy mi különbség van erdő- és mezőör között.

Mi, székesfővárosiak, arra kérjük ügyvezető elnök urat, hogy ebben az ügyben egy memorandumot szerkesszenek és adja azt be az Erdő- és mezőgazdasági hivatal útján a székesfővárosához.

Mi meg vagyunk róla győződve, hogy az ügyeinket intéző közegeink nem jártak el rosszhiszeműen, azonban ez az elintézési mód ránk, erdészeti segédszemélyzetre sérelmes.

Ügyv. elnök: A most említett memorandumtervezetet mi már összeállítottuk és leküldtük Kecskés István kartársunknak azzal, hogy azt átnézve sürgősen küldje vissza. Ezt a tervezetet a mai napig sem kaptam meg. Ezekután remélem, nem érheti az a vád a vezetőséget, hogy nem tett ebben az ügyben semmit.

Endrődy Sándor: Mi nem is vádolunk senkit, csak arra kérjük a vezetőséget, hogy ügyünkben tegye meg a szükséges lépéseket. Kérje az egyesület — és nem mi — erdőtörvény adta jogunknál fogva a minket megillető címhasználatot.

Ügyv. elnök: Az egyesület, ígérem, mindent meg fog tenni, hogy a székesfővárosi kartársak lehetetlen átminősítése orvosolva legyen.

Felszólítom a titkárt, tegye meg jelentését.

Titkár: Én — mint kartársaim nagy többsége tudja — már március óta nem dolgozhattam egyesületünknek úgy, ahogyan ez kötelességem lett volna. Munkámban az akadályozott, hogy Esztergomból Szekszárdra helyeztek át. Új állomáshelyemen, legnagyobb sajnálatomra, nem tudtam ellátni vállalt tisztségemet. Amiről most az igen tisztelt Választmány-nak beszámolhatok, nem egyéb iparosmunkánál, mivel az adatokat készen kaptam az ügyvezető elnök úrtól. Ezek szerint az elmúlt 1937. évben 836 ügydarabot iktattunk. Póztán elküldtünk 1250 darab levelet és 91 új tag kérte az egyesületbe való felvételét.

Áthelyezésem óta munkám nagy része az ügyvezető elnök úrra hárult. Tudom, nagy és nehéz munkát végzett hön szeretett ügyvezető elnök urunk akkor, amikor titkár nélkül maradván, egyedül végezte el ezt a nagy munkát, a zászló megteremtését és annak holnap, május hó 8-án történő felavatását.

Most pedig búcsúzom szeretett egyesületünktől, illetve itt vállalt tisztségemtől, amit már két éve legjobb belátásom és tudásom szerint láttam el. Igérem, hogy a jövőben is igaz katonája leszek egyesületünknek és amiben tudok, mindenkor segítségére leszek.

Ügyv. elnök: Kérem a főszámvevőt jelentésének megtételére.

Főszámvevő: Igen tisztelt Választmány! Mivel kevés idő áll rendelkezésemre, most csak a legfontosabb dolgokat fogom ismertetni.

Az 1938. évi költségelőirányzat-tervezet a következő.

Bevételi rész:

Tagsági díjakból	7500.—	P
Beiratási díjakból	100.—	„
„Az Erdő“ előfizetési díjából	400.—	„
Hirdetésekből	50.—	„
Kölcsön visszafizetésből	400.—	„
Egyéb bevételekből	300.—	„
1938. évben várható rendes bevételek	8750.—	P
Zászlóalapra és szegekre várható bevétel	2600.—	„
Összes várható bevétel	11350.—	P

Amint látható, előirányzatunk a rendes bevételeknél 750.— P-vel több a tavalyinál, ami azért van, mert a tavalyi 714-es taglétszámunk 1937. év végéig 766-ra emelkedett. Sajnos azonban az, hogy a 766 tagból csak 416 az egésztagdíjas, míg a többiek közül 29 ³/₄-es (nyugdíjasok) és 321 féltagdíjas. A rendes tagokon kívül 14 temetkezési segélyalapi tagunk van.

Kiadási rész:

Tisztviselők tiszteletdíja	2120.—	P
Szaklap előállításai és portóköltsege	2700.—	„
Leltári tárgyak beszerzése	50.—	„
Irodafenntartási költségek	60.—	„
Póstaköltségek	230.—	„
Póstatakarékpénztári költségek	200.—	„
Lapelőfizetés	25.—	„
Választmányi ülések költségei	550.—	„
Vándorgyűlés költségei	200.—	„
Egyéb utiköltségek	100.—	„

Írói tiszteletdíjak	200.— „
Temetkezési segélyekre és ösztöndíjakra	800.— „
Nyomtatványokra és irodaszerekre . . .	100.— „
Előre nem látható kiadások	405.— „
Rendes kiadások összesen	7740.— P
Zászlóra és költségeire	2430.— „
1938. évi összes kiadás	10170.— P

Cservenka Ferenc; Kiadási résznél kifogásotja az irodahelyiség fenntartására előirányzott 60.— P-nek a felvételét.

Főszámvevő: Erre eddig szükség volt, mivel az egyesületi bútorok a titkárnál voltak és egy kis helyiséget foglaltak le. A titkár ezt eddig megkapta, és mint eddig minden évben, úgy most is felvettem az előirányzatba.

Cservenka Ferenc: És most hol vannak a bútorok?

Főszámvevő: A bútorok jelenleg nálam vannak és kijelenthetem, hogy én ezért semmiféle díjazást az egyesülettől nem kérek.

A választmány a főszámvevőnek köszönetét fejezi ki az egyesülettel szemben megnyilvánuló önzetlenségéért.

Rövid vita után a választmány a 60.— P-t törölni rendelte.

Főszámvevő ezután rátért a zászlóval kapcsolatos kiadásokra, amelyeket részletesen a közgyűlés jegyzőkönyvében ismertetünk.

Cservenka Ferenc: A zászlóalpnál mindennemű kiadás leszámítása után maradványként fentmaradt összegből tegyünk egy alapítványt, amely alapítványnak jövedelmét évről-évre egy szegénysorsú jól tanuló alerdész-növendéknek adományozná az egyesület.

A választmány Cservenka Ferenc javaslatát egyhangúlag elfogadja.

Ügyv. elnök: Bejelenti, hogy az esztergomi alerdész szakiskola ifjúságának a zászlóavatáson való részvétele engedélyezve van. Kéri a választmányt, hogy a tanulók vasuti költségének megtérítését engedélyezze. A választmány a tanulók felutazását és a zászlóavató ünnepségen való részvételét lelkesen fogadja és a vasuti költségek megtérítését engedélyezi.

Ügyv. elnök: Kéri a főszámvevőt, hogy a megválasztandó tisztikarra vonatkozó tervezetet ismertesse.

Főszámvevő:

Országos elnök: Brandt Vilmos Őméltósága.

Ügyvezető elnök: Daróczy Márton.

Titkár: Hunyadi József.

Főszámvevő: Hevesi József.

Pénztári ellenőrök: Stubnya Mihály és Szabó Márton.

Számvizsgálók: Gábris József, Gere Antal és Pasztorek

Sándor.

Választmányi tagok : Barnóczky István, Bezeréti Lajos, Cservenka Ferenc, Poprády Kálmán, Gábris István, Kolb Gyula, Kósa István, Erdész Lajos, Kis Tóth Tamás, vitéz Nagy Lajos, Orosz Imre, Endrődy Sándor, Moóri János, id. Stróbl József, vitéz Szekeres Károly, Szöllősy Sándor, Szy Ferenc, Répássy Ferenc, Honti Pál, Tarnay Gusztáv, Tihanyi István, Nagy István, Kovács Antal Csapod, Havasi János és Vancsura István.

Póttagok : Csaby Pál, Tomka József, Stubenwoll Rezső, Forgács Pál, Garami Árpád és Malmos Mihály.

Bezeréti Lajos : Kéri, hogy a miskolci kartársak közül Malmos Mihály póttag helyett egy új póttagot válasszanak, mivel Malmos Mihály a választmányi ülésekre sosem jön el.

Rövid vita után a választmány Harihovszky József miskolci tagtársat válassza meg póttagnak.

Főszámvevő a titkár helyett jelenti, hogy az egyesületbe való felvételüket a következő kartársak kérték : Rába György Somogyszentmiklós, Kokály Ferenc Pula, Szabó Vendel Teklafalu, Marsa Imre Külsőballószög, Kovács János Nova, Nagy István Tengőd, Treier Ferenc Tarany, Barsi János Erdősmecke, Ruzsics János Tolnanémedi, Pál János Zalalövő, Bakos István Börzsönyirtás, Matéz Mihály Baja, ifj. Salamon József Homoktereny, Adorján István Réde, Csalló János Nagykapornok, Szeles János Gödöllő, Krojer István Deákpuszt, Németh Gyula Nyirád, Horváth Endre Nagy Börzsöny, Góczán Sándor Sopron, Spingár János Csömödér, Szigeti Vendel Réde, Károly József Kisbalogderdő, Szennay Lajos Visz, György Kovács Lajos Somlónásárhely, Mata Lajos Gyöngyössolymos, Antal János Gyöngyössolymos, Jagasits Ferenc Zalaerdőd, Tóth Hermán Péter Balatonendréd és Kruniker István Sümeg. Az új tagok felvételét a választmány engedélyezi.

Több tárgy nem lévén, ügyvezető elnök az ülést berekeszti és kéri a választmány tagjait, hogy a délután 14 órakor tartandó közgyűlésen pontosan jelenjenek meg.

Kmf.

Jegyzőkönyv

a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete Budapesten (VIII., Rákóczi út 63 sz. I. 7. a Székesfővárosi Altisztek Közművelődési és Nyugdíjpótló Egyesületének székházában) 1933. évi május hó 7-én délután 14 órakor tartott

rendes évi közgyűléséről.

Jelen voltak : Daróczy Márton ügyvezető elnök, Nagy István titkár, Hevesi József főszámvevő, Stubnya Mihály, Hu-

nyadi József pénztári ellenőrök, Gere Antal, Gábris József és Pasztorek Sándor számvizsgálók, Tarnai Gusztáv, Moóri János, Vancsura István, Kovács Jenő, Varga Sándor, Szöllősy Sándor, Orosz Imre, Havasi János, Orosz László, Lukács István, Tomka József, Varga Pál, Sikrai Ferenc, Imberger István, Kecskés István, Poprádi Béla, Endrődy Sándor, Vasvári Vilmos, Bezeréli Lajos, Garami Árpád, Borosnyai Sebestyén, Szegedi Mihály, Gunszt Ferenc, Gyüszü József, Mesterházy Géza, Kovács Pál, Mráz Ferenc, Véghelyi István, Marsa Imre, Gábris István, Csuka János, K. Tóth Tamás, Kovács Antal, Körmöczy Illés, Kiss György, vitéz Nagy Lajos, Bölcs István, Tulok Imre, Csaby Pál, Stubnya László, Kőhalmi József, Födermayer József, Kostyál János, Perhács Péter, vitéz Szekeres Károly, Cservenka Ferenc, Poprády Kálmán, Szabó Márton, Kolb Gyula, Szeles János, Kósa István, id. Stróbl József, Répássy Ferenc, Harihovszky József, Szekeres György, Barnóczky István, Eötvös Béla, Stubenwoll Rezső, Kovács Ferenc Pózna János és még sokan mások.

Ügyv. elnök üdvözli a megjelenteket és a közgyűlést a megjelentek számára való tekintettel megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére Hevesi József főszámvevőt és annak hitelesítésére Szabó Márton és Stubnya Mihály kartársakat kérte fel.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Kedves Kartársaim!

Engedjék meg, hogy elsősorban üdvözöljem szeretett Elnök urunk Óméltóságát, aki fáradhatatlan mindig, ahányszor csak a mi ügyünkről van szó. Sajnos, a mai közgyűlésünkön fontos elfoglaltsága miatt nem vehetett részt, de szívélyes üdvözlését kérte, hogy tolmácsoljam és jóakarataról mindannyiunkat biztosít. Elnök urunk Óméltósága már nagyon sokszor bebizonyította, hogy szerencsések voltunk akkor, amikor őt egyesületünk élére megnyerhettük. Kérjük mindannyian a magyarok Istenét, hogy Óméltóságát tartsa meg a mi számunkra még nagyon, de nagyon sokáig.

Amikor a MEVME tizenkettedik évi rendes közgyűlését megnyitom, úgy érzem, hogy egyesületünk élete fordulópont-hoz érkezett. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy bajok, válság fenyegetne bennünket, éppen ellenkezőleg. Beszámolómban, amelyet az alábbiakban kartársaim elé terjesztek, alig fog akadni olyan rész, ami reánk nézve kellemetlen volna. Látni fogják mindannyian azt, hogy a jól végzett munka, az összetartozás és a türelem előbb vagy utóbb, de mindig meg hozza a maga gyümölcsét. Látni fogják, hogy a küzködés nem hiábavaló. A magam részéről meg kell állapítanom, hogy soha egy pillanatig sem bántam meg azt, hogy az egyesület ügyeinek intézését magamra vállaltam. Felemelő érzés látni azt, hogy amit elvetettünk, kikelt. Amit elültettünk, növekedésnek indult, fácskáink pedig terebélyesednek. Az elért eredmények, bevallom, büszkévé tettek. Büszke vagyok egyesületünkre, leg-

kiváltképpen pedig annak tagjaira, kedves kartársaimra. Tudom jól, hogy az elért eredményeket, amelyekről szerencsém lesz kartársaim előtt beszámolni, nem magamnak, hanem az Önök buzgó és odaadó támogatásának köszönhetem. Köszönhetem elsősorban annak, hogy a magyar erdők harcos katonái minden téren megbecsülést szereztek karunknak, akármerre fordulok, akárkivel tárgyalok, akármilyen ügyben is járok el, mindenütt figyelmet, érdeklődést, jóakaratot és előzékenységet tapasztalok.

Tudom jól, hogy a figyelmesség és jóakarát nem kizárólag az én személyemnek szól, hanem az ügynek, melyet képviselek, Önöknek, azaz Egyesületünknek. Ezen tapasztalataim bátorítanak annak a kijelentésére, hogy egyesületünk az elmúlt évben erkölcsiekben minden téren meggazdagodott. Biztos vagyok abban, hogy az erkölcsi gyarapodás, mint eddig mindenütt, magával hozza nálunk is az anyagiakban való gyarapodást.

Varga Pál: Közbe szól azért, hogy a vezetőség a legutóbbi közgyűlés által megszavazott memorandumot nem küldöttség útján juttatta el a minisztériumhoz.

Ügyv. elnök: Kérem, legyen türelemmel, amíg beszámolómban ehhez a részhez jutok és látni fogja, hogy a vezetőség teljesítette köteleességét.

Cservenka Ferenc: Ne zavarja meg a beszámolót, várja meg a végét. Egészséges felszólalásnak helye van, ellenzékieskedni is szabad, de várja meg az ügyv. elnök úr befejező szavait.

Itt vita következett, amelynek az ügyv. elnök vetett véget.

Sikrai Ferenc: Uraim, most ne vitatkozzanak ilyen dolgokon, hogy mit mikor kell és hogyan. Arra kérek mindenkit, hogy a mai ünnepi közgyűlésünk legyen sima és józan lefolyású, amelyet a holnapi nagy nap, a zászlóavatás szép és magasztos ünnepe megkíván.

Ügyv. elnök: Amikor hangsúlyozom azt, hogy munkámban mindig nagy segítségemre volt az az erkölcsi nagy tőke, amelyet egyesületünk tagjai külön-külön és együttesen megszereztek, nem akarom azt mondani, hogy soha és semminő ellenállást nem találok. Akadály is kijut bőven, de azok előtt soha nem rettenünk vissza. Az idegenek által élénk torlaszolt akadályokat előbb-utóbb legyőzzük. Annál nagyobb zavart okoz az, ha köztünk lép elő, a tagok közül bukkan fel olyan, aki Isten tudja minő ötletnek enged akkor, amikor gáncsot vet, csomót köt, kedvünket akarja szegni, hogy valamit is tegyünk, mert ilyen is van, de szerencsére csak egy-kettő.

A Földművelésügyi Miniszter úr Önagyméltóságához beadott memorandumunkkal kapcsolatban személyesen is eljárunk mindazokon a helyeken, ahol ügyeink megsegítését remélhetjük és megértést találhatunk. Állíthatom, hogy a meg-

értésben nincs is hiány. Itt említem meg, hogy a magánalkalmazásban álló kartársaim cselédsorból való kiemelésének ügye az erdészeti főosztályból át lett téve a szociálpolitikai ügyosztályhoz, ahol most folyik annak tanulmányozása, hogy mikép lehetne egyesületünknek ezen fájó sebeit orvosolni. Az emlékiratunkba foglalt többi ügyeink is rövid időn belül, hogy úgy mondjam, saját maguktól is megoldódnak, mert az erdészeti segédszemélyzet sorsa sokkal inkább összeforrott hazánk sorsával, mint másoké. A státuszban mutatkozó aránytalanság magyarázata az, hogy míg borvidékeink majdnem érintetlenek maradtak, addig erdeinket legnagyobb részben elveszítettük. Történelmi pillanatokot élünk, éppen azokat a napokat, amikor alapos reményünk van arra, hogy erdeink jórészt hamarosan visszakapjuk. Ha a jó Isten megengedné nekünk, hogy ez valóban gyorsan bekövetkezzék, akkor a szakképzett kartársakat keresni fogják. Licitálnak majd értük. Hogy ez hamarosan bekövetkezik, abban nem kételkedem.

Kedves Kartársaim! Örömmel közlöm Önökkel, hogy a felsőbbség a beadott memorandumunkban foglalt kérésünk egyikét a legkedvezőbben intézte el, sajnos, erről most e pillanatot még részletesen nem nyilatkozhatom, azonban felhatalmazásom van arra, hogy azt a június hó 1-én megjelenő lapunkban publikálhassam. Az illetékes uraknak ezen nemes cselekedetükért és megértő magatartásukért egyesületünk őszinte köszönetét és háláját személyesen ki is fejeztem.

Életünkben minden egészséges változás lassan, a természetes fejlődés törvényei szerint megy végbe. Példának említem fel, hogy régebben céljaink közé tűztük ki azt, hogy a magánvizsgák megszűnjenek. Amikor elértük, semmi különösebb hatását nem tapasztaltuk, a hatás jóval később, csak ma mutatkozik, amikor napról-napra fokozódik az érdeklődés a szakképzett személyzet után úgy egyesületünknel, mint az alerdész szakiskolánál. Összehasonlíthatatlanul több állás nélküli kartársunkat helyeztük el, mint más időkben, úgyhogy az állás nélküliek száma örvendetesen leapadt. Ez a példa világosan mutatja, hogy a türelem, kitartás és a szivós munka mindig eredményes. Az eredményes munka azonban még a fizikában is az idő függvénye, az eredmény nemcsak az erőtlől, hanem az időtlől is függ.

Mindig az idő az a tényező, mely megérleli az eseményeket. Ezt tapasztaljuk a politikai életben is. Ellenségeink hiába igyekeztek az igazságot elferdíteni, múlt az idő és most megindult alattuk a föld. Egy pillanatra sem feledjük el, hogy hazánkra, különösképpen az erdészeti Segédszemélyzetre a legnagyobb fontosságúak a Csehszlovákiával kapcsolatos események.

Meg kell emlékeznünk arról, hogy egyesületünk ügyésze súlyos betegség után hosszabb ideig külföldön tartózkodot

egészségének helyreállítása végett. Örömmel jelenthetem, hogy külföldi útjáról hazaérkezett és a holnapi napon, zászlóavatási ünnepségünkön már meg fog jelenni közöttünk. Örömmel és szeretettel várjuk őt.

A vezetőség másik érdemes tagját, Nagy István titkárunkat, mint tudják kartársaim, Szekszárdra helyezték. Új állomáshelyét már elfoglalta és az ezzel járó körülmények nem engedik meg neki, hogy egyesületünk vezetésében továbbra is közreműködjék. Így hát egyszerre minden munka az én vállaimra szakadt. Főszámvevő kartársam igyekezett megosztani velem munkámat és minden tőle telhetőt elkövetett, hogy segítségemre legyen. Iparkodtunk mindennek megfelelni és ha valahol némi késedelem mutatkozott, tudják be annak, hogy ha éjt s napot egybe vettünk is, nagyon hiányzott a titkár. Ezzel egybe esett az is, hogy éppen az utóbbi időben megszorodott az adminisztrációs munka is. A zászlóavatás, a zászló elkészítése, az ünnepségek programjának részletes kidolgozása, tárgyalások, megbeszélések minden erőmet igénybe vették. Maga az ünnep, a választmányi- és a közgyűlés előkészítése a legnagyobb mértékig elfoglaltak. Ha egyéb ügyekben késedelem fordult is elő, azt a mai napig behoztam. Közben mindenkinél jobban átéreztem, hogy mit jelentett nekünk a titkár s éppen ezért tiszta szívvel indítványozom, hogy érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvben örökítse meg.

A magam részéről kérem őt, hogyha módjában lesz, legalább lapunkat támogassa továbbra is értékes és tartalmas cikkeivel.

Megállapítom, hogy az egyesület működése eredményes. Mikor az ügyek intézését átvettem, az egyesület a bukás szélén állott, anyagilag teljesen csődbe került. Azóta a tagok létszáma emelkedett, vagyona gyarapodott. A gyarapodás, az egyesület életszínvonalának emelkedése azt mutatja, hogy helyes úton járunk, hogy a kartársak egyet értenek velem. Egyesületi életünk hőmérője, az elintézett ügydarabok száma olyan tényező, mint egy száraz statisztikai adat. Mutatója az egyesületi élet kiterjedésének. Ez a szám is évről-évre növekedik.

Most pedig felkérem a titkárt, hogy beszámolóját olvassa fel.

Titkár: Mélyen tisztelt Közgyűlés: Sajnos, sok mondani valóm nincs, mivel mint kartársaim is tudják, Esztergomból Szekszárdra történt áthelyezésem után — már március óta — nem tevékenykedhettem tisztségemben. Ezen idő alatt munkám nagy részét az ügyvezető elnök úr látta el. Kérem Önöket, becsüljék meg szeretett ügyvezető elnök urunkat, aki erre a megbecsülésre igazán rászolgált. Én a magam részéről őszinte elismerésemet fejezem ki ügyvezető elnök úrnak. Éljen az ügyvezető elnök!

Mindannyian: Éljen! Éljen!

Ügyv. elnök: Arról a gyarapodásról, amelyet egyesületünk az anyagiakban elért, a főszámvevő jelentése útján tájékozódhatunk. Felkérem Hevesi kartársamat, hogy jelentését terjessze a közgyűlés elé.

Főszámvevő: Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Egy esztendővel ezelőtt ért az a kitüntetés, hogy egyesületünk főszámvevői teendőit reám bízta a közgyűlés. Megválasztásom alkalmával ígéretet tettem arra, hogy egyesületünknek igaz, hű katonája és vagyonának hűséges kezelője leszek. Ezt az ígéretemet mindenkor becsülettel megtartottam és úgy érzem, mindent a legjobb tudásom és belátásom szerint láttam el. Egy év után ma van alkalmam beszámolni a mélyen tisztelt Közgyűlésnek eddigi tevékenységem egy kis részéről, amelyet az alábbiakban teszek meg.

Az 1937. évről összeállított zárszámadásunk — amelyet lapunk áprilisi számának 116. oldalán találhatunk — részletesen tárgyalja az egyes bevételi és kiadási összegeket. A zárszámadás szerint az előirányzott 8000.— P bevételt 550.57 P többlettel zártuk, amit azonban nem mondhatunk kedvezőnek, mivel a tagsági díjaknál és előfizetésnél előirányzatként felvett 7450.— P-nek csak mintegy 68⁰/₀-a a rendes évi bevételekből, azaz a rendes tagoktól, a többi pedig a peresített tagoktól folyt be. Évi záraskor látva a rendes tagok hátralékának évről-évre történő szaporodását, szükségesnek tartottuk azt, hogy egy udvarias hangú felszólítással tudtára adjuk kartársainknak tagdíjhátralékuk összegét. Felhívtam tehát mindazon tagokat, akik több mint egy évi tagdíjjal elmaradtak és láthatólag hanyag fizetők, hogy tagdíjhátralékukat tehetségükhöz képest mielőbb rendezni szíveskedjenek. Ezt a felszólítást január hóban ki is adtuk, amelynek eredményeként a januári és februári bevételünk, az előző hónapokhoz viszonyítva, tetemesen megszorodott. Sajnos, ez a pársoros felszólítás egy-két érzelénykedő kartársnak nem tetszett és azonnal bejelentette egyesületünkbelő való kilépését.

A kiadásoknál az előirányzattal szemben — dacára a zalaegerszegi vándorgyűlés 169.18 P-t kitevő költségeinek, amely összeget, mivel erre a célra előirányzott összeg felvéve nem volt, a választmány engedélyével az előre nem látható kiadások rovátán számoltam el — 996.56 P megtakarítás mutatkozik. Ez a megtakarítás részben onnét ered, hogy hála a jó Istennek, elhalálozás csak öt esetben volt, akik közül kettőt részesíthettünk temetkezési segélyben. Temetkezési segélyre 1937. év folyamán 290.18 P-t és segélyekre 70.64 P-t fizettünk ki az előirányzott 1000.— P-vel szemben. A fentmaradó különbözeli összeg pedig a többi rovatoknál lett megtakarítva.

Az 1937. évi pénzszámadások felülvizsgálása f. év március hó 13-án tartatott meg Esztergomban a számvizsgáló

bizottság-tagjainak részvétele mellett, a felülvizsgálás alkalmával felvett jelentés a következőképpen szól:

Alapszabályunk 18. §-a értelmében tisztelettel jelentjük, hogy egyesületünk 1937. évi pénznaplójának úgy bevételi, mint kiadási részét tételről-tételre az okmányok alapján átvizsgáltuk és azt teljesen rendben találtuk.

A számadások átvizsgálása után az 1937. évi mérlegünk a következőképpen áll:

Maradvány 1936. évről	5508.36 P
Bevételek 1937. évben	8550.57 „
Összesen:	14058.93 P
Kiadások 1937. évben	6003.44 „
Maradvány 1937. év végén:	8055.49 P

mely összegből póstatakarékban van:

betéti könyvecskén	5541.25 P
csekszámlán	2512.19 s 2.05 P

készpénzmaradvány az egyesületi főszámvevőnél, mint ellátmány volt készletezve.

A bemutatott okmányok alapján a számadást teljesen rendben találtuk és a könyvek vezetésében az előírt és megkívánt pontosságot tapasztaltuk, miért is kérjük a t. Közgyűlést, hogy az 1937. évi számadásokat jóváhagyni és a felmentvényt a vezetőség, valamint a számvizsgáló bizottság részére megadni szíveskedjék.

Esztergom, 1938. év március hó 13.

A számvizsgáló bizottság tagjai:

Gábris József s. k. Gere Antal s. k. Pasztorek Sándor s. k.

A felolvasott jelentés alapján kérem az igen tisztelt közgyűlést, hogy az 1937. évi számadásokat jóváhagyni és a vezetőség, valamint a számvizsgáló bizottság tagjainak a felmentvényt megadni szíveskedjék.

A közgyűlés a felmentvényt megadja.

Ezekután az 1938. évi költségelőirányzat tervezetet fogom ismertetni.

Bevételi rész:

Tagsági díjakból	7500.— P
Beiratási díjakból	100.— „
„Az Erdő“ előfizetési díjából	400.— „
Hirdetésekből	50.— „
Kölcsön visszafizetésből	400.— „
Egyéb bevételekből	300.— „
1938. évben várható rendes bevételek	8750.— P
Zászlóra és szegekre várható bevétel	2600.— „

Összes várható bevétel 11350.— P

Amint látható, előirányzatunk a rendes bevételeknél 750.— P-vel több a tavalyinál, ami azért van, mert a tavalyi 714-es taglétszámunk 1937. év végéig 766-ra emelkedett. Sajnos azonban az, hogy a 766 tagból csak 416 az egész tagdíjas, míg a többiek közül 29 ³/₄-es (nyugdíjasok) és 321 féltagdíjas. A rendes tagokon kívül 14 temetkezési segélyalapi tagunk van.

Kiadási rész:

Tisztviselők tiszteletdíjára	2120.—	P
Szaklap előállítás és portóköltisége	2700.—	„
Leltári tárgyak beszerzésére	50.—	„
Póstköltségekre	230.—	„
Póstatakarékpénztári költségekre	200.—	„
Lapelőfizetésre	25.—	„
Választmányi ülések költségeire	550.—	„
Vándorgyűlés költségeire	200.—	„
Egyéb utiköltségekre	100.—	„
Írói tiszteletdíjakra	200.—	„
Temetkezési segélyekre és ösztöndíjakra	800.—	„
Nyomtatványokra, irodaszerekre	100.—	„
Előre nem látható kiadásokra	405.—	„

Rendes kiadások összesen: 7680.— P

Zászlóra és költségeire 2520.— „

1938. évi összes kiadás: 10200.— P

A rendes kiadásoknál, mint látjuk, 680.— P-vel többet vettünk fel a tavalyihoz viszonyítva, de ezt lapunk bővebb terjedelme magyarázza, mivel az idén ezen a címen 700.— P-vel többet vettünk fel, mint tavaly.

Végeredményben ha a bevételi és kiadási részeket összehasonlítjuk, látjuk azt, hogy 1150 P megtakarítás mutatkozik. Kérem az igen tisztelt Közgyűlést, hogy az előbbieken ismertetett költségelőirányzatot teljes egészében elfogadni szíveskedjék.

A közgyűlés az 1938. évi költségelőirányzatot fenti részletezés alapján elfogadja.

Mint az előbb ismertetett költségelőirányzatból és a zárszámadásból látjuk, zászlónkra befizetett és várható bevételünk a levelező-lapokkal együtt 2847.— P lesz.

(Május 6-án este volt 2783.50 P.)

A zászlóalap kiadási része így alakul:

A zászló ára rúddal együtt	1300.—	P
A „ csúcs ára	90.—	„
A „ szalag ára	30.—	„
A „ hordozó ára	30.—	„

Átvitel: 1450.— P

	Áthozat: 1450.— P
A zászlószegek ára	396.40 „
A zászlószegek elküldéséhez borítékokra	40.— „
A zászlóság-díszlábla és kalapácsok	64.— „
Zászlótartó szekrény keményfából	200.— „
Rendeléskor és utánjáraskor felmerült utiköltségek	31 60 „
A zászló szentelésénél és szállításánál felmerülő költségek	248.— „
Az alerdész tanulók utiköltségére	90.— „
Összesen	2520.— P

Ügyv. elnök: Kérésemre az illetékes urak megengedték, hogy az esztergomi alerdész szakiskola tanulói is részt vegyenek a holnapi emlékezetesnek ígérkező zászlóavató ünnepségen. Kérem az igen tisztelt Közgyűlést, hogy a résztvevő alerdésztanulók vasuti költségeinek megtérítését, amit már a választmány megszavazott, engedélyezni szíveskedjék.

A közgyűlés a tanulók utiköltségének megtérítését engedélyezi, sőt kéri a vezetőséget, hogy az ifjúságot erejéhez mérten minden hazafias és minden, az összetartás és testvériség nemes céljait szolgáló megmozdulásokon segítse.

Főszámvevő: Tekintettel arra, hogy egyesületünk anyagi helyzete örvedetesen javul, azon tiszteletteljes kéréssel fordulok az igen tisztelt Közgyűlés elé, hogy olyan kartársainknak, akik huzamosabb ideig, mondjuk 3 hónapnál hosszabb ideig állás nélkül vannak, állás nélkül töltött idejük tartamára a tagdíjat elengedni szíveskedjék. Ez azért is kívánatos volna, mert így minden állásnélküli tagunkat nyilvántarthatnánk és ha valahol üresedés van, azonnal vagy legalább is könnyebben elhelyezhetnénk, mint úgy, ha nem tudjuk hol és mennyi idő óta van állás nélkül.

Gunszt Ferenc: Bizony ez nagyon jó és kívánatos engedmény lesz, mert amikor én is több mint 8 hónapig voltam állás nélkül, még a kenyérre valót is alig tudtam megszerezni.

Többen a 6 hónapos időterminust javasolják. Végül is szavazás útján a közgyűlés a 3 hónapos terminust hagyja érvényben. Az állás nélkül maradt kartárs köteles a vezetőséget erről azonnal értesíteni, mert tagdíjelengedésben csak az részesülhet, aki állás nélkül maradva, ezt 15 napon belül a vezetőségnek bejelenti. Állásba jutását is azonnal jelentenie kell, mivel a tulajdonképpen elengedés összegszerűleg csak akkor mutatható ki és írható jóvá. Olyan tag, aki állás nélkül maradva ezt idejében — az előbb írt 15 napon belül — be nem jelenti, tagdíjelengedési jogát elveszti.

Főszámvevő: Most pedig rátérek egy igen fontos és mindenkit érdeklő ügyre, a temetkezési segélyre. Áprilisi lapunkban erre vonatkozólag négyféle tervet ismertettem. Merem re-

mélni, hogy ezt az ügyet rövid vita után a legjobban és minden érdeknek megfelelően fogjuk elintézni. A terveket, ha óhajtják kartársaim, felolvasom.

Halljuk a terveket.

A terveket felolvassa.

Ügyv. elnök: Én azt hiszem kartársaim, ezt az ügyet úgy intézhetjük a legjobban el, ha kimondjuk azt, hogy egy évi tagság után minden tag 300.— P temetkezési segélyt kap. Köteles azonban minden tag-halálozás esetén, ha arról a lap útján értesül, 50 fillér részösszeget — a csekkapon megnevezve, hogy mire küldi — azonnal befizetni. Aki 3-szor 50 fillér befizetést elmulaszt, az temetkezési segélyben nem részesíthető. Úgyszintén az olyan tag sem, aki több mint egy évi tagdíjjal hátralékban van.

A régi temetkezési segélyalapi tagok is ugyanebben a temetkezési segélyben részesülnek. Akik pedig csak a temetkezési segélyalaprak tagjai — még ma is —, azok mint tagok lesznek nyilvántartva, és mint féltagdíjasok, az eddig is fizetett évi 6.— P-t és taghalálozáskor az 50 fillér részösszeget fizetik és így ők is 300.— P temetkezési segélyben részesülnek.

Fenti javaslatot a közgyűlés rövid vita után elfogadja.

Főszámvevő: Végül az alapszabálmódosításról összeállított tervezetet ismertetem az igen tisztelt közgyűléssel, kérve annak tárgyilagos elbírálását és az észrevételek megtétele utáni jóváhagyását.

A módosításokat felolvassa.

A közgyűlés az egyesület székhelyére vonatkozó szakaszt megvitatta, a tervezetet változatlanul, illetve a temetkezési segélyre vonatkozó módosítás felvételével jóváhagyta.

Ügyv. elnök: A főszámvevő jelentéséhez még hozzátesszem azt, hogy a legutolsó havi bevételünket lapunk útján most első ízben nem nyugtáztuk azért, mert a befizetések a zászlóalpra befizetett összegekből örvendetes módon annyira felszaporodtak, hogy ha nyugtázni akartuk volna a lapban, a lap terjedelmét kétszeresére kellett volna szabni. Ez ugyan még nem lett volna akadály, de a nyomda éppen abban az időben annyira túl volt halmozva munkával, hogy a szokásostól eltérő, kétszeres terjedelmű lapot nem tudta volna időben előállítani. Legközelebbi számunkban azonban pótlólag az összes befizetéseket nyugtázni fogjuk. A lappal kapcsolatban megjegyzem, hogy a nyári hónapokban, mint máskor, úgy ezen a nyáron is egy alkalommal duplaszámot fogunk adni.

Remélem, hogy a lap vezetésével általánosságban megvannak elégedve. A jogos és alapos kifogásokat mindig szívesen hallgatom meg és ahol lehet, segítek a bajon.

Lapunk úgyszólván fényképe az egyesület belső életének és ahogy számban és erőben gyarapodunk, úgy fog emelkedni lapunk nívója is. A kartársaknak módjukban van ebben támo-

gatni és elárasztani komoly, tartalmas és ami nem kevésbé fontos, jól megírt munkákkal.

A legutóbbi számunkban leköszölt „Meghívó“ a zászlószentelésre, azt hiszem, mindannyiunkat örvedetesen lepte meg. Én magam is csodálkozom. Most egy éve merült fel az eszme Szy Ferenc kartársunk részéről, amely termékeny talajra talált. A gyűjtés oly tempóban indult, hogy úgy látszott, évek telnek el, amíg zászlónk lesz. Így ment ez a legutolsó időki. A vezetőség látva a lassú tempót, minden erejét és idejét ez ügy szolgálatába állította, s hála Istennek nem eredmény nélkül, s most büszkén jelenthetem be: hogy zászlónk helyén áll, holnap lesz az első nap, amikor első ízben bontjuk ki s lobogtatjuk meg a napsugaras májusi levegőben. Számomra kétszeres öröm lesz a holnapi nap. Végképpen megbizonyosodtam affelől, hogy a vezetésem alatt álló egyesület tagjai lelkes, odaadó emberek, akiket lelkesültségük kimutatásában még a mostoha körülmények sem gátolnak meg, mert minden egyes kartárs imponálóan mutatta meg áldozatkészségét. El nem mulaszthatom őszinte köszönetünket és hálánkat kifejezni a Földművelésügyi Miniszter úr Ónagyméltóságának és Molcsány Gábor Óméltóságának a zászlónk alapja javára adományozott 400.— P-ért.

A gyűjtés eredménye felülmúlja a kiadásokat. A fentmaradó összeget a választmányi ülés Cservenka Ferenc javaslatára alapítványként kezeli.

Zászlóavatási ünnepségek ideje és sorrendje lapunkban közölve lett s így arról kartársaim tudomással bírnak.

Tisztelettel jelentem, hogy a zászlóavató ünnepségek meghívtam József főherceg Ő Királyi Fenségét, gróf Bethlen István nyug. miniszterelnök úr Ónagyméltóságát, a Földművelésügyi Miniszter úr Ónagyméltóságát, Molcsány Gábor Óméltóságát mint az Erdészeti Főosztály főnökét, az Erdészeti Főosztály egész tisztviselőkarát, Róth Gyula miniszteri tanácsos egyetemi tanár Óméltóságát, az összes Erdőigazgató urakat, Bíró Zoltán Óméltóságát és Óméltóságán keresztül az Erdészeti Egyesületet, az esztergomi alerdész szakiskola helyettes Igazgatóját és tanári karát, a zászlóavatást végző Bayler István róm. kat. plébános urat és Muraközy Gyula ref. esperes urat.

Fent elősorolt előkelőségek közül többen személyesen jelennek meg, vagy pedig megbizottjuk útján képviseltetik magukat holnapi ünnepségekön.

Végül a magánalkalmazásban állók nyugdíjproblémájáról kellene szólnom. Ezzel az ügyel azonban majd később fogunk foglalkozni, miután ebben az ügyben egy indítvány lett beadva Gunszt Ferenc kartársunk részéről.

Következik a tisztújítás. Kérem kartársaimat, fogadják el az előterjesztendő névsort, mert meg vagyok róla győződve,

hogy az általam ajánlott kartársak szívükön viselik az Egyesület érdekeit.

Felkérem a főszámvevőt, hogy a választmány által kandidált tisztikart és választmányi tagokat ismeresse.

Főszámvevő: Országos elnök: Brandt Vilmos ömértósága.
Nagy éljenzés.

Ügyvezető elnök: Daróczy Márton.

Szünni nem akaró éljenzés.

Titkár: Hunyadi József.

Többen: Ki az? Hol van? Hunyadi feláll, bemutatkozik.

Eljen!

Főszámvevő: Hevesi József.

Eljen!

Pénztári ellenőrök: Stubnya Mihály és Szabó Márton.

Éljenzés.

Számvizsgálók: Gábris József, Gere Antal és Pasztorek Sándor.

Éljenzés.

Választmányi tagok: Barnóczy István, Bezeréti Lajos, Cservenka Ferenc, Poprády Kálmán, Gábris István, Kolb Gyula, Kósa István, Erdész Lajos, Kis Tóth Tamás, vitéz Nagy Lajos, Orosz Imre, Endrődy Sándor, Moóri János, id. Strobl József, vitéz Szekeres Károly, Szöllősy Sándor, Szy Ferenc, Répássy Ferenc, Honti Pál, Tarnay Gusztáv, Tihanyi István, Nagy István, Kovács Antal Csapod, Havasi János és Vancsura István.

Póttagok: Csaby Pál, Tomka József, Stubenvoll Rezső, Forgács Pál, Garami Árpád és Harihovszky József.

Egyesületi ügyésznek továbbra is Dr. Jármly István ügyvéd urat választotta meg a közgyűlés.

Endrődy Sándor választmányi tagságáról lemond és kéri a közgyűlést, hogy helyette Poprády Béla kartársat válassza meg.

Stubnya Mihály Honti Pál választmányi tag helyett, mivel Honti nagy elfoglaltsága miatt csak igen ritkán vehet részt az üléseken, Vasvári Vilmost ajánlja.

A közgyűlés mindkét javaslatot elfogadja.

Ügyv. elnök: Gunszt Ferenc kartársunk egy beadványt intézett a vezetőséghez, amit a főszámvevő lesz szíves ismertetni.

Főszámvevő Gunszt levelét felolvassa.

Ügyv. elnök: Tisztelt Közgyűlés! Legutóbbi közgyűlésünk alkalmával bejelentettük a Magántisztviselők Nyugdíj Egyesületébe való bekapcsolódás lehetőségét. Megemlítettük annak a lehetőségét is, hogy a birtokosokhoz fogunk fordulni azzal a kéréssel, hogy a nyugdíjárulék egy részének viselését ők vállalják. Sajnálattal kellett tapasztalnunk azonban azt, hogy mily kevés az érdeklődés kartársaink részéről még ebben a fontos kérdésben is. Mindent tőlünk, a vezetőségtől várnak, segíteni

azonban senki nem akar. De nemcsak segíteni nem akar, hanem mint látjuk, még saját jövőendő sorsa iránt sem érdeklődik.

Gunszt Ferenc: Levelem megírására nem a rosszakarat és a vezetőség iránti bizalmatlanság késztetett, hanem az, hogy a közös ügyet szolgáljam és sokszáz kartársam érdekében cselekedjem.

Cservenka Ferenc: Intézzon a vezetőség egy felterjesztést a minisztériumhoz, amelyben kérje elsősorban a cselédsorból való kiemelésünket, másodsorban a legkisebb fizetés rendeleti úton történő megállapítását és harmadszor a nyugdíj biztosítását. Mi, az Erdészeti és Vadászati Segédszemélyzet, úgy a Gazdatisztek törvényéből, mint a Mezőgazdasági Munkások nyugdíjtörvényéből kimaradtunk. Mi mostohái vagyunk a társadalomnak!?

Stróbl József: Ez nem egészen van így, mert a legtöbb uradalom — mint hallom — önszántából azzal a gondolattal foglalkozik, hogy nyugdíjat biztosítson erdészeti alkalmazottainak. Minden birtokos vár egy országos nyugdíjtörvényt.

Varga Sándor: De ne csak a nyugdíj, hanem a legkisebb munkabér is biztosítva és törvényesítve legyen, mert hiszen a nyugdíj alapja a fizetés. És ne csinálják úgy ezt is, hogy csak a készpénzfizetést vegyék fel, hanem értékeljék át a természetben kapott illetményeket is és az így kapott alap után tegyék kötelezővé a birtokosoknak a nyugdíjhoz való hozzájárulást.

Stubenwoll Rezső: Az osztrákoknál is soká késett úgy a legkisebb munkabér, mint a nyugdíjtörvény megalkotása. Ők azonban politikával oldották meg a kérdést.

Stróbl József: Igen, erről én is tudok, ott mindenki megkapja a megélhetését biztosító nyugdíját.

Stubenwoll Rezső: Ott megszakítás nincs. És nemcsak a készpénz után kell a nyugdíjalapot fizetni.

Répássy Ferenc: Legutóbbi cikkemben ezekre a dolgokra már én is kitértem és tudom, hogy mi mindannyian akarunk és tudunk dolgozni, de sajnos azt kell tapasztalnunk, hogy éppen a magánuradalmi kartársak azok, akik ügyeikkel nem törődnek.

Varga Sándor: Nem törődnek, mert oly kevés a fizetésük, hogy nem törődhetnek.

Répássy Ferenc: Ha megcsinálta az Iparügyi Minisztérium az iparosság fizetésének rendezését, miért ne csinálhatná meg a Földművelésügyi Minisztérium is a miénket. A nyugdíjra vonatkozólag pedig kötelezni kell a birtokosokat a díjak egy részének befizetésére.

Kovács Antal: Az uradalom kapna az alkalmon és csak cselédnyugdíjat adna.

Répássy Ferenc: Javasolom, hogy a vezetőség adjon be

egy indítványt elsősorban a cselédsorból való kiemelésre és másodsorban a nyugdíjügy rendezésére.

Ügyv. elnök: Ez az ügy, mint már mondtam, át lett téve a szociálpolitikai ügyosztályhoz, ahol most tanulmányozzák annak kivizsgálását és mielőbbi rendezését.

Varga Sándor: Mi van a magánuradalmiak legkisebb bérének megállapításával?

Ügyv. elnök: A cselédsorból való kiemeléssel minden meg lesz oldva. A fizetés iránt is érdeklődtem, de most, amíg az egymilliárdos megterhelés el nem intéződik, addig erről nem lehet eredményesen tárgyalni a birtokosokkal.

Varga Sándor: Arra kérem az ügyvezető elnök urat, hogy hasson oda, hogy ezen ügyek mielőbb eredményesen intéződjenek el.

Ügyv. elnök: Megígérem, hogy minden tőlem telhetőt el fogok követni kartársaim jobb sorsa érdekében.

Ezekután az ügyvezető elnök Gunszt Ferenc által a vizslaidomításról írt cikkeinek kinyomatására kér engedélyt. A vizslaidomításról szóló mű füzetalakban kerülne kiadásra.

A füzet kiadásához szükséges összeget a közgyűlés engedélyezi.

Gunszt Ferenc: Az egyesület által kinyomtatandó füzetek bevételeit az egyesületnek ajánlja fel.

Cservenka Ferenc: Kéri a közgyűlést, hogy ezt a nemes és önzetlen felajánlást jegyzőkönyvileg örökítse meg és Gunszt Ferencnek köszönetét fejezze ki.

A közgyűlés Gunszt Ferencnek jegyzőkönyvi köszönetet mond és lelkesen ünnepli.

Stubnya László javasolja, hogy a közgyűlés táviratilag üdvözölje a Miniszterelnök urat és a Földművelésügyi Miniszter úr Önagyméltóságát.

Ügyv. elnök: A vezetőség már előre elhatározta, hogy a holnapi zászlóavatás alkalmával táviratilag fogja üdvözölni a Kormányzó úr Ő Főméltóságát, a Földművelésügyi Miniszter úr Önagyméltóságát és Molcsány Gábor Őméltóságát.

Garami Árpád: Mielőtt a közgyűlésről eltávoznánk, arra kérem a kartársakat, hogy ne tekintsenek bennünket, miskolciakat, az egyesület mostoháinak. Nekünk is van érző, szerető szívünk, mi is tudjuk a kötelességeinket és becsülettel teljesítjük is azt. Tudom, voltak hibák Miskolcon, de ezért ne minket, az összeséget vádoljanak, hanem csupán azt, aki megérdemli. Higgyék el kartársaim, hogy mi is megérdemlünk egy kis szeretetet, egy kis jóakarató megbecsülést.

Ügyv. elnök: Egyesületünk tagjai között mi, különbséget nem teszünk, nekünk mostoha tagjaink nincsenek, egyformán szeretünk és becsülünk mindenkit, bárhol is teljesítsen az illető szolgálatot, ne feszegessük a multak hibáit, kár azt újra elő-ráncigálni. (Ügy van: Ügy van!)

Kolb Gyula kifogásolja a választmányi tagok szállodai költségének kifizetését.

Cservenka Ferenc: Ha a közgyűlés megszavazza nem lehet kifogás ellene. Én részemről nem javasolom a kifizetést, mivel a választmányi- és a közgyűlés egy napon zajlott le és így nincs szükség arra, hogy a választmányi tagok itt maradjanak. Kívánatos ugyan a holnapi zászlóavatási ünnepségünkön való megjelenés, de ezt már mindenki a saját ügyének kell, hogy tekintse.

Kecskés István: Ha a közgyűlés a választmányi ülést követő napra esik, olyan esetekben jár az éjjeli szállás költsége, mert akkor az egyesület érdeke úgy kívánja, hogy itt maradjon a választmányi tag, de most ez nem így van, tehát most nem jár.

Rövid vita után a közgyűlés úgy határozott, hogy ez alkalommal a választmány tagjainak az éjjeli szállás költségeit nem téríti meg az egyesület.

Ügyv. elnök: Mélyen tisztelt Közgyűlés! Ma, amikor hetedizben mutatják ki személyem és munkásságom iránti bizalmukat, csakis azt mondhatom, amit máskor is, a bizalmuknak igérem, hogy meg fogunk felelni.

Igérem és fogadom, hogy mint eddig, ezután is minden igyekezetemmel és tudásommal azon leszek, hogy az Önök ügyeit előbbre vigyem. De egyben kérem Önöket, hogy gondoljanak mindig arra, hogy az ember hatalmas kicsi, képességeinek határai közel vannak. Bár megtehetném mindazt, amit szeretnék. Ha kartársaim azt tapasztalnák, hogy nem tudok mindent végrehajtani, amit Önök kívánnak tőlem, gondoljanak arra, hogy amint jelentésemben már említettem is, az erdészeti segédszemélyzet sorsa fokozottan függ össze a magyar faj, a magyar nemzet sorsával.

Minden vágyunk és kívánságunk akkor fog teljesülni igazán és teljességében, ha erdeink megint a mieink lesznek és lesz hely, ahol képességeinket igazán megmutathatjuk.

Azzal zárom be idei közgyűlésünket, hogy a szívünk mélyén ápolt érzéseink, vágyaink minél előbb valósággá válnak.

Mielőtt e közgyűlésről eltávoznánk, mindannyiunk nevében arra kérem még a magyarok Istenét, hogy adjon erőt, kitartást nekünk ahhoz, hogy e zászlót, a mi zászlónkat, amely itt áll előttünk és holnap fogunk felavatni, mielőbb meglobogtathassuk a csiki és mármaroszi hegyeken. Ott susogjon drága selyme a magyar bércek ormán, magyar imát mormoló fiaink örömtől, jóléttől sugárzó szemei előtt.

Isten segítsd diadalra zászlónkat.

Több tárgy nem lévén, ügyvezető elnök a közgyűlést berekeszti.

Kmf.

Visszapillantás

A zászlóavatás ünnepéről lapunk máshelyén megtalálja az olvasó a hivatalos beszámolót, részemről engedtessek meg, hogy a reflexióimat papírra vessem. Felejthetetlen élményt nyújtott a zászlóavató ünnepség mindazoknak az alerdész-vadászoknak, akik a sors jóvoltából részt vehettek ezen a lélekemelő ünnepségen.

Örömmel telt el a szívem, amikor láttam az alerdészeknek és vadászoknak azt az imponáló sokaságát, amely az ország különböző részeiből jött el tanúságot tenni karunk egységéről. Jóbarátok, ismerősök, kik oly régen nem találkoztak, és még az ismeretlenek is a találkozás örömeivel arcukon üdvözölték egymást és mindannyiuk szemében az öröm tüze fénylett egy eljövendő szebb, jobb erdész-sors reményében. És a zászló, a gyönyörű erdész-zászló megpillantásakor az őszinte, a büszke öröm sugárzott, hogy ezt a zászlót minden akadályokon keresztül hűségesen fogjuk követni igaz alerdészbecsülettel.

Sajátmagam is lenyűgözötten a látványtól, örömkönnyekkel a szememben, alig bírva az érzéseimmel, köszöntöttem benső hálával az egek Urát, hogy megengedte, hogy az ünnepségen részt vehettem és végighallgathattam azokat a szívből jövő megnyilatkozásokat, amelyeket ez az ünnepség kiváltott. Büszkén, a szégyenkezés teljes kikapcsolásával jelentem ki, hogy a könnyekig megindított az az aktus, amikor az elrabolt végek zászlószegeinek a beverésénél Erdély, a Felvidék, Dél és Nyugat szülőttei egyszerű, keresetlen szavakkal adtak kifejezést érzelmeiknek a hazafiasság mindent elsőprő tapsviharának tombolása közt, a zászlószegeiket az emléktáblába beverték, s minden kalapácsütés szimbólikus jelentőséget adott az aktusnak. A sorainkat megtisztelő előkelőségeknek a zászlószegek beverésekor elhangzott jelmondatai is mindmegannyi biztató momentum voltak arra nézve, hogy nincs már messze az az idő, amikor az erdészeti segédszemélyzet is joggal elfoglalhatja hazánk életében azt a helyet, amely bennünket méltón megillet. Magától értetődik, hogy az alkalom hatása, a hely varázsa őszintén kitárta az egyébként zárkózotthajlamú erdészszíveket is, és az ünnepi ebéden résztvevők között sok egész életre szóló barátság szövődött. Részemről kitüntetésnek veszem, hogy karunknak olyan értékes tagjai, mint vitéz Szerkes Károly és Orosz Imre barátságukkal megtiszteltek, és örömmel tölt el ezzel kapcsolatban az is, hogy az esztergomi alerdész szakiskola tanulói a kollegiális érzés ápolása iránt tanúságot tettek, és hogy a vén harcosok szívükbe zárták a reményekkel teli fiatalokat.

Mindezekből megállapíthatjuk, hogy igenis van létjogo-

sultsága egyesületünknek, van remény bajaink orvoslására is, és a zászlóavatási ünnep nagy sikere indokolja a legjobban azt, amit az én zászlószegemnek beverésekor Daróczy ügyvezető elnökünknek is mondtam: „Mindnyájan egyért, egy mindnyájunkért!”

Legyen ez figyelmeztetés mindazoknak, akik személyeskedésből, vagy bármi más okból kifolyólag nem tagjai még az egyesületünknek. Jöjjenek sorainkba, várja őket szeretettel a Zászló! Felfokozott munkát követ el ez a szent szimbólum és hisszük, hogy az eredmény nem marad el.

Gunszt Ferenc.

Találkozás huszonhat év multával

II.

Február hónap végén írtam ezen a címen első cikkemet, mely a március hó elején megjelenő lapunkban lett leköszölve. Még akkor azt hittem, hogy mostanáig be is fejezem cikksorozatomat. De hát ember tervez, Isten végez. Elbeszéléseim befejezése helyett majdnem életemet fejeztem be és csak kis híjja múlt, hogy el nem költöztem az örök vadászmezőkre, ahol ugyan talán egy jobb, boldogabb örökélet fogadott volna. Február hónap! Istenem, milyen régen volt és mégis mintha ma történt volna. Jött egyszerre a magas láz, mikor minduntalan szalonkák húzásáról fantáziáltam, jöttek az álmatlan, kínos és fájdalmas éjszakák, míg három hét multán orvosom kijelentette, hogy a tüdőgyulladás ugyan megszűnt, de a szív az meggyengült és csak gyorsan délre, Olaszországba, melegebb tájakra, pihenni.

Hála a jó Istennek és edzett vadászszervezetemnek, most ismét itt vagyok, sőt gyengélkedve ugyan, de gyönyörű zászlóavató ünnepélyünkön is már ott lehettem.

Ott hagytam el ugyebár a márciusi cikkemet, hogy a fogarasi havasokra való menetelés közben meglőttem egy szép süldő kocát. Mindenesetre jól kezdődött útunk és V. D. barátom elkezdett jósolni, hogy ha így kezdődik, mi lesz még fent, a zergék és medvék hónapban, hiába figyelmeztettem reá, hogy „ne igyunk előre a medve bőrére”, amint mondani szokás.

Estére felértünk, illetve fölkapaszkodtunk az első havasi legelőig, hogy ottan a pásztorok által télire elhagyott „Kali-

bába", vagy amint ők nevezik „Sztinába“ megéjszakázunk. Az oláh elment az erdőbe friss fenyőlombot vágni, melyből nagyszerű fekvőhely készült, míg két vadőrünk némi tüzelőt aprított a kaliba körül heverő fatörzsekből. Csakhamar készen volt a szállás, ropogott a tűzön a száraz fenyőgaj és forrott a teavíz. A vadászok és a kíséző három ember bográcsban pörköltet csinált a süldő tarjából és bordáiból, melynek orrcsiklandó szaga eltöltötte a kis tisztás levegőjét, hol éjjeli szállásunkat berendeztük.

Később lassan mindenki elkészítette fekvőhelyét, miután előbb alaposan átvizsgáltuk és kitisztítottuk a szállásunkat az éhes élősdiektől.

Azután rövidesen mindenki mély álomba merült a fárasztó út után. Én sokáig nem tudtam elaludni, néztem a sercegő tüzet, az izzó parazsat, sőt mégegyszer jól elláttam rönkökkel az izzó parazsat, hogy tovább tartsa a meleget. Lassan a hó is szállingózni kezdett és én is mély álomba merültem.

Alig pirkadt, már egyik vadásznunk rakta a tüzet, hogy teát is meleg reggelit készítsen a süldőcske finom sonkáiból.

Majd erre mi is felébredtünk vadászczimborámmal együtt és konstataltuk, hogy igen jól aludtunk és kipihentük magunkat. Így, beszélgetve a jó és mély alvásról, beleszól beszélgetésünkbe egyik vadásznunk, a lengyel származású Szaniszló: De ugyancsak jól aludtak az urak, mert tessenek csak velem jönni, mit mutatok a kaliba körül. Hát majdnem hihetetlen, de alig két lépésnyire az egész alvó tábort kétszer is körül sétáló friss medvenyomokat mutat, melyek az éjjel lehullott hóban igen jól látszottak. Ez ugyan megtréfált, állapítottuk meg és miután Iván névre hallgató, szenvedélyes raubschütznek kinéző oláh teherhordónk megállapította, hogy a széltörésses, szederindás völgykatlanon túl ment, a gerincen átváltott, így nem hívhattuk meg reggelire és magunk láttunk hozzá a kitűnő forró teához és friss vaddisznóból készült lacipecsenyéhez.

Tíz óra felé fölpackoltunk és útnak indultunk, mert még jó kis távolságra volt a Petrile-Popi déli oldalán fekvő, fából épített vadászházunk, ahová folytonos emelkedés és jóformán kapaszkodás közben kora délután akartunk megérkezni.

Egészen külön világ már innen az, hol útnak vezetett, ez már a havasok országa, a zergék otthona. Más a növényzete, az állatvilága, vize, folytonosan változó levegője, mikor hol beláthatatlan ködben, hol verőfényes napban haladunk felfelé a hóborította kövek között, majd kőgörgeteges meredek oldalakon, sziklapárkányokon, míg lassan elmarad a vegetáció is. Már csak alattunk zöldelnek az évszázados fenyők és felhallatszik a patakok morajló zúgása.

Körülöttünk már csak hólepte törpefenyők és nyomunkban, hol a havat eltapostuk, néhány áfonyabokor és moha látható.

Többször megállunk fujtatni, mert nehéz a nagy hóban és bizonytalan talajon az előrejutás. Jól felpakolt teherhordóink is alig jutnak sokhelyütt előre, mikor a köd leereszkedik. Az emberen egy megmagyarázhatatlan érzés vesz erőt, mintha nem is a földön járna, mintha bizonytalan volna az egész énje, mintha a másvilágon volna.

De csakhamar elmúlik a lelki depresszió, mikor az alacsonyra került felhő felszáll, mikor a ködöt elviszi a szél és az ember szeme előtt feltárul a havasok gyönyörű világa, tiszta napsütésben. Alattunk, a felhők közül ki-ki látszik egy alacsonyabb erdőborította csúcs, de felettünk a gyönyörű tiszta kék égbolt, körülöttünk nagy fehérség, a havasok igazi világa.

Mindenki feléled és friss erőre kap, mert a sugárzó napfényben meglátjuk útunk célját, a vadászházat.

(Folytatjuk.)

Dr. Jármy István

Mevme. ügyész, m. kir. vadászati tudósító.

Nyárfaproblémák

Manapság sok cikk jelenik meg szaklapokban a nyár kérdéséről. Úgy vagyunk ezzel is, mint jó egynéhány éve az akác veszedelem beharangozásával, ami hála Istennek, mint utólag kiderült, nem is olyan veszedelem, mert van! Sokkal nagyobb veszedelem az a sok kopár, ami fájdalom még mindig igen sok van s bizony sokkal üdvösebb volna, ha azokon nem is sudár, de csak gyér akác is állana.

De maradjunk a tárgynál. Nézzük csak először is azt a bizonyos canadai nyárt, ami a magyar földön nem árja ugyan (a mai szólásmód szerint), de a magyar millióbe nagyon be tudott helyezkedni.

Nincs olyan birtok az országban, ahol ne volna elhelyezhető, ha csak pár száz drb. canadai nyár is. Tekintve, ha ezen fafaj megfelelő talajon van telepítve (legalkalmasabb a mély, üde talaj), rövid idő alatt nagy és igazán használható fatömeget fog adni ott, ahol azelőtt semmi, vagy pár csenevész fűzfánk volt. Ma, amikor a fenyőfáért horribilis összegeket vagyunk kénytelenek adni a külföldnek, nem lenne közömbös, ha szerte az országban pár évtized alatt tetemes nyárfakészlet állana rendelkezésünkre.

Szükséges és keresett anyag azonfelül a canadai nyár a

furníriparban, a gyufaiparban, de számottevő tényező lehetne idővel a cellulózeiparban is. Nem kivihetetlen, csak akarat kell hozzá. Higgyék el kedves kartársak, nem az a fontos, hogy a canadai nyár külföldi fafaj, hanem az, hogy rövid idő alatt a vele foglalkozót tetemes jövedelemhez juttatja és a felesleges külföldi fabehozattól, ha elterjedt, az országot bizonyos fokig mentesíti.

Érvelések hangzanak el az utóbbi időben a canadai ellen, hogy a törzsek nagy része „álgesztes“, hát ebben van némi igazság, azonban valljuk be azt őszintén, a többi nyárfélékben ugyanilyen arányban feltalálható az álgesztesedés. Tehát ez sem tudható be csupán a canadai nyár rovására.

Az álgesztesedés okát a tudományos körök a dugványokról való szaporításnak tudják be. Ezért folynak most kísérletek a dugványoknak alsó és felső metszési lapjának bizonyos anyaggal való bevonásával, úgyszintén a németek által propagált azon eljárásnak, hogy a dugványt a csúcshajtásokból készítsük.

Hogy az elsónél mi lesz az eredmény, arról még korai volna beszélni, az utóbbit azonban már magam is kipróbáltam s ma is próbálom, azonban az eredmény nem kielégítő. A csúcshajtásokból készült dugvány csenevész s legnagyobb része száraz lett és a mostaniaknak is nagy része az lesz. Ami az álgesztesedés ügyét illeti, az alsó vágáslap még mindig elég felületet ad a fertőzésre, amit sajnos, módomban is volt tapasztalni.

Kísérleteim folyamán a dugványkészítéssel kapcsolatban én a következőt tapasztaltam: Az ősszel (novemberben) vágott dugványok, amik télen vermelve tartattak a tavaszi dugványozásig és a dugványozás előtt mindkét metszési lapon visszavágattak, a tavaszi rügyfakadás előtt készített dugványokkal szemben előnye, hogy az álgesztesedés aránya lényegesen kisebb. Ezt megállapítottam és ez a most beállított anyatelepeknél is bárki által megállapítható.

Végezetül még arra kell felhívnom kedves kartársaim figyelmét a nyár ültetésénél, hogy azt csakis a megfelelő helyre ültessük, mert ellenkező esetben sok bosszúságot, de vissza soha nem térülő kiadást is okozunk magunknak. A canadairól most ennyit.

Alkalmilag a többi nyárfajokra is ki fogok térni s az e téren 25 év alatt szerzett elég bő tapasztalataimat készséggel bocsátom a közönség szíves rendelkezésére.

Befejezésül ennyit: Ne azt nézzük, mi, honnan származik, hanem azt, mivel és mennyit segíthetünk faellátásunk terén s ezzel mindnyájunk boldogulásán.

Nagy József.

Szakszerű vadtenyésztés

A földtulajdonos fontos érdeke, hogy ingatlanának a főjövödelmén kívül megfelelő mellékjövödelmet is biztosítson s az nem egyéb, mint a vadászatból befolyó jövedelem, amely ma bizony tekintélyes jövedelmet hoz, ha a vadtenyésztés szakszerűen folyik.

Ma, amikor egy szarvasbika lelövéséért, amelynek minősége nincsen garantálva, 800—1200 P-t is képesek fizetni honi vagy külföldi vadászbérlők, úgy fölösleges indokolnom azt, hogy mennyire érdemes a szakszerű vadtenyésztést űzni.

Hasonló módon állunk az apróvad tenyésztésével is, amelyekből az élővad akár belföldi eladásánál, de főleg külföldre való kivitelnél igen jó jövedelmet hoz a birtokosoknak, illetve a vadászbérlőknek.

A szakszerű vadtenyésztést annál inkább is kötelességünk mindenhol bevezetni, mert ezáltal nemzeti vagyónukat gyarapítjuk, a minőséget magasabb szintre fokozhatjuk s elérhetjük azt, hogy e csonkaország híres vadállománya minőségileg első helyen fog állni.

Csonkaországunk érdeke is azt kívánja, hogy amiből lehet jobbat termelni vagy nevelni, az vetekedjen a külföldivel, mert csak úgy tudjuk biztosítani számunkra a jövőt.

Cikkem úgy a nagy-, mint az apróvadtenyésztést csak főbb vonásokban, általánosságban tárgyalja és csak fontosabb eseteknél bocsátkozom részletekbe.

A szakszerű vadtenyésztés feltételei:

1. A tenyésztendő vadfajnak megfelelő nagyságú terület,
2. Megfelelő növényzettel (erdő, mező) borított terület, amelyen a vad tápláléka biztosítva van és víz is található,
3. Elsőrendű tenyészállomány,
4. Vadgondozás,
5. Ivararány szabályozás, fenntartás (szelektálás),
6. Kellő vadászati berendezések,
7. Duvadak irtása,
8. Szakszerű vadászat,
9. Vadértékesítés, szállítás és végül
10. Nem utolsó sorban képesített vadőr, illetve vadász alkalmazása.

ad 1. Félreértések elkerülése végett meg kell jegyezni, hogy cikkem a vadtenyésztést tárgyalja, függetlenül a vadaskertek kezelésétől.

Rendszeres, illetve szakszerű vadtenyésztést csak ott folytathatunk — feltéve, ha minden területnél megvannak a vad megélhetéséhez szükséges természetadta feltételek —, ahol az összefüggő (egy tagban lévő) és csendes terület meghaladja

az 1500 kat. holdat. Ha azonban — tegyük fel — egy 1500 kat. hold terület közepén egy vasút, vagy pedig forgalmas országút, vagy egyéb út vezet át, már kevésbé alkalmas szakszerű kezelésre. Az ilyen területen, bár megszokják a vadak a szokásos zajt, mégis nyugtalanok, ami úgy a vad pázásánál, mint ellésénél, valamint vadászatánál nagy hátrányt okoz. A vadászati berendezések (etetők, dagonyák, stb.) sem helyezhetők el tetszés szerint az ilyen területeken.

Az olyan vadászterületek sem kezelhetők szakszerűen, amelyek egy tagban elérik ugyan az 1500 kat. holdat, de olyan hosszan nyúlnak el, hogy szélességük alig 200–500 méter. Az ilyen területek csak akkor kezelhetők jól, ha a szomszédos mezőgazdasági, esetleg erdőterületek is bérbevehetőek.

Legalkalmasabbak az összefüggő hegyi vagy síksági területek, amelyek nagy kiterjedésűek, vagy pedig a dombvidéki, vagy síksági erdős-mezős nagy területek, amelyek más, messze levő erdőktől el vannak szigetelve.

200–1000 kat. hold erdős — nagyobb erdőktől távolról elszigetelt — területen tenyészthetünk ugyan apróvadat, sőt még őzet is, de ha vannak a közelben, a szomszédos területeken, kisebb-nagyobb remizek (erdőcsoportok, erdőpászták), úgy még az is váltóvadként fog sokszor szerepelni.

Általában mondhatjuk, hogy a gimszarvas és dám tenyésztéséhez a nagyobb összefüggő erdő, mezőkkel tarkított területek alkalmasak. 150 kat. holdanként 2 drb. szarvast vagy 3 drb. dámot számítva.

Mínhogy a vaddisznót több helyen tenyésztik, a tenyészeti viszonyairól szintén megemlékezem. A vaddisznó szintén csak a nagyobb, összefüggő csendes erdőségekben tenyészthető sikerrel, ahol víz bőven van. 300 kat. holdanként 2 darabot számítva.

A muflon szintén nagyobb összefüggő és nyugodt erdőt szeret, 200 kat. holdanként 2 darabot számítva.

Őzet, nyulat már kisebb területen is tenyészthetünk sikerrel. Erdőn számítva szintén 100 kat. holdanként őzből 2 darabot, nyúlból 10 darabot.

Császármadarat csak nagyobb összefüggő erdőkben tenyészthetünk.

Siket- és nyirfajd tenyésztéséről, mint magashegységi szárnyasokról, sajnos ezidőszerint nincs értelme, hogy foglalkozzunk.

Túzok csak az alföld síkságain, nagy uradalmak nyugodtabb területein tenyészthető.

Fácán- és fogolytenyésztésre legkiválóbb az alföldi homokon álló erdő, beékelte mezőgazdasági földekkel, természetesen minél nagyobb a terület, annál szakszerűbben vihető keresztül a tenyésztés. 50 kat. holdanként 1 család átlagosan, 10 drb. fácánt vagy foglyot számítva.

A kimutatott átlag a tenyészthető vadmennyiségek azon

számai, amelyek az erdő állományában észrevehető kárt nem okoznak és a vadászterület tulajdonosának vagy bérlőjének sem kell a mezei vadkárok után sok kártérítést fizetni.

ad 2. Ideálisnak mondható az a vadászterület, amelyen a fa-, cserje- és fűfélék számos faja képviselve van, főleg azon fajfajokból, amelyek a vadak táplálékát képezik, valamint mezőgazdasági földek is ékelődnek az erdő területébe és víz is van bőven.

Azon fajok, amelyek vadtenyésztési szempontból említést érdemelnek, a következők: a tölgyek, bükk, vad- és szelídgesztenye, ákác, vadcserezsnye, vadalma, vadkörte, berkenyefélék, fagyal, som, kökény, galagonya, sóska, borbolya, borókafenyő. Fűfélékből a perjefélék és a jó gyepet alkotó füvek.

Az olyan erdőterületen, amelyen megfelelő fajajú állományok és cserjék, amelyeknek termései a vad táplálékául szolgálnak, valamint nyiladékok, rétek, esetleg egyéb tisztások kellő számban vagy nagyságban nincsenek, a vadnak vadon való tenyésztése nem jöhet szóba.

ad 3. Mondhatnánk, talán legfontosabb feladatunk egyike a kifogástalan tenyészállatok beszerzése, vagy a meglévőnek szakszerű fenntartása és minőségileg való fokozása.

Szarvasfélék beszerzésénél ügyeljünk arra, hogy az agancsok állásukra nézve szűkek, vagy túlterpesztékesek és a száruk vékonyak ne legyenek, hanem a száruk inkább rövidebbek, de vastagabbak, szemágai nagyok, rózsatövük vastagon gyöngyözött, száruk jó ripacsos legyen. Szarvasnál figyelembe kell venni még a korona alakját, nagyságát; dámnál a lapát szélességét, őznél pedig az agancsszár gyöngyözöttségét és a rózsatő nagyságát.

Én azt tapasztaltam — mert kétféle, sima és (hajlott) kosorrú szarvas van —, hogy a kosorrú bikának jóval nagyobb, szebb és súlyosabb az agancsa. Muflonnál pedig a csiga vastag és szabályos alakú legyen.

Minthogy csak jó tenyészállománytól nevelhetünk kifogástalan utódokat, erre való tekintettel csak olyan tenyészegyedeket vegyünk meg, amit saját szemünkkel megnéztünk.

A szárnyasok beszerzésénél szintén igen ügyeljünk azoknak fajtisztaságára és egészségi állapotára.

A fácánból csak egy fajtát tenyészünk, mégpedig azt a fajt, amely klímánk alatt jól tenyészik, jól szaporít és keresett cikk úgy bel- mint külföldön.

A vadon való tenyészésnél is legcélszerűbb, ha úgy járunk el, hogy fácán és fogolyból ősszel annyit fogunk be, amivel a jövő évi szaporulatot legalább részben biztosíthatjuk.

Kora tavasszal azután természetesen a terület megfelelő helyén elengedjük őket. Ezt azért is érdemes és tanácsos megtennünk, mert sohasem tudjuk, hogy milyen szigorú nagy télnak nézünk elébe.

Orosz Imre.

Néhány szó az erdészeti meteorológiáról

Mint a ma működő erdészeti meteorológiai állomások adatainak feldolgozója, néhány sorban óhajtok k. lapunk hátsólapjain erről a sokaknak és sokszor unszimpatikus, de gondolkodjunk és valljuk be őszintén, hogy erdész embernek rendkívül fontos témáról megemlékezni.

Teszem ezt részben azért is, mert nekem van módomban leginkább észrevenni az egyes állomások területén előforduló hó, csapadék, stb. változásokat, valamint az állomásokon előforduló hibás vagy felületes észlelés eredményeit. Higgyék el k. kartársak, az előbbi nagyon tanulságos, az utóbbi elég-szer humoros, de a legtöbbször sok fejtörésre, még több mér-gelődésre és levelezésre ad okot.

Hangsúlyozni kívánom, hogy soraimat nem egyének ellen írom. Cikkemmel nem akarok megbántani senkit. Célom csupán az, hogy mivel egy-két állomás kivételével, ahol igazán rendben megy a dolog, a többenél baj van az észlelésekkel, így soraimmal az illetők figyelmét felhívjam a jövőbeni megfigye-lések pontos és lelkiismeretes teljesítésére, de egyúttal reá mutassak azon körülményre is, mennyire fontos téma ez a most tanuló ifjúságunkra nézve is.

Ma már mindnyájunknak tisztában kell lenni azzal, mi-lyen hatással van csemetéinkre a csemetekertekben, az erdő-sítésekben, erdeink állományára, a talajra a nap közvetlen kisugárzása. Tudnunk kell mindent a talaj kisugárzásáról, annak hőmérsékletéről, az uralkodó szelek járásáról, az évi csa-padék mennyiségéről és annak megoszlásáról. Higgyék el, az erdő és minden növény életében fontos tényezők ezek.

Hogy mindezekkel tisztába legyünk, ezt van hivatva ve-lünk megtanítani a meteorológia. Tudom, ez hálátlan foglal-kozásnak tűnik fel mindazoknak, akik nem szívvel és lélekkel csinálják azért, mert ismereteik gyarapítására nem sokat ad-nak. Hálátlan azért is, mert bizony ezzel nem jár semmiféle dotáció. S valljuk be, nagyon le is köti az embert! Hát ez mind igaz és valóság. Sőt az egyik kollégának is igazat ad-tam, amikor a fenti témáról beszélgetve, a következő kijelen-tést tette: „Mit szeresses a meteorológián? A meteorológia télen nagyon hideg és nyáron nagyon meleg”. Hát igen, ebben is van valami igaz. Azonban higgyék el, nekem nem olyan kellemetlen a téli estében hófúvásban észlelni, mint a hibás-észlelésű ívet a meleg szobában feldolgozni!

Tehát ezen a téren tennivalók vannak. Ifjúságunkat in-tenzíven kell bevezetni az alsóbb meteorológiai tudományokba. Hogy ez elérhető, példa reá a királyhalmi alerdész szakiskola, ahol minden tekintetben kifogástalanul dolgoznak e téren.

Persze megvan hozzá az összes megfelelő műszerük is. Észtergomról nem írhatok, mert az iskola nem ide tartozik s így nem ismerem az ottani műszervizonyokat.

Végtelenül jólesne nekem, ha szerény soraim, ha csak egy lépéssel is, előbbre vinné ezen ügyet és sikerülne megjavítani a jövőben az ilyen és hasonló észleléseket, mint például a következő: „havazás égdörgéssel és villogással“. Bár ez szép természeti tűnemény lehetne, ha így lenne, de ilyet csak azon észlelő észlelhet, aki álmából ébred s rögtön írja, amit álmodott.

Ilyen észlelési feljegyzések készítek ezen sorok megírására, hogy ez nem jól van így, azt az is megítélheti, aki még nem látott közlelrol meteorológiát. De nem egyeztethető össze az ügy komolyságával sem.

Nagy József.

Az akácmag vetése

Amint egy német író mondta, hogy a szegény ember legelőmarhája a méh, éppen olyan joggal mondható az is, hogy a szegény ember fája az akác.

Még a legkisebb birtokosnak is akad egy-egy kisebb mezőgazdasági művelésre nem, vagy kevésbé alkalmas földterülete, tanya körüli művelés alatt nem álló földje, községeknek, városoknak, közbirtokosoknak kisebb-nagyobb kopárterülete, terméketlen homoksivataga, melyeknek akáccal való beültetése által a búzával vetekedő hasznot biztosíthat magának.

Úgy mint minden más fafajnál, az akáccal való erdősítésnél is a legfontosabb az, hogy csak erős gyökérzetű, jól fejlett csemetéket ültessünk el.

Az ily erőteljes gyökérzetű csemetenevelés általam évtizedek alatt tapasztalt módját óhajtom itt kedves kartársaimmal megismertetni.

Akár szabad földön, akár pedig csemetekertben akarjuk az akáccsemetét nevelni — legyen az homokos, avagy lazább kötésű humuszos agyagtalaj —, ha csak lehetséges, a vetés alá kerülő területet az ősz folyamán letrágyázzuk jó érett is tállótrágyával (kat. holdankint 20 szekérrel, 1 szekérre 1 m²-t számítva) és azt mélyen alászántjuk. Tavasszal, amikor a talaj felszíne kissé megszikkadt, vasfogással fogasoltassuk meg, utána pedig túskeboronával boronáljunk.

Abban az esetben, ha az akácvetés területe csak tavasszal szabadulna fel, illetve bármely oknál fogva ősszel nem lehetne a területet megszántani, legjobb ha azt kora tavasszal fenti módon érett istállótrágyával letrágyázzuk és utána felásuk, egy ásonyom mélyen. Ásás után vasgereblyével azonnal gereblyézzük el a területet, mert különben a kötöttebb talaj hantos, rögös és vetésre alkalmatlanná válik.

Az ily módon elkészített területet április 20—május 15 közötti időben vetjük be az alábbi módon leforrázott akácmaggal.

Ha tavasszal kevés lenne a csapadék, akkor még okvetlenül április utolsó harmadában vessük el a magot, ha bő a csapadék, akkor ráérünk a vetéssel május első felében is.

Ezt a vetési időt azért tartom szükségesnek, mert ha nincsen meg a talajban a mag kikeléséhez szükséges nedvesség, akkor a forrázás által előcsiráztatott, megduzzadt mag visszaesik a forrázás előtti állapotba és oly kemény lesz, mint forrázás előtt volt.

Ettől azonban még nem kell megijednünk, mert az így újból megkeményedett mag, ha a száraz talajban 3-4 hélig stagnál is, egy jó kiadós eső után, vagy pedig ha erre mód van, egyszeri alapos öntözés után újra megduzzad és 3-4 nap alatt ki is kel.

A talaj kiszáradását, illetve száraz idő esetén az akácmag csirázását és kelését hathatósan előmozdíthatjuk azzal is, ha a sorközöket jó nedves törekkkel, vagy vizes szalmával beszórjuk és azt legalább egyszer megöntözzük. Ha vizes apró törekkkel szórtuk meg a sorközöket, akkor azt a kikelés utáni első kapálásnál belekapálhatjuk a földbe, ha pedig törek hiányában szalmával takartuk volna a sorközöket, azt a kelés után óvatosan leszedjük a sorközökből. Az ily módon való sorközök takarásánál azonban nagyon kell arra ügyelnünk, hogy magát a vetés sorát be ne takarjuk, mert ez esetben a kikelés után a szalmát, vagy töreket nem tudjuk úgy eltávolítani a kikelt csemetékről, hogy abban kárt ne tegyünk. Hogy a sor közé hintett törek- vagy szalmatakarót a szél rá ne fujhassa a vetéssorokra, legjobb ha azt a közelben levő kisebb rögökkel, kisebb hantokkal minden 15—20 cm távolságra megterheljük.

Ez utóbbi fejezetben leírt sorközök takarását azonban csak kisebb területű vetések helyén alkalmazhatjuk, annak költségesebb volta miatt.

Különösen az Alföldön és az ország délibb fekvésű részein tartom szükségesnek a korábbi vetési időt azért, mert itt rendszerint kisebb a csapadék, mint az ország északibb hegyes-dombos vidékein.

Ki vagyunk téve annak, ha korán vetünk, hogy a kikelt csemetéket a kései fagyok elpusztítják. Ez igaz, de nálam 25

év alatt csak két ízben fordult elő az, hogy a tavaszi kései fagy miatt újra kellett vetnem.

Ez tehát annyit jelent, hogy 12-szer nagyobb az eshetősége annak, hogy a korán vetett és kikelt csemetéket a fagy el nem pusztítja, s ily eredmény mellett a csemetenevelés érdekében kell, hogy a korai vetésnek a faggal járó rizikóját vállaljuk.

A korán vetett és korán kikelt akáccsemete úgy mennyiségileg, mint pedig minőségileg össze nem hasonlítható módon szárnyalja felül a kései vetések eredményét.

Megbocsájtanak kedves kartársaim és t. olvasóim azért, hogy az akácmagvetés területének megművelése, illetve vetésre való előkészítése után nem az akácmag forrázását, előcsiráztatását tárgyaltam, hanem már a kikelt csemeték fagyveszélyét taglaltam és az akácmaggal bevetett terület ápolásáról, gondozásáról beszéltem, de a talaj megművelése után a biztos eredmény elérése céljából nagyon is fontosnak tartottam az összehasonlítást a korai vetés és a kései fagy okozta előnyök és hátrányok, valamint a vetés után esetleg beálló szárazság elleni védekezés módjának ismertetését.

Tudva levő dolog az, hogy az akácmagot ha forrázás és áztatás nélkül vetjük el, annak az első évben alig 5—6 % a fog kikelni, az utána következő években pedig a leggondosabb sorközök kapálása és gyomlálása mellett is csak egy-két százaléka, de még a vetést követő 5., 6. évben is marad egészséges, ki nem kelt mag a földben.

Az akácmagnak vetésre való előkészítését, illetve forrázását nemcsak magam 25 éves tapasztalata, hanem az államerdészetenél 50 évet szolgált és az akáccsemeték sok-sok millióit termelt édesapám által a gyakorlatban mindig bevált alább leírt módszere szerint végzem, mit minden kartársamnak bátran merek ajánlani.

A nagyobb mennyiségű akácmag forrázásához két, lehetőleg egyenlő nagyságú teknőre van szükségünk. Az alsó teknőre tegyünk keresztbe két darabka fát, úgy hogy az a felső teknőt a maggal és vízzel együtt megbírja. A felső teknő lyukába alulról dugjuk bele a dugót, úgy hogy azt könnyen ki tudjuk húzni. A felső teknő felső nyílására helyezzünk rá egy paradicsom paszirozásnál használni szokott domború szitát, ezt apró szeggel 2-3 helyen erősítsük oda a teknő fenekére és pedig olyképpen, hogy ezen paszirozó szita nyílása fedje a teknő felső nyílását. Az így elkészített felső teknőbe öntsünk bele annyi akácmagot, amennyit 48 óra alatt a rendelkezésre álló munkaerővel el is tudunk vetni.

Amikor az így elkészített teknőbe a kellő mennyiségű akácmagot beleöntöttem és a forrázáshoz szükséges víz (annyi legyen, hogy a teknőben a magot legalább 5-8 cm-rel el tudja lepni) forrásban van, ahhoz mielőtt a magra ráönteném,

0,3–0,5 liter hideg vizet öntök s az így forráspontra alá került vizet ráöntöm a magra, azután az előre odakészített és keverésre alkalmas fadarabbal gyorsan és állandóan keverem, nézve az óra másodpercmutatóját és a forró víz magraöntése után egy és fél perc múlva a teknő dugóját alulról kihúzó és a forró vizet abból a teknő szűrővel fedett nyílásán a lehető leggyorsabban az alsó teknőbe eresztetem le.

A forró víz leeresztése közben is állandóan keverni kell a magot. Ezután 15-20 perc múlva, amikor a leeresztett víz már annyira lehült, hogy az ember keze azt már kibírja, beleöntöm a felső teknőből a még mindig gőzölgő magot az alsó teknőbe, melybe a vizet leeresztettem. Az így leforrázott akácmagot legalább 2 órán át állandóan keverni kell, az alsó teknőben már azonban nem fadarabbal, hanem kézzel, hogy a megduzzadt magvakat szét ne nyomjuk. A letelt 2 óra után 8-10 órán át legalább óránként ismét átkeverjük a magot s ebben a vízben legalább még 10 órán át hagyjuk ázni, dagadni, puhulni a magot, ekkorra a mag már annyira megduzzadt, hogy vetni lehet. Vetés előtt leszűrjük a magon esetleg még rajta maradt vizet (legtöbb esetben azt a mag már teljesen magába szívta). Ezek után vagy ponyvára, vagy pedig tiszta kemény földre kiöntjük a teknőből a magot s hozzá keverünk annyi előre elkészített homokot (ennek hiányában fűrészpont), hogy a mag egymáshoz ne tapadjon.

A vetéshez szükséges magmennyiség (csak a legjobban bevált kézzelvetést ismertetem) 100 m² ként 1 kg, 1 kg akác-magban száraz állapotban átlagosan 50,000 szem mag van, 100 m² területre 40 cm sortávolság mellett (ami az akácvetésnek legjobban megfelel, ha ennél sűrűbbek a sorok, nem fejlődik kellőképpen, ha pedig ritkábbak, akkor a csemete később borítja be a talajt és a bevetett terület a nyári forróságban nagyon is kiszárad) 250 folyóméter vetőbarázda esik. Tehát 50,000 : 240-nel 200 szem mag kell egy folyóméter bevetéséhez. Fenti módon homokkal már kevert forrázott akác-magból a homokkal együtt megszámlálunk 200 szem magot, ezt vagy egy érzékeny levélmérlegen súly szerint lemérjük, vagy pedig megállapítjuk annak a 200 szem homokkal kevert magnak az űrtartalmát, ezt a mennyiséget pedig annyiszor vesszük, ahány méter hosszúak a vetőbarázdák. Ha például a vetőbarázda hosszúsága 25 fm, akkor olyan bögrét vagy poharat keresünk, amelyikbe fenti módon kiszámított súly szerint, vagy űrtartalom szerint (homokkal együtt) 5000 szem mag befér.

A fenti módon vetésre előkészített magot talicskában a helyszínre vitetjük, ott a vetési idő alatt is állandóan zsákkal takarva tartjuk és a vető munkás kötényébe minden egyes vetőbarázda bevetése után a pohár, vagy bögréből annyiszor 200 szem magot öntünk, ahány fm hosszú a vetőbarázda. (A példaként felhozott 25 fm hosszúságnál tehát 5000 szemet.)

Ne feledjük azt el, hogy minden egyes forrázás után esz-
közöljünk fenti módon próbaszámlálást és mérést, mert a ho-
mokkal való keverés esetleg nem egyenlő arányú, vagyis egy-
szer kevesebb, máskor esetleg több homok kell ahhoz, hogy
a leforrázott magvak egymáshoz ne tapadjanak.

Zsinór, vagy lágý huzal mellett kerti kiskapával 2-3 cm
mély vetőbarázdát húzunk, abba kézzel egyenletesen elveti a
munkás a homokkal kevert, csirázásnak indult akácmagot, a
vetés után, ha a talaj homokos vagy porhanyó, illetve nem
kell a kiszáradástól tartani, a vetőbarázdából kiskapával ki-
húzott földet a munkás 2-2,5 cm vastagon kézzel betakarja.

Ha a talaj rögös, hantos, avagy túlságosan kötött lenne,
akkor okvetlen humusszal kell takarnunk az elvetett magot,
ha az nem állana rendelkezésre, akkor a csemetekert porha-
nyósabb részéről odaszállított porhanyóbb földdel kell ta-
karnunk.

Előfordul kötöttebb talajú csemetekertekben, hogy a ve-
tést követő hirtelen zápor annyira leveri a bevetett sorokat,
hogy a talaj kérges lesz és a kis sziklevel a legnagyobb erő-
ködéssel sem tud előbujni, ez esetben ajánlom, hogy a vető-
sorok közötti kemény földet vagy kézzel, vagy kézi talajpor-
hanyítóval, esetleg kisfogú vasgereblyével olyan állapotba
hozzuk, hogy a sziklevel azon kibujhasson.

Legfontosabb más fafajnál is, de különösen az akácnál,
ha a kikelt sorok már meglátszanak, a sorközöket azonnal és
közel a csemetesorokhoz megkapáljuk és a gyomtól meg-
tisztítjuk.

Május hó elejétől szeptember hó első feléig legalább
négyszer kézikapával kapáljuk meg a sorközöket és gyomlá-
juk ki a gatz, ezenkívül minden kiadósabb eső után, ha a
talaj már annyira megszikkadt, hogy már nem tapad a kézi-
kapáló eke ekevasához, a sorközöket kapálóékével is kapál-
juk meg.

A kizárólag kézikapálóékével való kapálással nem érünk
el eredményt, mert mint fentebb említettem, nagyon fontos az,
hogy az akáccsemete gyökeréhez egész közel kell kapálnunk,
már pedig ez a kapálóékével el nem érhető.

A nyár folyamán leggyakrabban fellépni szokott akác-
paizstetű ellen annak jetentkezése esetén hathatósan védekez-
hetünk, ha 100 l vízhez 10 gramm nyers nikotint, továbbá
1 kg káliszappant keverünk és ezzel permetezzük meg a cse-
metéket.

Gavra Alajos

Beszámoló a zászlóavatásról

Azon a reggelen áldott májusi eső hullott a földre. Áldás a szomjas földnek, élet a mohó vetésnek, öröm, arany a gazdának. Csak néhány kartárs kémlente aggódva az eget. Borongva gondolt a zászló habfehér, szűzi selymére, amelyet az eső fenyegetett.

A természet azonban, amely egy életen keresztül szinte egyedüli barátja az erdész embernek, nem akarta az ünnepet elrontani. Miután kedvére tett növénynek, gazdának egyaránt, derült arccal, ragyogó napsugarakkal fogadta a gyülekező kartársakat, a zöldgalléros, hosszú- és rövidnadrágos, pirosposztság, napbarnított, erőteljes embereket.

A harangzúgás után felbúgott a Bazilika orgonája, s beöltve hangjával a nagy templomot, imára szólította a híveket.

A fegyelmezett társaság, élükön az előkelőségekkel és az alerdész szakiskola növendékeivel, elől a lengő zászlójával, bevonult a templomba. A zászlót a szentélybe helyezték el és áhitatos szívvel hallgatták meg az asszisztenciás zenés ünnepi szentmisét, melynek végeztével Bayler István, az esztergomi Szent Anna templom plébánosa mondott ünnepi szentbeszédet. Beszédében különösen kiemelte a testvériség, a szeretet, összetartás és a munka értékét és őszinte és mélyen átértzett szavaival nagy hatást keltett a hallgatók lelkében.

A magasszárnyalású beszédet nemcsak a megjelent több mint 400 kartárs hallgatta nagy áhitattal, hanem az ott lévő közönséget is magával ragadta a zászló varázslatos büvköre és a róla szóló szentbeszéd.

A szentbeszéd végeztével testületileg vonult ki az ünneplő közönség a zászlóval a Bazilika főkapuján, ahol a lépcsőkön az alerdész ifjúság régi fényképésze, Albrecht bácsi, már várta a zászlót és a megjelent ünneplő közönséget, hogy ezt a szép és emlékezetes kivonulást maradandóan örökítse meg.

A Bazilikából a Kálvin-téri ref. templomba vonultak át, ahol Muraközy Gyula ref. esperes a Jövel Szentlélek Úristen... magasztos dallamai után imát mondott a habfehér zászlóra és az egyesület tagjaira.

A esperes úr már imponáló külsejével is mélységes hatással volt a megjelentekre, és amikor két karját a zászló fölött kiterjesztette, hogy érces hangján megáldja, e felejthetetlen jelenet sokáig emlékezetes mindnyájunk előtt. „Megáldalak zászló — mondotta többek között — és kérem a Mindenható Uristent, hogy engedje meg a magyar erdészeknek, hogy ezt a szépséges zászlót minél hamarább meglobogtassák a drága magyar erdőkben, fent a Kárpátok ormain, az erdélyi hava-

sokon és hogy hirdessék zászlójukkal a következő ezredévben is a magyar élniakarást." Áldás után a Himnusz eléneklésével ért véget az istentisztelet.

A Kálvin-téri ref. templomból a Nemzeti Múzeum elé vonultak, ahol ismét egy fényképfelvétellel tették maradandóvá a zászlóavatás emlékét. Innét testületileg átvonultak a Nemzeti Egység Pártja nagy márványtermébe, ahol több mint négyszáz kartárs jelent meg, élükön az erdőtisztikar számos előkelő tagja.

Ünnepségünkön megjelent előkelő vendégek a következők: Brandt Vilmosné Óméltósága zászlóánya és bájos leánykái Mária és Juditka, akik édesanyjuk mellett az ünnepség díszei voltak. Elnök urunk Óméltósága, a Földművelésügyi Miniszter úr Ónagyméltósága képviselőjében Dr. Ajtai Sándor m. kir. főerdőtanácsos, Molcsány Gábor miniszteri tanácsos az Erdészeti Főosztály főnökének megbízottja, vitéz Simonkay Gyula m. kir. erdőtanácsos, Biró Zoltán miniszteri tanácsos felsőházi tag, az Országos Erdészeti Egyesület ügyvezető elnökének megbízottja Dr. Mihály Zoltán titkár, Róth Gyula miniszteri tanácsos egyetemi tanár, vitéz Tóth László m. kir. főerdőtanácsos. Bayler István plébános, Dr. Jármy István ügyvéd egyesületi ügyész, Hajdu János m. kir. erdőtanácsos, Rabó Gyula m. kir. főerdőmérnök, a m. kir. alerdész szakiskola h. igazgatójának Ágfalvi Imre m. kir. főerdőmérnöknek és a szakiskola tanári karának megbízottja Komán Béla m. kir. erdőmérnök, Dr. Kopácsy Jenő székesfővárosi erdőmérnök urak és még sokan mások.

A Hiszekegy magasztos akkordjainak elhangzása után Brandt Vilmos Óméltósága mondta el bevezetőjét:

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség!

Magyar erdész és vadász Bajtársaim!

Mint a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segéd-személyzet Országos Egyesületének ezidőszerinti országos elnöke, legelső kedves kötelességemnek tartom szívem egész melegével köszönteni a magyar királyi Földművelésügyi Miniszter úr Óexcellenciájának illusztris képviselőjét — az erdészeti főosztály vezetőjének meghatalmazottját —, az esztergomi alerdész szakiskola tanárai és növendékei sorából megjelenteket és általában mindazokat, akik a mai bensőséges családi ünnepségünkre eljöttek, hogy osztozzanak a mi örömünkben, tanui és részesei legyenek boldogságunknak.

Tulajdonképpen egy nagy aratási ünnepségre sereglettek ma össze a mi kis csonka, de világszerte ismert Hazánk gyönyörű fővárosába a szélrózsa minden irányából egyesületünk derék magvetői. Egy hosszú évtizeden át művelték nehéz, verejtékes munkával az összetartás göröngyös és terméketlen talaját és bevétve azt a békés együttműködés és megértés

vágyának magvaival, szívrepesve várták évről-évre a termést, az eredményt.

Ma végre elérkezett az aratás nagy napja, itt áll a maga díszében és pompájában a vetés hozama, eredménye, gyümölcse — a megszentelt, országos vonatkozásban is gyönyörű zászló! Itt leng, hogy hirdesse egy, a magyar társadalmi osztályok között a maga számára az erdei csemetékhez hasonló szerény és igénytelen helyet vindikáló egyesület gerinces tagjainak élniakarását.

Az erdészeti és vadászati pályán működők sorsa nagyon sok vonatkozásban azonos a közéleti porondon szereplő férfiú sorsával, Még ha hivatásának és kötelességének tudatában igaz és nyugodt lelkiismerete és önzellen odaadása is szabják meg számára a követendő útirányt, az út akkor sincs mindig az öröm és gondtalanság rózsáitól övezve. A közöny, széthúzás, pártoskodás, a megnemértés, sőt gyakorta a besúgás és áskálódás tövisei meg-megtépdesik lelkét s hogyha igazságának és jószándékának tudata és biztos érzete akaraterejét meg nem acéloznák, könnyen kishitűvé és tehetelenné lenne a reávaró kötelességek megoldása számára.

Szerencsére, mélyen tisztelt Ünneplő Közönség, az év nagyobbik szakát az Isten szabad ege alatt töltő alerdészt és vadászt éppen életkörülményei *sokkal* ellenállóbbá tették az élet tövisének szúrásaival szemben, mint más társadalmi osztályhoz tartozókat, amit mi sem igazol fényesebben, mint éppen a mai impozáns zászlóavató ünnepségünk.

Egyesületünk tagjai egy évtized igen sokszor erős hullámzású belső viharzásai után is érintetlen hittel és a szebb magyar jövőbe vetett teljes optimizmussal sorakoznak egységünk magasztos szimbóluma alá. A vihar elállt; ma az Egyesület minden tagja békejobbot nyujtva egymásnak, szerető bajtárs, megértő testvérként *áhitattal* tekint az összetartásunkat hirdető zászlónkra. Mi fátyolt vetünk a multa, a tövisok okozta sebek beheggedtek és feledve vannak és az egész ország alerdész-társadalmát bajtársi szeretettel hívjuk az Egyesület új életet kezdő hazafias táborába. Legyen ez a megszentelt zászló Egyesületünk békés, munkás életének hirdetője és adja a magyarok igazságos Istene, hogy nemsokára, már a közel jövőben, ismét a magyar erdős Kárpátok bercein áldhassuk alatta az Egek Urát. A zászlóavató ünnepséget ezzel a fohászsal nyitom meg.

A megnyitó beszéd elhangzása után a megjelentek tomboló tapssal és éljenzéssel ünnepelték Öméltóságát, Utána vitéz Szekeres Károly pagonyerdész kartársunk üdvözölte meleg szavakkal Brandt Vilmosné Öméltóságát.

Méltóságos Asszonyom!

Engedje meg, hogy a zöldgallérosok nevében mély tisztelettel és szeretettel köszöntsem körünkben. Egyesületünk minden egyes tagja hő óhajának és kívánságának tett Méltóságos Asszony eleget akkor, amikor gyönyörűséges zászlónk zászlóanyai tisztségét elvállalta. Nem frázis ez, nem udvarias különbség, hanem a mi lelkünknek őszinte megnyilatkozása.

Őszinte, mert a föld, a rét, az erdő zsolozsmás tisztaságú levegőjében nőttünk fel, edződünk emberré, méltóvá a magyar sorsközösségre.

Zászlót avatunk és szentelünk. Ezzel egy fát ültetünk el abban a zászlóerdőben, mely sokasodik, erősödik itt a meghajszolt magyar életben, mígnem egyszer megindulhat ez a zászlóerdő, hogy büszke magyar daccal lengje be az elrabolt Kárpát, Erdély, Felvidék egyenlőre idegen, de velejében örökre magyar részeit.

Szeretettel köszöntöm Méltóságodban ennek a mi zászlónknak anyját és patronáját.

Vitéz Szekeres Károly üdvözlő szavainak elhangzása után lelkes éljenzéssel ünnepelték a zászlóanyát.

Ezekután Pap Mihály alerdész tanuló szavalt el nagy lendülettel egy hangzatos alkalmi költeményt.

A jól sikerült szavalat után Daróczy Márton, az egyesület ügyvezető elnöke mondott zászlóavató beszédet.

Méltóságos Uraim! Mélyen tisztelt Kartársaim! Kedves Barátaim!

A Magyar Erdészeti Segédszemélyzet tartja ma zászlóavató ünnepségét. Az ország minden községében, még a legtávolabbi vidékeken is vannak emberek, akik lélekben most velünk vannak. A legtávolabbi helyeken is, ahol talán község sincs, csak erdő, ott a csendes magányban élő kartársaknak is felénk irányul most a figyelme, lélekben itt vannak velünk. A zászló, amelyet ma felszentelünk, azt a reményt kelti bennünk, hogy az a dicséretes összetartás, amely ezt az ünnepséget is felidézte, a jövőben jó például szolgálhat mások számára is.

A Segédszemélyzet összefogása aránylag újkeletű. Munkánk nem nézhetünk vissza 50—100 esztendőre, mint mások. Egyesületünk mindössze 12 esztendő. Igaz, hogy történtek kísérletek már a nagy világégés előtt is arra, hogy a Segédszemélyzetet egy táborba hozzák, de a dicséretes törekvést megakasztották a nagy események, a vérzivatar. Pedig nincs még egy olyan társadalmi réteg, mint az Erdészeti Segédszemélyzeté, amely annyira rá volna kényszerítve a szervezetségre. Tudjuk jól, hogy emberi tervszerűséggel aligha lehetne széjjelébb szórni embereket, mint ahogy széjjelszórt minket a

sors, jóllehet együvé tartozunk. Alig is láthatjuk egymást. Hivatásunk gyakorlása közben legfeljebb ha ketten összehálkozhatunk. De ez még nem a legrosszabb eset. Van közöttünk olyan is, aki napról-napra embert is alig lát, és ha mégis, akkor azok olyan emberek, akik ellenségei a társadalmi rendnek, ellenségei ennél fogva az Erdészeti Segédszemélyzetnek is.

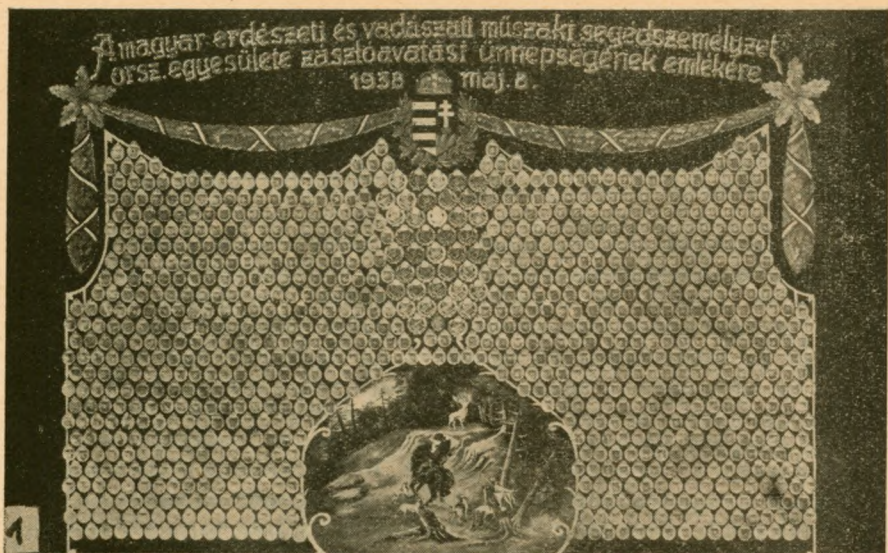
Azt látjuk ebből, hogy míg egyrésről a magában élő Erdészeti Segédszemélyzetnek szinte életszükséglete volt egy nemzeti alapon és hazafias szellemben felépített szervezet, addig másrésről alig lehetett nehezebb feladatot kitűzni, mint hogy az ilyen egyénileg szétszórt alerdészeket összegyűjtsük. Ez az oka annak, hogy szervezetünk aránylag fiatal. A fiatal kor azonban nem azt jelenti, hogy eddigi életünk eseményekben szegény és szürke volt. Azóta, hogy a világháború által megszakított egyesületi életünket folytathattuk, volt részünk elég a megpróbáltatásokból is. Egy ízben már a bukás szélén is állottunk, anyagilag teljesen tönkrementünk és a sikertelenségek sorozata után a kartársak is kedvüket veszítették. Egymásután távoztak közülünk és már-már bekövetkezett a baj. Erős és céltudatos vezetés, önzetlenség és kitartó munkával elértük, hogy az Erdészeti Segédszemélyzet nagyobb része ismét táborunkban van, az egyetértés közöttünk dicséretes módon helyre állott és anyagilag is fellendültünk. Örömmel mondhatjuk, hogy egyesületünk jövője biztosítottnak látszik, céljaink egy részét elértük, másik, a nagyobbik része is a megvalósulás útján van.

Ezek mellett a pozitív és reális eredmények mellett nem kisebb értékű az, amit erkölcsiekben elértünk. Hála Istennek, a mi országunkban jövője csakis azoknak lehet, akik erkölcsi szempontból is kifogástalanul munkálkodnak.

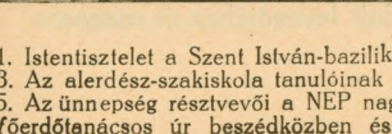
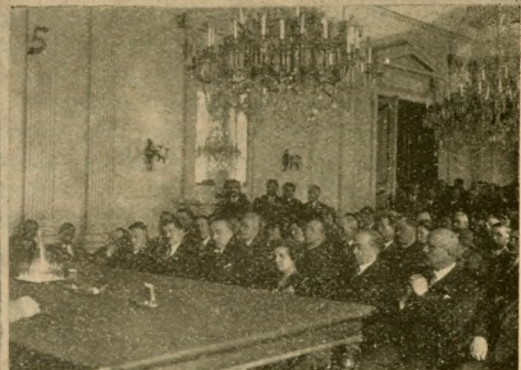
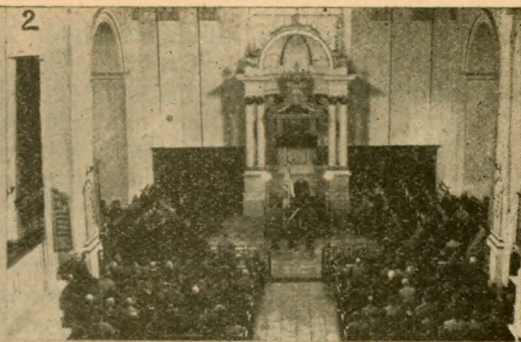
Szervezetünk sohasem hasonlított olyan szervezethez, amelyek nemzetközi jelszavak alatt, más társadalmi rétegek érdekeit tekintetbe nem véve, hangosan és követelve igyekeztek a maguk érdekeit előmozdítani. Mi is megmondtuk ugyan, ami fáj és azt, ahol szerintünk javítani lehetne a sorsunkon anélkül, hogy mások érdekeit veszélyeztetnénk. Megmondtuk bátran és hangoztatjuk most is, hogy alapos szakértelmet és lelkiismeretességet követelő veszélyes szolgálatunk ellenére nagyobb részt még most is nagyon nehéz körülmények között élünk. De hangunk mindig halk, tisztelettudó, meggyőző és a pontos igazságoknak megfelelő volt.

Mint a magyar erdők művelői, mindig úri nobilitással választottuk meg a hangot és eszközt, amelyet céljaink szolgálatába állítottunk.

Bizonyos, hogy ez a modor felelt meg legjobban a tagjaink lelkületének is. Büszke vagyok arra, hogy kartársaim között soha egy sem akadt, aki még a legnagyobb megpró-

1. Zászlószeg-tábla a bevett szegekkel.
2. Csoportkép a Szent István-bazilika előtt.
3. „...” a Nemzeti Múzeum előtt.

1. Istentisztelet a Szent István-bazilikában. — 2. Istentisztelet a Kálvintéri-templomban.
3. Az alerdész-szakiskola tanulóinak tisztelgése a zászló előtt. — 4. Az elnökség.
5. Az ünnepség résztvevői a NEP nagy márványtermében. — 6. Dr. Ajtai Sándor, m. kir.
főerdőtanácsos úr beszédközben és 7. A zászlóanya elhelyezi az első zászlószeget.

bálatást jelentő időkben is letért volna arról az alapról, amelyet mindannyian követünk. Nem tud senki egyetlen olyan alerdésről, aki valaha is letért volna a nemzeti eszmék útjáról, aki vétett volna nemzetének, vagy fajtájának erkölcsi törvényei ellen. Számtalanszor meggyőződünk arról, hogy erkölcsünk, céljaink és magatartásunk nemzetünk felelős vezetőinek megértését és jóindulatát is felkeltették. Ez egészen természetes is, mert mi száz százalékgig valóban magyarok és kivétel nélkül mindannyian keresztények vagyunk. Tudjuk és tapasztaljuk, hogy bennünket mindig és mindenütt megbecsülnek és szeretnek. Nem csekély dolog ez. Tudjuk jól, hogy alig, vagy talán nincs is olyan csoport, amely ezt elmondhatja magáról. Mi szerényen állapítjuk ezt meg magunkról és csendes örömmel érezzük magunkban azt a belső megelégedést, amelyben csak azoknak lehet osztályrészük, akik helyükön derekasan megállottak. Kérem mindazokat, akiknek sorsunk irányításában részük lehet és akikhez szavaim a mai ünnepségünkön elér, vizsgálják meg és mérlegeljék szavaimat, igazak-e? Tiszta-e ez a zászló, amelyet ma fejünk fölé emelünk? Megérdemeljük-e, hogy bennünket előbbre vigyenek?

Én azt hiszem, hogy a mi lelkes csoportunk ezt megérdemli.

Előbbre is fog menni, mert az igaz és tisztaság cél lelkesedéssel párosulva föltétlen előbb-utóbb előre tör. Lelkességünk bizonyítéka a zászló is. Alig egy esztendeje, hogy egyik lelkes kartársunk a gondolatot felvetette és húszpengős adománnyal az alapot megteremtette. Akkor azt hittük, hogy az ilyen szerény anyagi viszonyok között élő kartársak a lelkes gondolatot magukévá teszik és néhány esztendő alatt a zászló meg is lesz. Azonban alig múlt el egy esztendő és a zászló itt van. Igen tekintélyes összeggel járult hozzá a Földművelésügyi Miniszter Úr Ónagyméltósága is. Mi a Kegyelmes Úr adományát nemcsak a benne rejlő anyagi erő, hanem a kifejezésre jutott megbecsülés és megértés miatt is végtelenül hálás szívvel fogadjuk és köszönjük. A kartársak pedig szinte elárasztottak bennünket adományaikkal. Fillérek, pengők, kisebb-nagyobb tételek egy-kettőre akkora összegre rúgtak, hogy a zászló itt áll előttünk.

Az adakozók legyenek meggyőződve arról, hogy a legkisebb összeget is örömmel fogadtuk és azt hálásan köszönjük.

Most, az avatás perceiben erős elhatározással fogadalmat teszünk arra, hogy zászlónkat soha folt be nem szennyezi, hogy mindannyiszor és mindenütt meglobogtatjuk, ahol fajtánk és a magyar erdészet érdekeiért szükséges lesz, kartársainkat köréje toborozzuk azokról a vidékekről is, akiket elszakítottak tőlünk. Ezt a zászlót végighordozzuk a Kárpátok ősfenyvesein, Erdélyben és a Görgényi és Csiki havasokon előbb-utóbb s meglobogtatjuk ott annak felszabadult levegőjében és magasra

emeljük azt ellenségeinktől megtisztított napsugaraiban. Ezt fogadjuk!

Daróczy Márton ügyvezető elnököt avató beszédének elmondása után lelkesen éltették.

Az avatóbeszéd után Duli Béla és zenekara erdész nótákat játszott.

Ezeknek elhangzása után Daróczy Márton ügyvezető elnök felkérte a Zászlóanyát az első zászlószeg beverésére.

Brandt Vilmosné Őméltósága az alábbi lelkes szavak kíséretében verte be zászlónkba az első szeget: „Ez a szeg erősítse hitünket, kovácsolja össze a szétdarabolt Nagymagyarországot, erdőkoszorúzza Kárpátok terjetei minél előbb vissza.”

Az ünneplő közönség lelkesen ünnepelte a zászlóanyát.

Az első szeg beverése után ügyvezető elnök a Földművelésügyi Miniszter Úr Őnagyméltósága kiküldöttjeként megjelent dr. Ajtai Sándor m. kir. főerdőtanácsos urat kérte fel a zászlószeg beverésére, aki a következőket mondotta:

„A Földművelésügyi Miniszter Úr Őnagyméltósága őszinte örömmel szerzett tudomást a mai lélekemelő ünnepélyről. Ebben az ünnepélyben biztosítékát látja annak, hogy ez a terület rendületlenül kitart azon a — bár sokszor göröngyös, de egyenes — úton, amelyen ma minden igaz honpolgárnak haladnia kell. Amint a történelem példái is tanúsítják, egy országot felemelni csak akkor lehet, ha annak minden egyes tagját a megalkuvást nem tűrő nemzeti érzés hatja át s ha egyúttal annak minden egyes tagja a legmesszebbremenő kötelességtudással és fegyelmezettséggel végzi munkáját és áll őrt azon a helyen, amelyre hivatása állította. Őnagyméltósága szegét azzal a kivánsággal verem be, hogy az ilyen igaz magyaroknak minél nagyobb tömege sorakozzék e zászló mögé.”

A főerdőtanácsos úr szavai szünni nem akaró taps és éljenzés követte.

A zászlószeg elhelyezése után Bayler István plébános úr helyezte el zászlószegét az alábbi szavak kíséretében:

„Azzal a hő kivánsággal verem be a zászlószegét, hogy az erdők hű fiainak, a mi kedves erdészeinknek, minden lépését kísérje a jó Isten áldása s védje az ő családjaikat.”

Utána Molcsány Gábor miniszteri tanácsos úr Őméltósága az erdészeti főosztály főnökének megbizottjaként megjelent vitéz Simonkay Gyula m. kir. erdőtanácsos úr helyezte el őméltósága zászlószegét.

A szeg beverése után Őméltóságát és megbizottját melegen ünnepelték.

Ezután Róth Gyula miniszteri tanácsos egyetemi tanár úr Őméltósága, a műegyetem erdőmérnöki osztályának képviselőjében, a saját részéről és Pammer Dezső erdőmérnök úr nevében verte be a zászlószegeket a következő szavak kíséretében:

„A m. kir. József Nádor Műszaki és gazdaságtudományi Egyetem erdőmérnöki osztálya nevében beverem ezt a zászlószeget avval a kivánsággal, hogy a mi megbízható és hűséges segítőtársaink mindig teljes egyetértéssel sorakozzanak e zászló alá.“

Pammer Dezső okl. erdőmérnök nevében: „Beverem ezt a zászlószeget Pammer Dezső barátom és szaktársam nevében, aki azt üzeni, hogy Ő, aki végigküzdötte a világháborút, ott akar lenni, amikor ez a zászló hazamegy a Felvidékre.“

Róth Gyula Őméltóságát az ünneplő közönség viharos tapssal köszöntötte és megéljenezte.

Őméltósága után József Főherceg Ő Királyi Fensége engedelmével Fenséges Urunk zászlószeget helyezte el Daróczy Márton ügyvezető elnök, kijelentve, hogy Ő Királyi Fensége sajnálattal közölte, hogy zászlóavató ünnepségünkön azért nem vehet részt, mert a Tudományos Akadémia közgyűlésén kell ma elnökölnie,

A Fenséges Úr zászlószegeének beverése után Biró Zoltán miniszteri tanácsos Úr Őméltósága, felsőházi tag megbízottjaként megjelent dr. Mihályi Zoltán titkár Úr helyezte el Őméltósága zászlószeget:

„Biró Zoltán Őméltóságát van szerencsém képviselhetni ezen lélekemelő ünnepélyen, azt a kiváló szakembert, aki mint a régi magyar erdészdicsőség tanuja munkálkodik közöttünk.

Az Ő tanítását tolmácsolom a zászló alá gyülekezőknek, Biró Zoltán jeligéjét: „A becsülettel végzett munka az élet legtisztább örömeinek kiapadhatatlan forrása.“

Őméltóságát és dr. Mihályi titkár Urat a közönség lelkesen éltette.

Utána a többi előkelő vendég zászlószegeének elhelyezése következett.

Brandt Vilmos nyug. főispán, országgyűlési képviselő, országos Elnök Urunk: „Viszontlátásra a Retyezáton.“

Pászthory Ödön miniszteri tanácsos Úr: „A zászló egybehozó és összetartó ereje hasson ki a régi határokg.“

Dr. Ajtai Sándor m. kir főerdőtanácsos Úr a zászló színeihez fűzött alkalmi példázattal verte be a zászlószeget:

„A piros szín — mondotta — a vért jelképezi, amelyet ennek a testületnek tagjai a hazáért kiontani készek. A fehér szín annak tiszta, makulátlan becsületességnek jelképe, amelylyel e testületnek tagjai a reájuk bízott nemzeti vagyont megóvják és gyarapítják. A zöld szín az erdei falombé, színe az Isten által alkotott legszebb székesegyház boltozatának, amelynek tiszta levegője a hit, remény és szeretet magasztos eszményeit oltja a vele foglalkozók lelkébe. A három szín együtt a legszentebb nemzeti eszmény, amely átvezeti a magyart az új ezredéven.“

Králl János miniszteri tanácsos Úr: „A magyar erdészet

dicsőséges multjának még itt lévő tanui, fájdalmasan szomorú jelenének egyesereglett kereszthordozói előtt Isten szeme ragyogjon Rád, hogy záloga légy a boldog jövődnek."

Tóth László m. kir. főerdőtanácsos és vitéz Simonkay Gyula m. kir. erdőtanácsos Urak zászlószegeik beverése alkalmával elmondott jelmondataik után a közönség lekesen éltette.

Balás Emil m. kir. főerdőtanácsos, erdőigazgató Úr zászlószegeét megbízásból Daróczy Márton ügyvezető elnök helyezte el: „Az Erdős Kárpátokért” jelmonddal.

Lengyel Sándor m. kir. főerdőtanácsos: „A szeretet, megértés, összetartás ereje legyen ebben az egyesületben, a magyar erdők hűséges őreinek tiszta lelki táborában."

Vitéz Szilágyi-Ilosvay Lajos m. kir. erdőtanácsos: A szeretet békéje ragyogjon Rajtad, de gyújtó tűzzé elevenedj, ha eljön a nagy nap s a rabföldeken megindul az erdő."

Lengyel Viktor miniszteri tanácsos, erdőigazgató és Maróthy Emil m. kir. főerdőtanácsos Urak zászlószegeét, megbízásból, Daróczy Márton ügyvezető elnök helyezte el „Nagymagyarorszáért” jelmonddal,

Hajdú János m. kir. erdőtanácsos: „Ez alá a zászló alá sorakozottaknak adjon a jó Isten szebb és boldogabb jövőt."

Rabó Gyula m. kir. főerdőmérnök: „Ha acélos erővel egységbe olvadunk, Isten szent nevében biztosan győzni fogunk."

Dr. Jármy István ügyvéd, egyesületi ügyész: „Erdészek! Vadászok! Ez a zászló vezessen benneteket Erdély bércei és havasai között, ez a zászló legyen útmutatótok a Kárpátok erdőborítóita hegyein. Soha ne feledjétek azonban azokat a történelmi időket, amikor ezt a zászlót avatjuk, mert a nemzet és annak kormánya bátran szembeszállt végre a magyar pusztító élősdiakkal s úgy megtisztítja tőlük az országot, mint Ti tavasszal az erdőt a kártevőktől."

Jármy István beszédét szünni nem akaró frappáns taps követte.

Az esztergomi alerdész szakiskola képviselőjében megjelent Komán Béla erdőmérnök: „Az esztergomi m. kir. alerdész-szakiskola tanári kara nevében azzal az igérettel verem be a szegeket, hogy a zászló alá az alapítókhoz méltó utódokat fogunk nevelni. Üdv az Erdészeknek!"

Illusztris vendégeinket jelmondataik elmondásakor lekesen ünnepelte a közönség.

Az előkelőségek szegeinek elhelyezése után Hazánk elröbölt részeinek: „Felvidékért, Erdélyért, Délvidékért és Nyugatmagyarorszáért” felírású szegek beverése következett.

A „Felvidékért” Swendtner Antalné, „Erdélyért” vitéz Szekeres Károly és Törkenczy István, „Délvidékért” Moóri János és „Nyugatmagyarorszáért” Stubenwoll Rezső kartár-

sunk verte be a zászlószegeket, mindannyian szép és hazafias érzéstől áthatott szavak kíséretében.

Törkenczy kartársunk szavai közvetlenségével a valóságos erdélyi levegőt varázsolta körénk.

Az egyesületi tagok zászlószegeit csoportosan helyezték el és a jelmondatok közül a fővárosi kartársak jelmondatát emeljük ki, amely így hangzott: „Egy az egészért, az egész egyért.”

A zászlószegek összegyűjtése után a Hymnus eléneklésével ért véget az emlékezetes szép ünnepség.

Zászlóavatási ünnepségünk alkalmával táviratilag köszöntöttük a Kormányzó Úr Ófőméltóságát, dr. Marschall Ferenc Földmivelésügyi Miniszter Úr Ónagyméltóságát és Molcsány Gábor miniszteri tanácsos Úr Óméltóságát, az erdészeti főosztály főnökét.

Az ünnepséget 200 terítékes ebéd követte. Az ebéden előkelő vendégeink is részt vettek. Ebéd alatt Sikrai Ferenc és Garami Árpád kartársak igazán melegszerű pohárköszöntőt mondtak, éltetve a Főméltóságú Kormányzó Urat és Brandt Vilmosné Óméltóságát, a zászlóanyát.

Ebéd után Hernády József székesfővárosi kartársunk kellemes baritonján magyar nótákkal szórakoztatta a közönséget.

Felöt óra tájban Daróczy Márton ügyvezető elnök köszönte meg keresetlen szép szavakkal a megjelent előkelő vendégeknek és kartársainknak az ünnepségen való megjelenésüket.

Elnök Urunk Óméltósága a hozzá intézett szavakat és a részünkből tapasztal ragaszkodást megköszönve, a jelenlévők óvációja közben a Méltóságos Asszonnyal együtt elbúcsúzott.

Óméltóságáék után nemsokára a többi illusztris vendégeink is elbúcsúztak. Távozó vendégeinket Törkenczy kartársunk köszöntötte, kérve a karunk iránti további támogatásukat. Kartársaink előkelő vendégeinket bensőségesen ünnepelték.

Vendégeink távozása után a kartársak asztalaikkal öszszébbhúzódtak és magyaros mulatozással fejezték be az esti órákig tartó ünnepséget.

Storcz Mátyás †

Eltemették Storcz Mátyás ny. vadászlisztet, aki 57 évig szolgált Ferenc József és IV. Károly király, majd Horthy Miklós Kormányzó mellett.

Május hó 9-én helyezték örök nyugalomra a gödöllői családi kriptába Storcz Mátyás nyugdíjas vadászlisztet, a gö-

döllői kir. vadász hivatal volt helyettes vezetőjét, a magyar érdemrend lovagját, az arany érdemkereszt és számos más kitüntetés tulajdonosát, a hivatásos vadászok doyenjét.

A kormányzó képviselőjében vitéz Igmándy-Hegyessy Géza testőrtábornok, Scholtz Andor folyamórkapitány szárnysegéd jelentek meg a végtisztességen és tolmácsolták az államfő részvétét a bánatos özvegynek és családjának s egyben hatalmas babérkoszorút helyeztek a ravatalra. A babérkoszorú széles, nemzetiszínű selyemszalagján „A hűséges kitűnő szolgálat emlékére, Horthy Miklós” aranybetűi díszeltek.

A külsőségeiben is fényes gyászszertartást Schláger Árpád kormányfőtanácsos, a gödöllői kir. vártemplom apátplébánosa végezte.

Gyönyörűen sütött a nap, midőn elindult a gyászmenet s a kir. kastélykert zöldelő lombjain — amerre az öreg vadász utolsó útja vezetett — feltűnést keltő módon sok-sok madárka hangos, bánatos dala csendült fel, mint egy gyászinduló. Úgy látszott, hogy még a nagy Természet is leróni igyekezett kegyeletét az erdők s mezők őszinte rajongója iránt.

A gyászmenet élén négy erdész vitte az államfő babérkoszorúját, majd nemeskéri Kiss Géza kir. kamarás, főudvarmester vezetésével a vadászati és erdészeti személyzet kara következett, selyempárnán az elhunyt kitüntetései és a vadászat és erdészet zöldelő koszorúival.

A zsúfolásig megtelt koszorús gyászkocsikat a négy fekete mén által vont gyáshintó, két oldalán egyenruhás vadászati személyzet, utána a gyászoló család s a többszáz főnyi gyászoló közönség követte.

Storcz Mátyás ötvenhétévi szolgálat után 1935-ben vonult nyugalomba. Nagy érdemeket szerzett a vadtenyésztés, valamint a vizsla- és vérebidomítás terén, miről számos oklevél és kitüntetés is tanuskodik. A vadászati irodalomnak szakavatott művelője volt. Élő tanuja a régmúlt idők fényes udvartartásának, mivel vadászkísérője volt Ferenc József királynak, Rudolf trónörökösnek, a toscánai nagyhercegnek, Lipót bajor királynak, a német császárnak s a bolgár királynak. Gyakran kísérte erdei sétáin a feledhetetlen emlékű Erzsébet királynét is. Később Ferenc Ferdinánd, majd IV. Károly király és Horthy Miklós kormányzó vadászatain teljesített az államfők és vendégeik mellett hű és megbízható szolgálatot.

Magyarországnak legrégebben szolgáló hivatalos vadásza volt az elhunyt, amidőn 57 évi szolgálat után a megbecsülésnek számos látható jelével díszítve vonult nyugalomba. Ferenc József király az arany érdemkereszttel, a kormányzó pedig a magyar érdemrend lovagkeresztjével tüntette ki. A kormányzó egyébként is tanujelét adta hű vadásztisztje iránt érzett megbecsülésének, amikor az öreg vadász 50 éves szolgálati jubileumának alkalmával személyes látogatásával tüntette ki ott-

honában, ahol a jubiláns örökifjú felesége magyaros vendég-szeretettel látta el a háziasszonyi tisztét.

Eredményes, becsületes munkájának végeztével 75 éves korában tért örök nyugalomra s költözött a túlvilági vadász-területre az örök nagy természet rajongó csodálója, a rég le-tűnt boldogabb idők nagy tanuja.

A szálalóvágásos haszonfagazdaság, a szálalás és az örökerdő*

A szálalóvágásos haszonfagazdaság főcélja nem a fel-újítás biztosítása, hanem mennél szebb, mennél értékesebb anyagok termelése. Ezen üzemmód vágásvezetése is olyan, hogy az 5—6 évenként visszatérő gyéritések és ritkítások — amit szebb anyag nyerhetés céljából végzünk — alkalmat nyújtanak a termő fák maghozamának fokozására, miáltal az erdő felújulása is biztosítva lesz.

Ennél az üzemmódnál is az előzőekben már ismertetett módon (a középkorban) végzünk gyéritéseket. A főhasználat közeledtével záródásbontó gyéritéssel az erdőt megbontjuk és a forduló előtt úgy 15 évvel végezzük az első ritkítást. A ritkítást az egyes erdőrészekben 5—6 évenként visszatérve, a legszebb fejlődésű törzsek visszahagyásával végezzük mind-addig, amíg a ritkítások eredményeként a megtelepedett fiatalos záródva a talaj védelmét biztosítja. A fiatalos azonban — mint említettem — ennél az üzemmódnál másodrendű fon-tosságú.

A szálalóvágásos haszonfagazdaság tehát ellentétben az eddig ismertetett természetes felújítási módokkal, nem a fel-újítás érdekének szemelőtt tartására, hanem a szebb, a vas-kosabb törzsek nevelésére törekszik.

Ezen üzemmód alkalmazásánál az erdőbirtok több helyén folyik elő- és főhasználat, ami indokoltá teszi a jó útellátást és a jól képzett nagyszámú személyzetet.

A szálalás. Ennél az üzemmódnál nem úgy, mint az eddig ismertetteknel 1—1 erdőrészben végezzük a kihaszná-lást, hanem az erdőbirtok egész területén.

Ennél az üzemmódnál tehát évenként vissza-visszatérünk és az egész területet bejárva jelöljük ki a vágatási korukat

* Cikkemet Balás: „A tulajdonképpeni erdőműveléstan“-a alapján állí-tottam össze.

elért törzseket. A kivágott törzsek eltávolítása után visszamaradó hézagokat a szomszédos törzsek bevetik és így jön létre a fiatalos. Ilyenformán az erdő egész területén vannak fiatal részek, középkorú és vágható korú fák. Ennek előnye az, hogy vegyeskorú lévén az erdő egész állománya, úgy szél-, mint rovarkárok kevésbé fordulnak elő, mint a többi üzemmódban kezelt erdőnél, mivel a vegyeskorú állományban a kártevők nem találva meg egy csoportban a nekik legmegfelelőbb korú fákat, nem tudnak elszaporodni. A szálalást végezhetjük törzsenként vagy csoportokban. Ennek megfelelően a korosztályok is egyenként vagy csoportonként keverednek.

A szálalás az az üzemmód, amelyik leginkább megközelelti a természetes állapotot és így, úgy a csemeték védelme, mint a törzsek gyarapodása szempontjából a legelőnyösebbnek mondható.

Hátránya a szálaló erdőnek az, hogy igen jó úthálózatra, jól képzett nagyszámú személyzetre és gyakorlott munkásokra van szükség. Továbbá hogy az évi fahozam megállapítása és nyilvántartása igen körülményes.

Az erdő érdeke, mint látjuk, azt kívánná, hogy a szálalást ahol lehet, alkalmazzuk, de az előbb említett hátrányok miatt ritkán alkalmazzák. Nálunk a véderdőket kezelik szálaló üzemmódban, mivel a törvény ezt előírja.

Örökerdő. Az örökerdő teljesen szabad gazdálkodás. A munkákat sem helyhez, sem időhöz nem köti. Célja a menél értékesebb állomány nevelése és csak másodsorban az állomány felújítása.

Az örökerdő kihasználása törzsenként és nem csoportonként történik. Fontos követelmény, hogy a vágással rövid időközönként, egy-két éven belül térjünk ugyanarra a területre vissza.

Kihasználáskor elsősorban a beteg, azután a szebb fejlődésűeket akadályozó és végül a vágásra érett törzseket vesszük ki.

Vágatási korát a törzs akkor éri el, amikor az évi növedék egy meghatározott mérték alá süllyed. A gyakorlatban azonban a kihasználást akkor foganatosítjuk, amikor a törzs a megkívánt méreteket elérte.

Az örökerdőként kezelt erdő évi fahozama egyenlő az évi növedékkel, hogy ezt megállapíthassuk, időnként az erdő egész állományát fel kell vennünk és a kihasználásokról pontos nyilvántartást kell vezetnünk.

Mint látjuk, az örökerdő lényegében szálalás, s az ott említett hátrányok itt is fennállanak.

Legközelebbi dolgozatomban a mesterséges felújításról fogok írni.

Bükki.

Pénztári beszámoló

Március havi befizetések folytatása: Németh Gyula Sümeg 3.50, Lukács István Cserépváralja 10, Donázy Ferenc Kisszépalma 5, Babos Imre Esztergom 1, Bátor József Csátártópuszta 6, Hován Lajos Kisszállás 10, Duschanek József Marcaltó 3, Poprádi Béla Budapest 3, Kiss Károly Daraboshegy 5, Pankasz István Bánokszentgyörgy 1.50, Magyar Jenő Deákpuszta 5 P. Március havi összes befizetés: 989.25 P.

Április hóban befizettek: Gyenis János Hetvehely 3, Balogh Lajos Esztergom 3, Rába János Zsifa 2, Fischer Gézané Budapest 6, Tóth József Gödöllő 10, Kőrmöczy Illés Békéscsaba 9.50, Kovanecz Ferenc Esztergom 5, Nádaskay Richárd Budapest 50, Koltai József Budapest 6, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 3, Stubnya Mihály Pilismarót 3, Juhász János Putnok 6, vitéz Bézi Imre Sopron 3, Erdősi József Arló 2, Aponyi József Gödöllő 2, Gaál László Ujperint 2, Kozma András Debrecen 10, Tüttő János Bucsatelep 3, Sándor Imre Hajdusámson 12, Polgármesteri Központi Segédhivatal Budapest 5.94, J. Lányi András Rákospalota 6, Kolozsváry István Királyhalom 3, Kothay Mihály Drégelypalánk 6.75, Stubnya László Pilismarót 2, Hessz Pál Fenyőfő 6.50, Bóznér János Szekszárd 3, Tajnel János Gödöllő 3, Endrődi Sándor Budaörs 18, Prókay Gyula Diósgyőrvasgyár 19, Molnár Zsigmond Hajdúböszörmény 9, Fekete Imre Bakonyszentlászló 0.10, Farkas Sándor Katymár 1, Stubnya Mihály Pilismarót 10, Stárcsevity János Izabella-föld 17.40, Szakoiczai György Hajdúböszörmény 2, Szöllősi Sándor Salgótarján 12, Grellneth János Zalaerdőd 4, Spingár János Csömödér 2, Szigeti Vendel Réde 5, Kaszás Gyula Dunakeszi 10, Kósa József Nagykovácsi 3, Teszárs Vilmos Óbarok 5, Illés István Bak 8, Mészáros József Csesznek 12, Kárpáti András Hajmáskér 9, Honti Pál Pilisszentkereszt 1.50, Hencsei József Ujhuta 3, Bodor Lajos Középrigócz 3, Szinger Vilmos Erdőmajor 2.20, Patakfalvi József Nagykani-za 3, Kósa János Bucsuta 10, Erdélyi István Királyszállás 2, Széles Ferenc Máza 1.50, Treier Ferenc Tarany 3, Bagó Bertalan Pilisszentkereszt 8.80, Balog Bálint Pilisszentkereszt 6, Slanszky Ernő Királyszállás 6, Müller István Csupak 17, Lankovits Mihály Máriagyüd 5, Tarnai Gusztáv Gödöllő 12, Tóth József Gödöllő 3, Farkas István Királyszállás 10, Kiricsi János Tapolcafő 3, Horváth Károly Kötöcse 7.10, Pintér Gergely Iharkút 6, Hornyánszky Antal Miskolc 10, Csillik Gyula Győrszentiván 6, Magyar József Aklipuszta 10, Kalcsó József Erdőkürt 22, Mata László Egerbakta 2.50, Frantz Lajos Kisbodak 15, Varga Géza Egerbakta 3, Horváth József Bogyoszló 13.50, Bóczér Sándor Kélepuszta 6, Scheily Antal Dabrony 10, Erdész Mihály Kóspal-lag 5.10, Kiss Géza Kerecsend 5, Mészáros András Bag 3, Székács Endre Mezőhegyes 9, Németh Géza Himód 3.54, Hegyi János Veszprém 2, Sümeghy István Felsőzeleste 12, Tuza Miklós Mátraballa 20, Pasztorek Antal Hont 3.06, Mata Lajos Gyöngyössolymos 2, Antal János Gyöngyössolymos 2, Gyöngyös Kovács Lajos Somlónásárhely

5.50, Mesterházy Géza Balatonendréd 15, Gróf Almásy Dénes uradalma Sarkad 4.10, Tóth Imre Németlukafa 12, Kerényi Ferenc Hámor 10, Major István Torvay 11, Jankovics József Alsónyék 3, Hák Pál Trizs 6, Stefánkó Rezső Decs 17, Kovács József Eplény 3, Szabó Ferenc Uzsa 5, Hugli Pál Gyöngyössolymos 5, Bölcs István Gyömrő 6, Szijártó József Geszt 6, Sági János Budapest 18, Szabó János Csolnok 5, Róka József Dunabogdány 5, Jagosits Ferenc Zalaerdőd 3.50, Harkai József Högyész 10, Győrvári János Sárvár 5, Szabó József Pilismarót 5, Malmos Mihály Miskolc 5, Torda István Bánhida 10, Nacsa István Nagymágócs 2, Sárkány János Vác 8, Steiner József Eplény 12, Hevesi József Esztergom 6, Kugler József Királyhalom 1.20, Simonyi Antal Nőtincs 14, Matész Mihály Baja 1, Nadas Károly Vaskút 1.10, Kovács Gyula Patalom 6.50, Balcsó István Felsőviványpuszta 20, Perger Ferenc Kisszékely 6, Takács Sándor Rőjtökmuzsáj 1.72, Böndör István Högyész 3, Daróczy Márton Esztergom 9, Cservenka Ferenc és társai Tata 27.50, Bruger Géza Hejőcsaba 10, Szél János Abaliget 11, Söki György Földéak 3, Györky József Jánoshalma 20, Lehotzky Alajos Parasznya 3, Szabó Vendel Sikotapuszta 10, Gyuga János Bicske 12, Tomka József Tardos 2, Füzi János Boda 6, Horváth Károly Báránypuszta 3, Szibulya Pál Nagybatony 3, Kis Bertalan Legyendpuszta 3, Szilágyi József Kapuvár 30, Magyar József Kéthely 12, Tóth Mihály Kemely 3, Márton József Nenti 14, Tardos Ferenc Nagyhajmás 2.50, Bagi József, Kelebia 12, Papp István Budakeszi 7, Tóth István Végardó 6, Varga Sándor Karkút 6, Hessz József Iharkút 10, Erdész Ferenc Vaskút 6.50, Baranyi János Pusztavacs 6, Fekete Imre Bakonyszentlászló 1.10 P

Zászlóalakra és zászlószegre történt március havi befizetések folytatása: Ézsias János Nagyszénás 1.50, Lukacs István (Cserépváralja) gyűjtése 8 (Kékesi István, Bene István, Hócza Lajos, Majnár Illés, Illoczky László, Szeberény János 1—1, Lukács István 2), Nagy József (Sopron) gyűjtése 10 (Róth Gyula 5, Pammer Dezső, Nagy József 2—2, Góczán Sándor 1), Sümegi János Budafapuszta 2, Fehér István Tököl 2, Bátor József Csatártópuszta 2, Bali János Somogyhárság 1.50, Horváth István 1, Hován Lajos Kisszállás 1, Csillik Gyula (Gyórszentiván) gyűjtése 3 (id. Csillik Gyula, ifj. Csillik Gyula és Csillik Károly 1—1), Drexler Antal Piliscsaba 5, Holló Sándor Máriabesnyő 1, Deme Gábor Bag 1, Borosnyai Sebestyén (Felsőhámor) gyűjtése 4 (Borosnyai Sebestyén 2, özv. Forgács Jánosné 1, Sebestyén Sándor 1), Pankasz István 2, Tihanyi István (Kerepes) gyűjtése 8 (Csendőrörs-parancsnokság 5, Ohád János, Szabó József (?), Tihanyi István 1—1), Czumpf Imre Pilisszentlászló 1, Deák László Debrecen 1 P.

Április hóban befizettek: Dávid Sándor (Lassi) gyűjtése 5 (Dávid Sándor, Czikk Ferenc), Doktor Antal Vadaskert 2, Erdész Lajos Bata-szék 10, Jankovics József Alsónyék 2, Deák Pál (Alsónyék) gyűjtése 6 (Deák Pál, Deák István, Kapronczal József, Schwartz József, Bertalan István, Végvári Lajos), Gyenes János Hetvehely 1, Balog Lajos Esztergom 1, Belányi Vilmos Dorog 1, Adorján István Réde 1.50, Rába János Zsitfa 1, Füstli Molnár Sándor Szántód 5, Juhász János Putnok 1, vitéz Bézi Imre Sopron 1, Erdősy József Arló 1, Aponyi József (Gö-

döllő) gyűjtése 9 (Aponyi József 2, Fekete József, Tóth József, Bujtás József, Béneyei András, Sarka István, Kiss József, Király Sándor 1—1), Fischer Géza Alcsút 2, Forgács Mihály Fedémes 2, Bösze József Bak 1, Illés János Bak 1, Mészáros János Eger 1, Huszthy Lajos Szentes 2, Bekes Dezső Budapest 0.50, Fenyvesy János Zebegény 1, Molnár András Hódmezővásárhely 1, Kóthay Mihály Drégelypalánk 1, Stubnya Sándor Pilismarót 1, Hessz Pál Fenyőfő 0.50, Bözner János Szekszárd 1, Tajnel János Gödöllő 2, Endrődi Sándor Budaörs 2, Prókay Gyula Diósgyőrvasgyár 1, Molnár Zsigmond Hajdúböszörmény 1, Sólymosi János (Budapest) gyűjtése 18 (Lendvai József, Lendvai Ferenc, Blasits János, özv. Hermann Józsefné, Lendvai Jolán, ifj. Pintér János, Igri György, Tuba György, Tánczos Károly, Szűcs Imre, Körmendi Jenő, Körmendi Antal, id. Pintér János, Kelemen György, Vargha József, Keserű Gyula, Mohos Antal, Sólymosi János 1—1), Nagy Sándor Oroszáza 5, Csabalik Gyula Ujmassa 2, Csemba Lajos (Sümege) gyűjtése 10) Prommer János, Grauszer Jenő, Kronicker István, Anda István, Farkas József, Csemba Lajos 1—1, Csemba Lajos 4), Nagy Vince (Vajszló) gyűjtése 3 (Nagy Vince, Újlaki Tivadar, Horváth József 1—1), Varga Mihály Gézaháza 2, Nádas Károly Vaskút 1, Horváth János Vitnyéd 4, Orosz László Szombathely 1, Fekete Imre Bakonyzentlászó 2.10, Kurali Gyula Jásztelekpusztá 2, Gunszt Ferenc Sárpentele 1, Magyar Gyula Sárpentele 1, Eötvös Béla (Nagybátony) gyűjtése 6 (Szabó Ignác, Nagy Józsefné, Eötvös Ilonka, Nagyalusi János, Laukó János 1—1, Eötvös Béla 1), Smidhoffer József Nagybátony 1, Reitinger István Kemence 1, Ábel Ferenc Esztergomtábor 1.50, özv. vitéz Bézi Imréné Debrecen 2, Farkas Sándor Katymár 2.50, Stubnya Mihály (Pilismarót) gyűjtése 7 (Kispintér János, Lőrinc István, Mócsai Bálint, Balázs Ferenc, Szigeti Lajos 1—1, Stubnya Mihály 2), Grellneth János Zalaerdőd 2, Jagosits Ferenc Zalaerdőd 1, Stárcsevity János Izabellaföld 3, Garai János Izsák 2.50, Temmel Antal Piliscsaba 2, Csekey János Dunapataj 1, Bánfai Mihály Diósgyőr 1, Fatalin László Kőszegfalva 1, Tóth József Kaposvár 2, Németh Ferenc Úza, vitéz Szuhay Miklós Kisvárda, Komáromi László Alsószentkirály, ifj. Komáromi László 1—1, Pasztorek Sándor (Mogyorósbánya) gyűjtése 62 (Dr. Schmidt Sándor, Róth Kálmán, Pouza Vilmos, Eggenhoffer Jenő, Kompolthi Ödön, Alber Ferenc, Riedler Miksa, Gogola József, Barcza Lajos, Perl József, Laborcai Vince, Dániel Fülöp, dr. Bartha Imre, dr. Mezei Ferenc, Szolák Antal, Rábl Ferenc 3—3, Keller József, Gyarmati István, Bukor Gyula, vitéz Jenei Lajos, Endrődi Mátyás, Oláh Béla, Szánthó László, Aranyosi Ferenc 1—1, Pasztorek 3), Szöllösy Sándor (Salgótarján) gyűjtése 19 (Szöllösy Sándor 1, Herczog Ede és Sándor 10, Taub Sándor 2, Fogel Miklós 1, Kelimer Sándor 5, Horváth István (Karád) gyűjtése 2 (Tuskó József, Kroyer János 1—1), Mészáros József Csesznek, Kárpáthy András Hajmáskér, Honti Pál Pilisszentkereszt, Honti Pálné, Hencsei József Újhuta, Hencsei Józsefné 1—1, Bodor Lajos Középrigóc 2, Horváth Gyula Olgamajor, Havasi Lajos Lenti, Farkas József Józsa 1—1, Gottwald Pál Pécsvárad 2 Bugyi András Szeged 1, Császár Lajos Lakóca 1.50, Dobrovics Dánie, Zámor 2, Tóth István Rábatótfalu 1.50, Tanó József Erdősmecske 1,)

Benei Gábor Egerbakta 1, Ugrai László Boda 3, Tóth Ferenc Etes 2, Varga Pál és társai Réde 6 (Kovács Károly, Prém Béla, Mocsári József, Tánton Imre és Szigeti Vendel), Nahóczky Antal és fiai László és Emil Szarvaskő 4, Szinger Vilmos Erdőmajor 2, Hamar János Orgovány 1.50, Sziklai Gyula Radostyán 2, Papp József Nagyrada 4, Patakfalvi József Nagykanizsa 2, Bagó Bertalan (Pilisszentkereszt) gyűjtése 11.50 (Tölgyes Lajos, Lengyel László, Galda Mihály, Stubnya Béla, Bagó Bertalan, Roób István, Cserni Mihály, Krausz József, Timár Ferenc és N. N. 1—1, Hoffner Pál 1.50), Balogh Bálint Pilisszentkereszt 4, Slauszki Ernő Királyszállás 2, Pankasz István (Bánokszentgyörgy) gyűjtése 10 (Csicsor István, Kósa János, Tóth Ferenc, Sümegi László, Gerencsár Zoltán, Böczén Lajos, Kósa Sándor, vitéz Horváth József, Oláh József és Vörös István 1—1). Müller István Csapok 1. Lankovics Mihály Máriagyűd 1, Tarnai Gusztáv Gödöllő 3, Tóth József Gödöllő 2, Farkas István Királyszállás 2, Kiricsi János Tapolcafő 1, Horváth Károly Kötce 1, Pintér Gergely Iharkút 2, Horváth István Pusztapótharasz 2, Domoszlai György (Bükzsérc) gyűjtése 6.50 (Domoszlai György 1.50, Tankó Péter, Győri János, Molnár József, Varga László és N. N. 1—1), Gubicsa János Sárszentágota 1, Kapoly Pál Letenye 1, Horváth István (Ujkér) gyűjtése 6 (Horváth István, Horváth Zoltán Gyula, Horváth Béla, Németh Béla Kántor József, Gyarmaty Gyula 1—1), Schwendtner Antal Nagykovácsi 1, id. Szalai Péter 1, Rajnai Nándor Lámpásvölgy 2, Tömösközi Györkő Vilmos Lámpásvölgy 2, Kovács István Bátaszék 1, Bárány Sándor (Kisújszállás) gyűjtése 6 (Bárány Sándor 5, N. N. 1), Pothorszky Béla Miskolc 1, Lőrinc Károly Miskolc, Balogh József Bakonyszentlászló, Kis József Iharkút 2—2, Kis István Kótpusztá 1.50, Kis Ferenc Pécs 2, Varga Géza Egerbakta 1, Varga Lajos Rédics 1, Erdélyi István (Királyszállás) gyűjtése 2, Bezeréti Lajos Miskolc 1, Horváth Géza Tengőd 3, Gulyás József Szántód 2, Müller János Nádasladány 2, Vaszil Imre Tornyospálca 1, Garamszegi Sándor Kisgyőr 2, Kolos János Halászi 2, Póczos Sándor Zsilló 1, Galda Mihály Pilisszentkereszt 1.50, Horváth József Bogyoszló 1.50, Jánuszky Lajos Pilismarót 1.50, Antal János Szikra 1, Varga Sándor Iharkút 1.50, Kiss Géza Kerecsend 1, Mészáros András Bag 2, Székács Endre Mezőhegyes 2, Németh Géza Himód 2, Hegyi János Veszprém, Sümeghy István Felsőszeleste, Tuza Miklós Mátraballa, Pasztorek Antal Hont 1—1, Gere Antal (Pilismarót) gyűjtése 11, Kőhalmi József Esztergom 2, Miholics István (Szilvágy) gyűjtése 5 (Miholics István, Kálínger György, Peceli Dezső, Horváth János, Németh Gyula 1—1), Boros Sándor Csurgó 2, Rejtő Róbert Miskolc 2, Ruzsits János Tolnanémeti 1, vitéz Ferenczy György Lórántháza 2, Takács János Nagyjáplánpusztá 1.50, Simon János Nemeskolta 1.50, Szalai Lajos Erdőháza 5, Tordai István (Bánhida) gyűjtése 4 (Nádasi Ernő, Brodák József 2—2) Csányi István Mozsgó 1.50, Salamon József Homokterenye 2, Kütsán Mária és Óra Lajos Salköveskút 10, Kecskés László Pasztó 2, Kiricsi Zoltán Mikóháza 1, Ughi József Hont 1, Borosnyai Sebestyén (Felsőhámor) gyűjtése 5 (Kis Lajos, Kardos Sámuel, Kovács Károly, Bérczi László, Forgács János 1—1), Kiszél András Gyűrűfű 2, Illés István (Bak) gyűjtése 6 (Illés István 2,

Kulcsár István, Sipos József Olt Rezső és egy olvashatatlan név 1—1), Simon Dezső Fót 2, Hencz József Ajka 1, Poprádi Kálmán (Szentendre) gyűjtése 23 (méltóságos Benes József 20, Trutin János, Bitter János, Hatvani Imre 1—1), Poprádi Kálmán Szentendre 1, ifj. Bodács István Pula 2, Kókály Ferenc Pula, Szalai Sándor Egervár, Stefankó Rezső Decs 1—1, Kovács József Eplény 2, Szabó Ferenc Uzsa. Kugli Pál Gyöngyössolyos 1—1, Bölcs István Gyömrő 2, Szabó János Csolnok 1. Szijártó József (Geszt) gyűjtése 4 (Berger György, Szijártó Józsefné, Szijártó József = 4), Sági János Budapest 2, Róka József (Dunabogdány) gyűjtése 4.30 (Róka József, De Lecasse József, Skacil Károly, Simon József 1—1, Lang Ferenc 0.30), Mátrahegyi János Fiskalitáohuta 1, Havasl János Diósgyőr 1.50, Véghegyi István Csurd, Novodárszky Gyula Diósgyőrvasgyár 1—1, Német János (Bakóca) gyűjtése 5 (Németh János, Németh Jánosné, Német Janika, Német József, Németh Józsefné), Matkovics Antal Balatonmagyaród, Petkovics Henrik Döbrököz, Füzi István Babót, Füzi Imre Kayuvár 1—1, Papp István Méhes 2, ifj. Kecskés István Budakeszi 1, Szöllősi József és neje Korpád, Németh Sándor Zagyvaróna 2—2, Pakodi Gyula (Buják) gyűjtése 5.50 (Péterváry Tivadar, Gulyás József, Szalai József, Pakodi Gyula 1—1, Naszlady Lajos, Fekete Pál, Csuky Ferenc 0.50—0.50), Tóth Imre Nemetlukafa 1, Hunyady János (Nagybörzsöny) gyűjtése 17 (dr. Révész Mihály, Kalácska György 5—5, Hunyadi Jánosné 3, dr. Gállfy Ernő, Birkás János 1—1, Ruchig Károly 0.50, Hunyadi János 1.50), Gimesi Ádám Kishajmás 0.50, Kulics Győző Téglás 5, Ország Lajos Tengőd 1, Szemenyik Elek Sajópüspöki 1, Zsidy Lajos Hetes 0.50, Szabó Ferenc Mezőtúr 2, Járányi Ferenc (Józsefháza) gyűjtése 6 (ifj. Járányi Ferenc, Járányi Károly, Járányi Ferenc, Horváth Mihály, vitéz Harka János, Schiemann János 1—1), Király Sándor Galgamácsa 1, Kiss József Keszü 2, Kostyál János és Kovács Ignác gyűjtése 57.30 (Kostyál János, Harnos Árpád, György Béla, Zombai József, Fritz Károly, Vései Antal, Horváth Béla, Kovács Ignác 2—2. id. Bauer Árpád, ifj. Bauer Árpád, Tamás Ferenc, Szirmai Antal, Bárhai Bálint, Hartmann Antal, Fakh József, Tromposh József, Németh Gábor, Ebergényi Lajos, Vereckey Lajos, Szkalala János, Bolnek Ernő, Fenyves József, vitéz Bodoki Mihály, Herold Gyula, Leining János, Szabó Mihály, Huszár Zsigmond, Szijj László, Faller István, Georgi Ferenc, Vági György, Prockl Rezső, Kis Vilmos, Cserhalmi József, Hámori András, Harangozó Ferenc 1—1, Svinger N., Kiss István, Peresztegi Antal, Boroly István, Siklós Ferenc, Jókuthi Lajos, Iher Gyula, Gere Sándor, Kurucz György, Vida Sándor 0.50—0.50, Csizmadia István, Várnagy János, Márk István, Zámor István 0.20—0.20, Lanzer János 2, Leskó Béla 5), Szabó István Vitnyéd, Tóth Imre Hajdúböszörmény, Simon Péter Iszkaszentgyörgy 2—2, Pálmai József (Tótváros) gyűjtése 11.50 (Pálmai József 3, dr. Ihanszki János, Risszer János Hitck Gyögy, Major István, Györke Sándor, Kovács József, Sági Aurél, Óvári Béla 1—1, Slibinger László 0.50), Győrvári János Sárvár 1, Szabó József Pilismarót 2, Malmos Mihály Miskolc, Malmos Ferenc 1—1, Torda István Bánhida 5, Ponyiczky Béla Markaz 1, Polyánszky László Sajópetri 1.50, Neumann Károly Zala-

petend, Nacsá István Mágocs 1—1, Járosch Ernő Tiszakerecseny 4, Harkai József Högyész 3, Szalczér Antal Tasokberénd Markó János Kapuvár, Mátyás János Lepcsény 1—1, Németh István Csepreg 2.20, Vancsura Antal Baja 3, Rubányi Ede Pilisvörösvár, Berkes Sándor Salgóköveskút 1—1, Pál István Mohács 3, Gottlieb Nándor Alpár, Szabó Péter Isaszeg, Lengyöl József Isaszeg, Cservenák Márton Nagylóc 1—1. Braunsteiner László Diósjenő 1.10, Molnár József Budapest 1.50, Miltenyi János Gödöllő 1, ifj. Stróbli József Göbös-major 2.50, Bencsics János Fertőendréd 1, Horváth György (Esztergomtábor gyűjtése) 17 (dr. Frey Vilmos, dr. Krecsányi Kálmán, dr. Rudolf Béla, Perlesznyik Gyula, dr. Divéky István, dr. Szentirmai János, N. N. 2—2, Brutsy Jenő, György László, dr. Etter Károly 1—1), Szabó Márton Esztergom 4.50, Pálfi Mihály Kiszána, Simonyi Antal Nőtincs, Nagy István Nőtincs, Matéz Mihály Baja 1—1, Misz Mihály Derekegyháza, Steiner József Eplénypuszta, Kis Tóth Tamás Pilisszentlászló 2—2, ifj. Oszwald János (Nagybörzsöny gyűjtése 4 (Szakács István, Oszwald Ilonka, Zajos Gyula, ifj. Oszwald János 1—1), Zöldi Ferenc Nagykörs 1, Károly György Zirc 2, Kerényi Ferenc Hámor 1, Czepecauer Pál Miskolc 3, Kalász István Balassagyarmat 1, Mohácsy János Pirtó 1.50, Szűcs Lajos Bakony-szentlászló 9.50, Horváth István Baja 2.80, Hernesz Sándor Somogyvár 1.50, Kovács Lajos Üskü 1, Daróczy Márton Esztergom 30, Nagy István Szekszárd 20, Hevesi József Esztergom 26, Alerdés Szakiskola Ifjúsága Esztergom 13, Teiber Endre Esztergom 1, Tőke István Felsőszászberek gyűjtése 5 (Mandi Zoránt, Takács Ferenc, Tóth Vilmos), Pfaflsics Gyula Senta 3, Takács Sándor Rőjtökmuzsáj 1.50, Böndör István Högyész 2, Szakács József Kapuvár 1, Farkas János Gyulaj 1, Kovács László Nagytoldi-puszta, Kovács Ferenc Feketesár 2—2, Varga Károly Gyékenyes 1, Hesz Ferenc (Karapanca) gyűjtése 4 (Hesz Ferenc, Balázs István, Mándity Vitájos, Bognár József), Békés Ferenc Bácsalmás 1, Takácsi Sándor Polgárdy 1.10, Tereny Pál (Makoshotyka) gyűjtése 4.50 (Tereny Pál, Nagy János, Nagy István, Türk Antal 1—1, Takács Tibor 0.50), Forgács Pál (Lovászpátona) gyűjtése 6.50 (Stobel Sándor 2, Battyáni Lajos, Kolonics László, Forgács Pál 1—1, Bedák Mihály, Barcza Dániel, Forgács Pálné 0.50—0.50), Saliga János Hetvehely 2, Schóbert János Hetvehely, Kummert Lajos Páty, Csák Gyula Ravaszd 1—1, Perger Ferenc Kisszékely 14 A tatai csoport gyűjtése 169.30 (Cservenka Ferenc gyűjtőivén: Kardos Kálmán, Dusanek János, Major Ferenc, Doba László, dr. Csordás Károly, Geyer János, dr. Fekrentheil József, Pfanzelt János, Kovács Miklós, dr. Heubner Károly, Novák Rezső, Dobos Imre, Raucherer József, Steltzel Kálmán, Cservenka Ferenc 2—2), Brauer Hermann gyűjtőivén: 4.50 (Huftlesz Ferenc 0.50 Breuer Hermann, Gábris József 2—2), Horváth Sándor gyűjtőivén 15.20 (Horváth Sándor, Tóbiás Pál, Harasta Imre, Molnár Dénes, Kovács Vince, Czermann Endre, Kégly Ferenc, Mudla József, Kristóf Antal, Kisbírók Bánhida, Láng József Vigh Ervin), Stubenvoll Rezső gyűjtőivén 10 (Stubenvoll Rezső 3, Hangya Szövetkezet 5, Stibinger László, Balogh Ferenc 1—1), vitéz Somos Ferenc gyűjtése 5.60 (Kemenes József, V. O. G. E., dr. Aulich Sándor 1—1, vitéz Somos Ferenc 2, Alpár Ferenc, Beck Ferenc 0.30—

0.30), vitéz Szekeres Károly gyűjtése 4 (v. Szekeres Károly, dr. Soly-
mossy László, Jeszenszky József, Szandvaner Ferenc 1—1), Csuka
János gyűjtőivén 3 (Csuka János, Csuka József, Scléger Dezső 1—1),
v. Ballabás János gyűjtőivén 3 (v. Ballabás János, Ballabás József, Stróbl
János 1—1), Pap Zoltán gyűjtése 2 (Pap István, Pap Zoltán 1—1),
Emmer Antal ivén 4 (Emmer Antal, Schule Béla 2—2), Béldi Ferenc
ivén 24.50 (Béldi Nándor 2, Tatabánya község, Bánhidai csendőrös
3—3, Berky Ernő, Fenyőházi Dezső, Rákóczy Lajos, Perlaky János,
Kotsis Ernő, Slezárt Antal, Lusztig Miksa, Szinger László, Zahara Gyula
1—1, Béldy Ferenc 5), Neusinger Lajos ivén 10.50 (Rapftl Ferenc,
Neusinger Lajos, Grünfeld Lajos 2—2, Fartaczuk János, Veichler Jenő,
Nagy László, Martusz János 1—1, Cseke Bálint 0.50), Vörös Rezső
ivén 10 (Födermayer József Harasta Imre 2—2. Alsógalla község 5,
Vörös Lajos 1), Miklai Kálmán ivén 23 (Brüll Ignác, Szattelberger
János, Árva István, Telkes Pál, Reiner József, Miklai Kálmán 2—2,
Chorényi Rezső, Katona László, Riszter János, Hessz Rezső, Nemes-
kéry János, Béltelky Barna, Lusztig László, Hercig testvérek, Dukász
András, dr. Stranszky János Klapper Alajos 1—1), Rauchs Gyula ivén
8 (Hoffmann Mihály, Bíró József, Ferencz Károly, Ruppert József,
Rausch Gyula, Harmados Oszkár, Lipót László, Mazányi Imre 1—1),
Grünceisz Alajos, Huftlesz Ferenc, Velsér Kristóf, Kugli Márton, id.
Müsenrieder József, Próder István 1—1, Födermayer Ferenc 3, Va-
czula Ferenc, Szegedi Mihály, Császár Ferenc 1—1), Brúger Géza Hejő-
csaba 1, Szél János Abaliget 0.50, Bukri József Perőcsény, Hosszú
Ferenc Balatonendréd, Horváth János Koháryszentlőrinc, Koltay Jó-
zsef Budapest, Mocsári Rezső Putnok 1—1, R. Kovács István Karcag
3, Vasvári Károly Szentá 2, M. kir. erdőigazgatóság tisztikara Kapos-
vár 10.70, Földes Imre, Deáky Rezső, Kasza József, Szörényi József,
Sziklai Béla Kaposvár, Maár Károly, Murányi János, Sterk István
Gyöngyössolymos, Kardos Eerenc Tinójarás 1—1, ifj. Kováts Lajos
Pusztapótharaszti 20 (Csemetekerti alkalmazottak 18.50, ifj. Kováts La-
jos 1.50), Pörcz Sándor Gödöllő, Kóthay István Nyergesújfalu 1—1,
Hauk Ferenc Nyirjes 5, ifj. Tóth Ödön Morágy 1.50, Tomka József
Tardos gyűjtése 26.50 (Csaba József, Szabó Gyula, Magyar József,
Zindscheit Nándor, Berkó Béla, Urbán László, Mazányi Imre, Harmados
A., Molnár Kálmán, Fekete István, Bolcsek Rezső, Nagy Ferenc, Juhász
Mihály, Varga Sándor, Árendás Antal, N. N., Csetei Béla, Tóth Györgyné,
Dián Gézáné, Nagy Ferenc, Molnár Mária, Benyőcs János 1—1, Hor-
váth Imre, Csabán József, Veyer György, Hunyadi Lajos, Kaluszi Ist-
ván 0.50—0.50), Király Mihály Somogyvár 2, Magyar József Akli-
puszta 2, Grüner Mihály Ujmassa 3, Szabó Vendel Sikótapuszta 5,
Gyuga János 8, Tomka József Tardos 6, Füzi János Boda 1, Horváth
János Bátorpuszta 1, Czibulya Pál Lengyendpuszta 2, Perhács Péter,
Perhács Szilárd, Oláh Bertalan, Ráthonyi Ákos Lengyendpuszta 1—1,
Kiss Bertalan Lengyendpuszta 2, Ditrich Imre Guttamási 1.50, Hoffer
Ferenc Mecsekfalja 1.50, Vörös Ferenc Küldoromlás 2, Drider János
Pátka, Bodor József Németlukafa 1—1, Zsigmond Endre (Parád) gyűj-
tése 5.50 (Zsigmond Endre, Mengyi István 2—2, Kozma Mihály 1,

Biró Ernő 0.50), Péter János Balatonkeresztúr, Stift Géza Csatárimajor 1—1, Stift Kálmán és neje Csatárimajor 2, Breczkó Dezső Hajdúhadház 1, Tüttő János Bucsatelep 5, Kovács József Sükösd, Gerehási Károly Diósgyőr 1—1, Bene János Bánokszentgyörgy 0.50, Mesterházy Géza, vitéz Nagy Lajos Balatonendréd, Pölöskei Lajos Balatonszentgyörgy 1—1, Szilágyi József Kapuvár 5, Magyar József Hetvehely 2, Vaszil Imre Tornyospálca, Máthé Ferenc Esztergom, Zengő Mihály, v. Tury Elemérné, Szabó Béla Püspökladány, Tóth Mihály Kemej, Csizmadia Gyula Budapest 1—1. Szeőts Béla Miskolc 4, Fazekas Ignác Karakó, Konrád Béla Királyhalom, Singer Mór Kisújszállás 1—1, Tardos Ferenc Nagyhajmás 1.50, Németh Lajos (Neszmély) gyűjtése 4 (Németh Lajos, Szűr József, Valusek József, Kadarkai Árpád 1—1), Ábel Ferenc (Esztergomtábor) gyűjtése 6 (Schalkház Ferenc 2, Ábel István, Horváth József, Csaplár Béla, ifj. Ábel István 1—1), Prácsér Lajos Nemescső. Szőke János Enying, Köveskúti Imre Tés, Róthweil Miklós Somhegy, Radóczy Gyula Szentantalfa 1—1, Imberger István (Sárszentágota) gyűjtése 8 (Papp József, ifj. Gosztonyi József 2—2, ifj. Gosztonyi Józsefné, özv. Pintér Istvánné, Patkós István 1—1), Kürtös Lajos Kisújszállás 1, Bagi József (Kelebia) gyűjtése 3 (Bagi József, Bus József, Csernyi István 1—1), Papp István Budakeszi, Tóth István Végardó 2—2, Varga Sándor Iharkút 1, Hessz József Iharkút, Baranyi János Pusztavacs, Szathmáry József Bálványos 2—2, Zöldy Dezső Kisújszállás 1, Boros István Tápiószecső 2, Ungár Sándor Kisújszállás, Kaszás Gyula Dunakeszi 1—1, Kojnok Pál Karancsalja 1.50, Kincses György Kelebia 1, Magyar Kir. Földm. Minisztérium Budapest 400, Mazányi Géza Középpandur 3, Patyi János Kapuvár 5, Weidinger István Sopron, Erdész Ferenc Vaskút 1—1, Szalay Gyula Vép 3, Kovács Ferenc Királyszállás 1 P.

Április havi befizetések folytatása: Deli Antal Hetvehely 6, Sarudi Ferenc Abony 11, Szalay János Kapuvár 2, Szelei József Kishartyán 2, ifj. Bukri József Peröcsény 0.40, Reiland János Mány 10, Kovács József Bakonyszentkirály 6, Nagy Sándor Tolnatamási 6, Rezes József Zalavár 5, Károly József Böhönye 10, Ifj. Gróf Mailáth József uradalma Monyha 10, Marsa Imre Külsőballószeg 1.30, Bukri József Peröcsény 10, Sárosi János Aszófő 10, Csomor János Kisgeresd 13.50, Gábor János Hajdúhadház 10, Tóth Hermán Péter Balatonendréd 5, Sümeghy Sándor Sorokmajor 2, Varga László Bükkzsérc 3, M. Kir. Földmívelésügyi Minisztérium 6.50, Krunikker István Sümeg 8 P. Április havi összes befizetés 3203. 61 pengő.

Május hóban befizettek: Kolozsváry István Királyhalom 5, Nagy József Sopron 5, Koltai József Budapest 6, Kiricsi Zoltán Mikóháza 2, Eördögh Gyula Buják 3, Kalmár Imre Szany 10, Józsa Kálmán Tényőfalu 2, Mráz Gyula Budapest 2.50, Kovács Károly Ácsteszer 10, Juhász János Putnok 4, Zwilling János Sajószentpéter 3, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 3, Gábor Sándor Hajdúhadház 10, ifj. Simon János Gödöllő 2, Szabó Ferenc Mezőtúr 6, Cservenka Ferenc és társai Tata 27.50, Gere Antal Pilismarót 10, Prókay Gyula Ládierdő 10, Kesztelyi Gábor Vámpusztá 3, Miltényi János Gödöllő 3, Grellneth János

Zalaerdőd 4, Pikó Zsigmond Buzitapuszta 3, Bezeréti Lajos Miskolc 5, Halvax Ferenc Töviskespuszta 5, Fischer Géza Alcsút 3, Novodárszky Gyula Ládierdő 6, Szennay Lajos Visz 4, Honti Pál Pilisszentkereszt 1.50, Németh Károly Vát 12, Róka József Dunabogdány 5, Horváth István Újkér 6, Malusinszky Pál Gödöllő 3, Kiss Aladár Csószpuszta 6, Kálinger István Lentiszombathely 6, Bihary Dezső Debrecen 3, Rakonczay János Parasznya 5, Nyemecz József Alsókéked 10, Tóth József Nagymaros 12, Szalay Tivadar Felsőzsid 24, Szaszko István Pótharastpuszta 6, Németh Ferenc Uzsa 5, Rába János Zsitfapuszta 2, Hencsei József Ujhuta 3, Jagasits Ferenc Zalaerdőd 1.50, Szegedi Mihály Szomód 3, Mattes Béla Sopron 10, Szabó Géza Bögöte 6, Németh Lajos Salköveskút 7, Pataky Árpád Szombathely 6. Sándor Imre Hajdúsámson 12, Bösze József Bak 3, Kozma Sándor Dunaszeg 2, Zsigmond Endre Parád 12, Nagy Kálmán Márianosztra 4. Imre Péter Tatatóváros 3, Tavasz István Kemence 3, Varsányi József Lovasberény 4, Molnár Andor Hódmezővásárhely 10, Lehotzky Alajos Parasznya 3, Kertész Jenő János Tardos 14, Galda Mihály Pilisszentkereszt 10, Halvax Andor Bogdása 4, Ölmann Péter Mecser 6, Zöldi Ferenc Nagykörs 5, Kaszás Gyula Dunakeszi 10, Szalay Péter Mekényes 5, Scheily Antal Dabray 10, Rotweil Miklós Fenyőfő 4, Lovász József Báránpuszta 2, Bánki (Stumpf) László Pilismarót 7, Sümeghy Sándor Sorokmajor 3, Princes József Marcaltó 2, Bárány Sándor Kisújszállás 3, Bálint Lajos Ajka 10, Pipás András Mezőhegyes 5, Schilling György Dunabogdány 5, Hevesi József Esztergom 42.70, Hevesi Ferenc Királyhalom 1.40, Zengő Mihály Nagymaros 0.70, Bükkösi uradalom Bükkösd 6, Tóth Mihály Kemej 3, Szekeres György Pördefölde 5, Földes Kálmán Nádasd 10, Praveszky János Recsk 10, id. Magyar József Aklipuszta 10, ifj. Magyar József Aklipuszta 10, Lengyel László Pilisszentkereszt 10, Taskovits István Ujhartyán 4, Havasi János Diósgyőr 6. Repity József Mohács 10, Tóth Imre Császártöltés 6, Erdész Mihály Kőspallag 5.10, Rosta Imre Pápa 20 P.

Április hóban a zászlóalagra és zászlószegre történt befizetések folytatása: Bozsóki József Felsőhámor 1, Németh József Budapest 1.10, Ősz István Komárom 1, Nemes József Szentmagitapuszta, Molnár Sándor Böhönye, Szertimai Sándor Budakeszi 2—2, Tóth Ignác Budakeszi, Tátrai Antal Budakeszi 1—1, vitéz Borsay Ferenc Diósgyőr 2, Matolcsy Andor Diósgyőr 1, Bucsai László Kisújszállás 0.50, Krojer István Deákipuszta 1, Mazányi Gyula, Mazányi Imre Drégelypalánk 3—3, Balogh Antal Budapest 2, Sarudi Ferenc Abony 3, Szalay János Kapuvár 1, Deli Antal Hetvehely 10, Kovács József Bakonyszenthalmi, Ruzics Pál Pakod, Szolnoki Antal Hajdúböszörmény 2—2, Szélesi József Somogyvárd 2.50, Rozmán Lajos Rábadhidvég 1, Kőnczöl Kálmán Zalaapáti 3, Halápi József Tapolca 2, Jankovics József (Esztergom) gyűjtése 6, (Héjj János István 2, Korponai Dezső 1, Platty Béla 2, Jankovics József 1), Glöckler József Köblény 1, Vancsura István (Baja) gyűjtése 8, Bácsi Béla Balatonendréd 1, Fülöp Zoltán Diósgyőr 1, Szarka András Valkó 1.50, Törkenczy István Bekényerdő 5, Göndöcs Imre Csapod 1. Varga János Nádasd 3, Nagy Sándor Tolnatamási 1.50, Farkas József

(Kecskemét) gyűjtése 4 (Volf Vilmos, Lapita Mihály, Csorba Flórián 1—1, Farkas Tibor 0.50, Hofka Ambrus 0.30, Egyed Illés 0.20) Hugli Pál (Gyöngyössolymos) gyűjtése 6 (Mata Lajos, Rátkai Károly, Tasi Béla, Antal János, Nagy Gyula, Gyenes István 1—1), Kapui Béla Miskolc 1, Kapui Károly Bakonyszentlászló 2, Sarkadi György Hajdúsámson, Vörös Rezső Bánhida 1—1, Károly József Böhönye 2, Béres József Gyöngyössolymos, Retkes M. László Budapest, Bitmann Gyula Fenyőfő, Németh Gyula Nyirád, Pribula Nándor Salgóbánya 1—1, Marsa Imre (Külsőballószeg) gyűjtése 5, (Marsa Imre, Dózsa János 2—2, Teleky Zoltán 1), vitéz Répás Román Zirc 5, Sárosi János Aszófő 2, Kemény Mihály Valkó 1, Börzsönyirtási erdőhivatal gyűjtése 99.50 (vitéz Vadas Jenő 10, dr. Zsoldos Béla, dr. Penti János, Petrivics Béla 3—3, Hampachel Jenő, Horváth József, dr. Fónay Árpád, Dobó Lajos, Molnár Miklós 2—2, Pataki Albin 3, B. I. 0.50, T. T. 0.50, Vörös Mihály 1, N. N. 0.50, Kemper Antal 1, Ökrös István, Hegyes Mátyás 2—2, Turisták Inóczy Társasága 10, Szabó Lajos 2, Kóthay Ödön 5, Hunyadi Károly, Ercsényi Géza, Vida János 3—3, Kohn Jenő 2, Pető 0.75 Tamás 0.75, Palotai 2, Deutsch Dávid 1, Schmidt István 0.50, Bakos István 3, Lami József, Horváth Endre, Hunyadi Józsefné, Hunyadi Anna 2—2, Gregán Emil 1, Szépe Mártonné, Szépe László, Szépe István 2—2, Hunyadi József 6, Grósz Béla 3), Sővári Béla Mocsolyástelep, Vér Zoltán Tolnanémedi, Sümegegy Sándor Sárokmajor 1—1, Domszlay Györgytől Bükkzérc N. N. 2.20, Kiss Károly Daraboshegy 3, Petőfi Árpád Diósgyőr, Princes József Várkesző, Lendvai Sándor Várkesző 1—1, Csaby Pál (Pusztapótharaszti) gyűjtése 27, (Csaby Pál 10, Komjáti István, Radóczy József, Manzer János, Schenk István, König András, Konya György, ifj. Weisz György, ifj. Szabó János, Hermann József, Sashegyi Mihály, Fila Gáspár, István Sándor, Ölvedi Menyhért 1—1, Gromann József, Schuszter János 2—2), Szevényei József Marcali 1, Csizmadia Vince Iharkút 1.50 P.

Május hóban a zászlóalagra és zászlószegre történt befizetések: Eördögh Gyula Buják 1, Kalmár Imre Szany 2, Józsa Kálmán Fenyőfalu, vitéz Gerle Zoltán, Bortelek László Eger, Horváth József Oltárc 1—1, Sebők Sándor Budapest, Máté István Keselyűs 2—2, Jónás Sándor Egyházaskozár 1, Naszlady Sándor Kaposvár 2, Laky József Erdőháza 1, Mihályka Béla Répceszentgyörgy 1, Simon Kálmán Piliscsaba 5, A tatai csoport gyűjtése 10 (Kardoss Kálmán 8, Neuberger Máté 2), Gere Antal Pilismarót, Répássy Ferenc Kaposvár 2—2, Répássy László Kaposvár 1.50, Rampfl Ferenc Baj 1, ifj. Simon János Gödöllő 1.50, vitéz Fejes József Diósgyőr 2, Kollmann Jenő gyűjtése Dömös 4 (Dittert Gyula 2, Kaszás János, Kollmann Jenő 1—1), Halomházi Pál Isaszeg 1, id. Körmenyi Gyula Budapest 2, Vitárics György Kisújszállás 1, Malusinszky Pi Gödöllő 2, Kiss Aladár Csőszpuszta 2, Keresztes Ferenc Csőszpuszta 1, Kálmgler István Lentiszombathely 1, Bihary Dezső Debrecen 2, Rakonczay János Parasznya 1, Nyemecz József Alsókéked 2, Tóth József Nagymaros 4, Péter József Baja 2, Földváry Miksa erdőigazgató Kaposvár 20, Csath József Szekszárd 1, Ujlaky Tivadar Vajszló 2, Naszvadi István Orgovány 1, Hegyi Antal Nagyberek 4, Német Ká-

roly Vát 3, Huszár Károly Diósgyőr 1, Varga János Nádasdierdő 2, Nagy Károly Nádasdierdő, Somosi József Decrecen, Halvax Ferenc Töviskespuszta, Szalay Tivadar Felsőzsid 1—1, Czikk Ferenc Baja 4, Mattes Béla Sopron 5, Szabó Géza Bögöte 2, Németh Lajos Salköveskút 1.90, Pataky Árpád Szombathely 1, Szaszko István Pótharasztpuszta 1, Csaby Pál (Pusztapótharaszt) gyűjtése 15.50 (Németh András, Konyicsák Pál, Bella Antal, Balogh József, Venich Márton, vitéz Kozma József, Molnár József, Bernula János, Takovics István, Horváth Ferenc, v. Hatvani Sándor Romhányi Sándor Kozma Károly, vitéz Főző Béla 1—1, Balog Sándor 1.50), ifj. Vörös Istán Várfölde 2, Stefánkó Rezső (Decs) gyűjtése 7 (Gombkötő József 5, Szekeres Mihály 2), Erdősi Lőrinc Porva 2, Vámosi Károly Diósgyőr 1, Huszár János Balatonendréd 2, Halápi József Tapolca 1.50, Kovács Ödön Perkupa 2, Simon János Bajcsa 2, Balás Emil erdőigazgató Szeged 10, mártonfalvi Süteő Ödön Kaposvár 1, Kis Gábor Debrecen 1. Stumpf László Pilismarót gyűjtése 50 (Erdőssy Ferenc, Pollák Miklós, Szabolcs József, Bárány Szilárd, Bády Ferenc, Virág Jenő, Boldis Jenő, Machatsek Sándorné, Scheilly Erzsébet, Mezei Mihály, dr. Szenyrimay Dezső, Nyirő Károly, Szóják Károly, Poócs Rezső, Búzás Rezső, Kis Pintér Jánosné, Urbán Lajos, Brigmann Géza, dr. Bády Imre, Jánszki Lajos, Molnár Gyula, Erdő Károly, Sáros Bálint, Lyeszovoly Iván Brukner Gyula), Barnóczky István Debrecen gyűjtése 11 (Barnóczky István 2, Zsámbor Zsolt Pál, Somogyi Béla, Palotz Ferenc, Fekete László, Mocsár Gábor, Budaházi Lajos, Bálint János 1—1), Légrádi Mihály Apaszeg 1, Imre Péter Tatatóváros 1.10, Tavas István Kemence, Varsányi József Lovasberény, Molnár Andor Hódmezővásárhely 1—1, Lehotczky Alajos Parasznya 2, Fortenbacher Nándor Urkut 4, Kuszinger János Ujpetre, Richter Gyula Székesfehérvár, Varga Lajos Szabadbattyán 1—1, Maróthy Emil főerdőt, Győr 5, Major István Torvaj 1, Kuti István (Márianosztra)gyűjtése 6 (Kuti István, ifj. Kuti István, Kuti Istvánné, Nagy Kálmán, Nagy Kálmánné, Huber Ernő 1—1), Imberger István (Sárszentágota) gyűjtése 2 (Boros Pál 1, Patkós László 1), Borbély József Buják, Halvax Andor Bogdása, Ölmann Péter Mecserpuszta 1—1, Váradai László Nagyvisnyó 2, Novák Károly Baja 2, dr. Kovács Zsigmond Diósgyőr 2, Sümeghy István Felsőzeleste 1, Sipőcz János Noba 1, Milos Jóssef Füzfőgyártelep 3, Cs. Tóth Ferenc Bezente, Lovász József Báránpuszta, Póczik József Iván, Kovács Antal Csapod 1—1, Barna Imre Berzence 0.50, Jáger Lajos Somogyszob 2, Molnár József Decs 5, Szalay Péter Mekényes 2, Králl János erdőigazgató Debrecen 20, Szablár András Budapest 1, Árszintye Péter Ásványrázó 2, Gráczi Ferenc Sávoly, Firtlik Sándor Kisújszállás, Pipás András Mezőhegyes, Csóka György Tompa 1—1, Nagy István Szekszárd 2, Gábris István Pusztavám 5, Krause Dezső erdőigazgató Gödöllő 5, Lengyel Viktor erdőig. Szombathely 10, Biró Zoltán min. tanácsos Budapest 10, dr. Jármay István Esztergom 5, Tóth Mihály Kemej 1, vitéz Kiss Lajos erdőf. Zalaegerszeg 5 P. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József

főszámvevő.

Egyesületi hírek:

Az áldozatkészség, amely a zászlóalapba befolyt összegeket olyan váratlanul rövid idő alatt összehozta, imponáló módon bizonyította be azt a ragaszkodást és megbecsülést, amellyel a kartársak egyesületünk iránt viseltetnek. Bennünk mindég örömet kelt és lelkesedést ébreszt az, ha látjuk, hogy egyesületünk a kartársak körében visszhangra talál.

A zászlóavatás után egyik kartársunk, aki magát megnevezni nem akarja és nem kívánja, az áldozatkészségnek további megható példáját mutatta azáltal, hogy felajánlotta, hogy a saját költségén diszes és értékes mahagóni szekrényt készíttet. Szükségünk van ugyanis egy olyan szekrényre, amely méltó arra, hogy gyönyörű zászlónk hajlékálul szolgáljon. A vezetőség számításai és tárgyalásai alapján többszáz pengő lett volna az összeg, amennyiért a megfelelő szekrényt elkészítik és így kartársunk ajándékát, aki ismeretlen kíván maradni, teljes mértékben értékelnünk tudjuk. Ez úton is kifejezzük iránta hálánkat és meleg elismerésünket.

Közgyűlésünk végérvényesen rendezte a temetkezési segély ügyét, olyképpen, hogy egyesületünknek minden egyes tagja elhalálozás esetén 300 P temetkezési segélyben részesül. Ennek azonban előfeltételei először az, hogy az illető legalább egy éve tagja kell hogy legyen az egyesületnek, másodsor hátraléka az egy évi tagdíjat nem haladhatja meg, harmadszor minden egyes tag köteles az elhalálozott kartársaink midegyike után, amint arról a hivatalos lapunk útján tudomást szerez, 50—50 fillért az egyesület csekkszámlijára befizetni, feltüntetve az összeg rendeltetését.

Azon kartárs, aki több mint egy évi tagdíjjal tartozik, vagy az 50 fillért 3 esetben befizetni elmulasztotta, a 300 P-re való jogosultságát elveszti.

Ehelyütt tartjuk szükségesnek azt is közölni kartársainkkal, hogy akiknek hozzátartozóik biztosak abban, hogy az elhalálozott temetkezési segélyre jogosult volt, azok halotti anyakönyvi kivonat és egy 300 P-ről szóló nyugta ellenében két napon belül kézhez kapják a segélyt. Aki azonban nem biztos jogosultságában (pl. nem tudja volt-e tagdíjhátraléka az elhalálozottnak, vagy nem maradt-e el a részösszegek befizetésével), az jobb, ha előbb egy levelezőlapon a vezetőségtől kér felvilágosítást.

Igen természetes az, hogy ezen temetkezési segély háború esetére nem vonatkozik. Vagyis háborúban elesettek után temetkezési segély nem jár.

Gunszt Ferenc kartársunk által lapunk hasábjain a vizsladomításról megjelent cikkeit füzet alakjában öhajtuk kiadni. Felkérjük kartársainkat, hogy Gunszt kartársunk által nagy hozzáértéssel és szaktudással megírt munkája, akiket érdekel, a vezetőségnél mielőbb jegyeztessék elő. A füzet ára darabonként 50 fillér, portó és csomagolás 20 fillér.

Tudatjuk kartársainkkal, hogy a zászlónkat ábrázoló levelező-lapból (színes levelező-lap) még van készletünk. Akik zászlóavató ünnepségünkön nem lehettek jelen és így nem szerezhették meg a zászlónkat ábrázoló lapot, azoknak készséggel küldünk darabonként 10 filléres áron, amihez 1–50 drb. ig történő rendelésnél 20 fillér póstaköltséget is számítunk.

A rendelést, hogy a póstaköltséget megtakarítsák, kartársaink csekkalapon eszközöljék.

Értesítjük kartársainkat arról, hogy ezen lapszámunkban közölt zászlóavatási ünnepségünkről készült fényképfelvételek az összeg előzetes beküldése ellenében beszerezhetők Albrecht Ferenc fényképésznél Esztergom, Kossuth Lajos-utca.

A fényképek ára drb.-ként: nagykép 35 × 45 cm	3.— P
Középnagyságú	2.— „
Levelező-lap nagyságú	— .80 „

Közöljük tagjainkkal, hogy legalább 500 jelentkező esetén Orosz kartársunk alerdész zsebnaptárt fog kiadni. A zsebnaptár ára portóköltséggel együtt 4.— P lenne. A zsebnaptárban az új erdőtörvény, valamint annak végrehajtási utasítása és a régi zsebkönyvben foglaltakon kívül újabb adatok is lesznek felvéve. Az igénylések 1938. szept. 1-ig küldendőek be.

Elnézést kérünk tagjainktól, hogy lapunk késve jelent meg. A késés oka ugyanis az, hogy amint az ünnepségen résztvevő kartársaink is látták, gyorsírónk, akit ez alkalomra felkértünk, közbejött akadályok miatt nem jöhetett el s így az elhangzott beszédeket és jelmondatokat előkelő vendégeinktől levélben külön-külön kellett elkérnünk.

A közbejött nagy ünnepségek és egyébként is nagy elfoglaltságuk késleltette vendégeink egy részénél a válaszadást s ez az oka annak, hogy lapunk rendes időben nem jelenhetett meg.

Különfélék:

Zászlóavató ünnepségünk alkalmával a Kormányzó Úr Ő Főméltóságához és Molcsány Gábor Őméltóságához intézett hódoló táviratunkra egyesületünkhöz az alábbi válaszok érkeztek:

Magyarország Kormányzójának
Kabinetirodája
A Kabinetiroda Főnöke
6891/1938.

A Kormányzó úr Ő Főméltósága a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete által zászlóavató ünnepélye alkalmából táviratilag előterjesztett hódolatért köszönetét nyilvánítani méltóztatik.

Erről van szerencsém a t. Elnökséget értesíteni.
Budapest, 1938. évi május hó 20. napján.

Uray

Az Erdészeti Főosztály Főnöke.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete tekintetes
Elnökségének

Esztergom.

Az Egyesületnek zászlóavató ünnepsége alkalmával hozám juttatott szíves üdvözlésért őszinte köszönetet mondok s ez alkalommal is kifejezésre kívánom juttatni, mennyire sajnálom, hogy a felemelő ünnepségen személyesen is részt nem vehettem.

Tisztelettel:
Molcsány Gábor
miniszteri tanácsos.

Halálozás. Zászlószentelésről szóló beszámolóinkban olvashatják a kartársak, hogy a budapesti Bazilikában Bayler István esztergomi plébános végezte a szertartást. Amikor az ő szavait igyekeznék összerakni a nyomda számára, kétszeresen megdöbbenő a hír, hogy a Plébános úr már halott. Munkás és eredményes fiatal élete véget ért 38 éves korában. Május hó 30-án Budapesten az eucharisztikus kongresszus ünnepségei alatt váratlanul meghalt.

A Plébános úr nemrég került az esztergomi újonnan szervezett Szent Anna egyházközség élére és rövid idő alatt nagyon sok vallásos alakulatot és társadalmi egyesülést szervezett meg. Önzetlen és fáradhatatlan munkássága, tiszteletre-

méltó és vonzó egyénisége, közvetlen és kellemes modora a rövid idő alatt, amíg az egyházközség élén állt, a hívei szeretetét számára olyan mértékben szerezte meg, ami már szinte rajongásnak mondható.

Temetése június hó 2-án d. e. 10 órakor volt az esztergomi Szent Anna plébánia-templomból, óriási részvét mellett. Egyesületünk vezetősége testületileg vett részt a temetésen és a ravatalára fenyőből készült koszorút helyezett.

Zászlónkat felszentelő Plébános úr emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Az Erdészeti Segédszemélyzet mélységes megilletődéssel vette tudomásul, hogy mindenkor megértő jóakarója és pártfogója, rábahídvégi és galántai Balogh Ernő miniszteri tanácsos hosszabb betegeskedés után Budapesten elhunyt.

A megboldogult az erdészeti Főosztályon teljesített szolgálatot, hosszabb ideig nagy szeretettel szerkesztette szaklapunkat, Az Erdő-t és minden alkalommal megmutatta, hogy a Segédszemélyzet ügyeit a legnagyobb megértéssel és szeretettel tette magáévá. Úgy ismertük, mint megalkuvást nem tűrő, gerinces és puritán magyar urat, aki díszére vált az erdőtisztizti karnak, amelyhez tartozott. Fáradhatatlanul buzgó tagja volt az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának és az erdészeti társadalmi mozgalmak előharcosa volt. A veszteséget, amely halálával az erdésztársadalmat érte, mi is értékeljük, és pártfogóink között a hiányát sokáig érezni fogjuk.

Mély fájdalommal emlékezünk meg egyesületünk egyik régi érdemes tagjáról, Kalota Jenő ny. kir. közalapítványi főerdőorról, aki április hó 29-én hunyt el Tiszaúcon.

Az elhunytat május hó 1-én temették el a tiszaluci temetőbe. Halálát özvegye és két fia gyászolja, kiknek fájdalmában mi is őszinte részvéttel osztozunk.

Nyugodjon békében!

Szalonka helyett társát serézte meg. Szép Ferenc hamuházi erdőőr Szabó Vendel társával szalonkára vadászott s amikor Szép Ferenc mellett elhúzott egy szalonka, az nem várta meg, amíg a szalonka társának löállításán kívül jut, hanem rálőtt a madárra. Lövés után velőtrázó ordítás verte fel az erdő csendjét. Szép Ferenc ijedten a társához szaladt, akit a földön fetrengve talált. Szép Ferenc segítségért szaladt és Szabó Vendelt beszállították a szigetvári kórházba, ahol nyomban megoperálták és ekkor derült ki, hogy fejébe és mellébe 40 serét hatolt.

Szép Ferenc ellen megindították az eljárást, habár Szabó Vendel nem kívánta barátjának megbüntetését.

Orvvadász és vadőr találkozása. Ifj. Varga József hajduhadházi lakos, akit az egész környéken mint veszedelmes orvvadászt ismernek, Hajdusámson erdejében egy ócska Lancaster fegyverrel vadászatra indult. Rálőtt egy nyúlra, ne nem talált. A lövés dörrenésére felfigyelt Solti vadőr, aki igazoltatni akarta ifj. Varga Józsefet, de ez elfutott. Egy cserje mögé bujt, ott térdre ereszkedett, újra megtöltötte a fegyvert és a vadőrt akarta lelőni. Solti Sándor erélyesen rászólt az orvvadászra: „A törvény nevében tedd le a fegyvert! Add meg magad!” Solti Sándor vadőr olvasott háromig, de mert az orvvadász a felhívásnak nem tett eleget, lekapta söréttel töltött fegyverét és az orvvadászra lőtt, akit több sörét eltalált, sőt a szemén is könnyebben megsérült. Az ügyészség ifj. Varga József orvvadász ellen szándékos emberölés büntetének kísérlete címén eljárást indított. A debreceni törvényszék a vádlottat emberölés büntetének kísérlete címén nyolchónapi börtönre ítélte el.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)
Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Kóthay Mihály Drégelypalánk. Sajnos a múlt havi számunkba sajtóhiba folytán az eredetileg írt 1927. évet 1937-nek nyomták. Helyesen tehát Ön 1927. év II. 1-től rendes tag.

Bozsóki József Felsőhámor. Tagdíjhátraléka, illetve előírása 1938. év végéig 12.— P.

Szalay János Kapuvár. Tagdíja 1937. év június hó végéig van rendezve. Tehát 1938. év május hó végéig 5.50 P tagdíjhátraléka van.

Mattes Béla Sopron. Mivel Ön féltagdíjasnak van nyilvántartva, tagdíja 1940. év aug. hó végéig rendezve van.

Tóth István Rábatótfalu. Tagdíjhátraléka 1938. év végéig 54.— P.

Szalay Péter Mekényes. Tagdíjhátraléka a máj. hó 6-án feladott 5.— P betudása után 1938. év végéig 21.75 P.

Molnár József Szomfova. Tagdíja, mivel Ön féltagdíjas, 1940. év június hó végéig van rendezve.

Nagy Kálmán Márianosztra. Kívánságához híven az Ön által feladott 4.— P-t tagdíjra számoltuk el.

Lengyel László Pilisszentkereszt. Tagdíja, mivel Ön féltagdíjas, 1939. év február hó végéig van rendezve.

Felhívás.

Felhívjuk a kartársak figyelmét arra, hogy a zászlószegek gyűjtését tovább folytatjuk. Éppen ezért a gyűjtőknek, akik jó barátaikról vagy ösmerőseikről megfélekedtek, akikkel zászlószeget óhajtának rendelni, vagy annak a 40 új tagnak, akik zászlószentelés óta léptek be Egyesületünkbe és neveiket művészi kivitelű zászlószegtartó táblánkon megörökíteni kívánják, a jövőben is módot akarunk adni, hogy ezt megtehessék.

Az új zászlószeg rendeléseket összegyűjtjük azokat egyszerre elkészítettjük és a legközelebbi vándorgyűlésünk alkalomával fogjuk a táblába elhelyezni.

Tervbe vettük, hogy az új zászlót a vidéki városokban is bemutatjuk a vándorgyűlésekkel kapcsolatban, hogy azok a kartársak is megláthassák, akik a zászlószentelő ünnepen valami okból meg nem jelenhettek.

Jól behangolt

dúvad- és őzbakhívó csalsípok,

amelyek néhai **Storcz Mátyás** nyug. kir. vadásztiszt módszere szerint készülnek és a használatban már régóta kitűnően beváltak,

ezután is kaphatók !!

Elismerő

nyilatkozatok!

A csalsípok drbja 2.50 P, és 40 fillér pósta díj, a pénz előzetes beküldése mellett. Utánvétellel is megrendelhető. Használati utasítás mellékelve.

A régebben szállított, de megsérült csalsípok szakszerű kijavítása és bérmentes visszaküldése darabonként 1 pengő 60 fillér.

A csalsípok ára postabélyegeken is beküldhető. Leszállítás: a megrendeléstől számított 5 nap.

A M. E. V. M. E. tagok által rendelt csalsípok árának 10 százaléka az Egyesület zászlóalapja javára fordítatik.

Vadászüdvözlettel: **Storcz Albert.**

A Z E R D Ó

XII. ÉVFOLYAM

1938. AUGUSZTUS

8. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet
királyné-utca 25—27. küldendők.

MEGHÍVÓ

a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet
Országos Egyesületének 1938. évi augusztus hó 15-én
déli $1\frac{1}{2}$ 1 órakor, Esztergomban, a városháza
nagytermében tartandó

vándorgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ügyvezető elnöki propaganda szózat.
3. Titkári jelentés.
4. Esetleges felszólalások, viták.

Tekintettel arra, hogy idei vándorgyűlésünket ország-
alapító királyunk, Szent István tiszteletére rendezzük Eszter-
gomban, így az ugyanakkor tartandó országos hírű ünnepsé-
geken is részt veszünk. Éppen ezért nagyon szeretnénk, ha
kartársaink minél nagyobb számban jelennének meg és ven-
nének részt e minden magyarnak nagy és szent ünnepségén.

Nagyon természetes, hogy nemcsak tagokat, hanem az
erdészeti és vadászati segédszemélyzetnek minden egyes tag-
ját, családtagjaikat és vendégeiket is szívesen látjuk.

Mennél többen legyünk együtt e szépnek ígérkező ünne-
pségen, hogy mi, az erdészeti és vadászati segédszemélyzet is

szép zászlónk alatt méltóan róhassuk le első szent Királyunk iránti kegyeletünket.

Az ünnepség és programmunk sorrendje:

Találkozás reggel háromnegyed 9 óráig az alerdész szakiskolában. (Vonatok érkeznek Budapest felől 8.17, 8.50, Fűzitő felől 7.16, 8.38 órakor.)

A szakiskolából testületileg vonulunk ki zászlónk alatt a Szent Anna-templom elé, ahol a körmenet gyülekezik.

A Szent Anna-templomtól induló körmenettel felmegyünk a Bazilikához, ahol szentmisét hallgatunk.

Szentmise után az Árpádházi királyok palotájának felavatása következik. Ezen aktusnál vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó úr Ófőméltósága is jelen lesz.

Avatás után 12.30-kor propagandavándorgyűlés és utána ebéd. Ebéd után 3-kor tisztelegés az országzászló előtt, ünnepi beszédet mond Makk Béla bányászati r. k. plébános, ezután a kincstár, az ásatások és a múzeum megtekintése.

Hazautazás vonaton Budapest felé 16.06, 18.01, 18.50, 19.35, 20.40-kor.

Fűzitő felé 15.46, 18.27-kor.

Hajó Esztergomból indul Budapest felé 17.00, 18.00-kor. Komárom felé 22.40-kor.

Kérjük kartársainkat, hogy az ebédrendelés miatt egy levelezőlapon aug. 12-éig közöljék velünk, hogy hány személlyel vesznek részt vándorgyűlésünkön. Az ebéd ára személyenként 1.40 P.

Kérjük kedves Kartársainkat, hogy ez alkalommal lehetőleg formaruhában jelenjenek meg.

Hála érte

Az „Erdészeti Lapok“-at forgatva őszinte örömmel olvastam az értékes és tanulságos cikkeket megelőző „Kroniká“-ban Biró Zoltán Oméltósága tollából a következőket:

„Rá kell azonban térnünk egy másik kérdésre és ez az altiszti kar kérdése.

A törvény egyszerűen gazdasági munkavállalókról beszél s idesorol mindenkit, aki nem esik a gazdasági nyugdíjbiztosítás kötelezettsége alá.

Volt alkalmunk a felsőház színe előtt is szóvátenni a dolgot, hogy az altisztekről — akik pedig a munkással szemben a legtöbb esetben képviselik a birtokost — a törvény nem emlékezett meg külön, a közönséges gazdasági cselédtől megkülönböztető módon.

Már pedig véleményünk szerint meg kell különböztetni

azokat, akik megfelelő előtanulmányok után, sőt nálunk törvényben előírt képesítéssel töltik be azokat a kétségkívül bizalmi állásokat.

Meggyőződésünk, hogy az egész magyar erdőtisztikar egyetért velünk akkor, amikor hűséges munkatársaink érdekében itt felemeljük szavunkat.

Nem lehet az, hogy akkor, amikor erdőtisztről és munkásról a törvények kifejezetten külön gondoskodnak, ezt a közbeeső kategóriát, az igen értékes és aránylag csekély számú altiszti kart az ellátásból kikapcsoljuk, vagy részére a közönséges munkáson túlmenő gondoskodást ne biztosítsunk.

Véleményünk szerint a törvénynek az a rendelkezése, amelyik a földművelésügyi miniszter Úr hatáskörébe utalja a többletbiztosítás módozatainak és feltételeinek a megállapítását, módot nyújt arra, hogy ez a kérdés közbevetőleg is rendeztessék.

Ha a négyszeres díjfizetés ellenében a négyszeres szolgáltatást helyezi a törvény kilátásba, akkor módot nyújt a birtokosnak és alkalmazottnak egyaránt arra, hogy a 65 éves életkort túlélő alerdész évi 900 pengő nyugdíjat kaphasson, az özvegyek és árvák részére pedig éppen a magasabb díjfizetés következtében természetesen kedvezőbb ellátást kellene biztosítani az előbb javasoltnál.

Létszámuk legfeljebb 1%-a lesz a biztosítottak összlétszámának.

A befizetés így egyénenként évi 48 pengő körül mozogna és meggyőződésünk az, hogy ennek részben vagy egészben való viselését a legtöbb birtokos szívesen vállalja azért, hogy becsületesen dolgozó, sokszor az életét is kockáztató alkalmazottja esténként nyugodtan hajthassa álomra fejét.

E sorokhoz nem kell kommentár. Ezek a sorok bizonyítanak. E sorokat olyan kimagasló személyiség mondja, aki nemcsak az erdőtisztikar egyik legkimagaslóbb egyénisége, hanem országos hírű, nagy tudású, fenkölt gondolkodású igazi magyar úr, akit a magyar mérnöki kar abban a kitüntetésben részesített, hogy megbizta a magyar mérnöki kamara felsőházi képviselővel.

Tudjuk, sokszor tapasztaltuk, hogy sokan vannak vezető uraink között hasonlóan gondolkodó igaz urak. Sokan vannak, akik észrevették tarthatatlan helyzetünket. Meglátták azt a lehetetlen állapotot, amelyet a magánuradalmi segédszemélyzet él, akik nem tudják, mit hoz számukra a holnap. Pedig ezek az emberek is nagy értékű vagyonekat kezelnek, bizalmi állást töltenek be és ha kell, éjjelt nappallá téve, hóban, sárban, ha kell életüket is feláldozva végzik nehéz hivatásukat.

Tudjuk, vannak sokan, akik ezt észrevették, észre kellett hogy vegyék, mert így igaz, de sajnos, senki sem volt, aki olyan meggyőző érvekkel kinyilatkoztatta volna mellettünk az igazságot. Senki sem volt, aki szót emelt volna érettünk.

Biró Zoltán Őméltósága megtette, átérezve nehéz helyzetünket, szót emelt érdekeinkért a felsőházban és kimondta azt, ami oly régen fáj nekünk, amit oly régóta kérünk már és amit oly nehezen várunk, a cselédsorból való kiemelést és a magánuradalmiak nyugdíjának biztosítását.

Kartársaim! Nem mehetünk el e nagy s reánk nézve oly fontos horderejű kérdés mellett, hogy lelkünk legmélyéből jövő igaz hálával ne gondoljunk Biró Zoltán Őméltóságára és hálattal szívvvel ne rebegjük az Ő nevét egy fohász kíséretében, kérve az egek Urát, engedje meg, hogy Őméltósága még sokáig, nagyon sokáig képviselhesse a felsőházban ilyen igaz odaadással és megértéssel úgy az erdőtisztikar, mint a segéd-személyzeti ügyeket, engedje meg Őméltóságának, hogy velünk együtt boldog örömmel láthassa kezdeményezésének teljesülését.

Daróczy Márton.

Vándorgyűlésünk

Az ideai vándorgyűlésünket Esztergomban tartjuk.

— Miért éppen Esztergomban? — kérdezhetné valaki?

— Azért, mert úgy hisszük, hogy első nagy királyunknak mi is tartozunk azzal a kegyelettel, hogy elzarándokolva szülő-városába, hódolatunkat fejezzük ki nagysága előtt.

Sok vándorgyűlést tartott már egyesületünk, amelyek mind impozánsak voltak, amelyek mind sikerültek. Azonban egyik sem volt és nem is lehetett olyan igazán fenséges és olyan maradandó, mint az ideai, amelyik igen nagy jelentőségű lesz. Nagy jelentőségű, mert nemcsak a mi kis egyesületi életünkben lesz örökre bevésve e nevezetes nap, hanem a történelem könyvébe is. Ez a nagy nap, 1938. augusztus 15-e nem jön többé vissza közénk. Ez a nagy nap a magyarság, az egység, az összetartozandóság, a testvériség és a szeretet napja lesz.

Az nem lehet, hogy mi, az erdészeti és vadászati segéd-személyzet, ne érezzük át e napnak a jelentőségét, hogy mi ne ünnepeljünk testvéreinkkel, kartársainkkal. Az nem lehet, hogy éppen mi hiányozzunk, akik mindig hűséges, becsületes katonái voltunk, vagyunk és leszünk a hazának. Az nem lehet, hogy mi hiányozzunk, akik izig-vérig magyarok és keresztények vagyunk, akik a legszebb templomnak, a természet templomának, az erdőnek vagyunk hűséges hívei.

Nem, az nem lehet kartársak, hogy mi mindannyian egy

szívvel. egy lélekkel ott ne legyünk országunk e nagy ünnepén Esztergomban augusztusi vándorgyűlésünkön. Ezen a napon még akkor is Esztergomban kellene lenni minden kartársunknak, ha történetesen nem ekkor tartanánk vándorgyűlésünket.

Egyesületi életünknek kettős ünnepe lesz e nagy nap; egyike az, hogy e történelmi ünnep alkalmával visszük első nyilvános felvonulásra gyönyörű zászlónkat, a másika pedig — bízunk benne — a megjelent imponáló, soha együtt nem látott nagyszámú alerdézsereg.

Mi, a vezetőség, minden tőlünk telhetőt megtettünk és megteszünk, hogy a vándorgyűlés mindenkinek kellemes és emlékezetes napja legyen, de arra kérünk mindenkit, hogy tegyék kellemessé a mi napunkat is azzal, hogy egyénenkint is propagandát kifejtve minél nagyobb számban jelenjenek meg esztergomi vándorgyűlésünkön.

Akit látnak, azt észreveszik, eddig minket nem láttak, mert mindig elhúzódtunk, nem volt mi alatt táboroznunk és így nem is vettek észre. Mindenhol mellőztek bennünket, mert sehol sem mutatkoztunk. Mutassuk meg magunkat, hagyjuk ott az erdőt egy napra és legyünk jelen az esztergomi nagy napon, hogy észrevegyenek bennünket, lássanak meg, hogy mi is vagyunk, hogy mi is létezőnk, nemcsak a nagy közönség, hanem az ott megjelenő előkelő vezető uraink is.

Most már van mi alá húzódnunk, most már van mi alatt táboroznunk, van, amit kövessünk, amire felfigyelnek az emberek. De csak akkor fognak erre is felfigyelni, ha lássák, hogy ezt a zászlót, amit művészkezek alkottak, nemcsak viszik, nemcsak díszként hordozzák, hanem szeretik is, hűségesek, ragaszkodók hozzá, éppen úgy, mint egymáshoz, amit azzal tudunk bebizonyítani, ha nem 20-an hanem 500–600-an veszünk körül és követünk.

Magyar testvéreim, szeretett kartársaim, mindannyitokat arra kérünk, hogy legyetek ott az esztergomi vándorgyűlésen. A viszontlátásra.

Hunyadi József.

Ünnep

Zászlószentelő és avató ünnepet ült az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzeti kar. Ünnepet, amilyenben a leírtak után ítélve embernek csak nagyon ritkán lehet része, amilyen a kar életében csak most, egyszer volt.

Azok közül a sokak közül, akik lelki szükségnek tartot-

tuk az egyesületi zászló életre hívását, s akik mind-mind ott kívántunk lenni zászlónk első szereplésén, egyike voltam azoknak, kiknek a Gondviselés nem engedte meg a nagy, a mély értékű ünnepen való megjelenhetést. Nem láthattam érkezését, nem símogathattam tekintetemmel varázserejű selymét, nem üdvözölhettem a nagy ünnepségre összesereglett kartársak százait. S ha belülről talán könnyezve is, de mélységes alázattal hajtom meg fejemet a magas, a legfelsőbb akarat előtt.

Megelégedetté tesz a tudat, hogy a kar együttes erejét szimbolizáló zászló már köztünk van. Reményt nyújt, erőt kölcsönöz, összekapcsol minket és további munkára serkent.

Varázsereje tényleg nagy. Ez nem szóvirág, ez valóság. Ki hitte volna egy évvel előbb, hogy az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet 1938 május 8-án nagyértékű, művészies kivitelű zászlót szentel. Vajjon, ki mert reménykedni abban, hogy karunk az évtizedes ájultságból magához tér annyira, hogy a riadóra, az első nagyobb próbatételre a cselekvés ösvényére lépjen.

A csoda megtörtént. A levegőben úszó egy gondolat, az együttérzés parancsoló rezgése eljutott a kartársak mindegyikehez és azt mondhatjuk, a kartársaink nagyobb százaléka megértette, magáévá tette az együtthaladás szükségét.

Egy pillantást kell csak vetnünk a lapunknak előző számában közölt pénztári beszámolóra és látjuk, hogy kartársaink tömegei sorakoznak a nemes ügyet szolgáló zászlóaljakban.

Jól esik a nevek erdejében gyönyörködni. Minden nevet külön-külön szeretetteljes tekintettel símogatni és minden egyes név tulajdonosával, úgy erdész-vadászmódra, legalább gondolatban kezét szorítani. Ezeknek a tiszta, értékes kezeknek tulajdonosai elhagyatottságukban, kiközösítettségükben is bebizonyították, hogy nagy tettek keresztülvitelére képesek. Bebizonyították, hogy gondolkozásuk, cselekvésük, nem az a bizonyos szalmaláng, hanem kemény akarat és annak kitartó keresztülvitele.

Mélyen érzett hálánkat és köszönetünk legjavát fejezzük ki egyesületünk vezetőségének, a lankadatlanul kifejtett fölvilágosító munkájáért, amivel az első nagy próbatétel eredményét oly fényessé tette.

A tiszta gondolkozásra, a kemény akaratra és kitartásra a jövőben is nagy szüksége lesz a karnak. Sok megoldásra váró ügye van. Ezen ügyek mindegyikének előkészítésében minden tagnak részt kell venni, a keresztülvitel szorgalmazásánál pedig, a vezetőség mögött egy emberként sorakozni.

Meg kell oldani a kar elhanyagolt ügyeit. Ez nem annyira a kar, hanem inkább a közérdek szempontjából szükséges. Minél inkább halogatjuk a bajok orvoslását, annál inkább elgennyesedik, operációja nehezebb, talán veszélyesebb is lesz.

Még a kicsinek látszó dolgoknak is sokszor kellemetlen következményei vannak. Élénk példa erre az elmúlt közgyűlésen hozott határozat. Amint lapunkból olvashattuk, a közgyűlésen a többi, napirenden volt ügyek közt, szőnyegre került a címkérdés is. Az egyik kartárs az erdőőr szót, a másik az altiszt meghatározást tartotta elviselhetetlennek. A két szó mai értékének elemzése körül vita fejlődött. A vita folyamán egyik kartársunk azt indítványozta, hogyha alkalmatlanok a címszavak, nem kell használni őket. A kartársaknak a közgyűlésen jelen volt százai az indítványt elfogadták. A kar tagjai tehát attól az időtől, legalább magán érintkezésben címtelenek lettek. A kar tagjai eszerint önként lemondtak az engedélyezett cím használatáról, mint idejét mult, ma már meg nem felelőről.

A vita parázsában a kartársaknak talán nem volt idejük a határozat horderejét érzékelni, ami érthető is. A távol lévők, a messziről szemlélők azonban megdöbbenek a határozat meghozatalán. Nem azért, mintha a határozat nem volna helyes, jogos, hanem azért, hogy miért vannak annyira elhanyagolt dolgok, amelyek az ilyen határozatokat kikényszerítik.

A határozat megvan. Meg nem történté már nem lehet tenni. Ezen a tényen nem változtat az sem, hogy az új erdő-törvényben új, az alerdész cím van rögzítve. Ez szintén nem megoldás. A kérdés csöbörből-vödörbe jutott. A helyzet ezen a téren nem változott, ez sem lehet komoly cím.

Igaz, az egyesületünk a címkérdést mindenkor a szakoktatás kérdésével párhuzamosan említette. A javaslatok is ilyen értelemben voltak felsőbb helyre felterjesztve. Ezek a komoly, a szakot fejlesztő, a feladatok tökéletesebb keresztülvitelét és így az erdészet nagyobb jövedelmezőségét célzó javaslatok nem vétettek figyelembe.

Rossz szolgálatot tettek a magyar erdészetnek mindazok, akik tudatosan vagy tudatlanul az erdészeti segédszemélyzet nívóját nemhogy emelték volna, hanem leépítették. A továbbfejlesztésre az erdészetnek szüksége van. Nem lehet helyeselni a volt harmadéves tanfolyam, illetve az erdőgazdasági szakiskola beszüntetését. Tovább kellett volna fejleszteni, hogy az új erdő-törvény már az erdészeti középiskolát hozta volna.

Számos esetben rámutattunk arra, hogy a fokozott teendők elvégzése tökéletesebb képzettséget kíván. Nem lehet kívánni sem, hogy a rohanó kor fejlett erdészetének megsokasodott és nem egyszer kényes természetű gyakorlati dolgait, a hatvan évvel ezelőtt rendszeresített iskola tudása kellően betöltse. Amikor aztán a gyakorlati életben a kellő képzettség hiánya miatt nem haladnak csak dögögnek a tennivalók, sőt helyenkint tanácstalanul áll a csekély képzettség a követel-

ményekkel szemben, kezdődnek a fölöttesek egyébként jogos kifogásai.

A címkérdés az egyik kisebb sérelme a karnak. A közgyűlésen idevonatkozó történeteket azonban e helyen meg kellett említeni, mert más ügyekkel kapcsolva bizonyos fontossága van, másrészt, hogy a kar tagjai lássák, milyen szükség van közreműködésükre. A kar tagjai tudják, érzik legjobban a saját bajaikat. Nekik kell azokat följegyezni és az egyesület vezetősége útján azokon a helyeken, ahol gyógyulást nyerhetnek, az orvoslást kérve bemutatni.

Arra törekedjünk, hogy a megengedett keretek között kifejtett munkánkkal a kar sérelmeit föltárjuk, azok eltüntetésében segítségre legyünk. Kövessék egymást a sérelmek elintézési, ezek nyomán jöjjenek a kar kisebb-nagyobb ünnepei, hogy majd egyszer az utolsó is elintézést nyerjen s ezzel a kar tagjai teljes erejüket és képességüket a szorosán vett hivatásuknak szentelhessék.

Ez lesz a kar igazi, nagy ünnepe.

Szy Ferenc.

Az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlése Esztergomban

A Szent István-jubileum alkalmából július hó 6–9-ig rendezett országos tanulmányi találkozó az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésével kezdődött, amely mindvégig lelkes érdeklődés mellett folyt le Esztergomban a Fürdő Szálló nagyszobájában, délelőtt 11 órai kezdettel.

A közgyűlésen, amely előtt az egyesület választmánya ülésezett, szokatlanul nagy számmal jelentek meg az ország minden részéből.

A földművelésügyi minisztert Molcsány Gábor miniszteri tanácsos képviselte, a kultuszminisztérium képviselőjében pedig Schenkengel László kir. közalapítványi igazgató jelent meg.

Résztvett továbbá a közgyűlésen Czillinger János ny. m. kir. erdőfelügyelő a Budapesti Mérnöki Kamara, Róth Gyula egyetemi tanár a József Nádor Műegyetem bánya-, kohó- és erdőmérnöki karának, Földvály Miksa miniszteri tanácsos, erdőigazgató, a Déldunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület, Lippóczy Béla m. kir. főerdőtanácsos a Tiszajobbparti Vár-

megyék Erdészeti Egyesületének, Kriss Géza ny. miniszteri tanácsos a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége, Jakoby László kohómérnök, szerkesztő-titkár a Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, Bencze Pál erdőmester a Felsődunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület képviselőjében. Sopron város részéről vitéz Tamás József erdőmester, Kecskemét részéről Kertai Ede erdőmester, Kőszeg részéről Mészáros Antal városi erdőmester jelent meg.

A közgyűlés résztvevőinek soraiban volt gróf Eszterházy Móric ny. miniszterelnök, Térfi Béla ny. miniszter, az Országos Erdészeti Egyesület alelnöke, Papp Béla ny. miniszteri tanácsos, dr. Osztrólczy Miklós ny. főispán, nagybirtokos, dr. Ajtai Sándor m. kir. főerdőtanácsos, Ágfalvi Imre m. kir. főerdómérnök, az esztergomi alerdész szakiskola h. igazgatója, Fodor Gyula m. kir. főerdómérnök, a királyhalomi alerdész szakiskola igazgatója.

Esztergom hivatalos vezetőszemélyiségei közül ott láttuk dr. Radocsay László főispánt, Glatz Gyula polgármestert, dr. Závody Albin vármegyei főjegyzőt, a helybeli honvédtisztikar több tagját, dr. Krecsányi Kálmán rendőrfőtanácsost, társadalmi előkelőségeink közül Szokolay Antal és Jeszenszky Kálmán prelátus-kanonokokat, dr. Balogh Albin bencésgimnáziumi igazgatót, Jezierszky Mihály vármegyei gazdasági felügyelőt és másokat. Az esztergomi és környéki erdómérnöki kar, amelynek tagjai közül Hajdú Gyula erdőtanácsos, erdőfelügyelő és Komán Béla m. kir. erdómérnök városi erdőgondnok a közgyűlés és a tanulmányi kirándulások körül is buzgólkodott, teljes számmal vett részt a gyűlésen.

Báró Waldbott Kelemen, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke lelkes beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölte a megjelent vendégeket és tagokat. Megnyitó beszédében Szent István királyról, a nagy országalapítóról emlékezett meg, aki négy alappillére építette országát: a kereszténységre, a nemzeti gondolatra, a családi intézményre és a magántulajdon elvére. Ezekben az ezredéves pillérekben kell a mai nemzedéknek is tovább dolgoznia, hogy Szent István országának fényét és nagyságát visszaszerezhessük, megfogadjuk Szent István szülővárosában, hogy ebből a nagy nemzetépítő munkából az erdészek is kiveszik részüket.

Beszédének további részében elismeréssel adózott a kormányoknak az új erdőtörvényért és hangsúlyozta, hogy csupán a végrehajtási utasítás egyes részeiben vannak olyan rendelkezések, amelyek módosítása az erdőgazdálkodás érdekei szempontjából kívánatos lenne.

Szóváltotta azután azt a körülményt, hogy a tűzifaárak jövőjét nem látja biztosítva. A mai faárak olyanok, amelyek mellett az erdőgazdálkodás megtalálja számítását, a jövőre nézve azonban bizonytalanság uralkodik ebben a tekintetben.

Olyan hangok hallatszanak — mondotta —, amelyek szerint a mai tűzifaárakat le kell törni, akár külföldi fabehozatal elősegítésével is. Megjegyezte, hogy a jövőben előreláthatólag erős összefogásra lesz szükség, hogy az erdőgazdaság, érdekeit megvédje.

Az elnök javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy táviratban üdvözli Stranyavszky Sándor földművelésügyi minisztert, majd Molcsány Gábor miniszteri tanácsos emelkedett szólásra és a jelenvoltak lelkesedése és éljenzése közben adta át a földművelésügyi miniszter szívélyes üdvözlését, akinek nevében biztosította az Egyesületet a kormány mindenkori jóindulatáról és együttérzéséről, különösen a magyar föld és erdő szeretetét és megbecsülését illetően.

A miniszter képviselőjének szavai után Biró Zoltán ny. miniszteri tanácsos, felsőházi tag, az egyesület ügyvezető elnöke terjesztette elő gondos, értékes jelentését. Javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesület felirattal fordul a földművelésügyi- és pénzügyminiszterhez az erdőtörvény egyes rendelkezésének módosítása és főként az erdészeti és vadászati segédszemélyzetről való kellő gondoskodást biztosító pótlása iránt, amely a végrehajtási utasítás módosításával még eszközölhető.

Itt kell megemlékeznünk Biró Zoltán Óméltóságának azon magasztos gondolkodásáról, amellyel rólunk, a segédszemélyzetről már a felsőházban mondott beszéde során is megemlékezett.

Az emlékezetes felszólalás reánk vonatkozó részét szó szerint ideiktatjuk: „Nálunk a gazdaságnál megvan a biztosítás a gazdatisztek részére, itt megvan a biztosítás a munkások részére, de van egy közbeeső kasztunk, még pedig a vincellér, a gazda, az erdőőr, a vadőr, akiknek képesítését vagy iskola adja még, vagy bizonyos relációban törvény szabja meg. Ezeket a törvény minden megkülönböztetés nélkül egyszerűen bekapcsolja a cselédek és munkások közé. Bocsánatot kérek, de én nemcsak az illetők érdekében, hanem a gazdálkodási rend érdekében sem tartom helyesnek ezt az elbánást. Ezek az emberek a dolgozó munkással szemben minden alkalommal a gazdákat képviselik, ezeknek az embereknek tekintélyre van szükségük, már pedig ezeknek az embereknek tekintélyét nem fogja emelni az, ha akármelyik munkás, akármelyik cseléd ezt mondja: mit akarsz te nekem parancsolni, hiszen te a törvény értelmében éppen olyan olyan cseléd és munkás vagy mint én, mert köztünk nem tesz a törvény különbséget.”

Nem mulaszthatjuk el, hogy ezen sorok útján is kifejezést ne adjunk Óméltósága iránt érzett mélyeséges hálánknak, amelyet az elesett, a mindenkitől távol eső és mindig mostoha-gyermekként kezelt erdészeti és vadászati segédszemélyzet lehetetlen helyzetének felismerésével és ennek illetékes fórum

előtt történt hangoztatásával karunk érdekében tett és tenni fog.

A közgyűlés további során öméltósága elnöki jelentésében kitért az erdei vadászat ügyére is. Hangsúlyozta, hogy az erdész nem szereti az erdőt vad nélkül, de az utóbbi időben olyan túltenyésztés folyt, amely a vadállomány minőségére is rossz, senyvesztő hatással van. Addig, amíg az erdőgazdaság és az erdei vadászat között nem lesz együttműködés, fennmarad az áldatlan helyzet. Az egyesület igyekszik az ügyet a vadászati egyesületekkel karöltve eredményesen megoldani.

Megnyugvással állapítja meg az elnöki jelentés, hogy az országos erdőgazdasági tanács végre megkezdte működését. Ehhez a működéshez sok reményt fűz az Egyesület.

Dr. Mihályi Zoltán erdőmérnök, egyesületi titkár szép, tartalmas titkári jelentését olvasta fel ezután, amelyben különösen a soproni nyári erdőmérnöki továbbképző tanfolyamra hívta fel a tagok figyelmét.

Végül Glatz Gyula polgármester Szent István szülővárosának nevében köszöntötte szép szavakkal a közgyűlést, majd az igazgató-választmány szavazás útján való kiegészítése következett.

Déli 1 óra után ünnepi ebéd volt, este pedig Esztergom városa látta vendégül a résztvevő tagokat.

Vacsora után felkerestük dr. Mihályi Zoltán erdőmérnök, egyesületi titkár urat, aki kérésünkre bővebben is tájékoztatott a bennünket érdeklő erdészeti és vadászati segédszemélyzet ügyére vonatkozó felterjesztésről. A Titkár úr biztosított bennünket arról, hogy az Országos Erdészeti Egyesület mindig figyelemmel kísérte az erdészeti és vadászati segédszemélyzet ügyét. Biztosított bennünket arról, hogy az Országos Erdészeti Egyesület Egyesületünknek és ezen keresztül kartársainknak, mindenben igyekszik segítségére lenni. A Titkár úr ezek után arra kért bennünket, hogy mi is értsük meg és becsüljük meg az Ő támogatásukat, fogjuk meg a felénk nyújtott segítő kezet és bízunk bennük, akik őszintén becsülnék bennünket. Bennünket, az Ő segítő munkatársaikat. Mert — mint mondotta — amilyen nagy szüksége van az erdőnek szakavatott, biztos kezű erdőmérnökre, ugyanúgy szüksége van az intelligens, megbízható és erkölcsös életű, becsületes segédszemélyzetre.

Megemlékezett a Titkár úr előbbieken kívül még arról a nemes szándékról is, amelyet a közeljövőben kiadandó — mintegy 640 oldal terjedelemben megjelenő — „Erdészeti Zsebnaptár”-nak a segédszemélyzet részére alacsonyabb áron történő beszerezhetőségénél kifejtenek, amelyet, ha másként nem megy, állami segítséggel igyekeznek kivihetővé tenni.

Mihályi titkár úr ezekután az egyesületünk nevében küldött táviratról emlékezett meg. A táviratot báró Waldbott Kele-

men elnök úr olvasta fel, amelyet a jelenlévők lelkesen fogadtak.

A távirat szövege:

„Méltóságos Biró Zoltán ny. miniszteri tanácsos úrnak, mint az Országos Erdészeti Egyesület ügyvezető elnökének, Helyben.

Méltóságos Uram! Akkor, amikor az Országos Erdészeti Egyesület a mi első királyunk és a mi Egyesületünk székvárosában tartja ezévi vándorgyűlését, mély tisztelettel köszöntjük Méltóságodat és az Országos Erdészeti Egyesület minden egyes tagját. Munkásságukra a jó Isten áldását kérjük. A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete nevében Brandt Vilmos ny. főispán, országgyűlési képviselő, országos elnök és Daróczy Márton ügyvezető elnök.“

A Titkár úr aziránt is érdeklődött, hogy van-e még állásnélküli a tagjaink sorában és ha igen, mennyi lehet ezeknek a száma? Sajnálattal kellett a Titkár úrnak beszámolni arról, hogy bizony még nálunk igen nagy az állásnélküliek száma. Tagjaink sorában mintegy ötven és a tagokon kívül is mintegy 95—100-an vannak állás nélkül. A Titkár úr reményelt szívvel biztosított bennünket arról, hogy ez a magas szám három éven belül meg fog szűnni, vagy legalább is le kell, hogy apadjon 2—3%-nyira, mert — mint mondotta — az indokolatlan túltermelés, a magánvizsgák megszüntetésével, lehetővé lett téve az ifjúság elhelyezkedése.

Hál Istennek, nálunk, az erdőmérnöki karnál, jelenleg örömmel jelenthetem, állásnélküli erdőmérnök nincs.

Végül a Titkár úr meleg szavakkal búcsúzva tőlünk, arra kért, hogy mivel Ők mindig szimpátiával viseltettek a segédszemélyzettel szemben, arra kér benrünket is, hogy lássuk meg ezt a segítő kezet és igyekezzünk mi is mindenben segítségükre lenni, ahogyan ezt beosztásunk és az életünk is megkívánja.

Mi, a magunk részéről ünnepélyesen megígértük, hogy mint eddig, úgy ezután is úgy az Erdészeti Egyesülettel, mint annak minden egyes tagjával szemben a legmélyebb tisztelettel és bizalommal vagyunk, és bízunk abban is, hogy sorsunk jobbrafordulásában segítségünkre lesznek.

Hisszük, hogy a mi ígéretünk mindannyiunk ígérete.

Bízunk előljáróinkban, bízunk erdőlisztjeinkben, akik önmagukat emelik és önmagukat becsülik meg akkor, amikor a segédszemélyzetnek, segítőtársaiknak is méltó kenyeret és szakképesítésüknek megfelelő bánásmódot, egzisztenciát és nyugalmas öregséget akarnak biztosítani.

Az Országos Erdészeti Egyesületre és annak minden egyes tagjára őszinte szívvel és igaz óhajjal kérjük a jó Isten áldását.

Emlékiratunk,

amelyet a székesfővárosi kartársak érdekében Szendy Károly polgármester úr öméltóságához egyesületünk vezetősége eljuttatott.

Méltóságos Polgármester Ur!

Alulírottak, mint a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesületének vezetősége, akik egyedül képviseljük az erdészeti segédszemélyzet érdekeit, bátrak vagyunk Méltóságod figyelmét felhívni a 608/1936. fpm. rendeletére, amely rendelkezés nemcsak a Székesfőváros szolgálatában álló kartársainkat érinti, hanem súlyosan érinti az egész alerdész társadalmat is.

Méltóságod fenti határozatában ugyanis elrendelte, hogy a komoly szakképzettséggel bíró erdőőröket ezentúl erdő- és mezőőrökké minősítsék, amely bár végeredményben pusztán címkérdés, alaposabb megfontolás után bizonyos szerzett és az új erdőtörvény által biztosított jogainkban bennünket meg- rövidít.

Az új erdőtörvény ugyanis az 58. és a következő §-aiban felsorolja és leszögezi mindazokat a címeket, amelyek az alapos szakképzettséggel rendelkező erdőőröket és alerdészeket megilletik. Ezek: körerdesz, pagonyerdesz, erdőőr, főerdőr és azok részére, akik a legújabb típusú szakiskolát, vagy a régebbi erdőgazdasági szakiskolát, avagy a 2 éves erdőőri és vadőri iskolát végezték: alerdész.

Hangsúlyozzuk, hogy a fent említett szakiskolák elvégzése még egyéves erdőgazdasági gyakorlat igazolásához is hozzá van kötve.

Azok pedig, akik a régi szakiskolákba — tekintettel a tanulók meghatározott számára — be nem juthattak és magánúton szereztek meg szakképesítésüket, az 1879. évi XXXI. tc. 37. §-ában előírt szakvizsga sikeres letétele volt kötelezővé téve.

Ha mindezeket figyelembe vesszük és arra is tekintettel vagyunk, hogy a Székesfőváros mezőőrei semmiféle különösebb tudással nem rendelkeznek, joggal merül fel a kérdés, miért kellett a két nagyon is különböző képzettségű csoport egyesítését elrendelni? Hiszen sem illetményeikben, sem egyéb körülményeikben ezáltal változás nem esett.

Hiszen nyilvánvaló, hogy az alerdészt, vagy erdőőrt bár- mikor és bárhol mezőőri szolgálatra is felhasználhatják, talán fel is használják, a mezőőröket azonban sehol és semmi körülmények között erdészeti szolgálatra — a szükséges szak- ismeretek hiánya miatt — nem alkalmazhatják, ezt világosan és határozottan meg is tiltja az új erdőtörvény a 48. §-ban.

Ők legfeljebb erdőkerülői alkalmazást nyerhetnek, amely elnevezés hasonlatos az erdőőr elnevezéshez, mindössze az a csekély különbség van közöttük, hogy míg az erdőőr szakember, addig az erdőkerülő a mezőőrhez hasonló, különösebb szakértelmet nem igénylő munkakör.

Ugyanakkor, amikor megbecsüléssel viseltetünk a derék mezőőrök iránt és amikor tudatában vagyunk annak, hogy Méltóságod fenti rendelkezése közülünk mintegy 20 embert érint közvetlenül,

mégis kérjük, hogy Méltóságod fenti rendelkezését módosítsa és az erdőőr és a mezőőr — ez utóbbi fenti megvilágítással és legjobb esetben csak erdőkerülő — fogalmakat határolja el. Az új erdőtörvény 5. §-a szerint a törvény korlátain belül a jogviszonyt és a címkérdést rendezze és méltóztassék tekintettel lenni arra, hogy rendelkezése nemcsak a Székefőváros szolgálatában álló mintegy 20 embert érinti, hanem például szolgálhat a Székesfővároson kívül is, akkor pedig már háromezer ember érdekeit sértené és semmivé tenné azokat az eredményeket, amelyeket évtizedek fáradtságos küzdelme árán értünk el.

A múltban mindig azt tapasztaltuk, hogy úgy a Székesfőváros, mint a Polgármester úr a Székesfőváros szolgálatában állók érdekeit a legmesszebb menő módon megvédelmezte és élesen elhatárolta a szakképzettség szempontjából a különböző csoportokat. Úgy találjuk, hogy a jelen esetben a Székesfővárosnak semmiféle érdekei nem forognak veszélyben, ha kérésünket méltányos szemmel vizsgálják meg és intézik el. Bizunk is abban, hogy a fenti rendelkezés fenntartásával Méltóságod sem óhajtja háromezer ember megszerzett és a törvény által biztosított jogait veszélyeztetni azáltal, hogy precedenst szolgáltat arranézve, hogy esetleg a magánerdőbirtokosok is aláminősítsék az erdészeti alkalmazottjaikat.

A rendelkezés fenntartása bizonyos szempontból ellenére van a Székesfőváros érdekeinek is. Az erdőőr ugyanis nehéz szolgálata közben bajosan léphet fel olyan tekintéllyel azokkal a társadalmi osztály- és jellembeli tulajdonságokat illetően annyira különböző egyénekkal szemben, akikkel szolgálata közben dolga akad, ha tudják róla, hogy mezőőr vagy erdő- és mezőőr. Sokkal hatásosabban szolgálhatja a Fővárost az alerdész és erdőőr, amely elnevezéseknek már bizonyos szerzett tekintélyük van.

Kérjük Méltóságodat, hogy a 20290/1936. I. szám alatti rendelkezését helyezze hatályon kívül és a Főváros szolgálatában álló erdészeti segédszemélyzetet a címkérdést illetően az 1935. évi IV. tc. értelmében ruházza fel az erdőőr, illetve

alerdész címmel, amely nagyban emelni fogja a személyzet tekintélyét és szolgálni a Székesfőváros érdekeit.

Méltóságodnak méltányosságában és jóindulatában bízva vagyunk

szolgálatra kész hívei:

Brandt Vilmos

nyug. főispán, orszgy. képviselő,
országos elnök.

Hunyadi József

titkár.

Daróczy Márton

ügyvezető elnök

Találkozás huszonhat év múlva

III.

December hó 16-ot írunk naptár szerint és délután 3 óra van, mikor felérünk a vadászházhoz és vadőrünk kinyitja annak ajtaját. A zár amilyen kezdetleges, éppen annyira komplikált és e tekintetben vetekszik a legfinomabb, betörésmentes wertheim-zárakkal. Kulcsa nem egyéb egy nagy srófnál, azonban csak a csendőrörsök és vadőrök tudják, hogy hányadik fordulónál kell ellenkező irányba forgatni a „kulcsot“ és hányadik fordulónál benyomni. Mikor is kinyílt az ajtó. Minden vadászházunknak más szisztémára volt berendezve a kulcsa, de mind hasonló ősemberi elmésséggel.

A teherhordók szobája már egyszerűen nyílt és nagy csodálkozással láttuk, hogy a szeptemberi cserkészletkor ottan hagyott, havasi fűből készült fekvőhelyek érintetlenül megvoltak.

A mi szobánkban is rendin voltak a fából készült priccsgyak, amit itten dikónak neveznek. A kezdetlegesen csiszolt szekrény kissé kigyantásodott, mert nyers fenyőfából volt összerakva. A falba épített titkos rekeszben érintetlenül meg volt az üveggel együtt, lepecsételve a liter rum. Erre azért volt szükség, hogy viperamarás esetén — mint alkohol — berúgjon tőle az ember és első segélyként ellenmérgező szolgáljon.

Szigorú fogadalom tiltotta ennek máskor és más célra való elfogyasztását. De, hála a jó Istennek, nem is volt rá szükség több éven keresztül, úgy hogy a román betöréskor a rablók kitűnő „Jamaikai“ rumot és két üveg ó-szilvóriumot

zsákmányolhattak. Ezen kívül csak só, paprika, bors, néhány evőeszköz és poharak állottak a rekeszben, mely lakattal volt elzárható és kulcsát a cserkészni induló vadász a vajdarécsei fővadásztól kapta meg.

Szólnom kell még a kályháról is, mely nem volt egyéb, mint a sarokba állított közönséges resicai vaskályha, felül karikákkal és körülépítve kő- és agyagmasszával, hogy a meleget tovább tartsa, felül pedig süttünk-főztünk rajta. A ki vezető kályhacső is elmésen volt megoldva, mert hogy nagyobb legyen a huzat, kéményt építettünk ugyan, de az felül kályhacsőben végződött, melyet valahányszor elhagytuk a házat, bevontunk és az egyik priccs-ágy szénája közé rejtettünk el.

Azonnal tűzrakás, ami gyorsan ment, mert előírás szerint a távozó vadásznak mindig bizonyos készlet aprófát kellett hagynia. Vízhozás a közeli patakból. Fenyőgaly-vágás az ágyakba, teafőzés, sok beszéd, tervezgetés, jó étvággyal elfogyasztott ismételt vaddisznóhús sülve, de ehhez már paprikáskrumplit is remekeltem.

Altatni senkit sem kellett és mikor a haditanácsunkat a vadőrrel befejeztük a másnapi cserkészetet illetően, a szomszéd helyiség deszkafalán át a moházott falak dacára áthalatszott a kísérő oláhok egyenletes mély szuszogása.

Mi ketten a két dikón, vadőrünk a tűzhely mellett rögtönzött fekvőhelyen csakhamar nyugvóra tértünk, azzal, hogy aki felébred köteles a tüzet éleszteni, arra fát, lehetőleg rönköket rakni. Én nehezen aludtam el, mert igen fáradt voltam, így a végén olyan melegséget csináltam a folytonos fűtéssel, hogy még az ajtót is ki kellett tární pár percre.

(Folytatjuk.)

Dr. Jármy István

Mevme. ügyész, m. kir. vadászati tudósító.

Tragédiák az erdőben

Csendes, szép nyári este volt. A nap már valahol a földgolyó tulsó oldalán költögette az embereket, de búcsúzóul még vérvörösre festette a nyugati ég alját. A hosszúranyúlú árnyékok lassankint beolvadtak az alkonyi homályba és imbolygó árnyak népesítették be az erdőt.

Az erdő fái — mint megannyi csendes óriás — ágkarjaikkal egymásba ölelkezve, halkán suttogva mesélték egymásnak örökszép meséiket.

Csend volt. Csak néha-néha hangzott bent a homályba vesző fák alatt a száraz csalit zörgése, amint valami halkléptű vad tova suhant s útjában megzavart néhány apró madárkát, melyek fészükben ijedt csipogással méltatlankodtak zavartásukért.

E lopva suhanó zaj is elült, aztán újra csend lett. De nem a kiürült bálterem élettelen csendje, hanem az erdő csendje, mely telítve van ezer — fülnek alig hallható — nessel, zajjal és láthatatlan élettal. A lombok suttogásából szőtt andalító zenével, mely valami boldog, jóleső lustasággal fonódik az ember szívére és érzékeire.

Este volt. A nyugati égen már csak egy halvány csík jelezte pironkodva, hogy a nap hol tért nyugovóra.

A kis tisztáson, melyet hallgatag öreg fák álltak körül, halkléptű őz vonult keresztül, hogy megmerítse szomjazó inyét a folydogáló kis erecske vizében. Hirtelen fülemile zendített rá esti dalára a bokorban és csattogva, trillázva szállt tova a dal az erdő csendjében.

Kelet felől is megmozdult valami. Vérpáros kerek arc tolakodott fel a láthatár szélére, mérgesen nézve a világra, mintha haragudnék, amiért hosszú útjára kell indulnia. De lassankint mégis megbékélt, halványodni kezdett, kerek arca kifényesedett s nemsokára megszokott egykedvű mosolyával szórta fényes sugarait az alvó világra. A kis tisztás fényárban úszott. A fák alja benépesült imbolygó árnyakkal, amiket a holdsugár varázsolt oda.

Végtelen béke és nyugalom lebegett a táj felett.

Az őz hosszan ivott az erecske vizéből. Felemelte fejét, egy pillanatig mintha a fülemüle dalában gyönyörködnék, majd halk roppanással tépett a fűből és legelészni kezdett. Hirtelen felkapta fejét, a holdfény körülfonta idegesen megremegő karcsú alakját, míg bogárfekete szemét ezüstös csillogással fürta az erdő sűrűjébe.

Hirtelen éles csattanás vágta ketté a csendet, majd a visszhangtól hatalmassá dagadva, vészes morajlással zúgott tova az erdő felett.

A fülemüle rémülten hallgatott el. Az őz magasra szökelt, hogy azután véresen zuhanjon vissza a fűbe. Karcsú, futásra termett lábai még néhányszor megrándultak, száján véres hab tört elő, azután nem mozdult többé. A hold részvét nélkül bámulta a tragédiát, ezüst sugarait vígan fürdette az őz kiömlő meleg vérében.

Az erdő egyszerre felébredt, mindenünnen menekülő lábak dobogása hallatszott és a fészkek ölén rémülten csipogtak a felriasztott madarak.

A tisztás széli fák egyikéről fekete árny-alak kúszott lefelé, halálra rémítve a kis fülemülét, mely ijedt rebbenéssel szállt tova. A fekete árnyék földet ért, valamit dörmögött magában

és megindult áldozata felé. Kilépett a fényben, erős, zömök férfi volt. Kezében a még füstölgő fegyverét tartotta. Odament áldozatához s miután meggyőződött róla, hogy már nem él, fegyverét is letette mellé a fűbe.

A hold még most is barátságosan világította meg a vadászó alakját, sötéten lobogó szemeit, melyekben kielégült gyilkolási vágy szilaj öröme csillogott. Letérdelt. Kezében kés pengéje villant, végighasította az őz hasát és nem sokára kidobta beleit.

A fák között megreccsent valami. A vadászó összehúzódott, majd újra munkához látott. Megnyúzta és feldarabolta az őzet. Ruhája alól zsákot véve elő gyorsan, belegyömöszölte. Fegyverét magához véve, zsákját vállára vetette és már éppen indulni akart, amikor az erdőből száraz gally halk reccsenése hallatszott. Gyors ugrással a fák alatt termett. Fegyverét lövésre készen tartva, feszülten figyelt. Semmi zaj. Csak valahonnan nagyon távolról kutyaugatás hallatszott idáig.

— Semmi — mormolta magában — és megnyugodva vállára vetette zsákmányát. De azért puskáját lövésre készen tartotta és úgy lépett ki a fák alól. Alig lépett azonban párat, amikor hirtelen éles kiáltás dermesztette meg:

— Állj! — Csattant élesen. — Puskát földre.

A vadászó összerándult, mintha villamos áram érte volna és dermedten állt meg a reá özönlő fényben, mely élesen megvilágította alakját.

Tudta, hogy elcsípték, megismerte az erdőőrt. Hisz elég régóta ismerte és gyűlölte. Érezte, hogy a másik előnyben van, hisz a homályos fák alatt alig látszott alakjának körvonala, viszont neki minden mozdulatát jól lehetett látni a nyílt, megvilágított terepen.

Mozdulatlanul állt egy pillanatig, de azután magához tért meglepetéséből. Szeme oda villant a fák alá, ahol csak homályosan látszott ellenfelének alakja.

Szívét elborította a gyűlölet szülte düh. Mint a sarokba szorított vadállat szorította össze fogait, agyára véres függöny ereszkedett és kezében eldördült a fegyver, anélkül, hogy vállához emelte volna.

Még látta, hogy az erdőőr ott a fák alatt meginog és eldől. Ebben a pillanatban döbrent rá tettének borzalmasságára és jeges rémülettel a szívében, futásnak eredt a fák között.

A fegyverdörrenés még ott csengett a távolban, az erdő felett. A menekülő lábai alatt hangosan recsegve törtek össze a gallyak, amint esztévesztetten rohant, menekült borzalmas tettének színhelyéről.

A menekülő okozta zaj mind távolabbról hangzott, amíg teljesen el nem veszett a messzeségben.

Dermesztő csend lett. A tisztás szélén ott feküdt vérében az erdő névtelen katonája: az erdőőr és utolsó pillanatait élte.

Megtört szemei valahová a túlvilágba néztek... még egy halk sóhaj szállt fel melléből... és nem mozdult többé. Meghalt.

Az erdőszéli kis házban hiába várja egy kis család haza az apát. Nem fog jönni már többé, az örök hallgatás honába költözött.

Az erdő hallgatott és csendes lett újra, mintha misem történt volna. A Hold egykedvűen nézett a halott arcába és nyugodtan ment tovább a maga útján.

* * *

Kelet felől halvány derengés jelzi, hogy jön a Nap, vége az éjszakának.

Az erdő egyszerre megmozdul. Ezer dalos madár köszönti énekével a felkelő Napot és megindul az élet. Isten ezer apró teremtese nyüzsög, fut, dolgozik. Csak a halott csendes ott a fák alján. Őt már nem érdekli semmi. Tőle nagyon távol estek már az élet apró problémái.

Él, mozog, zeng minden, és az élet megy tovább, nem állítják meg sem kis, sem nagy tragédiák.

A Nap első sugarai gyémántként szikráznak a faleveleken és a fűszálakon ringó harmatcseppeken. A víz csörgedezve folyik a kövek közt és a fülemül visszatért fészkéhez, honnan oly rémülettel menekült. A napsugarak elűzték az árnyakat és bohó kis szíve megnyugodott. Vígan, dalolva száll ágról-ágra. Csodálkozva néz a halottra, mintha mondaná:

— Miért vagy most oly csendes? Valami oly furcsa van rajtad, nem olyan vagy, mint máskor. Alszol talán?

És a kis szürke madár dalol. Zengve, diadalmas örömben száll a dal az erdőben, a kis madár boldog, hisz oly szép az élet.

A halott fölé hajlik egy ág s a fülemüle oda száll, hogy énekeljen az ő kedves ismerősének. A súly alatt meglibben az ág, apró harmatcseppek hullnak alá a halott arcára, leperegnek megmerevült vonásain, mintha sírna.

Vagy talán sír is? Mit sirat? Talán az életet? Vagy tán azokat, akiket itt kellett hagyni egyetlen búcsúszó nélkül az élet martalékául? Akik árván maradtak? Ki fog róluk gondoskodni? Senki!? És a lelke talán gyötrő fájdalommal bolyong egy kis ház körül, ott az erdőszélen, ahol még nem tudják az árvák, hogy meghalt az, akinek ők voltak mindene.

A kis fülemüle ott a tisztáson dalol... dalol...

Az erdő él, zajlik... Az élet lüktetve rohan tovább...

Az erdő fái — mint komoly óriások — ágkarjaikkal összeölelkezve, halkán suttogva, sok-sok régi tragédiát mesélnek egymásnak... És hullatják harmat-könnyeiket, azért, aki élt és meghalt, hisz barátjuk volt, megértette és szerette őket.

Sümeghy Károly.

Becsüljük meg munkatársainkat!*

Itt ülök a Városmajor végén egy magános padon és szembenézek a Jánosheggyel, a Guggerheggyel és a Hársheggyel. Erdőt látok és rögtön eltűnik szemem elől a város, nem hallom annak zaját és nem érzem annak robotát. Félig behunyt szemmel nézem a hegyeket és érzem a lomberdő üdítő fuvallatát.

Elöttem két-három puskaövésre fás magaslaton egy épületcsoport s egy kis fantáziával felfedezhetem annak egyik sarkában az árvai várnak a mélység fölötti szikláján büszkélkedő Thurzó-bástyatornyát.

Amint így a távoli erdőket szemlélgetem és az igazi nagy hegyekre-erdőkre gondolok, valahogy azok a magános emberek jutnak eszembe, akik a hegyek közt, az erdön-mezőn élik le egész életüket és akik remeteéletükben nem egyszer a férfi-erények gazdagságáról adnak bizonysgot.

Sok vadőrrel-erdőrrel volt dolgom hosszú vadászéletem alatt és közülük sokat tanultam megbecsülni, úgyhogy elmondhatom, hogy ezek az egyszerű emberek sokkal közelebb álltak szívemhez a maguk lelki tisztaságukban, mint akárhány városi úr a maga rideg-önző-kétszínű lelkületével.

Már az apai háznál mint gyermeknek és süvölvény leánykének volt köztük igaz barátom és mindig szeretettel-meghatottsággal gondolok vissza arra a nagy-mahomed palóc vadőrünkre, aki engem, a pöttömnyi gyerekembert oktatót-tanított a vadászat nemes mesterségére olyan veleszületett és az édesapám keze alatt véérébe átment etikai érzéssel, hogy még ma — öregkoromban — is csodálkozom rajta és ma is, kiszélesedett látókörrrel, tanítómesteremnek ismerem el azt az egyszerű, de értékes palócebent.

Nemcsak én voltam a tanítványa, hanem édesapámnak és a környékbeli urak erdőrei is minden tudományukat tőle szerezték, ami a vadvédelem, vadovás és ápolás, valamint a vadászat gyakorlati ismereteire vonatkozott.

Annyira nagy tekintélye volt ennek az Úr Isten által is igazvadásznak teremtett emberünknek, hogy a Kóburg-hercegi erdőigazgató, Podhradszky András egyszer elkérte őt édesapámtól és elvitte a hercegi híres vadelderádóba, ahol pár hétig vadőröket iskoláztott és gyakorlatilag oktatót. Mikor meg hazajött, az erdőigazgató levelét nyújtotta át édesapámnak, amelyben ez megköszöni szívességét és kéri, hogy engedje át

* Ezen rendkívül értékes és tanulságos cikket a Szerző és a „Magyar Vadászság” szíves engedélyével közöljük. Érdeklőnkben és a köz érdekében az igazságot feltüntető szíves jóindulatért a Szerzőnk hálás köszönetünket fejezzük ki Egyesületünk és Kartársaink nevében is.

neki ezt az embert, mert neki arra nagy szüksége volna, mint fővadászra, akit rögtön alkalmaz kétszerannyi illetménnyel, mint amennyi neki eddigi helyén van.

Édesapám elolvassa a levelet, ránézett régi, hűséges vadászfamulusára és megkérdezte:

— No, mit szólsz hozzá Pesta? — Rajtad áll!

Ez pedig, mivel az erdőigazgató neki is megtette szóval az ajánlatot, habozás nélkül azt felelte, amit egy hűséges, becsületes és urához nőt embernek felelnie kellett.

— Meg akkor sem állok el uramtól, ha a herceg úr mindjárt erdőigazgatónak nevezne is ki!

Ötven évnél is nagyobb időt tett ki nálunk szolgálati ideje és medáliát is kapott az öreg hűségéért és értékes szolgálataiért,

Hosszas kincstári szolgálatom alatt több kiváló kincstári és állami erdőőr ismertem és tanultam becsülni. Sok példáját láttam a kötelességtudásnak, tisztességnek és szakszerűségnek, amellyel nehéz körülmények között, sőt akárhányszor életük kockáztatásával is helyt állottak és volt alkalmam néhányszor a kötelességének áldozatul esett ilyen derék embernek koporsója után menve, megadni neki a végtisztességet és elkisérni utolsó útjára.

Kincstári, állami és magánuradalmi erdő- és vadőrök közt forgolódva, vadászataim közben, ezeknek az emberek igaz barátja lettem és sokszor kerültem olyan helyzetbe, hogy egy-egy ilyen ember helytállásától függött egy hajszálon életem is, az ember- és vadállat-ragadozóval való küzdelmemben.

Aki ilyen sorban nem volt, az nem tudja megérteni, hogy mit jelent ez a szó: — megpróbáltatás. Én tudom és igaz lélekkel bizonyosságot tehetek arról, hogy a vadőrök és erdőőrök közül az én szemeim előtt sokan kiállották a próbát!

Ezek az emberek tehát megérdemlik, hogy sorsukat ne engedjük elhanyagolni, hisz hűséges munkatársaink ezek.

Lesznek köztük kétségtelenül olyanok, akik mint az ocsú, áthullanak a rostán, de hiszem és vallom, hogy a próbát ezentúl is ki fogják állani köztük.

És azért, mert barátjuk vagyok és ismerem nehéz, felelősségteljes munkájukat, de ismerem gondterhes, mostoha sorsukat is, mindig védelmükre kelek, ha észreveszem, hogy velük nem úgy bánnak, ahogy kellene és ahogy azt az igazság és emberies érzés megkívánja.

Nem akarok messzebb menni, csak éppen két, e napokban szemem elé került konkrétummal kívánok ezúttal foglalkozni.

Az első esetben azon ütköztem meg, hogy valaki apperte kijelentette, hogy ő a vadőröket, erdőőröket végeredményben nem tekintheti másnak, mint közönséges cselédeknek!

Ennek az úrnak szerettem volna akkor bővebben meg-

magyarázni, hogy nincs igaza és hogy a — közönséges cseléd — definíciójával az okleveles felesketett, vadőröket és erdőőröket egyáltalán nem, de a gazdasági cselédsorban lévő magyar testvéreinket sem lehet illetni.

Ez a definíció ilyen vonatkozásban ellenkezik az én egész világnézetemmel, sérti nemzeti érzésemet és nem egyezik úri mivoltommal és felfogásommal sem.

Ma nem állhatunk azon a középkori rideg állásponton és nem is képezheti lelki szükségletünket az, hogy az úr és szolga fogalmát az életben oly éles megkülönböztetésbe helyezzük, sőt egymással szembeállítsuk.

Ma az embert kell úrban, szolgában egyaránt és első-sorban nézni és ha a kedvező véletlen valakinek olyan földi javakat adott, hogy mások szolgálatait igénybe veheti, becsülje meg a tisztességes munkát és annak hordozóját és ne tekintse alábbvalónak azt, aki neki dolgozik önmagánál.

Végeredményben mindannyian szolgák vagyunk, szolgálatot teljesítünk, ne feledjük, hogy embertársunk az is, aki két keze munkájára van utalva és sokszor az ilyen külömb, mint mi vagyunk, akik feljebbvalóknak képzeljük magunkat.

Magyar testvérünk az alkalmazottunk is és jobb idők voltak azok, mikor az ilyen családunkhoz tartozott és a gazda helyet mutatott neki őcsaládi tűzhelyénél.

Nem szolgálja az az elhibázott gesztus a magyar sorsközösség eszméjét, sem pedig a magyar jobb jövőt, amely a kérges kezek parolája elől hátra teszi a maga jóápolat kezét és a becsületes kézfogás elől való kitéréssel gondolja úri mivoltát megőrizni.

Az igazi magyar úr sohasem volt gögös, sohasem nézte le a saját fajtáját, alkalmazottjai sorában sem és sohasem vette kuliszámba azt, akit a sors az ő szolgálatára rendelt.

Az igazi magyar úr sohasem szégyelte a maga fajtájával való barátságos, közvetlen viszony fenntartását, ha az illető a föld népének egyszerű gyermeke volt is.

Az ő úri mentalitása mindig meg tudta tartani azt a határt, amelyen túl ez a viszony elfajulhatott volna és a magyar becsületes népi érzék mindig határt tudott szabni annak, hogy vissza ne éljen azzal a helyzettel amely őt közelebb hozta saját úri fajtájához.

-- Közönséges cseléd — olyan kifejezés, amely nem illet meg csak egy hűtlen, bűnbe esett, tolvaj, rossz, elcsapásra méltó szolgát.

Az okleveles, felesküdt vadőrre, erdőőrre még csak az a szó sem illik, hogy cseléd, mert az altiszt nem cseléd, ha fizetik is.

Azzal, hogy megfizetjük becsületes munkáját, nem vásároltuk meg emberi mivoltát és nem foszthatjuk meg attól, hogy embertársunknak és magyar testvérünknek érezze magát.

Akkor vagyunk igazi magyar urak, ha egyszerű munkatársainkat nem taszítjuk lefelé, hanem felemeljük magunkhoz.

Éppen azért nem hagyhatom szó nélkül az olyan írói tallózást sem, mint amilyen pl. az Esti Újság folyó évi június 26. számában — Vigyázzunk a puskával — cím alatt Bibó Lajos tisztelt íróársam tollából megjelent.

A cím elolvasásával mint fegyelmezett öreg vadász a cikknek is helyeselni akartam volna, de amint azt végigolvastam, meglehetősen csalódással tettem le a lapot. Ez a cikk egy jó tollú írónak ügyesen megírt és írói szempontból kifogástalan terméke, lehet a laikus közönség számára tetszetős és általa a köz érdekében megfelelőnek minősíthető, helyénvaló megállapítás és közszükségletet kielégítő intelem, de azok, akik ezt az írást nem mint könnyed, mulatságos, vagy hangulatos olvasmányt nézik, hanem arra is tekintenek, hogy mi abban az igazság és mi a fantázia? Azok bizonyára ugyanúgy jártak vele, mint én.

Mert bizony ebben a cikkben kevés igazság és sok fantázia van és emellett a maga általánosításával, a mi derék, szakképzett vadőri és erdőőri munkatársainkat akarva-nem-akarva, rossz világlátásba helyezi.

Igaz, hogy a csőszök ellen robban ki ez a cikk és azok — becstelen, rozsdás kapanyélnek nevezett fegyvereinek garázdálkodása ellen hadakozik s azt is megengedem, hogy intenciója az írónak jó, de abban hibázott, hogy a vadőrök és erdőőrök szakképzett nagy kontingensét nem vette ki a mezőőrök és erdőkerülők terhére rótt általános vádjai alól, holott ha jobban tájékozódott volna, ezt semmiesetre sem mulasztotta volna el.

Azt írja többek közt, hogy az idén már tizennégy szerencsétlenségről olvasott, amelyet mezőőr vagy erdőkerülő okozott az orvvadászal meg a gallyszedővel való találkozás alkalmából.

Azt mondja, hogy — ebben az esztendőben tehát tizennégy embert lőttek agyon a mezőőrök és erdőkerülők!

Ez a vád így általánosságban tehát nemcsak a falusi csőszök és hatósági közegszámba nem vehető pásztorok ellen irányul, hanem azok ellen a szakképzett, felesketett vadőrök és erdőőrök ellen is, akik nemzeti vagyont őriznek.

Én nem tudom, honnan és milyen megbízható helyről vette Bibó Lajos igen tisztelt íróársam adatait, de kötve hinném, hogy okleveles vadőr vagy mezőőr ártatlan embereket csak úgy egyszerűen és minden további nélkül lepuffantott volna.

Rossz információi lehetnek az igen tisztelt íróársamnak és sajnálom, hogy ezek alapján olyan kijelentésekre ragadtatta el magát, hogy:

— Fegyvertelen és ártatlan nyomorultakat nem lehet csak

úgy lepuffantani, mert tüzelőanyagot vagy nyavalyás nyulat akarnak hazavinni didergő és éhező családjuknak!

Ez a kijelentés csak azt bizonyítja, hogy nem ismeri a való helyzetet és az éremnek csak az egyik oldalát nézte, holott annak másik oldala is van.

Tudnék az igen tisztelt cikkíró úrnak halomszámra olyan adatokkal szolgálni és pedig megbízhatókkal, amelyek szerint kötelességüket híven teljesítő vadőrök és erdőőrök esnek ezeknek az ártatlannak mondott és fegyvertelennek hitt gallyszedők vagy nyavalyás nyulat fogó individuumok tűzfegyverének áldozatául.

Magam is állottam nem is egyszer, orvvadászok fegyvertüzében és ha engem meg is óvott a jószerencsém a nagyobb ilyen bajtól, hány tisztességes, becsületes vadórt és erdőört terít le az orvvadászpuska lesből, vagy azért, mert ezt nem köti fegyvere használatában semmiféle korlát, nem úgy, mint áldozatát?

Az orvvadászkérdés súlyos kérdés és nem olyan egykettőre áttekinthető és elintézhető probléma, amilyenek azt tisztelt cikkírótársam hiszi.

Ha egy kicsit mélyebben foglalkozna azzal, maga is elcsodálkozna és rájönne, hogy emögött nem igen állanak ártatlan és fegyvertelen emberek, akik egy kis tüzelőanyagot vagy nyavalyás nyulat akarnak hazavinni didergő és éhező családjuknak.

Sok kihágási esettel volt dolgom, meg büntető nagyobb ügygel is, ahol ezekből az ártatlannak látszó emberekből a bűnöző bestiális típus végre is a maga teljes meztelenségében kiütközött és bemutatkozott. A bizonyítási anyagból kítűnt, hogy a tüzelő és nyavalyás nyúl hazavitele a didergő és éhező család részére csak humbug és kitalált mese, a felszínre került valóság, a dologkerülés, a könnyű élet, dohány, pálinka, szeretőtartás mulatozás lehetősége az orvvadászat útján, amely az emberéletet sokkal kevesebbre becsüli az elejtett vadénál.

A puskával tényleg vigyázni kell még annak is, akinek azt a kezébe adja a törvény és aki azt könnyelműen nem használja, az ilyenek a kezében is veszedelmes eszköz a fegyver kétségtelenül, de százszorosan veszedelmesebb az annak a kezében, aki azt bűnének elpалástolására, a törvény embere ellen nyomban használni kész, ha ez útját keszrezezi.

Ha történnek is a cikkíró úr által aposztrofált csőszök és avatatlan erdőőrök részéről szerencsétlenségek, ennek is végeredményben gazdáik az okai legtöbb esetben, mert rosszul értelmezett és alkalmazott takarékoságból nem alkalmaznak szakképzett, okleveles vadőröket és erdőőröket, amint azt a törvényes szabályok előírják.

Reméljük, hogy ezeknek a szabályoknak az a hiányossága, amely az ilyen alkalmazást imperative nem rendeli el, hanem megelégszik a — lehetőleg — eshetőségével, hamarosan el fog tűnni nemcsak okleveles munkatársaink érdekében, hanem közérdekből is.

Dr. Szent-Ivány Géza.

Még egyszer az erdészeti meteorológia

Júniusi lapunkban a meteorológiáról megjelent soraimra, a lap megjelenése után alig pár napra levelet hozott a pósta. Levelet, amelyben választ kapok azon kérdésre, miért oly felületesek a mai észlelések s az azzal kapcsolatos följegyzések? Bár a levélben felsorolt okok előttem nagyon is ismeretesek, mindazonáltal e soraim között is köszönöm a kedves Kolléga úrnak hozzám írt sorait, mint eredményt! Igen, én így tartom: eredmény! Mert ha egy üggyel többen foglalkoznak, főleg olyan üggyel, amellyel eddig mindenki csak kényszerből és bizonyos ellenszenvvel foglalkozott, ez már eredmény és reméljük, a jövő még sok és szebb eredményeket is hoz.

A fentiektől indítva kötelességemnek tartom, hogy ezen témával ismét foglalkozzam. Mindenek előtt kiragadom a kapott levél egy töredékét és szóról-szóra közlöm, hogy azután a magam szerény véleményét is hozzáfűzzem.

Ime, a sorok egy része:

„Mi, akik sok és terhes elfoglaltságunk mellett a meteorológiai megfigyeléseket is teljesítjük, ezt, mint a munkánkra még ráadásul adott, szinte büntetésszámba menő kötelességnek vesszük. Nincs emiatt sem karácsony, sem egyéb nagyobb ünnepünk, a körletből nem távozhatunk, mert hisz pontos időre észlelnünk kell. Viszont mindezért azon Kollégákkal szemben, akiknek ilyen beosztása nincs, semminemű külön díjazásban nem részesülünk. Ezen tény bizony sok elkésredésre ad okot. Hozzá jön még az, ha az esetleges hibákért még felsőbb dorgálásban is részünk van.“

Igy szól a levél egy része. Sajnos, ebben igazat kell az igen tisztelt kartársamnak adnom. Tudom, hogy fáradsággal, lekötöttséggel jár ezen foglalkozás, azt is tudom, hogy akiknek nem kell ilyesmivel foglalkozniok, gúnyosan mosolyognak azokon, akik utasítva vannak arra, hogy meteorológiával fog-

lalkozzanak. Reméljük azonban, hogy mindez nem tart már soká? Az arra hivatott egyének fel kell hogy ismerjék az itteni hibákat és méltányolni tudják annak a pár embernek pontos munkáját, akik meteorológiával foglalkoznak. Fokozni kell az emberek figyelmét és még ha ez némi kis áldozatba kerülne is, odahatni, hogy ne tehernek, büntetésnek tartsa az észlelő ezen kötelességét, hanem kitüntetésnek. Ha ez meg lesz, úgy joggal elvárhatjuk és el is várjuk az észlelőktől, hogy észleléseik és feljegyzéseik a lehetőség határáig pontosak legyenek. Azoknak pedig, akik a meteorológiával foglalkozók felett csak gúnyosan szoktak mosolyogni, ezt üzenem:

„Önök azért mosolyognak, hogy mi ezzel is foglalkozunk, mi viszont azért szomorkodunk, hogy Önök e tárgyhoz nem értenek.“

Reá kell még mutatnom arra is, hogy mivel az esztergomi alerdész szakiskola a nagyobb számú tanulók oktatására van berendezve, üdvös lenne, ha egy jól felszerelt állomással az Erdészeti Kutató Intézettel jönne kapcsolatba, mint a királyhalomi szakiskola már annyi évtized óta.

Igy a kitartó oktatással elérhető lenne, hogy az ügyet ma még mosolygó egyének száma fogyna, az ügy pedig oda fejlődne, ahová már évtizedekkel ezelőtt kellett volna fejlődnie.

Nagy József.

Szakszerű vadtenyésztés

ad 4. A vadon való vadtenyésztésnél nem elég az állományt a természetre bízni, hanem, ha célunkat el akarjuk érni, úgy igen sok a tenni valónk.

Elsősorban gondoskodnunk kell a vadnak természetes és mesterséges etetéséről és másodsorban azok ápolásáról.

A nyári természetes etetéssel úgy, hogy megfelelő számú és nagyságú területen különböző mezőgazdasági terményeket vetünk és pedig gabona-, szálas- és magvas-takarmányfélét (buza, rozs, árpa és zab, lucerna, lóhere, muhar, köles, cirok) tengerit, burgonyát és csicsókát. Természetesen olyan mezőgazdasági növényeket termesztünk, amelyet a talaj és a klíma megenged.

Mesterséges téli etetéssel pedig úgy, hogy az erre célra készített etetőkben a fenti takarmányféléken kívül még szénát,

lombtakarmányt (tisztító vágásokból származót) tölgy-, cser-, bükk- és vadgesztenyét, makkot, tengerit, répát, télikaposztát és csicsókát helyezünk el.

A téli természetes etetés még abból is áll, hogy a nagyvad számára (nyulak is előszeretettel felkeresik) lágyfákat döntünk, ha lehet hársfát is. Ha ilyenek nincsenek, szívesen rágják a kőris-, tölgy- és juharfák rügyeit is, ezeket természetesen — ha van — az évi rendes gyérítő vágásokból szoktuk nyerni.

Tavasszal — amikor a vadak a gyenge, zöld legelőnek nekiesnek — feltétlenül legyen száraz takarmánymag, tengeri, vagy árpadara, vagy makkféleség az etetőkben, nehogy csupán a zödlegelőtől hasmenést kapjanak, ami igen lerontaná az állomány kondícióját, s ez természetesen nem válnék javára az agancs fejlődésének sem.

Igen fontos az is, hogy a szélnek igen kitett fekvésű területeken, védettebb és nyugodtabb helyeken, de nem fagyzugokban kisebb-nagyobb fenyőpásztákat, csoportokat létesítsünk, amelyek igen hideg és szeles téli éjszakákon jó védelmet nyújtanak a vadaknak. Ha lehet, az etetőket is ezeken a védett helyeken helyezzük el.

Nagyobb hóesések idején a hókével megfelelő számú utakat készítünk, amelyek egymással összekötendők. Etetők körül a hó ellapátolandó. Sőt igen nagy telek idején tanácsos a déli oldalakon, ahová a nap odatűz és a vad szeret tartózkodni és heverészni, sűrű bokrok, vagy fák előtt, több helyen és kis foltokban a havat ellapátolni, amellyel elérjük azt, hogy vadjaink nem hülnek át és megóvjuk őket az esetleges megbetegedésektől.

Nyulak téli etetését a legjobb, ha úgy oldjuk meg, főleg nagykiterjedésű síkvidéki fátlan területeken, hogy téli káposztát termelünk a terület több pontján, ezekívül földbe vert karóhoz szénacsomót vagy egyéb takarmányt kötünk.

Hasonló fátlan területeken a foglyok számára pedig a terület több pontján egy pár karóból és kukoricaszárból készült apró etetőket készítünk, amelyek egyúttal a foglyok menedék-helye is. Ha akad itt-ott túske (galagonya vagy kökény), úgy az etetőt körülrakjuk, nehogy a róka kárt tegyen bennük.

Fácánok etetése szintén etetőkön történik, korán ősszel, de kevés eséllyel szoktatjuk az etetőkhöz őket.

Alföldi fátlan területeken, ahol nádasok is előfordulnak nagyobb csenderesek létesítésével egészen szép fácánállományt lehetne nevelni. Ezen csenderesek kisebbek is lehetnek és a terület több pontján elhelyezve. Ezek télen a foglyoknak is kitűnő menedéket biztosítanak.

A csenderes természetesen főleg magot termő cserjefélékből létesüljön, legyen benne egy pár fenyő is a borókán kívül, de legyen kis foltokban cirok, köles, itt-ott napraforgó, csicsóka, ha lehet ákác és bodza.

Itt tartom szükségesnek megemlíteni azt is, hogy vadállományunk egészségi állapotát mindig szigorúan ellenőrizzük és ha betegséget veszünk észre, akkor a beteg egyedeket löjjük ki, nehogy esetleg a beteg a többit is megfertőzze. A beteg állatokat megismerhetjük arról, hogy igen le vannak soványodva — noha a táplálkozás jó —, igen későn vedlenek, hímeknél az agancs korcs növéssű, nem hegyes és a bőrfoszlányok még késő ősszel is ott csüngenek a meg nem érett agancson. Ugyancsak kilövendők az úgynevezett gyilkos bikák, még mielőtt az agancsuk megérne. E bikák vastag rövid szárral és hosszú, egyenes szemággal bírnak.

Szárnyasok betegségeit észrevevesszük, ha azok fölborzolva, szomorúan gubbasztanak és igen közelre bevárják az embert. Nagyobb baj esetén hullott állatokat találunk.

Esetről-esetre egy-egy példánynak a lelövésével megállapítjuk a betegséget úgy a nagy, mint az apróvadnál, s ha van rá módunk, úgy azonnal segítünk a bajon.

Ha pedig valamely pusztító járvány (ragályos) lépett fel, úgy amennyire csak módunkban áll, fogjunk be a veszélyeztetett vadból annyit, amennyit lehet, hogy valami maradjon és ne kelljen drága pénzen tenyészállatokat beszerezni.

Igaz, hogy a járványos betegség csak ott veszedelmes, ahol bőségben van a vad és a vadászterület elszigetelt, mondjuk egy különálló alföldi nagy erdő. Összefüggő, nagy erdőségekben, ahol — tegyük fel — vad sincs igen sok, ott a járványos betegség, ha sokat is pusztít el, de még mindig marad vad, mert a vad nagy területet kóborol be.

Nem tanácsos, és ha lehet, ne is engedjük, hogy vadászterületeinket szarvasmarhák és sertések legelés céljából járassák, mert ezek is hurcolnak be gyakran különböző betegségeket.

ad 5. Fontos teendők egyike az ivararány fenntartása és szabályozása.

Az ivararány: szarvas, dám és őznel 1:2 höz, azaz egy himhez két nőstény. Muflonnál 1:2, fácán 1:5, fogoly, mint természetéből is folyik, 1:1 aránnyal.

Az ivararálynál fontos az, hogy a hímből minden nemnél kevesebb legyen, mert ha fordított arányban áll az ivararány; úgy a jó szaporulat — a nőstények — és tojóknak a hímeiktől való sok zaklatása miatt — kétséges.

Az 1:2 arány főleg a szaporodás biztosítása miatt vétezt számításba az esetleg meddő, vagy beteg anyák pótlására.

Az ivararány tökéletes fenntartása az oly vadászterületeken, amelyek nagy vadászterületekkel függnek össze, teljesen lehetetlen, mert a kóbor szarvasok egyik területről a másikra váltanak át, s vagy megmaradnak egy darabig, vagy nyomban visszavonulnak.

Rendesen párzás idején történik ez a kóborlás és valószínűleg a rossz ivararány okozta hiba miatt; olykor ebek zavarásából tesznek nagy utat a vadak, sokszor pedig táplálék-keresésből.

Ezenkívül van az általános vadvonulás, amikor magasabb hegységek felső régióiból a tél beállta előtt az alsóbb pontokra és főleg a déli oldalakra vonul a vad, s a tavasz beálltával fokozatosan vonul visszafelé, de csak egy része kerül vissza a legmagasabb helyekre, míg a többi eloszlik az alacsonyabb fekvésű helyeken. (Ezt Szepes- és Abaújmegyében figyeltem meg.)

Ez a vadkóborlási folyamat, különösen ha a szomszédos területen is gondozott ez állomány, előnyös is, mert a vér-felfrissítés természetes úton megy végbe és nem kell e célra külön tenyészállatokat beszerezni.

Az ivararány szabályozása nem egyszerű feladat, mert a vadtenyésztőnek ismernie kell a területen élő összes vadállományát számszerint és nemenként, továbbá azt is tudnia kell, hogy pl. a szarvasfélékből (szarvas, dám és őz) a hímek milyen minőségűek. Az állomány számbavételét télen az etetők mellett, nyáron a szókók, rétek és vágásokban fogatosítjuk. A megfigyelésekhez természetesen magaslesek és cserkésző utak nélkülözhetetlenek. Nyulak számbavétele — mint-hogy azok szeptemberig szaporodnak — csak szeptemberben történik. Úgy a mezőn, mint az erdőn (utakon és nyiladékokon az erdőn; mezőn pedig a dűlőutakon, mesgyéken és különböző veteményekben) távcsővel egy helyen több napon igen korán reggel megfordulva, megközelítő pontossággal számbavehetők. A nőstények kissé világosabb színűek és nyúlánkábbak.

Fácán- és fogolycsapatok (családok) amikor még együtt vannak, vizslával megállapíthatók. A csapatok cca 50%-át kakasnak lehet venni.

Az apróvad rendes ivararányát a legnagyobb odaadásal sem tudjuk elérni annak körülményes volta miatt, de a nagyvadnál minden lehetőet megteszünk a szabályos ivar-elosztásra.

A jövő évi szaporulat biztosítására az ivararány megállapítása általában őszre, illetve december—januárra esik, amikor az állományt számba lehet venni.

A szelektálásra kijelölt egyedek, valamint az állomány feleslege rendes időben (vadászati idő) lesz levadászva, de ha az valamely oknál fogva elmaradt és szükségesnek bizonyul, engedéllyel a tilalmi időben is levadászhatók.

ad 6. Kellő vadászati berendezések nélkül el sem lehet képzelni egy jó vadászterületet.

A vadászati berendezések készülhetnek vadtenyésztés és vadászat céljaira.

Vadtenyésztés céljait szolgáló berendezések az etetők, fogók, sózók, itatók, dagonyák (fürdők) készítése, illetve létesítése.

(Folytatjuk.)

Orosz Imre,

Hozzászólás Nagy József: Néhány szó az erdészeti meteorológiáról című cikkéhez

Igen örülök, hogy e téma csupa véletlenül vetődött fel és még jobban örülök annak, amit Nagy kolléga cikkének 6-ik bekezdésében említ, t. i. hogy a pontosságra nézve a királyhalmi alerdész szakiskola fektet a legnagyobb súlyt.

Igen, ez a pontosság a megboldogult szigorú, de jó lelkű, igazságos és kiváló szakembertől, Teodorovits Ferenc volt szakiskolai igazgatótól gyökerezdik, akitől utódaik megtanulták és megszokták a pontosságot.

Szigorúságára jellemző egy esetem. Egy alkalommal öt percet késtem — önhibámon kívül — a meteorológiai műszerek leolvasásánál és ezt észrevette az öregúr; késésemért úgy lekapott, hogy még ma sem felejtettem el. Két év alatt háromszor láttam mosolyt az arcán, de volt is ám ott rend és fegyelem!

Örülök, hogy foglalkozhatom most e témával, azért, mert Királyhalmán mint szakiskolai tanuló két éven át magam is meteorológus voltam, aki nemcsak nyílt területen és zárt helyen (erdőn) észleltem, hanem a havi fejegyzéseket is feldolgoztam a budapesti meteorológiai intézetnek.

Igaza van Nagy kollégának, hogy mennyire fontos erdészeti szemszögből tekintve a meteorológia és szerény véleményem szerint illene is tudni mindnyájunknak, mint erdőművelőknek a természetnek ezt az ágát, sőt azt hiszem, nem túlzok, hogy érdemes volna az alerdész szakiskola III-ik és IV-ik negyedében „meteorológiai ismeretek” címmel heti egy órát beilleszteni, ahol az elméleti oktatás a gyakorlatival párhuzamosan folyna.

A meteorológia igen érdekes és hasznos tudomány.

A sok közül kiemelek egy-kettőt.

Emlékezés alapján! Igy pl. futóhomokon a 120 cm hosz-

szú talajhőmérő január végén és február elején mutatja a legmagasabb hőfokot, s júniusban a legalacsonyabbat, pedig ekkor úgy ontja a nap a forró sugarait a földre, hogy a homokban a tojás feltétlenül megsülne, vajjon miért van ez így? Azért, mert nyáron a talaj által felvett hő lassan, fokozatosan hatol át a földrétegen, s csak januárra érkeznek le a legnagyobb meleg 120 cm mélyre.

Vagy ki hinné azt el, hogy egy hideg és száraz őszi napon 4–5°-os szél mellett több víz párolog el, mint kánikulában szélcsendes időben 35° mellett. Pedig ez így van.

Vagy ott van a barometer (légsúlymérő), milyen jó útbaigazítást adna pl. olyankor, amikor gubacsot szállítatok vagy raktározatokat; avagy csalánlevelet (gyógynövény) nagy mennyiségben szárítatok, esetleg szénát gyűjtetek stb., stb., mert ha közel állok az esőhöz, úgy vagy nem kezdem meg a munkát, vagy kellő időben előre tudok gondoskodni a szükséges tenni-valókról.

A kísérleti állomások sok műszerrel vannak ellátva, s ezek a műszerek többé-kevésbé ellenőrzik egymást.

Azért az észlelőnek (leolvasó) igen vigyáznia kell, mert a téves feljegyzései után azonnal lépni kerül.

Tegyük fel, hogy az észlelő nyári napon délután 2 órakor (naponta háromszor van leolvasás: reggel 7, délután 2 és este 9 órakor) leolvassa a műszereket és sietésből vagy gyakorlatlanságból elnézi a számot és ezt jegyzi: száraz hőmérő 25.6 C^o, nedves hőmérő 22.0 C^o, hygrometer (levegőnedvesség-mérő) 99°. Ez már hibás leolvasás, mert amikor a hygrometer 99°-ot mutat, akkor a száraz és hideg hőmérő között csak pár tized C^o különbözetnek szabad lenni, mert akkor olyan nedves már a levegő, hogy a száraz hőmérő is oly nedvesen van bevonva, mint a nedves, t. i., ha a hygrometernek mutatója a 100°-on áll, feltétlenül eső van.

Vagy pedig ezt jegyzi tavasszal este 6 órakor: Párolgásmérő 3.5 ^m/_m. A napi egyéb feljegyzések pedig ezek voltak: + 2.5 C^o + 8.5 C^o + 3.2 C^o, borulás foka 1.0; szélerő: szélcsend. A fenti párolgás a kimutatott hőmérsékletnél és szélcsendnél teljesen lehetetlen, mert túlsok, a leolvasás tehát hibás.

Mint hogy huszonöt éve nem foglalkozom már e hasznos témával, így bizony sokat felejtettem, bár az alapfogalmakat ismerem még és ha nem unlatom kedves kartársaimat, egy pár meteorológiai számítási átlagadatot is fogok ismertetni, hiszen soha senki sem tudja, hol veheti hasznát, mert itten az átlagszámítás nem mindig egyszerű.

Mint előbb említettem, háromszor van leolvasás. A műszerek leolvasása után általános megjegyzések is vannak, így pl.: harmat, dér, hó, havaseső, jég, mennydörgés (közeli, távoli), villámlás, borulás foka, széliránya és erőssége stb., stb.

A műszerekből volt: 5 drb talajhőmérő különböző mélységben; egy maximum és minimum, egy száraz és nedves hőmérő, egy hygrometer, utóbbi öt drb műszer egy angol bódében (árnyékban) elhelyezve; a másik bódében a párolgásmérő, a föld felett 5 cm-re a radiációs minimum; külön 1'5 m magas oszlopon a napfénytartam; ez egy üveggömb, mögötte órára beosztott papírszalag betéve egy foglalatba, s ha csak 1 percet is süt a nap, a beosztott papíron a megfelelő helyen kiegészíti a papírost. Ezekon kívül volt még egy insolatios maximum szabadon és egy magas szélmérő, valamint egy csapadékmérő.

Az erdőn (zárt hely) a fent felsoroltak mind megvoltak, kivéve az insolatios maximumot, napfénytartamot és szélmérőt.

Minden műszernek a kimutatásban megvan a helye a háromszori leolvasáshoz szolgáló adat beírására. Mikor egy hónap lejár, a kimutatás ki lesz dolgozva és elküldve Budapestre a meteorológiai intézetnek.

No, most lássuk, hogyan számítjuk ki a napi átlagot?

Veszek egy nyári napot:

reggel	7 órakor	pl.	+ 14'8 C ⁰
délután	2	"	+ 22'4 "
este	9	"	+ 8'0 "
			Összesen + 45'2 C ⁰

+ 45'2 : 3 (háromszori olvasás) = 15'06 kereken + 15'1 C⁰
a napi átlagos hőfok.

Veszek egy késő őszi meleg napot:

reggel	7 órakor	pl.	- 2'8 C ⁰
délután	2	"	+ 8'5 "
este	9	"	- 2'0 "
			Összesen + 8'5 C ⁰
Le összesen			- 4'8 "
			Marad + 3'7 C ⁰

+ 3'7 : 3 = 1'23 kereken + 1'2 C⁰ a napi átlagos hőfok.

Veszek egy koratavaszi hideg napot:

reggel	7 órakor	pl.	- 6'2 C ⁰
délután	2	"	+ 8'5 "
este	9	"	- 5'1 "
			Összesen - 11'3 C ⁰
Le összesen			+ 8'5 "
			Marad - 2'8 C ⁰

- 2'8 : 3 = 0'93 kereken - 0'9 C⁰ a napi átlagos hőfok.

Amint látjuk mindig azon mennyiségből, mely több, legyen az + vagy —, kivonjuk a kevesebb mennyiséget és azt hárommal elosztjuk és ha a század szám 5-ön felül van, úgy 1 tizeddel kikerekítjük.

Ezek előrebocsátása után igen örülök, hogy Nagy Jóska kollégám felidézte bennem a régi szép idők emlékeit s kérem őt, hogy mint hivatalos meteorológus, legyen szíves kedves lapunkban írjon olykor-olykor e hasznos témáról is.

Szombathely, 1938. évi június hó.

Orosz Imre

Adalékok a canadai nyárhoz

Lapunk mult számában foglalkoztam a canadai nyárral, tekintve azonban lapunk szűk terjedelmét, cikkemet rövidre kellett szabnom. Miután azonban e fajfajjal kapcsolatban van még némi mondanivalóm, ez az oka annak, hogy jelen soraimmal még itt foglalkozom ezen felkarolásra érdemes, de bizonyos vonatkozásban óvatosságra intő fával.

Elsősorban is ismétlem a mult számunkban leírt azon körülményt, hogy minden gazdaságban van annyi és olyan hely, ahol el lehet helyezni, több-kevesebb canadait. Ezt azért tartom szükségesnek megemlíteni, mivel én a canadait oly helyekre ajánlom ültetni, ahol azok nagyrészből szabad állásban nőhetnek. (Ilyen helyek a patakok, árkok partjai, rétek szegélyei stb.).

Hogy miért ide? Ennek nagy és mélyreható okai vannak. Elsősorban is azért, mert canadait erdőszerűen akár elegyetlen, akár más fajfajjal lehet ugyan ültetni, de előbb vagy később ez rendszerint megboszulja magát.

A canadai jó tenyészetének egyik s bátran állítani merem, legfontosabb előfeltétele az elég mély fekvés és a szabad állás. Főleg még az utóbbi tényező. Állításom bizonyosságául legyen szabad megemlítenem, miszerint egyes uradalmak a canadai szabad állásban elért szép fejlődésén felbuzdulva, nagyobb tömegben kezdték azt erdőalakban telepíteni. Az eredmény 8—15 éven át szívet gyönyörködtetően szép! Nos, most egyszer váratlanul beütött a krach. Az állományok egyes részein a csúcshárpadás jelei kezdtek mutatkozni, egyes fák levelei máról-holnapra mind szürkébb színt vettek fel. A törzsek oldalán kisebb-nagyobb repedések, sokszor dudorszerű

kinövések keletkeznek, ez azután már előjele annak, hogy ezek az egyedek a jövő tavaszra már mint elpusztult, száraz egyedek fognak az eddig szép képet mutató állományban éktelenkedni. Mindez annak dacára, hogy az egyik előfeltétel a mély talaj megvan. Igen ám, de nincs meg a canadai másik, s még fontosabb követelménye: a szabad állás.

Hogy túlzásba ne essünk, maradjunk meg a fajaj kihelyezésnél.

Azon a területen, ahová az való, s ahol annak a megkívánt életfeltételeit biztosítani is tudjuk, így a ma oly sok helyen (főleg zárt állományokban) mutatkozó káros elváltozásoknak így elejét vegyük, készítettek ezen sorok megírására.

Magánuradalmi ténykedéseim alatt bőven volt alkalmam e fajajjal foglalkozni. Részben a neki megfelelő s fentebb említett helyekre megtelepíteni, ahol igazán szép eredményeket értem el. De módomban volt értékesíteni, kitermelni és így alaposan megfigyelni minden tényezőt, oly állományokban is, amik 30–70 évet értek el. Mondhatom, nagyon kevés beteg egyedét észleltem. Tapasztaltam azonban az ily egyedek kitermelésénél azt, hogy a jól megválasztott helyen, az olyan helyeken, ahol az életkörülmény a nyár részére megfelel, de eddig ott semmi nem volt, a birtokos a canadai telepítésével jelentős anyagi hasznot tud biztosítani magának.

Ne feledjük azonban soha: mindig és oda ültessük, ahova való és csak oly helyre, ahol a szabad állást és így a gyors tömegnövekedést biztosítani tudjuk.

Nagy József.

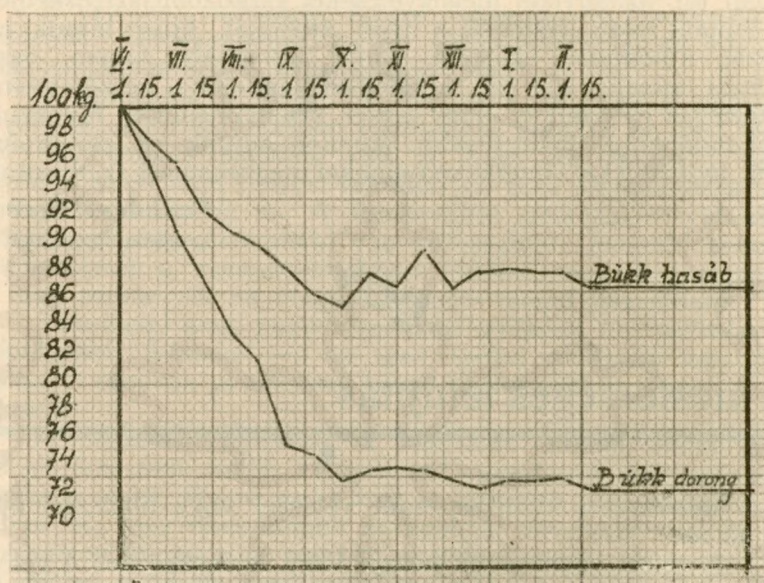

A tűzifa beszáradásáról

Mivel szaklapunkban eddig nem találtam adatokat arra vonatkozólag, hogy a tűzifának beszáradása mennyi idő alatt megy végbe és különböző időközökben mily nagymérvű a beszáradás, amiből megállapítható volna, hogy a különböző időközökben leszállított tűzifáért milyen árakat kalkulálhatunk, hogy tisztességes üzletet bonyolíthassunk le. Ez indított arra, hogy a beszáradást megfigyeljem és a nyert adatokat feljegyezzem.

Tekintettel a mai belterjes erdőgazdálkodásra igen sok magánuradalmi kartárs van abban a helyzetben, hogy az üzleti rész lebonyolításában közvetlenül is részt vesz s úgy gondolom, munkám nem vesz el és esetleg fel tudják használni adataimat azok, akiket érdekel.

Én három éven keresztül minden hó 1-én és 15-én pontosan mérlegettem 0,5 ürm.³ bükkhasáb és 0,5 ürm.³ bükkdorong, a Mátra északi kiettségű oldalán 600–800 méter tsz. magasságban termelt tűzifát s a nyert számokat százalékra átszámítva kaptam az eredményt, tekintetbe véve az átlagos csapadékos évet, s így állítottam össze az alábbi beszáradási grafikont.

A méréshez használt tűzifa mindig tavaszi, február, március havi termelésű volt. A fát a lakásom melletti erdőszélen helyeztem el fák közé, vagyis ezt a beszáradást nem nap-sütötte rakodón, hanem az erdőben, fák között kell érteni.

A grafikonon feltüntetett időpontokat azért vettem június 1-től február 15-ig, mivel a tűzifa eladások rendszerint ezen idő alatt bonyolítatnak le.

A grafikon gyakorlati felhasználásához szolgáljon az alábbi példa.

Ha június 1-én 100 q tűzifa 176.00 P, akkor ugyanezen fa december 15-i szállításra hány pengő?

Ha 100 q fa 176.00 P, akkor ugyanez a fa száraz állapotban a száradás %-ának megfelelően drágább kell hogy legyen, vagyis nagyobb árat kell eladásánál elérnem, hogy veszteség ne érjen.

Jelen esetben a grafikon szerint az apadási százalék 12, mivel a június 1-én mért fából, ami ekkor 100 q volt, dec.

15-én már csak 88 q lett. Ebből következik, hogy a fa árát is 12%-al emelnem kell. Tehát $176 \times 12 = 2112 : 100 = 21.12$. Vagyis a december 15-én eladásra kerülő fa ára $176 + 21.12 = 197.12$, kereken 200.00 P kell hogy legyen.

Fenti példát természetesen megfordítva is kidolgozhatom, amikor például a száraz fa árából akarom a kevésbbé száraz, vagy nyersfa árát kiszámítani.

Kérem a kedves kartársakat, arra, hogy akinek csak módjában áll, ezirányban megfigyeléseket eszközölni szíveskedjen és lapunk útján közöljék a nyert adatokat, hogy lássuk az ország különböző vidékein, klíma, termőhely, fanem, őszi, tavaszi termelés stb., stb. kihatással vannak-e a beszáradásra. Szükséges ez azért is, hogy ezzel szaktudásunkat fokozzuk, munkaadónknak tökéletesebb munkát adjunk és előjáróink előtt tudásunkkal, munkakedvünkkel megbecsülést szerezzünk.

Perhács Péter

uradalmi fővadász.

A mesterséges felújítás*

Mesterséges úton az erdőt vetéssel vagy ültetéssel újítjuk fel.

A vetést végezhetjük kézzel vagy vetőeszközzel. A vetéssel való erdősítést ma már mindritkábban alkalmazzák. Újabban inkább a csemetekertekben, védett, ápolts helyen nevelt csemetékkel erdősítünk, már annál is inkább, mert a csemetekertekben nemcsak az időjárás viszonyosságaitól, de a rovar-és gombakárosításoktól is könnyebben óvhatjuk meg a csemetét. Nem utolsó sorban említendő meg a vetéssel történő erdősítés hátránya ott, ahol állati károsításnak is ki van téve. A vetést, mint az erdősítésnek egy olcsóbb módját szokták beállítani, de ez nem mindig igaz, éppen a fent írt hátrányok miatt. Egyetlen előnye a vetéssel történő erdősítésnek az, hogy mivel a csemete ugyanott nő fává, ahol kicsírázott, az átültetéssel járó hátrányok elmaradnak.

Vetéssel általában azokat a fafajokat telepítjük, amelyeknek gyökere korán hosszú erős karógyökeret ereszt és így a csemeték kiültetése körülményes, az eredmény kétséges és nagyon költséges volna. Előnyös továbbá olyan helyen, ahol a terület csemetével hozzáférhetetlen, vagy csak nagyon nagy

* Cikkemet Balás: „A tulajdonképpeni erdőműveléstan”-a alapján állítottam össze.

költséggel volna az ültetés keresztülvihető. (Pl. a Karszton kís zsacskókba humuszt tettek, ebbe belehelyezték a magot és a hozzáférhetetlen sziklák közé dobálták s így létesítettek a kopárból erdőt.)

Fenti eseteken kívül még akkor folyamodhatunk leginkább a vetéssel történő erdősítéshez, ha igen nagy erdősítési hátrálékunk van, nincs elegendő csemeténk, munkaerőnk, vagy nincs elegendő pénzünk.

A vetéshez szükséges magot leghelyesebb, ha magunk szedjük. Beszerezhetjük ugyan kereskedőtől is, de mindig jobb, megbízhatóbb a saját gyűjtésű mag.

A famagvak gyűjtése. A famagvak gyűjtésénél nagyon ügyeljünk arra, hogy szépen fejlett fáról szedjük az érett magot, figyelemmel lehetőleg arra is, hogy az elvetendő mag ugyanolyan klímájú helyen vetődjön el, mint amilyen éghajlat alatt az anyanövény él. A famagvakra nemcsak a vetéssel történő erdősítés alkalmával van szükségünk, hanem nagyon természetesen a csemetekertekben történő csemetenevelésnél is, ahol szintén jó, ha magunkgyűjtötte magot használunk.

Tekintettel arra, hogy a magvak gyűjtése — különösen a fontosabb fajoké — az igen fontos erdészeti teendők egyike, a magvak gyűjtésével kissé részletesebben fogok foglalkozni.

A tölgyakk gyűjtése. A tölgyfélék makkja októberben érik és érés után hullik. Gyűjtésénél vigyázzunk, mert először mindig a rossz, férges makk hull le, ezért jó, ha disznókkal etetjük fel, vagy elsepertjük az ágakkal, levelekkel együtt a kiválasztott fák alól. A makkot lehetőleg száraz, harmatmentes időben gyűjtsük, mert a nedves makk hamar befülled. Ha kénytelenek vagyunk nedves makkot gyűjteni, akkor azt feltétlenül szárítsuk meg és csak azután raktározzuk.

A szelíd gesztenét, amelyik ugyancsak októberben érik, a tölgyekhez hasonlóan szedjük. A szedéskor még le nem hullt magot póznával leverhetjük.

(Folytatjuk.)

Bükk.

Ami a zászlóavató ünnepségünk beszámolójából kimaradt.

Egy sajnálatos félreértés folytán a zászlóavató ünnepségünkről szóló beszámolónkból kimaradt Földváry Miksa miniszteri tanácsos, erdőigazgató Óméltóságának, egyesületünk örökös díszelnökének mélyértelmű, örökbecsű jelmondata, amit, hogy az utókor számára megörökíthessünk, ideiktatunk:

„Ezen zászló tiszta fehérsége legyen a magyar alerdészek erkölcsének és hazafiságának szimbóluma.“

Ezúton is kérjük díszelnök urunk Óméltóságát, hogy e sajnálatos tévedést, mely önhibánkon kívül állott elő, meg nem történtnek tekinteni méltóztassék.

Egyesületi hírek:

Mint lapunk első oldalán olvashatják kartársaink, az idei vándorgyűlésünket Esztergomban tartjuk meg augusztus hó 15-én. Az Esztergomi vándorgyűlést az országos hírű esztergomi ünnepekkel kapcsolatosan rendezzük első királyunk születési helyén. Az esztergomi vándorgyűlés rendezésére ország-alapító Szent Királyunk iránti kegyelet készlet bennünket.

Az ünnepség sorrendjét közvetlenül a meghívó után olvashatják kartársaink. Találkozás reggel háromnegyed $\frac{3}{4}$ 9 órakor az alerdész szakiskolában, ahonnét zászló alatt, testületileg fogunk kivonulni és részt venni az esztergomi ünnepeken. Ezen országos hírű nagy magyar ünnepen vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó úr Ófőméltósága is jelen lesz.

Kérjük kartársainkat, tekintettel a kettős ünnepre, hogy az esztergomi vándorgyűlésen mennél nagyobb számmal jelenjenek meg, hogy impozáns tömeggel képviselhessük egyesületünket és kísérelhessük szép zászlónkat a magyarság e magasztos ünnepén, amely avatás után első útja lesz.

Művészi kiállítású zászlónk, amely mondhatni országos viszonylatban is majdnem egyedül álló, méltó arra, hogy kartársaink olyan tömege kísérelje közszereplésének első útján, amelyre nemcsak Esztergom város közönsége, hanem az itt megjelenő előkelőségek is felfigyeljenek és az itt szerzett kellemes benyomások között az erdészeti segédszemélyzet imponáló tömegének részvétele is emlékezetes maradjon.

Felhívjuk kartársaink figyelmét arra a körülményre is, hogy erre az ünnepségre az ország bármely részéből 50 %-os kedvezménnyel utazhatnak Esztergomba.

Ifj. Stróbl József tagtársunk elhalálózása alkalmával a közgyűlés által megállapított 300 pengő temetkezési segélyt ifj. Stróbl özvegyének kiutaltuk. *Felhívjuk kartársaink figyelmét, hogy az így esedékessé vált 50 filléretet a csatolt csekk-lap felhasználásával küldjék be, mert be nem küldés esetén temetkezési segélyre jogosultságukat elvesztik.*

Kérünk mindenkit, aki az 50 fillérel tagdíjat vagy zászló-

szeg-összeget is küld, hogy a csekklap hátlapján részletezze az összeg milyen célra történő összegszerinti elszámolását.

Többek érdeklődésére közöljük, hogy a májusi közgyűlésünk által megszavazott 300 P temetkezési segélyt első ízben ifj. Stróbl József özvegyének utaltuk ki.

A Stróbl előtt elhalálozottakért a megszavazott 50 fillér részösszegeket fizetni nem kell, mivel temetkezési segélyt csak május hó 8-a után elhalt tagtársak után fizetünk.

Félreértések elkerülése végett közöljük kartársainkkal, hogy az állás nélküli tagok tagdíját visszamenőleg nem engedhetjük el — mint azt egyesek kérték —, mivel a tagdíj elengedése csak 1938. év május hóban lett engedélyezve. Így tehát, akik megelőzőleg is állás nélkül voltak, azoknak a tagdíját is csak 1938. év május 1-től kezdődően engedhetjük el, illetve tarthatjuk nyilván, de ezt is csak abban az esetben, ha az illető ezt szabályszerűen bejelentette.

Örömmel tudatjuk kartársainkkal, hogy a legutóbbi számunkban már említett — egyesületünknek felajánlott — zászló-tartó szekrény elkészült és hozzánk meg is érkezett. Mivel az ajándékozó kartárs ismételten arra kért, hogy kiletét ne fedjük fel, így névtelenül küldjük el hozzá egyesületünk minden egyes tagjának őszinte köszönését.

Köszönetet mondunk továbbá e szép szekrény készítőjének is, aki munkájának, tudásának a legjavát adta e szekrény készítéséhez. Ő nem kíván ismeretlen maradni kartársaink előtt, Ő nem akar szerény maradni, sőt kéri a kartársak támogatását, ha szép és jó bútorra van valakinek szüksége. Címe: Harangozó Ferenc Újpest, Árpád-út 154. szám.

Felkérjük kartársainkat, hogy aki tud róluk, közölje az alábbi két kartársunk címét:

Sándor Zoltán (volt nyiregyházai lakós) és

Károlyi György (volt olaszfalui lakós).

Ezúton hívjuk fel kartársaink figyelmét arra, hogy a kitűnően bevált öz- és dúvadhívó csalsípok a pénz előzetes beküldése ellenében Storcz Albert úrnál Gödöllőn rendelhetik meg.

A leszállítás 5 nap alatt megtörténik.

Okleveles gazdák találkozója Kolozsváron. A kolozsvári gazdasági tanintézetben és akadémián végzett okleveles gazdák Kolozsvárott folyó évi szeptember hó 3-án, szombaton, találkozót rendeznek. A találkozó rendezői meghívják vendégül a találkozóra a más gazdasági akadémiákon és a régi tanintézetekben végzett okleveles gazdákat is és ezúton kéri fel az összes érdekelteket, hogy részvételi szándékukat pontos címük megjelölésével szíveskedjenek Török Bálint E. G. E. igazgató Cluj (Kolozsvár) Str. A. Muresan 10., címre bejelenteni.

Esküvő. Stubnya László pilismaróti kir. közalapítványi kartársunk Budapesten, július hó 3-án tartotta esküvőjét Nagy Margit úrleánnyal, a Rózsák-terén lévő plébánia-templomban.

Az ifjú párnak őszinte szívvel gratulálunk és kérjük a jó Istent, hogy adjon nekik felhőtlen, megelégedett, boldog családi életet.

Nyugdíjazás. Gere Antal kir. közalapítványi kartársunkat a kultuszminiszter Úr Ónagyméltósága 35 évi becsületben eltöltött szolgálata után július hó 1-ével nyugalomba helyezte.

Gere kartársunk szolgálatát 1903-ban Znióvárálján kezdte, ahol 3 évig, később a somlóvásárhelyi erdőhivatalnál Padragon 17 évig és utána Pilismaróton 15 évig szolgált.

A vadászat és vadóvás terén kifejtett munkásságáért az Országos Magyar Vadászati Védegylet két ízben tüntette ki, először 1911-ben a nagy ezüst éremmel és 100 korona jutalommal és 1912-ben pedig 50 korona jutalomban részesítették.

Gere bátyánknak őszintén kívánjuk, hogy jól megérdemelt nyugdíját jó egészségben, nagyon, de nagyon sokáig élvezhesse.

Halálozás. Ifj. Stróbl József hercegi uradalmi kartársunk f. évi július hó 3-án Kapuváron tragikus körülmények között elhunyt.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

Fiatal özvegyének és két kis árvájának ezúton is eljuttatjuk őszinte részvétünket.

Ifj. Stróbl József kartársunk özvegyének 300 P temetkezési segélyt utaltunk ki.

Vizslaverseny. Az Országos Vizsla Club nagyarányú nemzetközi vizslaversenyt rendez f. év szeptember hó 5-én Esztergomban a Körtvélyes-szigeten. Már most felhívjuk vizs-

lázó kartársaink figyelmét erre a nagyszabású vizslaversenyre, amely eltérőleg az eddigiektől nem országos, hanem nemzetközi verseny lesz. Bővebben a következő szeptember havi számban.

Pénztári beszámoló

Május havi befizetések folytatása : Harsányi József Ordas 0.40, Mohácsy János Pirtó 2, Pál János Zalalövő 4, Czumpf Imre Pilisszentlászló 3, Csontos József Tornaszentjakab 2, Tavas István Kemence 20, Póczós Sándor Nagybátony 3, Molnár Lajos Tarcspusztá 1.50, Bernhardt József Apátvarasdtelep 8, Hajas József Pilisszántó 5, Gábor János Hajdúhadház 10 P. Május havi összes befizetés : 1035.30 P.

Június hóban befizettek : Kovács Ferenc Királyszállás 12, Markó János Agyagosszergény 12, Szabó Ferenc Lasztoma 8, Vajda József Nagykanizsa 4, Bozsóki József Felsőhámor 5, Gábor Sándor Hajdúhadház 10, Stubnya Mihály Pilismarót 4.50, Stubnya László Pilismarót 4, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 3, Szy Ferenc Püspökladány 1.20, Kolozsváry István Királyhalom 5, Fischer Gézáné Budapest 3, Tanó József Erdősmecke 5, Barta Lajos Csermely 20, Grellneth János Zalaerdőd 3, Keresztes Ferenc Bakonycsérnye 6, Konrád Béla Királyhalom 2, Nádaskay Richárd Budapest 50, Borosnyai Sebestyén Felsőhámor 6, Szabó Márton Esztergom 10, Tölgyes Lajos Pilisszentkereszt 10, Varga László Decs 2, Tömösközi Györkő Vilmos Lámpásvölgy 6, Miltényi János Gödöllő 3, Keszthelyi Gábor Simontornya 5, Födelmesi Istvánné Sümeg 34.93, Bekes Dezső Budapest 3, Jagasits Ferenc Zalaerdőd 1.50, Tóth József Gödöllő 10, Ország Lajos Tengőd 2, Rónás Ferenc Somoskőújfalu 9, Nadas Károly Vaskút 6, Perhács Péter Nagybátony 3, Horváth György Esztergomtábor 5, Szklelnár Mihály Romhány 9, Hegyi Antal Nagyberék 14, Szalay Péter Mekényes 21.75, Mohácsy János Pirtó 2, Horváth Imre Vitnyéd 2, Rieder Ferenc Császár 9.94, Hencz József Gánt 2, Ponyiczki Béla Markaz 3, Kovács József Eplény 20, ifj. Vancsura István Baja 2, Mazányi Imre Drégelypalánk 4.50, Horváth Lajos Jutaspusztá 10, Cserhegyi Sándor Kajos 12, Teszárs Vilmos Ó-barok 5.50, Szalkay László Dunapataj 2 P.

Zászlószegre befizettek : Varga László Decs 1, Rónás Ferenc Somogykőújfalu 1, Csalló János Nagykapornak 1, Gábris István Pusztavám 3, Lengyel Sándor erdőigazgató Miskolc 3 P.

Június havi összes befizetés : 402.82 P.

Július hóban befizettek: Gábor János Hajdúhadház 10, Szy Ferenc Püspökladány 12, Kovanecz Ferenc Esztergom 5, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 3, Gráczy Ferenc Sávoly 3, Kolozsváry István Királyhalom 5, Fischer Gézané Budapest 1.50, Fischer Géza Alcsút 3, Kiricsi Zoltán Mikóháza 2, Zádor Oszkár Sajószentpéter 3, Bátor József Csatártó 7, Deáky Dezső Kaposvár 5, Keszthelyi Gábor Vámpusztá 3, Lovász József Zalaapáti 2, Zsidy Lajos Hetes 2, Róka József Dunabogdány 5, Gábor Sándor Nagyerdő 10, Szabó Márton Esztergom 10, Horváth János Vitnyéd 1.50, Tóth József Gödöllő 3, Molnár István Debrecen 14.10, Vitéz Szuhay Miklós Kisvárda 5, Mohácsy János Pirtó 2, Kasza József Pécs 2, Nádaskay Richárd Budapest 50, Tóth Ödön Mórággy 3, Füstöss Gyula Esztergom 2, Erdész Mihály Kóspallag 5, Grellneth János Zalaerdőd 3, Csemba Lajos Sümeg 12, Scheily Antal Dabrony 10, Tömösközi Györkő Vilmos Lämpásvölgy 5, Lipovics János Tasokberénd 2, Németh János Bakóca 1, Cservenka Ferenc és társai Tata 55, Dobronoki Imre Szentgál 2, Jáhn György Bátaszék 5, Miholics István Szilvagy 9, Mocsári Rezső Putnok 6, Ptacsek János Penc 11, ifj. Sziklai Gyula Radostyán 2, Lengyel József Isaszeg 6, Bözner János Szekszárd 3, Harsányi József Ordas 0.40, Bődöcs Antal Rajka 3, Kiszél András Gyűrűfű 3, Sarkadi György Debrecen 2, Garai Lajos Somogyaszaló 5, vitéz Nagy Lajos Balatonendréd 12, Papp József Nagyroda 12.50, Hesz Ferenc Karapánca 6, ifj. Bordács István Pula 5.90, Buchelt István Varázsló 2, ifj. Stróbli József Vitnyéd 6, Donázy Ferenc Kisszépalma 5, Patakfalvi József Nagykanizsa 3, Horváth Gyula Olgamajor 3, Dexler János Magyaróvár 2, Németh Lajos Neszmély 4.90, Kákonyi Lajos Érsekcsanád 1, Mátrahegyi János Mátraszentlászló 3, Kiss Bertalan Nagybátony 3, Szakács István Nagykanizsa 2, György Kovács Lajos Lovaspusztá 5.70 P.

Zászlószegre befizettek: Kertész Jenő Tardos gyűjtése 10 Magyar János 1, Moravcsik György és társai 4.50, Várady Sándor 2, Kertész Jenő 2.50, Jáhn György Bátaszék 1, Ptacsek János Penc 2, Magyar József Kéthely 6, Bődöcs Antal Rajka 2, Ézsi Lajos Baja 2 P. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József

főszámvevő.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)

Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Mohácsy János Pirtó. Tagdíjhátraléka és előírása 1938. év végéig 36 P. Katonai idejére, sajnos, nem áll módunkban utólag jóváírni a tagdíjat. Hivatalosan 1937. év december hó 1-től megengedett az, hogy a két éves katonai szolgálatukat kitöltő tagoknak engedjük el katonai idejük tartamára a tagdíjat.

Póczós Sándor Ágasvár. Tagdíjhátraléka 1938. év szept. 1-éig számítva 8.50 P. Kéréséhez híven 1938. szept. 1-től egész tagdíjasnak írtuk elő. Becsületes eljárásáért nagyrabecsülésünket fejezzük ki.

Bozsóki József Felsőhámor. Tagdíjhátraléka 1938. év végéig 7 P.

Péter János Marcaltő. Tagdíjelengedését csak 1938. év május 1-től foganatosíthatjuk, mivel a közgyűlés ezt nem visszamenőlegesen, hanem a közgyűlés napjától, illetve hónapjától állapította meg.

Molnár István Debrecen. Tagdíja a július 7-én feladott 12.50 P-vel 1939. január hó végéig rendezve van. — Mivel Storcz Mátyás vad. tiszt elhunytá alkalmával temetkezési segélyt nem utaltunk ki, így az e célra küldött 0.50 P-t is tagdíjra számoltuk el.

Ifj. Bordács István Pula. A beküldött 5.90 P-ből csak 2.78 P-t tudunk tagdíjra elszámolni, mivel a dúvadhívóra küldött 2.90 P-nek a portójára —.20 P-t, a pénzes utalványra pedig —.02 P-t fizettünk ki.

Horváth János Vitnyéd. A temetkezési segélyre küldött 1.50 részösszeget, mivel temetkezési segélyt még ezen összeg beérkeztéig nem utaltunk ki, tagdíjra számoltuk el.

Mátahegyi János Mátraszentlászló. Temetkezési segélyre az 50 fillér részösszeget nem havonta, hanem csak akkor kell befizetni csekkszámánkra, ha taghalálozás van.

Most, mivel ifj. Sróblí József tagtársunk elhalálozott, esedékessé vált a hátramaradottak részére kiutalt segély részösszegének, az 50 fillérnek minden egyes kartárs részéről történő befizetése. A befizetésre vonatkozólag lapunkban minden esetben felhívást teszünk közzé.

Jól behangolt

dúvad- és őzbakhívó csalsípok,

amelyek néhai **Storcz Mátyás** nyug. kir. vadásztiszt módszere szerint készülnek és a használatban már régóta kitűnően beváltak,

ezután is kaphatók!!

A csalsípok drbja 2.50 P, és 40 fillér pósta díj, a pénz előzetes beküldése mellett. Utánvétellel is megrendelhető. Használati utasítás mellékelve.

A régebben szállított, de megsérült csalsípok szakszerű kijavítása és bérmentes visszaküldése darabonként 1 pengő 60 fillér.

A csalsípok ára póstabélyegekből is beküldhető. Leszállítás: a megrendeléstől számított 5 nap.

Elismerő nyilatkozatok!!!

A M. E. V. M. E. tagok által rendelt csalsípok árának 10 százaléka az Egyesület zászlóalapja javára fordítatik.

Vadászüdvözlettel: **Storcz Albert.**

A csalsípok a pénz előzetesbe küldése mellett megrendelhetők;
Storcz Albert úrnál Gödöllőn. (Szerk.)

A Z E R D Ó

XII. ÉVFOLYAM

1938. SZEPTEMBER

9. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ : DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet
királyné-utca 25—27. küldendő.

Az alerdészek, vadászok barátjáról, Makk Béla plébánosról

„Mert közülünk senki sem él önmagának,
és senki sem hal önmagának. Akár élünk,
akár halunk, az Uréi vagyunk.”

Róm. 14: 7—8.

És leszállván a vonatról egy papi ember, soraink közé
térve közvetlenségével, vonzó egyéniségével egyszeriben a szí-
vünkbe záratott.

Elnéztem őt, amikor a zászló mögött lépkedett sorainkban
a városon végig a Bazilikáig. Arcán a derű sugárzott, a szemei
barátságosan csillogtak felénk és szavai, amelyeket a környe-
zetében lévőkhöz intézett, egy igaz ember szívből jövő szavai
voltak.

Elnéztem őt, amikor a főpapi mise alatt szerényen, a hívők
serege közé vegyülve, végtelen alázattal hódolt az Ur színe előtt
imádságos lelkével.

De tágranyílt szemekkel néztem őt, amikor az országzászló
félárbóca eresztett trikolórja alatt nagy beszédét tartotta. Egy
hazáját és hitét forrón szerető, egyszerű magyar pap harsogta
el egy kilencszáz éves időszaknak az erényeit és a bűneit,
nagyságunkat és megaláztatásunkat; beszéde folyamán rámu-
tatva arra az útra, amelyet követnünk kell, hogy sorsunk a
szentistváni eszmékben egy újabb évezreden át szebbé, jobbá

fordulhasson. Megrázó szavai könnyekig meghatották az ünnepi alkalomból összesereglett Kartársakat, akik közül sokan tekintettek át a Dunán, a megszállott területre, összeszorított ököllel a nagyszerű szónoklat hatására.

Amikor most újra emlékezetembe idézem Őt, amint ökölbeszorított kezekkel szónokol a trianoni határon álló országzászló előtt, mintha a kötelességtudás élő szobrát látnám. El próbálom képzelni, milyen hatást tud kelteni templomi beszédeivel a hívők között. Mekkora az a világosság, az a fény, amelyet az igehirdetésnek ez a nagyszerű alakja tud gyújtani a lelkekben, Micsoda élmény mindez annak a szerencsés halandónak, akinek módjában van ezt a nagyszerű papot hétről-hétre hallgatni.

A hivatalos program lebonyolítása után egészen az elutazása percéig a körünkben maradt, megtisztelve bennünket a fehérasztalnál és kedvessége, kedélye mint egy láthatatlan erő vonzotta közelébe a kartársakat. Egy-két elejtett szava elárulta, hogy nem ismeretlenek előtte az erdész-vadász problémák. Mindenkihez volt egypár szava és barátságosan beszélgetve telt el az idő elutazása percéig. Sajnos, ez az idő nagyon hamar elkövetkezett és búcsút vett tőlünk a magyar alerdészeknek és vadászoknak egy szeretetreméltó alakja. Örvendjünk, hogy főtisztelendő Makk Béla plébános úrban egy újabb barátot szerezhettünk, akit a jó Isten sokáig éltesse!

A plébános urat Daróczy Márton ügyvezető elnök búcsúztatta el, ismételten megköszönve a plébános úrnak kitüntetett szívességét, amellyel vándorgyűlésünkön megjelent és remekbeszabott beszédét, amely sokáig emlékezetünkben fog élni.

Karvaly.

Beszámoló az esztergomi vándorgyűlésről

Augusztus 15. Esztergom városa lobogódíszolt öltött erre a nevezetes napra. Az előző napi nagy hőség után a levegő erősen lehűlt, az égboltot esőfelhők borították, már attól tartottunk, hogy szép ünnepségünket az eső megzavarja. Mindannyian jó időért fohászkodtunk, ami meghallgattatásra is talált, mert hét óra tájban a felhők szétszörltek és boldog örömmel indultunk, zenekarunk és zászlónk után, nyolc órakor a vasúti állomásra, hogy fogadjuk kartársainkat és Makk Béla bányászati róm. kat. plébános urat.

Égymás után futottak be a rendes és különvonatok, magukkal hozva a több ezer főre menő ünneplő közönséget, minden vonat érkezése után örvendetesen szaporodott a vándorgyűlésünkre érkező kartársaink száma, az érkező tömegek áhítattal, kalapot levéve tisztelegtek szépséges zászlónknak.

A fűzitői vonattal érkezett meg Makk Béla plébános úr is, akit Daróczy Márton ügyvezető elnök egyszerű, meleg szavakkal üdvözölt.

A vasúti állomásról zászlónk alatt, zeneszóval vonultunk be az alerdész szakiskolába, ahol az autóbuszokon és egyéb járműveken érkezett kartársakkal együtt mintegy 150-en felvonultunk a Bazilikába. (Sajnos, a hirdetett körmeneten nem vehettünk részt, mivel a körmenet már 8'15 órakor elindult.)

A Bazilikában szentmisét és szentbeszédet hallgattunk, amelyeket dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás tartott.

Szentmise után 11.30 órakor érkezett meg vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Úr Ófőméltósága, aki az Árpád-házi királyok feltárt várrészletét avatta fel.

Az avatás után a Szent István Fürdő Szállóba mentünk, ahol a tulajdonképpeni vándorgyűlés lett megtartva.

Pontban 12.30 órakor zúgott fel az éljen, amivel hően szeretett országos elnökünket, Brandt Vilmos Öméltóságát és családját köszöntöttük.

A vándorgyűlésen jelen voltak: Brandt Vilmos országos elnök, ny. főispán, országgyűlési képviselő, Brandt Vilmosné zászlóánya és bájos leánykájuk Mária, dr. Jármay István ügyvéd, egyesületi ügyész és felesége, Makk Béla bánhidai r. k. plébános, Hajdu Gyula m. kir. erdőtanácsos, erdőfelügyelő, Makk Sándor gimn. tanár, dr. Vizváry Viktor tb. főszolgabíró, Bizony Ákos erdőmérnök, dr. Kőhalmy László aljegyző, Daróczy Márton ügyv. elnök és felesége, Hunyady József titkár és felesége, Hevesi József főszámvevő és felesége, Csulik Klára, Timár Ferenc és felesége, Molnár Magda, Bagó Bertalan és hugai, Zsuzsa és Piroska, Ábel Ferenc és felesége, Vasvári Vilmos és felesége s gyermekeik, Vili és Laci, Kis Tóth Tamás és felesége és gyermekeik, Mária és Tihamér, Szabó János és felesége, Fekete Boldizsár és felesége, Sztudenka Pál, Kuti István, id. Oszvald János, ifj. Oszvald János, Remete Ferenc, Jánuszky Lajos, Erdő Károly, György Kovács Lajos, Honti Pál, Molnár Gyula, Horváth Imre, Stubnya Béla, Szaller Ferenc, Temmel Antal, Adorján István, Csabi Pál, Fila József, Sebők Sándor, Krébnér Erzsébet, Krébnér Géza, Tarnai Gusztáv, vitéz Szekeres Károly, Stubenvoll Rezső és leánya Vilma, ifj. Stubenvoll Rezső, Miklai Kálmán és felesége, Gunszt Ferenc, Gábris István és leánya Terike, Béli Ferenc és felesége és leányuk Magduska, Neusinger Lajos és felesége, Rampftl Ferenc, Könczöl Kálmán és felesége, Lovász József, Horváth Károly. Papp József, Kostyál János, Papp Zoltán, Sáros Bálint, Csillik Gyula,

Tihanyi István, Szegedi Mihály, Szűr József, Födermayer Ferenc, Nádas Károly, Bakos István, Horváth József, Lami József, Hunyadi János, Tomka József, Pasztorek Sándor, Gere Antal, Szabó Márton, Stubnya Mihály, Pataky Árpád, Pojtinger János és Mariska, Hunyadi Károly, Szépe István, Horváth Endre, Bánki László, Csanaki György, Dénes János, Elsik Rudolf, Hauk András, Papp Mihály, Pegán Zoltán, Neznik Károly, Szemes Ferenc, vitéz Bodri László, Poprády Kálmán és felesége, Bölcs István és leánya Ilonka, Kovács Imre és felesége, vitéz Ballabás János és felesége, vitéz Somos Ferenc és fia János, Stróbl János, Sólymosi János és felesége, Telegdy László, Hermann Józsefné, Horváth György és felesége, Országh Lajos és felesége, Gere Mária, Füstöss Gyula, Kőhalmi József és felesége, Remete Lajos, Csanaki István, Kovács Erzsébet és még több később érkezett kartárs.

A vándorgyűlést elnök urunk Öméltósága nyitotta meg a következő szavakkal:

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kedves Erdész és Vadász Bajtársaim!

Csonka kis országunk számottevő egyesületeinek csaknem mindenike elzarándokolt első nagy királyunk szülővárosába, hogy hódoljon halhatatlan emlékének.

Hogyne sereglettünk volna mi is ide — akiknek a székhelye Esztergom, az Európa-szerte közismert, patinás történelmi város.

Mélyen tisztelt Vándorgyűlés! Alig három hónapja zajlott le országos vonatkozásban is impozáns keretek között a M. E. V. M. E. zászlóavató ünnepe. A felszentelt zászló itt áll a maga díszében és pompájában, — ellenben, aki megáldotta, megszentelte és rendeltetésének átadta, *Bayler István* volt esztergomi plébános testvérünk, azóta váratlanul elköltözött az élők sorából s ma már a boldogabb mezőkön folytatja szentséges hivatását.

Kérem a jelenlévőket, hogy egy pillanattig felállva hódoljunk a megboldogult emlékének.

(A vándorgyűlés résztvevői egy perces felállással hódoltak a szeretett plébánosra való emlékezésül.)

E szomorú kötelességteljesítés után örömmel köszöntöm a körünkben megjelent előkelő vendégeinket, köztük dr. Jármy István ügyész urat, Hajdu Gyula erdőfelügyelő urat, Makk Béla plébános urat, a zászlóanyát, aki megjelenésével tanubizonyosságát kívánta szolgáltatni annak, hogy tudja, mi a zászlóanyai kötelesség (nagy éljenzés), köszöntöm dr. Vizváry Viktor főszolgabíró urat, dr. Kőhalmi László aljegyző urat, Makk István tanár urat, Bizony Ákos erdőmérnök urat, köszöntöm egyesületünk szép számmal megjelent tagjait, azok családtagjait és

általánosságban mindazokat, akik megjelenésükkel a mai vándorgyűlésünk fényét emelni ide elfáradtak.

Szíves tudomására adom vándorgyűlésünknek, hogy a meghívott előkelőségek közül dr. Radocsay László Esztergom várm. főispánja, dr. Frey Vilmos Esztergom várm. alispánja írásbelileg és szóbelileg is kimentették előttem magukat, Esztergom város polgármestere és rendőrfőkapitánya pedig szóbelileg, valamennyien a Szent István-ünnepségen való elfoglaltságukra való hivatkozással. De egyszersmind mindannyian felkértek a legmelegebb üdvözetük és együttérzésük tolmácsolására, amit ezennel boldogan tolmácsolok, ami egyesületünk megbecsülésének örvendetes jele.

Mélyen tisztelt vándorgyűlés! Ma három hónapja azzal a fohással nyitottam meg zászlóavató ünnepségünket, hogy: „Legyen ez a megszentelt zászló egyesületünk békés, munkás életének hirdetője és adja a magyarok igazságos Istene, hogy nemsokára, már a közeljövőben, ismét a magyar erdős Kárpátok bércein áldhassuk alatta az eget Urát.“

Fohászom első része teljesült, hiszen a mai vándorgyűlésünk egyesületünk békés, munkás, zajtalan, de öntudatos vérkeringésének és élni akarásának dokumentuma. Egy szerényebb, de szebb és jobb magyar jövőben bizakodó és szentül hívő társadalmi osztály életjeladása.

Nem sok választott el bennünket fohászom második részének teljesülésétől sem, hiszen valamennyien tudjuk, hogy nagyon közel állottunk az innen egy leheletnyire leselkedő hullarablóktól való megszabadulástól. De ami késik, nem múlik!

A mai vándorgyűlésünket ebben a reményben megnyitom.

A megnyitó beszéd elhangzása után dr. Jármay István ügyész úr olvasta fel ünnepi beszédét:

Tisztelt Vándorgyűlés!

Ne várjanak Önök tőlem aranyos frázisokba öntött és egymást dicsőítő ünnepi beszédet.

Mint egyesületünk ügyésze és lapjuknak munkatársa a realitás keretei között akarok mozogni. Az idő rövideje folytán tehát számokkal dolgozom, mert mindnyájukat érdekli egyesületünk közel-multbeli és jelenlegi anyagi helyzete.

1935. évben készpénz maradványunk volt 3.437 P.

1936. évben a kintlevőségek behajtásának megindítása folytán 12.514 P egyenleggel dolgozott az egyesület és készpénzmaradványa 5.508 P.

1937. évben már 14.000 P-ös egyenleggel dolgozunk és készpénz maradvány 1938. évre, a Szent István évre 8.055 P.

Ezzel szemben az 1938. évi várható rendes bevétel, amint a közgyűlésről is jól tudják, 8.750 P-ben van előirányozva az egyesületi zászlóra befolyt tekintélyes, mintegy 1.500—2.000 P-ön kívül.

Ezek a számok beszélnek. Igaz ugyan, hogy sokat kell ezért az egyesület vezetőségének levelezni, dolgozni és velem pereskedni, azonban a köz érdekében, mindnyájunk érdekében a fáradtság nem volt hiábavaló, mert a legutóbbi közgyűlésen a temetkezési segély ügye is végleges rendezést nyert,

A kintlevőségek behajtását már rövidesen le is zárjuk, mert nem tartom érdemesnek a nagy bélyeg- és perköltségekkel járó további kísérletezést, annyival inkább, mert beszerzett információink szerint az adósok anyagi helyzete teljesen leromlott.

A Szent István év legszebb vívmányának tartanám, ha a magyar királyi kormány, illetve a Nagyméltóságú Földművelésügyi Miniszter Úr meghallaná legnagyobb sérelmüket, vagyis azt, hogy az önök jog- és szolgálati viszonyát intézményesen rendezné és a gazdasági cselédsorból és a gazdasági cseléd-törvény intézkedései köréből önöket kiemelné.

Az erdő- és vadőri személyzet több éves iskoláztatáson keresztül megszerzett tudása és intelligenciája méltán elvárhatja, hogy a munkaadó és közötté lévő jogviszonyt intézményesen szabályozzák, a fölmondási időt legalábbis egy félévben állapítsák meg, a magánalkalmazásban lévők nyugdíjügyét szintén rendezzék.

* * *

Minden gyűlés ünnepi szónoka hasonlatot igyekszik keresni és bizonyos vonatkozásban állítja be beszédét a szentistváni hagyományokkal.

Kilencszáz év multán csodálatosan látom megisméltődni a magyar nemzet történetét. A szentistváni időkben is volt már állandó hazája a nemzetnek, azonban ahogy mindenek dacára nem volt egy a magyar, nem volt egységes a nemzet — úgy nem egységes az ma sem.

Széthúzás, ármánykodás dúlt mindenütt. Kilencszáz évvel ezelőtt a pogányok marcangolták a tiszta, ideális, nemzeti és keresztény eszmékért küzdő Szent Királyunk köré gyűlt magyar-ság lelkét.

Két pártra szakadt a nemzet. Két utat választott. Az egyik haladt a kereszténység útján jobbra, míg a másik a pogányság útján balra.

Szent István első magyar királyunk a keresztény és magyar nemzeti irányt választotta, míg a pogányok készek voltak idegen nemzetiségű nomád népekkel is szövetkezni ellene.

István királyé volt a kereszt, az egyenes út a krisztusi ideális célkitűzése nemzete fennmaradása érdekében.

A romboló, harácsoló, zsákmányoló, önző pogányok felett győzelmet aratott és egy évezredre megmutatta a utat jobbfelé, krisztusi, keresztény, nemzeti irányban.

A mai kor, a mai történelmi idők mintha kilencszáz év

mulva sokban hasonlitanának a szentistváni időkhöz. Ma is belső ellenséggel küzdünk.

Hazánk megcsonkítva, népünk önbizalma megingott, mert testét, lelkét, anyagi létét, családjá fennmaradását más istenségeket, a krisztusi törvényeket nem ismerők veszélyeztetik, munkaerejét kizsákmányolják.

A régi, ősi magyar nemzeti szokások és a magyar élet helyett a magyar nép lelkébe idegen, izléstelen kultúrát igyekeznek becsempészni, megfosztják magyar, nemzeti jellegétől a közte élő idegenek.

Szent királyunk emléke mutasd meg nekünk Szent Jobodat, azt az igazi jobbfelé vezető keresztény magyar nemzeti utat, amely irányban haladjunk, és mi ősi hagyományos bátorsággal és kitartással fogunk azon haladni, mert tudjuk, hogy ha ezt az utat választjuk, győzni fogunk és nemzetünk újabb ezer évig élni, virágozni fog.

Az ünnepi beszéd elhangzása után ügyész urunkat tomboló tapsal, megérdemelten ünnepelték.

Ezután Elnök urunk Öméltósága Daróczy Márton ügyv. elnököt kérte fel beszédének elmondására.

Méltóságos Uram!

Mélyen tisztelt Hölgyeim!

Mélyen tisztelt Uraim és kedves Kartársaim!

Méltóztassanak megengedni, hogy mielőtt felszólalásom tulajdonképpeni tárgyára rátérnék, örömmel és szeretettel köszöntsem az itt megjelent illusztris vedégeinket.

Felszólalásomnak két indító oka van, az egyik az, hogy a magyar államerdészet szolgálatában eltöltött huszonhét évi szolgálatom alatt megtanultam az erdészetet és annak vezetőit tisztelni, szeretni és becsülni, a másik az, hogy mint a M. E. V. M. E. ügyvezető elnöke immár hét éve volt alkalmam olyan bő tapasztalatokat szerezni Kartársaim minden egyes-bajos dolgairól, amely már 59 év óta vajúdik és, sajnos, azóta — mondhatni — alig történt valami, ami az Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet ügyét előbbre vitte volna.

Ez az állapot a magyar erdőgazdaságra határozottan káros hatással van. Aki csak a legcsekélyebb mértékben is a szíven viseli a magyar erdőgazdaság érdekeit és haladását, az előtt ez nem szorul magyarázatra.

Kartársaim bizalma folyán nekem jutott az a feladat, hogy rámutassak az akadályokra és hogy kifejtsem célkitűzéseink részleteit, előadjam azokat a módozatokat, amelyekkel a célunkat elérhetjük és hogy hangot adjak mindama kívánságoknak, amelyeknek beteljesülése nemcsak az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet, de legalább is ugyanolyan

mértékben a magyar erdőbirtokosoknak, s így az egész magyar erdőgazdaságnak is érdeke, tehát közérdek.

Mint már előbb említettem, az elmúlt 59 év alatt az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet érdekében bizony alig történt valami, ennek semmi más oka nem volt és nincs is, mint a szervezkedés hiánya és annak elmulasztása. A szervezetlenség eredménye volt az, hogy nem volt hangunk, nem volt erőnk, nem volt egység és összetartás, azaz mindent egybefoglalva: nem voltunk láthatók, nem voltunk hallhatók.

Akkor, amidőn az ország minden más foglalkozási ágazatában mindenki testületekbe, egyesületekbe tömörülten küzd a szociális, kulturális célokért és anyagi helyzete javításán munkálkodik és iparkodik jobb, megfelelőbb társadalmi helyzetet elérni, eddig éppen csak az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet az, aki ölbetett kezekkel nézi az eredményeket, nem gondolva arra, hogy ez a közönyösség az oka a mi siralmas helyzetünknek.

Leszögezem azt a szomorú igazságot, hogy rossz és nehéz helyzetünknek önmagunk is okozói vagyunk, a széthúzás és megnemértés miatt. Sajnos, még ma is vannak nagyon sokan kartársaink között, akik még mindig nem okultak, még ma sem érzik át lelkükben azt az alapigazságot, hogy Egyesülésben az erő.

Mi a magyar erdőgazdaságnak — hogy úgy mondjam — szerény napszámosai, akik a legkritikusabb időkben is, amikor a velünk hasonszőrű egyének nagyon hangosak voltak, mi akkor is igen szerények és nagyon csendesek voltunk, fájó szívvel állapítjuk meg azt, hogy mi a minden szószóló nélkül álló erdészeti és vadászati segédszemélyzet nagyon szegények maradtunk, míg a hangoskodók helyzete legalább is száz százalékkal jobb a miénknél. A magán uradalmi erdők-nél alkalmazott kartársak helyzete pedig még ennél is szomorúbb, mert ott meg sok helyen egyenesen cselédi sorban vannak kartársaink.

Igen sokan vannak még ma is, akik az egyesületben nem a jót, s nem a maguk sorsának javulását elősegítő jószándékot látják meg, hanem csak azt, ami ránézve teher-tétel, azt a kevés anyagi hozzájárulást a közös költségekhez, amit tagdíjként kell fizetni.

Vannak kartársak, akik nem értik meg az idők szavát, akik nem látják be azt, hogy a mai világban az egyén már nem tud csak saját erejével magában érvényesülni, boldogulni, hanem magára hagyatva elbukik, elpusztul, vagy legalább is lemarad az élet nagy harcában a többivel szemben, ha nem tagja valamely olyan szervezetnek, amely a tömeg erejével, az összesített akarat súlyával, nemcsak az összesség — tehát a köz —, de abban a beletartozó egyén érdekeit is megvédi,

jobb létéért küzd és helyzetének javulását, szóval az előrehaladását segíti elő s ezért munkálkodik.

Az erdészeti segédszemélyzet az, aki, ha nyitott szemmel jár, ott láthatja maga előtt a legszebb példákat arra nézve, hogy csak egyesített és közös erővel van a haladás útja biztosítva. Vízcseppekből keletkezik az ér, az erekből a patak, a patakból a folyó, mely ha megárad, mindent elsöprő erejűvé válik.

Kartársaim, itt az utolsó óra, össze kell fognunk, mert csakis egyesült erővel, összetartással és a közös érdekekért előre meghozott áldozatok árán érhetjük el kitűzött célunkat.

Most pedig engedtessek meg, hogy egy olyan dologról emlékezzek meg, amely mindannyiunkat érint, s ez az 1935. évi IV. törvénycikk. Ebben a törvényben le van fektetve, illetve ez a törvény határozottan körülírja, kik lehetnek erdőörök és kik alerdészek. A törvény 1935-ben megjelent, ki is lett adva, s azóta is érvényben van, azonban azirányban még mindig nem történt intézkedés, hogy a törvényben biztosított joguknál fogva kik az alerdészek és kik az erdőörök. Mély tisztelettel kérünk ezirányban intézkedést, hogy végre nyugvópont-ra jusson a címkérdés ügye.

Azt látjuk, hogy lassan végére értünk azoknak a nehéz időknek, amidőn az államháztartás egyensúlyának birtosításához fűződő érdekek évekre megállították a közalkalmazottak előrehaladását. Nem rég, alig két hónapja, lázas érdeklődéssel figyelte minden közalkalmazott a lapokban közzétett hatalmas névsort, amelyben mindenki szívesen olvasta volna a maga nevét. Voltak is szép számmal, akiknek ebben az örömben részük volt. Sajnos, az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet tagjai hiába olvasták a végtelen hosszú sorokat. Fájó szívvel kellett látniok azt, hogy amint oly sokszor már, úgy most is kimaradtunk azok sorából, akiknek igyekeztükért elismerés jutott. Nem tudjuk megérteni, mi lehet az ok, amiért az erdészeti műszaki segédszemélyzetet folytonos mellőzés éri.

Az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet igyekezetével, rátermettségével, becsületességével a háborúban és a béke éveiben egyaránt tanubizonyságot tett amellett, hogy becsülésre méltó és hogy megilletné őket egy nagyobb falat kenyér és egy kissé több elismerés.

Ha mostoha sorsunkon elgondolkozunk, szinte kétségbe kellene esnünk, ha bizni nem tudnánk abban, hogy lehetne minden másképpen is.

Lehetne javítani például a közalkalmazásban állók igazságos státuszrendezésével, ahol ugyanis az volt a helyzet, hogy egy pár évvel ezelőtt az erdészeti és vadászati műszaki segédszemélyzet 25 % műszaki, 25 % szakaltiszt és 50 %-a I. oszt. erdőaltiszt csoportba lett besorozva. Sajnos, ez a % műszakiak-

nál nagyon eltolódott, nagyon alászállt a 25 % alá. Ma azt kell látnunk, hogy a más ágazatbeli állami alkalmazásban állókkal szemben teljesen el vagyunk maradvva, annak dacára, hogy az erdészeti segédszemélyzet gondjaira bízott értékek százszorosan felülmúlják azon értékeket, amelyet az államnál hasonló, sőt sokszor alacsonyabb képzettségű és mégis más elbánásban részesülő egyének részesülnek.

A magánalkalmazásban álló erdészeti segédszemélyzet helyzete a legkétségbeesettebb. Legtöbb helyen a botosispánnak, sok esetben a semmi előképzettséggel nem rendelkező egyéneknek vannak alárendelve. Javadalmazásuk és jogviszonyuk a cselédekével azonos, felettük a szolgabíró ítélkezik és bármikor meneszthetik állásukból, még akkor is, ha a minden erdészeti képzettség nélküli egyéneknek akár hiúsági, vagy más okból nem tetszik.

Sokszor 6–8 gyermekes családapát máról-holnapra kiraknak állásából minden különösebb ok nélkül. Panaszával azután futhat a szolgabíróhoz, aki előszedi a törvénykönyvet és már hirdeti is ítéletét, hogy a cselédtörvény idevonatkozó szakasza értelmében igenis mennie kell.

Ez a bánásmód semmiképpen sincs arányban azzal a nagyfontosságú munkával, amelyet a segédszemélyzet végez, sem pedig azzal az igyekezettel, amellyel a szolgálatukat mindnyájan ellátják.

Emberfeletti az az igyekezet, amellyel a magánalkalmazásban álló kartárs a köréje tornyosuló aggodalmakat elhessegeti. Önmagát buzdítja és akarja hinni, hogyha körútjáról élve hazatér, otthonában nem várja az a rendelkezés, hogy azonnal vagy 15 napon belül menjen családotól ahová tud.

Lehetetlen, hogy ezt a helyzetet meg ne értse valaki, csak magába szálljon és gondoljon arra, hogy most azonnal mennem kell, hosszú szolgálat után nyugdíj, végkielégítés, jó tanács, de még jó szó híjjával is, kergetve és kétségbeesve.

Tapasztaljuk, hogy az irányító hatalmasok, ahol módjukban áll, segítenek a tömegek bajain. Ma már a kisegítő napszamos emberről is gondoskodtak betegség és rokkantság esetére, sőt újabban öregségükre is. Úgyis van ez rendjén. A segédszemélyzet, mint egy ember, erejét vesztetten és várakozásban elfásva teszi fel a kérdést: Uraim, mikor kerülünk sorra mi is?

Az erdészeti személyzetet ki kell emelni a cselédek sorából, mert nem oda tartozik. Ők nem két ló vagy két ökör értékű vagyont gondoznak, ápolnak és védenek, hanem milliós értékeket, s ezenkívül úgy a belső irodai, mint pedig a külső szolgálatukban, mint szakképzett egyének, értékes munkakört látnak el.

Meg kell valósítani azt, hogy szerződéses viszony kösse munkaadójához és ez a szerződéses viszony némileg biztos

alapot nyújtson, amelyre támaszkodva a segédszemélyzet lelki egyensúlyban kedvvel és igyekezettel végezhesse nehéz hivatását.

Ehelyett azt látjuk, hogy egyik-másik különösen nagy uradalom, amelyhez tartozni régebben majdnem azt jelentette, mint az állami alkalmaztatás, újabban állásában csak akkor erősítik és tartják meg erdészeti segédszemélyzeti vagy egyéb alkalmazottaikat, ha előzőleg — felszólításukra — nyugdíjigényükről írásban lemondanak.

Rendezésre vár a helyzet a közalapítványi birtokokon alkalmazott segédszemélyzetnél is. Ott ugyanis a háború óta előléptetés nem volt. A boldog békeidőkben kb. száz tagból álló segédszemélyzetből tíz műszaki főerdőr volt, ma talán három van.

Nagyon fájdalmas az, hogy már évek óta csak szegődményes alkalmazottakat vesznek fel, akiknek havi fizetésük alig éri el egy egyszerű erdei munkás havi keresetét, jövőjük teljesen bizonytalan, mert bármikor elbocsájthatók anélkül, hogy több évi szolgálat után bármilyen igényt támaszthatnának. Családi pótlék sem a feleség, sem a gyermekek után nem jár.

Közben olvassuk, hogy a kormányzat a legnagyobb erőfeszítéseket teszi olyan irányban, hogy a népszaporodás, családvédelem és a tömegek szociális kérdései megoldassanak.

Azt hinné az ember, hogy mindazok, akiknek intézkedési joguk van, intézkedéseik során figyelembe veszik a kormányzat célkitűzéseit, valamint a kor eszméit is magukévá teszik. Ehelyett azt látjuk, hogy a nemzetmentés és családvédelem idején egyes birtokosok agglegény-életre kényszerítik alkalmazottaikat. Sajnálattal tapasztaljuk azt, hogy 40 évi becsületben eltöltött szolgálat után csak mint szakaltiszt erdőőrök kerülnek nyugdíjba a közalapítványnál s úgyszintén a kincstári és állami szolgálatban álló kartársaink is.

A segédszemélyzetnek pont ez a rétege, amely a legnehezebb időket élte át, s a háborúban is becsülettel kivette a részét, a forradalmi idők alatt száz százalékgig magyar emberhez és jó magyar hazafihoz illően megállta a helyét és nagyon sokan kartársaink közül életüket is feláldozták a nagy magyar kincsért: az Erdőért, jobb sorsot érdemelnek Uraim.

Hisszük, hogy ezeket a sérelmeket az illetékes helyeken mihamarabb meg fogják szüntetni és rövid idő múltán elmondhatjuk azt, hogy kérő szavunk nem volt a pusztában elhangzott üres beszéd.

Mi, az erdők — hogy úgy mondjam — szerelmesei, akik egész életünket a városok sokszor kellemes, sokszor kellemetlen zajától, községtől, falutól távol éljük le, s tiszta keresztény és kimondottan magyar erkölcsiségben neveljük gyermekeinket, neveljük, ápoljuk és védjük a

legdrágább magyar kincset: a magyar erdőket, meg-
érdemljük azt, hogy részünkre legalább a létminimumot biztosító emberséges életmód és mint e csonka hazában egyes egyedül tiszta keresztény tagokból álló társadalmi réteget abban az elbánásban részesítsenek, amely bennünket jogal megillet.

Hisszük, hogy így lessz.

Az ügyvezető elnököt szózatának elhangzása után meg-
éljenezték és nagy tapsot kapott.

A propagandaszózat elhangzása után Óméltósága Hunyadi József titkárt kérte fel beszámolójának elmondására.

Méltóságos Uram! Nagyságos Uraim!

Kedves Kartársam!

A mai szép ünnepségtől megindultan szinte rosszul esik ezt a mindannyiunkra oly mély hatást tett ünnepség hangulatát hivatalos, egyszerű jelentéssel megzavarni. De meg kell tennem, mert hiszen összejövetelünk egyik célja, hogy röviden tájékoztassam kartársaimat az egyesület eddigi munkásságáról, multjáról, jelenéről, jövőjéről és a kitűzött célokról.

Az egyesület multjában — mint régi kartársaink jól tudják — igen sok szép cselekmény és eredmény mellett egy homályos pont is van, amit hála a jó Istennek és jelenlegi ügyvezetőnknek: Daróczy Mártonnak, aki észrevéve ezeket a hibákat, azonnal cselekedett és megmentette az egyesületet a teljes megsemmisüléstől. Akik az akkori közgyűléseken és választmányi gyűléseken részt vettek, azok jól tudják, hogy milyen kritikus idők voltak azok.

Abban az időben az egyesületi tagok száma 1150 volt.

Az akkori vezetőség — sajnos — a tagdíjak befizetését nem szorgalmazta, úgy hogy az új vezetőség a tagdíjhátralékosokat a szaklap útján kérte fel tagdíjuk rendezésére. Sajnos, ez a felhívás eredménytelen maradt, így a közgyűlés határozata értelmében a vezetőség a nagyobb összegű hátralékosokat perelni volt kénytelen. A perlés eredménnyel járt és rövidesen gyarapodott is az egyesület vagyona, de ugyanakkor — sajnos — apadt a tagok száma. Így a régi vezetőség által elkövetett hibák, mind a tagok körében, mind felfelé, nagyon lesüllyesztette az egyesület erkölcsi súlyát.

Ezután a nagy megrázkódtatás után az új vezetőség erős kézzel fogott hozzá az egyesületi ügyek rendezéséhez, talpraállításához, ami — hála Istennek, örömmel állapíthatjuk meg — sikerült is. Ma már ott tartunk, hogy kartársaink bizalma újra az egyesületé és becsületes egyesületi munkássággal a felsőbbség megbecsülését is kiérdemeltük.

A kritikus idő után 700 főre csökkent taglétszám ma már újra 820-ra gyarapodott és bízunk benne, hogy egy-két év után

újra elerjük a régi taglétszámot, sőt reméljük, hogy azt túl is haladjuk.

Most, még mielőtt tovább mennék, egy sajnálatos dologra szeretnék rámutatni, amit az egyesületen kívül álló olyan kartársak szoktak hangoztatni, akik csak egyéni, önző érdekeiket nézik és nem törődnek más kari érdekekkel. Nem támogatnak olyan megmozdulást, ami nem az Ő egyéni, hanem több, sokszor egész tömeg kartárs érdekében történik. Az ilyen kartársak három kérdéssel akarják lelkiismeretüket megnyugtatni és bebizonyítani, hogy nem érdemes tagnak lenni:

— Miért lépjek én be az egyesületbe? Mit tesz nekem az egyesület? Mit intézett el eddig az egyesület?

Erre a három kérdésre szeretnék én válaszolni kartársaimnak, hogy belátva tévedésüket, változtassák meg az egyesületről alkotott véleményüket és mielőbb lépjenek be tagjaink sorába.

Az első kérdésre ezt válaszolhatom: Azért kedves kartárs, mert csakis az egyesület útján tudunk elérni nagy és tömegeket érdeklő dolgokat. Azért, mert csak akkor vagyunk erősek, ha összetartunk. Azért, mert hivatalos fórumok előtt — több szemszögből és minden érdeknek megfelelően letárgyalt dolgokat — eredményesen csakis az egyesület útján intézhetünk el. És még valamiért, kartársam! Azért, hogy ezzel, az egyesületbe való tömörüléssel mutassuk meg azt, hogy mi összetartozunk, hogy mi egyek vagyunk, mi szerejük egymást és mi mindannyian egy kenyeret eszünk még akkor is, ha ez a kenyér egyikünknek életkörülményeinél és beosztásánál fogva fehérebb és nagyobb is, mint a másikunknak. Kenyeről lévén szó, eljutottam a második kérdés feleletéhez.

Ezt akarja tenni az egyesület, mindenkinek szakképzett-ségének megfelelő kenyeret akar juttatni, a mai, sok helyütt lehetetlen javadalmazásokat akarja megszüntetni, amelyet nem szakember, de egyszerű tanulatlan ember is kevésnek és munkájához viszonyítva éhbérnek minősítene.

Nem is olyan régen, mint a javadalmazásra szomorú példát olvastam Nagykovács város pályázati hirdetését, amelyben szakképzett erdőlegényt keres 22 pengős fizetéssel, amely javadalmazáshoz egy szoba-konyhás lakáson kívül semmi más nem jár, sőt amint megjegyezte, a fizetés a fennálló kormányrendelet szerinti csökkentés alá esik. Akár nőtlen, akár családos ember valaki, kérdezem: lehet ebből a fizetésből megélni? Ha történetesen nőtlen ember kerül ilyen helyre és minden emberlakta helytől távol lakva, kényszerülve van a nőülésre, lehet ebből a fizetésből családot alapítani? Lehet ebből a fizetésből gyermeket, honfiakat nevelni? Lehet ebből a fizetésből egyáltalában megélni? Hiszen egy egyszerű házicselédnek — aki mást nem csinál, mint takarít és mosogat — is van havi 20—30 pengő fizetése, lakása és teljes ellátása. És ez

nem egyetlen eset kartársaim. Sajnos, nagyon sok példát tudnék felhozni, nagyon sok szomorú levelet tudnék felolvasni, ahol szomorú helyzetük tarthatatlanságáról panaszkodnak kartársaink hasonlóan kevés, sőt még sokszor kevesebb fizetésük miatt.

Hát lehet ez kartársaim? Lehet ilyen helyzet mellett gondolatok nélkül elmenni és nem merül-e fel a kérdés mindannyiunkban, hát nem lehet ezen segíteni, nem lehet ezt megváltoztatni? Nem lehet nekünk is mindannyiunknak emberhez méltó kenyeret enni? De lehet kartársaim, lehet, csak hogy akkor nem szabad azoknak, akiknek van kenyerük, ezt a bizonyos három kérdést feladni, hanem meggyőződésből, a többi kartársak iránt érzett szeretetből és a többi kartársakon való segítség és mindannyiunk boldogulása érdekében csak egyet kell tennie: belépni az egyesületbe. Én hiszem kartársaim, hogyha minden alerdész és minden vadász és vadőr tagja lesz az egyesületnek, nem hogy ilyen állásokra pályázó nem akad, de ilyen pályázati hirdetés sem fog megjelenni, mert be fogják látni a pályázatot hirdető birtokosok is, hogy egy szakképzett ember méltó arra, hogy képesítésének megfelelő bánásmódban részesüljön és megfelelő megélhetést biztosítson magának és családjának.

Végül a harmadik kérdésre akarok felelni. (Mit intézett el eddig az egyesület?) Sok mindent kartársaim. Sok mindent, de — sajnos — vannak hitetlen emberek, akik mindezeket nem az egyesület érdeméül, hanem sokszor saját érdemükül tudják be.

Az elért eredmények közül röviden csak egy párat említ meg a sok közül. Elsősorban említ meg az alerdész cím törvényszerű biztosítását. A magánvizsgák megszüntetését és új típusú szakiskola felállítását. Ezen utóbbi ugyan módosítandó volna, amennyiben a szakiskolába való felvételhez nem hat elemit, hanem a már ipari szakmában is megkívánt négy középiskolát kellene előírni. Erre vonatkozólag már memorandummal is fordultunk az illetékes minisztérium elé, de, sajnos, eddig eredmény nélkül. Állástalan kartársaink elhelyezése. A szakiskolába való felvételnél az alerdész szülők gyermekei részére előny biztosítása. A zászlónk életrehívása és még sok más, aminek felsorolásával nem akarom kartársaim türelmét próbára tenni.

Az elért eredmények rövid ismertetése után egy pár szóval az elérendő célokra szeretnék még rámutatni.

Az elérendő célok közül első helyen a magánuradalmiak fizetésének rendezése és nyugdíjügye, valamint a cselédsorból való kiemelése áll. Másodsorban az alerdész szakiskolába való felvételhez a négy középiskola megkövetelése, az államiak státuszrendezése és végül tanuló- és üdülő-otthon létesítése és fenntartása.

Ezek, kartársaim, mind olyan célok, amelyek erős összetartással, igaz tagtársi szeretettel elérhetőek lesznek.

A múlt és jövő pár szavas megvilágítása után engedtessek meg, hogy kegyelettel emlékezzek meg e nevezetes napon — amelyen mi is szép számmal vettünk részt — ezen országos ünnepegről.

Országunk alapító Szent Királyának, első királyunk halálának ezévbén tartjuk 900 éves évfordulóját. Ezen nevezetes évfordulóból Esztergom is kivette a részét a tegnapi és a mai ünnepegekkel. Ez a nevezetes nap mozdított meg minket is és jöttünk ide a magyarság ősi városába, hogy hitet tegyünk magyarságunk és kereszténységünk mellett, hogy lerőjuk első királyunk iránti kegyeletünket és megilletődvé nézzük e történelmi falakat, épületeket. Magunkba szívjuk ezen ősi város levegőjét és körülnézzünk itt, ahol minden kavics igaz magyar vértől ázott ereklye. Ahol minden porszem, minden fűszál egy-egy történelmi mult.

Itt, e nevezetes városban, született első nagy királyunk is, Szent István. Itt szívta magába az igazságosság, a kereszténység fenséges tanait. Itt emeltette fel országunk első székes-egyházát, ahol Őt magát is megkoronázták és ahol országát és nemzetét az Istenanyának felajánlotta. Itt dönt tehát el a magyarság sorsa István király születésével és munkásságával több mint 900 évvel ezelőtt. Ebben a városban született ez a nagy férfi, ez a nagy magyar, akit 900 év után sem felejtettünk el, akit 900 év után is szeretünk, becsülünk és rajongunk érte. Akinek csodáljuk nagyságát és tehetségét. Ennek a nagy királynak, az első magyar királynak szelleme hasson át mindnyájunkat, hogy mi is olyan igaz magyarok és legalább megközelítőleg olyan keresztények lehessünk, mint Szent Királyunk volt.

Mi, akik messziről jöttünk, akik az ország különböző vidékeiről valók vagyunk, ezektől a gondolatoktól, a szent-istváni eszméktől áthatva menjünk haza e nevezetes városból és magyarságunkban bizva, igaz keresztényként higgyünk a régi szentistváni ország újjászületésében, bízzunk az igazság győzelmében, higgyünk Nagymagyarország feltámadásában.

A titkárt befejező szavainak elhangzása után melegen ünnepelték.

A titkári beszámoló után Elnök urunk Őméltósága javasolta, hogy a vándorgyűlés táviratilag köszöntse elsősorban dr. Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter úr Őnagyméltóságát, aki mindenkor igaz megértéssel viseltetik e kar iránt, másodsorban Molcsány Gábor min. tanácsos Őméltóságát, az erdészeti főosztály főnökét, aki a segédszemélyzet ügyét megértő jóindulattal kezeli, Bíró Zoltán ny. miniszteri tanácsos Őméltóságát, aki több ízben tanubizonyságát adta a segéd-

személyzet iránt érzett igaz jóságának, Földváry Miksa min. tanácsos úr Óméltóságát, egyesületünk díszelnökét, aki mindenkor, ha arra alkalom adódik, a segítségünkre van, és végül dr. Mihályi Zoltán titkár urat, aki legutóbbi közgyűlésük alkalmával tanubizonyosságát adta a segédszemélyzet iránt érzett igaz jóindulatának.

A jelenlévők örömmel fogadták Óméltósága szavait és nevezetteket szünni nem akaróan megéljenezték.

Ezekután Daróczy Márton ügyv. elnök hívta fel a kartársak figyelmét arra a körülményre, hogy mivel minden ágazat és majd minden egyesület adakozott a „Szárnyat a hazának“ repülő-alapra, szeretné, ha mi is, akik mindig hűséges fiai voltunk és vagyunk is a hazának, magunkévá tenénk ezt a megmozdulást és ki-ki tehetségéhez képest eljuttatná egyesületünkhöz az e célra szánt összeget, hogy azután egy összegben az egyesületi adománnyal kiegészítve, az adakozók névsorának kíséretében, az illetékes helyre juttassuk.

Az e célra történő befizetéseket 1938. év szeptember hó 30-ig kérte befejezni.

Óméltósága ezekután megköszönte a résztvevők megjelenését és a vándorgyűlést bezárta.

A vándorgyűlést társaságát követve, amely alatt Kis Tóth Tamás mondott köszönetet Óméltóságának, hozzánk való jóságáért és biztosította hűséges ragaszkodásunkról. Óméltóságához intézett szavai után rövid idő múlva Daróczy Márton ügyv. elnök munkásságát köszönte meg, akit szintén biztosított a kartársak bizalmáról és ragaszkodásáról.

Kis Tóth Tamás elismerő szavait Daróczy Márton meghatott szavakkal köszönte meg és biztosította a megjelenteket arról, hogy amíg Ő vezeti az ügyeket, addig tudja, hogy lelkiismeretesen van ellátva, mert minden szabad idejét az egyesületnek szenteli.

Ebéd után, úgy 15 óra felé zászlónkkal, zenekari kísérettel az országzászlóhoz vonultunk, ahol igen szép ünnepséget tartottunk Makk Béla plébános úr szíves közreműködésével.

Az országzászlóhoz megérkezve, zenekarunk eljátszotta a Magyar Hiszekegyet, majd utána Papp Mihály szavalt alkalmi költeményt.

Papp Mihály szaválata után Makk Béla plébános úr mondott gyönyörű és mindenkit könnyekig megható hazafias ünnepi beszédet, amelyet, hogy minden kartársunk átérezhessen, szó szerint ideiktatunk:

Kedves Erdész és Vadász Bajtársak!

Kedves magyar Testvéreim!

A kettős szentév e gyönyörű ünnepén idezarándokoltatok Szent István szülővárosába, hogy megtartsátok idei vándor-

gyűlésteket. Most pedig megjelentetek az országzászló előtt, hogy első Szent Királyunk nagysága előtt meghajtsátok a ti fedhetetlen keresztény hitetek, rügybefakadó magyar reményetek s lángoló honszerelmetek soha be nem szennyezett hófehér lobogóját... Ezen ünnepi órában nekem jutott a kitüntető tisztelet, hogy magyar papi szívem meleg szeretetével köszöntelek bennetek!

Amikor nagy királyunk legendás alakjáról, államalkotó bölcseségéről, izzó Isten- és fajszeretetéről meg akarunk emlékezni, lelkünket röpíti vissza az emlékezet századokon keresztül... messze... messze... régmúlt idők emlékébe... oda, hol egy ifjú nemzet jelenik meg a történelem és az élet színpadán!

Nyolcszázkilencvenhatot írtak akkor!... A Kárpátok lejtőjén egy büszke had ereszkedik alá. Nem portyázni jött, hogy zsákmánnyal megrakodva térjen vissza otthonába, hazát keres... Vele van felesége, gyermeke, házanépe, kincse, barma, mindene... Magával hozza hosszú út porát, porát az őshazának, emlékét az illatos mezőnek, ahol lovát legeltette, az árnyas erdőnek, hol oly sokat bolyongott a lelke, s mikor megpillantja ez áldott Kánaánt, a kanyargó Tiszát, a szőke Dunát, feldobog szíve s lelkét egy fenséges elhatározás gondolata villámozza be: e föld lesz az új haza!... Ismeritek e dicső, büszke hadat?! Ők, a mi őseink, kiknek neve, dicsősége élni fog, míg magyar haza lesz, s míg e hazában magyar szív dobog!

Ámde az Ázsiából hozott szilaj szokások, külföldi portyázások végveszélybe döntötték a maroknyi magyarságot. A nyugati népek, kik rettegésükben a litániájukba foglalták: „a magyarok nyilaitól ments meg Uram minket“, összefogtak, hogy e vad, szilaj népet letöröljék az élet színpadáról... Aki a veszélyt teljes mértékben felismerte: Szent István volt! E bölcs államalkotó és szent apostol mentette meg népét a végpusztulástól azáltal, hogy kereszténnyé tette, s nemcsak országának hármass halmába, hanem minden magyarjának szívébe beleültette Krisztus keresztfáját. E nagy király szavára települt le a nomád magyar nép, cserélte fel szilaj szokásait a szelid keresztény erkölcsökkel, sátrait lakóhelyekkel, kardját az ekeszarvával. Felcserélte legendás turul madarát a kis pacsirtával, mely reggelenként belefúrja magát a kéklő magyar égbe, viszi fel a szántó-vető magyar ember imáját az Isten zsámolyához, s hozza le az aranykalászos magyar rónaságra a Magasságbelinek bőséges áldását!...

Ma, Nagyboldogasszony napján, mikor meghajtjuk zászlónkat első Szent Királyunk áldott emléke előtt, úgy tiszteljük őt legjobban, ha szülővárosának szentelt falai között szívünkbe zárjuk s elvisszük magunkkal dicső királyunk felénk csendülő hármass végrendeletét: „Szeressétek a keresztény hiteteket, szeressétek édes Anyátokat, a Nagyboldogasszonyt, s szeres-

sétek hazátokat, az édes magyar hazát! . . . “ Magyar Testvéreim! A ti lobogótokra is ez van felírva más szavakkal: „Istenfélelem, szeretet és munka!“ Erre tanít benneteket az erdő örök bölcselete! . . .

Szeressük azért mindenekelőtt keresztény hitünket! Ne feledjük el soha, hogy a kard, Árpád kardja szerezte meg, de a kereszt, Szent István keresztje tartotta fenn ezer évig a hazát! S ha voltak viharok, melyek átbömböltek a hazán, ha voltak gyászos idők, mikor a sír szélén állott nemzetünk, az mind csak onnan volt, mivel a hitelenség és hazaárulás számum-szele felperzselte a magyar szívekben a krisztusi hitet, ledöntötte azokban a szentistváni keresztet. Emlékezzetek csak a közelmultra, a világháborút követő összeomlásra, a véres megcsonkításra, a gyászos Trianonra! Mi okozta mindezt! ? A hitelenség! Az a hitelenség, mely le akarta tördelni a templomkereszteket, mely kidobta az utca sarába a feszületet, mely a magyar trikolórból kitörülte a fehéret és zöldet, a magyar tiszta becsületet és feltámadás színét s a honszerelem vérrel áztatott piros színét az Istent és hazát nem ismerő nemzetköziség vörös pokoli színévé változtatta, amely „Isten áldd meg“ helyett nemzetközi nótákat dudorászott, ez a hitelenség a főbűnös abban, hogy ma a magyar haza romokban hever, hogy Szent István veteményes kertjét fenevadak túrták fel, hogy Szűz Mária gyönyörű országa, mely valamikor a térképen oly szép kenyérfarmát mutatott, mert minden gyermekének bőven adott kenyeret, ma iromba koldustarisznyaformát mutat, mert martalócok, hullarablók tépték azt széjjel! . . .

A történelem feljegyezte a gyászos megcsonkítás még gyászosabb emlékeül, hogy az istentagadás először a keresztet, a krisztusi hitet tépte ki sokaknak szívéből, s csak azután hullott ki a kard, a hazát védő, dicső kard az izmos magyar kezekből.

Ámde, édes magyar véreim! mi élni, mi feltámadni akarunk. Azért fogadjátok meg szent esküvéssel, hogy lobogótok hófehér selymét, melyhez az istentagadás és vörös nemzetköziség piszkos hullámverése a multban sem férközött hozzá, szeplőtlenül továbbra is megvédelmezzetek, megvéditek Szent István keresztjét, azt a keresztet, melyre egyedül van fölírva a szó: *feltámadás!*

De szívünkbe zárjuk nagy Szent Királyunk második végrendeletét is: Szeretjük és tiszteljük hazánk Védasszonyát: a Boldogságos Szűz Máriát! Mióta Szent István felajánlotta népét és országát a Boldogságos Szűznek, azóta Magyarország „Mária országa“ és Szűz Mária „Magyarország Pátronája“. Mint anya az édes fiát, s fiú az édes anyát, úgy szereti azóta Mária országát, s minden igaz magyar a Boldogságos Szűz Máriát.

Azért mondja a régi dal:

„Korcs magyar vagy. rontva ősi véred,
Máriát, ha áldva nem dicséred . . . !“

Ezer éves dicső multunk sok szenvedéssel és viharral volt tele. A haza sorsa pirosuló honfivérrel van megírva, a magyar nép útja a Golgotára vezet. A magyar Kálvária stációs képei: Muhi-pusztá, Mohács, Aradi Golgota, Trianon . . . Sokszor kongatták már felettünk a vészharangot, sokszor vijjogtak felettünk halálmadarak és mi mégis élünk, mert megvédett minket hazánk Védasszonya! Muhi-pusztánál a tatárhorda gázolt át rajtunk, Mohácsnál a pogány török ásta meg sírunkat, de mi újra feltámadtunk, mert mellénk állt a „Boldogasszony Anyánk, régi nagy Pátronánk“, kihéz felsírt az ének, a vérző magyar szív minden keserve: „Édes hazánkról, ne feledkezzél meg szegény magyarokról!“ És most, Trianon után, egyedül csak Ő, kiben bízhatunk, remélhetünk igazán. Ma is hozzá menekül a vérző magyar szív s feléje kiáltja :

„Óh Nagyasszony, nemzetünk reménye,
Rádszegezzük könnytelt szemeink !
Veszni indult István öröksége,
Szép kertedben őserényeink !
Óh Nagyasszony! Sírj Te is velünk,
Oltalmazd és véd meg nemzetünk !“

Szép mennyországodból, csillagos lakodból hajolj a viharra, tekints a magyarra! Arra a népre, amely mindenét feláldozta másokért, de ő másoktól nem kapott semmit. Véd meg azt a népet, melynek most a kenyere az éhség, itala a könny, öröme a bánat, ruhája a koldus condrája, amely néptől elrabolták hazáját, mindenét, amely népnek csak Te maradtál meg egyedül: életünk reménycsillaga, hazánk Pátronája! . . .

Magyar Erdész Testvéreim! Felénk cseng a nagy Király szava: Szeressük Máriát, hazánk Védasszonyát! . . .

Végezetül szeressük az édes, sok sebből vérző magyar hazát! Ez utolsó szava Szent Királyunknak mihozzánk a mai gyönyörű ünnepen.

Szeressük hazánkat forró, honfiúi szeretettel, azzal a szeretettel, mely nem üres frázisok puffogatásában éli ki magát, hanem azzal a szeretettel, mely különösen a mai időkben százszorososan és ezerszeresen tud lemondani, küzdeni, verejtezni, élni s ha kell meghalni a szebb, jobb és dicsőbb magyar jövőért. Szeressük a hazát! Nemcsak azt a földet, amely nekünk terem életet, hanem azt a földet is, mely most rablóknak ontja termését, szeressük a hazát, nemcsak azt, mely nekünk nyújt oltalmat, hanem azt a hazát is, melyben túl a trianoni határon most egy rab magyar testvérünk imádkozik s félve, suttogva mondja ki a szavakat: „Isten áldd meg a magyart! Szeressünk itt e hazában minden igaz magyart, különösen azt, ki nyomorban, inségben sír, szenved, vérzik, ki a legsúlyosabb részét viszi a trianoni keresztfának. Ne

egyék senki e hazában fehér kalácsot addig, míg szenvedő testvérjének egy karaj fekete kenyérré sem kerül. Ezt kívánja tőlünk az igazi hazaszeretet! . . .

Magyar testvéreim! Ha ezekkel az érzelmekkel, Szent István krisztusi hitével, keresztjével, az édes Szűz Anyánkba helyezett törhetetlen bizalommal és árva hazánk iránt érzett igaz lángszerelmünkkel távozzunk el e szent helyről, akkor ki merem mondani a szót, hogy túl a sok szenvedésen, túl a véres gyötrő magyar bánaton, túl a hosszú magyar nagy-pénteken, lesz még feltámadás, lesz még virágnylás Szent István veteményes kertjében, lesz még tavasz „Mária országában“. Eljön a nap, mikor a kassai dóm harangjai összecsendülnek az esztergomi Bazilika és a komáromi Szent András-templom harangjaival s hirdetni fogják a világ négy tája felé a magyar „Te Deum“-ot!

S ha e szép napon, a magyar feltámadás húsvét-hajnalán jární fogjátok a madárdalos magyar erdöket, a jó Isten legkisebb harangja, a kis gyöngyvirág is ezt csilingeli fületekbe:

„Magyarok! Mivel hittetek, hittetek Istenben, bíztatok Máriában, szerettétek egymást, újra tiétek Nagymagyarország, mely számotokra földi mennyország.“ Úgy legyen.

Makk Béla plébános urat fenti ünnepi beszédének befejezése után őszinte rajongással vették körül és mint igaz, jó magyart, mint igaz hazafit, kitüntető melegséggel ünnepelték és mindannyian arra gondoltunk: bár adna a jóságos Isten sok ilyen izzó lelkű, aranyszájú magyar papot ezen elárvult hazának, aki nemcsak elmondja, hanem át is érzi szavait, mint ahogyan Makk Béla átérezte. Hogy ez így volt, minden jelenlévő láthatta és akik ismerik Makk plébános urat, azok tudják is.

E gyönyörű és mindenkit mélyen megrázó beszéd után a Hymnus örök szépségű hangjainak elhangzásával ért véget az ünnepség, amelyről elmondhatjuk, hogy a zászlóavató ünnepségünkötől eltekintve, ilyen gyönyörű ünnepsége és nagy napja eddig még nem volt az erdészeti és vadászati segéd-személyzetnek.

Találkozás huszonhat év múlva

IV.

Már virradni kezdett reggel 7 óra felé, mikor mozgásra ébredtünk fel. Vadőrünk, a lengyel származású Szaniszló, teát főzött, a szomszéd helyiségben a román, vagyis még akkor oláh pakkhordóink meg krumplit főztek. Ketten elmentek a körzetbe fát készíteni és vizet hozni a patakból. Gyorsan reggelihez láttunk és fáradt lábainkat dörzsölgettük, hogy a nagy fárasztó út után ismét visszanyerjék ruganyosságukat, mert hiszen az éjszaka mindnyájan izomlázat éreztünk.

A nap reggel 7 óra 40 perckor kelt. Szépen, tisztán csilant meg minden kis hópehely és zuzmó a fenyveseken. Úgy nézett ki az egész vidék, mintha tündérországból volnánk. Vadászkunyhóinktól gyönyörű kilátás nyílt a „Valea-Posorti“ nevű nagy völgybe és a meredek sziklás hegyoldalakra. Háttunk mögött komoran égignyúló sziklás csúcsokkal a „Petriile Papi“ szakadékos hegytömbje, majd ettől délre a romániai határ felé húzódó hegyek és sziklák. Látható volt a tiszta reggelen már a romániai határon túl meredező Kimpulungi hegyóriások csoportja, az igazi óriás zergebakok hazája is. Ez a legveszedelmesebb része volt a területnek, mert ahogy bizony mi is akaratlanul eltévedtünk a határon, úgy az oláhországi vadorzók egy-egy csapat zerge után szándékosan, tervszerűen átváltak hozzánk. A határőrök is többször cirkáltak erre és bizony nem egyszer parázs tűzharcba került az ember, különösen, ha egy jó zergebak után cserkészve elragadtatta magát.

Én a nehezebb terepen indultam el, míg barátom a vadászkunyhótól lefelé cserkészett és magával vitt három oláht azért, hogy esetleg disznóra hajtat velük a völgyben, a patakparti sűrűségekben. Úgy vettem észre, hogy ehhez a disznózás-hoz nagyban hozzájárult az is, hogy fáradtságát leplezze és nem akart a tegnapi nagy út után felfelé menni.

Az én igényem már kényesebb volt és mivel az úton már lőttem is egy jó süldőt, a zergék után indultam cserkészni. Mindenekelőtt a cserkészni szót nem úgy kell érteni, mint ahogy mi azt értelmezzük, mert hiszen a dunántúli őzcserkésző, vagy szarvascserkésző vadász nagyot nézne, ha úgy kellene neki cserkészni, mint ahogy azt Fogarasban annak idején mi csináltuk.

Úttalan-utakon, a törpefenyő hólepte ágas-bogas csoportjain keresztül vergődve és bukdácsolva, röviden elér az ember a görgetegekhez, elér az utolsó fának, vagy inkább bokornak nevezhető törpefenyő csoporthoz, melyet fedezékül felhasználva, látszóvél terepszemlét tart. Míg idejutottam, a folyto-

nos csuszkalás, a hóba való süppedés, a meredeken a kétméter hosszú bottal való kapaszkodás úgy kimerített, hogy egy kőre leroskadtam és szívem úgy vert, hogy minden dobbanását meghallottam.

Amint pár percig így majdnem agonizálva ülök, vadőrünk és hírszerzőm látcsövével a környéket kémleli. Hirtelen a vállamra teszi kezét és súgva mondja, húzódik lassan le a kő fedezékébe, melyen ültem. Pillanatok műve volt mindez és a kőtől takarva mozdulni sem mertem, mert még mindig zihált a tüdőm, reszkedtek lábaim.

Hátunk mögött hatalmas sziklafal emelkedett az ég felé, a sziklafal és az engemet takaró kő között néhány óriási sziklatömb feküdt. Mikor megértettem a helyzetet a vadőr suttogásából, még néhány megnyugtató mély lélegzetet vettem és a fülembesúgott haditerv szerint a mély hóban négykézláb és hasoncsúszva igyekeztem elérni a jobbfelé eső szélső nagy sziklatömböt. Szelem kitűnő volt, mert az a szikla felől jött és nem is valami gyenge áramlat volt, hanem jó csipős, erős napkelte utáni fuvallat volt, mely néha a havat is az arcomba csapokta.

A mély hóban, a kövek között néhol törpefenyő maradványokba és gyökerekbe akadozva, magamnak kellett — szerencsére most már jó takarás mellett — haladnom. Így tettem meg körülbelül száz lépést, ami azonban nekem egy örökkévaló hosszú útnak tetszett. Az első nagyobb sziklatömbhöz érve térdre roskadok és hátranézek, a vadőr nem jelez-e valamit?, Annyit veszek ki Szaniszló jelzéseiből, hogy a zeige lehető, jó bak és tőlem most már balra, de lefelé húzódik.

Óvatosan takarva magamat, megsnellerezett Mauseremmel kezdek a térdeplő állásból felemelkedni, mikor megpillantok alattam mintegy kétszáz lépésnyire, egy tőlem lassan elhúzódó bakot, amely azonban, látom, hogy ezideig nem sejt semmit. A szelem is jó, elhúzom magamat és felállok, ebben pillanatban azonban olyasmi történik, amire nem is számítottam. Egy zergesuta a szemben lévő meredek hegyoldal egy kiálló párkányán, cirka 500–600 lépésnyiről riasztani kezd, vagyis elfütytyenti magát.

Az én bakom erre fölfigyel, kissé jobbra fordul, engem észrevesz és megugrik. Ebben a pillanatban lövök, azonban jól látom, hogy lövésem rövid volt és a hóba csapódik le a golyó. A bak a lövés zajától, a visszhangtól, vagy a jó Isten tudja mitől, megzavarodva hirtelen magáll. Mikor azonban hirtelen váltok történyt a csőbe, a zajtól ismét megriadva, most már a suta felé rohan, illetve óriásokat ugorva, felfelé tart a sziklafalnak. Szerencsémre nem tőlem elfelé, hanem kissé oldalt, jól mutat és mielőtt egy kiemelkedő kis gerincen átjutna, leadom a második lövést és a bak igen szépen jelez, magasan felugorva két hátsó lábára. Többet azonban nem

láthatok, hogy összeesett-e, vagy tovább ment, mert a gerincnyúlvány előlem mindent eltakart.

Szaniszló közben integet és kettőt füttyent, felém tart. Jelzi, hogy a bak jó lövést kapott, azonban ő sem látott többet. A kétségek percei következtek. Visszaidéztem magamba a belövés pillanatát, a bak állását. Az izgalomtól kimerülve lábaim mintha gyökeret vertek volna, meg sem bírtam mozdulni. Elővettem az órámot és így ültünk a havas sziklán, kettesben Szaniszlóval, 20—25 percig, közben egyik cigarettát a másik után szívtuk. Ő tele reménységgel, folyton biztatott, én pedig mint nagy pesszimista, hitetlenkedtem és kételkedtem.

A várakozási idő eltelvén, engemet kimerülten hátrahagyott a vadőr és ő óvatosan mászott, csúszott a nyomon fölfelé, míg a belövés helyére érve, jelzi a vért, még pedig jó vért. Örömmel leírhatatlan és szeretnék utána rohanni, de az izgalomtól és fáradságtól mozdulni sem tudok. Szaniszló lassan följut a nyomon a gerincnyúlványhoz és ő is eltűnik. A remény és kételkedés minden kínjait átszenvedve, körülbelül egy negyedóra múlva hallom háromszoros kürtjelét és szinte könny jön a szemembe az örömtől, hogy megvan a bakom.

(Folytatjuk.)

Dr. Jármy István

Mevme ügyész, m. kir. vadászati tudósító.

Akikről megfeledeztek

Hogy kik ezek? Bizony ezek mi vagyunk, frontharcos magyar erdészek. Annak idején véreztünk, szenvedtünk, magyar hazánkért a Kárpátok behavazott rengetegeiben, a Doberdó poklában és többen közülünk ették a hadifogyók könnyel öntözött kenyerét Szibéria bányáiban, vagy az Ural rengetegeiben. Azok, akiknek az összeomlás után megadatott a hazatérés öröme, a forradalom és az ezt követő átkos kommun alatt mindig törhetetlen magyarsággal és izzó hazaszeretettel álltak a sors által részükre kijelölt őrhelyen. Amikor a viharos évek multak és gondoskodás történt némileg a frontharcos társadalom tagjairól is — hadipótlék formájában — : mi kimaradtunk!

„Erdész-sors.” — Nem vagyunk sokan és nincs sok időnk — lassan őszbevegyült fejjel —, állandó nélkülözések között, de olyan haza- és munkaszeretettel teljesítjük szolgálatunkat, mint hajdan odakünn. Arra kérjük tisztelettel a frontharcos

erdőtisztikart, nyújtson nekünk segítő kezet, az egykori együtt vérző bajtársaknak, hogy a mellőzéssel rajtunk esett csorba kiköszörültségük.

Mi pedig igérjük, hogy a fiatal generáció tagjaiba átpalántáljuk a magyar erdő szeretetét és lelkükbe vessük a magyar katonának nélkülözhetetlen katonai lelkesedést, hogy abban az esetben, ha majd mindnyájunknak el kell menni, frontharcos előljáróink vezetése alatt vérrel szerezzünk megbecsülést — mint a múltban is — az erdész társadalmunknak. Addig is csak annyit kérünk tisztelettel: ne mellőzzenek és ne feledjenek minket!

Nagy József.

Huber Ferenc †

Mélyen lesújtva, szomorú szívvel írom e sorokat, amidőn a Magyar Országos Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet régi és lelkes tagjának, Ófensége József Királyi Herceg úr hű és szorgalmas vadászának, kartársainak, barátainak, jóságos lelkű, vidám arcú és kedélyű munkatársnak, legkedvesebb barátomnak, Huber Ferencnek tragikus elhunytáról megemlékezem. Még két héttel ezelőtt reménykedve életben maradásához, meleg kézszorítással búcsúztunk el, ma reggel (július 29-én) szerető felesége ölelő karjai között adta vissza életét Teremtőjének.

Agilis tagja volt a — sajnos — mindig mellőzött erdészeti és vadászati segédszemélyzetnek. Vendégszeretete kimagasló volt, s nem egyszer adta jóságának tanujelét kartársai és barátai körében.

Nagy vadszerető és gondozó volt. De az erdészetről sem feledkezett meg. Erős szívátugulását is — ami sírba vitte — fáradságot nem ismerő és kifogástalanul elvégzett munkájának teljesítése közben szerezte.

Kedves Feri Bátyám! Amilyen szép volt életed, olyan szép volt elmúlásod is, mert szerető feleséged ölelő karjai között tértél örök nyugalomra, oda, ahol várnak rád az angyalok és ahol viszontlátjuk egymást.

Itt hagyta bennünket, de emléked köztünk marad, a jó Isten változhatatlan akaratában megnyugodva, fájdalmas szívvel állunk frissen hantolt sírod előtt.

Koszorúk és virágok, melyeket sírodra helyeztünk, elhervadhatnak, de Téged nem fogunk elfeledni soha!

Szentpéterföldre, 1938. július hó 29-én.

Kósa István.

Észrevételek az „Erdészeti Lapok“-ban megjelent tanulmányra

Az „Erdészeti Lapok VII—VIII. számának 663. oldalán, „Snow. Indolylvajsav használata nyárdugványok gyökerezésének serkentése cséljából“ címen egy rövid közlemény jelent meg, amit a szerző, mint a szakközönséget bizonyára érdeklő körülményt említ.

Szerény személyem kicsi ahhoz, hogy ilyen kérdésekben döntő szót mondjon. Nem is vagyok erre illetékes. Nem mulaszthatom azonban el, hogy a szerző által leírtakkal szemben a mi társadalmunknak beigazoljam és leírjam az általunk elért eredményeket.

Lássuk tehát, mit is ír a szerző: A 10 %-os indolyl vajsav-oldatba való és 72 óráig tartó áztatás bizonyult a dugványok gyökereztetésénél a legjobbnak, mert 66 % gyökereztetési eredményt hozott. Az így nem kezelt dugványok ezzel szemben alig 5 % eredményt adtak. Megemlíti a lap, hogy ezen eljárás valószínűleg magára vonja a szakkörök figyelmét. — Eddig a közlemény.

Engedjék meg kedves kartársaim, hogy a fentiekre nézve előadjam szerény véleményemet és leírjam az általam hosszú évtizedek alatt, minden vegyi beleavatkozás nélkül teljesített gyökereztetési eredményeimet.

Miután úgy magam, mint sok más, csemetekerttel foglalkozó kartársam érdeklődését leköti minden olyan ügy, ami a csemetekerttel s így a dugványozással van kapcsolatban, engedjék meg, hogy előadjam a következőket.

A szerző által leírt hatvanhat-, illetve ötszázalékos gyökereztetési eredményre tényleg fel kell figyelniünk. Annál is inkább, mert mi ilyen silány gyökereztetési eredményt nem ismerünk, Nem tudom, milyen silány talajon, milyen éghajlati viszonyok és milyen rendszer szerint dugványoztak a szerző által jelzett helyen, annyit azonban ki kell jelentenem, hogy a jelzett dugványozási eredmények mellett azzal a dugványozással baj volt. Még pedig elég komoly baj. Hogy mi? Azon törje a fejét a szerző.

Hosszú éveken át eszközölt dugványozásaim mindig 90—95 % eredményt adtak, mégpedig minden vegyi beleavatkozás nélkül. A tavasszal dugványozott 30.000 drb dugványom pedig 99 %-os. Miután meg vagyok győződve arról, hogy sok kartársam ért el ilyen eredményeket, állíthatom, hogy nálunk nincs szükség sav használatra. De igenis szükség van becsületes és lelkiismeretes munkára, a dugvány elkészítésénél és dugványozásánál. Ha ez megvan, az eredmény nem 66 %-os.

Amikor a fentieket írom, jóleső érzés vesz rajtam erőt, mert arra gondolok, hogy mi, a szegény, mindenkitől magunkra hagyott és annyszor mellőzött magyar alerdészek, többet tudunk produkálni csendes elhagyatottságunkban, mint az idegenek vegyi készítményeikkel együtt.

Hála Neked ezért, magyarok Istene!

Brandmajor, 1938. aug. hó 6.

Nagy József.

Az őzhívásról

Július hó huszadika utáni napokban érdekes változásokat figyelhetünk meg az őzek életében. Amint ballag az ember az erdőn, körülötte látszólag nyugalom honol, csend és béke uralkodik, mintha pihenne a nagy természet. Egyszerre csak felfigyel a gyanútlan halandó, furcsa hangok hallatszanak pár lépésre tőle: piú-piú, pie, piú... Egy fa mögé áll az ember és egy kis szerencsével tanúja lehet a nagy násznak. A szerelmes suta hallatja nászra hívó hangját, amelynek hallatára az öreg bakok vére megmozdul, valami elfelejtett és mégis ismerős érzés bizsergeti, forralja vérüket és keresik a suták nyomát, amelynek ingerlő illata a cél felé irányítja fajfenntartó ösztönüket.

Piú... piú... pie... pie... piú!

Egy fiatal bakocská felfigyel erre a sokat ígérő, de az ő fiatal életében sohasem hallott és mégis ismerős hangra, fel-emeli a fejét, hivalkodva körülnéz, mintha a környező fák, a csicsérgő madarak, a füvek és gombák is méltányolnák benne a férfias erőt. Megindul a hang irányába. Meg-megáll bizonyosságot szerezni, csakugyan jó irányban halad-e. Kisvártatva ismét felhangzik a nászra hívogató szót: piú... piú... de egyre távolabbról. Bakunk most már nem bír uralkodni felhevült véréen, rohanást iparkodik a hang után, hogy kielégítse lobogó szenvedélyét.

Ugyanakkor egy remete bak halad a suta nyomán, megelőzve ifjú vetélytársát, aki a nagy rohanásban szinte belerobog az előtte óvatosan haladó öreg bakba. Talán csak a pillanat egy részéig tart a kölcsönös meglepetés, amelyből felocsúdva parázs verekedés kezdődik köztük szerelmük tárgyáért, a sutáért. Szinte vakon a dühtől, se látnak, se hallnak, amint ádáz küzdelembe keverednek egymással. Az öreg bak a régen

szerezett jogait védi fogcsikorgatva a tolakodó kölyök elől és kegyetlenül nekiront az ifjú hősnek. Ám az sem hagyja magát, hiszen az ő ereiben is forrón buzog a vér! Dúl a csata. Pár lépésre tőlük, egy fa tövében, hasalva figyelem őket, miközben a mellettem hasaló írszetter tanítványom a nem várt látványon felizgulva remeg az izgalomtól. Most már mindkét bak liheg a fáradságtól s a földön térdelve küzdenek. Csattognak az aggancsok, amint összeverődnek. Hol az egyik küzd felül, hol a másik. Forgolódásuk közben annyira közelünkbe kerültek, hogy egy petrencerúddal elérnök a küzdőket.

Kis írszetterem nem bírta tovább idegekkel ezt a kedves színjátékot és elvakkantotta magát. Egyszeriben megszakadt a küzdelem, felfigyeltek a küzdők, majd az öregebbik bak hangos böö . . . bö . . . bö! riasztással figyelmeztette társát a veszélyre és azon nyomban nekivágtattak nagyokat szökkenve a sűrűnek.

Ez a kis epizód a napokban történt (aug. 9-én estefelé) velem, amikor őzhívómmal csalogattam a bakokat.

Az őzek üzekedési ideje július hó 20-tól augusztus hó közepéig tart. Ezt az időszakot pontosan betartják, tekintet nélkül az időjárás szeszélyeire. Mindegy nekik, reggel-e vagy este, nappal-e vagy éjjel, hűvös van-e, vagy rekkenő hőség, esik-e vagy száraz az időjárás. Van rá eset, hogy az üzekedő őzek majdnem feltaszítják az embert rohanásukban, amint a suta menekülve ingerli a végsőkéig a bakot. Ez az az időszak, amikor az ember kihasználja az őzek szerelmi mámorát és utánozza a sutának szerelemre hívó hangját.

A régi vadászok értették a módját annak, hogy az ujjaik közé illesztett fűszállal, fokozatosan haladva pár lépést. három-négy piú-piú hangot fújtak, megtévesztően hű módon hallatva a szerelmi dalt. Ma már a különböző gyártmányú csalsípok vannak elterjedve és jól beváltak.

Maga az őzhívás nem olyan egyszerű, mint azt sokan gondolják. Ugyanis az üzekedés első időszakában csupán azok a bakok reagálnak, amelyeknek nem került suta. Ezek pedig kivétel nélkül a fiatal, gyenge bakok, amelyekre még nagy jövő vár, de jelenleg még nem hívják őket senkinek sem. S a vadász az ilyen gyenge trófeájú bakot nem lövi le, hiszen az üzekedési idő végefelé, a suták lánghulásával az öreg kapitális bakok mindig bedűlnek a jólismert hangnak. Mert amint lassan abbahagyja egy-egy suta az üzekedést, az ilyen felszabadult bak még keres magának másik sutát és ilyenkor az ügyes vadásznak gyönyörű élményben lehet része és szép, kapitális trófeára tehet szert ügyessége jutalmául.

Gunszt Ferenc.

Szakszerű vadtenyésztés

Vadászat célját szolgáló berendezések a vadászházak, kunyhók, magaslesek, cserkésző és barkácsoló utak, nyiladékok és lőrések készítése.

A szarvas-, dám- és őzetetők ne legyenek túlnagyok, de inkább több legyen belőlük, s oly módon készítendő, hogy könnyűszerrel szétszedhetők és másutt felállíthatók legyenek, és úgy a szálas-, mint a magvastakarmány elhelyezhető legyen bennük. Nyugodt, szélről védett helyen helyezendők el, ha lehet közel a vízhez.

Ha csermely, patak, vagy állandó mocsár — mely egészséges, tiszta vizet adna — nincsen a területen, úgy itatók készítenők.

Az etetők még nyáron készüljenek el a legtermészetesebb színben; rikitó festések és oly dolgok, amelyek a vadat bizalmatlanná teszik, kerülendők. Legjobb a zsendely- vagy nád-fedés, esetleg a kátránypapír, de ha semmi sincs, még a zsuppszalma is megteszi a szolgálatot.

Az etetőkbe a nyáron gyűjtött és a vad számára vetett takarmány kerül, ha ez kevés, úgy természetesen veszünk. A vadon tenyésztett vadak csak nagy havas és hideg teleken vannak ráutalva az etetésre, tehát ha hó nincs, úgy keveset etetünk. Ilyenkor csak főleg szálas takarmányt etetünk. A nyúl és fogoly téli etetéséről már megemlékeztem. A fácán- etetők, amelyeket erdőkben és csenderesekben állítunk fel és amelyeket foglyok is felkeresnek, fedelük nádból, zsuppból készülnek és félszeralakúak. Ezen etetőket felhasználhatjuk egyúttal fácánfogásra is úgy, hogy alája egy kifeszített hálót állítunk fel, s a leskunyhóból akkor rántjuk el a hálót tartó karó zsinórját, mikor sok a fácán alatta.

A foglyok fogása célszerűbb a fogóketreccel és a magas és hosszú kifeszített hálóval, de ha ez nincs, úgy a fogolyvarsák is megfelelnek. A nyulak fogása szintén hálóval történik. A nagyobb vadak fogására az e célra készített fogókészülékek szolgálnak. Az élő nagyvad befogása csak ott dívik, ahol főképen élővad szállításra, illetve üzemre rendezkedik be az erdőbirtokos, vagy a vadászberlő.

A szókok csendes és nyugalmas helyeken és sűrűségek kisebb tisztásain helyezendők el. Ügyeljünk arra, hogy sem savanyú, sem túl meszes vagy televény talajt ne használjunk, hanem kissé meszes és kötött agyagtalajt. A keverék legjobb, ha egyharmadrésznél valamivel több só és kétharmadrész agyagból van összegyúrva. Hogy a vadak a keveréket ki ne tapossák, a talajba jól beágyalt és négyzetbe letett hasábfával körülvevesszük. Szókokat a terület több pontján helyezünk el

és általában minden 200 kat. holdra 1—1 m²-nyi sózó terület szükséges. A sózókat márciusban készítjük, s ha igen ki lehetek nyalva, megújítjuk azokat.

A vadnak vízzel való ellátása igen fontos. Tapasztalhatunk sokszor, hogy a vad nyáron több kilométert képes fényes nappal emberjárta mezőkön átmenni, hogy vízhez jusson.

Ha a területünkön nincsen egészséges vízü csermely, patak, folyó vagy állóvíz és annak közelében sem, úgy itatókról és dagványokról (fürdő) kell gondoskodnunk. Őz, nyúl, fácán és fogoly elsínylődik víz nélkül és megelégszik harmatvízzel is, azonban a szarvas, dám és vaddisznó feltétlenül megkivánja a vizet.

A terület több pontján, ahol erre alkalmas hely van, kutat ásunk mellé a földbe süllyesztett cementvályút (mert ez tartós), úgy helyezük el, hogy az egyik vége szabadon legyen és hogy abból a víz kiengedhető is legyen.

Ugyancsak a kút közelében szarvas- és disznódagonyát készítünk, azt is úgy, hogy a vizet tél elején levezethessük. A dagonyát egy pár négyzetöldnyi területen úgy készítjük el, hogy azt kimélyítjük kissé és azután cement-agyag keverékkel kiöntjük vékonyan s erre vizet öntünk s kész a fürdő. A dagonya alá földet szórunk, szóval utánozzuk a természetes dagonya létét. Tétre a vizet leengedve róla, földdel feltöltjük, hogy a cementburkolat a fagytól meg ne repedezzen. A dagonyát a szarvas és disznó igen szereti.

Vadászat célját szolgáló berendezések közül fontos szerepet játszik nagyobb vadászterületeken a vadászház, kisebb területeken a vadászkunyhó.

A vadászházak épülhetnek tisztán fából, kő- vagy téglából, esetleg keverten (favázás épület), aszerint, ahogy a helyi körülmények (terület nagysága, vadászatok tartása, a birtokos anyagi helyzete stb., stb.) mit engednek meg és mit látunk megfelelőnek.

Ha kisebb fajta faház épül, az úgy készüljön el, hogy szétszedhető legyen és újból felállítható.

Értékesebb épületek rendszeren a terület közepe táján épülnek, ahonnan a terület bármely pontja hamar megközelíthető.

Vadászkunyhók. Ezekből az erdő több pontján készül; igen egyszerűek és vagy a földbe (partos helyen bevájt) vannak ásva, vagy földszinten fából készülnek és földdel fedik be. Helyisége, ablaka és ajtaja kicsiny. Az ablak rendszeren az ajtón van. Ezen kunyhók felhasználhatók egyszersmind az uhuval való vadászatnál is.

Jól kezelt vadászterületen elmaradhatatlan a magasles. Ezek kétfélék: vagy álló fákra szereltek, vagy különállóak és 8—12 m. magasak. A magaslesek a vágásterületek oly pontjain készülnek, ahonnan minél nagyobb területet láthatunk be. A magaslesek is korán készítendőek, hogy a vad megszokja és

vigyázzunk arra, hogy azokra csendesen fel lehessen menni, szóval ne recsejenek, az ülőkekörül pedig jó takaró legyen vesszőfonásból vagy befelé fordított hasítványokból.

A magaslesek kitűnő szolgálatokat tesznek cserkészések alkalmával, de egyúttal felhasználhatók a vad minőségének és létszámának a megállapítására, valamint egyéb megfigyelésekre is (pl. erdei tüzek).

A magaslesek kiegészítő részei a cserkésző-ösvények és barkácsolóutak.

A cserkésző-ösvények — amelyek a magaslesekhez is vezetnek — a vágás és egyéb cserkészhető területeken akként vezetendők, hogy bármely irányú szél esetén is felhasználhatók legyenek. Kisebb területen a sok út zavarólag hat.

A cserkésző-ösvényeknek tisztáknak, a barkácsoló-utaknak pedig jól járhatóknak kell lenni. Nyiladéknak az erdőgazdasági beosztásra szolgáló nyiladékot használjuk fel, amelyek, ha szélesek, jó cserkésző helyek, vadászat alkalmával pedig jó szolgálatot tesznek vadászállásul és hajtók induló és érkező helyéül.

A nyiladékokon is természetünk a vadak által kedvelt növényeket. Az erdőben a nyiladék szélén cserkész-sövényt is készítenk,

Lőrészek. — Vannak olyan vadászterületek, amelyek közel esnek zajos országutakhoz, s ezért a vad a sűrűből igen későn jön ki este a legelőre, reggel pedig igen korán vonul be és így nem láthatók. A sűrűség kisebb tisztásain azonban el-el legelésznek már a délutáni órákban is. Az ilyen helyeken a sűrűségbe zeg-zugos vonalban egy méter széles lőréseket vágunk, amelyeken igen kitűnő cserkészni. Természetesen a lőrések alját a száraz gallyaktól és alomtól tisztán kell tartani és ne lássék feltűnőnek a lőrés.

ad 7. Egyike a legfontosabb feladatainknak a dúvadak írtása. Az írtás közül a leghatékonyabb az emlősökre (róka, kóboreb stb.) a mérgezés; a szárnyasokra a foszforszörppel való írtás.

Igen jól írthatjuk kölykezés idején a rókát és borzot erre a célra betanított kotorék-ebekkel. A szárnyasokat pedig fészkek kiszedésével, illetőleg megsemmisítésével. Télen a rókát nyúlsíppal hívjuk, amelyre igen jól jönnek, de e sípra kutya és macska is jön; beröppülnek a ragadozó szárnyasok is (karvaly, szarka, varjú, ölyv, kánya stb.) s ekkor lelőhetők. Nagyon sok ragadozó szárnyast ejthetünk el uhu segítségével is, ha rendelkezünk vele.

Kisebb emlős ragadozók: menyét, görény, nyest, nyuszt stb. legegyszerűbb csapóvassal, csapóládával és csapószerkezettel bíró fogókkal kifogni.

A ragadozó szárnyasoknak foszforszörppel való írtásánál óvatosan járunk el, nehogy a fácánjainkat mérgezzük meg,

ezért a cselفاتokat — amit rendszeren elhasznált tojásbéba teszünk — ott szoktuk elhelyezni, vagy legalább is annak közelében, ahol a ragadozó szárnyasok (varjú, szarka stb.) tömegesen lepik el éjjeli szálláshelyüket.

A mérgezési engedélyt idejekorán kérjük ki az illetékes hatóságtól, hogy a kedvező időt a mérgezésre el ne mulasztuk kihasználni.

(Folytatjuk.)

Orosz Imre,

Erdei magvak gyűjtése

A *bükk makk* gyűjtése hasonló az előbb tárgyalt tölgy és szelídgesztenyéjéhez. Szintén októberben érik. Szedhetjük a fa alól, vagy kiterített ponyvákba veregetéssel is. Ez utóbbi azonban szálerdőben nem, csupán egyedül, vagy ritkán álló elterebélyesedett fáknál jöhet számításba.

Úgy a tölgy, mint a gesztenye és bükkmakk hamar elveszti csírákéességét. Éppen ezért legfeljebb az érést követő tavaszig tartható el. Ha lehet e három fafaj magját még ősszel vessük el, hogy ne kelljen teletetni, mivel a teletetés igen körülményes és költséges. A teletetésnél figyelemmel kell lennünk a fagy veszélyére és a nedvességre. Tehát száraz, hűvös és fagymentes, szellős helyen teletessünk. Legegyszerűbben száraz pincében homokkal váltakozó rétegekben, vagy szalmával rétegezett garmadában, amit tetővel látunk el, teletethetünk.

Ott, ahol évről-évre nagymennyiségű makkot kell teletetnünk, igen jó, ha külön erre a célra építettünk egy makkteletetőt. Nálunk a legegyszerűbb ilyen célra épített teletető kunyhó a Tomcsányi-féle.

A Tomcsányi-féle makkteletetővel részletesebben nem foglalkozom, akit esetleg érdekelni fog válaszbélyeg ellenében szívesen megírom a készítési módját.

Teletetni leginkább a tölgy makkot szoktuk, a szelíd gesztenye és a bükkmakk teletetésére ritkábban kerül sor.

A *gyertyán* magja is októberben érik és már novemberben hull. Érés után azonnal szednünk kell a termésfüzéretet, amit kézzel, vagy ponyvába rázással végzünk.

A *kőris* szeptember-októberben érik s tél folyamán hull. Magját a gyertyánéhoz hasonlóan gyűjtjük.

A gyertyán és kőris ősszel vetett magja részben már tavasszal, de nagyobb része csak a második év tavaszán

csirázik. Éppen ezért jobb, ha az érés utáni második tavaszig száraz homokkal rétegezve tartjuk el és csak vkkor vetjük, mely esetben azonnal csirázik.

A *juharok* szeptember-októberben érnek és részben érés után, részben télen át hullik. Magját őszelel szedjük és télen át száraz helyen kitergetve tartjuk tavaszig, amikor is elvetve 4–6 hét múlva csirázik.

A *szilfélék* magja május végén, június elején érik és érés után azonnal hull. Érés után azonnal szedjük kézzel, vagy veregetéssel. Szedés előtt győződjünk meg a mag csiraképes-ségéről, mert gyakran megesik, hogy egy-egy fa egész mag-termése léha. Csiraképességét hamar elveszti, ezért szedés után azonnal elvetjük. Vetés után 3–4 hétre csirázik. Ha nagy tömegben halmozzuk fel vagy zsákba szedetjük a magot, feltétlenül keverni kell száraz lombbal, mert különben igen könnyen megfullad.

A *mézgás éger* október-novemberben, a *hamvas* szeptemberben érik. Érés után azonnal gyűjtjük. Gyűjtése kézzel vagy heryózó ollóval történik. Gyűjtés után száraz, szellős padláson kitergetjük az áltobozkákat és többször átforgajuk, miközben a mag kihull. Tavasszal elvetve 4–6 hét múlva csirázik.

A *hársak* október-novemberben érnek. Magjukat a fáról szedve, novemberben gyűjtjük. Elvetve a második év tavaszán csirázik.

Az *akác* októberben érik. Tavasszal hulló hüvelyeit télen kézzel, vagy hernyózó ollóval gyűjtjük. A hüvelyeket félig telt zsákokban kicsépettjük s azután kirostáltatjuk. A magot kiterítve garmadáknak vagy zsákokban tartjuk el tavaszig. Az elvetett mag egész nyáron át rendetlenül csirázik, hogy egyetlenesen keljen, forrázni szuktuk. A forrázás forrásban lévő vízzel történik. A forrásban lévő vizet azonban csak éppenhogy ráöntjük s utána rögtön letöltjük a magról s csak 5–10 perc után öntjük a már kissé lehült vizet vissza, amit most már a teljes kihülésig rajta is hagyunk. Forrázás után a magot kissé megszikkasztjuk s azonnal elvetjük. A forrázott mag 2–4 hét múlva csirázik.

A *nyír* tobozkája augusztus-októberben érik, érés után rövidesen széthull. Lombbal keverve zsákokba szedetjük. Ha szedés után vetjük, 2–4 hét múlva csirázik. A télen garmadában vagy zsákokban tartott mag tavasszal elvetve 4–5 hét múlva csirázik.

A *nyár- és fűzfajok* barkája május-júniusban érik és érés után azonnal hullik. Érés után a fáról szedve gyűjtjük a termés-barkákat s azonnal elvetjük, mert csiraképességét hamar elveszti. Vetés után 1–2 hétre csirázik.

A *fekete dió* magját októberben, érés után szedjük a fa alól. A le nem hullottat leveregetjük. Ősszel vetve a követ-

kező tavasszal csírázik. Tavaszi vetés esetén 4--6 hét múlva csírázik.

A fenyőfélék toboza mind ősszel érik, de a toboz felnyílása fajok szerint más-más időben történik, gyűjtésük is aszerint, hogy a tobozok mikor nyílnak és hullatják szét a magvakat.

A *jegenyefenyő* toboza szeptemberben érik és azonnal széthull. A mag csíráképességét hamar elveszti, éppen ezért lehetőleg ősszel, de legkésőbb tavasszal el kell vetni, mely esetben 3--4 hét múlva kel ki.

A *lucfenyő* októberben érő toboza érés után nyílik s így magja novemberben kezd hullni. Tobozát novemberben gyűjtjük s a magot pergetés útján nyerjük. Tavasszal vetve 4--5 hét múlva kel ki. Magja 3--4 évig csíráképes.

Az *erdei-fekete-* és *vörösfenyő* toboza is októberben érik, de csak tavasszal nyílik. Tobozát tél végén a fáról szedve gyűjtjük — figyelve arra, különösen a vörösfenyőnél —, hogy előző évi, vagy még régebbi, fán lévő tobozokat ne gyűjtsük. A magot pergetés útján nyerjük, csupán a feketefenyő magját nem, mivel az magától is felnyílik. Tavaszi vetés esetén mind a három faj magja 3--5 hétre csírázik, 3--4 évig csíráképes.

A *símafenyő* toboza szeptemberben érik és azonnal nyílik is. Gyűjtésével sietnünk kell, nehogy kinyílt és így magvaikat hullatott tobozokat szedjünk. A mag a padláson kitevetett tobozokból magától kihullik. Vetés után 3--4 hétre csírázik, 2--3 évig csíráképes.

A *havasi fenyő* ősszel érő, nagy, szárnyatlan magját tél végén gyűjtjük. Toboza tavasszal nyílik. Magját pergetés útján nyerjük. 2--3 évig csíráképes. Elvetve 1, esetleg 2 év múlva csírázik. Egyenletesebben csírázik, ha egy éven át száraz lombokkal váltakozó rétegekben elvermelve tartjuk.

Legközelebb a csíráképesség megvizsgálásáról és a vetésről fogok írni.

Bükki.

Pénztári beszámoló

Július havi befizetések folytatása: Orosz László Szombathely 3, Szalay Sándor Bábonymegyer 6, Lajgut József Mátra-szentlászló 3, Pasztorek Antal Hont 3 P. Július havi összes befizetés 439.50 P.

Augusztus havi befizetések: Tájnel János Gödöllő 3, Sándor Imre Hajdúsámson 10, Halomházi Pál Isaszeg 2, Len-

gyel József Isaszeg 0.50, Dózsa Pál Tiszafüred 0.50, Grüner Mihály Ujmassa 0.50, Kiss Ferenc Pécs 0.50, Markó János Agyagosszergény 0.50, Taskovits István Ujhartyán 0.50, Szy Ferenc Püspökladány 0.50, Imberger István Sárszentágota 3.50, Deák László Debrecen 6.50, Körmöczy Illés Békéscsaba 6.50, özv. Zsurilla Antalné Miskolc 2, Molnár András Hódmezővásárhely 5, Koltai József Budapest 6, Gábor János Hajdúhadház 10, Bujtás József Gödöllő 12, Prácser Lajos Nemescsó, Papp István Méhes, Kiss Károly Daraboshegy, Orosz László Szombathely, Csabalik Gyula Ujmassa, Szijártó József Vátyon, vitéz Szuhay Miklós Kisvárda, Szilágyi József Kapuvár, Nagy Sándor Orosháza, Tanó József Erdőmecske, Vancsura István Baja, Frantz Lajos Kisbodak, Németh János Bakóca, Kollmann Jenő Dömös, Ughy József Hont 0.50—0.50, Fischer Géza Alcsút 1, Aponyi József Zebegény 4.50, Kovács Ferenc Feketesár 2.50, Bödöcs Antal Rajka 1, Hunyadi József és társai Márianosztra 9.50, Tomka József Tardos 3.50, Nahoczki Antal Szarvaskő 12.50, Pölöskei Lajos Balatonendréd 5.50, Tóth József Gödöllő 3.50, Salamon József Homokterenyé 2.50, Mohácsy János Pirtó 2, Szemenyik Elek Sajópüspöki 5, Kiss József Keszű 4, Simon Dezső Fót 3, Keszthelyi Gábor Simontornya 6, özv. Bögözy Gyárfásné Mándok 3, Schilling György Dunabogdány 5, Szabó László András Budapest 5, Honti Pál Pilisszentkereszt, Kovács Pál Dinnyés, Bratu Lajos Etes, Gunszt Ferenc Sárpentele, Szabó Ferenc Uza, Pasztorek Antal Hont, Tájnél János Gödöllő, Szegedi Mihály Szomód, Szabó Béla Püspökladány, Gábris István Pusztavám, Rejtő Róbert Miskolc, Horváth István Pusztapótharaszti, Németh Lajos Neszmély, Papp József Nagyroda, Németh István Csepreg 0.50—0.50, Neumann Károly Zala-
petend 3.50, Szabó Márton Esztergom 2.50, Grellneth János Zalaerdőd 1.50, Szél János Abaliget 0.50, Hartl István Pásztó 0.50, Kurali Gyula Jásztelek 1.20, Kovács János Rém 2, Vezán Ferenc Kölked 2, Horváth Géza Tengőd 6, Reiland János Mátyásfalva 10, Barta Lajos Csermely 10, Bárány Sándor Kisújszállás 6, Vörös Ferenc Küldoromlás 12, Milos József Fűzfőgyártelep 6, Ruzics Pál Pakod 5, Mátrahegyi János Mátraszentlászló, Lajgut József Mátraszentlászló, Bene János Bánokszentgyörgy, Moóri János Pécs 0.50—0.50, ifj. Sziklai Gyula Ragostyán 1, vitéz Nagy Lajos Balatonendréd 0.50, vitéz Szekeres Károly és társai Baj 2, Czibulya Pál Nagybátony, Szalay Tivadar Szebike, Mocsári Rezső Putnok, Hauk Ferenc Nyirjes, Bölcs István Gyömrő, Czumpf Imre Pilisszentlászló 0.50—0.50, Varga János Nádasd 4.50, Tüttő János Bucsa-telep 3.50, Forgács Mihály Fedémes 6.50, Komáromy László Alsószentkirály 12.50, Hencsei József Ujhuta 6.50, Vasvári Vilmos Pilisszentlászló 12.50, Gábor Sándor Hajdúhadház 10, Jagasits Ferenc Zalaerdőd 3, Nagy Vince Vajszló 6, Kolozsvári István Királyhalom 5, Buchelt István Varázsló, Fűzi István

Babót, Magyar Jenő Sümeg, Gere Antal Pilismarót 0.50—0.50, Perhács Péter és Kiss Bertalan Nagybátony 1, Csontos József Tornaszentjakab, Malusinszky Pál Gödöllő, Sarkadi György Debrecen, Timár Ferenc Pilisszentlélek, Bernhardt József Apátvarasdtelep, Bátor József Csatártópuszta, Göndöcs Imre Csapod, Naszlady Sándor Öcsény 0.50—0.50, Oszvald János Nagybörzsöny 1, Hesz József Iharkút 6.50, ifj. Kováts Lajos Pusztapótharaszti 2.50, Halápi József Tapolca 1.50, Márkus Mihály Mecsekalja 12, Róka József Dunabogdány 5, Farkas Jenő Réde 6, Bánfai Mihály Diósgyőr 3, Kasza József Pécs 2, Zöldi Ferenc Nagykőrös 5, Magyar Miklós Nyiregyháza 10, Cserhegyi Sándor Hajós 6, Kerényi Ferenc Hámor 5, Kováts József Eplény 6, Cservenka Ferenc és társai Tata 39.50, Hugli Pál Gyöngyössőlomos 5.50. Bózsóki József Felsőhámor 1.50, Hajas József Pilisszántó 0.50, Hosszú Ferenc Balatonendréd 6.50, Kis Tóth Tamás Pilisszentlászló 3.50, Ujlaki Tivadar Vajszló 3.50, Laky József Erdőháza 5.50. Ország Lajos Tengőd 4, Szöllősy Sándor Salgótarján 0.50, Tihanyi István Kerepes 1.50, Fekete József Gödöllő, Tölgyes Lajos Pilisszentkereszt, Lengyel László Pilisszentkereszt, Molnár József Decs, Zsidy Lajos Hetes, Sümegi János Szentadorján, Szalay Lajos Erdőháza 0.50—0.50, Varga Sándor Iharkút 6.50, Horváth Géza Tengőd, Csizmadia Vince Iharkút, Könczöl Kálmán Zalaapáti, Adorján István Réde, Stefánkó Rezső Decs 0.50—0.50, Bősze József Bak 2, Péter János Marcaltó 1.20, Poprádi Béla Budapest, Orosz Imre Szombathely, Vajda József Nagykanizsa 0.50—0.50, Juhász János Putnok 2.50, Póczos Sándor Nagybatony 9, Mata László Egerbakta 2.50, Szalczer Antal Tósokberénd 10, Rónaszéki János Pécsvárad 8.50, Kardos Ferenc Mélykút 9, Illés István Bak, Patakfalvi József Nagykanizsa, Kováts Károly Ácsteszer, Horváth János Vitnyéd 0.50—0.50, Kovács János Nova 3.50, Véghelyi István Surd 3, Holló Sándor Máriabesnyő 0.50, Német Géza Berekmajor 3.50, Szabó János Csolnok 5.50, Teszárs Vilmos Óbarok 0.50, Sebők Sándor Budapest 10, Garamszegi Sándor Kisgyőr 10, Kertész Jenő Tardos, Horváth János Koháryszentlőrinc 0.50, Pataky Árpád Szombathely 0.50, Jánosch Ernő Tiszakerecseny 1, Tánton Imre Bakonyoszlop 0.50, Pál István Szunyogsziget 0.50, Kósa István és Szabó Vendel Szentpéterfőle 1, Huber Sándor Kistolmács 2, Németh Ferenc Uzsa 5.50, Törkenczy István Bekény 12.50, Erdész Ferenc Vaskút 7, Bali János Somogykishárság 12.50, Bransteiner László Diósjenő 6, Mata Lajos Gyöngyössőlomos 3, Borosnyai Sebestyén Felsőhámor 0.50, Halvax Ferenc Töviskespuszta 0.50, Garami Árpád Jávorkút 12.50, Kerek István Gyöngyössőlomos 15.50, Kiss József Iharkút 12.50, Pintér Gergely Iharkút 6.50, Pankasz István Bánokszentgyörgy 2, Köveskúti Imre Fűzfőgyár 6, Varsányi József Lovasberény 3, Müller István Csapok 3, Farkas Sándor Katy-

már 5, Mráz Gyula Budapest 2, Szabó Vendel Teklafalu, Kruniker István Sümeg, Duschanek József Marcaltó, Jáhn György Bátaszék, Kiricsi János Tapolcafő, Nagy István Tengőd 0.50—0.50, Vancsura Antal Baja 12.50, Lehotczky Alajos Parasznya 3.50, Treier Ferenc Tarany 3.50, Slauszky Ernő Királyszállás 3, Bank István Hetvehely 3, Tóth József Gödöllő 3, Bóznér János Szekszárd, Bánki László Pilismarót. Tőke István Felsőszászberek, Csekey János Dunapataj, Tót Ferenc Etes, Mazányi Imre Drégelypalánk, Németh Károly Vát, Fekete Imre Bakonyszentlászló, Kovács Antal Csapod 0.50—0.50, Maár Dénes Hármastarjánpuszta 3, Hornyánszky Antal Miskolc 10, Hevesi Ferenc Királyhalom 2.60, Daróczy Márton, Kolb Gyula, Hevesi József Esztergom, 0.50—0.50, Czepezauer Pál Miskolc 10.50, Tömösközi Györkő Vilmos Pécs 3.50, Rónás Ferenc Somoskőújfalu 12, Komáromi Ferenc Háromhuta 6, Miltényi János Gödöllő 5 P.

Zászlószegre befizettek: Szél János Abaliget 0.50, Hartl István Pásztó 1, Márkus Mihály Mecsekalja 2, Péter János Marcaltó 0.10, Hajas József Pilisszántó 1, Rónaszéki János Pécsvárad 1.50, Vancsura Antal Baja Zsidanics János részére 1, Treier Ferenc Tarany 1 P. Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József

főszámvevő.

Egyesületi hírek:

Ifj. Strobl József kartársunk elhalálózása után esedékessé vált 50 fillér részösszegeket kartársaink nagy része még mind-
ezideig nem fizette be, Figyelmeztetjük kartársainkat azon kö-
rülményre, hogy aki ezen temetkezési részösszegek befizetését
elmulasztja, az temetkezési segélyre igényt nem tarthat. Temet-
kezési segély iránti jogosultságát az a tag is elveszti, aki több
mint 1 évi tagdíjjal tartozik.

Felhívjuk tehát kartársaink figyelmét — saját érdekük-
ben — arra, hogy úgy a temetkezési segély-részösszegeket,
mint tagdíjukat mielőbb rendezzék, hogy jogaikat megtarthat-
sák és elhalálózás esetén hozzátartozóik 300 P temetkezési
segélyben részesülhessenek.

Mint szomorú és elkerülendő példát hozzuk fel a múlt
hó 29-én elhalt Huber Ferenc kartársunk esetét, aki 39 éves

kora dacára elköltözött az élők sorából és mivel 5 évi tagdíj-hátraléka volt — bármennyire sajnáljuk is —, fiatal özvegyének a 300 P temetkezési segélyt nem utalhattuk ki. Ilyenformán az 50 filléreket Huber után nem kell befizetni.

Az esztergomi vándorgyűlésünkről és az országzászlónál tartott ünnepségünkről készült fényképfelvételek levelezőlap-nagyságban —80 P-ért megrendelhetők az összeg póstautalványon történő előzetes beküldésével Albrecht Ferenc fényképésznél Esztergom, Kossuth Lajos-utca.

Többek érdeklődésére közöljük, hogy olyan kartársak, akik zászlószegüket megváltották és mindezideig nem küldték azt vissza, mielőbb szíveskedjenek hozzánk eljuttatni, hogy díszzászlószeg táblánkon elhelyezhessük.

Azokat a kartársakat, akik zászlószégeiket még mindezideig nem váltották meg, arra kérjük, hogy ezt mielőbb szíveskedjenek megtenni, hogy az ő szégeiket is elhelyezhessük a táblában.

Kérjük kartársainkat, hogy lakhelyváltogatásuk esetén új címüket idejében közölni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne állhasson elő.

Hálás köszönetünket ezúton is tolmácsoljuk mindazon kartársainknak, akik tagszerzésnél kifejtett munkásságukkal az egyesülethez való hűséges ragaszkodásukat kifejezésre juttatták.

Kérünk minden igaz tagtársat, hogy a köz- és így saját érdekében is legyen azon, hogy egyenkint legalább egy-egy taggal erősítse egyesületünket, hogy ily módon megerősödve, minél előbb és mennél eredményesebben oldhassuk meg karunk problémáit.

Különfélék

Eljegyzés. Budakeszin augusztus hó 21-én tartotta ifj. Fekete József kartársunk eljegyzését Bercsényi Mária Edith úrleánnyal. Örömmel üdvözljük Bercsényi Mária Edith úrleányt körünkben, mint régi patinás erdészcsalád leszármazottját.

zöttját. A fiataloknak eljegyzésükhöz őszinte szívvel gratulálunk és kívánjuk, hogy mielőbb evezzenek be a házasság boldog révébe.

Iskolai találkozó. Öt éves találkozót tartottak Budakeszin a királyhalomi szakiskola 1933-ban végzett tanulói, egyrészt, hogy egymást viszontláthassák és visszaemlékezzenek az együtt töltött időre, másrészt, hogy egy pár boldog órát töltsenek együtt.

A találkozón az 1933-ban végzett tanulók teljes számban nem vehettek részt, mivel egyrésztük katonai szolgálatot teljesít, másik részüket betegség és szolgálati elfoglaltsága tartott vissza a szépen sikerült találkozón való részvételtől.

A találkozón megjelentek istentiszteleten vettek részt, utána pedig társasbéd volt, amelyet megelőzött az újabb öt-éves találkozó megbeszélése. Este megjelent körükben Papp István főerdőr is, aki meleg szavakkal üdvözölte, összehírtásra és az egymás iránti megértésre buzdította a résztvevő kartársakat.

Ezután ifj. Fekete József évfolyamtársuk szólalt fel, aki beszédében rátért az egyesületben való tömörülés nagy fontosságára és kérte évfolyamtársait az egyesületbe való belépésre a megjelentek ígéretet tettek a belépésre.

Halálozás. Mély fájdalommal tudatjuk, hogy egyesületünknek egyik tagja, Huber Ferenc, életének 39. évében, július hó 29-én elhunyt.

Földi maradványát július hó 31-én a szentpéterföldei temetőben helyezték örök nyugalomra.

Előljárói, kartársai, számos rokona és ismerősei kísérték utolsó útjára.

Nyugodjék békében.

Gyászoló hitvesének őszinte részvétünket fejezzük ki.

Hirdetések.

Eladó 1 drb 12-es Peterlongó 65 P-ért és 1 drb 5 lövetű Steyer, 8.2 mm Mauser 75 P-ért. Cím: Horváth erdőőr Újkér Sopron m.

Fiatal **vadászuhuk** ismét kaphatók. Áruk szállítási és csomagolási költséggel darabonként 75 P. Cím: Drexler Antal főerdőr Piliscsaba, Főhercegi Erdőgondnokság.

Pályázati hirdetés.

A Coburg hercegi pusztavacsi erdőhivatal egy, 1938. okt. 1-én betöltendő erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Pályázhatnak ép, erőteljes, erdőőri szakiskolát sikerrel végzett szakvizsgabizonyítvánnyal bíró, fedhetetlen előéletű, lehetőleg katonai szolgálatuknak eleget tett, 25. életévet betöltött, de 30 évnél nem korosabb, kifogástalan erdészeti és vadászati gyakorlati ismeretekkel rendelkező nős egyének, vagy akik háztartásuk vezetését más módon biztosítani tudják.

A szolgálatbavétel egy évi próbaév kitöltése mellett történik. Az állás javadalmazása a próbaév tartama alatt: 240 P készpénz, 20 ürm³ kemény hasáb tűzifa, 11 q buza, 30 q erdei széna, 3 db szarvasmarha legelője, 1 kat. hold föld megszántva és természetbeni lakás.

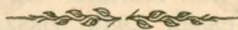
Véglegesítés után szabályszerinti nyugdíjjogosultság, egyenruha- és lábbelijárandóság.

Okmányokkal felszerelt pályázati kérvények a Coburg-hercegi erdőhivatalhoz, Pusztavacs, Pest m., 1938. év szeptember hó 10-ig nyújthatók be.

Pályázati hirdetés.

Pályázatot hirdetünk erdőőri állásra. Az állás azonnal vagy legkésőbb október 15-ig elfoglalandó.

Szakiskolát végzett, 25–36 éves, nős, katonaviselt, hosszabb uradalmi szolgálattal rendelkező erdőöröknek részletes felvilágosítást ad: Gróf Esterházy Pál Uradalmi Erdőhivatala, Réde (Veszprém m.)

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)

Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendőek szerkesztőségünkhöz.

Imberger István Sárszentágota. Tagdíjelőírása 1938. év végéig 4.40 P.

Garadnai János Hámor. Tagdíja 1939. év végéig rendezve van.

Bujtás József Gödöllő. Tagdíja 1938. év végéig rendezve van,

Hencsei József Ujhuta. A legutóbb beküldött 6 P-vel tagdíja 1938. év végéig 25 P.

Ifj. Kováts Lajos Pusztapótharaszti. Tagdíjhátraléka, illetve előírása 1938. év végéig 25 P.

Ujlaki Tivadar Vajszló. Tagdíjhátraléka, illetve előírása 1938. év végéig 27 P.

Lajgut József Mátraszentlászló. Tagdíja 1938. év június hó végéig rendezve van. Az április hóban Mátrahegyi Jánossal egy csekken beküldött 1 P zászlószeg összeget Mátrahegyi neve alatt nyugtáztuk. Sajnos a nyomda hibás szedés folytán a 2-t 1 nek szedte. A pénz tehát hozzánk megérkezett és nevére van elszámolva.

Kiss József Iharkút. Tagdíja 1938. év végéig rendezve van.

Köveskúti Imre Fűzfőgyár. Tagdíjhátraléka és előírása a legutóbb beküldött 6 P levonása után 1938. év végéig 18 P.

Farkas Sándor Katymár. Előfizetése 1 P befizetése után 1938. év végéig rendezve lesz.

Slauszky Ernő Királyszállás. Az új alapokra helyezett temetkezési segélyalapnak eddig elhalálozott tagja ifj. Stróbl József. Az 50 fillér részösszegnek befizetésére az augusztusi számunkban felkértük kartársainkat. Temetkezési segélyre külön tagdíjat fizetni nem kell. Az évi rendes tagdíj továbbra is 12 pengő.

Horváth Gyula Olgamajor. Az előfizetők sorából törültük. Sajnos a július hó 14-én beküldött 3 P-t, mivel arról nem intézkedett, nem úgy számoltuk el, ahogy Ön most kérte, hanem 1.50 P-t előfizetésre — ennyi volt a hátralék —, és a fennmaradó 1.50 P-t tagdíjra. A beíratási díj tehát még ezután lesz fizetendő. A nyilatkozatot köszönettel megkaptuk.

Mohácsy János Pirtó. Kartárs. Ön félremagyarázta legutolsó üzenetünket. Tessék csak visszaemlékezni, — úgy-e, május hó 24-én kérdezte, hogy mennyi a tagdíjhátraléka? Nagyon természetes, hogy mi, így csak az akkori helyzetet írhattuk meg. Akkor hátraléka 36 P volt. Azóta újból befizetett 3×2 P-t, tehát most 30 P a tagdíjhátraléka, de ha közben (én VIII. 23-án írom e sorokat), amíg a lap Önhöz megérkezik, még küld be pénzt, akkor azt tessék mindig levonni belőle.

AZ ERDŐ

XII. ÉVFOLYAM

1938. OKTÓBER

10. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj egyszerismindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények, erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt, de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesületi tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet királyné-utca 25–27. küldendők.

Meghívó.

Az egyesület igazgató-választmánya f. évi november hó 6-án délelőtt 10 órakor Budapesten, a Székely Főiskolai hallgatók egyesülete helyiségében (VIII., Rákóczi-út 15. sz. II. e. 13. ajtó) tartja

választmányi ülését,

amelyen a választmányi tagok az egyesület alapszabályai értelmében kötelesek teljes számban megjelenni.

Esztergom, 1938. október hó 1-én.

Vezetőség.

Zászlónk!

A zászlószentelési ünnepség még sokáig emlékezetes marad mindnyájunk előtt. Akiknek módjukban volt, hogy annak idején az ünnepségen megjelenjenek, szép és felemelő emlékekkel gazdagodtak. A sors azonban nem engedte meg mindnyájunknak, hogy ezen részt vegyünk, éppen ezért az Egyesület vezetősége elhatározta, hogy a zászlót mindenkinek bemutatja. Ha nem tehetjük is meg, hogy mindenkinek a valóságban hozzáférhetővé legyen, lefényképeztettük és képét itt, lapunk útján mindenkire eljuttatjuk.

Az egyik képen látjuk a zászlót teljes pompájában. Csupa arany és selyem. Középen az ország címere, körülötte a felírás: „Istenfélelem, Szeretet, Munka. Erre tanít bennünket az erdő örök bölcselete.“

Ezt a jelszót nemcsak a zászlónkra írtük, hanem bevéstük szivünkbe is. Reméljük, hogy az Istenfélelem utunk végéig meg-

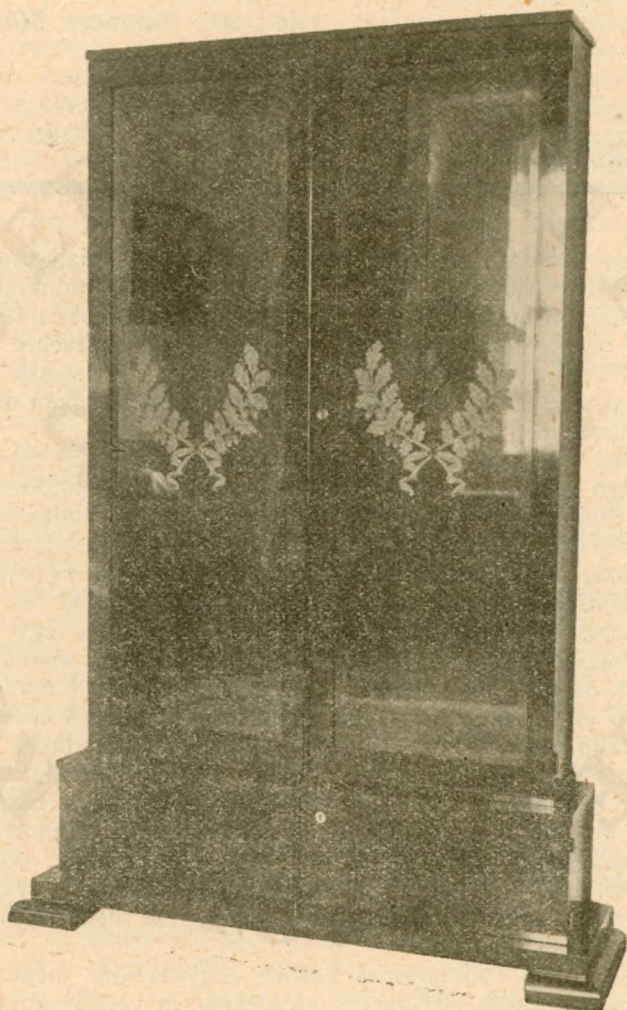

tart bennünket becsületben, a munkabőségben, a szeretet pedig viisszasugárzik reánk, amely felénk árad kartársaink szivéből.

A kartársi összetartás, a megbecsülés, a jószándék és a szeretet szinte kézzelfogható szimbóluma a túloldali képünkön látható szekrény, amely zászlónk hajlékául szolgál.

Mahagoniból kiváló ügyességgel, hozzáértéssel és izléssel elkészített remekmű, elől tölgyfakoszorúval diszitelt üvegajtóval.

Aki készítette, bizonyosságát adta, hogy szívvel-lélekkel a miénk, minden áldozatra kész. Ez a kartársunk még azt sem engedte meg, hogy nevét nyilvánosságra hozzuk. Az áldozatot, hogy a szekrényt egyedül a saját számlájára megcsináltatta, e sorok írója iránti szeretetből és hálából vállalta magára, mint aki

évekkel ezelőtt igényének megfelelő állásba juttatta, amelyet még ma sem felejtett el.

Amikor a névtelenség homályába burkolódzó kartársunk önzetlen és követésre méltó cselekedetét itt méltóképpen kiemel-

jük és ünnepeljük, tudjuk jól, hogy nemcsak nekünk, hanem önmagának is évtizedekre — adja Isten, hogy évszázadokra — szóló emléket állított.

Eszünkbe ötlük, hogy ez a szekrény és maga a zászló is szimbólum, amely fokmérője Egyesületünk eddigi működésének. Megmutatja eredményeit a közelmúltnak és buzdításul szolgál a jövőre.

Daróczy Márton

Vesszen Trianon

Nem szoktam, nem is akarok politikával foglalkozni, de a mai napokban lejátszódó nagy események annyira hatalmukba kerítettek, annyira egybeforrtak érzéseinkkel, vágyainkkal és szenvedéseinkkel, hogy vágyat érzek arra, hogy ezeket az érzéseket papírra vessem. Tudom, hiszem, hogy a bennem dúló érzések minden igaz magyart hatalmukba ejtettek és mindannyitok ajkán ott lebeg e szó: Vesszen Trianon.

Nagy, világraszóló történelmi események színhelye ma Európa. Hogy ezen események milyen irányba és meddig tolnak még el, nem tudhatjuk és nem is kutatjuk. Mi csak csendes szemlélői és részben szenvedői is vagyunk a körülöttünk lejátszódó eseményeknek. Mi, mint csendes szemlélők és nem beavatottak a nagy politikába, csak a megtörtént tényeket látjuk és tudjuk. Tudjuk azt, hogy a baráti nemzetek velünk érezve, egy szívvel, egy akarással bátran mellénk álltak. Mi, a magyar alerdészek és vadászok szívből jövő hálával mondunk köszönetet a nyíltan mellénk álló és hozzánk igaz barátsággal ragaszkodó és érdekeinkért síkra szálló olasz, német és lengyel népnek és vezéreiknek. Köszönetet mondunk az eddigi és ezután elérendő baráti cselekményekért. Köszönetet mondunk az igaz és korrekt barátságért, amelyet velünk magyarokkal — belátva a velünk szemben elkövetett nagy-nagy igazságtalanságot — fenntartanak. Külön is köszönetet kell mondanunk a lengyeleknek, akik már évszázadokon át bizonyosságát adták hozzánk való igaz ragaszkodásuknak, hűséges barátságuknak.

Ha a terv, amit most három nagyhatalom megvalósítani akar, sikerül, akkor mi magyar alerdészek és vadászok leborulva kérjük az Egek Urát, hogy áldja meg a baráti nagy, nemesnemzet vezéreit és minden egyes fiát, azért a nagy és fennkölt cselekedetért, hogy minket segített visszajutni oda, ahol már évszázadok óta dolgoztunk, tevékenykedtünk, telepítettük és taroltuk az erdőt és ahol már húsz év óta csak irtják azt. Irtják azokat a gyönyörű erdőket, amelyeket magyar erdészek telepítettek, amelye-

ket magyar munkások ültettek. És ezzel a mérhetetlen erdőirtással nemcsak kárt okoznak nekünk, hanem ránk szabadítják az árvizeket, előntetik termőföldjeinket. Persze ők azt szeretnék, ha kipusztulnánk, ha elvesznénk, mint a férgek, de mi nem veszünk el, mi nem vagyunk férgek, mi titánok vagyunk, ha kell és nem fogunk meghunyászkodni egy olyan nép előtt, amely elárult bennünket, aki meglopott bennünket, akiknek velünk kellett volna vérezni, harcolni. De nem vérezt, nem harcolt, csak mímelte a harcot és amikor mi már vértől ázottan, de győzedelmesen feküdtünk, rongyosan, tépetten, a vérrel, könnyel áztatot drága földön ránk támadtak és szét akartak taposni, meg akartak semmisíteni bennünket. Bennünket, akikkel egy lövészárokban kellett volna meghalni nekik.

És lám, mi lett velük, mi lett belőlük, egy összetákolt nagy ország, amit a mi csonka testünkről vágtak le akkor, amikor a vérvesztéségtől eszméletünket veszítve feküdtünk és még csak szólni sem tudtunk megcsonkításunk, megcsúfolásunk ellen.

Ilyen ájult, ilyen eszméletlen állapotban volt szegény Hazánk akkor, amikor az a nép, aki nem méltó még saját hazájára sem, elrabolta tőlünk az erdőkoszorúzza magyar Kárpátokat, a magyar vérrel áztatott gyönyörű fenyveseinket.

Elrabolták tőlünk azt a Hazát, amely bátyája, védelmezője volt a művelt nyugatnak, a kereszténységnek.

Megcsonkítottak bennünket úgy és annyira, hogy többé fel ne kelhessünk, hogy e csonkaságunkból soha ne gyógyulhassunk ki és vesszünk el, tűnjünk el a föld színéről.

De ebben tévedtek ellenségeink, mert mi nem vagyunk letűnt korcs nép, mi még élni akarunk, mi még élvezni akarjuk az 1000 év óta vérrel áztatott drága föld gyümölcsét, fáját, ércét és mindenét, mert minket illet minden porszeme. Nincs joga senkinek ahhoz, hogy ebben bennünket megakadályozzon. Vagy ha mégis lesz, ám tessék, tessék megpróbálni, de igérjük neki, hogy nem lesz könnyű bennünket semmivé tenni, mert mi nem leszünk gyáva nyulak, mert mi igazságunk mellett, igazságnk tudatában, igaz célért oroszlánként fogunk küzdeni és ha a fegyver kihull kezünkből, még akkor is fogunk harcolni, ha mással nem, foggal, körömmel, mert azt tartjuk, hogy vagy leszünk, vagy mind egy szálig elveszünk.

Ezzel az elhatározással fejezembe ezen érzésem diktálta szöveget, kérve a Mindenhatót, hogy adja meg nekünk azt a nagy boldogságot, hogy az elszakított testvéreket mielőbb keblünkre ölelhessük és együtt, összekulcsolt kezekkel köszönhessük meg a jó Isten segítségét és egy akarattal, egy érzéssel, de millió és millió torokkal kiálthassuk: Éljen a magyar Feltámadás, éljenek nemes Barátaink, éljen Nagymagyarország!

Testvéreinknek pedig üzenjük: Testvérek! Kitartás, jövünk!

Bükki.

Emléktáblát a hősöknek

Másodízben élt át a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet kara oly lélekemelő élményt, mint a zászlószentelés és az esztergomi vándorgyűlés volt. Mindkét ünnepélyben bent volt az erdészek és vadászok szíve-lelke, mind belső, mind külső megnyilvánulásban. Oly nagy tömeg vonult fel mindkét alkalommal, hogy elmondhatjuk, az erdészeti és vadászati kar hat évtizedes sötétben való bolyongás után végre egymásra talált.

Mi, akik ott voltunk az esztergomi vándorgyűléssel kapcsolatos — külsejében is oly impozánsan összeállított — felvonuláson, megállapítjuk, hogy az egyesület ezalkalommal valóban győzelmet aratott. Amint fegyelmezetten, katonás menetben vonultunk Esztergom utcáin, az utcákon álló ezer és ezer városi, vidéki és külföldi vendégek sorfala között bizonyára ezer és ezer ajakról szállt el a kérdés: Kik ezek? És mi büszke öntudattal nyugtáztuk a választ: Az erdészek és vadászok!

És most kérdezem: Mennyivel lettünk szegényebbek anyagiakban? Semmivel sem. Mennyivel lettünk gazdagabbak? Sokkal. Szereplő tényezői lettünk az emberi társadalomnak és bizonyára sokan ráeszméltek arra, hogy ezen, testileg-lelkileg kiegyensúlyozott karon segíteni kell. Pedig csak most kezdünk bűvőhelyeinkről előjönni és nyilvánosan szerepelni. Mennyivel jobban tudnánk érvényesülni akkor, ha az a tömeg, amely ma egyesületbe tömörülve van, háromszorosára emelkedne. Ha egy-egy ilyen felvonuláson nem 200—400, hanem 1000—1500 kartárs vonulna fel. Én bízom abban, hogy eljön az az idő is, amikor a kartársak kivétel nélkül ráeszmélnek arra, hogy a mai gondterhes időkben csak úgy lehet boldogulni, ha kéz-kézbe téve halad egymás mellett és belátjuk, hogy minden igaz erdész- és vadásznak az egyesületben van a helye.

Amikor a zászlóalapot megalapítottuk, karunknak oly szép és elismerésreméltó gesztusa nyilvánult meg, ami bizalmat kölcsönöz ahhoz, hogy egy másik megvalósításra váró ügyet hozzak fel, amely minden kartársnak hazafiúi kötelessége.

Amerre járunk-kelünk, városok-, falvak-, községeken keresztül, ma már majdnem mindenütt ott látjuk a világháború hős halottainak megörökített szobrát vagy emléktábláját. Illő volna, hogy a háború hős erdész-vadászainak emléktáblája is ott ragyogjon az alerdészi szakiskola falában, hogy a karnak 1939. évében május 31-én — a hősök napján — felavattassék. Hogy századokról-századokra, nemzedékről-nemzedékekre hirdesse a magyar erdész-vadász hősök dicsőségét.

Véleményem szerint elég volna pl. „Az 1914—18. évi világháborúban elesett hős erdész-vadász kartársak emlékére“ című felirat, mert a névszerinti összegyűjtés valószínűleg körülményes volna.

Ha ehhez minden kartárs csak 50 fillérrel is járulna hozzá és mondjuk gyűjtésből is bejönne valami, egy szép emléktáblát lehetne elhelyezni.

Most elsősorban tihozzátok szólok magyar erdész-vadász vitézek és tűzharcosok. Ti, akik ott voltatok a háború vérzivatarában, éheztek és fáztatok, szenvedtek és nélkülöztetek, golyózápor és ágyúdörgés között meneteltetek, hallottátok hős bajtársaitoknak segélytkérő halálordítását és magatok is véretekkel áldoztatok a haza oltárán: legyetek rajta, hogy az emberi megemlékezés aranykeretbe foglalja hős bajtársaitoknak emlékét. Hogy az alerdézi szakiskola falába vésett emléktábla előtt tisztelettel és hódolattal vonuljon el minden idők mindenkori nemzedéke. Hogy karunk ismét egy magasztos, lélekemelő, hazafias ünnepélynek lehessen tanuja, amikor az alerdézi szakiskola udvarán ismét csendül a magyar imádság: Isten áldd meg a magyart.

Kis Tóth Tamás.

A kaposvári program

Imrédy Béla miniszterelnök kaposvári nagy beszéde hatalmas koncepciójú nemzetgazdasági programjával a nagyarányú fejlődésnek, a szebb, jobb magyar jövőnek a perspektíváját tárta elő. Értesülésünk szerint az október végén összeülő képviselőház az eléje kerülő első törvényjavaslat-csoportban hozza tető alá azt a családi munkabért, amelynek rendszeresítését Imrédy miniszterelnök Kaposváron bejelentette. A miniszterelnök tudvalévően azt mondta, hogy a nagyipar és a bányák munkásai 1939. január elsejétől eddigi fizetésük kiegészítéseképpen gyermekpótlékot is kapnak. Mindezek igen üdvös bejelentések és az érdekelteknek osztatlan megalégedésével találkoznak. Mégis legyen szabad megemlítenünk mindezzel kapcsolatban azt a tényt, hogy ugyanakkor, amikor a nemzet jövőjének a kiépítését az ipari munkások bérének a szabályozásával, majd a fizetési szabadság nyújtásával, most pedig a gyermekpótlék kilátásba helyezésével kezdték meg, ugyanakkor az erdészeti és vadászati műszaki segédzsemélyzetnek még a jogi helyzete sincsen tisztázva, nem is beszélve a már szinte utópianak hitt létminimumról, a magánalkalmazásban állók nyugdíjáról, ha az ipari foglalkozást űzőkkel vonunk párhuzamot.

Igaz, hogy ezt a párhuzamot nagyon sok fantáziával lehet csak elképzelni, mert igen sok vonatkozásban az elvégzett teendők terén a mi javunkra billen a mérleg! Itt csupán azt a sze-

rény véleményünket nyilvánítjuk a kaposvári beszéddel kapcsolatban, hogy az illetékes fórumok ezidáig mellőzték ezt az értékes, gerinces, százszerűen keresztény és nemzeti alapon álló kart eddigi szociális munkájuk során. E sorok közt mutatunk rá arra a szomorú tényre, hogy amíg a hazafias erdészeti és vadászati alkalmazotti karnak semmiféle felzúdulása nincsen a szolgálati időszak sokszor húszórás teljesítménye miatt, s mint hatósági közeg, nehéz szolgálatát sokszor életveszélyes körülmények között végzi, mégis hűségesen végzi szolgálatát azért, mert az erdő telíti őket rajongó szeretettel hivatásuk iránt.

Mi megmondjuk őszintén azt, hogy örülnénk, ha a kormányzat legalább a magánuradalmiak legalacsonyabb fizetését állapítaná meg és akkor nem történne meg az a szégyen, hogy ugyanakkor, amikor a magyar kormányelnök egy nagyszerű beszédben az ipari és bányamunkásoknak a családi munkabért helyezi kilátásba, addig egy magyar város az alkalmazandó alerdésznek havi 22 pengőt, lakást és semmi mást nem ad javadalmazásul! Az a szerencsétlen, aki az éhenhalás helyett ezt a nyomort választja, sohasem fog családi munkabérré reflektálni azért, mert erre a fizetésre meg se tud nőszülni.

Hisszük, hogy a szociális reformok életbeléptetése során végre mi is sorra kerülünk, Imrédy Béla miniszterelnök úr szavai legalább is reményt nyújtanak erre.

Karvaly.

Vadásznapló-jegyzetek a régmúlt időkből

A toscanai nagyherceggel szarvasbika bögésen

A vérbeli, hivatásos vadászembernek nem igen kell ébresztő óra a felkeléshez. Az emberbe szinte beleidegződik a pontos kötelességteljesítésből táplálkozó ösztönös felébredés. Már azzal a gondolattal hajtja a vadász nyugalomra a fejét, hogy — mondjuk — hajnali két órakor fel kell ébrednie. Az ember inkább előbb ébred, de később soha.

Csendes, hűvös szeptemberi hajnal. Luna nevű vérebemmel a kisbági országúton pipázgatva haladok. A keleti égbolt már dereng, mikor a besnyókolostori vasúti őrházhoz érek, hová négy órakor fog befutni a toscanai nagyherceg — Ferenc József legkedvesebb vadásztársának — vadászokcsija.

A vasúti őr alszik, hiszen a háromnegyednégyes sátorlaj-
újhelyi személyvonat még messze van. A közeli faluból egy-két
koránkelő kakas kukorékolása hallik s néha egy kutyaugatás.
Lenge szellő támad északról s halkán susogni kezd a nyárfa,
mely alatt ülök. Baloldalt, a patak mentén két őz körvonala raj-
zolódik. Mind a kettő suta, — s már baktatnak is vissza az
erdőbe. Csend. Az északi dombon felharsan egy bika erős hangja.
Biztosan a huszas! Tavaly Lipót bajor király elhibázta. Remek-
szép agancsot rakott. Legalább kilenc kiló. Ezt kell a nagyherceg-
nek ma meglőnie! Diána, segíts!

Távoli moraj, dübörgés... jön a vonat. A vasúti őr szol-
gálati köpenyt húz lenge magyarja fölé s piros zászlóval köszön
a tovarobogó vonatnak. Az országúton feltűnik a vadászhintó is
a nagyherceggel. Mind közelebb érnek. A nagyherceg szájában az
elmaradhatatlan virginia-szivar.

Vidáman száll le a kocsiról. Jelentkezem. Régen ismer, —
kedvelt vadászkisérője vagyok. A szivart eldobja, cipőjével rátapos
s közben megkérdi, mi újság. Gyalog indulunk a domb oldalán
vezető, régi kocsiúton. Jelentem, hogy egy igen jó bikát hallot-
tam bőgni. Felcsillan a nagyherceg szeme. Öreg, bizonyára sok
vihart látott tiroli vadászruha van rajta. Jobb kezében szöges-
végű, hosszú mászó-bot. Golyós fegyverét én viszem. Halkan
beszél. Jóindulatú, közvetlen. Feleségem és gyermekeim után
érelklődik. Megkérdezi azt is, hogy a hátizsákba milyen elemő-
zsiát csomagolt a feleségem. Megnyerő, lebilincselő az egész
lénye.

Alig érünk a magasleshez, a bika éppen bőg. Mély, erős
hangja van, — mintha bombardó harsogna bele az erdő csendjébe.

A nyugati domboldalt, ahol a bika bőg, százados erdő takarja.
A völgykatlanban néhány cserjével tarkított, száz négyzetöles tisztás
terpeszkedik, hová a magas leshelyről igen jól be lehet látni.
A nagyherceg már fenn is van, fegyverrel a kezében ül és figyel.

Puskámat és hátizsákomat a földre teszem s melléje fekte-
tem Lunát. Meg se moccan csak füleinek mozgása árulja el, hogy
ő is figyel. Felmászom a létra fokán s távcsöveimmel onnan kém-
lelem a túlsó oldalt. A bika bőg, de nem mozdul. Izgalmas vára-
kozásban telik el vagy húsz perc. A bika újra bőg, de az erdő
leple alatt északnak tart. Intek a nagyhercegnek s mutatom, hogy
bikabőgőmmel akarom megfordítani a bikát. Számhoz emelem a
fából készült, saját gyártmányú bikahívó túlkömet s ugyanolyan
erős bőgőhangot vágok ki rajta, mint ahogy a bika bőgött. A bika
válaszol is. Megkezdődik a párviadal a levegőn át. Csalbögésemre
a bika mindig felel s úgy érzem, hogy már a tisztás szélén jár-
hat. Hallom, amint agancsával az ágakat verdesi, — én is úgy
csinálok: minden csalbögés után egy száraz gallyal ütögetem a
létra fokait.

A nagyherceg egy pillanatra rám néz s mutatja, hogy látja
már a bikát. Felveszem a távcsövet... tényleg ott van a tisztás

jobb sarkában, mintegy négyszáz lépésre, de csak a fejét és az agancsát látni, amint azzal a lehajló ágakat szabdalja. Majd kinyújtja nyakát és új bögésbe kezd. Magam is a tülökbe fúvok, mire a bika az erdőszélen balra felénk tart, de csak a lábait lát-szanak. Izgalmas pillanatok következnek... A nagyherceg hol rám néz, hol a bikára. Nyugalomra intem őt — érzem, hogy a bika már a miénk. — Mielőtt a bika pont velünk szembe kerülne a tisztás túlsó oldalán, hogy a tisztásra kényszerítsem, egy erőset bögök a tülökbe... A bika felveti fejét, kilép, majd meg-torpan... jó célt mutat... s mielőtt még figyelmeztetném a nagy-herceget a kedvező lövési pillanatra, már dörren a fegyver s a bika jól jelezve a lövést, egy felszökellő ugrással eltűnik a sűrűben.

Jól láttam, lapockalövés volt, kissé felül, — amit jelentek is a nagyhercegnek. A nagyherceg láthatólag örül, de mégis mintha kételkednék...

Lesegítem a nagyherceget a létrán, átveszem fegyverét, nya-kamba kanyarítom a hátizsákot s Luna vezetősíjait és elindulunk a vasúti őrház felé. A tölgyfalomb már ott kacérkodik — biztos előlegül — a nagyherceg — vadászkalapján. Hat óra van, mire az őrházhoz érünk. A nap már ragyog s párázik a rét.

Előkerül az elemózsia. A nagyherceg az én szerény papr kás szalonnámat fogyasztja el, én meg az ő raffinált szendvicseit. Egy kis jófajta itóka is kerül a pohárba. Reggelizés közben a nagy-herceg azon óhajának ad kifejezést, hogy a máriabesnyői kegyűri templomban misét szeretne hallgatni. Szedem is a sátorfámat, hogy parancsának eleget tegyek.

Nem messze van a templom. Jelentkeztem a quárdiánál s előadtam, mi járatban vagyok s egyben kértem őt, hogy a misé-nél én ministrálhassak. Mikor hét órakor megkondult a harang, akkor állt meg a nagyherceg hintója a templom bejárata előtt. A kapucinus quárdián és rendtársai fogadták a nagyherceget, ki a szentélyben hallgatta végig áhitatosan a misét, melynél piros galléros fehér ingben én ministráltam.

A mise végcztével szívélyesen elbúcsúzott a kapucinus barátoktól s néhány csengő aranyat csúsztatott a quárdián parolára nyújtott markába. Mikor kilépett a templomból, láthatólag nagy meglepéssel és jóindulattal hozzám fordult a nagyherceg és a következőket mondta:

— Storcz, nagyon örülök a mai napnak. Nagy örömet szer-zett nekem azzal az izgalmas és remélhetőleg eredményes vadász-kiindulással. Még nagyobb volt az örömöm, mikor a hivatásos vadászt az Isten oltáránál ministrálni láttam. E szép nap emlé-kére fogadja tőlem ezt az elefántcsont szivarszopókát. Ezt azon-ban nem a jó vadásznak, hanem a buzgó katolikus férfinak aján-dékozom. A szarvasagancsot látni szeretném. Isten vele!

* * *

A bika alig ötven lépésnyire feküdt a domboldalon. A huszas bika volt. A golyó igen jól feküdt. Átroncsolta a szivereket és a tüdőt. Kizsigereltem s a vasúti őr egylovas kocsijával szállítottam a kir. vadász hivatalba. Az agancs koponyával együtt 9'5 kgr-t nyomott a nagyherceg örömteljes meglegedésére.

Az antikműví elefántcsont-szivarszopóka oldalán egyugyanazon csontból faragott s apró arany nyakörvvel ellátott daxli-kutyák ültek, pont heten. A nevük is bele volt vésvé: Lisi, Mädi, Gucki, Max, Fanni, Trudi, Fritz.

Gödöllő, 1938. szeptember.

Vadászüdvözzettel:

néhai Storcz Mátyás vadásztiszt
naplója nyomán:

S. A.

Szakszerű vadtenyésztés

ad 8. Szakszerűen akkor vadászunk, ha oly időben és módon foganatosítjuk azt, amikor legnagyobb eredményt és jövedelmet biztosítunk számunkra.

Igy pl. trofeaszerezés szempontjából a legmegfelelőbb vadászat az emlősöknél (szarvas, däm, őz és vadkan) a párzási idő, mert ebben az időben lehet legkönnyebben megállapítani és kiszemelni a legértékesebb trofeát. A szarvas és däm önönmagát elárulja bögésével, az őzbakot hívással magunkhoz csalogathatjuk, a vadkant pedig nyoma elárulja a havon és alkalmas helyen lesből elejthetjük.

Nagyvadak társas vadászattal való vadászására legalkalmasabb az ősz vége, amikor kezd már hideg lenni, mert az elejtett vadak nem romlanak meg szállítás közben, amíg rendeltetési, illetve értékesítési helyükre érnek.

Itt mcg kell említenem azt, hogy minden szakszerűen kezelt vadászterületen a nagyvadak kellő pontossággal nem és ivar szerint, a szarvas, däm és őzeknél ezenkívül az agancs minősége is fel van véve. Meg van állapítva minden évben a lelövésre szánt vadak mennyisége az emlősöknél ivar szerint.

Ha a társas és egyéb vadászatokon a lelövésre szánt előirt mennyiség nem lövetett ki, úgy az vagy a még hátralévő időben, vagy a tilalmi idő elején felsőbb engedéllyel (miniszteri) lesznek kilöhetőek.

A gyilkos bikák a vadászat beállta előtt, vagyis az üzeke-dést megelőző két-három héttel kilövendők.

A meddő és öreg sutákat — ha azok a társas vagy egyéb

vadászatokon nem lettek kilőve — a szabad vadászati idő végén, esetleg engedéllyel a tilalmi idő elején kilőjjük.

Itt előre kell bocsájtanom azt, hogy a szarvas- és dambögések idején — az eredményesebb cserkészés szempontjából — a területet mentesítjük minden erdei kezeléstől, vagy egyéb zavaró körülményektől (favágás faszállítás, gombázás, makkszedés stb) ezt természetesen már a cserkészés előtt legalább három héttel kell megtennünk.

Az eredményes vadászat természetesen sok mindentől függ, nevezetesen: a terep alakulatától, a vadászat módjától és vezetésétől, erdőn az erdő faállományának korától, a terület vadászati berendezéseitől (cserkésző ösvények, magaslesek), kedvező szélről, jó puskától és legelső sorban attól, *nyugodt-e a vadász keze.*

Társas vadászatoknál gondunk legyen arra, hogy a meghajtandó területekhez — történjék az akár nagy vadra, akár pedig szárnyasokra — megfelelő számú vadász (puskás) és hajtó álljon rendelkezésre, ha azt akarjuk, hogy kellő eredményt érjünk el. Körvadászatoknál még fontosabb betartani e szabályt mert különben a nyulak a nyitott vagy veszélytelen kapun elmenekülnek.

Fácán vadászatot csak október közepe után tartunk, mikor a fácánok már jól kifejlődtek.

A nyúl vadászatot ne tartsuk meg igen korán, minthogy a nyulakat nem szokás kiszigerelni, nehogy megromoljanak a melegben; várjuk be a hidegebb időt. Vadászat után eresszük ki a nyulak vizeletét, nehogy bűzösek legyenek; ez úgy történik, hogy a nyulat első lábánál fogva függőlegesen tartjuk és a hasát masszírozzuk, miáltal a vizelet kiömlik.

Jegyezzük meg jól azt is, hogy a hajtás akármilyen vadra történjék is, mindig csendesesen menjen végbe; a hajtó csak itt-ott üsse meg botjával kevéssé a fát. Lármával hajtott területen, különösen nagyvadnál, az eredmény semmi szokott lenni, mert a vad rendszeren visszatör.

Nagyvad hajtásánál a kedvező szélirányt mindig vegyük figyelembe, mert az igen fontos.

ad 9. Vadértékesítés. — Szakszerűen kezelt vadgazdaságban elejtett vadak értékesítése — amennyiben azok saját célra nem lesznek felhasználva — már előre szerződésileg lekötött vadkereskedőknek lesz kikötött árak mellett eladva.

Vadjainkat értékesíthetjük élő és lövött állapotban. Az élő vadállatok tenyésztés- vagy vérfrissítésre, lövöttek pedig felhasználásra szállíthatnak, illetve értékesíttetnek.

Az élő vadállatok ára — minthogy azok befogása és szállítása költséges és körülményes — jó magas, azonban csak úgy érdemes szállítani, ha erre külön berendezkedünk, sok a megrendelés, és ha nem igen nagy távolságra kell azokat szállítanunk.

Ha a birtokos maga nem óhajt vadászni, úgy a fentiektől függetlenül értékesíthetjük vadjainkat többféle módon is és pedig:

1. kiadjuk a területet vadászás céljára több évre bizonyos összegért;

2. vagy időszakai lelővéseket (szarvas, dámbika és őzbakra a párzás idejére) adunk ki bizonyos számú vadfajra. Ilyen alkalommal rendszeren csak az agancs lesz odaadva, a hús nem, de néhol a teljes vad az elejtőé, ez természetesen az egyezségtől függ,

A szarvasbikák lelővése kiadható jól. 5 kgr-os agancsért már 500 pengőt, ezenfelüli agancsért minden kgr. után 10 pengőt számíthatunk. De kiadható egy-egy szarvasbika lelővése minőségi garانتálás nélkül is 800–1000 pengőért. Dámbika lelővését is ki lehet adni darabonként 300–500 pengőért. Őzbak és muflonkos 80–150–200 pengőért. Vadkan agyarnagyság és testsúly szerint 100–300 pengőért.

Természetesen ezek csak közepes irányarak és ezek vidékenként változhatnak.

(Folytatjuk.)

Orosz Imre,

Jövedelmező házinyúltenyésztés

Az állattenyésztés, valamint a halászat és vadászat valamikor főfoglalkozása volt egyes néptömegeknek. Az intenzív és okoszerű gazdálkodás azonban háttérbe szorította egy időre kiterjedt állattenyésztésünket, mert úgylátszott, hogy a mérhetetlen kiterjedésű legelők feltörése révén a gabonatermeléssel nagyobb jövedelmet tud a gazda magának biztosítani. A kisegyzisztenciák, törpe és kisbirtokosok rájöttek azonban arra, hogy állattenyésztés nélkül jövedelmüket képtelenek annyira felfokozni, hogy abból a maguk és családjuk megélhetését biztosítani tudják.

Az aprójószág, tehéntartás, sertéshizlalás, méhészet ma is nagyon sok népes kisgazda-családnak biztosítja bizonyos mértékig megélhetését.

Nagyon kevesen tudják azonban azt, hogy van egy gazdasági állattenyésztési ág: a házinyúltenyésztés, amely nagy mértékben hozzásegítheti a vele foglalkozót ahhoz, hogy a maga és családja megélhetését könnyebbé, elviselhetőbbé tegye. A nyugati államokban, így Német-, Francia-, Svájc-, Belgium- és főleg Olaszországban a legutóbbi évtizedben pedig Magyarországon is, a házinyúltenyésztés már komoly gazdasági tényező. Jól jövedelmező mellékfoglalkozási ág, sőt egyes országokban már nemzetgazdasági tényezővé is vált.

Előnye a házinyúltenyésztésnek az, hogy nagy befektetést nem igényel, a legkisebb udvaron, vagy kertben is eredményesen tenyészthető. Tartása alig kerül pénzbe, ha figyelembe vesszük azt

a körülményt, hogy néhány törzsből álló belgaóriás húsnyúl egy kisebb családnak állandóan felérje tartalmában gazdag, friss, jó zamatú és különféleképpen elkészíthető hústáplálékot biztosít, úgy rájövünk arra, hogy a házinyúltenyésztés valósággal áldás a gazdára, tisztviselőre, iparosra és kereskedőre nézve egyaránt.

Igaz, ma még sokan idegenkednek a házinyúl húsának fogyasztásától és különböző tévhitekkel, babonákkal igyekeznek ezt a balhiedelmet megmagyarázni, pedig erre semmi okuk sincs, mert ha ezeknek a babonáknak a legcsekélyebb mértékben is helyet lehetne adni, úgy nem állana cáfolatként szemünk előtt az a józan valóság, amit alább felsorolok:

Bécsben 12 házinyúlmészárszék alig képes ellátni a vásárló közönség szükségleteit. Svájcban 8 hatalmas házinyúl konzervgyár működik. Franciaországban étkezdék, vendéglők és éttermek legdrágább és legkitünőbb fogásai a házinyúlhúsból készülnek, Párisban naponként átlag százezer darab házinyulat ölnek le és fogyasztanak el és Franciaország területén kb kettőszázezerre rúg azoknak az igazgatóknak, tisztviselőknak, munkásoknak a száma, akik kizárólag a házinyúltenyésztéssel kapcsolatos jövedelemből tartják el magukat és családjukat. Los-Angelesban külön házinyúl vágóhíd van, a Skandináv-félszigetek tengermelléki lakóinak mintegy fele kizárólag abból él, hogy húsnyulat termel és azt Angliába szállítja. A németországi leipzig-i házinyúlgerezna-nyíró, festő és feldolgozó hatalmas gyárüzem, a nemes prémutánzatok 99 %-át egyszerű házinyúl-gereznből állítja elő, s ad ezáltal ezer és ezer munkásköznek rendes megélhetést.

A lap legközelebbi számában a belgaóriás házinyúl telepítését, elhelyezését és nevelését tárjuk az olvasóközönség elé.

* * *

A „Fajnyúlgazdaság“ szerkesztősége: Szeged, Felsőtiszapart 5. szám válaszbélyeg csatolása mellett mindenkinek részletes tájékoztatást nyújt, valamint elküldi a lap mutatványszámát is.

Major Ákos (Szeged).

Nyármagvetések

Általános szokásban van a nyárféléket dugványozás útján megtelepíteni. Történik ez a síma dugvány vagy az előzőleg gyökereztetett dugvány kiültetése útján. Miután azonban a nyárfélék dugványozásánál a dugvány alsó és felső vége a metszési lapon

nagy mérvben ki van téve annak, hogy a belőle fejlődő fa álgesztessé válik. Így foglalkoznunk kell a nyárfélék magról való nevelésével is. A magról nevelt csemetéknél az álgesztés, a metszési lap hiánya következtében, minimumra csökken. A magról nevelt nyárcsemeték, megfelelő időjárás esetén, a magvetés évében a kiültetésre alkalmassá válnak.

Sokan lesznek olyanok, akik azt fogják mondani: könnyű ezt leírni, de nehéz a nyárféléket magvetés útján nevelni.

A kételkedő kollégák megnyugtatása, valamint azon körülmény is, hogy soraimmal szolgálatot teszek a köznek is, készítette engem arra, hogy leírjam az általam gyakorolt nyármagvetések módját, ami eddig mindig bevált.

Mielőtt a nyárfamagvetéseknél fontos tényezők leírásába fognék, engedjék meg, hogy bemutassam a mellékelt képen a május hó 17-én vetett kanadai és feketenyár magvetés után kelt csemetéket. A felvétel augusztus 31-én történt és ekkor a csemeték átlaghossza 43 cm volt.

A képen látható csemeték szolgálnak bizonyosággal arról, hogy igenis lehet nyárféléket magról nevelni. Hogy azonban ezt elérjük, tisztában kell lennünk a következőkkel:

A nyárfélék magjának szedésénél óvatosan járjunk el. Ügyeljünk arra, hogy az általunk gyűjtött mag be ne melegedjen és meg ne fülledjen. Mindnyájan tudjuk azt, hogy a nyárfélék magja mily hamar veszíti csírákéességét. Éppen ezért szükséges a legnagyobb óvatosság. Ügyeljünk arra is, hogy a megszedett mag mielőbb vetésre kerüljön. Addig is tároljuk azt szellős helyen.

Mielőtt a vetésbe kezdenénk, szükségünk van a csemete kertünkben vagy más alkalmas helyen kijelölt, a nyárfélék neveléséhez alkalmas üde talaj megmunkálására. Áll pedig ezen megmun-

kálás a talaj felásásából, vagy felkapálásából, az apró mag vetéséhez feltétlen szükséges gereblyével való porhanyításából és egyengetéséből.

Az így előkészített talajt a fenyővetéseknél is szokásos 1 m széles padokra osztjuk és erősen beöntöztetjük.

Amikor a megöntözött padok annyira megszikkadnak, hogy azokba a kihúzott zsinór bele nem ragad, elkezdjük a vetési munkát. A 100 cm széles padban három sort vetünk. A kihúzott zsinór mellett egy vékony lécz élével három mm mély barázdát nyomunk. Az így előidézett kis barázdába vetjük a fedett kosárból vagy zsacsakból a magot. Ez a szó azonban, hogy vetjük, itt úgy értelmezendő, hogy két ujjunkkal kiveszünk egy csipet magot s azt a fentebb említett barázdába egymás mellé, a nedves föld színéhez nyomjuk. Így folytatjuk a vetést, míg a pad be nem telik, illetve míg a vetést be nem fejezzük. Tekintve, hogy a nyárfák magja nagyrésztben léha szokott lenni, szabály az, hogy mindig sűrű vetést adjunk.

Az így vetett magvakat betakarni nem szabad. Azonban a vetés befejezése után, rózsával ellátott kannával beöntözzük. Az öntözés alkalmával lehulló vízsugarak által felcsapódó föld képezi a magvetés takaróját. Öntözés után a padokat árnyaljuk. Az árnyaló lehet 50 cm magasan elhelyezett árnyaló rács (ez a legjobb) vagy betüzdelt zöld gally. Semmiesetre sem szabad az elvetett magot szalmával vagy harasztal fedni.

A siker érdekében feltétlenül szükséges, hogy a padokat a mag teljes kikeléséig, amennyiben kellő mennyiségű csapadék nem esnék, reggel, délben és este alaposan megöntözni. A csemeték kelése után is szükséges azok megöntözése oly mérvben, hogy a talaj ki ne száradjon.

A kikelt csemeték kapálásával ne késsünk soká. Kapáljunk, ahogy azt kártétel nélkül lehetséges, azonnal, és később annyiszor, ahányszor azt szükségesnek látjuk.

Állítani merem, hogy a fent leírt módon vetett nyárvetések nekünk csak örömet, előljáróink részéről pedig elismerést szereznek.

Nagy József.

A csírákéesség megvizsgálása és a vetés*

A csírákéesség megvizsgálására azért van szükségünk, hogy megállapíthassuk azt a magmennyiséget, amelyet feltétlenül el kell vetnünk, hogy a megkívánt csemete sűrűséget — akár a vágásterületen vetünk, akár csemetekertben — elérjük.

* Cikkemet Balás: „A tulajdonképeni erdőművelés tan”-a alapján állítottam össze.

Igen sok mag egészséges, csíráképes voltát, már külseje is elárulja, (tölgyek, bükk, gesztenye), melyeknek külső felismerhető jellegzetességük a duzzadt, fényes magburok. Szétvágva a belső húsos rész, azaz sziklevel sárgás-fehér, míg a csíranövényke pirosló színű. A szil és juhar kettévágott egészséges magjában zöld csíranövénykét, míg a kőrisében viaszfehér színűt találunk.

Nem minden mag csíráképesége állapítható meg külsőleg vagy szétvágva, amikor is a csíráképeségről csíráztatási próba útján győződhetünk meg. A csíráztatási próbához legjobb, ha 100 darab magot használunk, hogy így mindjárt a csírázási százalékot is megkapjuk. A csíráztatási próbához szükséges magvakat nem egyenként válogatjuk ki az elvetendő mennyiségből, hanem abba belemarkolva válogatás nélkül számoljuk le a 100 db. magot.

A csíráztatás sokféleképpen eszközölhető. Legegyszerűbb csíráztatási mód az, amikor egy ládikába, vagy cserépbe helyezett meleg helyen és állandóan nedvesen tartott földbe vessük el a magot. Szoktak rongy között is csíráztatni, amikor különös gond fordítandá arra, hogy a rongy állandóan nedves legyen.

Vannak a csíráztatáshoz külön e célra használt készülékek is, amelyek csíráztatásra igen alkalmasak. Leginkább használt ilyen készülék a Steiner-féle csíráztató.

A csírázási százalékot a kicsírázott magvak naponkénti kiszedésével és feljegyzésével, majd a csírázás megszűntével, a naponként feljegyzett tételek összegezésével állapítjuk meg. Ha nem 100, hanem több, vagy kevesebb magot használtunk a csíráztatáshoz, akkor a csírázási százalékot arányszámítással állapítjuk meg.

A vetés. Vetni rendszerint ősszel vagy tavasszal szoktunk. A tavaszi vetés jobbnak és eredményesebbnek mondható, mivel nincs kitéve télen át a fagy és állatok károsításának. Az őszi vetésből sokszor korán kikelő csemete a késői fagyok martaléka lehet.

Dacára a tavaszi vetés előnyeinek, a csíráképeségüket hamar elvesztő (jegenyefenyő) vagy nehezen eltartható (tölgy, bükk, gesztenye) magvakat lehetőleg ősszel kell elvetni.

A nyáron érő magvakat, melyek csíráképeségüket hamar elvesztik (szil, nyír, nyár, fűz), nyáron vetjük.

A tavaszi vetéshez a fagyok elmúltával fogunk hozzá. Lehetőleg esős, nedves időben vessünk, hogy a magvak a csírázáshoz feltétlenül szükséges nedvességet megkapják. A kellő nedvesség mellett, a talaj porhanyóságára is figyelemmel kell lennünk. Amennyiben a talaj nem ilyen szerkezetű, ekével, kapával, boronával vagy gereblyével megporhanyítjuk részlegesen vagy teljesen aszerint, amint az alkalmazott vetési mód megköveteli.

A vetés lehet *teljes* vagy *részleges*. Teljes vetésnél a beerdősítendő egész területet behintjük maggal, míg a részleges vetésnél csak helyenként vetünk, sorokba, foltokba, vagy lyukakba.

A *teljes vetés* a legköltségesebb vetési mód. Éppen ezért csak ott alkalmazzuk, ahol elegendő mag áll rendelkezésre s a talaj

már természetes állapotában alkalmas a mag befogadására, vagy mezőgazdasági köztes használatlaltal meg van művelve. Az egész területnek csupán az erdősítés céljára történő megművelése igen költségessé tenné a vetést, már annál is inkább, mivel az erdő gyökérrel átszőtt talaját ekével nem munkálhatjuk meg, hanem csak kapával, irtókapával, sőt nem ritkán, csak csákánnyal.

A vetés rendszerint kézzel történik, úgy, mint ahogyan a gabonát vetik. Jó ha a magot két részletbe vetjük el és pedig úgy hogy az első rész elvetése után a második részt erre keresztbe vetjük, hogy így a magból mindenhová arányosan jusson.

A magvak betakarását boronával, gereblyével vagy kapával végezzük.

Sík vagy gyengés lankás terepen vetőgéppel is vethetünk.

A *részleges vetés*-nél bevetendő területnek csupán egy bizonyos hányada lesz bevetve. Leggyakoribb formája a *soros vetés*, amely a talaj teljes megmunkálásával vagy csak a bevetendő pászták feltörésével történik. A talaj, teljes megmunkálását ekével végezzük, amikor is az elvetendő magot eke után vetjük minden 4—6-ik barázdába egymástól 10—15 cm.-nyire. A talaj pásztás megművelésével a pásztákat egymástól 1—1.5 m-nyi távolságban (középtől középig) alkalmazott 30—50 cm. széles pásztákat műveljük meg ekével vagy kapával.

A *foltos vetés*-nél a talajt ásóval, kapával vagy vasgereblyével műveljük meg, egymástól 1—1.5 m re fekvő 40—50 cm-es tányérokban.

A *lyukba vetés* nél a talajt nem műveljük meg, hanem egymástól 1—1.5 m-nyire fekvő, kapával vagy más szerszámmal a talajba vágott lyukba vetjük el a magot.

A lyukbavetés a legolcsóbb vetési mód, de egyben tekintve, hogy a kikelő csemete a gyomok elnyomásának a legteljesebb mértékben ki van téve, a legbizonytalanabb.

Legvégül megemlítem még a *bogárhátas vetést*, amelyet mocsaras, vizenyős helyen alkalmazunk.

Azért nevezzük bogárhátas vetésnek, mert árok ásásával, amelyeknek szélessége rendszerint 0.8—1.9 m. az onnét kikerült földet (az árok egymástól 2—2.5 m. távolságban párhuzamosan futnak és egy vagy több szükség szerinti fő levezető árokba torkolnak) a bevetendő 2.0—2.5 m. széles területre dobáltatjuk, miáltal a talajszintje felemelkedik.

Bükki.

Harc a háremért

Dunamenti „Erdő“! már a szó hallatára is, azt hiszem, tisztában van a tisztelt olvasó azzal, hogy árterületi erdőről van, vagyis lesz szó. Vizben és vadban gazdag terület.

A vizek halászatra, az erdő pedig vadászatra haszonbérbe van adva. Vadászbérlőnk, báró Bornemissza Elemér, igaz nagy vadász és vadgondozó. Ehhez nem kívánok semmiféle külön magyarázatot fűzni, mert kartársaim tudják, mit jelent e két szó, mik az alapfogalmak.

Most csak a szarvasbika-vadászat előkészületeit szeretném tárgyalni, ha az igen tisztelt olvasóim türelmét nem tenném próbára.

Augusztus hónap... Ez az az időszak, amikor az erdő vad-jainak díszére, a szarvasbika vadászatára szükséges előkészületeket meg szoktuk tenni kint az erdőn. A régi cserkészutak felkapálása és ha szükségesnek mutatkozik, újak készítése, a barkácsoló (kocsi) utak, fűtől, ágak és gallyaktól való megtisztítása, a magaslesek kijavitása, hogy a bögés megfigyelését a körülményekhez képest lehetőleg csendben tudjuk végezni. Az augusztusi folytonos esőzések miatt ez a munka is annyira eltolódott, hogy még szeptember első napjaiban is dolgoztam, hogy a munka befejezést nyerjen. De mire befejeztem a munkát, az országos és majdnem Európa-szerte dúló esőzések és felhőszakadások folytán megjött az áradás, a soknapi munkának nyolcvan százalékát elborította a víz. Itt állunk tehetetlenül, a szájunk szélét rágva és azt mondjuk: „Ez jöhetett volna májusban.” A befejezéskor már oly magas vízállás volt, hogy az erdőben csak a magasabb helyek — hogy úgy mondjam — göröndök voltak járhatók. Nagyon kellemetlen ilyenkor a víz, csak boszankodik ilyenkor az ember, mert nem mehet oda, ahová akar, itt a bögés!... Mindenfelől bikák szerelmi áriája csendül fel...

Tőlem mintegy hetven nyolcvan m. távolságra, a bokros fiatal füzes sarjerdőben is rázendített egy bika szerelmi dalára, tiszta szívéből. Szeretném megközelíteni, de akármerre nézek, mindenfelé víz van... kár minden lépésért. Afeletti elkeserdésben, hogy nem tudom megközelíteni a vágás tisztás szélén, a szederinda és vörösgyűrűsomtól sűrűn benőtt területen egy tuskóra ültem és távcsöveimmel kémleltem a bögés irányában.

Egyszer csak megszűnik a bögés, élénk csobogás váltja fel. Lélekzet visszafojtva, tágranyilt szemekkel figyeltem a csobogás irányába. A füzes szélén halk duruzsoló bögéssel megjelent a várva-várt bika. Gyönyörű agancsa, mint egy diadém, úgy ékeskedett a fején — 7—7.5 kgr-ra becsültem —, azonban most már távol volt tőlem, így egy kgr-mal kevesebbre mondtam. Számítva arra, ha terítékre kerül, nehogy blamálna legyek becslésemmel, távcsöveimet ismét szememhez emelem, szeretném megállapítani, hány éves lehet?... Akárhogyan figyelek, megfigyelésem eredménytelen marad, mert a füzes szélében lesállásban helyezkedett bika szinte mozdulatlanul állt, és bal agancsának koronáját a fűz-bokor lehajló ága teljesen takarta. A nap már rég lenyugodott, utolsó sugarai, amelyek vörösre festették a festői szépségű tájat, már mint egy negyedórája eltűntek az erdő fainak koronája mögött.

Az esti szürkületben jó távcsővem ellenére sem tudtam megállapítani korát. Szomorúan felálltam rejtekemből és megindultam a tekervényes ösvényen csendben hazafelé. Időnkint megálltam és figyeltem, hogy nincs-e a közelben mozgás... Véletlenül meg ne zavarjam a legelőre kiváltó rudlit... Semmi nesz... Semmi mozgás... Csak a fejem felett elhúzó vadkacsák röptének suhogása és egy egy csapat kacsza megriadt föltreppenése és kétségbe esett sárogása hallik. Nyugodt, hosszú, kimért léptekkel folytatom utamat haza felé tünődve azon, vajjon hány éves lehet? A jobb oldali agancsszáron hat ág, — de mennyi van vajjon a balszáron? Szintén hat? Hátha hét? Vagy csak öt? Amint így tünődve bizonytalanságom felett lépkedek, egyre rövidebb és rövidebb az út a lakásig. Már a papfoka hidján vagyok, még tíz perc és hazaérek, de mit jelentsek?... Ha azt mondom, páros vagy páratlan 12-es, de hátha páratlan 14-es lesz! Végül úgy határoztam, hogy nem láttam megfelelőt, hajnalban, ha kimegyek, talán sikerül közelebről megnézni. Úgy is történt, közvetlen feljebbvalóm érdeklődésére kitérő választ adtam..

Ébresztőóráim riadószerű csörgésére valósággal kipattanok ágyamból, elzárom a csengőt, lámpát gyújtok és sietve öltözködöm. Folyton az jár az eszemben: Hányas lehet? Hol tudom elcsípni? Be tudom-e cserkészni? Öreg Mauseremet vállama véve, még egy pillantást vetek az órára, távcsővemet nyakamba akasztva. 3 óra, szent „Hubertus“ segíts! és sietve távozok. A lakástól mint egy 5 m-nyire a védtöltésen megállok és figyelek; szélcsend, s egyébként is csend van, csak a távolból hallatszik öreg kollégám „Laci“ tacsakójának ugatása, az zavarja meg a síri csendet, majd a vadkacsák sárogása vegyül a lármába. Gyufát gyújtok, hogy megállapítsam a levegő mozgását... A legnagyobb öröömünre a láng felém jött, — megkönnyebbülten fellélegzek, talán sikerül! Lassan, óvatosan lépkedek, hogy lépteimmel zajt ne csapjak, közvetlen mellettem, a sűrű szürke nyárasban egy őz mégis megneszelt és nagyokat ugorva kétségbeesett báó... báó, báó... riasztó ugatással rohant a sűrű bokrok között. Egy pillanatra meglepődtem, de hamar felocsúdtam és ezt a zajt kihasználva, lépteimet meggyorsítva mentem a kítűzött hely felé. Jó távol jártam már az őztől, de még mindig riasztott.

Még sötét volt, amikor a csicsókához értem és a szürke nyáras szélében felállított magas lesen elhelyezkedtem és vártam. Rövid idő múlva egy erőteljes bögés reszkedtetni meg a levegőt, utána több felől bögés. A szívem a rendesnél gyorsabban kalapált, felismertem az estéli bika bögését. 4 óra, pirkad már, szeretném a les lőrését megnagyobbítani, hogy nagyobb kilátás legyen, menél hamarabb megláthassam a csicsóka királyt. Rövid várakozás után méltóságteljes léptekkel megjelenik a gyönyörű trofeát viselő bika, a magas les felé tart s közel érve hozzám, megrázza fejét, körülnéz, majd fülettépő akkordra zendít és olyan közel jön, hogy szabad szemmel is szépen megtudom számolni az ágakat; egy

szabályos 12-es, tehenek nélkül. Szinte csodálkoztam rajta, mert a hátam mögött a nyárasban egy gyenge agancsú, de testre jól megtermett páratlan 12-essel 6 tehén tépdeste a zsenge nyárhajtásokat, az akkord elhangzása után ez is válaszolt, a vége hangverseny, majd verekedés lett. A mögöttem levő bika minden bőgés után egy néhány lépéssel kijebb húzódott a rétfelé, amikor egymást meglátták, vad dühvel egymásnak rontottak, rettenetes tusakodás, irtó elkeseredett harc fejlődött ki köztük. A két vetélytárs izmaikat a pattanásig megfeszítve erőlködtek, hogy egyik a másikat legyőzze, az egyik testre erősebb, a másik rutinosabb, gyorsabban mozog és jól kifejlett szemégye van. Egy ideig egyenlő erőnek bizonyult a két harcos, de a sorozatos támadástól a testre gyengébb bika kifáradt és már úgy látszott, hogy feladja a küzdelmet, de még egy végső, egy elkeseredett erőfeszítés, szinte szántották a megfeszített körmök a gyepet. Már mind a kettőnek lógott a nyelve a fáradtságtól. Verekedés közben a tehenek is kijöttek a nyáras szélére a nagy agancscsattogásra és egy rövid ideig riadtan nézték a küzdelmet, szinte ijedten húzódtak vissza. A szép agancsú páros 12-es egy őrizetlen pillanatban, a nálánál testre jóval erősebbnek látszó páratlan 12-est váratlanul megtámadta úgy, hogy az a váratlan támadást nem tudta ellensúlyozni és így meghasított fejfel és nyakkal véresen kénytelen volt megfutamodni, még csak vissza sem mert nézni. A győztes pedig fáradtan bár, de diadalmasan bevontul hárem hölgyeihez, kik idegenkedve fogadták. A legyőzött úgy eltűnt a környékről, hogy azóta sem láttam.

A győztes, tehenei között megállt, mintha gyökeret vertek volna lábai és olyan gyorsan lélekzett, hogy úgy járt a horpasza, mint a harmonika bordája, amikor gyors csárdást muzsikálnak rajta.

Közben a tehenek már jó távol tépdesték a nyárlombokat, amikor a bika megindult utánuk. Elérve őket, ahány volt, annyi felé ment; a bika megállt, azt sem tudta, melyik után menjen, majd fájdalmasan bőgött, mintha azt akarta volna mondani: „Ezért nem volt érdemes ilyen erőpróbát tenni“.

Végtelenül örültem, hogy szemtanuja lehettem a küzdelemnek és megláthattam a szép, formás agancsú bikát, de nem bántam volna, ha a tehenek alatt megnyílik a föld....

Félhat volt, amikor puskámat vállamra akasztva megindultam a magas les lépcsőjén lefelé, hogy megfigyelő körutamat tovább folytassam egy másik bika sokat ígérő bőgése irányában. Egy negyedórai gyaloglás után elértem a rudas füzeserdőt, amelynek tisztásán egy gyengén fejlett 10-es kacérkodott két tehén és egy másodfüves üszke körül. Mivel csak a hangja volt sokat ígérő, hamar magukra hagytam és folytattam utamat hazafelé. Szinte repülni szerettem volna, hogy megfigyelésem eredményét jelentsem. Alig vártam a délutánt, de különösen az esti órákat, ismét oda mentem a magas lesre és izgatottan vártam a bőgés kezdetét.

17 óra tájban keleti irányból a bögésnek elhaló foszlányait hozta felém a lanyha szél. Ülőhelyemről felállva, szemeimmel végigfutom a környéket, az előttem elterülő vágásterület szürke nyár sarjai között három telén két borjúval lassan, óvatosan, minden lépésre vigyázva, még egy ág sem roppant meg lépteik alatt, helyenként legelészve húzódtak ki a les és csicsóka között elterülő rétre. Nem sokára kisebb bikák kíséretében csapatostól jöttek a telenek a legelőre, kiérve szétszéledtek és mohón falták a gyenge sarjú füvet.

A Nap is pihenőre készül. Meleg, fényes sugarai mintha fáradtak lennének, mindig gyengébben melegítettek. Már közel volt a hegyekhez, hogy mögöttük a szemlélő elöl meghúzódva, napi fáradtságát kipihenje. Türelmem fogyni kezdett, aggódva néztem körül, hogy agancsosom még mindig nem jelentkezik, 18 óra 10-kor torkaszakadtából, öblös, mély hangján bögve jött a legelőre. A gyengébb és fiatal bikák ijedten néztek körül, meglátva a csicsóka-királyt, menekült, ki merre látott. Ha ismerek! len bika véletlenül közel merészkedett, azt irgalmatlanul kergette, amíg csak látta. Nincs neki ellenfele, ő a környék ura, a kis legénykéek vágyakozva néztek vissza, de közeledni egy sem mert.

Teheneit féltve őrizte, ha a többi közül néha egy kiváltott, azt mérgesen visszakergette. Nagyritkán hajtotta le fejét, hogy egyet-kettőt harapjon a kívánatos gombosherével kevert gyenge sarjűfűből, szinte féltékeny volt háremére, vagy talán jogát érezte hozzá, mert ezért ő nagy csatát vívott. Irigysége nem soká dominált, mert elérte végzete: egy szép szeptemberi alkonyatkor a báró úr „Mauser“-ének acél köpenyes lövedéke leterítette.

Molnár József szegődményes erdőőr.

Egyesületi hírek:

Legutóbbi közgyűlésünk megbízásából összeállított „Emlékirat“-unkat szeptember hó 22-én küldöttségileg adtuk át gróf Teleky Mihály földművelésügyi államtitkár úrnak. A küldöttséget Brandt Vilmos országos elnök urunk Óméltósága vezette. Tagjai Óméltóságán kívül: Daróczy Márton ügyvezető-elnök, Hunyadi József titkár, Hevesi József főszámvevő és Szabó Márton pénztári ellenőr voltak.

Az államtitkár úr az ügyvezető elnök által előadott kérelmünk után, megértő szavakkal biztosított bennünket arról, hogy emlékiratunk áttanulmányozása után, az ügyek jogos és igazságos volta szerint fognak ügyeinkben döntenéi.

Emlékiratunknak a földművelésügyi minisztériumhoz történt beadásával egyidőben adtunk be egy másik emlékiratot, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz, a közalapítványi kartársak ügyében. Ezen emlékiratunkat Schenkengel László miniszteri tanácsos úr Öméltóságának adtuk át, aki — mint mondotta — mindig megértéssel és jóakarattal kezelte és kezeli az erdészeti segéd-személyzet ügyét és megígérte jóakaratóú pártfogását.

A küldöttésgileg átadott emlékiratokat szószerint ideiktatjuk.

1. A földművelésügyi minisztériumhoz beadott emlékirat:

868/1938.

Nagyméltóságú Földművelésügyi Miniszter Úr!

Kegyelmes Úrunk!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete nevében mély tisztelettel fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy a már több ízben eredménytelenül maradt jogos kérelmeinket meghallgatni, bölcs belátása szerint elbírálni és áldatlan helyzetünkön segíteni kegyeskedjék.

Sem az 1936. évi XXXVI. tc., sem az újabban kiadott 1938. évi XII. tc. nem gondoskodik az erdészeti és vadászati segédszemélyzet nyugdíjáról s így ennek a karnak tagjai, akik milliós vagyonekat kezelnek, őriznek; akik esőben, sárban, éjjel nappal, mondhatjuk szakadatlan szolgálatban élnek le nehéz és állandóan veszedelemben forgó életüket, öreg napjaikra a szegényházba, vagy koldusbotra jutnak, mert keresetük éhbér volt, abból öreg napjaikra nem takaríthattak meg, nyugdíjukról pedig — kivéve az államiakat és egyes uradalmakat — nem gondoskodtak.

Kegyelmes Úram! Már minden szaknál, még a mezőgazdasági munkásoknál és a cselédeknél is rendezve van mind a legkisebb fizetés, mind a nyugdíj, csak éppen nálunk, az erdészeti és vadászati segédszemélyzetnél nincs. Mi vagyunk az állam mostohái, akik egytől-egyig igaz keresztények és izig-vérig magyarok vagyunk, akik a vérzivataros időkben is becsülettel állottuk meg helyünket és igazi hazafiak és becsületes keresztények maradtunk.

Mi bízunk Nagyméltóságod szociális gondolkodásában, bízunk abban, hogy a segédszemélyzet jogviszonyát, fizetés- és nyugdíj-ügyét mielőbb rendezni kegyeskedik.

Nincsen hazánkban még egy olyan állás vagy szolgálat, melynek ellátása annyi veszéllyel járna, mint az erdészeti segédszemélyzet teendőinek ellátása.

Az erdőtisztek, gazdatisztek, bányamunkások, gazdasági cselédek, dohánykertészek, mezőgazdasági munkások, kereskedelmi alkalmazottak, ipari tanoncok, házicselédek és építőmunkások jogviszonyai a munkaadóval és birtokossal szemben különböző idevonatkozó törvényekkel és rendeletekkel intézményesen vannak szabályozva.

A hatásköri Biróság 1909. év január 10-én hozott 71/1908. számú ítélete az erdőöröket és vadöröket gazdasági cselédeknek minősíti, ami azt jelenti, hogy reájuk, tehát a szerződöttésükre, felmondásukra, elbocsátásukra és a felettük gyakorolt bíraskodásra nézve az 1907. évi XLV. tc. intézkedései alkalmazandók.

Kérjük Nagyméltóságodat, hogy az erdészeti és vadászati segédszemélyzet jogviszonyát törvény vagy rendelet útján intézményesen szabályozni kegyeskedjék.

A javadalmazás rendezésénél arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy rendeletileg méltóztassék kimondani, hogy — mivel szakképzett emberekről van szó —

a legkisebb évi fizetés összege 960 P-nél kevesebb nem lehet.

A nyugdíjügyet pedig szerény véleményünk szerint úgy lehetne megoldani, hogy mivel szellemi munkát is teljesítünk és nagy értékű vagyon kezelését végző egyének vagyunk —

a gazdatisztek nyugdíjtörvényének rendelkezései szerint tartozzék a birtokos erdészeti és vadászati segédszemélyzetről gondoskodni.

További nagy kérésünk pedig — amit most már másodszor terjesztünk elő — az, hogy az alerdész szakiskolába való felvétel négy középiskolai előképzettséghez köttessék.

A segédszemélyzet körében erre vonatkozólag az a vélemény alakult ki, hogy mivel mindenhez, még a legutolsó szakbeli munkához is megkövetelik a négy középiskolát, nálunk is igen indokolt volna a négy középiskolai előképzettség előírása a hat elemi helyett, mert az erdészeti és vadászati ismeretek 59 év alatt sokat fejlődtek.

Az erdészeti és vadászati segédszemélyzet munkaköre is olyan, hogy feltétlenül megkívánja a mai fejlett erdő- és vadgazdálkodás mellett a mennél képzettebb és mennél fegyelmezettebb, kötelességtudóbb és műveltebb segédszemélyzet nevelését. Ha körülnézünk és vizsgáljuk az egyes iskolákat, látnunk kell, hogy 59 év alatt mennyit fejlődött valamennyi, csak éppen a segédszemélyzetet képző alerdész szakiskola nem.

Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy csakis azok legyenek a jövőben felvehetőek az alerdész szakiskolába, akiknek négy középiskolai előképzettségük van.

Az erdészeti segédszemélyzetnek szomorú helyzete van az állami kezelésben lévő birtokokon is. Az az áldatlan helyzet uralkodik ugyanis, hogy amíg a vízügnél 88 altiszt közül műszaki

altisztnek minősítettek 49-et, szakaltisztnek 27-et, a szőlészet és borászatnál lévő 21 ember közül 15 műszaki altiszt, pedig alig pár hónapi előképzettségű emberek, addig nálunk az állami erdőgazdálkodás, birtokok, szakoktatás és az államerdészeti igazgatásnál az összes létszámot kitevő 180 ember között csak 16 a műszaki altiszt.

Kegyelmes Urunk! Végtelenül fájdalmasan érint bennünket akik felelősségünk tudatában élő, nemzeti alapon álló, még békében is hadiállapotban lévő kar vagyunk, hogy az aránytalanság rovásunkra más képesítésűekkel szemben majdnem kilencszeres.

Mély alázattal kérjük Nagyméltóságodat, hogy nálunk alacsonyabb képesítésű szakemberekhez hasonlóan létszámunknak megfelelő műszaki altisztet kinevezni kegyeskedjék.

Amikor fenti kérelmeinket tisztelettel Nagyméltóságod elé terjesztjük, megjegyezzük azt is, hogy az egyesület vezetőségének mindenkor igyekezett az egyesület magatartását és lelkületét a kormányzat szelleméhez hozzáidomítani.

Biztosítjuk Kegyelmes Urunkat arról, hogy irántunk tanúsított és tanúsítandó jóindulatát a legmélyebb hálával és igaz tisztelettel fogadjuk s vagyunk Nagyméltóságodnak

őszinte és leghűségesebb hívei:

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet
Országos Egyesülete nevében

Esztergom, 1938. évi szeptember hó 12-én.

Hunyadi József
titkár.

Brandt Vilmos
ny. főispán, országgyűlési
képviselő, országos elnök.

Daróczy Márton
ügyvezető elnök.

2. A vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz beadott emlékirat:

869—938. szám.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete nevében mély tisztelettel az alábbi alázatos kérelemmel járulunk Nagyméltóságod elé, bízva abban, hogy közismert nemeslelkűséggel fogadja, amely Nagyméltóságodnak minden ténykedésében és cselekedetében megnyilvánul.

Nagyméltóságod fennhatósága alá tartozó kir. közalapítványi erdőbirtokon alkalmazott erdészeti segédszemélyzet érdekében emeli fel egyesületünk kérő szavát s hisszük, hogy Nagyméltóságod nem tart túlkövetelőnek bennünket, mert kérésünk előterjesztésénél figyelemmel voltunk arra, hogy ma, amikor mindenki leszállított igényekkel él, nem lehetünk még kérelmeinkben sem szerénytelenek, viszont Nagyméltóságod nemeslelkűsége révén kérelmünk meghallgatásával a kir. közalapítványi erdészeti segédszemélyzet sorsán kérelmünk meghallgatásával a kir. közalapítványi erdészeti segédszemélyzet sorsán lényeges javulás állna be, anélkül, hogy más társadalmi réteg ezzel röviséget szenvedne.

Nagyméltóságodnak a magyar ifjúság érdekébeni sikraszállása adja nekünk azt a bátorságot, hogy figyelmét felhívjuk azon körülményre, hogy a kir. közalapítványi erdőbirtokon alkalmazott erdészeti segédszemélyzet kinevezése, előléptetése immár 11 esztendeje, előttünk ismeretlen okból megbénult. A kihalás, nyugdíjazás folytán megüresedett állások az úgynevezett szegődményes erdőőrökkel lesznek betöltve, akiknek havi 68 pengő javadalma mellett — a mai, egyébként is sokféle nehézségeken keresztülvergődve — vajmi kevés reménye lehet ahhoz, hogy belátható időn belül véglegesítésük megtörténjen.

Nem lehet közömbös a kiváltságos kir. közalapítványra, mint erdőbirtokosokra sem az a körülmény, hogy a néha 1000 holdat is meghaladó védkerület erdészeti teendőit olyan ember végzi, akit a mostoha elbánás egyáltalán nem ambicionál a munkára, sőt a védelmi szolgálattal kapcsolatban a szükségszerű óvatosságon felül állandó figyelemmel kell lennie arra a körülményre, hogy ha a gondjaira bízott hatalmas vagyon, nemzeti érték szolgálata közben megrokkann, minden anyagi támasz nélkül az utcára kerül, mert hiszen a szegődményes közalapítványi erdőőr nyugdíjra nem tarthat igényt.

Általában az a helyzet, hogy a szegődményes erdőőrök munkaköre ép oly sokoldalú, fáradságos, felelősségteljes, mint a már véglegesített erdészeti segédszemélyzeté. Hirtelenében nem tudnánk más, idegen foglalkozási ágakból példának felhozni olyant, amelyikre terhelőbb kötelességek nehezednének, mint reánk. Méltánytalannak tartjuk, hogy a magyar társadalomnak az a rétege, amely minden körülmények között, — úgy a háború alatt, mint a nagy összeomlást követő zúr-zavaros időkben is — sziklaszilárdan állta meg a helyét, amely neki örhelyiül kijelöltetett, a kormányhatalom részéről annyira mellőzött legyen és anyagi jólétét még a legszűkebb keretek között sem lehessen előmozdítani.

Nagyméltóságod messzehangzó szavát több alkalommal fel-emelte a családalapítás családvédelem érdekében s hisszük, hogy Kegyelmes Urunk kérelmünket annyival is inkább meghallgatja, mert nem mehet el közömbösen a körülmény mellett, hogy a kinevezésnél így mellőzött közalapítványi szegődményes erdőőrök egyáltalán nem gondolhatnak családalapításra, vagy csak na-

gyon későn, amikor már gyermekeinek felnevelése előrehaladott koruk miatt sem lehetséges. Vagy ha véletlenül mégis előfordul hogy egy ilyen szegődményes erdészeti alkalmazott, — dacára 68 pengős fizetésének — megnősül, családot nem alapíthat, mert meg kell gondolnia, hogy mi lesz jövődő sorsa gyermekeinek, akiket, ha őt a sors 12–15 évi szolgálat után elszólít közülük, fillér nélkül kitesznek az utcára.

A kir. közalapítványi erdészeti segédszemélyzet kinevezett tagjai között viszont az előléptetés bémult meg. Nagyméltóságodhoz eljuttatott emlékiratunkban először talán erről kellett volna szólnunk, mert a szegődményes közalapítványi erdőőrök fenntebb előadott ügye is ezzel magyarázható. gy hisszük ugyanis, hogy ha az elmúlt 11 esztendő alatt a közalapítványi erdészeti segédszemélyzet kinevezett tagjai közül évente 2–3 előlépett volna, nem állna ma fenn az a visszás helyzet, hogy a magyarországi közalapítványi erdőbirtokon mindössze három műszaki altiszt főerdőr van, viszont a szegődményes erdőőrök a segédszemélyzet egyharmadát teszik ki. Szabad legyen ezzel szembeállítanunk azt a körülményt, hogy az 1927. évet megelőző időkbén a körülbelüli 100 közalapítványi erdőőr 10%-a műszaki altiszt főerdőr volt.

Mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, tegye lehetővé, hogy a kir. közalapítványi erdőbirtokon alkalmazott erdészeti segédszemélyzet kinevezése, illetőleg előléptetése a szolgálati idő figyelembevételével automatikusan történjen.

Méltóztassék elrendelni ezzel kapcsolatban, hogy a kir. közalapítványi erdészeti segédszemélyzet státusza az 1927. évi, illetőleg az ezt megelőző évek szerint állapíttassék meg.

Hiszük, hogy kérelmünk teljesítése semmiképen nem befolyásolja a kir. közalapítvány pénzügyi egyensúlyát, mert a kinevezéssel, előléptetéssel járó több kiadás csak látszólagos, ami visszatérül akkor, amikor az alkalmazott az egyéni kiválóság jutalmazását látva, fokozottabb mértékben iparkodik kötelességének eleget tenni.

Hiszük és reméljük, hogy Nagyméltóságod fenti kérelmünket megértő szívvel vizsgálja meg és bölcs határozatával megszünteti a közalapítványi erdőbirtokon uralkodó visszás helyzetet, amivel az erdészeti segédszemélyzet megnyugvását és a közalapítványi erdészeti segédszemélyzet szebb] jövőjét és így a nemzet egy érdemes osztályának boldogulását segíti elő.

Nagyméltóságodnak mély tisztelettel és őszinte nagyrabecsüléssel vagyunk a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete nevében készséges hívei:

Esztergom, 1938. évi szeptember hó.

Hunyadi József
titkár.

Brandt Vilmos
ny. főispán országgyűlési
képviselő, országos elnök.

Daróczy Márton
ügyvezető elnök.

Amint lapunk első oldalán olvashatjuk, választmányi ülésünket f. évi november hó 6-án tartjuk. A meghívóból láthatjuk azt is, hogy választmányi ülésünket az idén nem a régi helyen, hanem Rákóczi-út 15 alatt tartjuk. Ezért tehát nem a körúton közlekedő, hanem a Vilmos császár-úton közlekedő villamossal utazunk a Rákóczi-útig.

Felkérjük a választmányi tagokat, hogy az ülésen feltétlenül jelenjenek meg. Amennyiben megjelenésük kétséges, vagy fontos ok miatt lehetetlen, ezt írásban kérjük bejelenteni, hogy póttaggal helyettesíthessük.

A választmányi tagok részére ez évben is — mint tettük a multban — kedvezményes jegy váltására jogosító igazolványokat váltunk ki, amelyet minden választmányi tagnak el fogunk küldeni.

Sajnálattal értesítjük hartársainkat arról, hogy dr. Jármay István, egyesületünk ügyésze — mivel betegsége még mindig gyakran kónozza — ezen számunkból értékes cikksorozatának folytatása elmaradt. Bízunk azonban abban, hogy lapunk legközelebbi számában már ismét olvashatjuk élményszámba menő élvezetes vadászkalandjait.

Kérjük kartársainkat, hogy lakhelyváltoztatásuk esetén új címüket idejében közölni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne állhasson elő.

Hibaigazítás. Folyó évi augusztus havi számunkban megjelent „Tragédiák az erdőben“ című mű szerzője nem Sümeghy Károly, hanem *Sümeghy Sándor*.

Különfélék

Esküvő. Hortváth József kir. közalapítványi kartársunk f. év szeptember hó 14-én esküdtött örök hűséget Varga Mária úrnénynak a hajdúszováti róm. kat. templomban.

Frigyükhöz őszinte szívvel gratulálunk és kérjük a Mindenhatót, hogy adjon nekik boldog, megelégedett házasséletet és ajándékozza meg őket gondmentes hosszú élettel.

Eljegyzés. Konrád Béla alerdész kartársunk f. év szeptember hó 11-én tartotta eljegyzését Berényi Ica úrleánnyal Szegeden. A fiataloknak eljegyzésükhöz sok szerencsét és azt kívánjuk, hogy minél előbb evezzenek be a házasság boldog révébe.

Torda István kartársunk és Kozma Magda úrleány jegyesek. Eljegyzésük alkalmából fogadják tőlünk őszinte, jószívvel küldött, szerencsekívánatunkat.

Pénztári beszámoló

Augusztus havi befizetések folytatása: Stubnya Mihály, László és Béla Pilismarót 1.50, Kütsán Sándor Fehérvárcsurgó —.50 Steiner József Eplény 2.50, Czuczor Imre Fehérvárcsurgó 8, Máté István Keselyűs —.50, Takács János Nagyjáplánpuszta 12.50, Mengyi István Parád 6.50, Szalkay László Dunapataj 1.50, Sulyok József Sándormajor 2, Németh Elek Zalatárnok, 5.50, Györky László Dunaszentbenedek 12.50, Horváth József Bogoszló 2.50, Füzi Imre Kapuvár 6, Hevesi József Esztergom 42.80, Domszlay György Bükkzsérc 3, Szöllösi József Korpád 15, Szűr József Neszmély 7, Csalló János Nagykapornak 1, Dávid Sándor Lassi —.50, Kovács József Eplény —.50, Bagó Bertalan Pilisszentszentkereszt 3.50, Geer Mihály Kiszána 34, Fila József Pusztapótharaszti, 2.50, Balogh Lajos Esztergom 1, Balogh József Bakonyszentlászló 9.50, Suszter János Pusztapótharaszti 2, Vaszil Imre Tornyospálca 3 P. Augusztus havi összes befizetés: 964.95 P.

Szeptember hóban befizették: Haracsy István Nagyatád 2.50. Mocsári József Bakonyréde 12, Koltai József Budapest 6.50, Vér Zoltán Tolnanémedi —.50, Garai János Izsák —.50, id. Körmendi Gyula Budapest 11, Erdősi József Arló 3.50, Kovács József Bakonyszentkirály 3.50, Böndör István Hőgyész 3.50. Tavas István Kemence 20, Gábor János Hajduhadház 10, Gábor Sándor Hajduhadház 10, Kolozsváry István Királyhalom 5, Sulyok József Sándormajor 6, Zwillinger János Sajószentpéter 3, Tóth József Nagymaros 12, Szabados Dezső Kelenvölgy 2, Stift Kálmán és Géza Csatárimajor 1, Belányi Vilmos Dorog 2, Kokály Ferenc Pula 1.50, Szabó Márton Esztergom 10, Konrád Béla Királyhalom 2, Kárpáti András Hajmáskér 9, Grellneth János Zalaerdőd 1.50, Stróbl Jókaptuvár 15, Keszthelyi Gábor Simontornya 6.40, Rezes József

Zalavár 3.50, Varga Lajos Rédics 8, Sági János Budapest 1, Csicsor István Oltárc 20, Mohácsy János Pirtó 2, Cservenka Ferenc és társai Tata 27.50, Nagy Sándor Orosháza 6, Vincze Sándor Bpest 6.50, Drexler János Pátka —.50, ifj. Kecskés István Budapest —.50, Horváth József Vajszló 5, Lukács István Cserépváralja 5.50, Imre Péter Tatatóváros 2.50, ifj. Sziklai Gyula Radostyán 3, Ujlaky Tivadar Vajszló 3, Scheily Antal Dabrony 10, Tömösközi Györkő Vilmos Lámpásvölgy 3, ifj. Vörös István Várfölde 3, ifj. Gulyás József Keszthely 5.50, Óri Lajos Dunabogdány 4, Csaby Pál Kakucs —.50, Grellneth János Zalaerdőd —.50, Jagasits Ferenc Zalaerdőd —.50, Hencz József Gánt —.50, Repity József Mohács 10.50, R. Kovács István Erzsébetliget 5, vitéz Bézi Imre Sopron 10, Kumlajos Páty 5, Dobrovics Dániel Zámor 6.50, Kis Aladár Csőszpuszta 6.50, Erdő Károly Pilismarót 4, Molnár Gyula Pilismarót 4, Magyar József Aklipuszta 40, Keresztes Ferenc és Keresztes Ferencné Bakonycsernye 3—3, Varga Pál Réde 4, Kóthay Mihály Drégelypalánk —.50, Rába János Vizvár 2.50, Boros Sándor Czeke 12, Kovács József Sükösd 3, Péter János Marcaltó 2.50, ifj. Kecskés István Budapest 20, Hegyi Antal Nagyberék 3, Füzi János Boda 12.50, Eötvös Béla Nagybátony —.50, Jánosí Emil Tiszakerecsény 2, Tamás Jenő Nagyberki 8, Barna Imre Berzence —.50, Nagy Kálmán Márianosztra —.50, Szentirmai Sándor Budakeszi 5.50, Kerényi Ferenc Hámor 3, Garai Lajos Somogyaszaló 10, Csikós Tóth István Kecskemét 5, Babos Imre Pörbölly 2, Prácser Lajos Nemescső 2.50, Harihovszky József Miskolc 4.50, Rieder Ferenc Császár 9.94, Ölman Péter Mecsérpuszta —.50, Scheili Lipót Peszéradács 3, Kőhalmi József Esztergom —.50, Halvax Andor Bogdása 10.50, Kis György Földeák 6.50, Hercegi Erdőhivatal Pusztavacs 12.30, Farkas József Klábertelep 6, Józsa Kálbertelep 6, Józsa Kálmán Fenyőfalu 2.50, Bagi József Tompa 12.50, Remete Ferenc Sárvár 2.50, gróf Eszterházy Pál Erdőhivatala Réde 3.70, Kiss István Nemesböd 10, Doktor Antal Vadaskert 6.50 P.

Zászlószegre augusztus hóban befizettek: Németh Elek Zala-tárnok 1, Makk Béla plébános Bánhida 5.60 P.

Zászlószegre szeptember hóban befizettek: Rezes József Zalavár 1, Vince Sándor Budapest 1.50, Scheili Lipót Peszéradács 1 P.

„Szárnyat a hazának“ repülő alapra befizettek augusztus hóban: Szűr József Neszmély 2 P.

Szeptember hóban: Kovács István Bétaszék 1, Eötvös Béla Nagybátony 1, Kiss Aladár Csőszpuszta 3, Harihovszky József Miskolc 1, Kőhalmi József Esztergom —.50, Molnár József Szomfava 5.— P.

Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József

főszámvevő.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)

Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Domoszlay György Bükkzsérc. Előfizetése a legutóbb beküldött 3. — P-vel 1938. év június hó végéig van rendezve.

Szöllősi József Korpád. Tagdíja a legutóbb beküldött 15. — P-vel 1939. év március hó végéig van rendezve. Temetkezési segélynél 50 fillér hátraléka van.

Barány Sándor Kisújszállás, Tagdíjhátraléka (szeptember 7-én) 1938 év végéig 21. — P.

Ifj. Horváth József Vajszló. Tagdíja, — mivel Ön féltagdíjas — 1939. év március hó végéig van rendezve.

Drexler János Pátka. A szeptember hó 5-én küldött —.50 P-t — mivel Ön nem tag, hanem előfizető s így a temetkezési segélyalapnak nem tagja — előfizetési díjra számoltuk el.

Repity József Mohács. Tagdíja 1939. év november hó végéig rendezve van.

Ifj. Bézi Imre Sopron. Tagdíja 1939. év március 15-ig rendezve van.

Kummer Lajos Páty. Tagdíja 2.50 P befizetése után 1938. év végéig lesz rendezve. Temetkezési segély ügye — mivel a legutóbb küldött 5. — P-ből a Stróbl után esedékes —.50 P-t levontuk — legközelebbi felhívásig rendezve van.

Dobrovics Dániel Zámor. Tagdíja 5. — P befizetésével 1938. év végéig lesz rendezve.

Harihovszky József Miskolc. Tagdíjhátraléka, illetve előírása 1938. év végéig 47.74 P.

Scheili Lipót Peszéradács. Tagdíjhátraléka, illetve előírása 1938. év végéig 3.50 P és temetkezési segély hátraléka e hó végéig —.50 P. Ön tudniillik nem előfizető, hanem tag.

Zolnay Imre Józsa. Tagdíja 1938. év végéig rendezett. A Stróbl elhalálása után esedékessé vált —.50 P részösszeg áll fenn, mint hátralék.

Bagi József Tompa. Tagdíjhátraléka, illetve előírása 1938. év végéig 3.50 P.

Leszállított áron

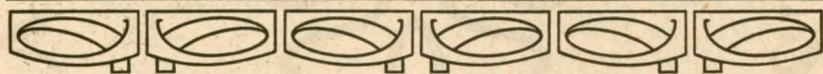
mintegy 40 % ármérsékléssel kaphatók — **amíg a készlet tart**
— a következő tankönyvek az esztergomi
m. kir. alerdész szakiskolánál:

Balás: Erdei fák és cserjék	súlya 200 gr.	új ára 2.—	P, cs. és portó 12 f
„ Erdőműveléstan	192	„ „ 2.10	„ „ „ „ 12 „
Katona: Erdőbecsléstan	120	„ „ 1.50	„ „ „ „ 12 „
„ Mennyiségtan	140	„ „ 1.50	„ „ „ „ 12 „
„ Földméréstan alapelemei	250	„ „ 2.50	„ „ „ „ 20 „
Tóber: Éghajlattan alapfogalmai	180	„ „ 2.00	„ „ „ „ 12 „
„ Talajtan alapfogalmai	140	„ „ 1.20	„ „ „ „ 12 „

Minden megrendeléshez pénzkifizetési díj fejében még 10 fillér küldendő be. Több könyv megrendelése esetén a fenti csomagolási díj és portó helyett

500 gram súlyig	20 fillért,
1000 „ „	40 „
2000 „ „	70 „

kell a könyv árán felül beküldeni. A könyvek csakis az összeg előzetes befizetése mellett kaphatók a m. kir. alerdész szakiskola Igazgatóságánál Esztergomban.

Állást keres többévi erdészeti és vadászati gyakorlattal rendelkező 38 éves volt tűzharcos erdő- és vadőr. Cím a kiadóban.

Erdő- és vadőri állást keres azonnali belépésre úgy az erdészet, mint a vadászat terén 18 évi gyakorlattal bíró, jó bizonyítvánnyal rendelkező 43 éves nő, két gyermekes frontharcos altsízt, szakvizsgázott erdőőr. Címe: Ptacsek János Penc, Nógrád m.

Mielőbbi belépésre keresek alerdézi gyakornoki állást oly erdőgazdaságban, ahol az alerdész szakiskolához szükséges erdészeti és vadászati gyakorlatot megszerezhetem. Fizetést nem, de szolgálataimért ellátást kérek. Szíves megkeresések Dampf Gábor erdész Szentgothárd, Vas m. címre küldendők.

Erdőőri vagy vadői állást keres azonnali belépésre 49 éves frontharcos erdőőr, aki úgy az erdészeti, mint a vadászati teendőiben nagy gyakorlattal rendelkezik. Cím: Lipovics János erdőőr Tósokberénd, Veszprém m.

A Z E R D Ó

XII. ÉVFOLYAM

1938. NOVEMBER

11. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet
királyné-utca 25–27. küldendő.

Halottak napjára

Zörgő falevelek . . . ittmaradt madárkák fájó csibogása,
virágos fejfák, sírkövek végeláthatatlan sora, kisírt szemek
bágyadt fénye, elmúlt boldogság foszlányokká tépett bús
emléke . . . ez az a keret, amelybe oly bánatosan illeszkedik
bele a mai nap: a halottak napja . . .

Az őszi, novemberi szél kajánul füttyörész, mintha a
halottak üzenetét suttogná: „Voltunk, mint ti, lesztek mint
mi! . . .” Minden az elmúlásról beszél, az enyészetről suttog!

Benépesül a sírkert . . . Megtelik előkkel a holtak biro-
dalma . . . Mindenkinek van sírhantja . . . Minden szívnek van
fejfája . . .

Az egyiknél feheteruhás özvegyet látok . . . Némán áll
férje sírjánál, mint a megkövesült fájdalom. Szemeiben könny,
ajkait elgörbitette a sírás, a fájdalom . . . A másik sírnál árva
gyermek térdelnek . . . Meglátogatták édesapjukat-anyjukat.
Korán reáfagyott ajkukra a mosoly. Nem tudják még, mi sors
vár rájuk, csak azt tudják, hogy nagyon fáj nekik az élet!
Szeretnének ők is szüleikkel lenni pihenni, elhervadni fiatalon,
mint a virág, melyet tavasszal tép le a vihar kegyetlen
ereje . . .

Amott a sírhalomra egy édesanya szédült reá! Szívéből
hangos zokogás, ajkain a fájdalom és kín végetnemérő jajjai.
Mint egy eleven szomorúfűzfa, úgy öleli át a fejfát, alatta
nyugszik minden öröme, boldogsága, kettétört reménye: a

gyermeke . . . Majd reszkető kézzel gyertyát gyűjt, szentelt gyertyát, melynek felcsapó lángja mutatja, hogy ott fenn lesz találkozás, vizionlátás! . . . Aztán még egy gyertyát gyűjt, annak a másiknak emlékére, akit a világháború vérzivatarra tépett le szívéről, aki messze . . . messze, idegen földön pihen, kinek sírját nem jelzi sem kő, sem fejfa, akinek ilyenkor senki sem köt koszorút, az ő sírjára csak a bús őszi fák hullatják rá leveleiket, s a szomorú novemberi szellő suttogja el ott halálrarsebzelt anyai szívének bánatos sóhaját, könnyes imáját . . . Ez halottak napján a temető élete! . . .

Mint a sötéten gomolygó fellegek mögül lemosolygó fényes csillag, mint a siralomház rémes sötétségébe beszűrődő napsugár, mint a sivatag tikkasztó poklában álló magányos pálmafa, úgy áll megdicsőülten a temető gyászos sirkertjében a szent Kereszt, Krisztus keresztfája! . . . Zöld repkény fut fel reá, a feltámadás reményének örök szimbóluma! A keresztfáról lángoló betűkkel kiáltanak a szavak: „Én vagyok a feltámadás és az élet!” A keresztrefeszített nagy Halott ígérete, hogy aki Benne hisz, remél, Őt utánozza, Őt követi, Őt szereti, azt feltámasztja az életre! . . . Minő vigasztaló, minő édes szavak! . . .

Különösen nekünk, szegény magyaroknak, kiknek élete, ezeréves története, éppen úgy mint a keresztrefeszített nagy Halotté, a véres Golgotára vezet . . .

Sokszor temettek már bennünket! A gyászos magyar temető fejfái: Muhi puszta, Mohács, aradi Golgota s a legutolsó, a leggyászosabb: Trianon! . . . 1920-at írtak ekkor . . .

Hungária, a nemzet Génusza ott feküdt a ravatalon. Azon a napon sötétség borult az egész világra. A magyar igazság tündöklő napját sötétbe burkolá a hamisság és gyűlölet pokoli fellege . . . A gyikosság sikerült! . . . A vérdíj, a „30 ezüst pénz”: Magyarország földje, kincse, bányája, erdeje, városai, falvai, népe, mindene hóhéraié, Júdásaié, kik elárulták s „feszítsd meg”-et kiáltottak rá, mikor küzdött becsülettel és a vérét ontotta a világháború „getszemáni kert”-jében . . . Azon a napon megremegett a hazai föld, s a magyar szívek templomában a dicsőség kárpitját ketté tépte a fájdalom. Rákóczi, Széchenyi, Kossuth, az aradi 13, Doberdó s a Kárpátok hősei fölriadtak álmaikból s a mélyből rémülten hallatszott a földindulás szava: Nem, nem, soha!

A gyilkosok pedig „széjjelosztván maguk között ruháit”, megittasulva az áldozat meleg véréből, mint sziszegő kigyók csavarodtak a ravatal köré, a gyűlölet mázsás köveit hengerítvén a sírra, amelyben ott pihen a véresre korbácsolt, tövissel koronázott s keresztrefeszített Hungária! . . .

Magyar Testvérek! Ma 1938-at írunk! A „harmadnap” a hosszú nagypéntek után közeleg. Az igazság napja már széttépte a felleget, az országjáró „Szent Jobb” villámerejével

kettéhasította az óriás követ, amelyet Hungária sírjára hengerített a gonoszság és az örület . . . A sírt körülálló rablók már rémüldöznek, sápadoznak, jajveszékkelnek, mert érzik, hogy a nagy magyar temetőben halottak napján magyar husvét, magyar feltámadás van készülöben . . . Magyar Testvérek! 1938. halottak napján imádkozzatok és — örüljeteK: . . .

Makk Béla

bánhidai plébános

Az erdők is feltámadnak

Üdvözlünk benneteket, visszatérő erdők! Magyar áhitatos lélekkel, szent megilletődéssel, fájdalmas remények beteljesedésével köszöntünk titeket, felvidéki magyar erdők! Szent az a föld, amely benneteket húsz éves rabságból, idegen uralomból visszahoz az anyaföldre, az anyaországához. Felszabadult erdők zsongását, imáját, zsolozsmáját halljuk végre. Hála Neked Magyarok Istene, hogy visszaadtad nekünk az elveszett magyar földet, az elrabolt magyar erdőket. Hála Neked, hogy ismét halljuk a Vihorlát, a Gutin és az Erdős Kárpátok erdeinek zúgását. Zúg az erdő . . . Örömteli ujjongással zúg. Fenyőfa lombjaiból, tölgyfa és cserfa leveleiből fonunk koszorút, füzért, diadalívet az erdők feltámadásának örömeire. Megállunk mély meghajlással és könnyes imát remegünk, mert újra kitárhatjuk felétek karjainkat, feltámadt magyar erdők.

Csodálatos rendelése az Úristennek, hogy éppen Szent István kilencszázados jubileumi évében adja vissza a magyar Felvidéket, a magyar erdőket. Boldog öleléssel borulnak egymás keblére a testvér-magyarok, a húsz évig egymástól elszakított nép között ledőlnek a sorompók és ha bármerre is tekintünk a ledöntött határoszlopoktól, fel a Vágon, fel a Garamon, az Ipolyon, a Sajón, a Hernádon, fel a Latorcán, az Ungon és Ondován, a felszabadult magyarság örömujjongásán és könnyes vigadásán keresztül mi, alerdészek, akik az erdő mikrofonja vagyunk, akik meghalljuk a fű növést, a levél hullását, az őzike ijedt lihegését, — az örömmámor és a morajló lelkesedés mögül a mi szent dalunk ér fülünkhöz. Mintha Szent István templomi orgonájának bűgását hallanánk az erdők rengetegéből és mélyéből. Ez az orgonajáték még csak előjáték, de jól halljuk, a méla muzsika egyre erősödik, az erdő csöndes zúgása a testvérnépek örömmorajlásával együtt a szentistváni gondolat beteljesedésével a természet himnuszává is felfokozódik. Ez volt a mi húsz éves reménységünk

— és ma, amikor végre elmondhatjuk, hogy az erdők is feltámadnak, megremeg az erdő fiának a szíve is, elsimul benne húsz éves magyar gond, gyötrődés és szenvedés redője, megnyugszik, mint a tóba dobott kőtől felgyüremlett víz színe, hogy újra tisztán látsszék benne az ég kéksége, hogy felszínén újra ragyogásban pompázzék a nap tüze és, hogy tiszta tükörképben verődjenek vissza a hegyek ormai és az erdők mélysége.

Alerdész Testvérek! Mi mindig néma szenvedői voltunk Trianonnak. Húsz éven keresztül jártunk lehajtott fejjel az erdők rejtett útjait, a csöndülte nyiladékokat és valahányszor lábunk alatt megzörrent az avar, elhagyatottságunk síró fájdalomra tört fel lelkünkbelől. Mert nekünk kétszeres fájdalom volt Trianon parancsa és rabbilincse. A magyarságot kárhozatba és megcsonkításba dobta Trianon, de nekünk, alerdészeknek nemcsak ennek súlyát kellett viselnünk, hanem ugyanakkor a saját trianoni keresztünket is kellett hordoznunk. Ez a trianoni kereszt az erdő megcsonkítása, az erdőtvények megszükitése, az erdésztradíciók elhomályosodása és szabadabb, gondtalanabb helyzetünk elmúlása volt. Így kellett járnunk gondoktól, bajoktól és lelki és hivatásbeli sebektől borítottan húsz esztendeig. Mit érzünk mi tehát most, amikor a felvidéki erdők a felszabadulás örömhírét zúgják-zsongják? . . . Új erdők nyílnak meg, új erdők nyiladékaiknak sorompóját nyitják meg előttünk, visszatér számunkra a nagyobb, a szabadabb életterület, erdei balzsammal simítják el trianoni szenvedésünk redőit, fájdalmait . . .

Ujjong az öreg és a fiatal alerdész testvér egyaránt. Ujjong az öreg erdész, mert visszatérni látja a boldog multat, a régi-régi dicsőséget, a békeidők széles és mély erdőromantikáját, az érdemesebb és felemelőbb élethivatást, a boldogabb és gondtalanabb munkát és a kötelességteljesítés nagyobb megbecsülését. Gondolatban szinte búcsújárásként, kegyeletes zarándoklásként felmegy az öreg erdész a Börzsönyi hegyek legmagasabb ormára, a nagy Inócsra, mely húsz éven keresztül a trianoni határ legközelebbi néma vigyázója volt és széttekint örvendező és mégis zokogó lélekkel a visszacapott tájakra, nyugatra, északra és északkeletre, hogy leemelje puskájára hajolva kalapját és hogy köszöntse a visszatérő erdőket. A visszatérő boldog multat és a visszatérő nagyidők megújulását. Hála Neked, magyarok Istene, hogy ezt megérnünk engedted . . .

És ebben a nagy megihletődésben, ebben a síró-zokogó örömben, ebben a magyar feltámadásban, bizonyára ott áll ködalakban az öreg erdész mellett a Nagy Vadász, a Vihorlát, a Gutin, az Erdős Kárpátok és a Máramarosi havasok örökös bolyongója, vadásza és cserkésze: Bársony István, az erdők és hegyek nagy magyar rajongója és igaz mesemondója. Először ketten állnak a nagy megilletődésben, a szótlan, boldog könyhullatásban, de aztán mindtöbben jönnek elő az erdő mélyéből, a hegyek imbolygó ködéből, mindazok, akik nem érhették meg az új magyar feltá-

madást. Allnak, majd megindulnak a nyitott utak, a ledöntött sorompók felé, menetelnek hosszú sorban, mert övék az elsőbbség, hogy a feltámadt erdők avarára lépjenek . . .

Ez a szerény, de szívből feltörő megemlékezés legyen a mi kegyeletünk mély lerovása azok iránt, akik nem érhatték meg a magyar feltámadást, de akik egykor magyar szívvel, magyar becsülettel, odaadással, fokozott kötelességteljesítéssel és rajongással végezték a régi, nagy és boldog időkben, majd a megcsonkítás fájdalmát, szenvedést, megaláztatást jelentő éveiben nehéz és felelősségteljes munkájukat. Amikor valaha egy-egy közülök, a régiek közül eltávozott körünkből, hogy az erdők örök vadászterületein járják soha visszaneemtérő útjukat, mi, ittmaradtak, úgy búcsúztunk tőlük, hogy nyugodjanak békeségben. Most megismételjük ezt a búcsúköszöntést azzal a kibővítéssel, hogy nyugodjanak immár hazai békeséggel, megbékélt békeséggel, mert akik a régi határon innen nyugosznak, mennyei szemükkel látják az erdők feltámadását, halotti álmuk ezentúl békésebb lesz, azok pedig, akik eddig magyar földben ugyan, de idegen uralom alatt pihentek, aludják tovább álmukat az igazság diadalában és az igazság diadala által hozott igazi megbékülésben. Mi pedig, akik ősz fejjel megértük az erdők felszabadulását, e kegyeletes szavak után fogadjuk meg, hogy úgy szolgáljuk a feltámadt erdőket, mint azok, akik becsületes munkában, szorgalomban, tudásban és fegyelemben öszültek meg nagy idők delelőjén, de akik már nem láthatták meg az erdők feltámadását.

Fiatal Testvérek, Bajtársak és Ti mind, akik egysorban küzdötök velünk célunkért, jövőnkért és az újjászületett nagy Magyarországért, emlékezzetek azokra, akik már elköltöztek az evilági életből és akik munkájukkal, egész életükkel megbecsülést szereztek önmaguknak és nekünk, akik ittmaradtak és akiknek még nehéz feladatuk és kötelességük van. Tiszteljük bennük a becsületes munkát és a becsületes munkával megszerzett tekintélyt, ez a mi hazafias kötelességünk, mert csak becsületes munkával, a tekintély megtartásával és tiszteletbentartásával szolgálhatjuk a megnagyobbodott Magyarországot.

Ez a szent hit kell, hogy eltöltse a fiatal alerdésznemzedéket, mert csak ezzel a hittel, ezzel a meggyőződéssel, a kötelességteljesítésnek ezzel a telítettségével léphetjük át a semmivé vált húszéves határokat, hogy az új erdőterületeken a nemzet javára, új idők szellemének parancsa szerint végezhessek el munkánkat.

Az erdők is feltámadnak! Szabad az út a Felvidék erdőrengetege felé. Szent ez a pillanat. Mindig hittünk ebben a szent pillanatban, mert mi, akik az erdő fiai vagyunk és akik évről-évre láttuk a természet ölén az elmúlást, a sárga falevelek lassú, halálos hullását, az erdő elszendergését, de láttuk tavasszal az élet kifakadását, a tél halálából az erdő feltámadását, láttuk azt is, hogy bennünk is új élet támad a kikelet első hangjára, tud-

tuk és hittük mindenkor, hogy a megcsonkított ország is feltámad halálos dermedtségéből.

Ennek a szent hitnek és szilárd magyar meggyőződésnek a nemzeti zászlóját visszük magunkkal a felszabadult erdők felé, hogy kitűzzük azokat a vágmenti erdős hegyekre, a honti magaslatokra, a Magurára, a Vihorlára, a Gutinra és a máramarosi alerdéslakok homlokzatára. És amikor ezzel a hittel és meggyőződéssel megindulunk és amikor azzal a szent gondolattal járjuk be a rég nem látott magyar földet, hogy a leghalálosabb dermedtségéből is van feltámadás, abban is hiszünk rendíthetetlen hittel, hogy elérkezik a többi országrészek feltámadásának ideje is.

Daróczy Márton.

Találkozás huszonhat év múlva

A múlt havi számunkban kellett volna már folytatólagos cikkemnek megjelenni, de — sajnos — betegségem folytán hosszabb kúrát kellett tartanom a Sopron melletti szép Lőver erdőben fekvő Lőver szállóban. Pihentem és szívtam magamba a kitűnő fenyves levegőt. Könnyebb sétákat tettem a mesés, szép erdőségekben és szomorúan hallgattam — néha naplemente körül — a messziről visszhangó szarvasbika bőgését sétáim közben, fegyvertelenül, lábadozó betegen.

Hangulat kell mindenhez, különösen egy régmúlt időben, a boldog béke időben történt események megírásával foglalkozó cikk megteremtéséhez. Ez a hangulat hiánya az, amely miatt jelen cikkem is késik pár nappal. Nem tehetek róla, de tiszta magyar lélkem valahogy sír belülről, mikor azt látja és azt tapasztalja, hogy még ma is, mikor a tettek mezőin kell helyt állni minden magyarnak karkülönbség nélkül, még mindig akadnak, akik szórakozásra gondolnak. Ökölbe szorul a kezem, ha fővárosunkba kell mennem és látom a kávéházak és mulatóhelyek zsúfoltságát, a mozikból kijövő tömegek viháncolását. Elszomorodok és önkénytelenül is eszembe jut, hát még mindig nem volt elég a leckéből, nem tanultunk semmit, Édes jó Istenem! Mikor adod már meg azt az ébredő napot, amikor leszámolhatunk a zsírdrágítókkal, a kartelekkel, a papírbakancsosokkal és új világnézetek alapján mikor kezdetünk egy jobb, egy szebb életet, egy nagyobb, egy boldogabb és tisztultabb Magyarországgal!

Felenged az ökölbeszorult kéz, ha erdész barátaim jutnak az eszembe és magam elé képelem, hogy talán érdeklődéssel

fogják olvasni az itthon maradottak és azok hozzátartozói néhány szerény soromat, arról a zergéről, melyet meg is találtunk, tehát írok és folytatom cikkemet . . .

* * *

Mire azonban a bakot Szaniszló előcipelte, feltörte és valamit falatozunk, vége lett a különben is rövid téli napnak és az ereszkedő köd miatt gyorsan sötétedni kezdett.

Sokat bukdácsolunk a sötétben, mire hazaértünk, de leülni vagy hosszabb pihenőt tartani nem lehetett, mert erős hideg szél keletkezett, mely a szállingózó hópelyheket minduntalan arcunkba csapta.

Még csak 6 óra volt, mikor megpillantottuk a kunyhóból kiszűrődő világosságot és csakhamar odahaza voltunk. Istenem, hat óra mondhatni délutánnak számít nyáron és még télen is városban. Akkor készülődik a városi polgár társaságaiba, meghányni-vetni a napi eseményeket. Itten már éjszakának tünt fel az idő. Nagy örömmel fogadtak és te, édes barátom, emlékszel-e? milyen örömmel öleltelek, ahol kivántál Weidmanns heilt! És énnekem újra el kellett játszanom a zergebak lövési jelenetet és csak aztán örülhettem én is a te vadászszerencsédnek, a szép két éves vadkannak, habár ezen örömhöz — ne tagadjuk — hozzájárult a gyanussá váló gondolás is.

Te elégedetlen voltál és az volt az álláspontod, hogy ha már vadkan, lehetett volna nagyobb és erősebb is, ha pedig a konyhára gondolunk, egy őzecske jobb lett volna, it'en úgysem tekintik azt vadnak.

Főzés, teázás és sok-sok vadászélmény után rövidesen lefeküdtünk és aludtuk az igazak álmát. Kint komolyabbra fordult a havazás és boldogan konstataáltuk, hogy a hideg is enyhült. Elaludtunk lassan mindnyájan, álmodtunk, de kiálmodott még akkor akkor világháborúról, ki álmodott arról, hogy néhány röpke év után román lesz az úr ottan, ahol mi boldog vadász álmunkat aludtuk. Ki mert volna még csak álmaiban is gondolni egy cseh nemzetre, egy tragédiára, amelyet, ha akkor megálmodunk, azt mondhattuk volna reá, amit másnap a Szaniszló álmára mondtál, hogy „bolond ember az, aki álmát elbeszéli, de még bolondabb, aki meghallgatja.“

(Folytatjuk.)

Dr. Jármy István

Mevme ügyész, m. kir. vadászati tudósító

Amig egy eszme eljut odáig

A mostani nagy idők rohanó eseményei adják nekem az impulzust ahhoz, hogy néhány időszerű szóval figyelmessé tegyem egyesületünkön kívül álló kartársaimat arra, hogy végre elérkezett az ideje annak a régen várt virradatnak, amelytől napsugaras lesz karunk felett az ég, Ezidáig a széthúzás viharfelhői, a megnemértés, a közöny; a saját jól felfogott érdekeinkkel szembeni nemtörődömség jellemezte a kar bizonyos részét.

Történelmi időket élünk!

Az események igazolják a tételt: „Az igazság győz!” Az is bebizonyosodott, hogy sokkal előbb adnak igazat az erősnek, mint a gyengének. Párhuzamosan a nagy idők eseményeivel, a mi nehéz, küzdelmes alerdézsorsunknak is eseménydús napjai vannak. A zászlóavatásunk, az esztergomi vándorgyűlésünk mind-mind azt a célt szolgálták, hogy a magyar alerdészeket és vadászokat egy nagy táborba tömöríteni előkészítse. A szebb jövő hajnalán elérkezett a végső ideje annak, hogy egységes táborba tömörüljön az erdő minden rendű és rangú gyermeke és tettekre készen, *erőtelfes* tömörüléssel összefogva álljon e történelmi pillanatokban, amikor már hívnak is bennünket az elrabolt fenyvesek és a Kárpátok bércei.

Eszményi célok elérésére áldozatos tettek szükségesek. A tettek ideje elkövetkezett! A tetteknek azonban akkor van súlya és eredménye, ha nem az egyén, hanem az összes együvé tartozók adnak azoknak nyomatékot! Kari tragédiánk volt mindmáig az, hogy legtöbb jogos és méltányos érdekünket nem tudtuk megvalósítani csupán csak azért, mert soraink nem voltak tömörek, hiányzott sokakban az összetartozandóság érzete. Itt az ideje végre annak, hogy vegye ki minden kartárs a maga részét a saját és családja iránti kötelességeknek a teljesítéséből olymódon, hogy egyesítse a szétszórt erőket és ezáltal a közérdekű célokkal kapcsolatban mint egyén is könnyebben fog boldogulni.

Vitathatatlan sérelmei vannak karunknak. Ilyenek pl. a jogviszony kérdése a magánalkalmazásban állóknál. Gazdasági cselekednek vagyunk deklarálva. Ez társadalmilag mélybe taszít bennünket. Szoros összefüggésben áll ezzel a címkérdés: A társadalom egyéb rétegei csőszöknek tekintenek minket pusztán csak azért, mert az „erdőőr” elnevezésnek az értelme őrzéssel, vagyis csőszői funkcióval van összefüggésben. Mit sem tesz ezeketán, ha középiskolát végzett szakképzett alerdész is az „erdőőr.” Ennek a természetes folyománya a kritikán aluli javadalmazás, amely némi helyen olyan csekély, hogy annak élvezői szinte állati sorban tengődnek.

Mi ennek az oka? — kérdezik sokan, köztük Te is, aki egyéni képességeidben bízva és jó pozíciód árnyékában nem törőd-

tél ezidáig ezekkel a kérdésekkel, s nem értetted meg a kor szavát, mely az egyesülés előnyét hirdeti.

Saját magad vagy az oka!

Oka vagy ennek Te is, aki valahol mint egyszerű közkatonája az erdőnek, reményedvesztetten végzed felelősségteljes munkádat.

De oka vagy ennek Te is, erdészeti középiskolát végzett karársam, akinek derogált az összes magyar alerdészek érdekképviselőtébe belépni!

Azt kérdezzük: „miért vagyunk mi mindennek az okai?”

Megmondjuk. Azért vagytok mindezeknek az okai, mert csatát nyerni csak egységes sereggel lehet! Vesztett ügyet képvisel eleve egy olyan testület, amely csupa közkatonából áll. Viszont életképtelen az olyan testület is, amely csupa vezetőből rekrutálódik. Éppen ezért szükség van mindkettőtökre saját jól felfogott érdekektől, hogy résztvehessetek a közös érdekeket érintő nagy munkából, amely mindannyiunkra vár.

Zászlót avattunk a közelmúltban. Gyönyörű szimbóluma az összetartozandóságnak, az egységnek, a jövőbe vetett hitnek. Ez a zászló hív. Titeket! Hívja az összes magyar erdészeti és vadászati segédszemélyzetet egy táborba a különféle módon megszerzett képzettségre való tekintet nélkül! Fennen hirdeti, hogy mindnyájan az erdő gyermekei vagyunk és összetartozunk! Hirdeti élniakarásunkat. Jőjjetek alája, sorakozzatok utána mindannyian! Tegyetek félre minden egyéni célt, különböző felfogást, mert célunk minden rendű és rangú erdészeti és vadászati alkalmazott boldogulásának az elérése a „mindnyájan egyért — egy mindnyájunkért” eszme jegyében.

Karvaly.

Sírnak a fák!

Október van... Az időjárás kereke teljesen eltért irányától, a meleg napsütések helyébe szeles, ködös borult idő lépett. Vas-tag szürkés fekete felhő vont barikádöt a napnak erőtlen, már észrevehetően gyengén melegítő sugarai elé.

Ma is olyan szomorú, esőtjósító idő van. Még csak találgatni sem kell, bárki bátran rámondhatná: ma esni fog az eső! Én magam is az utóbbit gondoltam, mielőtt délelőtti körutamra indultam a védjázatban. Szinte kedvetlennek, levertnek éreztem magamat és azon gondolkodtam, hogy kimenjek-e, érdemes-e? — mert úgy vélekedtem, hogy 8 km.-re úgy sem jön senki, hisz minden pillanat-

ban neki eredhet az eső. Végül mégis úgy határoztam, hogy ki-
megyek, mert a szobából nem tudni mi történik odakint. Eső-
köpenyemet magamra öltve, puskámért nyúlok. hogy az agancs-
fogasról vállamra emeljem, távoli égdörgés elhaló foszlányaira
lennem figyelmes. Nem akartam hinni füleimnek. Puskámat a vál-
lamra akasztva, kiálltam: lakásom elé és nézegettem a szürke
fátyolba öltözött tájat s azon gondolkoztam merre menjek? ...
A délkeleti irányt választottam.

Úgy érzem, hogy van az igen tisztelt olvasók között olyan
kiváncsi természetű, aki azt kérdezné: miért pont ezt az irányt
választottam? — Hátha nem untatom önöket írásommal, röviden
rámutatok.

Az erdőhöz közel vannak a községi szántók, ahol bőven van
kukorica vetve, ezen a részen pedig sok a fűz- és szürkenyár-sarj,
ami a levágott kóró bekötéséhez keresett cikk. Kedves szomszéd-
daink néha nem kívánt látogatást tesznek és a már említett haj-
tásokat alaposan megdézsmálják.

Mégegyszer körülhordom szemeimet a szomorú tájon és lassú
lépésekkel megindulok a tervbe vett irány felé, szemlélgetve az
elegyes sarj erdőt. Négy esztendeje ismerem, nagyon gyenge fej-
lődésű, úgy tűnik, mintha a keményfa-fajok nem is vastagodná-
nak, míg a szürke és fekete nyárok dimenziója szemlátomást nö-
vekszik, szinte eltörpülnek a körülötte levő szilek.

Alig másfél km.-nyire lehettem a lakástól, amikor a szél
sebes paripáján vágatva, berontott a fák haldokló, néma lombjai
közé és vasmarokkal tépázta a színek különböző díszébe öltöz-
tett leveleket, melyeknek egy részét sebes szárnyán síró zizegéssel
messze elsodort, másik része pedig kalimpálva élettelenül hullott
az erdő talajára.

Sok helyen már leveleitől megfosztott fát lehet látni, amely-
nek árván maradt ágait a szél zord kiméletlenséggel verdes a
szomszédos fákhoz. Utamat az erdő széle felé veszem, hogy meg-
nézzem a tájat ... Kiérve az erdőből, a kalászeitől megfosztott
tarlók és elsárgult kukoricaföldek merednek felém; a nemrég arató-
és cséplőmunkások kedves magyar nótáitól hangos határ néma,
csendes lett ... Nem hallani mást, csak a traktorok motorjának
búgását és itt-ott egy-egy szántogató magyar szomorú füttyöre-
zését, amint a lovait bízta az eke után ballag. Szinte rosszul
eső érzés tölt el. Az ősz mindent elsőprő komor képét látom kö-
zeledni. Az erdőfelé fordulok és ameddig a szemem ellát, a sze-
gély fák koronáit nézem ... Bizony ezek is nagyon megváltoztak,
mintha csak a vidéket (Sárközt) akarnák utánozni, olyan cifra
külsőt öltöttek, a szép zöld színt kicserélve piros, sárga, barna,
sötétebb és világosabb színeket lehet látni. Szomorú, de mégis
felülmulthatatlan szépség, mert nincs az a festő:művész, aki ehhez
csak hasonlót tudna is festeni. Eszembe jut Petőfi költeményének
egy néhány szava, amikor azt mondja: „Óh, Természet! Óh, dicső
Természet, ki merne hát versenyezni véled?!

Elmélkedésemből az eső sűrű, hideg cseppjei ráztak fel. Megfordulok, hogy még egyszer végignézzem a letarolt, árván maradt határt. A szántogatók menekülnek az eső elől, csak a traktor motorjának berregése nem szűnik meg. Én is behúzódok az erdő fái közé, hogy a szél kíméletlensége elől menedéket keressek. A lombsátor sápadt, sárga arccal könyörgő bágyadt tekintettel nézett le rám, mint a haldokló ember orvosára, kitől élete megmentését várja. Percekig nézünk egymásra . . . majd hangtalan néma beszélgetésbe kezdünk: „Sajnos, nem segíthetek . . . Ti már elértétek, amit egy falevél elérhet, munkátokat hűségesen végeztétek, közelg az ősz, ami előtt nincs kímélet.“

A szél vágató paripáját is szárba fogja, és lassan megcsendesedik, a fák száraz leveleinek síró hangja halk susogássá válik. Néma csend ül a tájra, csak néha lehet hallani egy-egy szajkó rikácsoló hangját, az zavarja meg néma beszélgetésünket. Az eső is elállt, de a levelekről nagy cseppekben hull le, amint a szél néha megrázza a fákat, könnyekhez hasonló cseppek, mintha sírnának . . . Mintha az elmúló nyár szépségeit siratnák.

Molnár József

szegődményes erdőőr.

Vadásznapló-jegyzetek a régmúlt időkben

Ferenc Ferdinánd trónörökös két őzbakja

Alighogy elköltözött az élők sorából az örökké borongós kedélyű Erzsébet királyné, Ferenc József őfelsége, mintha csak kárpótolni akarta volna a királynéjéért rajongó magyar nemzet mérhetetlen veszteségét, mintha csak gyógyító balsamot akart volna csepegtetni a magyar nemzet sajgó sebére, mit Luccheni tőre egyúttal a nép szíven is ütött, — mind mind gyakrabban látogatott el elhunyt hitvesének kedvelt tartózkodási helyére, Gödöllőre.

Fénykorát élte akkor Gödöllő. Az erdőkoszorúzta, ózondús levegőjű s kies fekvésű Gödöllő kellős közepén, a herceg Graskovich által épített, pazarul berendezett, 175 szobás vadászkastély gyakori találkozó helye volt Európa koronás főinek és főurainak. A kastély belső falait beborító ezeryi különféle vadásztrófea arról tesz tanubizonyságot, hogy itt nem annyira a politika kúszált szárait bontogatni, avagy összebbkeverni, hanem inkább

az ötvenhétezer holdas vadásrengeteg lombjai alatt a vadászat örömeinek s a Diána istenasszonynak hódolni jöttek össze mindazok, akiket az öreg király kegye erre méltónak talált.

A gyászos emlékezetű Ferenc Ferdinánd trónörökös váratlanul érkezett Gödöllőre. Valószínű, hogy az ő erőszakos egyéni története és a magyar érdekekkel homlokegyenest ellenkező politikája hozta őt most is Gödöllőre, hogy a nyugalmat és békét kereső öreg királytól valamit kicsikarjon.

Ferenc Ferdinánd igen szenvedélyes és biztos kezű vadász volt, de különködő és ideges természetű, ami talán arra vezethető vissza, hogy erőszakos politikai törekvései minduntalan akadályokba ütköztek.

A délelőtt érkezett trónörökös szárnysegédje az esti órákban telefonutasítást adott le a kir. vadászati hivatalnak, hogy a trónörökös őfensége másnap hajnalban őzbakra megy cserkészni. Az örökké jókedélyű Pettera Hubert királyi fővadászmester vette át a rendelkezést s rövid úton engem utasított, hogy a trónörököst — mint azelőtt is — én kísérem el a cserkészetre.

Csillagos augusztusi éjszaka volt, alig hajnali két óra s én már a valkói erdőrészt vadászkunyhójánál álltam, — mellettem a legkitünőbb munkatárs, a Hangos, hannoveri véreb, s vártam a fontos vadászvendéget, kinek három óra tájban kellett beérkeznie.

Az ezeryi csillagból sok-sok hullott alá, a madarak is elcsicseregtek már hajnali fohászukat s a keleti égen is felvillant már a harmatcsókoló napsugár, mikor a kunyhó előtt megállt a pompás udvari fogat, s vadászruhában kilépett belőle a daliás termetű trónörökös.

— Fenséges Uram — jelentkeztem német nyelven —, a legmagasabb szolgálatára vagyok beosztva. Kapitális bakok is vannak a pagonyban, üzekedési idény van.

— Akkor mehetünk — s már indultunk is a tölgyfaerdőn keresztül vezető, mindig tisztán tartott cserkészúton az erősen emelkedő domboldal felé. A trónörökös elől s én, Hangos vérebemmel, mintegy tíz lépéssel utána. Jó széllel értünk a dombnyeregbe, honnan jobbra is, balra is egy széles nyiladék nyújtózkodott. A nyiladék szélén megállt a trónörökös. Kémlent, figyelt. Valami zörej hallatszott a baloldali völgyből, de látni mit sem lehetett, mert az erdő sűrűje mindent eltakart. A zörej mind erősebbé vált s tapasztalt vadászfüllel mindjárt megállapítottam, hogy lent a sűrűségben két őzbak viaskodik. A tovainduló trónörökösnek is jelentettem észrevételemet s türelemre intettem.

Néhány percnyi izgalmas várakozás után, mintha csak egyik bak tólná a másikat, agancsaikkal összeakaszkodva a nyiladék kellős közepén keresztben állva két bak jelenik meg — mintegy háromszáz lépés távolságban —, s mintha a viaskodásban kimerültek volna, pár pillanatra megállanak. A távcső a jobboldalít mutatja erősebbnek... Már is dörren a fegyver s tűzben rogyik

össze az egyik bak. A másikat is magával rántja, de ez felugrik s menekülni próbál. Most látjuk, hogy a két bak agancsa annyira összebogozódott, hogy nem szabadulhatnak egymástól. Páratlanul ritka eset. A halálfélelemtől a másikat is megszabadítja a trónörökös biztos golyója.

Tölgyfalombot nyújtottam át a trónörökösnek, aki azt kalapjához tűzte, majd mosolyogva felém fordult az egyébként mindig szenttelen arcú trónörökös.

— Storcz — mondotta, természetesen németül — igen nagy örömet szerzett nekem ez a jól sikerült cserkészlet. Ritka szerencse! — Majd váratlanul azt kérdezte tőlem:

— Storcz, ugyebár ön cseh?

— Fenség, legkegyelmesebb uram — válaszoltam — az őseim, akik nagyrészt vadászemberek voltak, 1720 körül jöttek be Bajorországból s telepedtek le Magyarországon. Magyar vagyok fenség és nem cseh.

— Ah úgy — volt a gúnyos válasz. Elfordította fejét s többé rám sem nézett. Lekísértem a fogatig, mélyen kalapot emeltem s elhajtatott.

Miközben a kunyhónál várakozó vadőrrel az őzekért mentem, el-elgondolkoztam a történetek felett . . . Ferenc Ferdinánd . . . Magyarországot leendő királya . . . ?

A következő évek vadászataim már nem én voltam a trónörökös vadászkiismerője.

Igen erős két bak volt. Tulajdonképpen az agancsok feltűnően erős gyöngyözése okozta, hogy a bakok nem bírtak szabadulni egymástól. A kiálló gyöngyszemek e mélyedésekbe úgy bevágódtak, hogy alig tudtam a már lefűrészelt agancsokat is kettéválasztani.

Gödöllő, 1938.

Vadászüdvözzettel:

néhai Storcz Máttyás vadásztiszt
naplója nyomán:

S. A.

Erdőromantika a (déli) végeken

Délbaranya, szeptember végén.

Mohácsról Eszék felé vezet az országút. Őreg országút ez, még a rómaiak rakták le alapjait. A népek országútjainak is nevezhetnők, mert járt erre római, hun, német, szláv, tatár és török.

Itt-ott fekete kövek látszanak földbesülyedve, ha az errevonuló népek örökírással írták volna fel hadjárásukat ezekre a kövekre, akkor ma Európa történelmét olvashatnók le róluk. De lekoptatt az idő vasfoga az útmenti maradványokról minden jelet. Végtelen csönd ül a tájon, az őszi napfény ezüst csillogásban terpeszkedik el a szántás felett. Kocsi erre ritkán jár, ez az út már a szerb határra visz. Gyalogos ember sem tűnik fel, ez a vidék temetője Trianonnak. Temetője volt az országnak is négyszáz évvel ezelőtt. A mohácsi csatater síkja nyúlik el a láthatárig. Jobbról alacsony domblánc, a Szulejmán-domb, innen rohamozta meg a török a kelepcébecsált magyar sereget. Balról messzi rét határán hatalmas erdő kezdődik, a Duna mentén terjed lefelé a határon túl.

Minél jobban lejebb haladunk, annál kihaltabb a vidék. Jobbra elmarad egy pusztta, Sátorhely, a Frigyes főhercegi csonka uradalom jelenlegi központja. Kis iparvasúton folytatjuk az utat keletnek. Török dombok emelkednek a kisvasút mentén. Széles rét felett sas kering, a tücskök őszi muzsikát zenélnek. Kihalt ménestelepre érünk, néhány csikót, igavonó ökröket látunk csak . . . Délre, úgy puskalövésnyire szerb betonerođítvány.

Zörög a kisvagon, errefelé lórénak hívják. Monoton ütemben ügetünk. A kocsis ostorát pattogatja, fütyürész is hozzá.

— Ez itt Vizslak-pusztta — magyarázza anélkül, hogy felkértük volna, hiszen oly mélységes a természet őszi pompája, itt az erdő peremén, hogy vele együtt kell hallgatnunk.

— Nevezetes talán ez a kis pusztta? — kérdezzük a beszélni akaró csontos arcú kocsist. Mohácson láttunk ilyen típusú embert. Magas termetű, csontosarcú, feketeszemű, kerekvállú ember. Laktak itt szerbek is a háború előtt, de ezek az emberek nem szerbek. Sokácoknak hívják őket. Bolgár és törökeredetűek. Vallásuk katolikus, mindegyikük beszél magyarul. Jó hazafiak.

Jó egypárszor megszívja vörös pipáját a kocsis, kalapját felbőki homlokára, aztán felénkfordul és jelentőségteljesen int:

— Bizony nevezetes hely ez itt. Valamikor innen indultak császárok és királyok, meg főhercegek Izabellaföldre vadászatra. Még én is emlékszem, mikor gyerekkoromban itt járt Vilmos császár. Fejedelmi vadászatok voltak azok. De hogy a nevezetességre térjek, elmondom azt, amit tudok.

Döcögünk lassan, mindenütt a határvonal és az erdő mentén. A határkövek húsz lépésre állnak a sinektől, a fordulónál mindenütt gólyalabas faórházak vigyáznak. Az erdőtől holt dunaág választ el minket. Igen öreg erdő, mély és sötét. Vadon.

A kocsis megtömtte a pipáját. Rágyújt.

— Ami Albrecht főhercegünk dédapja alapította ezt a pusztát, ahová most megyünk. Ez a vidék akkoriban csupa erdő volt. elhúzódott a Dunától a Drávaig. Albrecht főherceg a bédai erdő részben nagy vadászatot tartott. Vele volt felesége is, Izabella főhercegeasszony. Szarvasra vadásztak. Fekete, szilaj lovon ült a

főhercegasszony. Amikor az indulásra a kürt megszólalt, a főhercegasszony elhatározta, hogy egyedül barangol el az erdőben. Nem szerette a kíséretet. Fekete paripáján csakhamar elhagyta a társaságát és eltűnt az erdő mélyében. Már jó egy óra hosszai g vágtatott, egyszerre csak felbukkant előtte egy gyönyörű szarvas. Az agancsa valóságos korona volt. A főhercegasszony utána. A szélvész sem nyargal sebesebben, mint ahogy a főhercegasszony űzte a szarvast. — Nem menekülsz tőlem — gondolta Izabella főhercegnő; már-már emelte puskáját, mikor hirtelen egy mély árok elé kerültek. A szarvas, mint a nyíl ugrott át, a ló is neki szökkent, repültek a levegőben, még egy pillanat, a ló felbukott. Fatörzs feküdt az árok másik partján arra ugrott a ló. A főhercegasszonynak nem esett baja, de a ló kitorpte a lábát. A szegény állatot agyon kellett lőni. Izabella főhercegnő gyalog indult el. Fogalma sem volt, hogy merre járt. Hiába fűjt sípjába, válasz nem érkezett rá. Órák hosszát bolyongott, míg, végre széles nyílásra bukkant. De melyik irányba menjen? Állt és töprengett. Éhes és szomjas volt. Roppant megőrült, amikor az útszélen fekete szedret pillantott meg. Mohón kezdte csipegetni a hamvas erdei gyümölcsöt. Amint így lépdelve eszegette a szedret, a bokrok hirtelen szétváltak és egy vadmacska-bőrös ifjú állt előtte. Hosszúhajú szőke legény volt. A főhercegasszony meglepetésében szóhoz sem tudott jutni.

— Ki vagy te, legény és honnan jöttél? — kérdezte meglepetéséből magához térve.

— Én az erdő fia vagyok, erdőfinek hívnak. Nem jöttem én sehonnan és nem megyek sehova. Itt élem én világom egyedül, mióta édes apám meghalt. Anyámat nem ismertem.

— Nem láttál-e vadászokat az erdőben?

— Láttam. Napdelelőkor a mogyorós tisztáson voltak. Én elvezetem . . .

— Jőjj, megjutalmazlak érte.

Őrült a főhercegasszony, tetszett is neki az erdő fia. Elhatározta, hogy udvarába fogadja. A nap járásával ellenkező irányba mentek, hamarosan elérték a mogyoróst, a társaság már gyülekezett. Nagyot néztek, mikor a főhercegasszony az ifjúval megjelent. Érdeklődéssel hallgatták a különös kalandot. Albrecht főherceg egy zacskó aranyat adott az ifjúnak, a herceglányok körülcsozálták.

Már feltűnnek a pusztá vöröstéglás házai. Felocsúdunk a mese világából, nem szólunk semmit, nem kérdezzük az öreg kocsist, igaz-e a mese, vagy, ha van is valamelyes igazság a történetben, nem az ő fantáziája színesíti-e meg az öregektől halott hagyományt. Így érdekes, ahogy elmondta.

— Ez a pusztá itt Izabellaföld — szól befejezésül a kocsis. Izabella főherceg asszonyról nevezték el, de régen, sokáig Erdőfinek hívták, mert a pusztá ugyanazon a helyen épült, ahol az erdőfi a főhercegasszonyt megtalálta.

A magyar világ legelhagyatottabb helye ez a puszta. A cselédek és napszámosok szinte a száműzöttek életét élik. De ők ezt nem érzik, természetesnek veszik, hogy ez az ő sorsuk. Minden napjuk egyforma és mégis minden hajnalban másként szól az ébresztőre kongó ekevas hangja, mint ahogy minden nap más-képpen ízlik a barna kenyér és krumpli leves. Itt a cseléd csak akkor távozik messzebb, ha az utolsó útra viszik. Mert temetője sincs a pusztának. Húsz évvel ezelőtt ugyan volt, de Trianon elvette.

Izabellaföldről a Dunáig megyünk a kisvasúton, itt uzsonára térünk be boki vadászházba. Mi lenne más az uzsona, mint jó, üstben főtt halpaprikás. Nincs annál jobb. A főhercegi alerdész készítette. Aztán eltereferélünk jófajta villányi bor mellett. Lemenőben van a nap, esti csendbe borul az erdő. Az erdei ház tornácán ülünk, hallgatjuk az erdő zsongását. Messziről fejszezsapás hallatszik, a Dunán hajó dudál, bagoly huhog a fák között az erdő mélységeken lélegzik. Zsong... Csodálatos ez a magány, úgy érezni, mintha az ember csupa lélekké válna. Itt tisztább a gondolat és tisztább a szem látása. Elhallgatunk mert profán dolog lenne, ha semmibeszédünkkel megtörnénk az erdő beszélgetését. Mi gyarló emberek vagyunk, a mi beszédünk önmagunkért van, önzésért és jóérzésért, de az erdő beszédje az emberi léleknek szól gyóntatásként.

Ülünk lassú sötétedésben. Megjönnek az esti zenészek is, szúnyogok hangolják kis hegedűjüket.

Vastag hangon, hosszan elnyújtva szarvas bőg az éjszakába. Megremeg bele az erdő.

S. J.

Nyúl vadászat puska nélkül

A Garam fölött vadlibák húznak lefelé. A völgyben köd, a dombok tetején megtörik a reggeli napsütés. Nedves hűvösség van.

— Te János, ismered-e a székely mesét a napról, meg a góbéről?

— Nem én! Hogy szól?

— Úgy az, hogy a góbé megy ilyen reggeli hűvösségben, osztán egyszerre csak hallja, hogy nagyot pisszeg valaki. Körül-néz de nem lát senkit. Tovább ballag, de megint csak hallja a pisszegést. Hát képzeld, a nap pisszeget rá. Azt mondja a góbénak a nap: lelkem édes szógám, gyere fel én hozzám, mert kialszik a tűz a kemencémben. Rakd meg fával, mert nem lesz me-

leg a földön. Mit tehetett a góbé, felment a naphoz és jól meg-
rakta fával a kemencét. Mindgyárt jobban süített a nap, egyszeribe
melegebb volt.

— Hát aztán mért mondod te ezt nekem ?

— Azért, testvér, mert hogy jó lenne, ha te is felmennél a naphoz.

— És hagyjam itt a tarisznyámat a borosüveggel, ugy-e ?

— Hát úgy !

Két bényi legény beszélgetett emígyen. Lassan ballagtak a
falú felé. A nagykosma volt utirányuk célja, mert hogy vadászok
fogadták fel őket nyúlhajtásra. Mindkettő juhászlegény. Igen értik
a mesterségüket. A virtus sem hiányzik belőlük, ez majd kivilág-
lik e történet során.

Beérnek a faluba, betérnek a nagykosmába.

— Egy liter bort kérünk Megreggeliznek, ugy-e, komám ?

— Meg, hogy melegebb legyen az éghajlat. Meglásd, nem
kell felmennünk a nap kemencéjét megrakni.

— Kocsmáros úr, hát a vadászok merre vannak ?

— A községházán reggeliznek a jegyzőnél.

— Aztán miféle emberek ?

— Hát mik lennének, ha nem csehek.

Összenéz a két legény, egyikük sem szól. Csöndben falatoz-
nak. A harmadik pohárka bor után egyik legény rápislog a ko-
májára.

— Te, János, én ma ezeket megtréfálok.

— Megtréfáljuk !

— Nem bánom, hát megtréfáljuk. De hogyan, mi terved van ?

— Bízd csak rám, csak tégy úgy, mint én.

Megszalonnáztak, megitták a borukat. Addigra már megér-
keztek a cseh vadászok. Összegyűlt a többi hajtólegény is, így
felkerekedtek valamennyien. A letarolt kukoricaföldeken vágta át.
A hajtást a Garam kanyarulata felé vezették. A két legény együtt
tartott.

— Te, János, látod amott azt a két nyulat gubbasztani ?

— Látom. Mi legyen velük ?

— Ereggy, zavard fel őket, de úgy ám, hogy ne kerüljön
puskavégre. Utána gyere vissza.

Elsiet a legény, nemsokára ugrik is már a nyúl. A vörös-
képű cselák puska rájukduzzant, de mintha csak só lett volna
a puskaiban, eliramlik a két nyúl. Mérgelődik a cseh, de nem
tehet semmit.

— Ejnye, ejnye tisztelt uram, én puska nélkül sem hibázom
el a nyulat ! — szól a legény csak úgy félvállról.

— Mit beszélsz, te buta magyar. Fogd be a szád !

— Már pedig mondom, hogy puska nélkül jobban lövök én.

A szóváltásra odajönnek többen a csehek közül. Nem tudják,
mit ordítzik mérgében a vörösképzű cseláktársuk. Mikor meghall-
ják, hogy mit mondott a legény, nevetnek és méginkább ugratják
köpködő barátjukat.

— Te, Flórián, hátha igazat mond ez a magyar és valóban püska nélkül lövi le a nyulat. Állj vele fogadást, ha elveszti, huszonötöt verünk a fenekére.

Sunyít a másik legény, aki már vissza is érkezett a két nyúl felől.

Mit tehetett a dühös cseh, morgott, fel-alá járt, odaszól a legényhez:

— Mit mondtál te tulajdonképen?

— Azt mondtam, hogy jobban lövök én nyulat püska nélkül.

— Én is megteszem azt, — szól rá a másik legény.

— Bolondok vagytok ti, vagy többet ittatok, mint kellene!?

— Csak mondjuk, amit mondtunk — felel nyugodtan a két legény, ha nem hiszi az úr, mi álljuk szavunkat.

— Püska nélkül lőttök nyulat? — kételkedik a vörös cseh.

— Ahogy mondja — erősködnek a legények.

— Száz koronát fizetek, ha püska nélkül lőttök nyulat. De most rögtön.

— Száz pengőt.

— No, Flórián, — ki a legény a gáton?

Vakarózik a cseh, de nem maradhat szégyenben.

— Nem bánom, — feleli ingadozva, de huszonötöt kaptok, ha nem álljátok a szavakat.

— Gyühetnek ellenőrzésre, de csak mögöttünk háromszáz lépésre.

— Előre megy a két legény, csak mikor már háromszáz lépésre távolódtak, indulnak meg a cselákok is. Abbamarad a hajtás, mindenki kíváncsi, hogyan lőnek a legények püska nélkül nyulat. Nem is utolsó izgalom az eset.

A két legény nagy kerülőt vesz. Mennek, körül nem néznek, csak szemük sarkából figyelnek. Valóban nincs puskájuk, csak száraz, ujjnyi vastag mogyorófabotot szorongatnak hónuk alatt. A bot végén vasdarab feszül, anyacsavart húztak rá.

— Te, Flórián, meg kellett volna néznünk a botjukat, hátha valami ravaszság van a dologban. Ezeknek talán még a bot is elsül.

— Nem járnak túl az eszemen, mondták, hogy püska nélkül lövik meg a nyulat.

A két legény szétvált a dűlőútnál. Az egyik a folyónak kanyarodott, a másik a falu felé vette az irányt. Az anekdotás juhász már a kezében vitte a botját. Két-három kört járt be, a kört mindig szűkebbre vette. A szeme a körön belül járt, de a világért sem emelte fel nyiltan a tekintetét. Nem nézett és mégis látott. Láttá már a nyulat a kör közepén. Más rajta kívül nem látta. Juhásznak van csak ilyen meglátása. A nyúl logikája pedig úgy szól, hogy az ember sokszor elmegy a lapuló nyúl mellett és nem veszi észre. A nyúl csak akkor ugrik, ha összetalálkozik az ember nézésével. Tudta ezt a két juhász. Az anekdotás legény, meg a János is, már egészen szűk körben járt. Az egyik már emeli is a

botját, ugrik a nyúl, de a vasbütykös bot már repül is, az első két lábát kaszálja le a nyúlnak. Odafut a legény, felemeli botját és nagyot vág a füles tarkójára. Aztán magasra emeli és hozza már a puskások felé. Nem vörös már a cselák arca, kiment abból a vér.

János legény is kézben viszi már a botját. Már ő is a szem sarkából vigyáz. Mikor már megközelítette a maga száz pengőjét, hirtelen fordulatot vett és visszajáról úgy oldalba kólintotta az ugró nyulat, hogy bukfacezni sem kellett neki. Belészorult abba a futás szándéka. Hozta ő is a nyulat.

Egyszerre érnek a cseh vadászokhoz, nem szólnak semmit, csak leteszik a nyulakat.

— Kérjük a száz pengőt, — szólnak, mintha csak gyújtót kértek volna.

— Egyenkint értjük a száz pengőt — toldja meg a kívánságot a másik.

Nevetnek a többiek, a Flórián úr is nevetésre húzná el száját, de kétszáz pengő mégis csak fájlalja a zsebét. De mutatnia kell a cseh gavallériát. Csakhogy ez a gavalléria fogszívással is jár. Előveszi pénztárcáját, hosszasan kotorász benne, míg végre kiolvassa a kettőszáz pengőnyi szokolokat.

— Itt van a pénzetek, de most aztán kotródjatok. A nyulakat tegyétek a szekérré.

— Igaz, hogy száz pengősbe állapotunk meg, de nem baj, a szokolokat mi is beválthatjuk. Ami pedig a nyulakat illeti, azok nem voltak az alkuban. A nyulakat magunkkal visszük, mert mi szeretjük a nyúlpörköltet, — felel a János.

— Úgy is van, — így az anekdótás legény. De nem vagyunk mi rest emberek, ha netalán tán úgy gondolják az urak, hogy még „lőjünk“ nyulat, mi ráérünk éppen.

— Elég volt a tréfából. Menjenek csak tovább.

Fölemeli a két legény a nyulat, megbillentik kalapjukat és továbbállnak.

— Ezek sem hívnak többet minket hajtónak — szól az egyik, mikor már messze jártak. Pedig ha tudnák, hogy télen még bot nélkül is lövünk nyulat.

Az úgy történik, hogy amikor a nyúl télen meglapul a hó alatt, testének párolgásától foltos a hótakaró. A bényi legény jó szeme meglátja a nyúl helyét, odamegy és egyszerűen a nyakára lép a tapsifülesnek. Se puszta, se bot nem kell ide. Az ilyen fogadásnál kétszáz pengő az ár.

Egyenesen a nagykocsmába megy a két legény. Mikor letelepszene a kecskelábú asztal mellé, így szól a János legény, miután a liter bor az asztalra került:

— Aztán mond komám, az a góbé, aki felment a naphoz a kemencét megrakni, csak úgy ingyen tette azt a szolgálatot?

— Afenét!

— Mit kapott hát?

- Egy szem almamagot.
- És mi volt abban?
- Annyi ész, mint amennyi ezeknek a cseheknek van — mondta csöndesen az anekdótás legény és falatozni kezdte maradék szalonnáját.

Dr. K. J.

Mesterséges felújítás, — csemetekert.*)

A szálerdőt mesterséges úton nemcsak vetés, hanem ültetés útján is felújíthatjuk.

Az ültetéssel való erdősítés sokkal elterjedtebb, mint az erdei vetés, egy részt, mivel sokkal sikeresebb, másrészt, mivel a védett helyen nevelt csemete jól, erősen fejlett lévén az időjárás viszonytagságaival jobban megbírkózik. Az ültetéshez használt csemetét rendszerint csemetekertekben neveljük, de szedethetjük az erdőből is. Az így szedetett csemete azonban rendszerint nem olyan életképes, mint a csemetekertben nevelt, erőteljes, jól fejlett gyökérezetű csemete. Így erdősítési célra leginkább csemetekertben nevelt csemetét használunk.

A csemetével történő erdősítés sokkal sikeresebb, mint a vetéssel történő. Különösen fontos a csemetével való erdősítés olyan helyeken, ahol a viszonyok az erdei vetés céljaira kedvezőtlenek, mint pl. futóhomok, erősen gyomosodó talaj stb.

Az ültetéssel való felújítás történhet letarolt, nyílt erdősítendő területen, de történhet még álló, de bizonyos fokig meggyérített erdőterületen is, amikor is *alátelepítésről* beszélünk. Alátelepítést a letarolás előtt néhány évvel foganatosítjuk, amikor is az alátelepített fiatalost fokozatosan szoktatjuk hozzá a szabadabb álláshoz. Az erdősítéshez szükséges csemetéket legjobb, ha magunk neveljük, de beszerezhetjük kereskedésekből is.

Az erdősítéshez szükséges csemetét csemetekertekben neveljük.

A csemetekert lehet *állandó* és *ideiglenes*. Állandó csemetekert alatt értjük az olyan kerteket, amelyeket állandóan, illetve hosszú ideig csemetenevelésre használunk. Ideiglenes alatt olyankat, amelyet csak néhány évig és rendszeren a felújítandó vágásterület közelében létesítünk. Épen ezért, mivel ezen csemetekerteket hol itt, hol ott létesítjük *vándor-csemetekerteknek* nevezzük.

Nehéz eldönteni, hogy melyik csemetekert a legalkalmasabb, mert úgy az egyiknek, mint a másíknak vannak előnyei és van-

*) Cikkemet Ba'ázs: „A tulajdonképeni erdőműveléstan“-a alapján állítottam össze.

nak hátrányai. A vándor csemetekertnek nagy előnye az, hogy ugyanazon vagy legalább is közel azon a területen neveljük a csemetét, ahová ki fogjuk ültetni. Másik nagy előnye az, hogy mivel az erdősitendő terület közel van, az elszállításakor előforduló veszélyeknek nincs kitéve, frissen kerül az új helyre, a gyökérzete így nem sérülhet meg és nem szárad ki, megmaradása így sokkal biztosabb. Másik előnye pedig az, hogy rövid időre lévén létesítve, nem igényel olyan nagy költséget, mint az állandó csemetekertek. Hátránya a vándor-csemetekerteknek az, hogy a lakott helyektől távol esik, így nem lehet eléggé ápolni, védeni a csemetéket. Ezzel szemben az állandó csemetekerteket többnyire lakott helyek közelében létesítjük és így ápolása, kezelése könnyebb és olcsóbb. Az állandó csemetekert hátránya, hogy létesítése költségesebb, de mivel ezen létesítés több időre, évekre szól, így a látószólagos hátrány elmarad.

Az állandó csemetekert egy másik sokkal indokoltabb hátránya az, hogy a csemete legtöbb esetben eltérő viszonyok között nevelkedik, mint ahová később kiültetjük. Hátránya tovább az is, hogy az állandó csemetekert távol lévén a beerdősítendő vágásterülettől, szállítása költségesebb és a csemeték a szállítás miatt jobban szenvednek, a vándor-csemetekertnél. Az állandó csemetekert hátránya különösen ott szembeütő, ahol a beerdősítendő terület magasabb fekvésű, mint a csemetekert és így a csemeték, mire fent elültethetők volnának, a csemetekertben már kihajtanak. Ilyen esetben a csemetéket a csemetekertből még kifakadásuk előtt kell kiszedetni és a fakadás megakadályozásáról *vermeléssel* gondoskodni.

Ha a kezelésünkre bízott erdőbirtokon egyformák a termőhelyi és éghajlati viszonyok, akkor jobb, ha állandó csemetekertet létesítünk, ügyelve arra, hogy az központos legyen. Létesítésénél ügyelnünk kell arra is, hogy lehetőleg északnyugati, vagy északkeleti fekvésű legyen. Ügyeljünk továbbá arra is, hogy a csemetekertünk északi határa ne legyen közel az erdőhöz, mert a fákról visszaverődő napsugaraktól a csemeték azon a részen teljesen kisülnek.

Kerüljük az úgynevezett *fagyzugokat* is. Ügyeljünk a talaj minőségére, lehetőleg közepes kötöttségű tápdús, üde és mély talajú helyet keressünk. Nagyon jó, ha erre a célra eddigi erdőt vagy legelőt törötünk fel. Jó, ha a csemetekert közelében víz is van, mert így a nyári nagy szárazság és iskolázások alkalmával könnyen öntözhetjük a csemetéket, illetve a vetést.

Homoki csemetekertet csakis sík helyen létesítsünk.

A csemetekert nagyságát természetesen aszerint kell meghatározni, hogy mennyi és milyen fajú csemetét szándékozunk nevelni. Ha ugaroltatni is akarunk, akkor az ugar területét még hozzá kell adni a már meghatározott területhez.

Az ugart ne hagyjuk elgazosodni, hanem begyomosodás után gyomvirágzásakor feltétlenül szántassuk le. Az ugart lehetőleg trágyáztassuk is.

A csemetekert alakja olyan legyen, hogy mennél kevesebb kerítésre legyen szükségünk. A csemetekert kerítése sokféle lehet és ez aszerint változik, hogy a nagyvad legelőmarha vagy esetleg kisebb vadak ellen is kell védeni a csemetét más és más. A leg-egyszerűbb a rúd- és léckerítés, drágább, de jobb és tartósabb a szögesdrót és a hálókerítés.

Bükki.

Szakszerű vadtenyésztés

Vadszállítás. Lőtt szarvas, dám, őz, muflon és vaddisznó vasúton való szállítása csak teljesen kihűlt állapotban történhetik. A vad elejtése után azonnal kizsigerelendő, vagyis kiveendő a bél, szív, máj, tüdő a légzőcsővel, húgyhólyag, here és a tőgy is kivágandó. Jó a nyakon a főeret is megnyitni, valamint a száj-üregét száraz ruhával kitörölni.

A vadnak szállítás előtt legalább 7—12 órán át szellős helyen kell kihűlni.

Ha van friss, nem dohos, hosszú szalmánk, úgy jó kibélelni a hasüregét is.

Az értékes gerincre vigyázzunk, hogy el ne törjön.

Meleg időben, hogy a legyeket távoltartsuk, jó, ha ecetes vízzel, ecsettel vagy ruhával a száját, torkot, az ejtett sebeket bekenjük Szárnyas vadnál elég, ha a csórt és végbélynyílás kör-nyékét megmedvesítjük.

A vadat melegebb időben gyorsárúként éjjel szállítjuk, hideg, fagyos időben természetesen teherárúként.

A vadszállításához községi bizonyítvány is kell.

Nyulak szállítása kihülés után úgy történik, hogy hátsó lábait összefűzzük, azután rúdra húzzuk. A nyulak függő állapotban vannak a kocsiban és ügyelünk arra, nehogy egymásra csússzanak.

Szárnyasok szállítása szintén kihűlt állapotban történik, fonott (szellős kosarakban). Három sor szárnyast lehet így csomagolni, közöttük szalmaréteggel elkülönítve. A melegben szállítandó fogolynak belét kivesszük a végbélen keresztül, kis fahoroggal; ezt tesszük a vadkacsa- és fácánnál is. Vadlibák kihülve, rudakon függve szállíttatnak.

Élő emlősvadak: szarvas, dám és őz szállítása ketrecekben történik.

A ketrecek síma deszkafalúak és sötétek legyenek, csak fent, az oldalakon legyenek szelelőnyílások. A szállítás igen meleg

időben ne történjen, vizet pótló anyagot adunk be (répa, csicsóka, burgonya).

A szállított élő nagyvadak az erdő igen csendes részén este engedendők ki a ketrecből.

Szárnyasokból többet is szállítunk egy ketrecben. Ezek úgy készüljenek, hogy a fácánok, illetve madarak ne lássanak ki, mert igen röpködnek; a ketrec teteje pedig vászonból készüljön, nehogy a madarak fejüket megüssék. Foglyokat szintén vászonnal fedett fonott fűzkosarakban szállíthatunk.

ad 10. Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy minden gazdaságra nézve mennyire fontos a gyakorlati szakember alkalmazása. Kellő szakember nélkül úgy néz ki egy gazdaság, mint amelynek gazdája nincsen.

Ma is sok erdőbirtokos van nálunk — sajnos —, aki inkább egy analfabétát alkalmaz erdő- és vadgazdaságában szakemberül — természetesen a jövedelmének a rovására —, mintsem egy intelligens szakembert alkalmazna, aki, ha egy pár pengővel többre is kerülne, de többszörösen megnövelné gazdája jövedelmét.

Az bizonyos, hogyha hazánkban minden erdő- és mezőbirtokos gazdaságában végzett szakembert alkalmazna, az a sok állatalanság az erdészetről egy-kettőre megszűnne, de ugyanakkor egész más képet nyújtának az erdők és mezők is erdő- és vadállomány tekintetében.

Az új erdőtvény kötelezi az erdőbirtokost megfelelő szakember tartására, ami fokozatosan majd beáll, sajnos azonban a vadászati törvény nem nyújt módot arra, hogy a birtokost kötelezni lehessen arra, hogy szakembert alkalmazzon, azért addig is, míg az új vadászati törvény — reméljük, nemsokára az is napvilágot lát — életbe fog lépni, a földművelésügyi Miniszter úr igen bölcsen rendeleti úton biztosítja ezt.

Nem hagyhatom végül megemlítés nélkül azt sem, hogy kiváló hasznos vadóvó és dúvadírtó vadőr, illetve vadász csak olyan emberből válik, aki előtt a fáradtság ismeretlen fogalom és aki jó és rossz idő között nem tud különbséget tenni (a fáradtságot illetően), aki bátor, szereti a vadat és tud gyönyörködni bennük és akinek kiváló érzékei vannak a vadóvás és vadászat iránt.

Egy kis könyvet tudnék írni arról, hogy mily sok fáradtságba kerül különösen ott, ahol kevés a vad, egy szép trofeának a megszerzése, vagy esetleg valamely káros duvadnak a kilövése stb.

Éppen ezért ne vonja meg a birtokos soha a vadőrjétől azt, hogy a hasznos vadak közül semmire se vadásszon. Adjon neki engedélyt a szelektálásra kijelölt szarvasbikára, kisebb őzakra esetleg szarvastehenekre stb. Ez természetesen esetről-esetre és az adott körülménytől függőleg legyen megszabva. Ilyen esetben — merem állítani — nem lesz őrvadász a területen, de azon lesz az illető vadőr, hogy szolgálatát a leglelkiismeretesebben lássa el és fellebbvalójának kiérdemlje elismerését.

Legvégül a legnagyobb lelki nyugalommal merem állítani, hogy ha hazánkban valamennyi birtokos jó gyakorlati szakemberekkel kezeltetné vadászgazdaságát, úgy vadállományunk nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is jóval felülmulná a mai állapotot anélkül, hogy az erdő- és a mezőgazdaság számottevő vadkárt szenvedne.

Szombathely, 1938. május hóban.

Orosz Imre.

(Vége.)

Az 1935. évi IV. törvénycikk és a végrehajtási utasítás fontosabb szakaszai

A Erdőtörvény 53. §-a:

A felesketett erdőmérnökök, alerdészek és erdőkerülők szolgálatukban közbiztonsági közegek; ebben a minőségükben lőfegyvert viselhetnek.

Amennyiben a felügyeletükre vagy őrizetükre bízott területen a vadállományra, halállományra és a törvényes védelem alatt álló állatokra is kötelesek felügyelni, szolgálati lőfegyverükön felül — a vadászati jog gyakorlására jogosultnak hozzájárulásával — megfelelő vadászfegyvert is viselhetnek.

A felesketett erdészeti alkalmazottak szolgálatukban a földművelésügyi miniszter által megállapított, könnyen felismerhető jelvényt kötelesek viselni.

A 35.000/1938. számú végrehajtási utasítás 124. §-a:

Azok az erdészeti alkalmazottak, akik 1935. évi augusztus hó 1. napján már alkalmazásban állottak, a jelen rendelet hatályba lépésétől számított hat hónap alatt kötelesek a hatósági eskü kivételére jogosított hatóságnál igazolni, hogy az esküt az 1879. XXXI. törvénycikk alapján letették.

125. §-a:

A szolgálati fegyver tekintetében — ideértve a T. 53. §-ának második bekezdésében említett vadászati fegyvert is — az erdőgazdasági alkalmazott sem fegyvertartási, sem fegyverviselési engedély szerzésére nem köteles.

Magyarázat. A végrehajtási utasítás 124. §-a szerint azok az erdészeti alkalmazottak, akik az 1879. XXXI. törvénycikk alapján az esküt letették — kötelesek azt az eskübizonyítványukkal

az illetékes helyi eskükivételre jogosító hatóságnál igazolni 1938. október 31-ig.

A végrehajtási utasítás 125. §-a nem kötelezi az erdőgazdasági alkalmazottakat a szolgálati fegyver — illetve a golyós és sörétes fegyverre — a tartási, illetve a viselési engedély beszerzését. Ennek következtében a szükséges vadászjegy a vadászati jog gyakorlására jogosultnak hozzájárulásával illetékmentesen szerezhető be. Értve ez alatt azt, hogy a szolgálati fegyverekre tartási engedély nem szükséges, tehát ezekért illetéket sem kell leróni.

Hunyadi József.

Egyesületi hírek:

Választmányi tag kartársainkat felkérjük, hogy a mult lap-számunkban meghirdetett választmányi ülésünkön november hó 6-án d. e. 10 órakor Budapesten a Székely Főiskolai Hallgatók Egyesülete helyiségében (VIII. Rákóczi-út 15. szám II. em. 13. ajtó) megjelenni szíveskedjenek.

A Székesfőváros közigazgatásában szolgálatot teljesítő kartársakat 1936. évben sérelem érte, amikor is 608/1936. fpm. sz. alatt oly értelmű rendelkezés történt, amely a főváros szolgálatában álló kartársakat, az ugyancsak a fővárosnál szolgálatot teljesítő mezőőrökkel egy státusba sorozta és azóta a kartársainknak címhasználatra erdő- és mezőőr volt. Ezen ügyben, amey kartársainkra nézve sérelmes volt, beadvánnyal fordultunk Szendy Károly polgármester úr Öméltóságához, aki a legnagyobb megértéssel mérlegelve az erdészeti segédszemélyzet ügyét, 1938. év október 10-én kelt 14.580 I. ü. o. sz. rendeletével az 1936. évi 608. fpm. intézkedést hatályon kívül helyezte, és az erdészeti segédszemélyzetet a mezőőröktől elkülönítve, a régi állapotba helyezte vissza.

Mély tisztelettel mondunk köszönetet Szendy Károly polgármester úr Öméltóságának, Komáromy László erdőtanácsos, Kopátsy Imre főerdőmérnök és Dr. Kopátsy Miklós erdőmérnök uraknak ezen megértő és mindannyiunkat megnyugtató intézkedésükért. Adná Isten, hogy máshol is hasonló megértésre találjunk.

Kérjük kartársainkat, hogy lakhelyváltoztatásukat idejében közölni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne állhasson elő.

Felkérjük kartársainkat, hogy akik az alább felsorolt kartársaink lakhelyéről tudomással birnak, azt velünk közölni szíveskedjenek:

Bárdos Zoltán	ezelőtt Budapest. Csetemetekert.
Fodor János	„ Kivadár. U. p. Nagyatád.
Matkovics Antal	„ Balatonmogyoród.
Széman Péter	„ Alsókéked.
Sándor László	„ Nyiregyháza. Vasuti bérház.
Kovács József	„ Budapest X. Külsőjászberényi-út 40.938.
Kovács Béla	„ Tápíószecső. [hrsz.]

Állásnélküli kartársainkat kérjük, hogy személyi adataikat velünk közölni szíveskedjenek.

Név, lakhely, vallás, életkor, családi állapot, gyermekeinek száma és kora, előképzettség, iskolai végzettség, milyen alkalmazásban állott és mennyi ideig és végül milyen nyelveket beszél.

Különfélék

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter úr az államerdészeti altisztek személyzeti létszámába Vágfalvi József (Szeged) és Neznik István (Diósgyór) szakaltiszt főerdőörököt műszaki altiszt főerdőörökké, továbbá Marjai Endre (Visegrád), Dudás István (Budakeszi), Sasvári Kálmán (Visegrád), Fekete József (Gödöllő) és Csabadik Gyula (Felsőhámor) I. oszt. altiszt erdőörököt szakaltiszt főerdőörökké kinevezte. A kinevezetteknek őszinte szívből gratulálunk.

Helyreigazítás. Nagy Józsefnek „Az Erdő“ f. évi 9. számában. „Észrevételek az „Erdészeti Lapok“-ban megjelent tanulmányra“ c. cikkére, félreértések elkerülése végett, tartozom azzal a felvilágosítással az érdeklődőknek, hogy az említett amerikai tanulmány két, Amerikában honos, dugványozás útján nehezen szaporítható nyárfajra: a *Populus grandidentata Michaux* és *Populus tremuloides Michaux* nevékre vonatkozott, de a kísérletek olyan fajokot is felöleltek, amelyekről köztudomású, hogy dugványról egyáltalában nem, vagy csak nehezen szaporíthatók. (*Acer*, *Ficus*, *Ilex*, *Malus* és *Taxus*.)

Az idézett tanulmány magyar címében véletlenül maradt ki a „nyárdugványok“ szó előtt a „külföldi“ megjelölés. *Dr. Mihályi.*

Pénztári beszámoló

Szeptember havi befizetések folytatása : Fazekas Ignác Karakó 10, Kapoli Pál Zajk 3, Teszárs Vilmos Óbarak 4, Horváth Gyula Nova 2.50, Gottvald Pál Zengővárkony 18, Magyar József Kéthely 0.50 P. Szeptember havi összes befizetés: 625.34 P.

Október havi befizetés: Zwillinger János Sajószentpéter 3, Cservenka Ferenc és társai Tata 27.50, Kolozsváry István Királyhalom 5, Erdősi József Arló 3, Princesz József Marcaltó 2, Hesz Ferenc Karapánca 6.50, Berze Lajos Gödöllő 6, Solymosi János Budapest 12.50, Lovász József Zalaapáti 4.50, Pörcz Sándor Gödöllő 5, Horváth István Karád 2, Mohácsy János Pirtó 2, Bozner János Szekszárd 3, Nádaskay Richárd Budapest 60, Pasztorek Sándor Mogyorósbánya 3.50, Gábor János Hajdúhadház 4, Fischer Géza Alcsút 3, Fischer Gézáné Budapest 1.50, Csák Gyula Ravaszd 5, Daday János Zajdapuszta 5, Szenté József Szentpéterföld 2, Fegyverneki Sándor Felnémet 2, Jánuszky Lajos Pilismarót 6, Ujlaky Tivadar Vajszló 3, Nizsler József Alcsút 16.50, Kálinger István Lentiszombathely 6.50, Tóth H. Péter Szántód 3.50, Nadas Károly Vaskút 0.50, Szabó Ferenc Mezőtúr 7.50, Király Mihály Somogyvár 6.50, Grellnet János Zalaerdőd 1.50, Kerényi Ferenc Lillafüred 3, Horváth István Pusztapótharaszt 3, Tóth József Gödöllő 3, Kokály Ferenc Pula 1.50, Reiland János Mány 10, ifj. Elsik Mihály Szentendre 15, Mészáros András Zöldház 9.50, Poprádi Kálmán Szentendre 10, Holló Sándor Máriabesnyő 3, Freifogl Ferenc Szigetvár 3.10, Novodárszky Gyula Ládierdő 6.50, Kis Bertalan Nagybatony 3, Csányi István Mózsgó 5.50, Deli Antal Hetvehely 6.50, Duschanek József Marcaltó 12, Ábel Ferenc Esztergomtábor 5.20, Szakács József Vitnyéd 2, Huszthy Lajos Szentes 0.50, özv. Zsurilla Antalné Miskolc 1.50, Tölgyes Lajos Pilisszentkereszt 6.12, Pakodi Gyula Buják 8, Párizs Antal Paphalom 9, Zwillinger Andor Szilvásvárad 5, Ruzsics János Tolnánémedi 6, Jakubéczi Gábor Feked 12, Taskovics István Ujhartyán 4, Havasi János Miskolc 6, Szakács József Vitnyéd 2 P.

Zászlószegre október hóban befizettek: Nizsler József Alcsút 1.50, Deli Antal Hetvehely 3, Párizs Antal Paphalom 1 P.

Szárnyat a hazának* repülőalakra október hóban befizettek: Teszárs Vilmos Óbarak 1, Varga Sándor Iharkút 1, Berze Lajos Gödöllő 1, Solymosi János Budapest 1, Lovász József Zalaapáti 0.50, Csaby Pál Kakucs 2, Stefánkó Rezső Decs 3 P.

Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József
főszámvevő.

Hirdetmény:

Magyar királyi Földmivelésügyi Miniszter.

4941/1938. szám.

Eln. II-1.

Pályázati hirdetmény.

Pályázatot hirdetek a tárcám államerdészeti altiszti személyzeti létszámában megüresedett négy I. oszt. altiszt m. kir. erdőőri állásra, amelyek közül az 1931: III. t.-c. és az 1938: IV. t.-c. értelmében az alábbi 1-6. pontokban előírt feltételek igazolása esetén kizárólagos igényjogosultságuk van:

a) két állásra a honvédségnél, határőrségnél, folyamőrségnél, vagy csendőrségnél szolgált vagy szolgálatban lévő azoknak a legénységi állományú egyéneknek, akik katonai szolgálatuk alapján a közszolgálatban való alkalmazásra igényt szereztek és erről az érdekelt miniszter által kiállított igazolvánnyal rendelkeznek;

b) két állásra pedig a Vitézi Rend tagjainak és az 1914-18. évi világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesített vagy ebből kifolyólag megrokkant egyéneknek.

Ha az igazolványosoknak fenntartott állásokra ilyenek nem pályáznak, úgy ezeket az állásokat is hadirokkant, vitéz vagy tűzharcos pályázóval fogom betölteni.

A pályázatra bocsátott állások az 1933. évi 1400. M. E. sz. rendelethez csatolt 8. sz. kimutatásban megállapított illetményekkel, a szabályszerű lakbérrel és a rendszeresített mellékjár ndóságokkal vannak egybekötve

A kinevezés az 1927. évi 3000. M. E. sz. rendelet 10. pontja alapján egyelőre ideiglenes minőségben történik, de két évi kifogástalanul eltöltött szolgálat után végleges jellegűvé válik.

A pályázati kérvényhez eredetiben vagy hiteles másolatban a következő okmányok csatolandók:

1. általában

a) születési anyakönyvi kivonat (keresztlevél);

b) újabb keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, amely a családi állapotot és a politikai megbízhatóságot is igazolja;

c) a magyar honosságot igazoló bizonyítvány, esetleg a magyar állampolgárság fenntartására való igény szabályszerű bejelentését (opciót) igazoló okmány;

d) iskolai végzettséget igazoló okmány;

e) az 1935. évi IV. t.-c. 48. §-a alapján előírt erdőőri szakképzettséget igazoló bizonyítvány;

f) a jó látó-, hallóképességet és erdőőri szolgálatra alkalmas, erős testalkatot igazoló újabb keletű hatósági orvosi bizonyítvány;

g) az esetleges előző szolgálatot igazoló okmány;

2. *igazolványosoknál* az 1. alatti okmányokon kívül — a b) és c) alattiak kivételével —, az 1931: III. t.-c. alapján kiállított igazolvány;

3. *a Vitézi Rend tagjainál* az 1. alatti okmányokon kívül a Vitézi Rend Főszéktartósága által kiállított igazolvány, vagy annak hiteles másolata;

4. *az 1914—18. világháborúban arcvonalbeli szolgálatot teljesített egyéneknél* az 1. alatti okmányokon kívül a Károly csapatereszt viselésére jogosultságot tanúsító igazolvány, esetleg ennek másolata;

5. *a világháborúban arcvonalbeli szolgálatból kifolyólag rokkanttá vált nem hivatásos katonai egyéneknél* az 1. alatti okmányokon kívül a rokkantjáradék élvezetét, illetőleg az ellátásra való igény nélkül hadirokkanttá történt nyilvánítást tanúsító lap hiteles másolata;

6. *a világháborúban rokkanttá vált hivatásos katonai állományból származó egyéneknél* az 1. alatti okmányokon kívül igazolvány arról, hogy a világháború alatt szerzett sérüléseiből kifolyólag rokkantakká váltak és sérülési pótdíj élvezetében állanak.

A pályázóknak sajátkezüleg írt és folyamodványukat a jelen pályázati hirdetésnek a Budapesti Közlönyben történt megjelenésétől számított 30 napig bezárólag, pontos lakcímük feltüntése mellett, a m. kir. Földmívelésügyi Miniszterhez címezve, a m. kir. Földmívelésügyi Miniszterium II. főosztályához (Budapest, V. ker., Kossuth Lajos-tér 11. III. em. 312. sz.) kell benyújtani.

A folyamodványok s ezek mellékletei az 1931: III. t.-c. 17. szakasza, illetve a törvény végrehajtása tárgyában kiadott 1931. évi 11.720—17. H. M. számú utasítás második rész 2. pontja alapján bélyeg- és illetékmentesek.

A tényleges katonai szolgálatban álló igazolványosok szolgálati úton, a nem tényleges szolgálatban álló igazolványosok közvetlenül, a közszolgálatban álló pályázók felettes hatóságuk, a szolgálatban nem állók pedig Budapesten a székesfőváros polgármestere, vidéken az illetékes főispán útján tartoznak kérvényeiket benyújtani.

Minthogy a meghirdetett állások kivétel nélkül fenntartott állások, mindazok, akik a pályázat feltételeinek meg nem felelnek, folyamodványaik beadását mellőzzék, mert kérelmüket tárgyalás nélkül visszautasítom. Épen így nem veszem figyelembe a hiányosan felszerelt vagy elkésve benyújtott folyamodványokat sem.

Budapest, 1938. évi október hó.

M. kir. Földmívelésügyi Miniszter.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)

Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Csák Gyula Ravasz. Mivel Ön féltagdijas és két évig katona volt előfizetése a legutóbb küldött 5.— P-vel 1940. év január végéig van rendezve. Temetkezési segélynél —.50 P hátraléka van.

Jánszky Lajos Pilismarót. Tagdíja 1938. év december hó végéig rendezve van, csak —.50 P temetkezési segély hátraléka áll fenn.

Kálinger István Lentiszombathely. Tagdíja 1938. december hó végéig rendezve van.

Poprádi Kálmán Szentendre. Tagdíj hátralékod 1938. végéig 4.50 P.

Boros Sándor Csurgó. Zászlószegét elhelyeztük.

Kovács Pál Regöly. Címét helyesbítettük.

Fila József Pótharaszpuszta. Hátralékod 1938. év végéig 3.— P-t tesz ki.

Hortobágyi Károly Budapest. Névmagyarosítását átvezettük. Hátraléka 1938. év végéig 34.— P.

Kulesár József Nagy-gyónté. Gratulállok. Címedet helyesbítettük.

Jól behangolt

dúvadhívó csalsípok,

melyek segítségével mindennemű szőrmés és szárnyas ragadozó, úgy mint róka, vadmacska, nyest, görény, kóbor eb, kóbor macska, továbbá varjú, szarka, héja, ölyv stb. eredményesen pusztítható, darabonként 4 P-ért kaphatók a pénz előzetes beküldése mellett, avagy utánvétellel. Használati utasítás mellékelve. Elismerő nyilatkozatok. Ez az ördögös csalsíp egy hivatásos vadász zsebéből sem hiányozhatik! A MEVME tagok által rendelt csalsípok árának 10%-a az Egyesület zászlóalapja javára fordíttatik. Megrendelhetők: **Storz Albert, Gödöllő.**

Eiadó egy szépen fejlett német dog!

Ára 60.— pengő.

Cim a Kiadóban.

KARTÁRS!

RENDELD MEG MÉG MA

EGYESÜLETÜNK JELVÉNYÉT,

amely nemcsak azt igazolja, hogy Egyesületünknek tagja vagy, hanem művészi kivitelénél fogva csinos ruhadísz is.

Ára 2.— pengő.

 Megrendelhető Egyesületünknel.

Leszállított áron

mintegy 40% ármérsékléssel kaphatók — amíg a készlet tart
— a következő tankönyvek az esztergomi
m. kir. alerdész szakiskolánál:

Balás: Erdei fák és cserjék	súlya 200 gr.	új ára 2.—	P, cs. és portó 12 f
„ Erdőműveléstan	192	2.10	„ „ „ „ 12 „
Katona: Erdőbecsléstan	120	1.50	„ „ „ „ 12 „
„ Mennyiségtan	140	1.50	„ „ „ „ 12 „
„ Földméréstan alapelemei	250	2.50	„ „ „ „ 20 „
Tóber: Éghajlatlan alapfogalmak	180	2.00	„ „ „ „ 12 „
„ Talajtan alapfogalmak	140	1.20	„ „ „ „ 12 „

Minden megrendeléshez pénzkifizetési díj fejében még 10 fillér küldendő be. Több könyv megrendelése esetén a fenti csomagolási díj és portó helyett

500 gram súlyig	20 fillért,
1000 „ „	40 „
2000 „ „	70 „

kell a könyv árán felül beküldeni. A könyvek csakis az összeg előzetes befizetése mellett kaphatók a m. kir. alerdész szakiskola Igazgatóságánál Esztergomban.

Állást keres többévi erdészeti és vadászati gyakorlattal rendelkező 38 éves volt tűzharcos erdő- és vadőr. Cím a kiadóban.

Erdő- és vadőri állást keres azonnali belépésre úgy az erdészet, mint a vadászat terén 18 évi gyakorlattal bíró, jó bizonyítvánnyal rendelkező 43 éves nő, két gyermekes frontharcos altiszt, szakvizsgázott erdőőr. Címe: Ptacsek János Penc, Nógrád m.

Mielőbbi belépésre keresek alerdéshi szakiskolai állást oly erdőgazdaságban, ahol az alerdész szakiskolához szükséges erdészeti és vadászati gyakorlatot megszerezhetem. Fizetést nem, de szolgálataimért ellátást kérek. Szíves megkeresések Dampf Gábor erdész Szentgothárd, Vas m. címre küldendők.

Erdőőri vagy vadőri állást keres azonnali belépésre 49 éves frontharcos erdőőr, aki úgy az erdészeti, mint a vadászati teendőiben nagy gyakorlattal rendelkezik. Cím: Lipovics János erdőőr Tósokberénd, Veszprém m.

A Z E R D Ó

XII. ÉVFOLYAM

1938. DECEMBER

12. SZÁM

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: DARÓCZY MÁRTON

A lap havonta egyszer jelenik meg. Előfizetési ár: egész évre 6 pengő, fél-
évre 3 pengő, negyedévre 1.50 pengő. — A tagdíj évi 12 pengő. Belépési díj
egyszersmindenkorra 2 pengő. — Özvegyek és szegénysorsú nyugdíjasok vagy
még ki nem nevezett állásban lévő kartársak (csemetekerti örök, erdőlegények,
erdőszolgák stb.) a fenti tagdíjnak csak felét kell fizessék, azaz évi 6 pengőt,
de igazolniuk kell azt, hogy ezen kedvezményre igényjogosultak. — Egyesü-
leti tagoknak a lap tagdíj fejében jár. A lap szellemi részére vonatkozó leve-
lezés (kéziratok stb.) „Az ERDŐ” szerkesztőségéhez: Esztergom, Erzsébet
királyné-utca 25—27. küldendők.

Búcsúzunk

Hét évvel ezelőtt, amikor egyesületünk már-már a lejtő szé-
lén állott és kebelében a szétbomlás látható jelei mutatkoztak,
többen felkértek, hogy vállaljam el a Magyar Erdészeti és Vadászati
Műszaki Segédszemélyzet Orsz. Egyesületének ügyvezetői elnökségét.
Bármennyire is megtisztelő volt reám nézve a felkérés, annak nem
akartam eleget tenni, mert oly szétesőben volt az egyesület, oly
nagy mértékben hatalmasodott el a széthúzás és oly súlyos volt
az anyagi helyzete, hogy minden mentési munkát hiábavalónak
láttam. Kartársaim azonban oly nagy bizalommal fordultak hoz-
zám, — minden túlzás nélkül bizalmuk szinte 100%-os volt —
hogy a felkérés elől nem térhettem ki és az ügyvezetői tisztséget
el kellett vállalnom.

Súlyos és válságos időkben vettem át az ügyvezetői elnök-
séget. Nagy aggodalom töltött el a vállalkozás szerencsés kime-
netelete tekintetében, nagy kételkedéssel néztem körül az egyesület
roskadozó gerendázata alatt, nem mertem hinni egy pillanatig sem,
hogy újjá lehet teremteni a régi egyesületet, hogy a rozoga épü-
letet meg lehet újítani és az összeomlástól megmenteni. Ámde
körültötem álltak lelkes kartársak, derék, becsületes, az egyesület
fönmaradásáért és a kartársi érdekekért aggódó munkatársak, akik-
nek biztatására és felajánlott segítségükre végül mégis úgy hatá-
roztam, hogy elvállalom az ügyvezetői elnökséget és megkísérlem
a lehetetlennek hitt munkát: *az egyesület megmentését, újrapi-
tését és átszervezését.*

Küzdelmes munka indult meg lelkes kartársaim segítségével. Anyagi erők nem álltak rendelkezésemre, tisztán az *erkölcsei alap* volt az egyedüli segítség. Szemem előtt kizárólag kartársaim szomorú helyzete és a törekvés lebegett, hogy részükre jobb jövőt biztosítsunk. Ezt azonban csak úgy láttam elérhetőnek, ha először egyesületünket mentjük meg, utána pedig vállvetett és áldozatos munkával nagyvá tesszük.

A legelső teendőm az volt, hogy seregszemlét tartsak az akkor meglévő tagok felett. Mindnyájan tisztában voltunk azzal a ténnyel, hogy sokan vannak közöttünk, akik nem lelkes hívei ügyünknek és akik nem viselik szívükön a legteljesebb meggyőződéssel egyesületünk sorsát. Fájó szívvel bár, de erős kézzel elvégeztem azt a rostálást, amely egyesületünk életbenmaradása érdekében elkerülhetetlen volt. Fájt a szívem, mert végeredményben kartársakról volt szó, akik, ha nem is érezték át az egyesület hivatását és jelentőségét és ezzel csak önmagukat kisebbitették, de mégis erős kézzel kellett az ügyekbe beleavatkozni, mert csak ennek árán láttam az eredmény biztosítását. Sokan lassan elmaradtak közülünk, sokan kiváltak egyesületünk kebeléből. Hosszú ideig emésztett ennek a ténynek szomorú valósága, de annál jobban felmelegedett a szívem, egyre jobban eltöltött engem az öröm és a fokozódó bizakodás, amikor azt láttam, hogy az eltávozottak helyett mind többen és többen jönnek, mind több új tagtárs jelentkezik, akik előtt szintén az egyesület szebb jövője és a kartársi érdek mielőbbi érvényesülése lebeg. Mindenki érezte, hogy a *vezetés új és építeni akaró kezekbe került.*

Felhívást felhívás után bocsátottam ki, szavaim a közös érdek, az összefogás és meggyőződés erejével hatottak Egyesületünk fagyos élettelenségén és dermetségén lassan olvadozni kezdett a halálos jég, végül teljesen elolvadt, hogy a halálos szorítást felváltsa a tavasz, a zsendülés éltető melege.

Átéltük a krízist. Igaz, erélyes voltam, de mindig igazságos. Nem haboztam, amikor operáló kést kellett ragadnom, hogy az egyesület testén a gennyes daganatot felvágjam, de szeretettel és gyengédséggel is voltam a beteg, akkor már lábadozó egyesületünk és az azért aggódó minden tagja iránt. Megértést tanúsítottam lefelé, kellő tiszteletet és tekintélytartást fölfelé. Nem voltam szolgalelkű sohasem, de kellő eréllyel léptem fel a köteles tiszteletadás mértékével, amikor kartársaim érdekében kellett közbenjárnom, vagy annak védelmében szükséges lépéseket tennem.

Mi az eredménye hét évi ügyvezető-elnöki működésemnek? Nem babérkoszorú elnyerése céljából és nem hivalkodásból kívánok erről megemlékezni, csupán az egyszerű jelentés kötelezettsége készítet arra, hogy működésem kiemelkedő eredményét tényként lerögzítsem.

Nem fogok arról megemlékezni, hogy mit jelent hét éven keresztül az egyesület adminisztrációs munkáját elvégezni, arról sem teszek említést, hogy mivel jár az utánjárások gondja, arra

sem hivatkozom, hogy milyen hálátlan szerep ellentétek között őrlődni és szemben álló érdekek között az igazság útját, legfőképpen a kartársi érdek érvényesülését keresni és megtalálni, ez mind csak velejárói az elnöki tisztségnek.

Hét év után eltávozom az ügyvezető-elnöki székéből és mivel örökséget hagyok hátra, nemcsak hogy szabad, de kötelesség is megmondanom, hogy mit végeztem és mit hagyok utódomra

Az a munkám és fáradozásom, hogy az egyesület nem hullott szét, hogy nem szűnt meg, nem vezett kárba. Sikerült az egyesületet megmenteni és kitartó munkával megerősíteni és életképessé tenni. *Kifizettem az egyesület adósságait* kartársaim összefogása és a közös ügyért való aggodás folytán. Amikor ez megtörtént, az anyagi helyzet megjavításán fáradoztam, ami szintén sikerült. Itt is kartársaim megértésében látom az érdemet.

Anyagi helyzetünk javulását és megerősödését bizonyítja az a tény, hogy jelenleg anyagi bázissal rendelkezik az egyesület.

Az erdőtvény megalkotásánál minden lehető elköttem, hogy sérelem senkit se érjen, hogy azonban 100%-os eredményt nem tudtam elérni, az nekem bűnül nem róható fel. Aki jól ismeri a helyzetet, az legjobban tudja, hogy a bajok fennállásának oka nem emberben, hanem a mostoha viszonyokban és a kényszerhelyzetben keresendők.

A kincstári és állami szolgálatban állók formaruha ügyét közmegelegedésre vittük keresztül.

A magánalkalmazásban állók helyzetének megjavítása érdekében a legnagyobb odaadással tettünk illetékes helyeken lépéseket a bajok, visszasságok és sérelmek orvoslása céljából. Hogy mindmáig intézkedések nem történtek, azért sem lehet a vezetőséget okolni. Húsz évig vittük Trianon jármát és vele együtt a mi súlyos helyzetünk jármát is. Reméljük, hogy a visszacsatolt magyar Felvidékkel ránk köszönt a mi szociális feltámadásunk is. Annyit már elértünk, hogy többszörös emlékiratunkkal felhívtuk az illetékesek figyelmét méltánytalan szociális helyzetünkre és sérelmes ügyünkre. Hinnünk kell, hogy elérkezik annak az ideje is, hogy a magánalkalmazásban levőket kiemelik a cselédsorból és abban a megkülönböztetett bánásmódban részesítik, amely őket joggal megilleti.

Ügyvezető-elnöki működésem során harcoltuk ki *a magánvizsgák megszűntetését* és vívtuk ki az alerdész szakiskola megerősítését. Hogy mit jelent ez, azt legjobban a gyakorlatból tudjuk. Leraktuk a további reformok és a fejlődés alapjait.

Az e munkálkodásunk sem utolsó, hogy az alerdész szakiskola tanulóinak *tandíjkedvezményt biztosítottunk*. A köszönet nem engem illet, az intézkedése minden érdem. Én a vezetőséggel csak a megértéstől áthatva cselekedtem. A szegény szülők gondját akartuk kisebbiteni.

Legyen szabad megemlékeznem *zászlónkról* is, amelyet nagy áldozatok árán szereztünk meg. A zászló mely brokátselyemből

készült és amelyet arany himzés borít, középen a magyar koronával, egyesületünk jelvénye, testületünknek, életrevalóságunknak szimbóluma. Mi lenne, ha nem lenne zászlónk? Olyanok lennénk, mint az árva gyermek, akinek sem anyja-apja, sem neve nincsen. Zászlónk a mi élniakarásunkat és erősségünket hirdeti.

Egymagam 216 pengőt gyűjtöttem össze a zászló költségére. A zászló értéke egész felszerelésével 1500 P. A hozzávaló szekrényt, melyben a zászlót őrizzuk, egy kartársunk hozzám való hálájából adományozta az egyesületnek. Mind a zászlóra, mind a díszes üvegszekrényre büszke lehet az egyesület.

Meg kell emlékeznem arról a 200-nál több állásnélküli kartársról is, akiket az elmúlt 7 év alatt állásba juttatunk.

Végül legyen szabad arra a ténykedésemre is hivatkoznom, mellyel a *székesfővárosi mezőőrök és erdőőrök különválasztását* sikerült elérnünk. Ezzel is kevesebbek lettek a sérelmek.

Sok elismerő levél között lapozgatok, amidőn hétévi küzdelmes, nehéz és gondterhes munka után a kötelességteljesítés tényeit rendezem. Nekem azonban nem a sok elismerés, hanem a végzett munka adta nyugodt lelkiismeret jelenti a legjobb és legfőlemelőbb elégtételt. Búcsúzom arról a helyről, amelyre kartársaim bizalma állított, távozom, hogy frisebb, talán többet alkotni tudó erőnek adjak helyet, hiszen fölöttem delelőről elfordult a munkateljesítés napja és remélem, a nagy munka után én is megérdemlem a nyugalmat. Jól tudjátok, pihenni úgy sem fogok, hiszen ismeritek beosztásomat, hogy a munkát hajnalban kezdem és késő este végzem. Átadom helyemet olyannak, aki még nem fáradt el az élet terhének viselésétől és aki friss erővel veszi fel a küzdelmet egyesületünk jobb jövője és tovább fejlesztése érdekében. Véglegesen nem búcsúzom Tőletek, hiszen mindig Veletek vagyok, veletek együtt szívemen viselem egyesületünk sorsát. Biztosítlak Benneteket, hogy a kartársi együttérzésnek mindenkor bizonyítékát fogom adni. Áldjon meg az Isten Benneteket és dolgozzatok úgy, hogy egyesületünk és közös ügyünk hasznára váljatok, hogy mihamarabb megérjétek a nagy magyar igazsággal a Ti ügyetek revízióját is.

Hálás köszönetemet fejezem ki elnök urunk, *Brandt Vilmos* öméltóságának, aki egyesületünk megerősödése és egyesületi ügyeink rendezése óta felkérésemre az elnöki méltóságot vállalni szíves volt és aki azóta nemcsak hogy szívén viselte egyesületünk és mindannyiunk érdekét, hanem azoknak illetékesek előtt szószója is volt. Az ő távozásával súlyos veszteség éri egyesületünket, reméljük azonban, hogy jóindulatát és támogatását nem vonja meg tőlünk. Erről meg is vagyunk győződve, mert a multban sohasem fordult elő, hogy bármilyen kérésünket ne teljesítette volna. Az ő készségessége, az ő megnyerő modora és az ő szívélyessége nagy mértékben vitte előre ügyünket. Őszinte szívvel, hálánk legtisztább kifejezésével kívánjuk Brandt Vilmos Öméltóságának, hogy a jó Isten árássa el jötevéért minden jóval. Köszönjük, sokszor köszönjük segítségét és jóindulatát.

A nagyrabecsülés minden érzésével emlékezem meg *Dr. Jármy István* egyesületi ügyész úrról, aki már évek óta látja el ügyészi teendőit a legnagyobb odaadással és a legnagyobb ügybuzgósággal. Ezen, hogy úgy fejezzem ki, magam, egyesületünk életében közérdeket jelentő munkásságán kívül, a hála szavaival emlékezem meg irodalmi köreműködéséről, mellyel mindenkor szinessé, elevenné tette lapunkat. Sok jogi tanácsadása egyesületünk javára szolgált. Tőle is a legőszintébb szívvel veszek búcsút azzal a kéréssel, hogy galambősz, nemesvonású arculata igazi markáns vadászgyénisége még sokáig feltünjön egyesületünk tagjai előtt.

Ugyancsak a hála és köszönet szavaival kell fordulnom *Kolb Gyula* volt főszámvevőhöz, aki nekem mindig hűséges és odaadó munkatársam volt és aki az egyesület érdekeit mindig a szívében viselte. Köszönet illesse *Nagy István* volt titkár barátomat, akire mindenkor soha el nem múló hálával gondolok azért a lelkiismeretes és hozzáértő munkásságáért, amelyet egyesületünk érdekében kifejtett. *Hunyadi József* egyesületünk titkára felé különösen megküönböztetett megbecsüléssel fordulok. Az ő baráti szolidaritása, az ő fáradhatatlan tevékenysége az egyesület tagjainak szaporítása körül nemcsak az én köszönetemet, hanem az egyesület dicséretét is megérdemli. Velem együtt távozik ő is az egyesület éléről. Amikor tehát velem együtt hárman a vezetőségből és pedig Elnök urunk Őméltósága, jómagam és Hunyady József titkárunk az egyesületben viselt tisztségünkről 1938. december 15-vel lemondunk, azzal búcsúzzunk, hogy eddigi munkánkat lelkesen végeztük, a jövőben egyesületünk sorsa továbbra is szemünk előtt lebeg, de azt ki kell jelentenünk, hogy belőlünk ezt az elhatározást a legutóbbi választmányi ülésen megnyilvánult és meg nem érdemelt támadás váltotta ki. Tudtuk és tudjuk, hogy *a közért önzetlenül dolgozni szép és nemes cselekedet, de érte a köszönet rendszerint a rút hálátlanság.* Arra kérünk Benneteket, Kartársak, vigyázzatok, hogy kire bizzátok egyesületünk vezetését, a jövőtöket és lelketeket. *Kérlek Benneteket továbbá arra, hogy december 15-ig gondoskodjatok utódainkról.*

Hevesi József főszámvevő, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít, munkakörének ellátásáról gondoskodott. Vele csak levélben tudtam érintkezni. Közölte velem, hogy amíg a közgyűlés nem határoz, ő a maga részéről továbbra is végzi munkakörét. Hevesi József főszámvevő kartársam működése mindenkor példaképe volt az egyesületért aggódó kartársnak. Lankadatlan szorgalommal és pontossággal látta és látja el munkakörét. Köszönöm fáradozásait és ügybuzgóságát, kívánom, hogy azt a jövőben fokozottabb mértékben gyümölcsöztesse kartársaink és egyesületünk javára.

Végül még csak annyit, hogy amidőn helyükről felemelt fővel távozzunk többszáz kartársunk szeretetétől kísérve, kívánom, hogy azok, akik a mí munkáságunkat méltánytalanul bírálták, vezessék úgy tovább előre egyesületünk ügyeit, mint ahogy azt a

választmányi ülésen hangoztatták. Kívánom nekik, hogy sikerük legyen, de jussak eszükbe, ha majd őket is kérdőre vonják sáfárkodásukért. Áldás egyesületünkre szebb és boldogabb jövőjére. Kartársak, Isten veletek.

Daróczy Márton
ügyvezető elnök.

Jegyzőkönyv

a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete választmányának 1938. évi november 6-án délelőtt 10 órakor, Budapesten, VIII., Rákóczi-út 15, II. 13 alatt, a Székely Főiskolai Hallgatók Egyesületének kistermében tartott

választmányi üléséről.

Jelen voltak: Daróczy Márton ügyv. elnök, Hunyadi József titkár, Hevesi József főszámvevő, Stubnya Mihály és Szabó Márton pénztári ellenőrök, Gere Antal, Pasztorek Sándor számvizsgálók, Barnóczy István, Bezeréti Lajos, Cservenka Ferenc, Gábris István, Kiss Tóth Tamás, vitéz Nagy Lajos, Orosz Imre, Moóri János, vitéz Szekeres Károly, Szöllősy Sándor, Szy Ferenc, Répásy Ferenc, Poprádi Kálmán, Tarnay Gusztáv, Tihanyi István, Poprádi Béla, Csabi Pál, Tomka József, Forgács Pál, Harihovszky József és Vancsura István választmányi tagok, továbbá ifj. Molnár András, Endrődy Sándor, Sikrai Ferenc, Szablár András, Somosi János és Vér Zoltán rendes tagok. Távolmaradásukat bejelentették: Erdész Lajos, Nagy István Kolb Gyula és Garami Árpád választmányi tagok.

Ügyvezető elnök az ülést megnyitja és a megjelent tagok számára való tekintettel kijelenti, hogy a választmány határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére Hunyadi József titkárt és annak hitelesítésére Stubnya Mihály és Szabó Márton kartársakat kérte fel, majd a következő beszédet mondta:

Mélyen tisztelt Választmányi Ülés!

Mielőtt üdvözlő szavakkal fordulnék mindazokhoz, akik hosszú évek során egyesületünk működése, fenntartása és tagjaink érdekeinek felkarolása ügyében áldozatos munkát kifejtettek, legelső kötelességem igaz magyar köszöntéssel megemlékezni az új Magyarországról, mert *ebben a pillanatban lépik át a határt Esztergomnál a magyar hadsereg vitéz katonái.*

A legszebb és legörömteljesebb feladat számomra az erről való megemlékezés és úgy hiszem, hogy mindnyájan, akik itt együtt vagyunk, félreteszünk minden más kérdést, minden ügyet és formáságot, mert a haza mindenek előtt. Ebben a pillanatban új Magyarországról beszélhetünk, mert visszakaptuk azokat a területeket, amelyeket Trianon húsz évvel ezelőtt erőszakkal elvett tőlünk. Nincs magyar ebben az országban és a határokon túl, aki ne örvendeznék, ne ujjongna ennek az örömhírnék a hallatára. Nincs magyar, aki ne mondaná: áldott legyen a mi Istenünk, aki meghallgatta a mi húsz évi imánkat az elrabolt, elcsatolt országrészekért és aki Szent István királyunk halálának kilencszázadik évfordulóján a Felvidék magyarlakta területeit visszaadta nekünk. Első szavam tehát a hála és a boldogság szava; *visszatérhetünk a Felvidékre, visszatérhetünk a húsz évig nem látott magyar földre, felszabadult az a föld, amely mindig magyar volt és magyar lesz.* Ezzel az áhítatos megemlékezéssel kezdem meg jelentésemet, ezzel az örömteli valósággal üdvözlöm bajtársaimat és alerdész testvéreimet.

Az üdvözlés első szavai szóljanak mindenekelőtt nagybányai vitéz *Horthy* Miklós kormányzó urunkhoz, akinek kormányzása alatt érhettük meg a Felvidék felszabadulását. Hódolattal fordulunk Főméltóságú Urunkhoz, hogy nagy államférfiúi bölcsessége és személye előtt mélységes ragaszkodásunkat, hálánkat és köszönetünket kifejezzük. Mélységes tisztelettel üdvözöljük vitéz *Imédy* Béla miniszterelnök urat, *Kánya* Kálmán külügyminiszter urat és gróf *Teleki* Pál kultuszminiszter urat, akiknek munkássága és fáradozása nélkül ezt a hatalmas eredményt el sem lehet képzelni.

Most pedig megemlékezem azokról, akik egyesületünk vezetésében, felépítésében önzetlen munkájukkal multhatatlan érdemeket szereztek, akik bízó magyarságukkal a kötelességteljesítés terén mindenkor példát mutattak és akik nemcsak egyesületünkért, hanem mindnyájunkért áldozatot is hoztak. Éz az üdvözlés ne legyen a szokásos üdvözlés, a formáságnak még a látszatát is el akarom kerülni, mert nem kell hangsúlyozni a mai nagy ünnep hangulatában, amidőn felszabadult területek népével együtt ujjon-

gunk, hogy csak az őszinte szó, az igazi megbecsülés érhet a szívekhez. Ezért valóban őszinte szóval és az igaz megbecsülés érzésével fordulok országos elnökünk, *Brandt* Vilmos öméltósága felé, üdvözljük Öt magyar szívünk minden melegével abból az alkalomból, hogy a Felvidék magyarlakta területeit visszakaptuk és kívánjuk, hogy egyesületünk megnagyobbodott működési területén még áldozatosabban végezhesse elnöki teendőit hazánk és alerdész testvéreink javára. Üdvözlöm el nem múló nagyra-becsüléssel és hálával *Jármy* István dr. egyesületünk ügyészét is, aki ugyancsak önzetlenül, egyesületünk ügyes-bajos dolgainak felkarolásával fáradozott elnökünkkel egyetemben. Hála mindazoknak, akik minden időben segítettek, építettek, akik a mi, szinte a semmiből előteremtett egyesületünket megalapozták, fejlesztették és tekintélyre emelték. Az ő eddigi munkásságuk biztosíték arra, hogy a jövőben az új Magyarországon a fejlődés hatalmas ívelését érzük el, mind egyesületünk felvirágoztatásában, mind pedig tagjaink helyzetének javulásában.

Oriási feladatok előtt állunk, Mélyen tisztelt Választmány! A visszacsatolt területekkel új munka vár reánk, új és felelősségteljes munkakörök adódnak és azt hiszem, nem kell hangsúlyoznom, hogy ezeket a munkaköröket a legnagyobb szaktudással kell betöltenünk. Ebben nem is lesz hiány, csupán azért említem meg, hogy a legnagyobb felkészültséggel várjuk be az új rendelkezéseket, amelyek nemcsak hivatásunknak adnak új jelentőséget, hanem amelyek szociális helyzetünknek a megjavulását is jelentik.

A Felvidék magyarlakta területeinek visszacsatolásával új helyzet előtt állunk. A beállott változással kapcsolatban a legkomolyabban a legnagyobb felkészültséggel kell foglalkoznunk a helyzettel. Új feladatok, új köteleességek hárulnak reánk, amelyeket természetesen a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel kell vállalnunk. Indítványozom ezért az Igen tisztelt Választmányi Ülésnek, hogy a ránkvaró új feladatok és köteleességek legjobb elvégzése céljából *szervezzük meg azt a munkát, amelyet a visszacsatolt területek fognak adni az erdészeti kérdések terén.* Legelső sorban el kell járnunk a minisztériumban,

hogy az illetékes ügyosztálynál tájékoztatást kapjunk a felvidéki új beosztásokról és a legsürgősebb feladatokról.

Igen fontos már most a Felvidék helyzettanulmányozása is, amelyre a vonatkozólag szükséges, hogy a minisztérium adja meg utasításait a tennivalókat illetőleg. A visszacsatolt területeken azért kell helyzettanulmányozást végezni, hogy még a legapróbb részletekkel is tisztában legyünk. Szeretnénk felvilágosítást kapni a minisztériumban, hogy kik lesznek a hivatalos vezetők, kiket fognak kinevezni, hogy azokkal a legnagyobb egyetértésben a részletek kidolgozásával végezzük el a munkát. Javaslom az igen tisztelt Választmánynak, hogy a felvidéki helyzettanulmányozás céljából járuljon hozzá egy bizonyos összegű költség megszavazásához, jelöljön meg egy összeget, amelyet a helyzettanulmányozás igényel. A felvidéki helyzet megismerésével együtt propagandát is ki kell fejtenünk, hogy a munkánk eredményes legyen. A propaganda módját és anyagát természetesen szintén ki kell dolgoznunk, ez azonban már tisztán adminisztrációs munka, de nem kétséges, hogy ennek módja és anyaga milyen feladatokat ölel fel. Az igen tisztelt Választmánynak azért bátorkodom ezt a javaslatot megtenni, hogy teljes egyöntetűségben végezzük el azt a munkát, amelyet csak testületileg, egyesületünk minden tekintélyének latbavetésével vihetünk keresztül. Kérem az igen tisztelt választmányt, hogy az erre vonatkozó észrevételeit tegye meg, hogy azokat majd összesítve és feldolgozva vihessük kivitelezésre.

Húsz éven keresztül küzdöttünk egyesületünkön keresztül tagjaink érdekeiért. Trianon bennünket is sújtott és talán mi éreztük a legjobban az ország megcsonkítottágát. Bennünket is megcsonkítottak munkakörünkben, hivatásunkban és szociális helyzetünkben. Ránk is zúdultak bajok és sérelmek. Helyesnek találom, ha most, amikor mi, alerdészek, új és fejlődő korszak előtt állunk, hogy röviden összefoglalva ismételten lerögzítsük bajainkat és sérelmeinket.

Legelső és legfontosabb kívánságunk, hogy a trianoni mostohasorsból való kilépés után *emeljenek ki bennünket a cselédsorból*, adják meg végre nekünk azt a helyet,

amelyet szakképzettségünk kihangsúlyozásával, felelősségteljes munkánk révén megérdemlünk. Kérjük ezt annál is inkább, mert nem jár semmiféle anyagi megterheléssel és áldozattal, ez a mi kérelmünk az erdészskultura és a szociális intézkedés követelményeit sürgeti. Ezzel egyidejűleg természetes megoldásként adódik a *címkérdés*, amelyet nem kicsinyeskedésből és osztálykülönbségi érdekből vetettünk fel olyan sokszor, hanem a szaktudás és a munka után járó jogérvet alapján. Nem helyes az alerdész kifejezés, de helytelen az is, hogy az erdőört vonatkozásba hozzák a mezőőrrel. A helyes cím az lenne, ha *segéd-erdész, alerdész és erdész* címet állapítanának meg és ezeknek használatát bizonyos szolgálati évek elérésével engedélyeznék.

Sérelmeink orvoslása során a következő lépés a *szociálisabb bérrendezés* legyen. Nem kívánunk lehetetlent, de amikor már az iparban is rendezték a legkisebb órabér kérdését, arról nem is szólva, hogy a munkaidőt is korlátozták, úgy érezzük, hogy bérrendezésünk kérdését tovább halogatni nem lehet.

Harmadik nagy sérelmünk a *nyugdíj* hiánya. A magyar szociális érdekek teljesítésével együtt kérjük a mi nyugdíjkérdésünk megoldását is. Egyes uradalmakban előfordul, hogy amikor kartársaink már bizonyos szolgálati időt az uradalomban eltöltöttek, nyilatkozatot íratnak velük alá, hogy lemondanak nyugdíjigényükről. Ha ezt nem tennék meg, elvesztik állásukat. Felesleges most ismétlésekbe bocsátkoznunk, hiszen mindannyian ismerjük sérelmeinket és mindnyájan tudjuk az orvoslás módozatait, mégis le kell rögzítenünk azokat. Hisszük, hogy a kormányhatalom az összes magyar reformkérdésekkel együtt orvosolni fogja a mi sérelmeinket is. Eddig már több emlékiratban foglaltuk össze szociális kívánságainkat és sérelmeinket, többet a földművelésügyi, kettőt pedig a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba terjesztettünk fel. Gróf *Teleky* Mihály miniszter úr Ónagyméltósága a legteljesebb jóakarataról biztosított bennünket még államtitkársága idején, most pedig, hogy a Korwányzó Ur Ófőméltósága földművelésügyi miniszterré nevezte ki, a legnagyobb reményünk van arra, hogy kérelmeink meg-

halgattatásra találunk. *Schenkengel* László miniszteri tanácsos úr is készséges pártfogásba vette ügyünket.

Húsz esztendő t kibirtunk eddig nehéz megpróbáltatások, reménykedések és bizakodások közepette, most pedig, hogy visszakaptuk a magyar Felvidéket, a felszabadulással kell, hogy jöjjön a mi sebeink orvoslása is. A visszakapott területekkel visszakaptunk erdőket, munkakörünk kiszélesült, hatalmas új munka indul meg, minden dolgozóra szükségünk van, lehetetlen tehát, hogy mindannyiunk ügye megoldásra ne jusson. A vezetőség éveken keresztül a legnagyobb odaadással fáradozott a sérelmek és szociális hiányok orvoslása tekintetében, csodát nem tehetett, de mindent elkövetett, hogy az illetékeseknek legalább tudomásuk legyen bajainkról és kérésünkről. Most nincs messze az idő, hogy a mi fáradozásunknak és a kartársak kitartásának meg is lesz a gyümölcse és százszázalékos eredménye.

Higyjünk és bizakodjunk továbbra is, arra a kis időre, amely alatt kétségtelenül rendezik ügyünket. Ha tudtunk hinni a megpróbáltatások idején, százszorosan hihetünk most, amikor ránk köszöntött a magyar Feltámadás.

Az ügyvezető elnök beszédét nagy helyesléssel fogadta a választmány. Ezután *Hunyadi* József egyesületi titkár tartotta meg beszámolóját, amely a következőképpen hagzott:

Teljes felelősségem tudatában jelentem a választmányi ülésnek, hogy a legutóbbi közgyűlés határozatait az egyesület vezetősége végrehajtotta. Emlékirattal fordult az egyesület vezetősége a székesfőváros polgármesteréhez, hogy a fővárosnál alkalmazásban lévő kartársak sérelmeinek orvoslását kérje. Az „Erdő” novemberi számában közöltek szerint ezen emlékiratunk teljes meghallgattatásra talált. Mindazoknak, akik emlékiratunkban felsorolt sérelmek orvoslásában jóindulatúlag eljártak, ezúton is hálás köszönetet mondunk. A földművelésügyi Miniszter úrhoz beadott emlékiratunkat öttagú küldöttség vitte fel. Ebben az emlékiratban *a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet minden sérelmét feltártuk*. Ugyancsak küldöttség vitt fel egy másik emlékiratot a Vallás- és Közoktatásügyi minisztériumba a közalapítványi kartársak érdekében.

Az egyesületi ügykezelést illetőleg tisztelettel jelentem a választmányi ülésnek, hogy az év folyamán fennakadás nem volt. Beérkezett az év folyamán 972 ügyirat, amelynek elintézésésképpen 2125 levelet küldtünk szét. E számok beszélnek és azt igazolják,

hogy egyesületünk élete mozgalmas. Az egyesület vagyonekezelését illetőleg minden hónapban, ellenőrző közegeink közreműködésével, havi értekezletet tartottunk. Ezen értekezleteken az egyesület bevételeinek és kiadásainak felülvizsgálása után erős vita tárgyat képezték a mindig felszínen lévő egyesületi ügyek. Jelentem továbbá a választmányak, hogy május elseje óta 56-an léptek be tagként egyesületünkbe. Az új tagok névszerint a következők: Kertész János Tardos, Szekeres György Pördefölde, Taskovits István Ujkartyán, Csontos József Tornaszentjákó, Bernhardt József Apátvarázd-telep, Szabó Ferenc Lasztonya, Vajda József Nagykanizsa, Hajas József Pilisszántó, Babos Imre Pörbőly, Buchelt István Varásló, Dobronski Imre Szentgál, Fila József Pusztapótharasz, Fuchs Ferenc Szűcs, Füstös Gyula Esztergom, Horváth Imre Vitnyéd, Jinosi Emil Tizsakerecseny, ifj. Sziklay Gyula Radosnyán, Major Ferenc Kislakos, Oszvald János Nagybörzsöny, ifj. Vezán Ferenc Kölked, ifj. Vancsura István Baja, Remete Ferenc Sárvár, Szakács József Aligvármajor, Hencz József Gánt, Ország Lajos Tengőd, Szalkay László Dunapataj, Lipovics János Tósokberénd, Ptacsek János Penc, Szakács István Nagykanizsa, Horváth Gyula Nova, Drexler János Magyaróvár, Huber Sándor Kistolmács, Erdő Károly Pilismarót, Molnár Gyula Pilismarót, Szűr József Gombápuszta, Kovács János Rév, Őri Lajos Dunabogdány. Czuczor Ferenc Fehérvárcsurgó, Komáromi Ferenc Háromhuta, Sulyok József Sándormajor, Németh Elek Zalatárnok, Schuster János Pusztapótharasz, Tamás Jenő Nagyberki, Csikós Tóth István Nagyberki, Major Lajos Lendvadedes, Daday János Zajdapuszta, Fegyverneki Sándor Felnémet, Sente József Szentpéterfölde, Huszits Endre Keszthely, Budaházy Lajos Debrecen, Farkas Mihály Arló, Malik Pál Halesziszőlők, Kiss László Nyáregyháza, Barát Gábor Csőde, Páger János Sárípuszta.

Kérem a választmányt, hogy a felsorolt kartársaknak az egyesület tagjai sorába való felvételét jóváhagyólag vegye tudomásul.

A lap szerkesztésével kapcsolatban nehézség nem merült fel. Egy ízben adtunk összevont számot. A választmányi ülésnek kötelessége a hivatalos lap felett való felügyelet is. Kérem a választmány nyilatkozatát, hogy a lap szelleme teljességben megfelel-e az egyesület célkitűzéseinek, kielégíti-e a kartársak igényét? (Egyhangú igen, igen!)

Ki kell térnem *Bibó* Lajos írónak az egyik budapesti napilapban megjelent cikkére, melyben az erdészeti és vadászati segédszemélyzetet a legcsekélyebb indok nélkül *súlyosan megsértette*. *Bibó* Lajos író e sajnálatos cikkére illő választ kapott *Szentivány Géza* tollából, mely cikket „Az Erdő” is leköszölte illusztris írójának engedélyével. *Bibó* Lajos nemcsak hogy belegázolt egy *tisztán keresztény és magyar*, minden társadalomellenes szellemtől mentes karba, hanem súlyosan megsértette balszélő felfogásával az enyém-tied-övé szentségét is. Ezen esettel kapcsolatban köszöni

meg a vezetőség azon kartársaknak figyelmét, akik e kifogásolt cikk felett nem tértek napirendre. Legyünk továbbra is figyelemmel a napilapokban megjelenő cikkekre és amennyiben az alerdézi kart ilyen aljas támadás érné, úgy azonnal közöljük a vezetőséggel, hogy a megfelelő lépéseket az egyesület, mint erkölcsi testület megtehesse.

Beszámolóm hivatalos részét ezzel be is fejeztem. Ha testben itt is vagyunk, de lélekben mi is mindannyian a húsz évi zsarnoki uralom alól felszabaduló testvéreinkhez bevonuló hadsereggel együtt menetelünk és izzó testvéri szeretettel öleljük szívünkre a felszabaduló tesvéreket. Örömmámorban úszik a Felvidék. A várva-várt boldog napok gyógyító írként hatnak a felszabaduló testvéreink fájó sebeire, melyeket a húsz évi barbár uralom alatt szenvedtek. Hogy felvidéki testvéreink sorsáról képet nyerhessünk, elég ennek jellemzésére felhoznunk azt a nagy megmozdulást, melyet a *"Magyar a magyarért"* való cselekvés kifejt. Az anyaország tényleg anya, aki megérzi elszakadt gyermekének szomorú nélkülözéseit és aki már eleve gondoskodik, hogy kellő pillanatban segítő, jóságos kezével a bánatos arcokról a könnyeket letörölje. Kedves Kartársaim! Mi, akik a felvidéki magyar erdőkben nőttünk fel — szabad levegőn, magyar nőta mellett —, de a sors mostoha keze letépett bennünket onnét, indítványt terjesztünk az igen tisztelt Választmány elé, hogy az egyesület saját kebelén belül indítson gyűjtést *a felvidéki kartársak és családjaik megsegítésére*. Ez a segély csak olyan kartársnak lenne kiadható, akit a bitorlók kifosztottak. Gondoljunk csak arra, hogy az alerdész künn lakik egyedül és ha otthonát a vad hordák megtámadják, úgy teljesen ki is foszthatják. Célunk, hogy ezeken a szerencsétlen kartársainkon és családjaikon segítsünk.

Meg kell még emlékeznünk azokról a testvéreinkről, akik nem kerültek vissza az anyaországhoz. Átérezzük mélységes fájdalmukat. Üzenjük Nektek, testvérek, hogy erősebbek lettünk. Van erős nemzeti hadseregünk. Sorsotok a miénk is. Szívünkben él még a sok havas éjszakának emléke, amikor állig felfegyverkezett cseh hordák csatárláncba vették körül védtelen magyar falvainkat, hogy rabláncra fűzve elhurcoljanak bennünket. Ez a huszadik században történt. De mindez adjon nektek lelkieőt, hogy álmaink mentől előbb valóra váljanak, hogy a Kárpátoktól Orsovaig és Dévénytől Máramarosig minden magyar szabad legyen. Adja Isten, hogy úgy legyen.

* * *

Ügyvezető elnök felkéri Hevesi József főszámvevőt pénztári jelentésének megtételére. Hevesi József főszámvevő a következőket adja elő:

Mélyen tisztelt választmány!

Tekintettel arra, hogy az ügyvezető elnök úr és a titkár úr jelentéseikben az egyesület működéséről már beszámoltak, én

tisztán az anyagi rész és a taglétszám ismertetésére szorítkozom. A tavalyi taglétszám örvendetes emelkedése folytán most ismét örömmel jelenthetem, hogy egyesületünk taglétszáma az 1933. év elejétől 766-ról 839-re emelkedett. Ebben a számban bennfoglaltatik a megszűnt temetkezési segélyalap 14 tagja is. Ezek szerint belépett 84 tag, meghalt 5, kilépett 15, és mivel tagdíjukat nem fizették és a tagdíjat behajtani rajtuk nem lehetett, 5 tagot törölni voltunk kénytelenek.

Most egyesületünk anyagi ügyeit ismertetem.

Ez évi várható bevételünk az előirányzat szerint 11.350 P. Eddig befolyt 10.702 P 43 f. Ebből látható, hogy az előirányzott összeg az év végéig teljes összegben az egyesület pénztárába befolyik.

A kiadási rovaton az elmúlt 10 hónap alatt 8.606 P 02 f-t fizettünk ki, ami az engedélyezett összegnek mintegy 84%-át teszi ki.

A sommás összegből látszik, hogy az engedélyezett hitel elegendő lesz. Sajnos azonban, az egyes rovatokon az engedélyezett hitel kevésnek bizonyult. „Az Erdő” előállítási költségeinél ugyan — mivel ez évben lapunk majdnem minden száma terjedelmesebb volt — több volt a kiadás, ezért 320 P pótköltséget kérek tisztelettel megszavazni. Ugyanez a helyzet egyéb utiköltségeknél is, amennyiben itt 100 P pótköltség válik szükségessé. Ezen rovaton történt többkiadást a zászlószentelés, a közgyűlés előkészítése, a sajtótörvény és a memorandumok ügyében szükségessé vált külön kiadások eredményezték. A Magyar Vadászság megrendelése 12 P póthitel igényelt. A vándorgyűlésről az utókor számára való megörökítés céljából fényképfelvételeket készítettünk, amelyeket bekeretezve leltári jegyzékbe vettünk. Ezeknek póthitel költsége 20 P.

A póstköltségeknél, a vándorgyűlés költségeinél, az írói tiszteletdíjaknál, a zászlóalpnál és az előre nem látott kiadásoknál mintegy 450 P megtakarítás mutatkozik. Ez az összeg éppen fedezi a fentt kért póthitel összegét. Végeredményben az engedélyezett 10.200 P-t nem fogjuk túllépni.

Tisztelettel kérem a fentebb előadottak tudomásulvételét és a kérelmezett póthitel engedélyezését.

Pénzkészletünk október végén a következő volt:

Maradvány 1937. év végéről 8.055 P 49 f.

Befizetve 1938. év okt. végéig 10.702 „ 43 „

Összesen . . . 18.757 P 92 f.

Kiadás 1928. október végéig . 8606 „ 02 „

Maradvány . . . 10.151 P 90 f.

Ebből a mérlegből világosan látható, hogy *egyesületünk vagyona 1938. évben 2096 P 41 fillérrel gyarapodott*, amelyet, ha

a mult évvel szemben kiadott lapjaink terjedelmével hozunk összefüggésbe, akkor azt látjuk, hogy ez az eredmény kielégítő annál is inkább, mert póthitelek mellett lapunk terjedelme, nívója magasan túlszárnyalta az előző évek lapterjedelmét és nívóját.

Vándorgyűlésünk határozata értelmében gyűjtést indítottunk a „*Szárnyat a hazának*“ repülőalapra. Legtöbb kartársunk alkalmaztatási helyén adakozott a gyűjtésre és így tett eleget hazafias kötelezettségének.

Sajnálattal kell megemlékezni a legutóbbi közgyűlésen megszavazott *temetkezési segély*-ügy kérdéséről. Az eddig kiutalt 300 P temetkezési segélyből mindössze 167 P 50 f térült meg, minek magyarázata az, hogy csak 336 tag fizette be az 50 filléres részösszeget, a többi nem. Aki nem fizeti be a reáeső részösszeget, az nem tarthat igényt elhalálozás esetén a 300 P temetkezési segélyre. A portóköltés megtakarítása céljából ajánlatos a részösszeget a tagdíjjal együtt beküldeni és *a csekk hátlapján megjelölni, hogy a beküldött összegből mennyi a tagdíj és mennyi a temetkezési részletdíj.*

Havas István erdőmérnök azzal a kérelemmel fordult egyesületünkhöz, hogy Albániában való elhelyezkedéséhez az egyesület nyújtson anyagi támogatást. Az egyesület vezetősége erre a célra 30 pengőt engedélyezett azzal a kívánsággal, hogy Havas István erdőmérnök úr tájékoztassa egyesületünket lapunkon keresztül az albániai viszonyokról. Kérem az igen tisztelt választmányt, járuljon hozzá ehhez a támogatáshoz, annál is inkább, mert a mérnök úr egy kartársunk fia.

A választmányi ülés tudomásul vette az előterjesztést és hozzájárult a 30 pengős költség kiutalásához.

Nádaskay Richárd főszámtanácsos úr azzal a kérelemmel fordult a vezetőséghez, hogy az eddig fizetett havi 50 pengős törlesztési összeget 20 pengőre mérsékeljék.

A választmány a kéréshez nem járult hozzá.

Végül jelentem az igen tisztelt választmánynak, hogy a haza engem is beszólitott katonának, körülbelül 10 hétre. Halaszthatatlan munkámat egy megbízható egyénre bízom, akiért minden felelősséget vállalok. A fontosabb pénzügyi dolgokat és az esetleges útbaigazításokat Daróczy Márton ügyvezető elnök úr volt szíves vállalni. Ezért a bajtársi cselekedetért nyilvánosan is hálás köszönetemet fejezem ki. Az utalványozást, mint eddig, az ügyvezető elnök úrral együtt végezzük.

Az előterjesztéseket a választmány tudomásul vette.

Ügyvezető elnök jelenti, hogy a székesfővárosi kartársank érdekében Szendy Károly polgármester úr intézkedést tett a cím-változtatás ügyében és pedig oly módon, hogy *az erdészeti szolgálatban állókat különválasztotta a mezőri szolgálatban állóktól és őket külön státuszba helyezte.* A polgármester úrnak ez az intézkedése mindnyájunkból *a legteltesebb köszönetet és hálát váltja ki,* annál is inkább, mert a címkérdésben, amely már két év óta

fájó sebet okozott a budapesti kartársaknak, a polgármester úr volt az első, akl ezen a téren segítségünkre sietett.

Endrődi Sándor kartárs a címkérdéssel kapcsolatban előadja, hogy mindaddig nem lesz békeség és nyugalom, amíg nem hozzák egy színvonalra az egész segédszemélyzetet, vagyis amíg rászükre meg nem adják a megfelelő és a szolgálati időhöz kötött címet.

A választmány helyeslőleg vette tudomásul ezt az állásfoglalást.

Szy Ferenc volt a következő fészólaló. Azt hangsúlyozta, hogy Trianon volt és Trianon jelenleg is van az erdészeti karnál. *A méltánytalanságokat meg kell szüntetni.* Egy jöttányit se engedjünk, haldjunk tovább előre. Arra kell ráhelyezkednünk, hogy *megfelelő fokozatú iskolát létesítsenek.* Harcolunk minaddig célunkért, míg eredményt nem érünk el. Szomorú, hogy a mai időkben is csak hat elemi elvégzéséhez kötik a szakiskolába való felvételt. Ezt a nagyfontosságú kérdést az országház elé kell vinni. Fogjunk össze mindannyian össze és törekedjünk arra, hogy iskolánk nívóját emeljük.

Vancsura kartársunk válaszolva az előbb elhangzottakra, arra mutatott rá, hogy az egyesület már évek óta kéri az iskola nívójának emelését, azonban eddig hasztalan volt minden jó törekvés és fáradozás.

Bezeréti Lajos kartárs véleménye szerint egyesek a vezetőséget okolják, amiért ezen a téren nem történt semmi, holott a vezetőség mindent megtett az ügy érdekében, éppen ezért a vezetőséget ebben a törekvésében támogatnunk kell.

Orosz Imre kartárs: Ezen a helyen sokat tanácskoztunk már erről a kérdéstről, azt indítványoznám, hogy panaszainkat juttassuk el a miniszterelnök úrhoz és az illetékes szakminisztériumba, de hogy kérelmünknek nagyobb súlyt adjunk, helyes lenne, ha megfelelő interpelláció folytán a képviselőház is foglalkoznék sérelmeinkkel. Akciónk teljes sikere érdekében szükséges lenne, ha gondoskodnánk, hogy a napilapok is foglalkoznának ügyünkkel.

Sikrai Ferenc kartárs az előző felszólalókkal szemben éles bírálatot mondott a vezetőségről és azt hangoztatta, hogy a fenti sérelmek orvoslása céljából nem történtek meg a kellő lépések. Független vezetést sürgetett. Kérdezi, hol volt az egyesület, amikor Budapesten a nagy revíziós gyűlést tartották? Szóvátette, hogy a királyhalmi szakiskola tanulói miért hiányoztak a zászlószentelési ünnepségről?

Ügyvezető elnök elsősorban is visszautasította ezt az éles bírálatot, már csak azért is, mert a multban minden egyes alkalmat megragadott arra, hogy a kartársak sérelmes ügyét az illetékesek elé juttassa, ami pedig a független vezetést illeti, Sikrai kartárs részéről semmiképpen sem érheti vád a vezetőséget, először azért, mert idejekorán és a kartársi érdekek szem előtt tartásával, az illetékes tényezők iránt való legnagyobb előzékenység-

gel és tisztelettel terjesztette elő a sérelmeket, másodszer pedig, hogy ez mindenben nem sikerült, ez nem függetlenségi kérdés, mert, hogy nem százszázalékban sikerült mindent elérnünk, a vezetőséget okolni nem lehet. Hogy pedig a királyhalmi szakiskolai növendékek nem jelentek meg a zászlóavatási ünnepségen — folytatta az ügyvezető elnök — ennek okát a Budapesttől való nagy távolságban és az érdeklődés hiányában kell keresni.

Sikrai kartársnak arra a véleményére és követelésére, hogy minden budapesti hazafias megmozduláskor testületileg vegyünk részt az ünnepségeken, erre vonatkozólag ügyvezető elnök kijelentette, hogy ezt megtehetik a budapestiek, de ugyanezt nem kívánhatják a messzetávolban lakóktól, akiknek sem idejük, sem erre való költségük nincs. Ügyvezető elnök ezzel kapcsolatban hivatkozott az egyesület évi közgyűléseire, melyeket mindig olyankor szoktak megtartani, amikor félárú jeggyel utazhatnak a kartársak Budapestre, a közgyűlésen pedig mégis kevesen jelennek meg, sokszor csak annyian, hogy a közgyűlés alig határozatképes.

Szóvátette Sikrai kartárs azt is, hogy az egyesület nem vonul ki zászlóval. Ügyvezető elnök e valóságot nem fedő állításra azt válaszolta, hogy fényképek is igazolják az avatási ünnepség fényes sikerét. Az ünnepségen a minisztérium és a soproni műegyetem is képviseltette magát. Zászló alatt megjelentünk az Esztergomban augusztus 15-én tartott országos ünnepségen és nov. 3-án az esztergomi bazilikában tartott ünnepségen is.

Tomka József kartárs is csatlakozik az ügyvezető elnök véleményéhez és kijelenti, hogy az esztergomi vándorgyűlés igenis nagysikerű volt, azon a vidékiek majdnem teljes számban jelentek meg, a fővárosiak azonban a vidékiek számához és a körülményekhez viszonyítva csak kevés számban. Hangsúlyozta, hogy a vidékiek nagy anyagi gondokkal küzdenek, mégis eljöttek a vándorgyűlésre. A vezetőséget e tekintetben hibáztatni nem lehet, ők együttéreznek a vezetőséggel.

Hunyadi József hozzászólása szerint a pesti ünnepséget három nappal előtte közölték a lapok, így lehetetlenség volt, hogy a vidékiek szervezeten az ünnepségen megjelenjenek,

Cservenka Ferenc indítványában előadja, hogy az egyesület vetősége terjeszen fel hódoló iratot a Kormányzó Ur őfőméltóságához a magyar Felvidék felszabadulása alkalmából, úgyszintén üdvözlje a miniszterelnök urat, a külügyminiszter urat, és a kultuszminiszter urat azokért a fáradozásokért, melyeket felvidékünk felszabadítása érdekében kifejtettek. Üdvözlje az egyesület a földmivelésügyi miniszter urat is és egyben az emlékiratban foglalja össze azokat a sérelmeket, amelyek kartársainkat Trianon óta sújtják. Hasonló értelemben forduljon az egyesület vezetősége a M. Kir. Földmivelésügyi Minisztérium Erdészeti főosztályához és az Országos Erdészeti Egyesülethez.

A választmány az indítványt lelkesedéssel elfogadta.

Cservenka Ferenc a továbbiakban azt indítványozta, hogy ezekben a memorandumokban térjen ki a vezetőség a szakoktatás kérdésére is. *A szakiskolába való felvételt, mint a Felvidéken, kössék négy középiskolai előképzettséghez, a cinkérdés ügyében pedig hasson oda, hogy az egységesen rendeztessék.*

A választmány ehhez is hozzájárult.

Pasztorek Sándor: Nemrégén felvidéki kartársak tették szavá, hogy van nekünk alerdésszakiskolánk, ahonnét azonban erdőőrök és vadőrök kerülnek ki. Szintén a szakoktatás reformját sürgette.

Harihovszky a szakiskolát végzettek és a magánvizsgát tett kartársak között vont párhuzamot. Azt tartja, hogy akik két évig a szakiskolában tanultak és két évig az ellátási költséget fizették, magasabb elbírálás alá esnek, mint azok, akik magánuton szereztek meg képesítésüket.

Poprády Béla: Nem lehet különbséget tenni, mert ugyanolyan munkakört látnak el, mint a két éves szakiskolát végzettek.

Stubnya Mihály: Ne fesszegessük a multat, hanem küzdjünk a jelenért és a jövőért.

Csaby Pál azt kérdezi, hogy lehet-e tagja az egyesületnek olyan egyén, akinek vizsgája nincs.

Errevonatkozólag többek hozzászólása szerint úgy alakult ki az általános vélemény, hogy ha két kartárs ajánl vizsgát nem tett kartárst, akkor az egyesület tagja lehet. Szükséges ehez az is, hogy politikailag megbízható legyen és alapszabályunk feltételeinek megfeleljen.

Szy Ferenc határozott hangon kijelenti, hogy a vezetőség nem érdemli meg a támadásokat, mert a vezetőség a multban mindenkor megtette kötelességét, feladatát a legteljesebb odaadással végezte és a minden időben hivatásának magaslatán állott. Ezt a véleményt le kell szögezni. Egy egyesületet fenntartani és vezetni nem olyan könnyű. Eredményt elérni csak úgy lehet, ha mindannyian a közös célért összefogunk.

Cservenka Ferenc ugyancsak ilyen értelemben szólalt fel és kijelenti, hogy amikor a mai ülésre eljött, azt hitte, hogy az a legnagyobb összhangban fog lefolyni, most pedig csodálkozva tapasztalja, hogy széthúzásra alkalmas oknélküli bírálatok hangzanak el. A temetkezési segélyre vonatkozólag az az indítványa, hogy a lapunkban gyakrabban és bővebben kell írni, hogy a tagok minél számosabban ismerjék meg annak jelentőségét. Végül ő is kijelenti, hogy a vezetőség munkája iránt elismeréssel van.

Ügyvezető elnök bejelenti, hogy *Péter János* kartársunk 200 P kölcsönt kér egy évi időtartamra, kéri a választmányt, hogy a kérelem fölött döntsön.

A választmány többek hozzászólása után úgy határozott, hogy a kérelmet nem teljesítheti, mert az eddig kiadott kölcsönök visszafizetésénél még mindig nehézségek voltak.

Ügyvezető elnök bejelenti, hogy Nádaskay Richárd főerdőszámtanácsos úr 59 P havi törlesztését 20 pengőre mérsékeljék. A választmány ehhez a kéréshez sem járult hozzá.

A „*Szárnyat a hazának*“ mozgalomra az egyesület 100 P-t adományoz. A „*Magyar a magyarért*“ mozgalom céljára pedig ugyancsak 100 P-t szavazott meg a választmányi ülés.

Csaby Pál kartárs még elismerését fejezi ki a vezetőségnek azért a sikeres közbenjárásért, melyet a fővárosi kartársak sérelmes ügyében a székesfőváros polgármesterénél elért. Kéri a vezetőséget, hogy Nagykőrös alerdészei érdekében is tegyen hasonló lépéseket.

Ügyvezető elnök kijelenti, hogy készséggel jár közbe az egyesület vezetősége, de mivel az ottani helyzetet nem ismeri, kéri annak ismertetését írásban megküldeni. Annak vétele után nyomban megteszi a szükséges lépéseket.

Végül vitéz Szekeres Károly mondott köszönetet az egyesület vezetőségének odaadó munkásságáért és az egyesület érdekeiért kifejtett lankadatlan fáradozásáért.

Több tárgy nem lévén, ezzel a választmányi ülés véget ért. A *Hymnus*z eléneklése után ügyvezető elnök még néhány buzdító szót intézett a távozni készülő kartársakhoz és annak az óhajtásnak adott kifejezést, hogy a jövőben még több hasonló olyan örömnepet érjen meg az egyesület és vele a nemzet, mint amilyen a mai volt. Adja Isten, hogy úgy legyen.

Találkozás huszonhat év múlva

IV.

Reggelre ébredve gyönyörű fehér lepellel volt minden borítva, a fenyőfák úgy néztek ki mintha fehér lepedővel takarták volna le. A vadászház körül a kíséző oláhok elhányták a havat és pár lépést kijöhettünk anélkül, hogy hóba kellett volna gázolni.

Mindketten egy irányba indultunk el északkeletnek a „Valea Pocsorta“ irányában. Mindjárt utunk kezdetén erősen kapaszkodni kellett és lassan haladtunk az első gerincig. Innen barátom délnek fordult mert nem akart a román határ felé velem tartani én pedig a nehezebbik útirányt választottam. Vonzott valami rejtélyesség a Kinpulugi román határ felé, honnan állítólag óriási bakok váltanak által.

Alig haladtunk egy fél órát folyton kapaszkodva lövést hallottunk azon irányból melyben barátom indult. A lövés erősen visszhangzott az óriási havas hegyek kétszer is visszaverték a

hangot. Megálltunk és látcsöveztünk azon irányban, kiszáratva 7 drb-ból álló zergefalkát látok nagy iramban igen nagy távolságból vágtatni, majd a hegyszakadékokba n ismét eltűnni.

Tovább kapaszkodunk majd egy meredek falhoz érünk amely-nél végtelen óvatossággal megtámaszkodom és lenézek a szakadé-
kába. A mélységben 4—5 zerge legel a hótól mentes hajlatok-
ban és amint kiveszem látcsövemmel 2 gida és 3 suta.

Menjünk tehát tovább, de óvatosan nehogy megriadva ma-
gukkal vigyék az esetleg közel egyedül álló bakot is, mely való-
színűleg valamelyik kiálló sziklán figyel. Feltevésemben nem is
csalódtam, ámde hozzáférközni lehetetlennek látszik.

Nagy kerülővel végtelen óvatosan megkerüljük a csúcsot egy
alig 30—40 centiméteres keskeny hegyoldalba vájt úton, ha ugyan
annak nevezhetem, mondjuk zergejáráson úgy jutok keresztül,
hogy a sziklafalnak fordulok és azt tapogatom míg 30—40 lépést
teszek nehogy leszédüljek. Ekkor láttam, hogy alattunk vagy 400
lépésre áll egy újabb egészen más csapat amely azonban erőssen
figyel sőt a vezérsuta erősen füttyent és magával viszi az egész
rudlit anélkül, hogy jól megfigyelhettem volna.

Nem messze tőlem, alattam kiállott egy nagy szikla, gon-
doltam, ha ahhoz leérek többet látok, igen ám, de egyrészt síklott
a hó, másrészt alattam tátongó mélység. Szaniszló tását kötelet
tett a derekamra és én óvatosan botomra támaszkodva lehajolva,
hogy fedezve legyek megkezdtem a letornászást. Pár lépés, jobban
mászás után már le kellett a hóba feküdnöm és úgy tovább
haladni míg leértem a kőpárkányra.

Szembe velem a szakadék illetve völgy tulsó oldalán egy
kiálló sziklán áll egy jó bak. Azonnal lehasaltam, hogy takarásba
legyek és fegyveremet magam elé egy kiálló kőre fektetve beállit-
tom a gyorsítót, célzok és leadom a lövést, melyről azonnal meg-
ítélhetem, hogy a legjobb helyre fektettem a mauserem golyóját.
A bak ahogy mereven állott a sziklapárkányon fején keresztül
bukva zuhant, csúszott lefelé a mély szakadékba.

Kétségeim voltak aziránt, hogy mi lesz a szépnek ígérkező
kampókkal nem-e törik össze a zuhanás alatt a köveken. Meg-
nyugtató mindössze az volt, hogy elég magasan feküdt a hó és
inkább síklott a bak élettelenül saját súlya által hajtva, mint
zuhant.

Végre a mélységben megállott az élettelen test, azonban ez
becslésem szerint kitett 3—400 lépést, ahová azonban onnan, ahol
állottunk, lejutni a képtelenséggel volt egyenlő. Nagy kerülőt kel-
lett tennünk, úgy hogy két hegyet is megkerültünk, míg majdnem
egy órás csúszkálás, kapaszkodás után hozzá értünk. Már ki volt
hülve a szép erős bak kitűnő kampókkal és sörénnyel melyből
Szaniszló azonnal kirántott egy csipetet és kunérozva átnyújtotta
nagy örömmel.

Lassacskán indulnunk is kellett haza, előbb azonban feltör-
tük a bakot, majd attól párszáz lépésnyire szelenyhében pihenve

falatoztunk és végigéltük az izgalmas pillanatok ismételt elbeszélésekben.

Mire hazaértünk sötét de nagyon is sötét este lett és nagy köd ereszkedett. Barátom egy fiatal bakot lőtt és hazafelé jövet egy izletes őzsutát, mely utóbbi osztatlan örömet keltett az egész társaságban s előre fentük a fogunkat a jó roston sültre. Szokásos beszélgetés és teázás után mindenki pihenőre tért. Mielőtt azonban elaludtunk volna még egyszer körülnéztünk a szabadban, kissé kiszellőztetve a kunyhót és megállapítottuk egyhangúlag, hogy az éjjel erősebb havazást várhatunk.

(Folytatjuk.)

Dr. Jármly István

Mevme ügyész, m. kir. vadászati tudósító.

Ahogy én láttam

Mint a magánerdőgazdaságokban 22 évet eltöltött önálló erdőkezelő, az általam ez idő alatt szerzett tapasztalatokra akarok soraimban rámutatni

Előrebocsátom hogy a legmélyebb tisztelettel viseltem mindazon erdőbirtokos urak, valamint a nagyrabecsült gazdatiszti kar azon tagjaival szemben, akik mindenkor és mindent megtettek és tesznek erdejük és erdészeti személyzetük érdekében.

Sajnos azonban, hogy az ilyen erdőbirtokos és gazdatiszt nagyon kevés van. De hisz nem is ezekkel akarok foglalkozni, hanem azzal az erdőbirtokos és gazdatiszt urakkal, illetve azok által gyakorolt ténykedésekkel, akiket a legjobb akarat mellett sem lehet a fenntebb említett kategóriában sorolni. De lássuk hát miről is lesz szó:

Hazánk erdőségeinek jelentős része van magánkézben és mind ilyen a mezőgazdasággal kapcsolatban együtt kezeltek. Hogy hogyan? Arra akarok itt elsősorban rámutatni.

Az ilyen, mezőgazdasággal összekötött erdők, erdőkként nyilvántartott területe, 99 esetben csak papiroson van meg. Oka ennek elsősorban az okszerű kezelés hiánya, másodsorban az erdőbirtokosok az erdő iránt érzett „tulságos“ szeretete, amely addig a határig terjed amíg az erdőt vágni, és abból a megengedettnél is nagyobb hasznot húzni lehet.

Még szomorúbb a helyzet az olyan erdőknél ahol a birtokkezelő vezetőtisztt 90%-os alapon látja el hivatalát. Ilyen birtokokon látni az oly szomorú képet nyújtó és teljesen agyonlegeltetett vágásterületeket. Ugyancsak ilyen helyen láttam a legtöbb

letarolt erdőterületet, ahol a levágott területen csak a felburjánzott gaz található.

Ha a dolgok hátterét nézzük, ezen nincs mit csodálkoznunk, mert hisz a gazdasíszta csak a vágások bevétele után kapja %0-át. Az ő elve tehát az, termeljünk többet, mert így az ő %0-a is nagyobb lesz. Hallottam egy ilyen vezetőtiszta szájából, amikor beszélgetésünk közben reá mutattam a túlhasználatok által beálló súlyos következményekre a következőket: addig tartson amíg én itt leszek, mit törődöm én a továbbiakkal!

Azt hiszem az ilyen erdőkezelés mellett apácalepke megjelenése nélkül is elintéztetik az erdő!

De vizsgáljuk meg a személyzeti kérdést. Ismerek gazdaságokat, ahol az erdő nagysága 1000—2000 kh.-ig terjed s ezeknek kezelését, gazdasági szakíszmeretekkel sem rendelkező úgynevezett „intézők“ (az egyik volt kocsmáros, a másik volt urasági ínas) végzik, kocsisokból előléptetett, úgynevezett „erdészek“-kel együtt. Hogy milyen eredménnyel, azt a leghívebben visszatükrözik az elrontott erdők és kópár hegyoldalak.

Van egypár magánerdőgazdaság ahol ugyan szakképzett erdészeti alka'mazottat vesznek fel, de oly sűrűen váltogatják őket, mint kultürember az ínget. Cikkemben nem akarok neveket felsorolni, bár e tekintetben bárkinek szives rendelkezésére állok. Hogy a fenn leírtak mit jelentenek a magyar erdőgazdaságra, azt hiszem ezt nem kell részletezmem. Annyira íszmert dolgok ezek mindnyájunk előtt, hogy nem is kellene erről írni. Időszerű azonban ezt a felszínre hozni annál is inkább, mert az 1935. évi IV. törvénycikk végrehajtási utasítása megjelenvén, módot ad arra, hogy a jelzett magánerdőgazdaságokban, e szomorú állapot megszűnjék s végre az annyi állástalan kartárs és a most végző fiatal generáció is becsületességével és rátermetségével hozzájüsson ahhoz a darab kenyérhez, ami őket joggal megílleti.

Nagy József.

Kellemes karácsonyi ünnepeket!

Este van . . . A napnak aransárga sugarai már régen eltűntek a hegyek mögött. Az esti alkony fekete leplével borította le a tájat, koromsötétség borult az egész környékre. A csillagok is behúnyták szemelket, csak ritkán lehet egyet látni, amint fényes, kíváncsi szemével mereven néz le a földre.

A favágók fűrészeinek csengő sírásaitól és fejszeapásaitól hangos erdő néma, csendes volt, amikor éjszakai körutamra indultam az öreg kollégával. Szinte síri csend volt, csak néha lehetett

hallani egy-egy bagoly huhukoló hangját. Már hosszú utat tettünk meg, mikor megálltam, hogy cigarettára gyűjtsak, egy vaskos fűz törzsének dölve, csendes beszélgetésbe kezdtünk. A küszöbön lévő ünnep lélekemelő szépségeit tárgyaltuk, amelynek mindenki, a legkisebbtől a legnagyobbig, a gyermektől az aggastyánig mindenki egyformán örül. Csak mi ketten éreztük magunkat a katolikus hit mostoháinak, mert a sors most is, úgy mint mindig, csontos, nagy markával összekovácsolt tervünket keresztül húzta, de eszembe jutott a kötelesség s az parancsolt.

Beszélgetésünket a fejünk felett elhúzó vadlibák zsinagógához hasonló gágogása zavarta meg. Alacsonyan szállhattak, mert szárnycsapásaik suhogását tisztán lehetett hallani. Tőlünk körülbelül háromszáz méterre az egyik holt Dunaágba nagy csobogással leszálltak. Mi is folytattuk utunkat lassan, lépésről-lépésre tapogatva a gyalogösvényt. Utunknak célja a már napok óta garázdálkodó fatolvajok kézrekerítése. Kérve a holt Duna-szélre, megálltunk és figyeltünk, nincs-e valami gyanús zörgés? A nemrég feltámadt téli szél mogorva zúgásán kívül mást nem lehetett hallani...

— Soká jön a hold! — jegyzi meg öreg kollégám és folytatjuk utunkat tovább. Éjjel tíz óra lehetett, amikor a Nagydunához értünk, az éles levegő szinte csípte arcborunket. Hosszú figyelés után a Bátaszék—bajai személyvonat mozdonyának füttye, majd a kerekek tompa dübörgése hallik, amint a Duna hídjára szalad... Semmi eredmény. Szomorúan megindultunk hazafelé. Tizenegy óra lehetett, amikor a vágáshoz értünk. Semmi zaj!... Csak a szarvasok csörtetése hallik, amint a ledöntött fák között járkálva, lépteik alatt egy-egy ág reccsenve kettétörik. Egy különös érzés arra ösztönzött, hogy várjak még...

Amíg azon tépelődtem, vajjon merre menjek, a hold kidugta a látóhatár mögül vörös arcát és pirosra festette az égboltot. Majd ezüstös sugarai csaknem nappali világossággal árasztották el a földet. Éjfél felé járt az óra mutatója, amikor gyors léptekkel megindultunk társammal érzéseim irányában. Rövid gyaloglás után visszafojtott emberi köhögésre lettem figyelmes. Lábam mintha gyökeret vertek volna, megálltam és figyeltünk...

— Hr-hr-hrhrhr — fűrészelés hangjait halljuk, majd éles reccsenés, mit tompa zuhanás követ, utána siri csend...

— Itt vannak! — állapítjuk meg mindketten. — De hányan lehetnek?

Lábujjhegyen, csaknem futva folytatjuk utunkat, megkeresjük a csónakokat. Rövid keresés után két csónakra bukkantunk. Csendesen belépek az egyik csónakba, hogy tartalmát megnézzem. Két nagy kabát és egy papirban enivaló. Ez nem sok. Hol lehetnek az evezők? Kijövök a csónakból és a parton kutatjuk, a szederinda között. A társam bele botlott. A fa körül lázasan folyt a fűrészelés és a rözse kévézése...

— Négy evező — sugja nekem kollégám.

— Biztos, négyen is vannak! — Mindegy akárhányan is vannak, gondoltam magamban, itt a bozontos fekete nyárnál megvárjuk őket, határozom el pillanatok alatt. Gondolatomat tett követte... Tizenkét óra van. Távoli harangszó zúgását hozza felénk az északkeleti szél. Kezdődik az éjféli mise. Képzetelemben hallok, amint a kántor az orgona billentyűin játssza: „Pásztorok, pásztorok örvendezve...” kezdetű szent éneket, mit az ájtatos hívők énekelnek vele.

— Minden jó katolikus, aki csak mozogni tud, ilyenkor Isten házába megy — dűnnyögi társam. — De ezért meglakolnak.

— Mi is templomban vagyunk, a természet templomában — igyekszem megnyugtanni felháborodott társamat.

— Én leütöm! — jelentette ki indulatosan, egy evezőt szorongatva a keze között.

Halk beszélgetést, majd lépéseket hallok.

— Pszt — figyelmeztetem kollégámat. Már közel voltak hozzánk, amikor az egyik a súlyos teherrel megbotlik és zuhogó, nagy lépésekkel futott felénk.

— Marha, nem tudsz vigyázni!? — förmed rá az egyik.

Én szerettem volna magamhoz rántani, de még körülbelül tíz lépésre lehet... Na, még egy lépés... A nagy teher alatt meggörnyedve, nem néztek semerre, csak siettek a csónak felé.

Rövid várakozás után kollégám kellemes karácsonyi ünnepek kivánó hangját hallok, mit harsán „jaj”-kiáltás követ... Utána tompa zuhanás hallatszik, mind a négyen, mintha csak parancsra dolgoztak volna, a kévüket ledobták vállukról és mint a megriasztott szarvasok rohantak az erdő fái közé, hol a sűrű vörösgyűrű, som megriadt alakjukat elnyelte.

Molnár József.

Az Egyesület egyik legsürgősebb feladatáról a megváltozott határainkal kapcsolatban.

Amikor e sorokat írom, önkéntelenül is a zászlószentelésen elhangzott jelmondatok egyike-másika jut az eszembe. A legtöbbje annak a hőn óhajtott reménynek adott kifejezést, hogy ez a gyönyörű zászló minél előbb eljuthasson a cseh megszállástól majdan felszabaduló erdészeinkhez is, hirdetni az egységet, az erőt, a meg nem alkuvó gerinces, keresztény erdésztársadalom nevében. Ez a remény immár részben teljesebbé ment. Azért részben,

mert csak a szigorúan magyarlakta területek kerültek vissza a cseh bitorlóktól, a többi, a szentistváni jogos részünk még a politika útvesztőjében tévelyeg. Reméljük, hogy nem sokáig!

Térjünk rá tehát a tényekre. A napilapok szerint a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara területén a háború kitörésekor 1,558.000 kat. hold erdő foglalt helyet. Trianon hagyott ebből kerekén 500.000 kat. hold erdőt. Ennélfogva most kerek egymillió kat. hold erdő jut vissza a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara alá tartozó békebeli erdőterületekből. Óriási jelentősége van ennek a ténynek a mi szempontunkból. A legeslegesítő teendőnk az legyen a közeljövőben hogy az egyesületünk vesse latba minden befolyását az illetékeseknél aziránt, hogy az esetleg ottmaradó cseh jágerek, erdészek a rendezés során minél előbb táguljanak vissza az ő szűkebb hazájukba, helyet adván ezzel az ottani magyar erdészeknek, a fölös számú erdészeti és vadászati állásokba pedig az egyesületünk útján legyenek elhelyezhetők a csonkahazai állás nélküli kartársak kenyér után epedő családjaikkal. Ez azután hamarosan éreztetni fogja a hatását a magyar erdész-vadász tömegek között más, eddig még meg nem oldott kérdéseinkkel szemben is.

Legelőször is az állásnélküliséget fogja ez az eshetőség megszüntetni, kenyérhez juttatva sok derék, kitünően képzett kartársat. Az pedig százszor is bebizonyosodott tény, hogy ez az eshetőség a munkapiacra igen nagy, sőt döntő befolyással lesz. Megindul majd a kereslet a szakképzett alerdészek-vadászok iránt és ez megszünteti majd a „húszpengős“ havifizetéseket is, megszünteti majd a nyomasztó anyagi gondokat sok derék kartársamnál, mert az ilyen „húszpengős“ helyre nem fognak majd alerdészt kapni az illető erdőbirtokosok. Másrészt módjában lesz igen sok kartársnak résztvenni az egyesületi életben is, ami eddig éppen a nyomasztó anyagi gondok miatt nem állott módjukban. Ez pedig szolgáljon serkentésül a vezetőségnek is azon célból, hogy a propagandát minél előbb kezdje meg, — amint arra a lehetőség megnyílik, — az óhazához immár visszacsatolt szín magyar felvidék alerdészeinek-vadászainak az egyesületbe való tömörítése céljából.

Gyönyörű feladat! Nagyszerű lehetőségek. Azt hiszem, hogy nem lesz ábránd részemről, ha a tagok száma rövidesen a 2000 fölé fog emelkedni. Tartsunk vándorgyűléseket a felszabadult részekben! Jelenjünk meg azon mindannyian, akiknek módjukban áll az odautazás és demonstráljuk visszatért kartársaink előtt az egységet, az összetartást, ami biztosíték arra, hogy a szebb jövő hajnalán áll a magyar erdészeti és vadászati műszaki segéd-személyzet, s ezen szebb, boldogabb magyar alerdészjövő eljöveteleiben fanatikusan hisz egy közkatonátok:

Karvaly.

Öröm és keserűség

Az egymástól oly távoleső két érzés, az öröm és keserűség jegyében folyt le november hatodikán a Mevme választmányi ülése.

A választmányi ülés szinte szokatlan látogatottságából arra következtethetünk, hogy a kar tagjainak felfogása erősen elhajlik abban az irányban, hogy az elintézetlen, vagy függőben levő ügyeinek intézését, az ezzel kapcsolatos eljárások fonalát kézben véve erélyesebben szorgalmazza.

Nemcsak a választmányi tagok voltak jelen szinte teljes számban, hanem az egyesületi tagok is szép számmal jelentek meg, hogy végig hallgassák a választmányi gyűlés tárgyalását.

A nem választmányi tagok során végig nézve, örömteljes meglegedés érzése tartotta hatalmába a szemlélőt. Ez ideig, ha megjelentek is a választmányi ülésen a kar tagjai közül, a megjelentek inkább a korosabb kartársak voltak. Most, k vétel nélkül a fiatal gáda tagjai közül kerültek ki az érdeklődők.

Ez az új jelenség megnyugtató a korosabb vezetőkre, kiknek kezéből kihullóban van a kar érdekében folytatott küzdelem fegyvere. Megnyugtató, mert tapasztalják, mert látják, hogy a kar fiatal tagjai az eddigi közönyösséget félretéve, a kar sorsának jobbra fordulásáért folytatott küzdelem mezejére lép, ahol oly kevés babér, oly csekély elismerés, oly szintelen jutalom palmaág jut csak mindegyik részére. Hozzátehetjük, nem is vár egy sem különösebb elismerést. Mindegyik önzetlenül a kar érdekében dolgozik.

Öröm, a meglegedés derüje töltötte be a lelkeket. Ha ugyan tehetséges, melegebb, közvetlenebb bizakodóbb a hangulat már a találkozás pillanatában a szokottnál. Azok az őszinte magyarosan kemény kézszorítások teljesen kifejezték a történelmi levegő telítettségét.

Történelmet ír most az egyetemes magyar nemzet minden pillanatban. A történelem egy parányi mozaikját mozgatja, irányítja az erdészeti műszaki segédszemélyzet választmányi ülése. Lángbetűkkel írható a történelembe egyik kartársunk „Mindent vissza” köszöntése.

Szinte lehetetlen volna az örömteljes megnyilatkozások mindegyikét összegyűjteni. Az öröm, az egyoldalon valósággá válló remény hatása alatt igaz magyar szívvvel szavazza meg a választmányi ülés a Horthy Miklós repülőalapra, a magyar a magyarért alapra az egyesület szerény adományát. Sőt, ügyvezető elnök urunk a felvidéki üldözött, anyagilag is tönkretett kartársak megsegítését javasolja, ami szintén szentesítést nyert.

Elindult az igazság, hogy jóvátegye a tévedéseket, helyesbítse a rosszakaratot. Várva-várta a jóvátétel pillanatát az erde-

szeti műszaki segédszemélyzet is. Öröme jogos. Ebben a pillanatban már látja, hogy a kezéből embertelen módon kilopott kenyér visszatérőben van.

A kar gyakorlati munkájának igazi tere a Kárpátok. Itt talál foglalkozást, kenyeret a kar nagyobb része. Itt termeltette, szállította időközön keresztül az aranyra átváltható faanyagot. Itt rakta le hozzáértő kezekkel, a millió és millió csemetét, itt nevelte, ápolta, féltő gonddal védte a lelkéből sarjadzott szépséget, a Kárpátok erdőkoszorúját, koronáját.

Vajjon van-e, lehet-e nagyobb öröm, mint a szerény kenyér, a munkatér, a régebbi munkák eredményeinek viszontlátása? Ez most részben teljesül. Itt nagy, fölmérhetetlenül nagy a kar öröme.

Ám itt is csak úgy van, mint sok helyen máshol. Ide is befészkelődik a közmondás, nincs öröm, üröm nélkül. Nem tudjuk más ágazatoknál mennyi a baj. Azt azonban tudjuk, hogy az erdészeti műszaki segédszemélyzet ügyei körül nagyon sok.

A bajok minden irányból támadják örlik a kart. Akadályozzák fejlődésében, tovább juthatásában, amit részben belső, nagyrészen kívül álló okok idéznek elő.

Belső káros ok a külön utakon botorkálási szenvedély. Egyesek vagy kisebb csoport a megbántott „Én” gondolatától vezettetve, egyenesen ellenségei a köznek, ebből folyólag közvetlen önmagának is. Egymást fixirozzák, egymást értékelik ahelyett, hogy közös erővel összefogva, ezt az értékelési kérdést nyugvópontra hoznák.

Ebben az őrlődésben nem veszik észre egyik oldalon sem, hogy az áldatlan állapotnak egyik sem oka. A helyzetet kívülről jött, célzatos okok teremtették meg.

Vannak, akik nincsenek megelégedve a vezetőség által a kar érdekében végzett munkájával. Szemrehányást tesznek a csekély eredményért. Nem mondhatjuk, hogy a szemrehányás nem jogos, azt azonban elmondhatjuk, hogy igazságtalan. A vádaskodásra csak egyetlen föltevés van mentségnek, hogy az illetők nem ismerik azokat a nehézségeket, amelyek minden mozzanatnál, szinte elháríthatatlan akadályokként tornyosulnak a vezetőség elé. Ha ismernék a nehézségeket, megvagyunk győződve, óvatosabban kezelnék a vádló szavakat.

Nem tehet a vezetőség arról, nem rajta mult, hogy a kiadott végrehajtási utasítás nincs érvényesítve. Arról sem tehet, hogy az oly sokszor emlegetett statusrendezés még ma sem történt meg. Arról sem tehet, hogy az alerdész iskolába való felvétel 1938. évben, a revízió kihasadt hajnalán is a 6 elemi előképzettséghez kötik. Ezt a tételt terheli az a körülmény, hogy a fölvelt tanulók nagyobb százaléka 4—5 középiskolát végzett. A 6 elemi előírásával ez a képzettségük elsikkadt, minden ellenszolgáltatás, illetve értékelés nélkül kénytelenek felhasználni.

A vezetőség már az új erdőtörvény előkészítésekor instanciázott, könyörgött a négy középiskolai előképzettség törvénybe

iktatásáért. Azóta is szüntelenül ezt teszi, memorandum után memorandumot ad felsőbb helyekre, — a fáradozás eredménye ismeretes.

Arról sem tehet a vezetőség, hogy a kar tagjainak ötféle képesítése van. Pedig látható, érezhető, hogy a kar minden keserősége, fejlődést gátló körülménye innen ered.

Igaza van a kartársunknak, aki szerint, — azok, akik a segédszemélyzet személyi ügyeit a folyton változó és lefelé irányuló szakoktatással így összekeverték, ha élnének, gyönyörködhetnének művük eredményében, a kar kinos vergődésében.

A szenvedélyesen keserű kifakadásoknak megvannak az okai. Kár azonban a keserőség epéjének egy részét a vezetőségre fröcscenteni anélkül, hogy nehéz helyzetével tisztába lennénk. E helyeit tanácsokkal és életrevaló, a gyakorlatban keresztülvihető tervekkel legyünk vezetőségünk segítségére.

A választmányi ülésen a Kárpátok erdőkoszorúja jelent meg lelki szemünk előtt. Eddig óhaj volt, ma már valóság. Új remény, hogy ez hozza meg a kar sorsának jobbrafordulását.

Szy Ferenc.

Feltámadunk!

Még kicsi polgárista diák voltam, amikor a szabad természet imádás lappangó gyökere kihajtott lelkemben és csábított, csalogatott a természet ölelő karjai közé. Egy napon, melyre úgy emlékszem, mintha ma történt volna, hosszú barangolás után a nap tikkasztóan meleg sugarai elől egy fa árnyékába bújva leültem a rét hűvös zöld pázsitjára, hogy fáradt tagjaimat megpihentesem.

Gyakran, majdnem mindennapos voltam ezen a tájon mégis olyan örömmel és érdeklődéssel jártam ezt a környéket. Nem tudtam betelni a sok gyönyörű látvánnyal. Június volt... A nap izzó sugarai olyan melegséggel árasztották el a vidéket, hogy az emberekről az izzadság valósággal patakzott. Én magam is izzadt voltam. A hátamon az ing merő víz volt; előveszem zsebkendőmet, hogy az izzadságtól vizes arcomat megtöröljem és vele friss levegőt hajtsak magamra. Néma, szinte síri csend honol az egész vidéken, még a fák levelei is mozdulatlanul lógtak, mintha halottak lettek volna. Délután 3 óra lehetett, amikor a méla csendet egy szénával rakott szekér kiszáradt kerekeinek fájdalmas nyöszörgése zavarta meg. Majd távolról kutyák ugatása,

ostorok pattogtatása vegyül a zajba. Mozgatják a csordát a delelőről... Kolompok és csengők hangja, tehenek bőgése, sertések sírása hallik, amint a vízbe hajtják őket és a tolakodásban egyik a másikat megharapja. Megelévenedik az egész táj, egész porfelhő kerekedik a konda után. A libapásztor is feláll a bokrok közül és nagyot ásítva lomha imbolygó léptekkel megindul, hogy szárnyas falkáját a tőfelé hajtsa, mit nem tetsző sziszegő gágogással fogadnak a libamamák. A nagy hőség következtében silány legelőn szétszéledve az állatok gyorsan tépdesték a száradó füvet, hogy gyomrukat estig teleszedhessék. Tőlem alig egy lépésre egy óriási tücsök kémlel ürege nyílásából kifelé, valószínű azon gondolkodik ki jöjjön-e? De úgy látom melegnek találja még az időt, mert visszahúzódik. 4 óra lehetett amikor felálltam, hogy a felejthetetlen látványtól búcsút vegyek és meginduljak hazafelé.

Már hosszú utat tettem meg amikor a csorda kolompjának varázsló hangja megállított, hogy még egy merengő pillantást vessek vissza mielőtt a kiserdőbe lépek, mely eltakarja előlem a romantikus tájat. Kiérve az erdőből az országút hosszú kanyargós teste tárul elém melyet két oldalt sűrű, dús lombozatú eperfák szegélyeznek ameddig a szem ellát. Mint egy óriási kigyó úgy fekszik a fák hűvösében. Vagy talán kifáradtál öreg csont az állandó teher cipelésben? Pedig én is rádlépek öreg és görhes púpos hátadon folytatom utamat. Lépteim alatt csikorogtak a kavicsok amint keményen lépkedtem hazafelé. Szemeim a hegyek permetlétől kék szőllő és szőkülő búzatábláin akad meg. Bennük gyönyörködve rovom utamat mindaddig, amíg az országút keleti oldalán a kálvária kápolna nem tűnik szemembe, amely Isten egy-szülött fiának „Jézus Krisztus“-nak kinszenvedésére és halálára emlékeztet. Elérve a kápolnát a kiugró rész gót stílusú vasrácsos ajtaján benézek, hogy utolsó útját hűen ábrázoló képet egy Miatyánk kíséretében megnézzem, majd folytatom utamat tovább. A nap már közeledik a hegyek felé, az eperfák is hosszú árnyékot vetnek maguk elé, amikor egy magas kőfalhoz érek, melyen az idő kiméletlensége látszik. Csak a homlokkal van kőből a két oldalán és hátulján sűrűn ültetett eperfák helyettesítik a kerítést. Temetőnek szánták... Ugy is hívják, újtemető... Igen temető... Ahova a küzdelmes, nehéz és tövises élet után a halandók pihenőre térnek abban a reményben, hogy majd egykor amikor jobbvilág lesz újból bekövetkezik a homlokkal közepén látható nagy betűkkel felírt szó „Feltámadunk“.

Ez a kurta szó magyar testvéreim olyan furán hangzott olyan fanyar izzú volt nekem már annak idején, hogy akaratom ellenére szívem összeszorult és éreztem amint a szempilláim nehezednek és arcomon meleg könnyek futnak végig... Sirtam... Eszembe jutott közös nagy betegünk amely akkor már négy éve feküdt betegágyán alétan, tőlünk eltakarva, hogy ne lássuk, amikor a híres hős országalkotó orvosok olyan orvossággal akarják gyógyítani, hogy meg ne gyógyuljon... Legalább is a mi

részünkre soha... De hiába adtak neki „paktumokat hiába próbálták kinzással megfélemlíteni, hogy anyjától elidegenedjen. hiába voltak az emberietlen durvaságok, operációk, javaslatok, ő megmaradt továbbra is annak, minek a Teremtő ezer éve adta. Félttem, nagyon félttem és úgy érzem, sokan féltek velem, sok magyar testvérem félt és imádkozott, hogy ezen a nagy betegen az az élniakarás diadalmaskodjon. Még pedig ott élni, honnét őt fekete kezek elrabolták. De mi történt?!... Az élő halottat erővel eltemették abban az illúzióban ringatva magukat, hogy majd csak meghal... De nem halt meg! A magyarok Istene nem engedte elpusztulni. Húsz évi kinlódás után felrázta aléltságából és orvosokat küldött, hogy a diagnózisát állapítsák meg. Voltak közöttük feketelelkűek és titokban hamis kórlapot állítottak ki róla, vérátömlesztést hajtottak végre rajta, hogy teljesen megfertőzzék elgyengült testét. Szívszorongva lestem, mi történik az erőszakos fertőzés után. Sokszor lázas volt, vonaglott, közel volt a sirhoz. De gaz aknamunkájuk megtorolta magát, mert a beteg boncaszaltalra került, ahol a gondos műtét kiderítette, hogy rossz orvosságot adtak neki és bebizonyították azt, hogy egyedüli orvossága visszaadni őt anyjának, mert másként nem gyógyul meg, és tovább beteg nem lehet, mert megfertőzi egész Európát.

Magyar testvéreim! Adjunk hállát az Uristennek és leborulva köszönjük meg neki, hogy 20 éves betegünk megvizsgálására igazi orvosokat is küldött, akik önzetlenül tiszta lelkiismerettel vizsgálták meg és adták vissza az életnek. Azóta már sokszor volt könnyes a szemem, de az örömtől és azóta sokszor látom lelki szememmel az új temető feliratát ami akkor fájt most pedig öröm mert itt van az a pillanat amire 20 éve vártunk sóvárogva : a feltámadás!

Molnár József,

Csemetekert

Az ujjonon létesített csemetekert talaját vetés előtt alaposan átdolgozzuk, megporhanyítjuk, ha tuskók vannak a területen azokat kiirtjuk. Jó, ha az irtást és általában a földmunkát a vetés előtti nyáron, vagy legkésőbb ősszel végeztetjük, hogy így télen át a fagy szétszívja a rögöket, a hantokat és így megporhanyítsa a talajt. Ott ahol a talajt mélyebben is meg akarjuk munkálni rigolirozni szoktuk. Ez különösen homoki csemetekerteknél fontos. Rigolirozással a talajt 60—60 cm. esetleg 80 cm. mélyen forgatjuk meg. Vetés előtt tekintet nélkül az őszi megmunkálás mikéntjére és mélységére újra ásatjuk a bevetendő területet.

Az állandó csemetekertet lehetőleg évenként trágyázzuk. Ahol ugarolunk is, ott mindig az ugarul hagyott területet trágyázzuk. Trágyázáshoz lehetőleg marhatrágyát használjunk. Igen jó

talajjavító a komposzt, amely zölden kikerült gyomokból, lombból és egyéb növényi anyagokból lesz. Ezen anyagokat réteges kupacokba rakjuk és oltatlan mézporral keverjük. Bomlás után cca. 3 év múlva trágyázásra felhasználhatjuk. Igen természetes hogy a csemetekerteket műtrágyával is trágyázhatjuk.

A talaj tavaszi megmunkálása után a csemetekertet beosztjuk. Kijelöljük az utak, kút esetleg építendő helységek neveit. Ha a csemetekert nagy kiterjedésű, akkor kocsival járható utakkal kell két, négy, vagy több nagyobb táblára osztani. Csemetekertet a kerítés mellett egytől egy m. 20-ig terjedő szélességű uttal szégyeljük.

Általában a nagyobb magvú és gyorsan növő fajok csemetéinek nevelése esetén a táblákat nem osztjuk fel, mivel sorközök elég helyet nyújtanak a gyomláláshoz szükséges járáskezeléshez. A lassabban növő kisebb magvú fajok vetéséhez a táblákat keskenyebb rendszerint egy méteres ágyakra osztjuk fel 30 cm. széles gyomláló utakkal.

A csemetekerti vetés idejére nézve az erdei vetésnél elmondottak az irányadók.

A csemetekerti vetés lehet teljes és soros, de mégis inkább a soros vetést alkalmazzuk, mivel a sorokban fejlődő csemetéket könnyebben kezelhetjük, ápolhatjuk. A sortávolság a lassú fejlődésű fajoknál 10–20 cm. gyorsnövésűeknél 25–40 cm. A sortávolság aszerint is változik, hogy milyen koru csemetéket nevelünk.

A vezető barázdák szélessége 4–8 cm, mélysége a nagyobb magvúaknál 4–8 cm., kisebbeknél 0,5–2 cm. Homokon a magvakat kétszer ilyen mélyre vetjük.

A vetőbarázdákat készíthetjük az ágyak hosszában vagy széltében. Ott ahol kapáló ekét alkalmazunk, hosszában futó barázdába vessünk. Általában használatosabbak az ágyakat keresztelő barázdák, mivel a gyomlálás ez esetben sokkal könnyebb.

A vető barázdákat készíthetjük kapával is, de legtöbbször erre a célra szolgáló barázdanyomó eszközöket használjuk. Leggyakrabban alkalmazott ilyen eszköz a barázda-nyomó deszka továbbá a barázda-járom.

A magot vethetjük kézzel, edénnyel, vagy külön erre a célra szolgáló vetőeszközzel. A fontos bármivel vetünk mindig az, hogy annyi magot vessünk el, amennyi szükséges ahhoz, hogy kikelve, a csemete megkivánt sűrűségű legyen. Hogy ezt elérjük feltétlen szükséges, hogy a vetés egyenletes legyen. Ezt elérhetjük nagyobb magvak vetésénél a vetőtölcsér alkalmazásával. Bármily magvak egyenletes vetését biztosíthatjuk a vetővájúval. Igen jó egyenletes vetést biztosíthatunk a Fekete-féle tolokás magvető alkalmazásával, sőt nagyobb táblák vetésénél a mézőgazdasági gépeket is jól felhasználhatjuk.

Folytatjuk,

Bükki.

Egyesületi hírek:

EMLÉKIRATAINK:

FŐMÉLTÓSÁGÚ KORMÁNYZÓ ÚR!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete mély tisztelettel és hódolattal köszönti Főméltóságodat abból az alkalomból, hogy Felvidék magyar lakta területe visszakerült az anyaországhoz, melyhez ezer éven keresztül tartozott. Különösképen mi, magyar alerdészek végtelen boldogok és hálásak vagyunk, mert Főméltóságod kormányzósága alatt érhetjük meg a magyarok Istenének azt az ajándékozását, amellyel a visszacsatolt területekkel az Erdős Kárpát-vidék egy részét is visszahozta nekünk és azzal a magyar alerdészek számára bőségesebb viszonyokat biztosított. Kérjük a magyarok Istenét, hogy áldja meg Főméltóságú Urunkat és engedje meg, hogy a Felvidék erdőborította részei, az Erdélyi havasok, a Görgényi és Csiki havasok, valamint a bánáti aranykalászos buzatermő rónák mind miharabb visszatérjenek az anyaföldre.

Főméltóságú Kormányzó Urunkat hálatelt szívvel, igaz magyar hazafias ragaszkodással, hűséggel és hódolattal köszönti

Esztergom, 1938. november 11-én,
Kassa város felszabadulása napján

a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki
Segédszemélyzet Orsz. Egyesülete nevében

Hunyadi József
titkár.

Daróczy Márton
ügyvezető elnök.

NAGYMÉLTÓSÁGÚ MINISZTERELNÖK UR! KEGYELMES URAM!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete nevében mély tisztelettel és magyar hazafias lelkesedéssel, de egyben hálatelt szívvel köszönjük a Nagyméltóságú Miniszterelnök Urat abból az alkalomból, hogy a Felvidék magyar lakta területét visszacsatolták hozzánk. Amidőn a csonka ország területe Nagyméltóságú Miniszterelnök Úr bölcs kormányelnöki ténykedése és eredményes fáradozása folytán jelentősen megnövekedett, nem mulaszthatjuk el, hogy a magyar igazság diadalrajutásakor mi alerdészek is hálás köszönetet mondjunk a húsz évi rabságból való felszabadulásért, azokért a területekért, amelyek nemcsak egymillió magyart hoztak vissza, hanem erdő-

ket is. Ezzel a magyar alerdészek számára is felragyog a nap, nagyobb munkaterület nyílik meg és minden bizonnyal bősége-
sebb viszonyok is köszöntenek ránk. Kérjük a Mindenhatót, hogy
a trianóni rabbilincs megtörésével, a Felvidék visszatérésével mi-
hamarabb visszakapjuk többi országrészeinket is.

Nagyméltóságú Miniszterelnök Urat

a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki
Segédszemélyzet Orsz. Egyesülete nevében
mély tisztelettel köszönti

Esztergom, 1938. nov. 11.

Kassa város felszabadulásának napján

Hunyadi József

titkár.

Daróczy Márton

ügyvezető elnök.

NAGYMÉLTÓSÁGÚ KÜLÜGYMINISZTER ÚR,
KEGYELMES URAM!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet
Országos Egyesülete nevében mély tisztelettel és igaz magyar
hazafias érzéssel köszöntjük Nagyméltóságú Külügyminiszter Urat
abból az alkalomból, hogy húsz évi súlyos szenvedés és a rab-
ság után a magyar Felvidéket Nagyméltóságod bölcs államférfiúi
fáradozása folytán visszakaptuk. A magyar alerdészek hálája nem
áll utolsó sorban a magyar nemzet fiának hálája között, mert
hiszen az alerdészek élete egy a Felvidéken visszacapott erdők
életével, a mi törekvéseink és munkánk egyértékű a felvidéki
erdők gazdasági jelentőségével. Amidőn Nagyméltóságú Külügy-
miniszter Urat a legmélyebb magyar hála és köszönet érzésével
mély tisztelettel és nagyrabecsüléssel üdvözljük, arra kérjük a
magyarok Istenét, hogy Nagyméltóságod fel nem mérhető külpo-
litikai szaktudása és bölcs munkálkodása révén adja vissza azo-
kat a területeket is, amelyek ezer éven keresztül az egységes
földrajzi Magyarországhoz tartoztak. Isten áldása kísérje továbbra
is történelmi munkálkodását a Haza felvirágoztatása és nagyjá-
tétele érdekében.

Fogadja Nagyméltóságú Külügyminiszter Úr mélyeséges hála-
nk kifejezése mellett rendíthetetlen hazafias tiszteletünk megnyilvá-
nulását.

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki
Segédszemélyzet Orsz. Egyesülete nevében

Esztergom, 1938. november 11.

Rákóczi városa felszabadulásának napján.

Hunyadi József

titkár.

Daróczy Márton

ügyvezető elnök.

NAGYMÉLTÓSÁGÚ
VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER UR,
KEGYELMES URAM!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete nevében méltóztassék megengedni, hogy a magyar Felvidék feiszabadulásának napján Nagyméltóságodat a legmélyebb tisztelettel, a hála legigazibb érzésével üdvözölhessük. Nagyméltóságú Miniszter Úr európai vonatkozásban is elismert szaktudása és bölcs munkálkodása nélkül nem lett volna teljes az az eredmény, amelyet a trianon! rabbilincs széttörésében elértünk. Kérjük a Mindenható Istent, hogy Nagyméltóságod fáradozására és szavakkal nem méltatható munkásságára adja bőséges áldását, hogy az eddig elért eredmények megsokszorozzák önmagukat és, hogy ezeknek továbbfolytatásaképen jőjjön el Nagymagyarország országa.

Mi magyar alerdészek is könnyes szemmel mondunk hálás köszönetet Kegyelmes Úrnak azért az áldozatos miunkásságért, amelyet a magyar igazság diadalrajutása érdekében k fejtett. Amidőn ezt igaz magyar szívvel kifejezésre juttatjuk, arra kérjük Kegyelmes Urunkat, hogy a magyar erdők visszacsatolásával kapcsolatban karolja fel az alerdészeknek azt a kérelmét, amely a kultuszminiszterium hatáskörébe tartozik és amelyet más kérelmekkel egyetemben a Földmívelésügyi Miniszteriumba terjesztünk fel. Nagyméltóságú Miniszter Úrhoz az a tiszteletteljes kérelmünk, hogy kegyeskedjék a szegődményes alkalmazásban levők sérelmeit orvosolni, alkalmaztatási viszonyukat rendeztetni és ez által ezeket a szegődményes alerdészeket szolgálatukban véglegesíteteni. Kérjük továbbá mély tisztelettel Kegyelmes Urunkat, legyen kegyes ezzel egyidejűleg abban az irányban is intézkedni, hogy a szegődményes alkalmazásban állók is kapjanak családi pótlékot. Végül még az a tiszteletteljes kérelmünk Kegyelmes Úrhoz, kegyeskedjék aképen is rendelkezni, hogy a műszaki altisztek létszámát emeljék fel a békevilági létszámra.

Amidőn Nagyméltóságú Miniszter Urat mély tisztelettel és hálatelt szívvel ismételten köszöntjük, kérjük, hogy a fentieket méltányolni kegyeskedjék. Abban a reményben, hogy ez a kérelmünk teljesül is, vagyunk a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete nevében

Nagyméltóságú Miniszter Úr

legalázatosabb hívei:

Esztergom, 1938. novemner 11.
Rákóczi városa felszabadulása napján.

Hunyadi József
titkár.

Daróczy Márton
ügyvezető elnök.

NAGYMÉLTÓSÁGU FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTER ÚR, KEGYELMES URAM!

A Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete nevében a magyar Felvidék felszabadulása alkalmából igaz lelkesedéssel köszöntjük Nagyméltóságú Miniszter Urat. A magyar Felvidék felszabadulása egyet jelent az elcsatolt magyar erdők felszabadulásával. A visszatért földekkel visszatértek az erdők is. Megnagyobbodott munkaterületek és új feladatok várnak reánk. E megnövekedett felelősségteljes munkánk tudatában is mélységes tisztelettel és magyar hűséggel fordulunk Nagyméltóságú Miniszter Úrhoz és ugyanakkor alázatosan kérjük, hogy a húsz év alatt reánk nehezedett trianoni sorsunk jobbrafordítását elősegíteni kegyeskedjék.

Húsz év alatt többször fordultunk a Földművelésügyi Miniszteriumhoz, hogy a trianoni helyzet folytán előállott sérelmeinket orvosolni kegyes legyen. Arra kérjük most kegyelmes Uram, hogy a magyarlakta területek visszacsatolása alkalmából megismételhessük sérelmes kéréseinket.

Első és legfontosabb kérelmünk a magánalkalmazásban álló kartársaink fizetésének rendezése, valamint ugyanezeknek a nyugdíj biztosítása, mert lehetetlen helyzet, hogy a magánalkalmazásban levők évtizedeket töltsenek el állásukban, sok helyen fizetésük oly csekély, hogy az még a létminimumot sem éri el és amikor szolgálatidejük letelt, nyugdíjuk nincs. Méltóztassék most mérlegelni azt a helyzetet Kegyelmes Uram, hogy mi a sorsa annak a kartársunknak, aki szolgálata alatt megrokkant és munkaképtelenné vált. Ezek mellett kirívó az a helyzet is, hogy a magánalkalmazásban levőket bármikor elbocsáthatják. Egyes uradalmakban olyan intézkedések vannak, hogy amikor kartársaink egy bizonyos szolgálati időt már letöltöttek, aláíratnak velük nyilatkozatot, mely szerint lemondanak nyugdíjigényükről. Ha ezt nem tennék meg, elvesztik állásukat. A fizetésrendezéssel kapcsolatban fájó sebe kartársainknak, hogy még jelenleg is egy sorban vannak a cselédséggel, holott szakképzettségük, felelősségteljes munkakörük és társadalmi elhelyezkedésük folytán megérdemelnék, hogy a cselédsorból kiemeljék őket és azt a helyet biztosítanák számukra, amelyet áldozatos munkájuk folytán őket megilleti.

A kincstári és állami alkalmazásban levők részére olyan státuszrendezést kérünk, hogy kartársaink ugyanolyan fizetési fokozatba juthassanak, mint hasonló végzettségű, de más foglalkozási ágazatban levő állami alkalmazottak.

Az erdészeti szakoktatás terén a megnagyobbodott ország erdészeti kulturájának emelése érdekében reformok életbeléptetését kérjük.

Mély tisztelettel kérjük ezt olyan formában, hogy az alerdész szakiskola helyett erdészeti szakiskola legyen, a két évi tanidő pedig emeltessék fel négy évre, annál is inkább, mert a Felvidé-

ken négy középiskolához kötötték a felvételt és ezenkívül négy évfolyamból állt az erdészeti szakiskola. A négy évfolyam bevezetése mellett azt is kérjük, hogy az ellátási díj a felére szállíttassék le, hogy ezzel a szegénysorsú szülők gyermekei is elvégezhesék a négy évfolyamot.

Kartársainknak egy másik fájó sebe a címkérdés. Egyes kategóriáknak, illetőleg azoknak, akik az erdőgazdasági szakiskolát, a vadászerdői továbbképző tanfolyamot és a két éves erdőőri szakiskolát elvégezték, az 1935. évi erdőtörvény az alerdész cím használatát biztosította. Ezzel szemben azok, akik az egy éves erdőőri és vadőri iskolát végezték, vagy magánvizsga útján szerezték meg képzettségüket, az alerdész címet nem használhatják. Ezek részére tisztelettel kérjük, hogy a szerzett jog alapján egyenlő elbánásban részesülhessenek azokkal, akiknek a cím használatát a törvény 1935-ben biztosította. A címkérdés ügyében egyébként egyesületünk kérelme odairányul, hogy három fokozatban kegyeskedjék a címet meghatározni bizonyos szolgálati évek elérésével, még pedig segéderdész, alerdész és erdész fokozatban.

Végül pedig az állásnélküli magyar alerdész kartársakra legyen szabad Nagyméltóságú Miniszter Úr szives figyelmét felhívni. Kérjük, Kegyelmes Úram, a felszabadult területen a szükséghez képest ezeknek az állástalan alerdészeknek helyet biztosítani kegyeskedjék.

Abban a reményben, hogy a Nagyméltóságú Miniszter Úr az itt előterjesztett alázatos kérelmünket a legteljesebb mértékben méltányolja, vagyunk a Nagyméltóságú Miniszter Úr

legalázatosabb szolgálai:

Esztergom, 1938. november 11.
Kassa város felszabadulása napján

Hunyadi József
titkár.

Daróczy Márton
ügyvezető elnök.

A M. KIR. FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTERIUM
TEKINTETES ERDÉSZETI FŐOSZTÁLYÁNAK.

Választmányi ülésünk határozata értelmében, amelyet f. évi november hó 5-án tartottunk meg, a Főméltóságú Kormányzó Úrhoz, a Miniszterelnök Úrhoz, a Külügyminiszter Úrhoz, a Földmivelésügyi Miniszter Úrhoz, e Kultuszminiszter Úrhoz és az Országos Erdészeti Egyesülethez feliratot intéztünk, melyben a magyar Felvidék visszacsatolása alkalmából elsősorban hódoló üdvözlésünket fejeztük ki, másodsorban ugyancsak a választmányi határozat értelmében összefoglaltuk azokat a sérelmeinket, melyek a trianoni helyzet következtében állottak elő és amelyek bizonyára

a földművelésügyi minisztérium törekvéseinek is megfelelően az új helyzet adottságai folytán most már könnyen orvosolhatók.

Legyen szabad felsorolnunk e helyütt is mindazon sérelmeinket, amelyek a húsz éves trianoni helyzet folytán előállottak és amelyeknek orvoslását a Tekintetes Erdészeti Főosztálytól is mély tisztelettel kérünk. Sérelmeinket a következő pontokban foglaljuk össze:

Első és legfontosabb kérelmünk a magánalkalmazásban álló kartársaink fizetésének rendezése, valamint ugyanezeknek a nyugdíj biztosítása, mert lehetetlen helyzet, hogy a magánalkalmazásban levők évtizedeket töltenek el állásukban, sok helyen fizetésük oly csekély, hogy még a létminimumot sem éri el és mikor szolgálatidejük letelt, nyugdíjuk nincs. Méltóztassanak most mérlegelni azt a helyzetet, hogy mi a sorsa annak a kartársunknak, aki szolgálata alatt megrokkant és munkaképtelenné vált. Ezek mellett kirívó az a helyzet is, hogy a magánalkalmazásban levőket bármikor elbocsáthatják. Egyes uradalmakban olyan intézkedések vannak, hogy amikor kartársaink egy bizonyos szolgálati időt már eltöltöttek, aláíratnak velük egy nyilatkozatot, mely szerinti lemondanak nyugdíjigényükről. Ha ezt nem tennék meg, elvesztik állásukat. A fizetésrendezéssel kapcsolatban fájó sebe kartársainknak, hogy még jelenleg is egy sorban vannak a cselédséggel, holott szakképzettségük, felelősségteljes munkakörük és társadalmi elhelyezkedésük folytán megérdemelnék, hogy a cselédsorból kiemeljék őket és azt a helyet biztosítsák a számukra, amely őket áldozatos munkájuk folytán megilleti.

A kincstári és állami alkalmazásban levők részére olyan státuszrendezést kérünk, hogy kartársaink ugyanolyan fizetési fokozatba juthassanak, mint hasonló végzettségű, de más foglalkozási ágazatban levő állami alkalmazottak.

Az erdészeti szakoktatás terén, a megnagyobbodott ország erdészeti kulturájának emelése érdekében, reformok életbeléptetését kérjük, még pedig oly formában, hogy az alerdész szakiskola helyett erdészeti szakiskola legyen, a két évi tanidő pedig emeltesék fel négy évre, annál is inkább, mert a Felvidéken négy középiskolához kötötték a felvételt és ezenkívül négy évfolyamból állt az erdészeti szakiskola. A négy évfolyami bevezetése mellett azt is kérjük, hogy az ellátási díj felére szállíttassék, hogy a szegény-sorsú szülők gyermekei is elvégezhessék a négy évfolyamot.

Kartársainknak egy másik fájó sebe a címkérdés, Egyes kategóriáknak, illetőleg azoknak, akik az erdőgazdasági szakiskolát, a vadászerdői továbbképző tanfolyamot és a két éves erdőőri szakiskolát elvégezték, az 1935. évi erdőtvény az alerdész cím használatát biztosította. Ezzel szemben azok, akik az egy éves erdőőri és vadőri iskolát végezték, vagy magánvizsga útján szerezték meg képesítésüket, az alerdész címet nem használhatják. Ezek részére tisztelettel kérjük, hogy a szerzett jog alapján egyenlő elbánásban részesüljenek azokkal, akiknek a cím használatát a

törvény biztosította. A címkérdés ügyében egyesületünk kérelme odairányul, hogy három fokozatban méltóztassanak a címet megjelölni bizonyos szolgálati évek elérésével, még pedig segéderdész, alerdész és erdész fokozatban.

Abban a reményben, hogy a Tekintetes Erdészeti Főosztály az itt előadottakat a legteljesebb jóindulattal méltányolni fogja,

vagyunk a Tekintetes Főosztálynak alázatos kérelmünk megismétlése mellett

a Magyar Erdészeti és Vadászati Műszaki
Segédszemélyzet Orsz. Egyesülete nevében

mélyeséges tisztelettel

Esztergom, 1938. november 16.

Hunyadi József
titkár.

Daróczy Márton
ügyvezető elnök.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET TEKINTETES ELNÖKSÉGÉNEK!

A magyar Felvidék visszacsatolásával kapcsolatban, amely örvendetes tény rendkívüli mértékben érinti a műszaki segédszemélyzetet, arra készítette egyesületünk vezetőségét, hogy hódoló feliratot intézzen ngybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó Urunkhoz, Imrédy Béla miniszterelnök úrhoz, Kánya Kálmán külügyminiszter úrhoz, gróf Teleki Pál kultuszminiszter úrhoz és gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter úrhoz, abból az alkalomból, hogy a magyarulta Felvidék már véglegesen az anyaországhoz tartozik és hogy mély hálánkat fejezzük ki azért az áldozatos munkásságért, amelyet a területek visszacsatolása érdekében kifejtettek. A Földművelésügyi Miniszter Úrnak azért küldtünk emlékiratot, hogy a trianoni évek során előállott sérelmeinket összefoglalva terjesszük eléje.

Összefoglalva a feliratban kihangsúlyozott kérelmeinket és sérelmeinket, az igen tisztelt Elnökségnek a következőket jelentjük abból a célból, hogy az Országos Erdészeti Egyesület támogatását is kérjük a legmélyebb tisztelettel.

Egyesületünk vezetősége mindenek előtt a magánalkalmazásban levő alerdészek fizetésrendezését kérte, majd ezzel kapcsolatban a nyugdíjkérdés megoldását is sürgette. Ezen a téren általánosságban súlyos helyzetben van nagyon sok kartársunk, akiknek alig telik még a mindennapi kenyérre is.

Kérelmeztük továbbá emlékiratainkban a közalapítványi uradalmaknál levő szegődményes alkalmazottak véglegesítését és részükre a családi pótlék biztosítását.

A szociális helyzet megjavítása érdekében kérelmeztük az

illetékes miniszteriumtól, hogy a műszaki csoportbeliek létszámát emeljék fel a békeidők létszámára. Ugyanezt kértük az államkincstárnál alkalmazásban levőkre is, hogy ezekre is kiterjesszék a műszaki csoportbeliek létszámának felemelését.

A szakoktatás érdekében arra kértük a Földművelésügyi Miniszter Urat, hogy a szakiskolába való felvételt kösse a négy középiskola elvégzéséhez. A szakiskola tanítási időtartamát két évről emelje fel négy évre, de azzal a szociális intézkedéssel, hogy a mostani ellátási díj a felére csökkentessék, miáltal a négy év-folyam elvégzése a növendéknek, illetőleg szegénysorsú szülőjének annyiba kerül, mint a két év iskoláztatási költsége.

Azok az alerdész kartársiank, akiknek érdekében emlékiratainkat felterjesztettük, nagy értékű birtokokat kezel, őriz és véd és a mindenkori birtokos vagyonának védelmében sokszor az életét is feláldozza, megérdemli, hogy róla gondoskodás történjék és hogy a számára jobb megélhetési viszonyok biztosíttassanak.

Mély tisztelettel kérjük az Országos Erdészeti Egyesületet és annak nagyrabecsült Elnökségét, hogy ebbeli törekvéseinkben támogatni méltóztassanak, amelynek reményében legyen szabad az igen tisztelt Elnökséget arról biztosítani, hogy mi mindenkor a legnagyobb szolgálatkészséggel állunk az Országos Erdészeti Egyesület rendelkezésére.

Tiszteletteljes kérelmünk megismétlése mellett az Országos Erdészeti Egyesület jóindulatát kérve,

vagyunk az igen tisztelt Elnökségnek

mély tisztelettel:

Esztergom, 1938. november 11.

Kassa város felszabadulása napján

Hunyadi József

titkár.

Daróczy Márton

ügyvezető elnök.

Temetkezési Segélyakciónk. Amint kartársaink a „Különfélék“ rovatban olvashatják Kiss József halálhírét, bizonyára eszükbe jut, hogy a hátramaradt család miből temette el a család-fenntartót. Hála a jó Istennek és temetkezési intézményünknek, közölhetjük, hogy mivel Kiss József alerdész, kartársunk életében pontosan fizette a tagdíját és a temetkezési illetéket, hátramaradt özvegye részére a vezetőség 300 P temetkezési segélyt utalt ki. Éppen ezért kartársaink érdekében kérjük, hogy elhunyt kartársunk után járó 50 filléres részösszeget az esedékessé vált tagdíjjal együtt még ez év folyamán csekklapunkon fizessék be. Hogy milyen áldásos ez az intézményünk, az nemcsak ebből az egy esetből világlik ki, hanem számos tényből és levélből. Óriási segítséget jelent a hátramaradottaknak ez a háromszáz pengő,

amelyet egyesületünk a pontosan fizető kartársak hátramaradottjainak kifizet. Támogassuk ezt az intézményünket, hiszen a tagdíj pontos fizetésével és az elhalálozottak után járó 50 filléres részösszegek megküldésével családjuk válláról vesznek le kartársaink súlyos terheket és nagy gondot. Az ötven filléres részösszegek befizetését úgy eszközöljék a kartársak — intézményünk érdekében —, hogy egy-egy halálozás után egyszerre három részösszeget küldjenek be és a csekk hátlapján mindig jelezzék, hogy a beküldött összeg temetkezési alapra szolgál. Így póstaköltséget takarítanak meg, az egyesületet pedig nagyobb portóköltségtől kímélik meg. Az egyszerre beküldött több részösszeget az egyesület a kartársak javára nyilvántartja. Szomorúan állapítjuk meg, hogy 839 taglétszámból mindössze csak 336-an fizették be a részösszeget. Ez a szám nem fedi kellő mértékben a szükséges létszámot, tagjaink érdeke, hogy részvételük emelésével, mind akciónk életképességét, mind az önmaguk után járó segílyt családjuk részére biztosítsák.

Felkérjük kartársainkat, hogy címváltozásait a szerkesztőséggel azonnal közölni szíveskedjenek, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elő.

Állásnélküli kartársainkat kérjük, hogy személyiadataikat velünk közölni szíveskedjenek. Szükséges: név, lakhely, vallás, életkor, családi állapot, gyermekeinek száma és kora, előképzettség, iskolai végzettség, milyen alkalmazásban állottak eddig, mennyi ideig, és milyen nyelven beszélnek.

Mindazoknak, akik névnapom alkalmából szíves üdvözlétüket elküldeni szívesek voltak, fogadják ezúton halás köszönetemet. Szerettem volna ezt mindenkinek külön-külön megköszönni, mivel azonban oly nagy számban kerestek fel jókivánságukkal, nagy elfoglaltságom mellett lehetetlen, hogy egyénenkint köszönjem meg a szíves figyelmet. A megtiszteltetést és ragaszkodást a legőszintébb rokonérzéssel viszonzom és kívánom kartársaimnak, hogy ugyanazokban a jókivánságokban részesüljenek, amilyeneket nekem tolmácsolni szívesek voltak. *Daróczy Márton.*

Értesítem kartársaimat, hogy úgy Elnök úrunk Őméltóságának, valamint Hunyadi József titkárunknak és jómagamnak az Egyesületi tisztségünkről való lemondásunk komoly és visszavonhatatlan. Ajánlom kartársaimnak hogy addig is amíg a jövő év tavaszán összeülő közgyűlés az új tisztikart megválasztja, egy már kipróbált kartársamnak Egyesületünk volt főszámvevőjének, Kolb Gyulának adjam át úgy a titkári mint az ügyvezetői teendők végzését.

Erre vonatkozólag kérem a választmányi kartársaknak, legkésőbb december hó 12-ig szíves beleegyezésüket már annál is

inkább, mert „Az Erdő“ című hivatalos lapunknak megjelenését az új sajtótörvény értelmében csak úgy biztosíthatjuk, ha a főszerkesztői változásban beálló cserét idejében kielmezzük a miniszterelnökség sajtóosztályától.

A felszabadult felvidékről több régi jóbarátom és kartársam keresett fel, és érdeklődtek az egyesületi életünk iránt. Boldogok hogy újra magyaroknak vallhatják magukat és az örömük kifejezéseképpen előadták, hogy szívvvel lélekkel együtt éreznek velünk és hogy Egyesületünknek mihamarabb tagjai óhajtanak lenni.

Értesítjük kartársainkat, hogy a vezetőség a rendes havi összejövetelét folyó évi december hó 4-én 10 órakor tartotta meg, ahol az ügyvezető elnök bejelentette az Országos Elnök, a titkár és az ügyvezető elnöknek folyó évi december hó 15-ére történő lemondását.

A bejelentésre Szabó Márton és Stubnya Mihály pénztári ellenőrök kijelentették, hogy a vezetőség lemondott tagjaival mindenben szolidárisak és december hó 15-ével ők is lemondanak pénztári ellenőri tisztségükről. Kérjük úgy a választmányt, valamint a többi kartársainkat, hogy ezt tudomásul venni sziveskedjenek.

VEZETŐSÉG.

Különfélék

A közelgő karácsonyi ünnepekre való tekintettel, kívánunk Egyesületünk minden egyes tagjának, úgyszintén lapunk előfizetőinek is kellemes és boldog karácsonyi ünnepeket.

A VEZETŐSÉG.

Kinevezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter úr Önagy-méltósága Ágfalvi Imre m. kir. erdőtanácsost az esztergomi m. kir. alerdész szakiskola igazgatójává nevezte ki. A jól kiérdemelt ki-tüntetéshez őszinte szívből gratulálunk.

Vadászszerencsétlenség áldozata lett ifjabb Wesselényi István báró. Az erdélyi arisztokrácia egyik kedvelt tagja, ifjabb Wesselényi István báró tragikus vadászszerencsétlenség áldozatául esett. Kolozsvártól mintegy húsz kilométerre eső Korpáton ifj. Gaál Péter erdőbirtokán vadászatot vett részt a 21 éves báró. Ott volt édesapja is, id. Wesselényi István báró is. Amikor

már a második hajtásnak is vége volt, a fiatal báró kivette vadászfegyveréből a töltényt és ugyanekkor épesapja is erre készült. Ebben a pillanatban a közeli cserjésből egy őzbak ugrott elő és egyenesen az idősebb Wesselényi báró felé rohant, akit fel is döntött. Eközben az idősebb báró puskája elsült, a sörétek pedig a fiatal báró felsőcombjába és hasába fúródtak. Ifj. Wesselényit azonnal kórházba szállították, de mivel vércsomósodás képződött az erekben, a fiatal báró meghalt. A tragédia egész Erdélyben nagy részvétet keltett.

—

Meghalt egy kartársunk. Kiss József, a gróf Eszterházy Tamás Pápa—ugodi hitbizományi uradalom alerdésze, egyesületünk egyik kedvelt tagja, Pápán, az Irgalmas-rend kórházában október 24-én elhunyt. Szeretett és nagyrabecsült kartársunkat október 26-án temették ugyancsak Pápán, az alsóvárosi temetőben. Kiss József gyomorfekélyben szenvedett, átesett operáción is, de már megmenteni nem lehetett. Halálhíre őszinte részvétet kelt egyesületünk tagjai között. Kiss József a kötelességteljesítés terén mindig példás magatartást tanusított. Felesége és két gyermeke gyászolja. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Pénztári beszámoló

Október havi befizetések folytatása: Péter János Pápa 1.80, Márkus Mihály Mecsekfalja 12, Galda Mihály Pilisszentkereszt 4, Ézsaiás János Kondoros 4, Tamás Jenő Nagyberki 2, Horváth György Esztergomtábor 5, Forgács Pál Lovászpátona 15.50, Drexler Antal Piliscsaba 11, Malmos Mihály és neje Miskolc 20, Patakfalvi József Nagykanizsa 3, Huszits Endre Keszthely 4, M. kir. Alerdész-iskola tanulói Esztergom 6, Budaváry Lajos Debrecen 2, Barnóczky István Debrecen 6.50, Stift Kálmán Csatári-major 12, Stift Géza Csatári-major 12. Összes befizetés október hóban 523.06 P.

November havi befizetések: Kasza József Pécs 2, R. Kovács István Erzsébetliget 7.46, Bezeréti Lajos Miskolc 5.50, Prokay Gyula Diósgyőrvasgyár 10, Deáky Dezső Kaposvár 2, Halápi József Tapolca 1.50, Stubnya Mihály László és Béla Pilismarót 13, Kolozsváry István Királyhalom 5, Máté István Keselyűs 12, Pasztorek Antal Hont 3, Zsidy Lajos Hetes 2, Német Lajos Salköves-

kut 9.80, Kiricsi Zoltán Mikóháza 3, Kiss István Kótpuszta 10, Tüttő János Bucsatelep 3, Erdész Mihály Kóspallag 5.10, Páger János Sárpuszta 5, Baráth Gábor Csöde 5, Grellneth János Zalaerdőd 1.50, Ujlaky Tivadar Vajszló 3, Füzi István Babot 6, Reitinger István Kemence 2, Bánki László Pilismarót 3, Gere Antal Pilismarót 20, Széles Ferenc Máza 1.50, Naszladý Sándor Ócsény 6, Simon János Gödöllő 3.50, Szabó Márton Esztergom 7.50, Scheili Lipót Peszéradács 3.50, Treier Ferenc Tarany 3, Tölgyesi Lajos Kisszékely 5, Kolb Gyula Esztergom 2, Szerényi Árpád Monostorapáti 10, Scheili Antal Dabrony 10, Bösze József Bak 1.50, Malik Pál Nyáregyháza 4, Szabó János Devecser 2, Szaniszló Béla Erdőhorváti 1.50, Kerényi Ferenc Lillafüred 3, Vancsura István Kisbárapáti 3, Novák László Orosháza 5, Varga Géza Egerbakta 3, Szabados Dezső Kelenvölgy 2.50, Dombai József Szakcs 2, Kovács István Bátaszék 3, Szenté József Szentpéterfölsé 1.50, Horváth József Oltárc 3, Cservenák Márton Nagylócz 12.50, Loránt Antal Beregdaróc 5, Horváth Károly Bándpuszta 6, Hartl István Pásztó 12, Berkes Sándor Salköveskút 3, Tóth József Gödöllő 2.50, Neumann Károly Zalapetend 3, Bárány Sándor Kisújszállás 3, Varga László Decs 4, Mohácsy János Pirtó 2, Róka József Dunabogdány 5, Haracsi István Nagyatád 4, Brannsteiner László Diósjenő 5, Mata László Egerbakta 2.50, Simon Dezső Fót 2, Cservenka Ferenc és Társai Tata 27.50, Sikray Ferenc Budapest 5, Nagy István Szekszárd 12, Zwillingner Andor Szilvássvár 2, Kósa József Nagykovácsi 3, Kósa János Bucsuta 10, Balogh Lajos Esztergom 3, Fehér István Peszéradács 6, Bácsi Béla Balatonendréd 6, Kőnczöl Kálmán Zalaapáti 12 P.

„Szárnyat a hazának“ repülőalakra november hóban befizettek: Drexler Antal Piliscsaba 4, Stubnya Mihály, László és Béla Pilismarót 5, Braunsteiner László Diósjenő 1, Kovács János Rém 1 P.

„Magyar a magyaért“ Gábris István Pusztavám 11. — P.

Folytatása lapunk legközelebbi számában.

Kartársi üdvözlettel:

Hevesi József

főszerkesztő.

Szerkesztői üzenetek:

(Csak pontos című és válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Hangsúlyozva jelezzük, hogy a névtelen levelek olvasatlanul a papirkosárba kerülnek.)

Kéziratokat nem őrizünk meg és nem adunk vissza s minden hó 15-éig küldendők szerkesztőségünkhöz.

Galda Mihály Pilisszentkereszt. Tagdíja a legutóbb beküldött 3.50 P betudása után 1938. év végéig 4.40 P.

Prokay Gyula Diósgyőrvasgyár: Tagdíjhátraléka a november 2-án feladatott 10 P elkönyvelése után 1938. év végéig 2.24 P. Ezenkívül temetkezési segélynél 0.50 P hátraléka van.

Cservenák Márton Nagylóc. Tagdíja a legutóbb beküldött 12 P pengő elkönyvelése után 1939. év december hó végéig rendezve van.

Simon Dezső Fót. Tagdíja a legutóbb küldött 2 P betudása után 1938. év végéig 3 P.

Kósa János Bucsuta. Tagdíja 1939. március hó végéig rendezve van.

Kósa József Nagykovácsi. Összes befizetése 104 P, ebből 12 P perköltség, maradvány 1938. év végéig 40 P.

Malmos Mihály Miskolc. Hátraléka 1938. év végéig 9.90 P.

Malmos Mihályné Miskolc. Hátraléka 1938. év végéig 3.50 P.

